05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

KESAN MODUL KELOMPOK BIMBINGAN TEORI PILIHAN TERAPI REALITI TERHADAP PENEROKAAN KERJAYA DAN MEMBUAT KEPUTUSAN KERJAYA MURID SEKOLAH MENENGAH

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun PustakaTBainun ptbupsi

SHUKREE BIN YUSOF

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2025

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

KESAN MODUL KELOMPOK BIMBINGAN TEORI PILIHAN TERAPI REALITI TERHADAP PENEROKAAN KERJAYA DAN MEMBUAT KEPUTUSAN KERJAYA MURID SEKOLAH MENENGAH

SHUKREE BIN YUSOF

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

TESIS DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK MEMPEROLEHI DOKTOR FALSAFAH

FAKULTI PEMBANGUNAN MANUSIA
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2025

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

UPSI/IPS-3/BO 32
Pind : 00 m/s: 1/1

Sila tanda (/)

Kertas Projek	
Sarjana Penyelidikan	
Sarjana Penyelidikan dan Kerja Kursus	
Doktor Falsafah	/

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN

Perakuan ini telah dibuat pada . 09 (hari bulan)… September .. (bulan) 20 25

1. Perakuan Pelajar :

Saya, **SHUKREE BIN YUSOF, P20181001504, FAKULTI PEMBANGUNAN MANUSIA** (SILA NYATAKAN NAMA PELAJAR, NO. MATRIK DAN FAKULTI) dengan ini mengaku bahawa disertasi/tesis yang bertajuk **KESAN MODUL KELOMPOK BIMBINGAN TEORI PILIHAN TERAPI REALITI TERHADAP PENEROKAAN KERJAYA DAN MEMBUAT KERJAYA MURID SEKOLAH MENENGAH** adalah hasil kerja saya sendiri. Saya tidak memplagiat dan apa-apa penggunaan mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau kepada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dinyatakan dengan sejelasnya dan secukupnya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Tandatangan pelajar

2. Perakuan Penyelia:

Saya, **PROF. DR. AHMAD JAZIMIN BIN JUSOH** (NAMA PENYELIA) dengan ini mengesahkan bahawa hasil kerja pelajar yang bertajuk **KESAN MODUL KELOMPOK BIMBINGAN TEORI PILIHAN TERAPI REALITI TERHADAP PENEROKAAN DAN MEMBUAT KEPUTUSAN KERJAYA MURID SEKOLAH MENENGAH** (TAJUK) dihasilkan oleh pelajar seperti nama di atas, dan telah diserahkan kepada Institut Pengajian Siswazah bagi memenuhi sebahagian/sepenuhnya syarat untuk memperoleh Ijazah **KEDOKTORAN FALSAFAH BIMBINGAN DAN KAUNSELING** (SLA NYATAKAN NAMA IJAZAH).

Tarikh

Tandatangan Penyelia

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

UPSI/IPS-3/BO 31
Pind.: 01 m/s:1/1

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
SULTAN IDRIS EDUCATION UNIVERSITY

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH /
INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES
BORANG PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS/DISERTASI/LAPORAN KERTAS PROJEK
DECLARATION OF THESIS/DISSERTATION/PROJECT PAPER FORM

Tajuk / *Title*: **KESAN MODUL KELOMPOK BIMBINGAN TEORI PILIHAN TERAPI REALITI TERHADAP PENEROKAAN KERJAYA DAN MEMBUAT KEPUTUSAN KERJAYA MURID SEKOLAH MENENGAH**

No. Matrik /*Matric's No.*: **P20181001504**

Saya / *I* : **SHUKREE BIN YUSOF**
(Nama pelajar / *Student's Name*)

mengaku membenarkan Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek (Kedoktoran/Sarjana)* ini disimpan di Universiti Pendidikan Sultan Idris (Perpustakaan Tuanku Bainun) dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-
acknowledged that Universiti Pendidikan Sultan Idris (Tuanku Bainun Library) reserves the right as follows:-

1. Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek ini adalah hak milik UPSI.
   The thesis is the property of Universiti Pendidikan Sultan Idris
2. Perpustakaan Tuanku Bainun dibenarkan membuat salinan untuk tujuan rujukan dan penyelidikan. *Tuanku Bainun Library has the right to make copies for the purpose of reference and research.*
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan Tesis/Disertasi ini sebagai bahan pertukaran antara Institusi Pengajian Tinggi.
   The Library has the right to make copies of the thesis for academic exchange.
4. Sila tandakan (√) bagi pilihan kategori di bawah */ Please tick (√) for category below:-*

☐	**SULIT/*CONFIDENTIAL***	Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub dalam Akta Rahsia Rasmi 1972. / *Contains confidential information under the Official Secret Act 1972*
☐	**TERHAD/*RESTRICTED***	Mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/ badan di mana penyelidikan ini dijalankan. / *Contains restircted information as specified by the organization where research was done.*
/	**TIDAK TERHAD/*OPEN ACCESS***	

_____ _____
(Tandatangan Pelajar/ Signature) (Tandatangan Penyelia / *Signature of Supervisor*)&
(Nama & Cop Rasmi / *Name & Official Stamp*)

Tarikh : _____

Catatan: Jika Tesis/Disertasi ini **SULIT @ TERHAD**, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/ organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh laporan ini perlu dikelaskan sebagai **SULIT** dan **TERHAD**.

Notes: If the thesis is CONFIDENTAL or RESTRICTED, please attach with the letter from the organization with period and reasons for confidentiality or restriction.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

PENGHARGAAN

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

Saya mengucapkan rasa Syukur atas kehendak Yang Maha Esa yang mengijazahkan rezeki ilmu kepada diri yang kerdil ini dan seterusnya mengurniakan kejayaan yang menggembirakan ini.

Setinggi-tinggi ucapan dan penghargaan disampaikan kepada Kementerian Pendidikan Malaysia atas terpilihnya saya menjadi insan yang mendapat penajaan pengajian. Ianya bagi menjayakan pengajian di bawah tajuk Kesan Kelompok Bimbingan Teori Pilihan Realiti Terapi Terhadap Penerokaan Kerjaya dan Membuat Keputusan Kerjaya Murid Sekolah Menengah. Begitu juga kepada Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan atas kelulusan membenarkan penyelidikan dilaksanakan kepada sekolah-sekolah yang terpilih. Perhargaan juga kepada Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI) khususnya Institut Pengajian Siswazah (IPS) atas sudi memilih saya menjadi mahasiswa pascasiswazah bagi melaksanakan kajian baik wargakerja dalam akademik mahupun bukan akademik.

Tiada ucapan yang selayaknya dikatakan buat kedua-dua penyelia iaitu Prof. Dr. Ahmad Jazimin bin Jusoh dan Dr. Amelia binti Md. Noor atas tunjuk ajar, bimbingan, panduan, peringatan, motivasi dan sebagainya yang diberikan sepanjang menyelia penulisan penyelidikan ini. Segalanya itu akan panduan dan dorongan atas jasa dan budi serta pengorbanan yang dicurahkan. Perkongsian dan buah fikiran dijadikan perangsang dalam kerja buat sebagai pendidik. Penghargaan juga buat warga pendidik yang mendidik dari sekolah rendah, sekolah menengah, kolej dan universiti yang terlibat.

Buat isteri tercinta terima kasih kerana memahami kesulitan dan kepayahan Habbi sepanjang menjadi mahasiswa diusia dihujung senja. Diingati juga buat anak-anak Walid yang disayangi Syahmi, Munirah, Masturah, Sabqi, Mardhiyyah dan Maisarah terima kasih atas memahami sepanjang waktu menjadi pelajar universiti. Kepada ibu, Siti Embun dan ayah, Yusof terima kasih atas titipan doa dan kata-kata nan indah buat ingatan agar bersabar dalam menghadapi erti sesuatu kepayahan. Terima kasih juga kepada rakan-rakan sekapal dahulu yang telah awal menuju destinasi masing-masing. Penghargaan juga buat rakan-rakan yang sama-sama membantu dan memberikan idea-idea dalam menyiapkan penulisan penyelidikan ini.

Kepada semuanya yang telah menyumbangkan sesuatu dalam menjayakan penulisan penyelidikan ini diucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih. Segalanya amat bernilai di sisi saya biarpun sekecil-kecilnya. Diharapkan penulisan penyelidikan ini menjadi sesuatu yang bermanfaat buat semua sebagai rujukan dan panduan kepada yang berkenaan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ABSTRAK

Penyelidikan ini bertujuan mengkaji kesan Modul Kelompok Bimbingan Teori Pilihan Terapi Realiti (MKBTPTR) terhadap dua aspek kerjaya murid iaitu penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan murid tingkatan emapat di dua buah sekolah menengah harian di Hulu Terengganu, Terengganu. Penyelidikan secara kuantitatif menggunakan kaedah reka bentuk kuasi eksperimen melibatkan 120 murid berumur 16 tahun yang dipilih secara rawak berdasarkan pembahagian kepada tiga kumpulan: Kelompok Bimbingan Kecil (KBK) (R1a, R1b, R1c; n=30), Kelompok Bimbingan Besar (KBB) (R2; n=30), dan Kelompok Kawalan (KK) (K1; n=60). Intervensi dijalankan secara mingguan selama 10 minggu melibatkan 8 sesi dan 12 aktiviti. Dua set instrumen telah digunakan untuk mengukur penerokaan kerjaya iaitu Soalselidik Penerokaan Kerjaya (CESR) dan membuat keputusan kerjaya iaitu Soalselidik Kesukaran Membuat Keputusan Kerjaya (CDDQR). Data dianalisis menggunakan SPSS versi 22.0 terhadap data praujian dan pascaujian dengan menggunakan analisis deskriptif dan inferensi melibatkan ujian t sampel bebas, ANOVA, ANCOVA, MANCOVA dan *Post Hoc Tukey* pada aras signifikan $p<.05$. Hasil dapatan penyelidikan menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan ukuran skor praujian dan skor posujian secara statistik kepada kumpulan rawatan bagi penerokaan kerjaya [MANCOVA, [$F(2, 114) = 255.775$, $p<.001$], dan membuat keputusan [MANCOVA, [$F(2, 114) = 255.775$, $p<.001$]. Hasil analisis ujian *Post Hoc Tukey* menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan di antara KBK, KBB dan KK. Manakala hasil ujian analisis MANCOVA pula mendapati tidak terdapat perbezaan signifikan bagi pemboleh ubah bersandar terhadap faktor jantina dan sosioekonomi kepada rawatan. Secara keseluruhan, implikasi penyelidikan menunjukkan MKBTPTR memberi kesan yang signifikan ($p<.001$) kepada penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya agar meningkatkan kadar kebolehterimaan murid dalam melanjutkan pengajian dan seterusnya berkerjaya. Hasil penyelidikan menyimpulkan, MKBTPTR berpotensi secara langsung dijadikan intervensi ke arah memberikan kesan positif terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya murid.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

THE IMPACT OF THE CHOICE THEORY REALITY THERAPY GUIDANCE GROUP MODULE ON CAREER EXPLORATION AND CAREER DECISION-MAKING AMONG SECONDARY SCHOOL STUDENTS

ABSTRACT

This study aimed to examine the effects of the Choice Theory and Reality Therapy Group Guidance Module (CTRT-GGM) on two aspects of students' career development, namely career exploration and career decision-making, among Form Four students in two daily secondary schools in Kuala Berang, Terengganu. This quantitative research employed a quasi-experimental design involving 120 students aged 16 years, who were randomly selected and assigned to three groups: Small Group Guidance (SGG) (R1a, R1b, R1c; n=30), Large Group Guidance (LGG) (R2; n=30), and a Control Group (CG) (K1; n=60). The intervention was conducted weekly for 10 weeks, comprising 8 sessions and 12 activities. Two sets of instruments were utilised to measure the study variables: the Career Exploration Survey (CESR) for career exploration and the Career Decision-Making Difficulty Questionnaire (CDDQR) for career decision-making. Data from the pre-test and post-test were analysed using SPSS version 22.0, employing descriptive and inferential analyses, including the independent samples t-test, ANOVA, ANCOVA, MANCOVA, and Tukey Post Hoc tests, at a significance level of $p<.05$. The findings revealed statistically significant differences between the pre-test and post-test scores of the treatment groups for career exploration [MANCOVA, $F(2, 114) = 255.775$, $p<.001$] and career decision-making [MANCOVA, $F(2, 114) = 255.775$, $p<.001$]. The Tukey Post Hoc test indicated significant differences among SGG, LGG, and CG. Meanwhile, the MANCOVA results showed no significant differences in the dependent variables with respect to gender and socio-economic status in relation to the treatment. Overall, the implications of the study demonstrate that CTRT-GGM has a significant effect ($p<.001$) on enhancing career exploration and career decision-making, thereby improving students' readiness to pursue further education and future careers. The study concludes that CTRT-GGM has the potential to serve as a direct intervention that produces a positive impact on students' career exploration and decision-making.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

KANDUNGAN

	Muka surat
PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN	ii
PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
ABSTRACT	vi
KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xix
SENARAI RAJAH	xxvii
SENARAI SINGKATAN	xxviii
SENARAI LAMPIRAN	xxx
BAB 1 PENDAHULUAN	
1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang kajian	2
1.3 Penyataan masalah	18
1.4 Tujuan kajian	44
1.5 Objektif kajian	50
1.6 Persoalan kajian	51
1.7 Hipotesis kajian	51

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.8 Kepentingan kajian 62

1.9 Batasan kajian 66

1.10 Jurang kajian yang masih wujud 69

1.11 Definisi konsep 71

1.11.1 Modul kelompok dan kaunseling kelompok 71

1.11.2 Kelompok Bimbingan Besar (KBK) dan Kelompok Bimbingan Kecil (KBK) 76

1.11.3 Penerokaan kerjaya 77

1.11.4 Membuat keputusan kerjaya 79

1.11.5 Status sosioekonomi (SES) 81

1.11.6 Murid 83

1.11.7 Career Decision-Making Difficulties Questionnaire (CDDQ) 84

1.11.8 Teori Pilihan Terapi Realiti 86

1.12 Rumusan 89

BAB 2 KAJIAN LITERATUR

2.1 Pengenalan 90

2.2 Pendekatan Teori 91

2.2.1 Teori Pilihan Terapi Realiti (*Choice Theory Reality Therapy*) 91

2.2.2 Keperluan asas (*Basic needs*) 94

2.2.3 Apa yang individu inginkan (*Quality world)* 95

2.2.4 Keseluruhan tingkahlaku *(Total behavior)* 96

2.2.5 Tingkah laku berkesan dan tingkah laku tidak berkesan 96

2.2.6 Prosedur WDEP 99

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.3 Pendekatan penerokaan kerjaya 105

2.3.1 Model penerokaan kerjaya Stumpt 107

2.3.2 Dimensi penerokaan kerjaya 111

2.4 Pendekatan membuat keputusan 114

2.4.1 Model membuat keputusan kerjaya 115

2.4.2 Model PIC *(Prescreening, In-Depth Exploration, and Choice)* 118

2.4.3 Taksonomi kesukaran membuat keputusan kerjaya 120

2.5 Rumusan model penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya 122

2.5.1 Model penerokaan kerjaya 123

2.5.2 Model PIC (*Prescreening, Exploration Deepening and Choice*) 126

2.5.3 Model normatif, deskriptif, dan preskriptif 129

2.6 Pendekatan konseptual kelompok 132

2.6.1 Perbandingan kelompok bimbingan dan kaunseling 133

2.6.2 Kelompok bimbingan 138

2.6.3 Model perkembangan kelompok 140

2.6.4 Model pembelajaran kelompok berstruktur 144

2.7 Perkaitan antara model perkembangan kelompok dan model pembelajaran kelompok berstruktur 146

2.8 Justifikasi aplikasi kelompok bimbingan dalam kajian 148

2.9 Justifikasi pemilihan pembolehubah moderator jantina dan status Sosioekonomi 153

2.10 Konseptual MBKTPTR dalam intervensi KBK dan KBB 160

2.11 Kajian-kajian lepas 161

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.11.1 Kajian-kajian lepas kelompok TPTR 161

2.11.2 Kajian-kajian lepas TPTR 165

2.11.3 Kajian-kajian lepas pendekatan kelompok 173

2.11.4 Kajian-kajian lepas penerokaan kerjaya 176

2.11.5 Kajian-kajian lepas membuat keputusan kerjaya 181

2.11.6 Kajian lepas aplikasi Teori Pilihan Terapi Realiti tentang kerjaya 187

2.12 Rasional penggunaan rawatan kelompok kecil dan kelompok besar 196

2.13 Isu semasa berkaitan kerjaya 198

2.14 Isu berkaitan kerjaya masa kini 203

2.15 Kajian penguasaan kemahiran abad ke-21 213

2.16 Rumusan 217

BAB 3 METODOLOGI

3.1 Pengenalan 218

3.2 Kajian kuasi eksperimen 219

3.3 Analisis kesahan dalaman dan kaedah kawalan kajian 226

3.4 Modul bimbingan 227

3.4.1 Konsep Modul 227

3.4.2 Jenis-jenis modul 229

3.4.3 Ciri-ciri modul 231

3.5 Justifikasi pemilihan modul bimbingan kelompok berdasarkan TPTR 234

3.6 Bias pengkaji terhadap TPTR 236

3.7 Pembinaan modul 239

3.7.1 Model pembinaan Modul Sidek 240

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.7.2 Peringkat Pertama: Penyediaan draf modul 241

3.7.3 Peringkat Kedua: Mencuba dan menilai modul 245

3.8 Pembinaan MKBTPTR 245

3.9 Pelaksanaan MKBTPTR dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya 251

3.10 Lokasi kajian 260

3.11 Pemilihan Subjek 260

3.11.1 Proses pemilihan subjek 262

3.11.2 Kesan saiz 269

3.12 Soal selidik kajian 271

3.13 Modul Kelompok Bimbingan TPTR 276

3.13.1 Menyemak kejituan bahasa dan kefahaman MKBTPTR 280

3.13.2 Menguji kesahan kandungan MKBTPTR 283

3.13.3 Menterjemahkan item-item soal selidik 288

3.13.4 Menyemak ketepatan bahasa dan kefahaman item soalselidik 289

3.14 Kajian rintis instrumen kajian 290

3.14.1 Kesahan dan kebolehpercayaan instrumen 291

3.14.2 Proses kesahan instrumen kajian 292

3.14.3 Kesahan instrument 294

3.14.4 Proses kebolehpercayaan instrumen kajian 297

3.14.5 Kebolehpercayaan Modul MKBTPTR 298

3.14.6 Kebolehpercayaan instrumen 302

3.15 Tatacara dan pertimbangan melaksanakan intervensi 311

3.15.1 Penetapan tempat kajian dan kebenaran menjalan Kajian 311

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.15.2 Kelompok rawatan 313

3.15.3 Kelompok kawalan 320

3.15.4 Pertimbangan kelompok bimbingan kecil dan kelompok bimbingan besar 321

3.15.5 Fokus kelompok 323

3.15.6 Kepimpinan dan pengendalian kelompok 324

3.15.7 Kerelaan termaklum 325

3.15.8 Aliran intervensi kelompok 326

3.15.9 Pengisian intervensi MKBTPTR 327

3.15.10 Perjalanan kelompok intervensi 330

3.16 Etika Penyelidikan 330

3.16.1 Kepentingan Etika Kajian 332

3.17 Analisis Data 336

3.17.1 Analisis data kajian kuasi eksperimen 336

3.17.2 Pengujian hipotesis 338

3.18 Rumusan 339

BAB 4 DAPATAN KAJIAN

4.1 Pengenalan 341

4.2 Dapatan Analisis Keperluan Pembinaan Modul 342

4.2.1 Analisis keperluan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya oleh murid 342

4.2.2 Analisis keperluan terhadap guru bimbingan dan kaunseling 344

4.3 Data deskriptif subjek kajian 347

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4 Persoalan kajian pertama : mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya 350

4.4.1 Hipotesis 1: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan 351

4.4.2 Hipotesis 2: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan 352

4.4.3 Hipotesis 3: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan 353

4.4.4 Hipotesis 4: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar 354

4.4.5 Hipotesis 5: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan. 356

4.4.6 Hipotesis 6: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil 358

4.4.7 Hipotesis 7: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar 360

4.4.8 Hipotesis 8: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan 361

4.4.9 Hipotesis 9: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan 362

4.4.10 Hipotesis 10: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar 364

4.4.11 Hipotesis 11: Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan 365

4.4.12 Hipotesis 12: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan 368

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.13 Hipotesis 13: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan 369

4.4.14 Hipotesis 14: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan 371

4.4.15 Hipotesis 15: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar 372

4.4.16 Hipotesis 16: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan 374

4.4.17 Hipotesis 17: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil 376

4.4.18 Hipotesis 18: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar 378

4.4.19 Hipotesis 19: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan 379

4.4.20 Hipotesis 20: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan 380

4.4.21 Hipotesis 21: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar 382

4.4.22 Hipotesis 22: Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan 383

4.4.23 Hipotesis 23: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan 386

4.4.24 Hipotesis 24: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan 390

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.25 Hipotesis 25: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan 393

4.5 Persoalan kajian kedua : mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan jantina 397

4.5.1 Hipotesis 26: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan 398

4.5.2 Hipotesis 27: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan lelaki 401

4.5.3 Hipotesis 28: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan Perempuan 402

4.5.4 Hipotesis 29: Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan 404

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.5.5 Hipotesis 30: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan 407

4.5.6 Hipotesis 31: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan lelaki 410

4.5.7 Hipotesis 32: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan perempuan 412

4.5.8 Hipotesis 33: Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan 413

4.5.9 Hipotesis 34: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan 416

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.5.10 Hipotesis 35: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan 420

4.5.11 Hipotesis 36: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dan membuat keputusan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan 423

4.6 Persoalan kajian ketiga: mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan sosioekonomi 428

4.6.1 Hipotesis 37: Tidak terdapat perbedaan signifikan pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan 429

4.6.2 Hipotesis 38: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana 431

4.6.3 Hipotesis 39: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah 433

4.6.4 Hipotesis 40: Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan 434

4.6.5. Hipotesis 41: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan 437

4.6.6 Hipotesis 42: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana 440

4.6.7 Hipotesis 43: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah 441

4.6.8 Hipotesis 44: Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan 443

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.6.9 Hipotesis 45: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan 446

4.6.10 Hipotesis 46: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan 449

4.6.11 Hipotesis 47: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan 453

4.7 Rumusan 457

BAB 5 PERBINCANGAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN

5.1 Pendahuluan 458

5.2 Perbincangan keseluruhan kajian 459

5.3 Keunikan dan kebaharuan kajian 465

5. 4 Keunikan dan perbezaan kajian dengan kajian terdahulu 468

5.5 Perbincangan persoalan dan objektif kajian 473

5.6 Perbincangan 479

5.6.1 Kesan modul TPTR pada penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya pada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan 480

5.6.2 Kesan modul TPTR pada penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kepada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan berdasarkan status jantina. 489

5.6.3 Kesan modul TPTR pada penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya pada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan berdasarkan status sosioekonomi. 501

5.7 Penerokaan dan membuat keputusan kerjaya dengan kemahiran abad ke-21 514

5.8 Strategi pendidikan memupuk kerjaya dan kemahiran abad ke-21 519

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.9 Peranan teknologi dalam penerokaan kerjaya dan pembangunan Kemahiran 522

5.10 Aplikasi masa depan kerjaya 529

5.11 Isu jantina dan status sosioekonomi dalam pendidikan dan kerjaya 536

5.12 Cadangan aplikasi masa depan kerjaya 541

5.13 Implikasi kajian 547

5.13.1 Implikasi teori 547

5.13.2 Implikasi Praktikal 551

5.14 Cabaran kepada pendidikan dan pembangunan kerjaya 553

5.14.1 Mengurangkan relevansi pendidikan berterusan 553

5.14 2 Kekangan kewangan 554

5.14.3 Kurang minat dalam akademik 554

5.14.4 Pengalaman kerja dan jangkaan majikan 555

5.14.5 Keperluan program bimbingan kerjaya komprehensif 555

5.14.6 Kepentingan perancangan kerjaya 555

5.14.7 Mempromosikan pendidikan STEM dan TVET 556

5.14.8 Pendidikan berterusan lawan kemasukan tenaga kerja 556

5.15 Penggunaan modul TPTR dalam pelbagai peringkat 557

5.15.1 Kaunselor perlu memiliki kemahiran 560

5.15.2 Peranan bimbingan dan kaunseling kerjaya 561

5.15.3 Program bimbingan kerjaya berasaskan sekolah 562

5.15.4 Keberkesanan program penerokaan kerjaya 562

5.15.5 Peranan pembimbing dan kaunselor kerjaya 563

5.15.6 Aspirasi kerjaya STEM dan TVET 563

5.15.7 Minat dalam Kerjaya STEM 563

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.15.8 Kesesuaian antara aspirasi dan minat 564

5.15.9 Perluasan keberkesanan intervensi peringkat komuniti 565

5.16 Sumbangan kajian 567

5.16.1 Kerjaya dan kemahiran abad ke-21 568

5.16.2 Pembangunan dan penerapan Modul MKBTPTR 573

5.16.3 Penerapan aktiviti kaunseling berasaskan kelompok Bimbingan 574

5.16.4 Penggunaan aktiviti yang praktikal 575

5.16.5 Peningkatan kefahaman dan keyakinan diri murid 576

5.16.6 Sumbangan terhadap aktiviti kaunseling dalam menghadapi kerjaya 576

5.16.7 Sumbangan meningkatkan keberkesanan kelompok bimbingan dalam kerjaya 577

5.16.8 Sumbangan kepada Teori Kaunseling 578

5.16.9 Sumbangan terhadap latihan dan pendidikan kaunselor 579

5.16.10 Sumbangan Teori Pilihan Terapi Realiti terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya 581

5.17 Cadangan kajian 585

5.17.1 Cadangan untuk kajian Tindakan 586

5.17.2 Cadangan untuk kajian lanjutan 589

5.18 Potensi penggunaan dan jaminan modul 598

5.19 Kesimpulan 599

RUJUKAN 603

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SENARAI JADUAL

No. Jadual		Muka Surat
2.1	Perbandingan antara bimbingan dan kaunseling	133
3.1	Reka bentuk kajian	222
3.2	Ancaman kesahan dalaman dan kaedah kawalan kajian	224
3.3	Taburan subjek rawatan dan kelompok kawalan	268
3.4	Modul Kelompok Bimbingan TPTR (MBKTPTR)	277
3.5	Pekali nilai kesahan sesi dan aktiviti MKBTPTR berdasarkan penilaian panel pakar	284
3.6	Nilai peratusan kesahan MKBTPTR mengikut kesahan modul Russel (1974) berdasarkan penilaian panel pakar	286
3.7	Penambahbaikan kesahan kandungan dan sesi modul	287
3.8	Kesahan Instrumen CESR	294
3.9	Kesahan Instrumen CDDQR	294
3.10	Nilai kesahan instrumen CESR	295
3.11	Nilai kesahan instrumen CDDQR	296
3.12	Pemarkatan bagi soal selidik kebolehpercayaan MKBTPTR	299
3.13	Nilai kebolehpercayaan MKBTPTR	300
3.14	Nilai Kebolehpercayaan Sesi MKBTPTR	301
3.15	Nilai kebolehpercayaan bagi CESR	303
3.16	Nilai kebolehpercayaan bagi CESR mengikut sub konstruk	303
3.17	Nilai Pekali Kebolehpercayaan Mengikut Item Sub Konstruk Penerokaan Sistematik Bertujuan	304

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.18	Nilai Pekali Kebolehpercayaan Mengikut Item Sub Konstruk Penerokaan Persekitaran	305
3.19	Nilai Pekali Kebolehpercayaan Mengikut Item Sub Konstruk Penerokaan Kendiri	306
3.20	Nilai kebolehpercayaan bagi CDDQR	306
3.21	Nilai kebolehpercayaan bagi CDDQR mengikut sub konstruk	307
3.22	Nilai pekali kebolehpercayaan mengikut item sub konstruk kekurangan kesediaan	308
3.23	Nilai pekali kebolehpercayaan mengikut item sub konstruk kekurangan maklumat	309
3.24	Nilai pekali kebolehpercayaan mengikut item sub konstruk maklumat tidak konsisten	310
3.25	Penganalisisan data dijalankan	338
4.1	Skor min dan sisihan piawai bagi analisis keperluan CESR dan CDDQR	343
4.2	Skor min dan tahap analisis keperluan terhadap guru bimbingan dan kaunseling	345
4.3	Hasil ujian normaliti	348
4.4	Pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan	351
4.5	Pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan	352
4.6	Pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	353
4.7	Pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar	355
4.8	Pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	357
4.9	Ujian ANOVA pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	357
4.10	Pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil	359

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.11	Pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar	360
4.12	Pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan	361
4.13	Pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan	363
4.14	Pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar	364
4.15	Pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok kawalan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	365
4.16	Ujian ANOVA pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok kawalan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	367
4.17	Pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan	368
4.18	Pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan	370
4.19	Pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	372
4.20	Pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar	373
4.21	Pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	374
4.22	Ujian ANOVA pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	375
4.23	Pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil	377
4.24	Pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar	378
4.25	Pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan	379
4.26	Pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan	381

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.27	Pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar	382
4.28	Pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	384
4.29	Ujian ANOVA pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	385
4.30	Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	387
4.31	Ujian ANCOVA modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	389
4.32	Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	391
4.33	Ujian ANCOVA Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	392
4.34	Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	394
4.35	Ujian MANCOVA Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan	396
4.36	Pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	399
4.37	Ujian ANOVA Pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	400
4.38	Pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan lelaki	401

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.39	Pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan Perempuan	403
4.40	Pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	404
4.41	Ujian ANOVA Pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	406
4.42	Pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	408
4.43	Ujian ANOVA Pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	409
4.44	Pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan lelaki	411
4.45	Pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan Perempuan	412
4.46	Pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	414
4.47	Ujian ANOVA Pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	415
4.48	Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	417
4.49	Ujian ANCOVA modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	418
4.50	Kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	420
4.51	Ujian ANCOVA Kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	422
4.52	Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan menbuat keputusan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	424

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.53	Ujian MANCOVA Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan menbuat keputusan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan	426
4.54	Pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan	429
4.55	Ujian ANOVA Pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan	430
4.56	Pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana	432
4.57	Pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah	433
4.58	Pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan	435
4.59	Ujian ANOVA Pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan	436
4.60	Pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan	438
4.61	Ujian ANOVA Pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan	439
4.62	Pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana	440
4.63	Pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah	442
4.64	Pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan	444
4.65	Ujian ANOVA Pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan	445

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.66	Kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan	447
4.67	Ujian ANCOVA kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan	448
4.68	Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan	450
4.69	Ujian ANCOVA Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan	451
4.70	Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosiekonomi sederhana, kelompok ekonomi rendah dan kelompok kawalan	454
4.71	Ujian MANCOVA Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosiekonomi sederhana, kelompok ekonomi rendah dan kelompok kawalan	455

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SENARAI RAJAH

No. Rajah		Muka Surat
2.1	Kerangka teori TPTR	98
2.2	Prosedur dalam *Reality Therapy* berfokus WDEP	101
2.3	Model proses penerokaan kerjaya	112
2.4	Model peringkat perkembangan kelompok Herlihy	141
2.5	Model pembelajaran melalui kelompok berstruktur oleh Forsyth	145
2.6	Kerangka konseptual intervensi	161
3.1	Model reka bentuk pembinaan modul Sidek dan Jamaludin	240
3.2	Rangka konseptual pembinaan modul MKBTPTR	246
3.3	Model MBKTPTR (disesuaikan daripada modul Kaunseling Kelompok TPTR oleh Ahmad Jazimin	248
3.4	Pelaksanaan MBKTPTR dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya	259
3.5	Carta aliran pemilihan populasi, sampel dan subjek eksperimen	266
3.6	Gabungan TPTR, tingkah laku penerokaan dan membuat keputusan kerjaya dalam aktiviti modul	329

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SENARAI SINGKATAN

ANCOVA	Analysis of Covariance
ANOVA	*Analysis of Variance*
CDDQR	*Career Decision Difficulties Questionnaire-Reverse*
CESR	*Career Exploration Survey*
CTRT	*Choice Theory Reality Therapy*
KBB	Kelompok Bimbingan Besar
KBK	Kelompok Bimbingan Kecil
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
KPWKM	Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat
MANCOVA	*Mutivariate Analysis Of Covariance*
MGKK	Majlis Guru Kaunseling Kebangsaan
MKBTPTR	Modul Kelompok Bimbingan TPTR
PIC	*Prescreening*
PKP	Perintah Kawalan Pergerakan
PPD	Pejabat Pendidikan Daerah
RMIC	Research Managemnet Innovation Centre
$SAMI^2C^3$	*Simple, attainable, measureable, immediate and control by client*
SMK	Sekolah Menengah Kebangsaan
SOP	*Standard Operation Procedure*
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
SPSS	*Statistical Package for the Social Sciences*
TOT	*Training of trainers*

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

TPTR	Teori Pilihan Terapi Realiti
UBK	Unit Bimbingan dan kaunseling
UPSI	Universiti Pendidikan Sultan Idris
WDEP	*Wants, doing, evaluted and planning*
WHO	*World Health Organization*

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SENARAI LAMPIRAN

A Pengesahan Kajian

B Modul Kelompok Bimbingan *Choice Theory Reality Therapy* (MKBTPTR)

C Soalselidik Penerokaan Kerjaya

D Soalselidik Kesukaran Membuat Keputusan Kerjaya

E Output SPSS

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian ini berkaitan kesan modul kelompok bimbingan Teori Pilihan (*Choice Theory)* Terapi Realiti (*Reality Therapy)* (TPTR) terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan murid sekolah menengah. Bab ini membincangkan latar belakang kajian dan penyataan masalah yang melibatkan isu-isu yang berkaitan perkembangan kerjaya murid sekolah menengah. Selain itu, pengkaji juga menyenaraikan persoalan kajian, objektif kajian, hipotesis kajian, definisi konsep dan definisi operasi, kepentingan kajian, batasan kajian dan rumusan kajian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.2 Latar belakang kajian

Murid yang berada di tingkatan empat harus membuat pengkhususan dalam aliran bidang yang bakal diikuti selaras dengan potensi, minat dan kecekapan mereka. Keselarasan ini akan memudahkan mereka merancang kerjaya untuk melanjutkan pengajian ke institusi pengajian tinggi dalam bidang pengajian tertentu berdasarkan pakej-pakej subjek tertentu yang di ambil diperingkat sekolah. Oleh itu murid harus menentukan bidang yang dikehendaki jika tidak keadaan sebaliknya akan dialami (Zafar, 2019). Kerjaya murid harus bermula daripada awal lagi di sekolah dengan penyampaian maklumat kerjaya dan persekitaran kerjaya (Lau, Chung, dan Wang, (2021). Oleh itu kerjaya melalui pendidikan menggunakan modul dan bimbingan kerjaya menjadi satu strategi pendidikan yang dilaksanakan oleh pengkaji terdahulu di peringkat tempatan dan luar negara.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kepentingan kerjaya diperkatakan oleh pengkaji tempatan dan luar negara. Norazhar, Abd Rahman, dan Bakar, (2018) menegaskan kerjaya dan individu bergerak selari dalam perancangan yang dalam kehidupan seseorang. Seterusnya Yahya dan Mahmud (2022) menyatakan kerjaya sangat berpengaruh dalam kehidupan seseorang. Manakala Budi, Sugiharto dan Sunawan (2021) menyebut tentang kerjaya dan individu sebagai amat penting dan disebut kaunseling kerjaya hayat.

Justeru kepentingan kerjaya juga dialami di peringkat sekolah di luar negara seperti di Australia, Denmark, Finland, Britain, Kanada dan Hong Kong. Australia menubuhkan sebuah agensi yang dinamakan *National Job Network*. Manakala di Denmark menubuhkan *Counseling House* oleh agensi *Instituted One-Stop Center*.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kerajaan Finland membina *student personal study program* untuk murid sebelum terlibat dalam pendidikan vokasional atau latihan dalam sesi kaunseling individu dan kelompok. Murid di Britain dibiayai oleh kerajaan apabila mengekalkan rekod pencapaian (ROA) yang baik dan juga dalam pelan tindakan individu (IAP). Kerajaan Kanada pula menyediakan kerjaya dengan membangunkan dasar kerjaya yang inovatif. Fokus kerjaya murid ditumpukan terhadap penambahbaikan tugas dan pengkhususan kerja, pendidikan koperasi, pameran kerjaya, dan pelbagai program karyawan. Manakala di Hong Kong, tumpuan diberikan kepada sumber-sumber bimbingan kerjaya tentang laluan kerjaya dan perhubungan. Tugasan tersebut disempurnakan oleh Guru Bimbingan dan Kaunseling selaku guru kerjaya di sekolah menengah dengan menyediakan program perkhidmatan kerjaya. Nurfarahzatul Ashikin, Mohamad Zubir, dan Muhamad Hussin (2022). Oleh itu, program kerjaya dan kaunseling mendapat sokongan yang baik daripada kerajaan yang dinyatakan di atas. Pendidikan kerjaya dilaksanakan sekolah mendapat sambutan yang baik diperingkat kerajaan. Ini menunjukkan usaha kerjaya harus dimulai dari muda hingga sepanjang hayat.

Oleh itu, pada peringkat usia murid sekolah menengah, mereka telah membuat persediaan untuk ke peringkat dewasa dengan lebih prihatin tentang rancangan untuk pekerjaan masa hadapan. Selain itu, terdapat murid yang sukar menghubungkaitkan subjek mereka murid dengan kursus pengajian yang ditawarkan di institusi pengajian tinggi. Keadaan ini berlaku kerana waktu persekolahan mereka kurang mendapatkan maklumat pendidikan kerjaya tentang penerokaan dan membuat keutusan kerjaya di sekolah menengah. Didapati sebanyak 46% murid sekolah menengah tidak mendapat pendidikan kerjaya secara mencukupi menyebabkan mereka sukar mengaitkan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kesesuaian subjek di sekolah dengan pilihan kursus pengajian dan peluang kerjaya masa depan mereka (Mufrihah, Hasanah, Aisa, dan Wahyuningrum, 2021).

Selanjutnya, Hermawan dan Farozin (2018) menyatakan penerokaan kerjaya merupakan proses dalam kerjaya. Ia merupakan suatu bentuk maklumat untuk menambah ilmu pengetahuan yang dilaksanakan secara meluas. Oleh itu, penerokaan kerjaya menjadi unsur penting dalam membuat keputusan kerjaya. Manakala Nor Hazwani dan Sheerad (2020) pula mentakrifkan penerokaan kerjaya sebagai proses individu yang kompleks untuk mencapai peningkatan diri dan pengetahuan persekitaran bagi mencapai matlamat kerjaya. Penerokaan kerjaya melibatkan aktiviti-aktviti seperti mengumpul maklumat dan pengethauan, tentang pencaraian kerja, perancangan peluang dan pemilihan kerjaya. Selain itu, melibatkan tingkah laku seperti berbincang mengenai peluang, memmuridi kebolehan dan kemahiran tertentu serta memperolehi pendidikan untuk kejayaan. Penerokaan kerjaya merupakan aktiviti yang dilaksanakan dalam kerjaya. Oleh itu, menurut Mahmud, Bakar, Amat, Mansor dan Amran (2022) penerokaan kerjaya yang sistematik dan menyeluruh, membuatkan murid mula mengumpul maklumat bagi membantu mereka membuat keputusan kerjaya yang jelas dan berjaya.

Kepentingan penerokaan kerjaya dalam membuat keputusan kerjaya dan banyak dikenalpasti oleh pengkaji. Kajian banyak tertumpu kepada penilaian terhadap kaedah yang berbeza tentang penerokaan sama ada formal dan tidak formal berkaitan aktiviti pencarian kerja dan mengenalpasti motivasi dan aspek individu tentang penerokaan kerjaya. Rangka kajian bersepadu penerokaan kerjaya melibatkan kepercayaan penerokaan mengenai tingkahlaku pencarian kerjaya dan reaksi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

penerokaan. Dalam konteks ini, penerokaan kerjaya bermaksud sebagai tingkahlaku yang bertujuan mengakses maklumat mengenai pekerjaan, kerja atau organisasi yang sebelumnya tidak terlintas dan terfikir. Tingkahlaku penerokaan kerjaya melibatkan tiga dimensi iaitu tumpuan peribadi dan persekitaran. Kedua, jumlah bilangan maklumat yang diperolehi melalui prestasi temuduga dan mendapat tawaran kerja. Ketiga, melibatkan diri dalam organisasi, sosialisasi dan sikap terhadap kerjaya yang berubah-ubah. Individu meneroka diri dan persekitaran dalam tahap yang berbeza-beza dalam mencari maklumat kerjaya yang sesuai. Tingkahlaku penerokaan kerjaya melibatkan maklumat yang baharu dan berguna, maklumat yang diperolehi sinonim dengan diri dan jangkaan berhubungkait yang tinggi dengan dirinya. Oleh kerana itu, individu yang kurang memperolehi maklumat yang kurang menyebabkan timbul perbezaan motivasi antara individu yang lebih dan yang kurang meneroka maklumat (Jiang et. al, 2022).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Sumber lain juga memberi maklumat kerjaya yang terkini selari dengan perkembangan teknologi maklumat. Dengan mengakses melalui internet, maklumat kerjaya dapat diperolehi dengan melayari laman web maklumat pekerjaan yang tertentu. Bantuan oleh kaunselor sekolah turut membantu murid menyalurkan sumber maklumat kerjaya dan penerangan sesuatu pekerjaan. Menurut Hajmi dan Jamaludin (2022) Kementerian Pendidikan Malaysia telah memperkenalkan pentaksiran psikometrik untuk tingkatan satu hingga lima bagi ujian personaliti, ujian minat kerjaya dan ujian kecerdasan pelbagai bagi perkembangan kerjaya murid. Akan tetapi perkembangan kerjaya di negara ini perlu digiatkan usaha dalam memenuhi keperluan sistem pendidikan kerjaya. Oleh itu perhubungan antara peringkat persekolahan dan latihan peringkat pekerjaan perlu diselaraskan agar laluan kerjaya ditunjukkan dengan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

jelas untuk masa hadapan murid. Kekurangan ini terdapat di sekolah yang tidak diajar di sekolah (Desa, Asaari, Razak dan Abd Jabar, 2019). Dengan demikian cabaran yang baru telah membawa perubahan yang signifikan kepada bidang pekerjaan dan pekerja. Oleh itu kaunselor kerjaya perlu melaksanakan transformasi daripada pendekatan konvensional kepada pendekatan yang lebih menyeluruh dengan perancangan kerjaya melibatkan keluarga, komuniti dan elemen-elemen yang lain.

Membuat keputusan kerjaya merupakan peringkat mesti diambil dan dilalui oleh seseorang sama ada murid sekolah, kolej atau universiti. Walaubagaimanapun, terdapat sesetengah seseorang yang membuat keputusan kerjaya dengan mudah dan tanpa kesukaran yang nyata, namun ramai juga seseorang yang menghadapi kesukaran dalam membuat keputusan kerjaya mereka. Untuk membantu seseorang yang mengalami kesukaran dalam proses membuat keputusan kerjaya mereka perlu mencari dan mengenal pasti bidang kesukaran mereka. Seseorang yang membuat keputusan kerjaya yang ideal adalah seseorang yang menyedari keperluan untuk membuat keputusan kerjaya. Seseorang bersedia mencapai dan membuat keputusan dengan betul melalui proses yang sistematik untuk mencapai keputusan yang paling sesuai dengan matlamatnya. Seseorang yang membuat keputusan kerjaya yang ideal mengalami kesukaran yang boleh merosakkan atau menghalang proses membuat keputusan kerjaya. Kesukaran membuat keputusan kerjaya dialami berbeza-beza kepada seseorang mengikut keadaan kesukaran timbul sebelum atau semasa penglibatan sebenar dalam proses membuat keputusan kerjaya. Sumber yang mencetuskan kesukaran didapati daripada kognitif atau afektif. Dengan itu kesan kesukaran keputusan menghalang proses atau membawa kepada keputusan yang rendah daripada

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

keputusan yang optimum. Oleh itu intervensi diperlukan untuk mengatasi kesukaran membuat keputusan kerjaya (Ramli et.al, 2022).

Oleh itu, kepentingan menguasai kemahiran membuat keputusan kerjaya perlu diberi keutamaan (Erni Marlina, Roznim dan Nor Azah, 2021). Program-program perkembangan kerjaya harus dilaksanakan bagi memberi keyakinan kepada murid dalam memilih kerjaya (Mahfud, Siswanto, Wijayanto dan Puspitasari, 2020). Lanjutan daripada itu, Salleh (2019) memberi pandangan tentang sistem pendidikan yang perlu menjana ke arah menyediakan sumber manusia atau modal insan yang berkualiti. Justeru itu, perkhidmatan bimbingan dan kaunseling berperanan penting bagi mencapai wawasan negara melalui perkembangan modal insan secara optimum di peringkat sekolah. Pencapaian ini tercapai melalui perancangan program yang sistematik, perkhidmatan yang berkualiti dan pelaksanaan program yang berkesan dalam perkhidmatan bimbingan dan kaunseling.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lanjutan daripada itu, peranan guru bimbingan dan kaunseling adalah antaranya membantu murid merancang haluan pendidikan dan pemilihan kerjaya. Namun begitu, fokus peranan utama guru bimbingan dan kaunseling teralih kepada tambahan tugasan sampingan yang lain seperti mengajar subjek akademik, terlibat jawatan utama dalam penguatkuasaan disiplin dan sebagainya. Oleh kerana itu, kesannya menyebabkan guru berkenaan kurang bersedia untuk melaksanakan peranan membimbing murid dalam haluan perancangan pendidikan dan kerjaya mereka (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2015).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Seterusnya, membantu dan mengenalpasti haluan pendidikan dan kerjaya murid merupakan usaha yang perlu dilaksanakan oleh kaunselor. Oleh kerana setiap murid memerlukan pekerjaan sebagai keperluan asas mereka bagi meneruskan kehidupan, justeru persaingan untuk mempunyai pekerjaan amat tinggi. Oleh yang demikian, persediaan awal yang teliti dan tersusun perlu untuk mendapatkan pekerjaan yang bersesuaian dengan minat, kebolehan dan bakat yang dimiliki oleh murid (Gunawan, 2018).

Justeru itu, menurut Lau, Chung dan Wang (2021) murid yang dapat menangani aspek perkembangan diri yang menepati sistem dan budaya masyarakat dan meneruskan perkembangan ketika persekolahan dari satu peringkat ke peringkat merupakan pencapaian mereka melalui penglibatan dalam program kerjaya di sekolah. Dengan itu, usaha ini menunujukkan wajar dilaksanakan oleh perkhidmatan bimbingan dan kaunseling kerjaya bagi membantu murid dalam aspek perkembangan kerjaya murid. Sebagaimana Noor Afzaliza Nazira dan Maizatul Haizan (2021) menjelaskan murid yang membina dan menunjukkan kesedaran tinggi tentang pekerjaan ketika persekolahan akan menceburi pekerjaan yang sesuai dengan minat dan personaliti mereka.

Penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya murid di waktu persekolahan merupakan adalah tempoh yang sesuai dilaksanakan oleh murid. Dengan itu, kajian penerokaan dan membuat keputusan kerjaya murid perlu dilaksanakan bagi menyesuaikan diri murid dengan kerjaya. Kestabilan pekerjaan dan prospek pasaran kerja memerlukan kepada tenaga kerja yang berbeza dan bersesuaian dengan masa kini dan abad ini. Oleh itu, murid perlu membina dengan kendiri yang kuat dan memahami

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

hubungan antara pendidikan dan peluang masa depan melalui pembelajaran akan mudah dimuridi mereka. Akan tetapi pada masa kini peluang pekerjaan tidak sama diperolehi ketika abad yang lalu dengan bekerja setelah tamat persekolahan atau pengajian dan kekal bekerja sehingga ke akhir tempoh berkerjaya. Gaya kini telah berubah, statistik menunjukkan seorang pekerja secara purata bertukar kerja sebanyak lapan kali sebelum bersara dan keadaan itu terjadi pada pekerja yang sama berubah kerja sebanyak tiga kali dan lebih, Zulhazmi dan Muhd Khaizer (2021).

Penerokaan kerjaya dan membuat keputusan adalah proses kritikal untuk murid sekolah menengah di Malaysia, kerana ia meletakkan asas untuk laluan profesional masa depan dan pembangunan peribadi. Proses ini dipengaruhi oleh pelbagai faktor, termasuk bimbingan kerjaya, efikasi kendiri, aspirasi, dan pengaruh luar seperti keluarga, sekolah, dan status sosioekonomi. Maklum balas ini meneroka aspek utama penerokaan kerjaya dan membuat keputusan dalam kalangan murid sekolah menengah, mengambil pandangan daripada kajian penyelidikan yang berkaitan.

Faktor utama mempengaruhi penerokaan kerjaya dan membuat keputusan antaranya kesedaran dan kefahaman bimbingan kerjaya. Tahap kesedaran dan kefahaman tentang bimbingan kerjaya dalam kalangan murid sekolah menengah di Malaysia agak tinggi, khususnya di wilayah seperti Labuan. Murid menyedari kepentingan menyelaraskan pilihan kerjaya mereka dengan minat dan kebolehan mereka, dan mereka menghargai maklumat kerjaya dalam merancang laluan masa depan mereka (Elias et al., 2023). Walau bagaimanapun, keberkesanan program bimbingan kerjaya boleh berbeza-beza bergantung kepada inisiatif yang dilaksanakan oleh sekolah. Sebagai contoh, sekolah di Labuan telah memperkenalkan program

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pendedahan awal kepada murid Tingkatan 3, yang bertujuan untuk memberi bimbingan dan maklumat tentang pelbagai bidang kerjaya (Elias et al., 2023).

Aspirasi dan minat dalam kerjaya STEM dan TVET. Sistem pendidikan Malaysia memberi penekanan yang kuat pada bidang STEM (Sains, Teknologi, Kejuruteraan, dan Matematik) dan TVET (Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional), kerana ini dilihat sebagai kritikal untuk memenuhi tuntutan abad ke-21. Kajian telah menunjukkan bahawa murid menengah rendah di Malaysia mempamerkan minat yang kuat dalam dimensi kerjaya Sosial, Penyiasatan dan Realistik, dengan keselarasan tinggi antara aspirasi dan minat mereka (Bakar dan Mahmud, 2020). Murid lelaki, khususnya, menunjukkan kecenderungan yang lebih kuat terhadap kerjaya Realistik, yang mungkin dipengaruhi oleh norma dan jangkaan jantina masyarakat.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pengaruh perancangan kerjaya terhadap membuat keputusan kerjaya. Perancangan kerjaya memainkan peranan penting dalam membentuk proses membuat keputusan kerjaya. Penyelidikan telah menemui korelasi positif yang kuat antara perancangan kerjaya dan pembuatan keputusan kerjaya dalam kalangan murid sekolah menengah di Malaysia. Murid yang melibatkan diri dalam perancangan kerjaya berstruktur lebih berkemungkinan membuat keputusan kerjaya yang termaklum dan difikirkan dengan baik, menonjolkan kepentingan menyediakan murid dengan akses kepada sumber dan program perancangan kerjaya (Ayu et al., 2022).

Cabaran dalam membuat keputusan kerjaya. Walaupun terdapat sumber bimbingan dan perancangan kerjaya, ramai murid menghadapi cabaran dalam membuat keputusan kerjaya yang termaklum. Cabaran ini termasuk kurangnya kesedaran tentang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pilihan kerjaya, akses terhad kepada maklumat kerjaya, dan pengaruh faktor luaran seperti jangkaan keluarga dan status sosioekonomi (Othman et al., 2023). Selain itu, keterkaitan pendidikan yang semakin berkurangan dan ketidaktentuan dalam sektor ekonomi boleh menjadi penghalang kepada murid untuk melanjutkan muridan atau membuat keputusan kerjaya (Othman et al., 2023).

Merujuk kepada modul kerjaya yang berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti oleh Glasser (2000) sangat berguna dalam membantu murid membuat penerokaan dan keputusan kerjaya. Ini kerana pendekatan ini memberi penekanan kepada tanggungjawab, pilihan, dan kawalan kendiri. Berikut merupakan keperluan dan kepentingan modul kerjaya berasaskan teori ini dalam konteks murid. Membantu murid mengenal pasti keperluan asas seperti yang digariskan oleh Teori Pilihan kepada lima keperluan asas manusia iaitu cinta dan kasih sayang, kuasa atau pencapaian, kebebasan, keseronokan dan kelangsungan hidup. Perkaitan terhadap kerjaya akan memberi ruang kepada murid ke arah meneroka jenis kerjaya yang memenuhi keperluan utama mereka. Contohnya, murid yang tinggi keperluan kuasa mungkin berminat dalam bidang kepimpinan, manakala yang tinggi keperluan keseronokan mungkin sesuai dalam bidang kreatif.

Selain itu, memupuk kesedaran kendiri dan refleksi kendiri kepada Terapi Realiti yang menekankan kesedaran tentang pilihan yang dibuat dalam hidup, termasuk pilihan kerjaya. Relevannya kepada kerjaya menjadikan modul ini membantu murid memahami bahawa mereka bertanggungjawab terhadap hala tuju kerjaya mereka, dan pilihan yang mereka buat hari ini seperti belajar bersungguh-sungguh atau membuat penyelidikan kerjaya agar memberi kesan kepada masa depan. Ianya juga

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

meningkatkan kemahiran membuat keputusan seperti yang dinyatakan dalam Terapi Realiti menggunakan pendekatan WDEP (*Wants, Doing, Evaluation, Planning*). Penyoalan yang sesuai bagi *Wants*- Apakah yang saya mahukan dalam kerjaya? *Doing*- Apakah yang sedang saya lakukan untuk mencapainya? *Evaluation*- Adakah tindakan saya membantu mencapai matlamat? *Planning*- Apa rancangan seterusnya?

Kesesuaiannya kepada kerjaya menjadikan proses ini sangat membantu dalam merancang laluan kerjaya dan mengenal pasti kekuatan serta kelemahan diri. Mendorong tindakan proaktif dengan menjadikan modul ini dorongan murid untuk mengambil inisiatif dan bertindak secara aktif dalam membuat penerokaan dan membuat keputusan kerjaya, bukan hanya mengikut orang lain. Menyokong pembentukan identiti kerjaya dengan Teori Pilihan menekankan pembinaan identiti diri melalui pilihan-pilihan bermakna. Modul ini boleh membimbing murid dalam membina identiti kerjaya yang selari dengan nilai dan minat peribadi mereka.

Oleh itu, keperluan memenuhi kecemerlangan dan kemajuan masa depan menuntut kepada kejayaan dan kecemerlangan dalam aspek afektif, psikomotor dan kemahiran insaniah selain akademik. Kejayaan dan kecemerlangan yang dilihat melibatkan gabungan semua komponen tersebut tanpa terpisah dalam senario masa kini (Lukman, 2022). Justeru, murid wajar bersedia menyelesaikan cabaran memilih kerjaya dalam membuat keputusan kerjaya yang menjadi aktiviti rutin bagi menentukan corak kehidupan murid masa di depan dalam menghadapi dunia pekerjaan yang bersifat kompleks dan mencabar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Mengenal pasti "gap" atau jurang penyelidikan dalam kajian berkaitan penggunaan kaedah atau modul yang digunakan untuk membantu murid dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Penggunaan kaedah atau modul dalam intervensi bimbingan kerjaya untuk membantu murid membuat keputusan kerjaya. Berdasarkan tinjauan literatur terdahulu berikut merupakan beberapa jurang penyelidikan yang biasa ditemui dalam topik ini. Kekurangan kajian di peringkat menengah awal. Kebanyakan kajian kerjaya tertumpu kepada pelajar menengah atas atau universiti. Modul untuk murid sekolah rendah atau menengah rendah masih kurang diterokai. Modul yang tidak disesuaikan mengikut budaya atau konteks tempatan.

Kebanyakan modul dibangunkan berasaskan pendekatan Barat. Kurangnya modul tempatan yang relevan dengan konteks budaya dan sosioekonomi murid di Malaysia atau Asia Tenggara. Pendekatan teknologi masih kurang dimanfaatkan. Potensi penggunaan aplikasi mudah alih, VR atau AR, atau platform dalam talian untuk modul penerokaan kerjaya masih belum dimanfaatkan sepenuhnya. Kekurangan penilaian keberkesanan modul mengakibatkan banyak kajian tidak menyertakan ujian empirikal untuk melihat kesan sebenar modul ke atas murid contoh kefahaman kerjaya, motivasi, self-efficacy. Pendekatan yang tidak holistik. Modul lebih fokus kepada ‘pemilihan kerjaya’ berbanding proses penerokaan kendiri, minat, dan nilai diri yang penting dalam membuat keputusan kerjaya. Kekurangan integrasi dengan kurikulum sedia ada membuatkan modul kerjaya kurang disepadukan dengan pengajaran subjek lain atau program bimbingan yang sedang dilaksanakan di sekolah. Keterlibatan ibu bapa atau komuniti masih rendah, oleh kerana itu modul sedia ada kurang melibatkan pengaruh persekitaran seperti ibu bapa dan komuniti dalam proses penerokaan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian terkini menunjukkan bahawa modul bimbingan kerjaya mempunyai potensi besar dalam meningkatkan keyakinan kerjaya, kesedaran kendiri dan kemahiran membuat keputusan dalam kalangan murid. Namun begitu, terdapat beberapa jurang yang ketara, termasuk kekurangan pendekatan berasaskan teknologi, kurang penyesuaian budaya tempatan, dan kurang penilaian longitudinal terhadap keberkesanan intervensi. Kajian di Asia Tenggara, khususnya Malaysia dan Indonesia, mula meningkat tetapi masih terhad berbanding kajian dari Eropah dan Amerika Syarikat. Kajian oleh Silva dan Taveira (2025) membina modul intervensi untuk penerokaan awal kerjaya guru dan dapati ia memberi impak positif kepada pembentukan aspirasi kerjaya pelajar sekolah. Modul oleh Isriyah et al. (2025) menekankan elemen sokongan emosi dan sosial dalam membuat keputusan kerjaya. Menekankan pentingnya aspek psikososial dalam modul. Kajian tersebut menyoroti kepentingan integrasi sokongan emosi dan sosial dalam modul intervensi kerjaya untuk remaja, terutamanya dalam konteks di mana kerangka bimbingan kerjaya yang berstruktur masih terhad. Penekanan diberikan kepada bagaimana aspek psikososial dapat membantu mengurangkan ketidakpastian dalam membuat keputusan kerjaya dan meningkatkan aspirasi kerjaya pelajar. Modul oleh Munawwarah dan Muslihati (2024) untuk pelajar pendidikan khas, meningkatkan keyakinan kerjaya. Menunjukkan keperluan modul yang sesuai dengan keperluan khas. Kajiannya menyoroti peranan penting latihan asertif dalam membina keyakinan kerjaya pelajar pendidikan khas, yang sering menghadapi cabaran fizikal, mental, dan sosial dalam pembangunan kerjaya mereka. Intervensi ini membantu pelajar mengatasi halangan psikososial dan meningkatkan kesiapsiagaan mereka untuk memasuki dunia kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian oleh Li et al. (2025) terlibat dalam pembinaan skala keberkesanan kendiri dalam membuat keputusan kerjaya untuk pelajar sekolah menengah di China. Menyoroti pentingnya alat ukur dalam modul kerjaya. Kajiannya itu menyoroti kepentingan pengukuran keberkesanan kendiri dalam membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar sekolah menengah, terutamanya dalam konteks reformasi peperiksaan masuk kolej di China. Skala MDMSES yang dibangunkan merangkumi lima faktor utama: pemerolehan maklumat, penilaian kendiri, penentuan kendiri, ketekunan dalam membuat keputusan, dan sokongan sosial. Skala ini menunjukkan kestabilan pengukuran yang kukuh dan kualiti psikometrik yang baik, menjadikannya alat yang berpotensi untuk digunakan dalam pelbagai konteks dan populasi pada masa hadapan.

Sementara itu kajian oleh Yusriah et al. (2025) melibatkan teknik model simbolik berjaya meningkatkan perancangan kerjaya pelajar sekolah agama. Kajian ini menyoroti bagaimana teknik model simbolik dapat digunakan dalam bimbingan kelompok untuk membantu pelajar di sekolah agama merancang kerjaya mereka dengan lebih berkesan. Melalui pendekatan ini, pelajar dapat memahami dan merancang laluan kerjaya mereka dengan lebih jelas, selaras dengan nilai-nilai yang dianjurkan dalam pendidikan Islam. Kajian oleh Govender et al. (2024) telah memfokuskan kepada pembangunan bahan pedagogi untuk guru, dengan impak terhadap pembangunan kerjaya pelajar. Kajian tersebut menyoroti bagaimana pendekatan literasi disiplin kritikal dapat memperkasa guru dalam menyampaikan pengajaran yang lebih bermakna, yang seterusnya memberi impak positif terhadap pembangunan kerjaya pelajar. Dengan mengintegrasikan kerangka ini dalam latihan guru, ia dapat membantu pelajar memahami hubungan antara kandungan akademik dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

aplikasi dunia sebenar, serta membina kesedaran kritikal yang diperlukan untuk membuat keputusan kerjaya yang bijak.

Menurut kajian Fris et al. (2025) melalui kajian RCT menunjukkan bahawa pendekatan coaching meningkatkan pemilihan kerjaya pelajar perubatan sesuai diadaptasi untuk peringkat menengah. Kajian ini menerangkan bagaimana pendekatan *coaching* dapat membantu pelajar perubatan dalam membuat keputusan kerjaya yang lebih baik. Walaupun kajian ini memfokuskan kepada pelajar perubatan, pendekatan serupa berpotensi untuk diadaptasi ke peringkat sekolah menengah bagi membantu pelajar dalam perancangan kerjaya mereka. Menerusi kajian oleh Chen (2024) membina modul berasaskan teknologi multimedia dan AI untuk membantu pelajar membuat keputusan kerjaya dengan sokongan digital. Kajiannya menunjukkan bagaimana alat AI, seperti Quark GaoKao, digunakan oleh ibu bapa untuk membantu dalam pemilihan kolej berdasarkan keputusan peperiksaan, data sejarah, dan lokasi yang diingini. Walau bagaimanapun, kajian ini juga menekankan cabaran seperti cadangan AI yang mengelirukan dan penggunaan yang tidak bertanggungjawab oleh agensi perunding pihak ketiga.

Kajian oleh Wang et al. (2024) yang meneliti pelbagai intervensi kerjaya untuk pelajar sekolah menengah, termasuk teori kerjaya, mod intervensi, penilaian, dan hasil intervensi. Ulasan ini memberikan pandangan menyeluruh mengenai pendekatan yang berkesan dalam intervensi kerjaya. Kajian ini mengenal pasti tiga teori utama yang digunakan dalam intervensi kerjaya: teori konstruksi kerjaya, teori kerjaya kognitif sosial, dan teori pemprosesan maklumat kognitif. Mod intervensi yang paling banyak digunakan adalah kaunseling kumpulan dengan lapan sesi, masing-masing selama 45

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

minit. Sistem penilaian utama yang digunakan adalah ujian pra dan pasca untuk kumpulan eksperimen dan kawalan. Hasil utama intervensi adalah pembangunan positif dalam kebolehsuaian kerjaya dan pembuatan keputusan kerjaya. Kajian tersebut mencadangkan pembangunan model bimbingan kerjaya bertiga peringkat yang terdiri daripada kurikulum kerjaya, kaunseling kumpulan kerjaya, dan kaunseling individu.

Kajian oleh Hedge dan Carter (2025) menilai keberkesanan sistem *Response to Intervention* (RTI) dalam menyokong keputusan kerjaya pelajar dari awal. Kajian ini menyoroti bagaimana sistem *Career Pathways* dapat memberikan struktur yang penting untuk perkembangan kerjaya, membantu individu membina kompetensi yang meningkatkan kebolehkerjaan serta membantu organisasi dalam pembangunan strategik pekerja. Penulis juga mencadangkan arah untuk penyelidikan masa depan bagi mempromosikan pertumbuhan dan kejayaan kerjaya individu, serta membantu majikan dalam mencipta atau mengukuhkan sistem *Career Pathways* yang akan mengurangkan bias dan meningkatkan prestasi organisasi dengan menyokong kemajuan pekerja mereka.

Kesimpulan gap penyelidikan menunjukkan kurangnya modul untuk pelajar rendah dan menengah disebabkan banyak kajian tertumpu pada pelajar sekolah menengah tinggi dan universiti. Modul masih tidak cukup disesuaikan secara budaya dan konteks kerana banyak kajian tertumpu pada pelajar sekolah menengah tinggi dan universiti. Pendekatan digital atau AI masih belum meluas. Hanya Chen (2024) gunakan AI dan multimedia untuk sokongan kerjaya. Kekurangan pengukuran keberkesanan intervensi. Melalui *Major Decision-Making Self-Efficacy Scale* (MDMSES) kajian oleh Li et al.(2025) dan Fris et al. (2025) hanya menekankan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kepentingan alat ukur. Ibu bapa dan komuniti kurang dilibatkan akibat daripada kebanyakan modul masih fokus kepada pelajar secara individual.

1.3 Penyataan Masalah

Setiap tahun murid sekolah atau institusi pengajian tinggi menamatkan persekolahan atau pengajian yang secara rutinnya ribuan mereka akan menceburi bidang pekerjaan sebagaimana jumlah yang mengikuti persekolahan dan pengajian. Namun hampir kebanyakan mereka perlu dibimbing dan diberi panduan dalam mencari usaha mencari pekerjaan lantaran kurang memahami kaedah dan strategi terbaik membuat persediaan untuk menceburi bidang pekerjaan (Noor Afzaliza Nazira dan Maizatul Haizan, 2021). Mengikut Jabatan Perangkaan Malaysia (2024), kadar pengangguran pada bulan Disember 2024 adalah sebanyak 3.1% dan suku keempat 2024 pula sebanyak 3.2% menjadikan pengangguran telah mengalami penurunan sebanyak 0.1%. Namun begitu, kadar ini adalah sangat sedikit dan masih lagi mengalami kadar pengangguran yang tinggi. Oleh itu perancangan kerjaya adalah sangat penting terutama kepada murid yang akan memilih sesuatu kursus di peringkat pengajian tinggi. Maka wajarlah kerjaya diletakkan sebagai matlamat utama dalam kaunseling dan bimbingan kerjaya lantaran perkaitannya dengan membuat keputusan kerjaya. Oleh hal demikian, Lau, Baranovich dan Leong (2018) menambah murid akan melalui tempoh kehidupan dengan mempunyai pekerjaan yang sesuai mengikut minat, kebolehan dan pencapaian untuk kepuasan hidup sudah tentu murid sekolah harus menekan kepentingan masa depan melalui persediaan kerjaya pada peringkat murid lagi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Isu pengangguran sangat berkait rapat dengan isu penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Hubungan ini boleh dijelaskan dari pelbagai sudut psikologi, pendidikan, ekonomi, dan pembangunan diri. Ramai individu, terutamanya lepasan sekolah atau universiti, menghadapi kesukaran mendapatkan pekerjaan bukan semata-mata kerana tiada peluang, tetapi kerana mereka tidak jelas tentang laluan kerjaya yang sesuai (Gati dan Amir, 2010). Kurangnya penerokaan kerjaya dan kemahiran membuat keputusan kerjaya boleh menyebabkan pemilihan bidang pengajian yang tidak sejajar dengan keperluan pasaran, permohonan kerja secara rambang tanpa strategi, ketidakupayaan membina profil kerjaya yang kuat dan kebingungan identiti kerjaya yang menyumbang kepada pengangguran jangka panjang. Penerokaan kerjaya juga mempengaruhi pengangguran. Aspek kekurangan penerokaan akan memberi kesan terhadap pengangguran menyebabkan individu tidak mengenal potensi, kekuatan dan minat menyebabkan mereka tidak sepadanan pekerjaan. Manakala tiada pendedahan awal mengakibatkan kesan terhadap pengangguran menyebabkan tiada pendedahan kepada pelbagai laluan kerjaya sejak awal, pelajar membuat pilihan berdasarkan pengaruh luaran, bukan realiti diri dan pasaran (Lent et al., 2019).

Sementara itu kemahiran membuat keputusan lemah memberi kesan terhadap pengangguran iaitu membuat pilihan bidang pengajian atau kerja yang tidak strategik. Termasuk juga tidak tahu menyesuaikan diri akan mengakibatkan Tidak tahu bagaimana untuk "menjual diri" kepada majikan dengan kemahiran yang dimiliki. Kesemuanya ini akan memberi kesan langsung kekurangan penerokaan kerjaya iaitu pengangguran sukarela tersembunyi merujuk Individu yang tidak pasti arah kerjaya cenderung menangguh pencarian kerja sebenar. Ianya juga memberi *underemployment*

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

terhadap individu bekerja dalam bidang tidak berkaitan atau di bawah kelayakan mereka merupakan suatu bentuk 'pengangguran terselindung'. Selain itu, juga mengakibatkan tekanan dan kecelaruan identiti kerjaya kesan keputusan kerjaya yang lemah memberi kesan psikologi dan motivasi negatif (Hartung dan Santilli, 2016).

Pembinaan modul seringkali tidak dijadikan sebagai satu objektif kajian kerana beberapa alasan antaranya modul sebagai alat, bukan objektif. Modul lebih sering dianggap sebagai alat atau bahan yang digunakan untuk mencapai objektif kajian. Dalam banyak kajian, objektif utama adalah untuk mengkaji keberkesanan sesuatu pendekatan, kaedah, atau teori, dan modul hanyalah salah satu komponen dalam proses itu. Selain itu, keterbatasan fokus menjadikan objektif kajian biasanya berfokus pada hasil atau impak daripada penggunaan modul, seperti pengaruhnya terhadap pembelajaran atau pengajaran. Pembinaan modul mungkin dianggap sebagai langkah awal atau sokongan teknikal dalam penyelidikan, tetapi bukan objektif utama kajian itu sendiri. Sementara itu pula, fokus penyelidikan sering kali lebih tertumpu pada analisis, penilaian, atau eksperimen untuk memahami fenomena yang lebih luas, seperti cara modul digunakan atau kesan modul terhadap pelajar, pengajar, atau konteks tertentu. Pembinaan modul mungkin dianggap lebih sebagai proses yang diperlukan untuk melaksanakan kajian, bukan objektif kajian itu sendiri. Tambahan pula, kompleksiti dan keperluan praktikal. Pembinaan modul melibatkan banyak aspek teknikal, seperti reka bentuk, ujian, dan penyuntingan, yang mungkin memerlukan lebih banyak masa dan sumber. Oleh itu, penyelidik lebih cenderung untuk memberi tumpuan kepada hasil yang boleh diperoleh daripada penggunaan modul tersebut, daripada proses pembinaannya. Jadi, pembinaan modul mungkin dilihat lebih kepada tahap persediaan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

atau sokongan dalam kajian, sementara objektif kajian lebih berfokus pada hasil atau impak daripada penggunaan modul tersebut.

Tidak semudah dikata "modul lama tak berguna", tapi lebih kepada konteks, keberkesanan, dan cabaran realiti semasa. Kekurangan modul sedia ada dapat dilihat pada relevansi konteks semasa yang mana kelemahannya banyak dibina sebelum wujudnya cabaran baharu seperti kerjaya digital, *gig economy*, atau AI. Kekurangan data empirik mengakibatkan tidak banyak modul diuji dengan metodologi saintifik seperti kajian kuasi-eksperimen atau RCT. Dalam aspek generik dan umum menonjolkan kelemahan modul terlalu umum dan tidak disesuaikan ikut tahap pendidikan, latar belakang pelajar, atau lokaliti. Aspek tumpuan teori semata-mata juga akibat daripada modul fokus pada pemahaman teori (seperti Holland atau Super) tetapi kurang diluncurkan dalam dunia kerja sebenar. Aspek kurangnya interaktif atau digitalisasi menjadikan modul lama berbentuk manual cetak yang menyebabkan tidak menarik minat Gen Z atau pelajar pasca-pandemik yang terbiasa dengan teknologi. Dalam aspek tidak melibatkan majikan atau industri mengakibatkan modul dibina oleh pendidik sahaja dengan tidak menyertakan suara industri, jadi kurang padanan dengan realiti pasaran kerja.

Oleh kerana itu, perlunya kepada membina modul baharu dengan modul perlu responsif kepada realiti baharu. Kerjaya kini tidak linear, merujuk kepada ramai graduan bekerja di luar bidang. Majikan pada masa kini menilai aspek *soft skills, agility, problem solving* dan bukan sekadar kelulusan. Sementara itu juga generasi baharu akan merujuk kepada keperluan baharu. Pelajar hari ini lebih mudah *hilang arah* kerana terlalu banyak pilihan. Oleh kerana itu mereka perlukan modul yang mempunyai elemen refleksi diri, disampaikan secara digital dan menggunakan pendekatan interaktif

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

atau gamifikasi. Modul perlu kepada integrasi elemen kontemporari. Modul baharu boleh memasukkan perkara seperti kerjaya digital dan keusahawanan, psikologi positif dalam pembangunan kerjaya dan kecerdasan emosi dan kawalan kendiri. Pembangunan modul perlu berasaskan kepada bukti (*Evidence-Based*). Modul yang baharu boleh diuji dengan menjalankan ujian pra dan pos dan menggunakan skala keberkesanan seperti *Career Decision Making Difficulties Questionnaire* (CDDQ) atau *Career Adapt-Abilities Scale* (CAAS). Kesimpulan, modul sedia ada bukan tidak berguna, tetapi ianya memerlukan penambahbaikan, penyesuaian konteks, dan bukti keberkesanan. Dengan itu, membangunkan modul baharu bukan untuk menafikan modul lama akan tetapi untuk menambahbaik dan memastikan kesan yang lebih relevan dan berimpak.

Isu paling utama yang mendorong kepada keperluan kajian mengenai penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan murid sekolah menengah adalah kekurangan kefahaman dan pendedahan awal terhadap pilihan kerjaya yang sesuai dengan minat, keupayaan, dan kehendak pasaran kerja. Kajian oleh Sofia Elias et al. (2023) mendapati bahawa walaupun tahap kesedaran murid terhadap peranan bimbingan kerjaya adalah tinggi, mereka masih memerlukan maklumat kerjaya yang mencukupi untuk merancang laluan kerjaya yang sejajar dengan personaliti dan permintaan pasaran (Elias et al., 2023). Selain itu, faktor seperti efikasi kendiri dalam membuat keputusan kerjaya turut menjadi kekangan kerana ramai murid belum bersedia secara psikologi untuk menghadapi pilihan kerjaya yang kompleks (Sulong dan Mahfar, 2024). Di samping itu, jangkaan hasil terhadap sesuatu kerjaya turut mempengaruhi pemilihan murid, namun ramai yang tidak cukup terdedah kepada realiti dunia kerjaya sebenar, justeru menimbulkan risiko pemilihan kerjaya yang salah (Karim et al., 2024). Hal ini diperkuatkan lagi oleh dapatan yang menunjukkan jurang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ketara antara aspirasi dan minat murid terhadap bidang tertentu seperti STEM dan TVET, yang mencerminkan perlunya intervensi program pembangunan kerjaya semenjak di peringkat menengah rendah (Abu Bakar dan Mahmud, 2020). Oleh itu, isu utama adalah kurangnya pendedahan awal, keterbatasan informasi kerjaya, serta sokongan efikasi kendiri yang mencukupi dalam kalangan murid sekolah menengah.

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) dan guru kaunseling sekolah telah melaksanakan pelbagai inisiatif bagi menangani isu penerokaan dan keputusan kerjaya dalam kalangan murid, termasuk ujian psikometrik, program pembangunan kerjaya, dan pengenalan intervensi kurikulum, kerja dan nasihat. Kajian di Terengganu menunjukkan wujudnya 27 program intervensi berstruktur dalam kategori kerja, nasihat, pengenalan dan kurikulum (Mat Rashid et al., 2009). Di Labuan, pelbagai aktiviti diperkenalkan sejak tingkatan tiga bagi membimbing murid ke arah pemilihan kerjaya yang sesuai (Elias et al., 2023). Namun, walaupun murid menunjukkan kesedaran terhadap kepentingan bimbingan kerjaya, keberkesanan inisiatif ini masih terbatas disebabkan beberapa faktor. Antaranya adalah tahap kompetensi dan *"career agility"* kaunselor yang sederhana dalam mempersiapkan murid untuk kerjaya masa depan berteraskan Revolusi Industri 4.0 (Balan et al., 2023), serta kurangnya pendedahan kaunselor terhadap perubahan pasaran kerja yang dinamik. Tambahan pula, ketidakwujudan struktur dan pendekatan standard dalam pelaksanaan bimbingan kerjaya menyebabkan keberkesanannya berbeza-beza antara sekolah (Rahman et al., 2013). Maka, walaupun usaha telah dijalankan, kajian penerokaan kerjaya masih diperlukan untuk menilai impak sebenar program sedia ada, mengenal pasti jurang pelaksanaan dan mencadangkan strategi yang lebih berkesan untuk membentuk murid yang mampu membuat keputusan kerjaya yang bermaklumat dan berdaya saing.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Usaha-usaha lain diteruskan lagi yang melibatkan pendekatan dari segi modul kurikulum, intervensi bimbingan kerjaya, penggunaan teknologi, serta penglibatan komuniti dan industri. Gambaran umum inisiatif utama ke arah usaha membantu murid dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Antaranya ialah pelaksanaan modul bimbingan kerjaya. Modul ini membantu pelajar mengenal potensi diri, minat, dan nilai hidup dalam membuat keputusan kerjaya secara rasional dan berinformasi (Mahmud, Noah dan Ahmad (2017). Selain itu, program pendidikan dan bimbingan kerjaya berstruktur usaha yang dikemukakan termasuk aktiviti lawatan industri, pendedahan kepada TVET, seminar bersama alumni dan kerjaya, serta ujian minat kerjaya (Surat, et al. (2019). Latihan guru kaunseling juga diadakan bagi peningkatan profesionalisme guru bimbingan dan kaunseling dalam aspek penggunaan teori seperti *Cognitive Information Processing (CIP)* serta teknik interaktif. (Nachiappan dan Sukri (2022) (Amatan dan Han (2019). Penggunaan teknologi dan bimbingan dalam talian. Kaedahnya adalah menggunakan *platform digital* bagi menyediakan akses kepada maklumat kerjaya dan kaunseling secara maya. (Nachiappan dan Mohamed (2019). Termasuk juga usaha inisiatif kolaboratif dengan industri. Suatu kerjasama dengan sektor swasta dan NGO membantu pelajar mengenali pelbagai pilihan kerjaya sebenar (Yasin, et. al. (2019).

Menurut data dan dasar pendidikan semasa, terdapat bukti yang menunjukkan bahawa isu penerokaan dan membuat keputusan kerjaya memang memberi kesan nyata terhadap kesejahteraan murid dan pembangunan negara, terutamanya dalam beberapa aspek. ketidakpadanan kerjaya dan pendidikan. Laporan oleh Kementerian Sumber Manusia (MoHR) dan *TalentCorp* menunjukkan ramai graduan bekerja di luar bidang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pengajian mereka, yang menyumbang kepada masalah pengangguran siswazah. kesedaran yang kurang dan mendapatkan pendedahan awal agak atau sudah terlewat. Kajian seperti oleh Ibrahim (2017) menunjukkan murid menengah rendah mempunyai kesedaran kerjaya yang rendah, yang memberi kesan kepada keputusan subjek dan aliran. Manakala bidang TVET dan STEM masih kurang diminati oleh murid. Pelaksanaan pelbagai kempen seperti "TVET untuk Semua" dan Dasar STEM Negara menunjukkan usaha kerajaan menangani ketidakseimbangan minat kerjaya dengan keperluan pasaran kerja. Sementara itu data dari KPM melalui Laporan Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013 hingga 2025, jelas dinyatakan bahawa bimbingan kerjaya yang tidak konsisten antara sekolah telah menyumbang kepada kelemahan murid membuat keputusan masa depan.

Sementara itu, sebahagian kajian yang dijalankan memang terhad. Banyak kajian akademik tentang isu ini menggunakan sampel kecil misalnya hanya satu daerah atau sekolah sahaja. Manakala tumpuan kajian kepada murid sekolah menengah sahaja, bukan mewakili keseluruhan populasi murid Malaysia termasuk murid luar bandar, pendidikan khas, murid TVET. Kajian yang dijalankan pula kadang kala menggunakan pendekatan kualitatif atau instrumen soal selidik yang dibangunkan sendiri, yang kadang kala belum disahkan dan kebolehpercayan secara menyeluruh. Dengan mengambil contoh kajian oleh Nachiappan (2022) hanya menilai murid di Kelantan, sedangkan Malaysia mempunyai kepelbagaian budaya, ekonomi dan akses pendidikan yang luas. Oleh kerana itu, secara keseluruhan kajian sedemikian perlu dibuat dengan berhati-hati. Kesimpulannya, berasaskan kepada isu penerokaan kerjaya memang wujud, tetapi tahap keseriusannya mungkin berbeza-beza mengikut kawasan dan latar belakang murid. Ia bukan semata-mata masalah persepsi akademik, tetapi disokong

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

oleh data dasar dan cabaran tenaga kerja negara. Walau bagaimanapun, perlu kajian berskala nasional dan *longitudinal* bagi memahami dinamika sebenar secara lebih tepat dan menyeluruh.

Pengukuran variabel jantina dan SES (Status Sosioekonomi) dalam kajian pendidikan atau pembangunan modul adalah penting kerana kedua-dua faktor ini boleh mempengaruhi hasil pembelajaran atau keberkesanan sesuatu modul. Pengaruh jantina terhadap pembelajaran menunjukkan perbezaan dalam gaya pembelajaran. Contohnya, kajian menunjukkan bahawa lelaki dan perempuan mungkin mempunyai cara yang berbeza dalam menyerap dan memproses maklumat. Oleh itu, penting untuk mengukur jantina untuk memahami bagaimana modul berfungsi untuk kedua-dua jantina dan menyesuaikan pendekatan sekiranya perlu. Sementara itu kesaksamaan dalam pendidikan, penting untuk memastikan bahawa modul yang dibangunkan adalah inklusif dan tidak berpihak kepada mana-mana jantina. Pengukuran ini membantu memastikan bahawa modul tidak mempunyai bias jantina dan memberi peluang yang sama kepada semua pelajar (Elhadary dan Ahmed, 2024) .

Seterusnya pengaruh SES terhadap pembelajaran ianya mengakses kepada sumber pembelajaran. Pelajar dengan latar belakang SES yang lebih rendah mungkin mempunyai akses yang lebih terhad kepada sumber pembelajaran, teknologi, atau sokongan luar. Ini boleh mempengaruhi bagaimana mereka berinteraksi dengan modul dan apakah mereka mendapat manfaat sepenuhnya daripadanya (Atiq et al., 2018) . Terdapatnya perbezaan dalam keupayaan kognitif dan motivasi. SES juga boleh mempengaruhi tahap motivasi, sokongan keluarga, dan persekitaran belajar yang tersedia untuk pelajar. Oleh itu, pengukuran SES membantu untuk menilai apakah

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

faktor-faktor ini mempengaruhi keberkesanan modul dan jika perlu ada penyesuaian. Menwujudkan perancangan intervensi berdasarkan SES. Dengan mengetahui latar belakang SES, modul boleh disesuaikan atau dirancang dengan strategi yang lebih baik untuk membantu pelajar dari pelbagai lapisan sosial dan ekonomi (Ramachandaran et al., 2024).

Adakah modul ini akan digunakan untuk jantina dan SES tertentu sahaja? Tidak semestinya. Walaupun pengukuran jantina dan SES penting, modul ini biasanya dirancang untuk digunakan oleh pelbagai golongan, tidak kira jantina atau SES, dengan penyesuaian tertentu bagi memastikan keberkesanan maksimum untuk semua kumpulan (Moorthy et al., n.d.). Dengan itu, penilaian terhadap jantina dan SES membantu untuk memahami perbezaan individu dalam cara mereka menggunakan dan berinteraksi dengan modul. Menghasilkan modul yang lebih inklusif yang memenuhi keperluan pelajar daripada pelbagai latar belakang. Menyediakan strategi intervensi yang lebih sesuai, seperti sokongan tambahan bagi pelajar daripada SES yang lebih rendah atau mengatasi cabaran yang dihadapi oleh pelajar lelaki atau perempuan dalam konteks pembelajaran. Secara keseluruhan, walaupun modul tidak dikhususkan hanya untuk jantina atau SES tertentu, pengukuran kedua-dua faktor ini membantu dalam memahami pelbagai dimensi yang boleh mempengaruhi keberkesanan modul tersebut (Idris et al., 2024)..

Jantina memainkan peranan penting dalam menentukan hala tuju kerjaya seseorang. Banyak kajian menunjukkan bahawa pemilihan kerjaya sering dipengaruhi oleh stereotaip jantina, pembentukan identiti, serta ekspektasi masyarakat. Antara contoh pengaruh jantina, lelaki cenderung memilih bidang yang lebih berorientasikan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

teknikal, seperti kejuruteraan atau teknologi informasi. Manakala perempuan lebih kerap memilih bidang berorientasikan kemanusiaan dan perkhidmatan seperti pendidikan, kesihatan, dan kebajikan (Salleh dan Mansor, 2022). Beberapa faktor yang mempengaruhi antaranya sosialisasi awal kanak-kanak berdasarkan jantina, representasi jantina dalam bidang tertentu dan persepsi tentang kebolehan diri dan peranan sosial (Baqutayan dan Razak, 2022).

Peranan status sosioekonomi (SES) individu termasuklah pendapatan keluarga, tahap pendidikan ibu bapa, akses kepada sumber pembelajaran mempunyai hubungan langsung dengan peluang dan aspirasi kerjaya. Pengaruh SES individu dari latar belakang berpendapatan tinggi lebih terdedah kepada pelbagai sumber seperti tuisyen, bimbingan, teknologi yang menyokong aspirasi kerjaya tinggi. Sementara itu, mereka dari keluarga berpendapatan rendah mungkin menghadapi had dari segi peluang pendidikan tinggi, lalu terhad kepada kerjaya tertentu yang kurang kompetitif atau lebih cepat menghasilkan pendapatan (Moorthy et al., n.d.). Kesimpualannya, gabungan faktor jantina dan SES sering digunakan dalam kajian sosiologi moden. Gabungan ini untuk memahami halangan struktur yang dihadapi oleh kumpulan minoriti contohnya wanita dari keluarga miskin dalam bidang STEM. Menganalisis aspirasi kerjaya pelajar sekolah menengah mengikut latar belakang jantina dan ekonomi. Membentuk dasar awam dan program bimbingan kerjaya yang lebih inklusif dan adil (Rahim et al., 2019).

Isu pasaran kerja masa kini menunjukkan perubahan ketara akibat globalisasi, automasi, revolusi digital, serta impak pandemik yang merombak norma kerja tradisional. Dalam abad ke-21, majikan bukan sahaja mencari kelayakan akademik,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

malah lebih menekankan kemahiran insaniah dan kebolehan adaptasi yang tinggi dalam kalangan pekerja.

Ciri-ciri utama yang dikehendaki oleh majikan abad ke-21 yang menjadi keutamaan majikan masa kini antaranya kemahiran berfikir kritis dan penyelesaian masalah. Keupayaan untuk menganalisis maklumat secara mendalam dan menyelesaikan isu kompleks dengan strategi yang efektif. Ianya sangat penting dalam dunia yang tidak menentu dan cepat berubah. Kemahiran digital dan literasi teknologi merujuk kepada kecekapan dalam perisian pejabat, sistem digital, ai, *big data*, serta *e-commerce* (Binkley et al., 2012) . Pekerja yang melek atau celik teknologi mempunyai nilai tambah tinggi. Memiliki kreativiti dan inovasi menjadikan majikan menghargai individu yang boleh mencetuskan idea baharu atau cara kerja yang lebih baik. Termasuk juga kemahiran komunikasi yang efektif. Bukan sahaja secara lisan dan bertulis, tetapi juga komunikasi dalam pasukan merentas budaya dan bahasa.

Bekerja dalam berpasukan dan mempunyai kepimpinan diri (Trilling dan Fadel, 2009) . Keupayaan untuk bekerja dalam kumpulan, memimpin projek, dan menggalakkan kolaborasi yang berkesan. Kebolehsuaian dan ketahanan di dalam suasana kerja yang sentiasa berubah, pekerja mesti fleksibel dan mampu menyesuaikan diri. Melibatkan diri dalam pembelajaran sepanjang hayat (Greenhill, 2010). Kesediaan untuk terus belajar dan menambah kemahiran baharu adalah aset utama. Kursus yang diikuti dalam talian dan pensijilan mikro semakin mendapat tempat. Beretika profesional dan bertanggungjawab sosial. Integriti, etika kerja yang kuat, dan keprihatinan terhadap impak sosial serta kelestarian (World economic forum – future of jobs report, 2023). Kemahiran analitik dan keputusan berasaskan data mampu

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menterjemah data kepada tindakan dan keputusan yang strategik (Saavedra dan Opfer, 2012) .

Isu-isu terkini yang terdapat dalam pasaran kerja. *Gig economy* semakin berkembang ramai individu bekerja bebas, bukan tetap. Menurut satu laporan oleh khazanah research institute, lebih 25% tenaga kerja malaysia terlibat dalam pekerjaan tidak tetap, dengan bilangan pekerja Gig meningkat secara signifikan dalam sektor penghantaran, teknologi, dan kandungan digital. Sementara itu, kajian oleh bank dunia menekankan bahawa ekonomi Gig dapat memperluas peluang pekerjaan terutama dalam kalangan belia dan golongan yang sukar mendapat pekerjaan tetap, namun memerlukan dasar yang jelas bagi melindungi hak pekerja dan memastikan kelestarian kerjaya jangka panjang.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kerja jarak jauh (*remote work*) jadi norma baharu, dengan permintaan tinggi untuk disiplin kendiri. Kajian oleh *Price water house coopers* Malaysia menunjukkan bahawa 65% majikan percaya kerja jarak jauh akan kekal sebahagian daripada amalan kerja mereka, dengan penekanan kepada keupayaan pekerja untuk mengatur kerja secara autonomi. Tambahan pula, laporan *World Economic Forum* menegaskan bahawa kerja jarak jauh mempercepat keperluan terhadap kemahiran literasi digital, pengurusan kendiri, dan keupayaan bekerja dalam pasukan secara maya.

Kekangan kemahiran (*skill mismatch*) menyebabkan ramai lepasan graduan tidak dapat kerja sesuai walaupun ada kelulusan tinggi. Kajian oleh Khazanah Research Institute mendapati bahawa lebih 30% graduan bekerja dalam bidang yang tidak memerlukan kelayakan universiti, menunjukkan berlakunya lebihan graduan dalam

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

bidang tertentu dan kekurangan dalam bidang teknikal serta digital. Sementara itu, laporan bank negara malaysia menekankan bahawa pertumbuhan peluang pekerjaan kini lebih tertumpu kepada sektor yang memerlukan kemahiran khusus seperti ICT, kejuruteraan, dan perkhidmatan teknikal, namun graduan seringkali kurang bersedia dari segi pengalaman industri dan pengetahuan aplikasi sebenar.

Automasi dan AI menggantikan kerja rutin keperluan terhadap "*human-only skills*" seperti empati, kreativiti dan penilaian moral. Kajian oleh *World Economic Forum* (2023) menunjukkan bahawa walaupun lebih 40% pekerjaan sedia ada dijangka akan terjejas akibat automasi dalam dekad ini, kemahiran seperti kepimpinan, komunikasi interpersonal, pemikiran kreatif, dan kecerdasan emosi dijangka menjadi lebih berharga dan kritikal dalam semua sektor. Tambahan pula, laporan *mckinsey global institute* menekankan bahawa peranan pekerjaan masa hadapan akan tertumpu kepada aktiviti yang memerlukan interaksi manusia yang kompleks, penyelesaian masalah unik, dan penyesuaian terhadap konteks budaya dan sosial yang sukar diprogramkan oleh AI. Dalam bidang seperti kesihatan, pendidikan, keusahawanan dan khidmat pelanggan, empati dan etika memainkan peranan penting dalam membina kepercayaan dan memberikan nilai tambah yang tidak boleh direplikasi sepenuhnya oleh teknologi. Kesimpulannya, majikan hari ini lebih tertarik kepada pekerja yang boleh belajar, berubah dan berkembang dengan cepat dalam dunia kerja yang sentiasa berubah. Bukan sekadar IQ, tetapi juga EQ, AQ (*adaptability quotient*) dan DQ (*digital quotient*).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Perancangan kerjaya masa kini memerlukan paradigma baru yang menyesuaikan diri dengan perubahan radikal yang dibawa oleh kecerdasan buatan (AI) dan teknologi maklumat, di mana pendekatan tradisional seperti kestabilan sektor atau pekerjaan tetap semakin kurang relevan. Kajian menunjukkan bahawa AI telah memberi kesan nyata terhadap pasaran kerja, contohnya dalam platform kerja bebas di mana pengenalan teknologi generatif seperti ChatGPT menyebabkan penurunan sebanyak 21% dalam iklan kerja untuk tugasan automasi seperti penulisan dan pengaturcaraan dalam masa hanya lapan bulan, sementara kerja yang masih kekal menjadi lebih kompleks dan bergaji tinggi (Demirci et al., 2025).

Dalam sektor kejuruteraan perisian pula, AI seperti model bahasa besar (LLM) semakin dilihat bukan sebagai pengganti tetapi sebagai rakan kongsi, mencetuskan simbiosis baharu antara manusia dan mesin yang meningkatkan produktiviti dan kreativiti (Terragni et al., 2025). Dalam bidang kesihatan pula, analisis terhadap lebih 42,000 iklan kerja mendedahkan permintaan tinggi terhadap kemahiran digital seperti analisis data, pembelajaran mesin, dan pengurusan projek, menandakan keperluan mendesak untuk integrasi teknologi dalam latihan dan kurikulum kerjaya (Chen , 2025). Ini menunjukkan bahawa masa depan kerjaya menuntut fleksibiliti, kemahiran antara disiplin, dan kesediaan untuk beradaptasi dengan aliran teknologi terkini. Maka itu, pendekatan perancangan kerjaya harus berpandukan data, analisis trend masa depan, dan pembangunan kemahiran berterusan, bukan sekadar pilihan berdasarkan minat atau peluang jangka pendek.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Penyepaduan Kecerdasan Buatan (AI) dan teknologi maklumat ke dalam pelbagai industri telah mencetuskan perbincangan penting mengenai kesannya terhadap pasaran pekerjaan masa depan dan perancangan kerjaya. Tindak balas ini memberikan analisis komprehensif mengenai potensi kesan AI dan IT terhadap pekerjaan, menarik pandangan dari pelbagai kertas penyelidikan untuk meneroka peluang dan cabaran yang mereka hadapi. AI dan IT mendorong penciptaan peranan dan industri pekerjaan baru, terutamanya dalam bidang seperti pembelajaran mesin, sains data, dan kejuruteraan AI. Teknologi ini membolehkan perniagaan berinovasi dan berkembang, membawa kepada peningkatan permintaan untuk profesional mahir yang dapat mengembangkan dan menguruskan sistem AI (Hamid et al., 2024) (Bera et al., 2024). Sebagai contoh, peranan seperti arkitek AI, penganalisis data, dan pakar keselamatan siber muncul sebagai komponen kritikal tenaga kerja moden (Subudhi, 2024) (Grover, n.d.).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selain itu, AI meningkatkan kemampuan manusia dalam sektor seperti penjagaan kesihatan, kewangan, dan pendidikan, yang membawa kepada peningkatan produktiviti dan kecekapan. Ini telah membuka peluang bagi pekerja untuk memberi tumpuan kepada tugas yang lebih kreatif dan strategik, sementara pekerjaan berulang dan rutin semakin automatik (Shen, 2024) (Chen, 2024). Kebangkitan AI juga menimbulkan kebimbangan mengenai keperluan pekerja memperoleh kemahiran baru untuk kekal relevan dalam pasaran pekerjaan. Walaupun pekerja berkemahiran tinggi mungkin mendapat manfaat daripada permintaan untuk kepakaran khusus, mereka yang tidak mempunyai akses kepada program latihan semula mungkin sukar untuk menyesuaikan diri (Hamid et al., 2024) (Tabbassum et al., 2024).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Evolusi pesat AI dan IT menggariskan pentingnya pembelajaran sepanjang hayat dan pengembangan kemahiran berterusan. Pekerja mesti sentiasa dikemas kini dengan teknologi baru muncul dan memperoleh kemahiran seperti analisis data, pemikiran kritis, dan penyelesaian masalah untuk kekal berdaya saing di pasaran pekerjaan (Kamisetty, 2024) (Bera et al., 2024). Peralihan ini amat relevan untuk profesional dalam IT, di mana peranan berkembang untuk menggabungkan tugas yang didorong oleh AI seperti keselamatan siber dan pembangunan perisian (Subudhi, 2024) (Grover, n.d.). Pelajar sekolah menengah dan profesional muda semakin optimis tentang peluang yang diberikan oleh AI, terutama mereka yang mempunyai keperibadian proaktif dan keberkesanan diri teknikal. Individu ini lebih cenderung melihat AI sebagai alat untuk pertumbuhan dan inovasi, menonjolkan pentingnya memupuk pemikiran yang merangkumi perubahan teknologi (Kim dan Kim, 2024).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesan AI berbeza-beza di seluruh industri, dengan beberapa sektor mengalami perubahan yang lebih ketara daripada yang lain. Sebagai contoh, sektor IT di India melihat peralihan dari tugas intensif data rutin ke peranan yang lebih kompleks yang memerlukan kemahiran kognitif lanjutan. Trend ini menggariskan keperluan pekerja untuk menyesuaikan diri dengan permintaan khusus industri dan mengejar peranan yang sejajar dengan pasaran pekerjaan yang berkembang (Grover, n.d.). Penggunaan AI yang meluas menimbulkan kebimbangan etika dan privasi, terutama berkaitan dengan keselamatan data dan potensi berat sebelah dalam proses membuat keputusan. Isu-isu ini memerlukan pengembangan dasar dan peraturan yang kukuh untuk memastikan penggunaan AI yang bertanggungjawab (Chen, 2024) (Subudhi, 2024).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Manfaat AI dan IT tidak dapat diakses secara universal, dengan wilayah dan populasi tertentu menghadapi halangan untuk diterima pakai. Pembuat dasar mesti menangani perbezaan ini untuk memastikan akses yang saksama kepada program pendidikan dan latihan semula, mencegah peminggiran selanjutnya kumpulan rentan (Tabbassum et al., 2024) (Tailor dan Kamble, 2023). Untuk mengurangkan kesan negatif AI terhadap pekerjaan, kerajaan dan organisasi mesti melabur dalam program pendidikan dan latihan yang melengkapkan pekerja dengan kemahiran yang diperlukan untuk pekerjaan yang didorong oleh AI. Ini termasuk inisiatif untuk mempromosikan pendidikan STEM, serta program yang memupuk kreativiti, pemikiran kritis, dan kecerdasan emosi (Hamid et al., 2024) (Bera et al., 2024).

Pembuat dasar mesti mengutamakan pertimbangan etika dalam pembangunan dan pelaksanaan teknologi AI. Ini termasuk menetapkan garis panduan untuk ketelusan, akauntabiliti, dan keadilan dalam sistem AI untuk menangani kebimbangan mengenai bias dan diskriminasi (Chen, 2024) (Tailor dan Kamble, 2023). Kerjasama antara pemimpin industri, pendidik, dan pembuat dasar adalah penting untuk mewujudkan tenaga kerja yang bersedia untuk berkembang maju dalam ekonomi yang dipertingkatkan AI. Ini termasuk perkongsian untuk membangunkan kurikulum yang sejajar dengan keperluan industri dan inisiatif untuk mempromosikan pembelajaran sepanjang hayat (Subudhi, 2024) (Grover, n.d.). Kesan AI terhadap pekerjaan tidak seragam di semua wilayah dan sektor. Sebagai contoh, sektor IT di India mengalami dua kesan, dengan AI menggantikan peranan tertentu sambil mewujudkan peluang baru untuk profesional mahir (Grover, n.d.). Begitu juga, sektor seperti penjagaan kesihatan dan kewangan memanfaatkan AI untuk meningkatkan produktiviti, sementara

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pembuatan dan pengangkutan menyaksikan anjakan pekerjaan yang ketara disebabkan oleh automasi (Shen, 2024) (Bera et al., 2024).

Penyepaduan AI dan IT ke dalam pasaran pekerjaan memberikan peluang dan cabaran. Walaupun teknologi ini berpotensi untuk mendorong inovasi dan mewujudkan peranan baru, teknologi ini juga menimbulkan risiko untuk perpindahan pekerjaan dan ketidaksamaan pendapatan. Untuk menavigasi landskap yang berkembang ini, pekerja mesti menerima pembelajaran sepanjang hayat, pembuat dasar mesti mengutamakan pertimbangan etika, dan industri mesti bekerjasama untuk mewujudkan tenaga kerja yang bersedia untuk masa depan. Dengan mengambil langkah proaktif untuk menangani cabaran ini, masyarakat dapat memanfaatkan potensi AI dan IT untuk mewujudkan pasaran pekerjaan yang lebih adil dan mampan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Justeru itu, Mohd Redzwan (2021) berpendapat tentang penerokaan kerjaya merupakan proses bagi mengenalpasti dan meneroka kerjaya yang memberi kesan kepada seseorang murid. Murid tingkatan di menengah atas kurang memahami tentang kerjaya yang lebih meluas berbanding di peringkat pengajian tinggi. Sementara itu, murid yang rendah memahami tentang diri lebih merasai cabaran yang timbul dan mempunyai kompleksiti pada senario kini. Mereka juga mempunyai tingkahlaku penerokaan yang sangat lemah kerana dipengaruhi persekitaran yang tidak membantu mereka. Oleh itu, penerokaaan kerjaya adalah proses murid meneroka tentang diri dan dunia kerjaya yang akan diceburi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selain daripada itu, masih juga terdapat murid yang belum menunjukkan persediaan membuat penerokaan kerjaya di peringkat sekolah. Noor Athirah dan Suppiah (2021) dalam kajiannya mengenai sikap 160 orang murid tingkatan 3 dan tingkatan 4 terhadap kerjaya sekolah menengah. Beliau mendapati hanya 32% daripada murid tersebut mengetahui tentang kehendak dirinya terhadap kerjaya. Manakala murid yang selebihnya iaitu 32% tidak tahu kehendak dirinya, 10% lagi tidak pernah memikirkan tentang kehendak diri dan sebanyak 26% pula tidak ada merasa keperluan untuk memikirkan apa-apa mengenai kerjaya pada masa kini. Oleh itu, ini menunjukkan kebanyakan murid sekolah menengah masih lagi tidak menyedari dan pasif terhadap kepentingan membuat penerokaan kerjaya.

Selanjutnya senario murid sekolah menengah tidak mampu membuat penerokaan kerjaya dan tidak memiliki cita-cita atau minat kerjaya yang jelas. Keadaan ini terjadi kepada murid yang tiada penerokaan kerjaya yang betul. Secara umumnya, murid yang gagal memilih pakej pengkhususan subjek yang sesuai berdasarkan minat, cita-cita dan potensi mereka terpaksa menerima pilihan pakej subjek yang ditetapkan pihak sekolah kepada mereka. Situasi kegagalan meneroka kerjaya peringkat sekolah menengah akan membawa kesan kepada pemilihan bidang dan kursus pengajian yang tidak diminati di institusi pengajian tinggi. Keadaan ini menimbulkan masalah dalam membuat keputusan kerjaya selepas tamat pengajian kelak. Kerjaya yang bakal ditawarkan sama ada tidak memenuhi kriteria dan kehendak mereka atau pun kerjaya tersebut tidak dapat dipertimbangkan kerana tidak sesuai dengan kelulusan yang dicapai (Lau, Chung, dan Wang, 2019). Oleh itu, Lau et. al. (2018) sepatutnya ketika di alam persekolahan lagi murid harus bersedia meneroka dan memahami peranan diri dengan pendedahan dunia kerjaya. Dengan itu murid harus diberikan bimbingan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kerjaya agar memperolehi kemahiran untuk menghubungkaitkan akademik sekolah dengan dunia kerjaya, mempunyai pengetahuan, sikap dan kemahiran yang sesuai tentang kerjaya. Seharusnya mereka mempunyai kemampuan untuk membuat penerokaan yang tepat yang selari dengan kecenderungan, minat, dan kelayakan yang ada pada diri mereka.

Selanjutnya, Zool Hilmi, Norzaini dan Mohamad Sattar (2019) menyatakan murid maklum akan pengetahuan dan kepentingan penerokaan kerjaya namun penerokaan mereka tidak berstruktur, tersusun dan dimunculkan secara jelas yang menyebabkan cita-cita mereka juga sering berubah-rubah. Fenomena yang menggambarkan kesan tidak mempunyai penerokaan kerjaya yang mantap semasa diperingkat sekolah mengakibatkan timbulnya masalah apabila murid berkenaan berjaya melanjutkan pengajian ke institusi pengajian tinggi. Isu-isu lumrah yang berlaku apabila murid belum mempunyai penerokaan kerjaya akan terdapat ibu bapa yang mengawal dan memaksa anaknya memilih satu bidang atau program pengajian yang tidak diminati oleh anaknya. Terdapat juga murid yang tidak terpilih mengikuti program pengajian kerana tidak memenuhi kelayakan syarat akademik yang tertentu. Justeru, Norlizawati Hilmi, Norzaini dan Mohamad Sattar (2019) menyatakan murid sering mengalami masalah kesediaan menceburi bidang kerjaya. Murid yang mengalami kekeliruan dalam memilih kerjaya, memberi implikasi kepada kurang memberi komitmen dalam pekerjaan dan memberi kesan prestasi kepada sesebuah organisasi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Tambahan pula, kedapatan murid oleh Rozita, Nur Zafirah dan Juwairiah (2022) yang bekerja sambilan telah memberi implikasi kepada pendidikan mereka. Implikasi pencapaian dalam akademik mereka terjejas seperti tidak menyiapkan kerja sekolah, kurang perhatian pengajaran guru dan mengulangkaji dan sikap kurang peduli akibat penat bekerja sambilan. Begitu juga penglibatan mereka dalam kokurikulum gagal kerana didapati 12.7% tidak mengikuti aktiviti persatuan, 11.1% tidak menghadiri aktiviti kokurikulum dan 23% tidak menyertai aktiviti sukan. Selain itu masalah disiplin terjadi seperti datang lewat ke sekolah 23% dan ponteng sekolah 6%. Apabila bekerja menyebabkan minat terhadap muridan merosot 25.4% dan mengakibatkan sebanyak 17% mereka kurang keyakinan terhadap muridan yang mampu menjamin masa depan mereka. Sehinggakan peperiksaan SPM tidak menjadi keutamaan dalam membentuk kerjaya mereka. Dengan itu, perkembangan membuat keputusan kerjaya murid yang lebih baik terjejas pada masa hadapan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selain itu, Mohd Redzwan (2021) turut menjelaskan murid sekolah khususnya murid sekolah menengah seringkali menghadapi masalah dalam membuat keputusan kerjaya antara masalah yang dialami ialah tidak dapat membuat keputusan. Oleh itu, di sekolah murid mendapat bantuan daripada guru bimbingan dan kaunseling dalam permasalahan yang melibatkan kerjaya. Peranan guru bimbingan dan kaunseling di sekolah amat penting dalam memberi bimbingan dan kaunseling tentang kerjaya terutama dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya oleh murid. Murid perlu berusaha bagi mengurangi masalah yang dialami. Murid juga telah menyelidiki dan menerima usaha-usaha yang dihulurkan daripada pihak-pihak tertentu bagi mengurangi permasalahan mereka. Oleh itu, usaha-usaha yang berterusan dan sesuai daripada pihak sekolah khususnya guru bimbingan dan kaunseling dalam kerjaya murid sekolah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam membuat keputusan kerjaya, murid juga menghadapi masalah-masalah tertentu dan mengalami kesukaran membuat tindakan tersebut. Masalah tidak mampu membuat keputusan dengan tepat berpunca daripada tidak jelas dan tidak mengetahui kerjaya yang sesuai dengan kebolehan dan kecekapan diri serta tidak mempunyai minat dalam bidang tertentu. Murid yang tidak mengatur dengan baik terhadap minat, kebolehan, bakat dan sahsiah disebabkan tidak berpadanan dengan sifat peribadi. Oleh itu, berlaku ketidakstabilan dalam membuat keputusan kerjaya yang sesuai dengan kemampuan dan kebolehan semulajadi pada diri mereka. Dengan itu terhasil ketidaksempurnaan semasa membuat keputusan kerjaya oleh murid. Masalah yang menjadi kebiasaan murid adalah kekurangan pengetahuan atau maklumat tentang kerjaya. Murid tidak mendapat pendedahan dan penerangan yang mencukupi tentang peluang-peluang pekerjaan dan jenis pekerjaan yang boleh diceburi selepas tamat persekolahan (Vikneshwary, Ramlee dan Marinah, 2020).

Dengan itu, secara keseluruhannya pendedahan dan penerangan yang mencukupi membantu dan mengisi kekurangan dalam aspek bimbingan kerjaya murid. Oleh itu, Abdul Hanid (2017) menjelaskan penyebaran maklumat kerjaya yang bercorak reaktif dan segera sahaja menjadi aktiviti pengisian program kerjaya di sekolah. Justeru, menurut Nisrin Zalchary dan Abu Yazid (2019), kelemahan yang terdapat dalam perkhidmatan kaunseling diakui oleh Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) dan telah melihat akan kepentingan ujian psikologi sejak puluhan tahun yang lalu dalam program bimbingan. Akan tetapi usaha-usaha ke arah pelaksanaan program bimbingan kurang mendapat sambutan dan menjadi kenyataan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pengkaji yang terdahulu juga telah melaksanakan kajian-kajian intervensi kerjaya bagi membantu murid sekolah menengah melalui penggunaan teori perkembangan kerjaya (Mohd Sani, 2011; Devarajoo, 2002). Oleh kerana itu, Fam, Faridah dan Norasmah (2021) menyatakan kerjaya adalah melibatkan proses dan sistem yang menyeluruh dalam proses pemilihan dan pelaksanaan melalui penemuan atau melakukan kemahiran dan latihan, mencari pekerjaan dan menyesuaikan diri dengan pekerjaan. Akan tetapi bidang kerjaya dilihat terpisah antara perbezaan teori dengan strategi pelaksanaan tertentu dalam membuat keputusan kerjaya bagi membantu murid mendapat pekerjaan yang sesuai.

Justeru, pendekatan teori oleh kaunselor menjadi perkara yang bermakna setelah memahami dengan sebenar-benarnya penggunaan teori yang diapliksaikan. Dengan itu, penggunaan teori kaunseling tertentu yang mempunyai kekuatan tertentu untuk diaplikasikan penggunaannya dalam suasana di Malaysia. Oleh kerana kajian-kajian terhadap perkembangan kerjaya sekolah menengah yang mengaplikasikan teori kaunseling kurang dilaksanakan, maka penggunaan teori yang berfokuskan kaunseling, seperti teori pilihan terapi realiti atau TPTR, dalam membantu kerjaya murid sewajarnya diberi perhatian untuk melaksanakan kajian bagi menambah koleksi data penyelidikan dalam perkembangan kerjaya (Ahmad Jazimin, 2018)

Penggunaan TPTR menurut Asani, Panahali, Abdi dan Gargari (2024) mempunyai ciri-ciri yang tersendiri seperti mesra pengguna, istilah dan ungkapan agak mudah, memiliki ungkapan dan hujah yang rasional dan unik dan mempunyai teknik penyoalan yang mudah digunakan untuk memahami klien kaunselor. Terapi ini

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

merupakan salah satu falsafah yang penggunaannya secara berterusan dalam kehidupan untuk perhubungan sesama manusia. Teori pilihan terapi realiti atau TPTR memerlukan masa yang tidak terlalu lama diaplikasikan kepada klien, sesuai dalam pelbagai diperingkat tahap kognitif klien dan diakhiri proses kaunseling dengan perancangan dan tindakan (Wubbolding; 2017; Sapora, 2013; Corey 2020, Ahmad Jazimin, 2018).

Rangkuman isu-isu utama yang mendorong keperluan kajian penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya sering berpunca daripada perubahan dalam konteks ekonomi, sosial, teknologi dan psikologi individu. Ketidakpastian Pasaran Pekerjaan. Dunia pekerjaan kini sangat dinamik dan tidak menentu (VUCA – *volatile, uncertain, complex, ambiguous*). Banyak pekerjaan baru muncul disebabkan teknologi (AI, automasi), manakala pekerjaan tradisional semakin pupus. Individu terutamanya pelajar tidak pasti tentang peluang kerjaya yang akan wujud selepas tamat pengajian. (Bowers-Brown dan Harvey, 2024). Dengan itu, kajian penting untuk bantu pelajar dan pencari kerja memahami trend kerjaya semasa dan masa depan kerja.

Kekeliruan identiti kerjaya dan tekanan psikologi. Ramai murid tidak pasti siapa mereka, apa kekuatan mereka, atau apa kerjaya yang sesuai. Proses membuat keputusan kerjaya boleh menimbulkan tekanan, keresahan, dan penangguhan keputusan (*career indecision*) (Kaplan, et.al., 2025). Oleh itu, penyelidikan penting untuk memahami faktor dalaman seperti minat, nilai, personaliti, dan efikasi kendiri. Kekurangan panduan dan intervensi awal. Kebanyakan sekolah dan institusi, bimbingan kerjaya masih lemah atau tidak konsisten. Pelajar sering membuat pilihan kerjaya berdasarkan tekanan sosial, jangkaan keluarga, atau maklumat yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

salah (Amponsah, et. al., 2024). Oleh demikian, kajian membantu merancang intervensi bimbingan kerjaya yang lebih efektif dan berasaskan bukti.

Kesan globalisasi dan kemahiran abad ke-21. Globalisasi menuntut kemahiran yang lebih fleksibel, pemikiran kritikal, dan adaptasi terhadap budaya pelbagai. Individu perlu meneroka kerjaya bukan hanya di peringkat lokal tetapi juga persekitaran antarabangsa (Zewude, et. al., 2025). Oleh itu, kajian penerokaan kerjaya membantu pelajar melihat kerjaya secara lebih luas dan strategik. Kekurangan kejelasan laluan kerjaya. Sistem pendidikan tidak sentiasa memberikan peta jalan yang jelas antara bidang pengajian dan peluang kerjaya. Ramai murid ambil jurusan tanpa mengetahui kerjaya sebenar yang akan mereka ceburi (Li dan Lee, 2025). Sementara itu, penyelidikan boleh mendedahkan hubungan antara kursus akademik dan dunia pekerjaan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kepentingan efikasi kendiri dalam keputusan kerjaya. Ramai murid tidak yakin dengan kemampuan mereka membuat keputusan penting. Teori seperti *Social Cognitive Career Theory* (SCCT) menekankan peranan efikasi kendiri dan harapan hasil (Boymurodova dan Hamdamova, 2025). Dengan itu, penyelidikan mengkaji cara membina keyakinan dan kecekapan dalam membuat keputusan. Kesimpulan, kajian penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya sangat penting untuk menangani kekeliruan dan keresahan pelajar. Membantu individu membuat keputusan yang bermakna dan selaras dengan identiti mereka. Menyesuaikan pendidikan dengan keperluan masa depan kerja. Membangunkan sistem sokongan kerjaya yang efektif.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Justeru, kajian yang dilaksanakan adalah untuk melihat kesan modul bimbingan kelompok yang memfokuskan bimbingan kerjaya melalui penggunaan teori psikoterapi untuk membantu perkembangan kerjaya murid sekolah menengah. Kesesuaian penggunaan pendekatan kelompok TPTR terhadap penerokaan dan keputusan kerjaya dalam kalangan murid sekolah menengah adalah melihat kesan terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya melalui modul yang dibina dan instrumen yang digunakan. Dengan itu, penggunaan TPTR dapat dijadikan sebahagian pendekatan membantu murid dalam perkembangan kerjaya mereka. Seterusnya juga menyempurnakan objektif yang dibentuk dalam kajian ini.

1.4 Tujuan kajian

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Tujuan kajian ini dilaksanakan ialah untuk mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap dua pemboleh ubah bersandar iaitu penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan murid sekolah menengah.

Keputusan untuk tidak menjadikan pembinaan modul tidak dijadikan sebagai objektif kajian utama kerana ia lebih merupakan satu proses atau alat yang menyokong pencapaian objektif kajian sebenar, bukannya hasil kajian yang berdiri sendiri. Menurut Simmons et. al (2016) dalam konteks penyelidikan, objektif kajian biasanya difokuskan kepada pencapaian pengetahuan baharu, pengesahan teori, atau penilaian keberkesanan sesuatu intervensi. Pembinaan modul hanyalah satu fasa dalam penyelidikan pembangunan yang mana merujuk kepada objektif sebenar lebih tertumpu kepada menilai keberkesanan, kebolehlaksanaan, atau keberterimaan modul tersebut dalam

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

konteks tertentu. Peserta dalam program berasaskan modul sering menyatakan keinginan untuk kandungan dan contoh yang lebih komprehensif, menunjukkan keperluan untuk pengembangan dan penyempurnaan selanjut (Ragon et al., 2022). Selain itu, sekiranya pembinaan modul dijadikan objektif utama tanpa disertai penilaian empirikal, kajian tersebut cenderung bersifat deskriptif dan tidak menyumbang kepada pemahaman saintifik yang mendalam. Pembinaan modul sering tidak mempunyai pendekatan holistik, yang penting untuk subjek yang memerlukan pemahaman mendalam tentang konsep yang saling berkaitan (Morris et al., 2016). Oleh itu, modul biasanya dibina sebagai instrumen kajian dan objektifnya ditumpukan kepada menguji keberkesanan modul itu terhadap pencapaian murid, perubahan sikap, atau peningkatan kemahiran, bergantung kepada domain yang dikaji.

Selanjutnya lagi, keputusan untuk tidak menjadikan pembinaan modul sebagai objektif kajian turut dipengaruhi oleh keperluan penyelidikan untuk menunjukkan sumbangan signifikan dalam pengetahuan atau amalan, dan bukan sekadar menghasilkan bahan pembelajaran tanpa pengujian keberkesanan secara sistematik (Zuki et al., 2024).. Ringkasnya, pembinaan modul tidak dianggap sebagai objektif penyelidikan kerana terutama tertumpu pada aplikasi praktikal, penyelesaian masalah, dan penggunaan pengetahuan sedia ada untuk mencipta produk berfungsi (Wang dan Shen, 2022). Walaupun ia mungkin melibatkan beberapa elemen penyelidikan, seperti analisis keperluan atau penilaian, matlamat utamanya berbeza dengan penyelidikan, yang bertujuan untuk menjana pengetahuan baru dan memajukan pemahaman teori.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selanjutnya, pembinaan modul tidak dijadikan sebagai satu objektif kajian kerana beberapa alasan antaranya modul sebagai alat, bukan objektif. Modul lebih sering dianggap sebagai alat atau bahan yang digunakan untuk mencapai objektif kajian. Dalam banyak kajian, objektif utama adalah untuk mengkaji keberkesanan sesuatu pendekatan, kaedah, atau teori, dan modul hanyalah salah satu komponen dalam proses itu (Lezcano et al., 2012).. Selain itu, keterbatasan fokus menjadikan objektif kajian biasanya berfokus pada hasil atau impak daripada penggunaan modul, seperti pengaruhnya terhadap pembelajaran atau pengajaran. Pembinaan modul mungkin dianggap sebagai langkah awal atau sokongan teknikal dalam penyelidikan, tetapi bukan objektif utama kajian itu sendiri (Bhattacharya et al., 2024). Sementara itu pula,fokus penyelidikan sering kali lebih tertumpu pada analisis, penilaian, atau eksperimen untuk memahami fenomena yang lebih luas, seperti cara modul digunakan atau kesan modul terhadap pelajar, pengajar, atau konteks tertentu.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pembinaan modul mungkin dianggap lebih sebagai proses yang diperlukan untuk melaksanakan kajian, bukan objektif kajian itu sendiri (Richey dan Klein, 2014). Tambahan pula, kompleksiti dan keperluan praktikal. Pembinaan modul melibatkan banyak aspek teknikal, seperti reka bentuk, ujian, dan penyuntingan, yang mungkin memerlukan lebih banyak masa dan sumber (Bansal dan Dalrymple, 2016). Oleh itu, penyelidik lebih cenderung untuk memberi tumpuan kepada hasil yang boleh diperoleh daripada penggunaan modul tersebut, daripada proses pembinaannya. Jadi, pembinaan modul mungkin dilihat lebih kepada tahap persediaan atau sokongan dalam kajian, sementara objektif kajian lebih berfokus pada hasil atau impak daripada penggunaan modul tersebut.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Modul bimbingan kerjaya ini dibangunkan untuk digunakan dalam kalangan murid lelaki dan perempuan yang berasal dari latar belakang status sosioekonomi rendah. Pemilihan kumpulan sasaran ini adalah berdasarkan dapatan kajian lepas yang menunjukkan bahawa murid dari latar belakang ini sering mengalami kekangan dalam membuat keputusan kerjaya yang matang disebabkan oleh keterbatasan akses kepada maklumat, sokongan, serta pendedahan terhadap peluang kerjaya (Ismail et al., 2021; Mustapha dan Mahmood (2021).

Pelajar daripada latar belakang sosioekonomi rendah sering kali membuat keputusan kerjaya yang didorong oleh keperluan kewangan keluarga dalam jangka pendek, berbanding aspirasi atau minat sebenar mereka, disebabkan oleh tekanan untuk menyumbang kepada ekonomi keluarga seawal mungkin (Aziz dan Hassan, 2019). Manakala faktor jantina pula turut mempengaruhi persepsi terhadap keupayaan dan peranan dalam dunia kerja. Justeru itu, pendekatan yang bersifat khusus dan sensitif terhadap latar belakang murid adalah perlu agar bimbingan yang diberikan lebih bermakna, realistik dan sejajar dengan keperluan sebenar mereka (Lim dan Lee, 2021).

Modul ini dibina dengan mengintegrasikan prinsip Teori Pilihan Terapi Realiti yang menekankan kepada tanggungjawab individu dalam membuat pilihan serta keupayaan membina masa depan melalui proses pemikiran yang rasional dan berfokuskan kendiri (Sazalia dan Rosadah, 2019). Dengan itu, intervensi ini diharapkan dapat membantu meningkatkan kesedaran kendiri, kejelasan matlamat kerjaya, dan daya tindak murid terhadap cabaran realiti kehidupan mereka. Walaupun modul ini memberi tumpuan kepada kumpulan sasaran tertentu, ia juga boleh dijadikan asas bagi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pembangunan intervensi yang lebih menyeluruh untuk kumpulan murid yang berbeza pada masa akan datang.

Dalam Teori Pembelajaran Sosial (Bandura, 1977) menyatakan bahawa manusia belajar melalui pemerhatian, peniruan, dan pemodelan tingkah laku. Dalam konteks kelompok besar, pelajar boleh belajar secara pasif melalui ceramah, demonstrasi atau perkongsian daripada fasilitator atau rakan sebaya. Sementara itu, dalam kelompok kecil, pembelajaran menjadi lebih aktif apabila peserta berpeluang berinteraksi, mencuba kemahiran sosial, dan menerima maklum balas secara langsung.

Penggunaan rawatan kelompok kecil dan kelompok besar dalam intervensi kaunseling adalah bergantung kepada objektif intervensi, keperluan klien, serta keberkesanan pendekatan yang diambil. Rawatan kelompok kecil sering digunakan apabila intervensi memerlukan interaksi yang lebih mendalam, perbincangan yang bersifat peribadi, dan pemantauan yang lebih dekat oleh kaunselor. Dalam kelompok kecil, peserta lebih selesa untuk berkongsi pengalaman dan dapat membina kepercayaan dengan lebih mudah, yang menyumbang kepada keberkesanan intervensi. Menjelaskan rasional penggunaan rawatan kelompok kecil dan kelompok besar adalah penting untuk menunjukkan kenapa kedua-dua pendekatan itu dipilih dalam sesuatu kajian atau intervensi. Rasional penggunaan rawatan kelompok kecil dan kelompok besar. Kelompok kecil, kelebihan dan rasional menjadikan interaksi lebih mendalam dan membolehkan setiap peserta mendapat perhatian lebih dekat dan ruang untuk berkongsi secara terbuka. Sokongan emosi yang lebih kukuh menjadikan suasana yang lebih selamat dan intim membina kepercayaan dalam kalangan peserta. Pemantauan yang lebih terperinci membuatkan pengkaji atau fasilitator dapat memerhati perubahan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

tingkah laku atau emosi peserta dengan lebih teliti. Sesuai untuk pendekatan terapi seperti Teori Pilihan Terapi Realiti, yang menekankan perhubungan dan tanggungjawab individu. Contoh rasional, rawatan kelompok kecil digunakan bagi membolehkan pendekatan terapi realiti dijalankan secara lebih mendalam, memberi ruang kepada peserta untuk meneroka isu peribadi dengan lebih selamat dan terbimbing (Corey, Corey, dan Corey, 2018).

Sebaliknya, rawatan kelompok besar lebih sesuai digunakan dalam konteks psikoedukasi, seperti bengkel atau ceramah, di mana objektifnya adalah untuk memberikan maklumat umum, meningkatkan kesedaran, atau membina kemahiran asas kepada kumpulan sasaran yang lebih besar. Ia juga lebih menjimatkan masa dan sumber dalam pelaksanaan program berskala besar. Kelompok besar memiliki kelebihan dan rasional tersendiri. Penyampaian maklumat secara menyeluruh dan seragam yang sesuai untuk pendedahan awal, ceramah motivasi, atau sesi psikoedukasi. Efisien dari segi masa dan sumber boleh menjangkau lebih ramai peserta dalam masa yang singkat.

Mewujudkan kesedaran awal bagi memberi pendedahan umum kepada konsep asas sebelum peserta menyertai kelompok kecil untuk eksplorasi lanjut. Meningkatkan dinamik sosial untuk memberi peluang peserta melihat bahawa mereka tidak bersendirian dalam menghadapi isu tertentu. Contoh rasional, sesi kelompok besar dijalankan bagi menyampaikan prinsip asas Teori Pilihan kepada semua peserta secara seragam sebelum intervensi kelompok kecil dimulakan. Gabungan bagi kedua-dua rawatan secara pendekatan berfasa dengan menggunakan kedua-dua kelompok besar dan kecil membolehkan pendekatan berstruktur dan berfasa. Contohnya fasa 1 diisikan secara kelompok besar dengan memberi penerangan, kesedaran umum, dan motivasi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Seterusnya fasa 2 dengan kelompok kecil secara eksplorasi individu, pemerkasaan diri, dan pemantapan tingkah laku.kombinasi rawatan kelompok besar dan kecil dipilih bagi memastikan peserta mendapat pendedahan teori secara menyeluruh, diikuti dengan ruang refleksi dan aplikasi kendiri dalam kelompok yang lebih fokus (Gladding, 2016).

1.5 Objektif

Objektif kajian yang dijalankan adalah seperti berikut;

1.5.1 mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kepada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan.

1.5.2 mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kepada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan berdasarkan jantina murid.

1.5.3 mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kepada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan berdasarkan tahap sosioekonomi murid.

Daripada objektif kajian, rumusan kajian berbentuk eksperimen ini bagi menguji kelompok bimbingan kecil dan kelompok bimbingan besar dalam meningkatkan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya murid. Di samping itu, perbandingan kesan pemboleh ubah kajian juga diuji dalam dua jenis kelompok bimbingan kecil dan kelompok bimbingan besar dengan kelompok kawalan. Manakala, kesan jantina dan interaksi antara jantina, dan tahap sosioekonomi dan interaksi antara

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

sosioekonomi juga diuji untuk mengesahkan pemboleh ubah bersandar yang dikaji meningkat adalah disebabkan oleh rawatan kelompok dan bukan kerana disebabkan oleh kesan dan interaksi jantina dan tahap sosioekonomi.

1.6 Persoalan kajian

Berdasarkan kepada objektif yang dibina maka persoalan kajian dibentuk iaitu;

1.6.1 Adakah terdapat perbezaan kesan jenis rawatan kelompok bimbingan kecil, kelompok bimbingan besar dan kumpulan kawalan terhadap pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya?

1.6.2 Adakah kesan jantina dan interaksi antara jantina mempengaruhi kesan rawatan terhadap pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya?

1.6.3 Adakah kesan tahap sosioekonomi dan interaksi antara tahap sosioekonomi mempengaruhi kesan rawatan terhadap pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan?

1.7 Hipotesis kajian

Dalam kajian penyelidikan, hipotesis null dan hipotesis alternatif adalah dua jenis hipotesis yang digunakan untuk menguji hubungan atau perbezaan antara pemboleh ubah. Jenis hipotesis yang digunakan bergantung kepada tujuan kajian dan pertanyaan penyelidikan yang ingin dijawab. Hipotesis null menyatakan bahawa tiada hubungan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

atau tiada perbezaan antara pemboleh ubah yang dikaji. Ia adalah hipotesis yang menyatakan tiada kesan atau hubungan yang signifikan dalam kajian. Hipotesis null digunakan untuk menguji andaian bahawa tiada perubahan atau kesan dalam eksperimen. Dengan kata lain, ia menyatakan bahawa sebarang perbezaan atau hubungan yang dilihat dalam kajian adalah akibat daripada kebetulan semata-mata, bukan kerana kesan yang sebenar. Contoh, jika kajian bertujuan untuk menilai keberkesanan sebuah modul pembelajaran, seperti "Tiada perbezaan dalam pencapaian pelajar sebelum dan selepas menggunakan modul ini." Dalam analisis statistik, hipotesis null biasanya diuji dengan ujian statistik untuk menentukan sama ada ia boleh diterima atau ditolak. Jika bukti menunjukkan kesan yang signifikan, hipotesis null akan ditolak. Hipotesis null adalah hipotesis yang sering digunakan dalam kajian untuk menyatakan bahawa tiada perbezaan atau kesan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pemilihan jenis hipotesis dalam kajian penyelidikan sangat bergantung kepada tujuan kajian dan pertanyaan penyelidikan yang ingin dijawab. Rasional untuk memilih jenis hipotesis, sama ada hipotesis null (H_0) atau hipotesis alternatif (H_1), adalah berdasarkan beberapa faktor utama yang perlu dipertimbangkan oleh penyelidik. Rasional Pemilihan Jenis Hipotesis Null (H_0). Hipotesis null digunakan untuk menguji tiada perbezaan atau tiada hubungan antara pemboleh ubah yang dikaji. Rasional di sebalik memilih hipotesis null adalah untuk menganggap bahawa tiada perubahan atau perbezaan wujud sehingga bukti yang kuat membuktikan sebaliknya (Field, 2013). Pentingnya menggunakan hipotesis null dalam ujian statistic. Dalam kebanyakan ujian statistik, hipotesis null adalah titik permulaan, kerana ia membolehkan penyelidik menguji kesahan atau keraguan terhadap kesan yang ada. Ujian statistik (seperti t-test, ANOVA) digunakan untuk menguji hipotesis null dengan cara melihat kebarangkalian

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

(p-value) bahawa perbezaan atau hubungan yang ditemui adalah disebabkan oleh kebetulan. Hipotesis null lebih konservatif kerana ia menganggap bahawa perubahan atau hubungan hanya akan diakui jika ada bukti yang cukup untuk menolaknya. Ini melindungi daripada kesilapan jenis I (menolak hipotesis null yang benar). Contoh, dalam kajian keberkesanan modul pembelajaran, hipotesis null mungkin menyatakan bahawa "modul tidak memberi kesan terhadap pencapaian pelajar" (Boslaugh, 2007).

Hipotesis alternatif digunakan apabila penyelidik mempunyai jangkaan atau andaian bahawa terdapat kesan atau hubungan yang signifikan antara pemboleh ubah yang dikaji. Hipotesis ini menggambarkan harapan penyelidik bahawa kesan atau perubahan akan wujud. Hipotesis alternatif lebih spesifik dalam mengandaikan bahawa terdapat kesan atau hubungan yang nyata. Ia adalah jawapan yang ingin diperoleh dari kajian tersebut, dan sering kali lebih berfokus pada hasil atau impak tertentu. Biasanya, apabila hipotesis null ditolak, hipotesis alternatif diterima sebagai penjelasan yang lebih baik. Contoh: Dalam kajian modul pembelajaran, hipotesis alternatif mungkin menyatakan bahawa "modul mempunyai kesan yang signifikan terhadap peningkatan pencapaian pelajar" (Creswell, 2018).

Dalam kajian sains sosial, pendidikan, dan banyak bidang lain, hipotesis null adalah standard kerana ia memberi asas yang objektif untuk menguji kesan. Ia juga membantu dalam mengelakkan bias dan memastikan bahawa kesimpulan hanya dibuat apabila ada bukti yang cukup kuat. Dengan memilih hipotesis null, penyelidik dapat mengurus kesilapan jenis I *(false positive)*, iaitu apabila hipotesis null yang benar ditolak, dan kesilapan jenis II *(false negative)*, iaitu apabila hipotesis null yang salah diterima. Banyak ujian statistik yang digunakan dalam penyelidikan, seperti t-test, chi-

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

square, dan ANOVA, biasanya menganggap hipotesis null sebagai asas dan menguji kesahihannya. Ujian ini membolehkan penyelidik menentukan sama ada terdapat cukup bukti untuk menolak hipotesis null dan menerima hipotesis alternatif (Gujarati, 2003). Kesimpulan, Pemilihan jenis hipotesis bergantung kepada tujuan kajian, di mana hipotesis null lebih bersifat konservatif dan digunakan sebagai titik permulaan untuk menguji ketiadaan kesan, manakala hipotesis alternatif digunakan apabila penyelidik mengandaikan terdapat kesan yang nyata. Kedua-dua jenis hipotesis ini penting dalam memastikan keberkesanan kajian dan menjamin ketepatan hasil yang diperoleh.

Memang benar bahawa terlalu banyak hipotesis dalam kajian boleh menyebabkan peningkatan potensi ralat atau kesalahan statistik, tetapi dalam konteks penyelidikan, penggunaan pelbagai hipotesis adalah perkara biasa dan boleh dikendalikan dengan pendekatan yang betul. Masalah utama bukanlah berapa banyak hipotesis yang digunakan, tetapi bagaimana hipotesis tersebut diuji dan bagaimana kesalahan statistik dikendalikan dalam analisis. Semakin banyak hipotesis diuji, semakin tinggi kemungkinan kita akan menemui kesan yang kelihatan signifikan secara kebetulan. Ini dikenali sebagai masalah *"multiple comparisons"* atau *"multiple testing"*. Jika kita menguji banyak hipotesis tanpa mengawal untuk kemungkinan kesilapan jenis I, kita mungkin akan menolak hipotesis null (yang sebenarnya benar) lebih sering daripada yang sepatutnya, menghasilkan kesilapan jenis I yang berlebihan. Field, A. (2013). Jika terlalu banyak hipotesis diuji, terdapat risiko bahawa kita akan gagal untuk mengesan kesan yang sebenar apabila kita hanya memberi perhatian kepada beberapa hipotesis sahaja atau jika ujian statistik digunakan dengan cara yang kurang tepat. Ini boleh membawa kepada kesilapan jenis II (tidak menolak hipotesis null walaupun sebenarnya terdapat kesan yang wujud) (Wasserman, 2004).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Salah satu cara untuk mengurangkan kesilapan apabila banyak hipotesis diuji adalah dengan menggunakan kaedah pembetulan untuk uji berganda *(multiple comparisons)*. Beberapa teknik pembetulan yang biasa digunakan. Pembetulan Bonferroni membahagikan tahap signifikansi (α) dengan jumlah ujian yang dilakukan. Sebagai contoh, jika α = 0.05 dan 10 ujian dilakukan, maka tahap signifikansi untuk setiap ujian akan menjadi 0.005 (0.05/10). Kaedah Holm-Bonferroni adalah pembetulan yang lebih berkuasa berbanding Bonferroni dan lebih fleksibel dalam mengurangkan peluang kesilapan jenis I. *False Discovery Rate* (FDR) merupakan kaedah yang digunakan untuk mengawal kadar penemuan palsu apabila banyak hipotesis diuji, memberi perhatian kepada peratusan kesilapan yang dibenarkan dalam keputusan yang dijumpai (Benjamini dan Hochberg, 1995). Pastikan bahawa setiap hipotesis diuji dengan ujian statistik yang tepat, berdasarkan jenis data dan struktur kajian. Jika data tidak memenuhi andaian untuk ujian statistik tertentu (misalnya normaliti atau homogeniti varian), memilih ujian yang salah boleh meningkatkan ralat (Altman, 1991).

Sebelum memulakan kajian, adalah penting untuk menyusun hipotesis secara terperinci berdasarkan kerangka teori yang jelas. Hipotesis yang dibangunkan berdasarkan teori atau kajian terdahulu lebih cenderung memberi kesan yang signifikan dan mengurangkan keperluan untuk menguji terlalu banyak hipotesis yang tidak relevan. Mengelakkan hipotesis yang terlalu banyak atau berulang tanpa asas teori yang kukuh dapat membantu menyederhanakan kajian dan fokus kepada pemboleh ubah yang benar-benar relevan (Kerlinger dan Lee, 2000). Dalam kajian saintifik, amalan pendaftaran awal kajian adalah penting untuk memastikan bahawa penyelidik tidak

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

melakukan analisis data secara berulang untuk mencari kesan yang signifikan selepas data dikumpulkan. Dengan mendaftarkan hipotesis dan analisis yang dirancang sebelum kajian, ia dapat mengurangkan risiko analisis data yang berlebihan atau penyalahgunaan kebebasan statistic (Nosek, et, al., 2018).

Penggunaan banyak hipotesis tidak semestinya meningkatkan ralat secara drastik. Walaupun banyak hipotesis boleh diuji dalam kajian, melalui pendekatan terarah, penggunaan kaedah statistik yang tepat dan pembetulan untuk ujian berganda dapat mengurangkan potensi kesilapan. Kajian besar biasanya melibatkan pelbagai hipotesis, tetapi jika setiap hipotesis dibangunkan dan diuji secara rasional, kesilapan statistik boleh dikendalikan dengan baik. Penggunaan hipotesis yang jelas dan berdasarkan teori mengurangkan risiko menguji hipotesis yang tidak relevan atau tidak bernas. Sebaiknya, hipotesis harus dipilih berdasarkan keperluan kajian dan soalan penyelidikan yang jelas, dan bukannya menguji terlalu banyak hubungan atau perbezaan yang tidak mempunyai justifikasi teori yang kuat. (Mohri, et. al.,2018).

Kesimpulan, memang benar bahawa terlalu banyak hipotesis boleh meningkatkan risiko kesilapan statistik, tetapi dengan pengurusan yang betul, seperti pembetulan ujian berganda dan pemilihan hipotesis yang jelas dan terarah, kesilapan ini dapat dikurangkan. Penting bagi penyelidik untuk mengelakkan ujian hipotesis yang tidak relevan dan memastikan setiap hipotesis yang diuji mempunyai justifikasi teori yang kukuh serta perancangan yang teliti. Dengan pendekatan ini, penggunaan banyak hipotesis tidak akan meningkatkan ralat secara berlebihan dalam kajian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Sebanyak tiga hipotesis utama dan 47 hipotesis sampingan untuk menguji pemboleh ubah bersandar yang ditetapkan melalui rujukan daripada pengkaji terdahulu. Justeru pendekatan TPTR didapati berkesan terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan pengujian terhadap hipotesis-hipotesis di bawah.

1.7.1 Mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya.

1.7.1.1 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan,

1.7.1.2 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan,

1.7.1.3. Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.7.1.4 Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar,

1.7.1.5 Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan.

1.7.1.6 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil

1.7.1.7 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar.

1.7.1.8 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan

1.7.1.9 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.7.1.10 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar.

1.7.1.11 Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan.

1.7.1.12 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan,

1.7.1.13 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan,

1.7.1.14 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

1.7.1.15 Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.7.1.16 Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan.

1.7.1.17 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil.

1.7.1.18 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar.

1.7.1.19 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan.

1.7.1.20 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.7.1.21 Tidak terdapat perbezaan signifikan min pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar.

1.7.1.22 Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan.

1.7.1.23 Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

1.7.1.24 Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

1.7.1.25 Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.7.2 Mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan jantina.

1.7.2.1 Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

1.7.2.2 Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan lelaki.

1.7.2.3 Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan perempuan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.7.2.4 Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

1.7.2.5 Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

1.7.2.6 Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan lelaki.

1.7.2.7 Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan perempuan.

1.7.2.8 Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.7.2.9 Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

1.7.2.10 Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

1.7.2.11 Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dan membuat keputusan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.7.3 Mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan sosioekonomi.

1.7.3.1 Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

1.7.3.2 Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana.

1.7.3.3 Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah.

1.7.3.4 Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

1.7.3.5 Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

1.7.3.6 Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana.

1.7.3.7 Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah.

1.7.3.8 Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

1.7.3.9 Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.7.3.10 Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

1.7.3.11 Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

1.8 Kepentingan kajian

Kesignifikan penulisan dan perbahasan tentang kerjaya masih berterusan dibuktikan secara kajian oleh para pengkaji Zool Hilmi et.al (2019) dan Mohd Redzwan (2021). Oleh itu, kepentingan penulisan kajian ini kepada Kementerian Pendidikan dan guru bimbingan kaunseling yang melibatkan kandungan aspek teoritikal, maklumat baharu serta sumber maklumat pendidikan kerjaya kepada murid.

a. Aspek teoritikal

Walaupun kurang penggunaan teori psikoterapi dalam membincangkan kajian tentang perkembangan pendidikan kerjaya namun teori-teori psikoterapi sesuai diaplikasikan dalam bidang pendidikan khususnya kajian perkembangan pendidikan kerjaya. Aplikasi pendekatan teori percaya bahawa kebanyakan murid mempunyai masalah yang sama iaitu tidak merasai kepuasan dengan perhubungan yang ada pada mereka masa kini. Mereka bermasalah dalam ketidakupayaan untuk berhubung dengan individu yang signifikan dengan mereka. Oleh itu mereka memerlukan individu yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

memandu bertingkahlaku yang mengembirakan dengan membimbing mereka tentang pilihan-pilihan terdapat dalam sekitaran terhadap perkara dan situasi semasa yang mereka alami (Corey, 2015). Dengan itu, kekurangan murid memperolehi maklumat kerjaya atau maklumat terbatas diperolehi, dapat dibantu dengan penggunaan teori TPTR dalam kajian ini. Selain itu menurut Gladding (2015) realiti terapi menghasilkan banyak idea dan perbincangan yang berkaitan kelompok berbanding individu dan perbincangan meliputi pelbagai bidang dalam pendidikan yang dapat diaplikasikan. Oleh itu, perbincangan kepada masalah murid terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya dibincangkan secara lebih menyeluruh dalam kajian ini.

b. Tambahan Sumber baharu kepada Kementerian Pendidikan Malaysia

Sumbangan kajian ini merupakan salah sumber dapatan yang baharu dalam menyampaikan maklumat tentang perkembangan kerjaya disekolah menengah kepada Kementerian Pendidikan Malaysia. Maklumat kajian berkaitan penggunaan teori psikoterapi menjadikan tambahan koleksi dalam sumbangan penggunaan teori TPTR di Malaysia. Selain itu, hasil kajian ini menjadi rujukan kepada guru di sekolah tentang perkembangan dan keberkesanan progam bimbingan kelompok kerjaya. Program kerjaya murid akan menjadi lebih terancang dan terlaksana dengan mengambil kira kepentingan perancangan dan pengurusan oleh pentadbir sekolah. Oleh kerana itu, pencapaian kemahiran pendidikan kerjaya menjadi seiringan dengan kecemerlangan pencapaian akademik murid.

Selain itu, transfromasi pendidikan di sekolah melalui konsep pendemokrasian pendidikan akan terlaksana dengan kemunculan pendidikan dan program kerjaya yang menyokong perancangan kurikulum persekolahan. Ini menjadikan program kerjaya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

senang dilaksanakan dalam kurikulum. Selain itu guru kaunseling menjadikan kajian ini koleksi pendekatan program kerjaya yang sedia ada dilaksanakan di sekolah. Pelaksanaan dapat disesuaikan mengikut matlamat dan objektif yang ingin dicapai dalam program kerjaya yang dirancangkan untuk murid. Dengan itu juga, penemuan punca-punca cabaran kepada perkembangan kerjaya di sekolah dapat dikaji dan dikesan awal hasil kajian ini. Oleh itu, pihak sekolah dapat mengenalpasti kelemahan dan kekurangan dalam program kerjaya di sekolah menengah melalui asas maklumat yang terdapat dalam kajian ini.

c. Sumber maklumat kepada murid

Seterusnya murid memperolehi sumber maklumat pendidikan kerjaya melalui penglibatan mereka dalam kajian ini. Kajian berbentuk quasi eksperimen memberi pengalaman kepada murid akan keberkesanan program bimbingan kelompok kepada perkembangan kerjaya mereka. Dengan itu, murid mengikuti program ini mengalami perubahan dalam pendidikan dan perkembangan kerjaya untuk masa depan kerjaya mereka. Murid akan mengenalpasti kehendak diri, mengenalpasti kehendak persekitaran, merancang matlamat dan kemahuan, merancang daya tindak dan terarah, menilai perancangan, dan pelaksanaan pelan tindakan dan komitmen. Manakala pelaksanaan kajian dilaksanakan dengan terancang secara bersama murid dan kaunselor sekolah. Dengan demikian itu, murid meneroka dan membuat keputusan kerjaya melalui rangka panduan aktiviti yang disediakan dalam program dan aktiviti bimbingan kelompok.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

d. Kemahiran dan kecekapan baharu murid

Selanjutnya, murid dapat membina perubahan baharu ke atas kemahiran meneroka dan membuat keputusan kerjaya. Dengan penggunaan inventori dalam program bimbingan kelompok, murid akan mengenalpasti cabaran yang ada pada diri mereka dan akan mengatasi kekurangan dan kelemahan kemahiran yang telah dikenalpasti dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Dengan itu, murid dapat mengalami perubahan ke atas tingkahlaku sedia ada kesan daripada menggunakan kemahiran baharu yang diperolehi melalui langkah-langkah yang dimuridi dalam kelompok tentang mengenal diri, mengenalpasti maklumat, pemilihan dan membuat keputusan kerjaya. Justeru itu, murid dapat mencipta kecekapan dalam meneroka dan membuat keputusan kerjaya melalui penilaian pemikiran terhadap maklumat diperolehi dan didedahkan tentang perkembangan kerjaya mereka.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

e. Penanda aras kerjaya murid

Seterusnya, pencapaian murid dalam program bimbingan kelompok ini dapat dijadikan panduan terhadap aras pencapaian perkembangan kerjaya murid sekolah menengah. Oleh itu, murid yang berupaya berhadapan dengan cabaran perkembangan diri, sama ada biologi, sosial dan persekitaran masyarakat telah mempunyai perkembangan kerjaya. Oleh itu, murid harus memiliki pengalaman diri melalui kecekapan, minat dan ciri-ciri personaliti dan juga pengalaman kerjaya serta sumber maklumat kerjaya untuk memenuhi perkembangan kerjaya. (Super, Savickas dan Super (1996).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.9 Batasan kajian

Kajian yang dilaksanakan ini bagi melihat kesan penggunaan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya murid sekolah menengah. Oleh itu, batasan kajian ini dirujuk kepada pemboleh ubah, subjek kajian, lokasi kajian, dan kaedah yang digunakan dalam melaksanakan kajian.

a. Pemboleh ubah yang terhad

Pemboleh ubah yang terhad merujuk kepada pemboleh ubah (variabel) yang skopnya tidak luas atau tidak merangkumi pelbagai dimensi, sama ada dari segi kandungan, cara pengukuran, atau aplikasi dalam kajian. Dalam konteks penyelidikan, ini bermaksud kajian hanya menumpukan pada beberapa pemboleh ubah sahaja dan tidak mengambil kira faktor lain yang berpotensi mempengaruhi dapatan atau keputusan kajian. Bimbingan kerjaya murid dilaksanakan antaranya untuk mendapatkan dapatan tentang aspek penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya murid. Pemboleh ubah utama kajian adalah modul bimbingan kelompok TPTR dan pemboleh ubah moderator adalah jantina dan sosioekonomi. Kajian-kajian yang telah dilaksanakan menumpukan aspek pemboleh ubah moderator kepada aspek umur, kaum, lokasi dan sebagainya. Namun dalam kajian ini, pemboleh ubah moderator difokuskan kepada kesan modul bimbingan kelompok TPTR ke atas aspek jantina dan sosioekonomi bagi jenis rawatan kepada kelompok bimbingan kecil (KBK) dan kelompok bimbingan besar (KBB).

b. Pemilihan subjek kajian

Dalam kajian ini, subjek kajian terdiri dari kalangan murid sekolah menengah tingkatan empat lelaki dan perempuan. Mereka diagihkan melalui peringkat saringan pertama

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pemilihan secara rawak bebas yang memenuhi ciri yang dikenalpasti dalam kumpulan yang bentukkan. Pada peringkat kedua saringan, pemilihan sampel bertujuan dilaksanakan bagi memperolehi ciri subjek yang seimbang dalam kelompok dari segi jantina antara setiap kelompok rawatan dan kelompok kawalan. Tujuan pembentukan subjek kelompok bagi menyamai situasi yang dialami di kelas dan di sekolah secara pecahan penempatan dalam kumpulan. Subjek kelompok rawatan ditempatkan sama ada dalam kelompok bimbangan kecil atau kelompok bimbingan besar berbanding satu sahaja bagi kelompok kawalan. Perbezaan kelompok kecil dan kelompok cuma dibezakan dengan ciri bilangan sahaja namun kedua-dua kelompok menerima rawatan pendekatan dan strategi yang sama melalui modul bimbingan kelompok berbanding kelompok kawalan yang menerima program yang sedia dilaksanakan oleh pihak sekolah kepada kelompok mereka.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

c. Lokasi kajian

Pemilihan lokasi kajian ini dibuat berdasarkan beberapa faktor utama yang menyokong keberkesanan dan kesesuaian tempat tersebut dalam mencapai objektif kajian. Kesesuaian dengan skop kajian mempunyai ciri-ciri yang secara langsung berkait dengan tajuk dan objektif kajian. Sebagai contoh, jika kajian melibatkan isu sosial, ekonomi atau alam sekitar, lokasi ini menyediakan latar belakang dan konteks sebenar yang membolehkan pengumpulan data yang relevan dan bermakna. Ketersediaan responden atau data yang dipilih kerana ia mempunyai jumlah populasi atau kelompok sasaran yang mencukupi dan sesuai untuk kajian. Ini membolehkan proses persampelan dilakukan secara berkesan dan memastikan kebolehpercayaan dapatan kajian. Kemudahan akses dan logistik adalah mudah diakses dari segi geografi, infrastruktur serta jaringan komunikasi, sekali gus memudahkan proses pengumpulan data di

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

lapangan, temu bual, pemerhatian, atau aktiviti-aktiviti kajian lain. Kepentingan tempatan dan perkaitan semasa di kawasan yang sedang mengalami isu atau fenomena yang menjadi fokus kajian. Oleh itu, kajian di lokasi ini mampu memberikan gambaran sebenar serta maklumat yang terkini dan relevan dengan perkembangan semasa. Peluang sumbangan ilmiah dan praktikal dijangka dapat menyumbang kepada pengetahuan sedia ada serta memberi cadangan penambahbaikan terhadap isu yang dikaji, baik kepada pihak berkuasa tempatan, komuniti setempat mahupun pembuat dasar.

Selanjutnya, lokasi kajian terletak di Hulu Terengganu yang terdiri dari dua buah sekolah menengah harian. Kedudukan sekolah berada di luar bandar dengan mempunyai ciri persamaan dalam suasana sekitaran sekolah dan dalam kalangan murid yang bersosio ekonomi dan berpencapaian akademik yang rendah dan sederhana. Manakala bagi pemilihan subjek dalam kalangan murid yang memperolehi skor yang rendah dan sederhana berdasarkan nilai min dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Tujuan penentuan skor subjek bagi nilai min rendah dan sederhana dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya untuk memilih mereka yang layak dan dikenalpasti mendapatkan bimbingan. Dengan itu, mereka ini yang dipilih sahaja yang akan difokuskan kepada bimbingan dan memudahkan proses aplikasi keberkesanan rawatan sebagai mewakili keseluruhan murid skor yang rendah dan sederhana dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Manakala pengagihan murid ke dalam kelompok dibuat dalam kalangan murid di sekolah-sekolah daerah Hulu Terengganu yang terdiri murid-murid tingkatan empat.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

d. Faktor logistik dan luaran

Seterusnya Coleman (2018) menjelaskan sebelum kajian eksperimen dilaksanakan, aspek taklimat prosedur, bentuk program atau latihan, kesesuaian jangka masa ditentukan dahulu. Dengan itu, gangguan ke atas faktor logistik dan faktor luaran yang menganggu proses kajian dapat diperhatian dan dikawal oleh pengkaji. Justeru fokus kajian ini adalah terhadap kesan modul bimbingan kelompok TPTR berdasarkan teori psikoterapi dalam meningkatkan perkembangan kerjaya murid sekolah menengah. Dalam modul ini dibahagikan kepada beberapa tajuk kecil dengan pengisian aktiviti yang berasaskan kepada TPTR. Walaupun kaedah eksperimen quasi adalah fokus kajian dijalankan, pengkaji sedaya mampu untuk mengawal ke atas pemboleh ubah ekstranus yang akan mempengaruhi dapatan kajian. Akan tetapi terdapat juga pemboleh ubah ekstranus yang tidak mampu dikawal pengkaji seperti faktor pengalaman responden, responden kajian, keadaan cuaca dan suasana tempat dilaksanakan kajian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.10 Jurang kajian yang masih wujud

Walaupun kajian ini telah memperkenalkan modul intervensi berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti dalam bentuk kelompok bimbingan yang tersusun, terdapat beberapa jurang yang masih boleh diperbaiki untuk penyelidikan akan datang. Kajian yang lebih luas yang merangkumi pelajar di kawasan luar bandar, sekolah vernakular, pelajar berkeperluan khas dan juga pelajar aliran TVET boleh memperkukuh keabsahan modul ini dalam pelbagai konteks pendidikan (Ibrahim, Mohd Salleh, dan Hassan, 2023). Kajian ini masih terhad kepada konteks sekolah menengah di kawasan tertentu dan tidak mewakili populasi pelajar secara nasional, sekali gus menghadkan kebolehgunaan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

(generalisability) modul kepada konteks lain seperti pelajar luar bandar, pelajar pendidikan khas atau pelajar TVET *(Technical and Vocational Education and Training)* (Ibrahim et al., 2023).

Seterusnya, reka bentuk kajian yang digunakan adalah bersifat kuasi-eksperimen dengan ukuran pra dan pasca intervensi dalam jangka pendek terhadap perkembangan kerjaya atau kesejahteraan psikologi murid dalam tempoh yang lebih panjang. Hal ini tidak membolehkan pengkaji menilai keberkesanan jangka panjang modul terhadap pembentukan identiti kerjaya atau kesejahteraan psikologi pelajar. Penyelidikan masa depan dicadangkan untuk mengguna pakai reka bentuk kajian longitudinal bagi menilai kelestarian kesan intervensi dari aspek tingkah laku, matlamat pendidikan dan pilihan kerjaya (Lent, 2022; Watson dan Stead, 2021).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Manakala, pendekatan kuantitatif yang digunakan menghadkan pemahaman mendalam terhadap pengalaman subjektif murid dalam proses penerokaan kerjaya dan refleksi kendiri. Kajian kualitatif atau reka bentuk campuran dapat memberi gambaran yang lebih menyeluruh tentang proses perubahan dalaman yang dialami pelajar semasa mengikuti sesi bimbingan (Creswell dan Creswell, 2018). Oleh itu, kajian ini membuka ruang untuk penyelidikan lanjutan yang melibatkan sampel lebih luas, pelbagai kaedah penyelidikan, dan penilaian jangka panjang agar impak intervensi dapat dinilai secara lebih komprehensif dan kontekstual.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.11 Definisi konsep

Huraian definisi ke atas modul kelompok bimbingan TPTR bagi modul kelompok dan kaunseling kelompok, kelompok bimbingan kecil dan kelompok bimbingan besar, penerokaan kerjaya, membuat keputusan kerjaya, status sosioekonomi (SES), Career Decision-Making Difficulties Questionnaire (CDDQ), Teori Pilihan Terapi Realiti dan murid dijelaskan secara konsep dan operasi dalam sub kajian ini.

1.11.1 Modul kelompok dan kaunseling kelompok

Jamaludin (2008) menyatakan modul merupakan perbincangan sesuatu tajuk tertentu yang tersusun dan berurutan yang terdapat dalam satu unit pengajaran dan pembelajaran. Sementara itu, Evi (2020) menjelaskan modul kerjaya adalalah salah satu pendekatan pengajaran dan pembelajaran untuk strategi kaunseling kerjaya. Kaunseling kerjaya telah bermula dalam sistem persekolahan sebagaimana Laporan Jawatankuasa Kabinet (1979) meletakkan perkhidmatan bimbingan akademik dan kerjaya di sekolah dilaksanakan dan diperluaskan dengan mementingkan kegiatan-kegiatan bimbingan kerjaya.

Sementara itu, Jones-Smith (2019) menjelaskan tujuan menjalankan kelompok bimbingan bermatlamat pendekatan pencegahan, perkembangan atau pemulihan dalam program dan aktiviti yang dioperasikan. Tambahan pula Tasca, Mikail dan Hewitt (2021) menyatakan pelaksanaan kelompok bimbingan adalah memberi kesedaran dan kemahiran bagi menghalang masalah yang akan berlaku pada masa akan datang.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Namun bagi Zuraidah (2010) kelompok bimbingan merupakan aktiviti yang memberi fokus kepada menyediakan dan menyebarkan maklumat melalui aktiviti dalam kumpulan. Di samping itu, Balkin dan Kleist (2022) pula menambah kelompok bimbingan dikendalikan oleh seorang ketua bagi menyampaikan maklumat atau berkongsi pengalaman kepada ahli-ahli seperti gambaran suasana dalam sebuah kelas. Oleh itu, Sommers-Flanagan dan Sommers-Flanagan (2018) menyokong kelompok bimbingan berfungsi secara profesional dalam pembangunan insan.

Seterusnya Benson (2018) menjelaskan walaupun kebiasannya kelompok bimbingan yang terlalu ramai sehingga 20 hingga 40 orang namun ianya memberi kesan terhadap peluang berinterkasi berkurangan dan kaunselor kelompok kurang fokus kepada perkongsian emosi dalam kalangan ahli-ahli kelompok. Oleh itu, Erford (2016) menjelaskan kelompok bimbingan dapat dilaksanakan dengan strategi dua kelompok iaitu kelompok bimbingan kecil dan kelompok bimbingan besar. Namun pelaksanaan bergantung kepada matlamat akhir yang ingin dicapai oleh kelompok dengan bercirikan bilangan ahli, kriteria ahli, pendekatan atau teori yang digunakan dalam kelompok bimbingan. Bilangan ahli kelompok bimbingan kecil mempunyai seramai enam hingga lima belas orang. Sementara kelompok bimbingan besar terbentuk apabila melebihi lima belas orang dan boleh mencapai seratus orang ahli atau sehingga tiada bilangan ahli. Manakala Cockrell (2020) pula hampir selari menerangkan bilangan kelompok bimbingan besar dapat dibentuk dengan ahli 15 hingga 40 orang. Pengkaji menggunakan strategi dua kelompok iaitu kelompok bimbingan kecil dan kelompok bimbingan besar dijalankan dalam kajian ini.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Seterusnya Sapora dan Ruhaya (2012) menjelaskan matlamat pelaksanaan kelompok bimbingan adalah beridentitikan peribadi, kerjaya, memberi pertolongan, pendidikan dan vokasional. Terdapat persamaan kelompok bimbingan dengan kaunseling kelompok adalah bertujuan untuk membantu ahli-ahli kelompok tetapi perbezaannya adalah pada perbincangan masalah dan membina kemahiran bagi membuat pertimbangan dan pilihan pada setiap perkembangan hidup ahli-ahli kelompok.

Perbezaan antara modul kelompok dan kaunseling kelompok terletak pada struktur, pendekatan, dan tujuan utamanya. Kedua-dua istilah ini sering digunakan dalam konteks intervensi psikologi atau pendidikan, tetapi mereka mempunyai peranan yang berbeza. Modul kelompok merujuk kepada satu bahan atau rancangan intervensi bertulis yang mengandungi aktiviti-aktiviti terancang, objektif, isi kandungan, dan kaedah pelaksanaan yang digunakan dalam konteks kelompok.Apa beza modul kelompok dengan Kaunseling kelompok. Ciri-ciri modul kelompok digunakan sebagai panduan atau rujukan dalam melaksanakan program secara berkumpulan. Ianya boleh digunakan oleh guru, kaunselor, atau fasilitator Ketika mengendalikan kelompok. Ia juga bersifat struktur yang telah ditetapkan langkah demi langkah. Objektif modul biasanya melibatkan aspek pendidikan, pencegahan, pembangunan sahsiah, atau intervensi ringan. Contoh bagi modul kelompok seperti modul peningkatan motivasi belajar, modul kendiri remaja, modul komunikasi berkesan. Contoh kandungan modul terdiri daripada tajuk sesi, objektif sesi, aktiviti seperti ice breaking, perbincangan, simulasi, refleksi, alat bantu visual atau bahan cetakan dan penilaian kendiri.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Manakala kaunseling kelompok ialah satu proses intervensi psikologi yang berlaku dalam satu kumpulan kecil, dikendalikan oleh kaunselor bertauliah, bertujuan membantu ahli kumpulan mencapai kesedaran diri, menyelesaikan masalah, dan meningkatkan kefungsian psikososial. Kelompok ini mempunyai ciri-ciri yang tersendiri seperti bersifat terapeutik dan dinamik. Memberi fokus kepada pengalaman peribadi, emosi, dan pertumbuhan diri. Kaunselor menggunakan teknik kaunseling seperti refleksi, empati, konfrontasi dalam suasana selamat dan sokongan kumpulan. Pemilihan topik lebih mendalam dan sensitif, seperti trauma, tekanan, hubungan keluarga, identiti diri. Kandungannya tiada struktur tetap seperti dalam modul namun lebih kepada mengikut keperluan ahli kumpulan. Terdapat beberapa jenis kelompok seperti kaunseling kelompok perkembangan, kaunseling kelompok sokongan dn kaunseling kelompok terapi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesimpulannya, perbandingan ringkas dapat dinyatakan dalam aspek tujuan, modul kelompok terarah kepada pendidikan atau intervensi ringan namun bagi kaunseling kelompok lebih kepada terapi atau sokongan psikologi. Dalam aspek kandungan, modul kelompok memasukkan aktiviti terancang dalam bentuk modul manakala kaunsleing kelompok pula tidak berstruktur tetap dan fokus kepda isu. Bagi aspek pelaksana modul kelompok dilibatkan guru, fasilitator atau kaunselor sementara kaunseling kelompok pula hanya kaunselor bertauliah sahaja. Modul kelompok memfokuskan kepada aspek pengetahuan, kemahiran dan pencegahan manakala kaunseling kelompok fokus kepada emosi, tingkah laku dan pertumbuhan diri. Pendekatan bagi modul kelompok terarah kepada aspek struktur dan didaktik namun kaunseling kelompok pula pendekatan tertumpu kepada interaktif dan reflektif.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Definisi operasional

Dalam konteks kajian ini, pendekatan TPTR telah diasaskan oleh William Glasser dan Robert Wubbolding. Pendekatan TPTR menjadi panduan dalam membimbing murid yang bermasalah dalam kendiri penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Fokus penyelesaian masalah murid dengan merujuk kepada modul kelompok bimbingan TPTR yang dibina berasaskan andaian-andaian terhadap individu tentang tingkah laku manusia dalam pendekatan TPTR. Tingkah laku murid yang bermasalah dalam penerokaan dan kendiri membuat keputusan kerjaya diatasi dengan penyesuaian dengan modul kelompok bimbingan TPTR melalui dunia dalaman (*quality world*), dunia luaran (*real world*), keperluan asas (*basic needs*), R kepada *realationship* iaitu mewujudkan hubungan yang erat, W pula mewakili kepada *wants, needs and perceptions* iaitu meneroka kehendak, keperluan, dan persepsi, D merujuk kepada *doing and directions* iaitu meneroka keseluruhan tingkah laku klien yang melibatkan tingkah laku, pemikiran, perasaan dan fisiologi, E merujuk kepada *evaluation* iaitu membantu menilai tingkah laku dan P mewakili *planning and commitment* plan bertindak dan kerjasama. Pendekataan TPTR dan kelompok bimbingan TPTR hampir semua mempunyai persamaan yang dinyatakan di atas. Terdapat perbezaan pada R iaitu *relationship* merujuk kepada perhubungan antara peserta dan pengendali. Hubungan kedua-dua pihak dalam pendekatan TPTR meliputi semua aspek tingkah laku, pemikiran, perasaan dan fisiologi termasuk objektif yang ingin dicapai bersama yang berbeza dengan bimbingan TPTR yang menfokuskan kepada mencapai objektif yang telah digariskan dalam perencanaan bersama peserta (Ahmad Jazimin, 2018).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.11.2 Kelompok Bimbingan Besar (KBK) dan Kelompok Bimbingan Kecil (KBK)

Berdasarkan pendekatan teori TPTR, pengkaji membina modul kelompok bimbingan TPTR mengikut kesesuaian murid dan latar belakang budaya tempatan. Berdasarkan kajian kepustakaan pembinaan modul, pengkaji merangka pengisian aktiviti-aktiviti kelompok bimbingan kecil (KBK) dan aktiviti-aktiviti kelompok bimbingan besar (KBB) termasuklah lampiran-lampiran aktiviti untuk digunakan dalam pelaksanaan modul kelak.

Definisi operasional

Definisi operasi KBK dalam kajian ini adalah satu model kelompok kecil yang berstruktur. Modul bimbingan TPTR yang dibina dengan menetapkan struktur yang mengandungi bilangan ahli seramai 30 subjek (R1a=10 subjek, R1b=10 subjek, R1c=10 subjek), masa, matlamat dan arahan. Seterusnya, kaunselor mengendalikan KBK melalui model rawatan yang dibina menggunakan pendekatan TPTR. Selain itu, modul kelompok bimbingan TPTR berfokuskan kepada bimbingan meningkatkan penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Sebanyak lapan sesi kelompok dengan pengisian 16 aktiviti dan latihan ke arah penstrukturan semula pemikiran dan kemahiran untuk meningkatkan penerokaan dan membuat keputusan kerjaya ahli KBK.

Dalam kajian ini KBB adalah satu model kelompok bimbingan besar yang berstruktur dan menetapkan ciri yang mengandungi matlamat, tempoh masa, bilangan sesi dan arahan bagi meningkatkan penerokaan dan membuat keputusan kerjaya ahli KBB. Seterusnya, bilangan ahli yang ramai bersaiz sebuah kelas iaitu 30 orang dengan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menggunakan modul kelompok bimbingan TPTR. KBB dikendalikan oleh seorang kaunselor menggunakan modul kelompok bimbingan TPTR yang merangkumi aktiviti dan latihan ke arah penstrukturan semula pemikiran dan kemahiran bagi mencapai peningkatan penerokaan dan membuat keputusan kerjaya ahli KBB.

1.11.3 Penerokaan kerjaya

Stumpf (1987) menyatakan tingkah laku penerokaan memberi maksud seseorang meneroka persekitaran dan diri, cara seseorang meneroka, jumlah penerokaan yang diperolehi, kekerapan meneroka, jumlah maklumat dan bidang utama yang diterokai. Ia juga merupakan proses kompleks melibatkan diri, pengetahuan persekitaran dan matlamat kerjaya. Menurut Jiang et.al (2019) menjelaskan konsep penerokaan merujuk kepada kesediaan untuk mencari maklumat. Murid bersedia menggunakan sumber-sumber maklumat seperti ibu bapa, orang rapat dengannya, adik beradik, rakan, guru, kaunselor, bahan bacaan, cerita filem yang di selidikinya. Selain kesediaan, penerokaan juga berkait dengan berapa banyak maklumat yang diperolehi daripada sumber-sumber yang diselidiki. Oleh itu, tingkah laku penerokaan merujuk kepada sikap murid dalam mencari maklumat dan sejauhmana maklumat diperolehi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Definisi operasional

Dalam kajian ini, penekanan penerokaan kerjaya terhadap kaedah dan cara yang dilakukan oleh murid untuk mengetahui tentang maklumat kerjaya. Dengan itu, penerokaan kerjaya mengfokuskan kepada tingkah laku sepanjang proses-proses yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dilalui dalam sesi penerokaan daripada modul kelompok bimbingan TPTR. Selain itu juga, penerokaan kerjaya juga melibatkan aspek penetapan matlamat kerjaya dan bagaimana seseorang murid melihat ke arah masa depan. Dengan tujuan tersebut penggunaan pengukuran secara soal selidik *Career Exploration Survey-Revised* (CESR) digunakan.

Career Exploration Survey - Revised (CES-R) dikembangkan dari *Career Exploration Survey* (CES) yang pertama kali dirancang oleh Stumpf, Colarelli, dan Hartman pada tahun 1983. Versi awal dari CES merupakan alat ukur yang sangat berpengaruh dalam kajian penerokaan kerjaya dan telah digunakan secara luas dalam penyelidikan dan pengembangan intervensi kerjaya. Versi Asli oleh Stumpf, S. A., Colarelli, S. M., dan Hartman, K. (1983) dalam *Development of the Career Exploration Survey* (CES), *Journal of Vocational Behavior, 22(2), 191–226*. Manakala Versi Revisi (CES-R) yang telah direvisi yang dikenali sebagai *Career Exploration Survey-Revised* (CES-R) telah diubahsuaikan dalam berbagai penyelidikan lanjutan untuk menyesuaikan dengan konteks populasi atau budaya tertentu. Salah satu contoh pengembangan ulang CES dapat ditemukan dalam Nasta, K. A. (2007). *Influence of career self-efficacy beliefs on career exploration behavior*. SUNY Master's Thesis. Dalam tesis ini, beliau mengembangkan versi yang direvisi dari CES dengan menambahkan dimensi baru yang berkaitan dengan *self-efficacy* dalam penerokaan kerjaya. Kesimpulannya, *Career Exploration Survey - Revised* merupakan hasil pengubahsuaian dari instrumen asli CES yang dikembangkan oleh Stumpf et.al.(1983) dan berbagai versi yang disemak atau adaptasi yang telah dilakukan oleh pengkaji yang lain seperti Nasta (2007) untuk konteks atau tujuan penyelidikan tertentu.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.11.4 Membuat keputusan kerjaya

Kerjaya merupakan bidang keseluruhan pekerjaan yang dialami seseorang sepanjang hayat. Ginevra, Nota dan Ferrari (2015) mendefinisikan kerjaya sebagai kebolehan diri untuk menggerakkan sumber kognitif, motivasi dan kaedah yang dianggap sesuai dan utama mengikut matlamat tugasan. Sementara itu Savickas (2020) pula berpendapat kerjaya sebagai kebolehan yang memberikan hasil tindakan yang berkesan. Sebalikya Patton dan McMahon (2021) mendefinisikan kerjaya suatu kebolehan yang dimilikinya dan menjadikan kebolehan dirinya penyebab kepada seseorang untuk bertindak lebih baik dan tepat.

Selanjutnya Edralin (2019) merujuk kepada membuat keputusan kerjaya sebagai seseorang memilih laluan kerjaya atau pengkhususan pengajian. Manakala Ireland dan Lent (2018) memberikan membuat keputusan kerjaya dengan merujuk kepada murid yang berkebolehan menyelesaikan tugasan yang diperlukan dalam sesuatu kerjaya yang diceburi. Justeru itu, membuat keputusan kerjaya sebagai seseorang mencapai tingkah laku dan tugasan berkaitan dengan membuat keputusan dalam bidang kerjayanya.

Manakala McDonald dan Hite (2023) pula menjelaskan kerjaya meliputi pelaksanaan secara berterusan hasil gabungan membuat keputusan sepanjang hayat seseorang. Oleh itu, kerjaya sebagai gabungan ekonomi, sosiologi, psikologi, pendidikan, fizikal dan peluang mencipta sebuah kerjaya. Dengan itu, kerjaya adalah persediaan sebelum seseorang menceburi dunia pekerjaan dengan menjawat jawatan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dan berperanan pula selepas bersara. Manakala Gati, Levin dan Landman-Tal (2019) pula menyatakan kerjaya merupakan kebolehan individu dalam melaksanakan tugasan yang baharu dan sukar atau menghadapi kesukaran dalam pelbagai lapangan dalam kehidupan.

Definisi operasional

Dalam kajian ini, penggunaan soal selidik membuat keputusan kerjaya merujuk kepada soal selidik *Career Decision Difficulties Questionaires* (CDDQ) yang dibina oleh Gati, Krausz dan Osipow (1996). Penggunaan soal selidik CDDQ untuk melihat kesan kebimbangan kerjaya dan membantu untuk mengatasi kesukaran dalam membuat keputusan adalah antara teras kaunseling kerjaya. CDDQ berdasarkan kepada taksonomi kesukaran membuat keputusan kerjaya yang dicadangkan oleh Gati et. al. (1996). Kemudian dikembangkan menjadi satu kaedah untuk individu yang sukar mencari kerjaya dan menjadi langkah awal dalam menyediakan keperluan sebagai bentuk bantuan dalam membuat keputusan kerjaya. Rangka kerja pembinaan CDDQ berdasarkan pendekatan membuat keputusan bagi mencirikan kesukaran membuat keputusan kerjaya individu. Terdapat tiga kategori utama kesukaran dan dibahagikan kepada 10 kategori kesukaran tertentu. Kategori kesukaran dalam kekurangan motivasi untuk melibatkan diri dalam proses membuat keputusan kerjaya, kekurangan kebiasaan yang umum, dan kepercayaan yang tidak berfungsi tentang membuat keputusan kerjaya. Kekurangan maklumat yang melibatkan proses membuat keputusan kerjaya, kekurangan maklumat tentang diri, kekurangan maklumat tentang pelbagai pekerjaan, kekurangan maklumat tentang cara mendapatkan maklumat tambahan dan maklumat yang tidak boleh dipercayai.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.11.5 Status Sosioekonomi (SES)

Definisi SES bergantung pada konteks penggunaannya, tetapi secara umum, SES adalah singkatan bagi Status Sosioekonomi (*Socioeconomic Status*). Status Sosioekonomi (SES) merujuk kepada kedudukan seseorang atau sesuatu kumpulan dalam masyarakat berdasarkan gabungan pendapatan, pendidikan, dan pekerjaan. Ia digunakan untuk mengukur tahap kesejahteraan ekonomi dan sosial seseorang individu, keluarga, atau komuniti. Terdapat tiga komponen utama SES iaitu pendapatan mengenai tahap kewangan seseorang atau isi rumah, pendidikan merupakan tahap kelayakan akademik atau pendidikan yang dimiliki dan pekerjaan iaitu jenis dan kedudukan pekerjaan dalam hierarki

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

<u>Definisi operasional</u>

Pertama iaitu pendapatan mengenai tahap kewangan seseorang atau isi rumah. Pendapatan merujuk kepada jumlah wang atau sumber kewangan yang diterima oleh seseorang individu atau isi rumah dalam tempoh tertentu seperti bulanan atau tahunan. Ia boleh juga datang dari pelbagai sumber seperti gaji, keuntungan perniagaan, pencen, pelaburan, bantuan kerajaan, atau elaun. Fungsinya dalam SES adalah penunjuk utama kemampuan seseorang untuk memenuhi keperluan asas seperti makanan dan pakaian, tempat tinggal yang selesa, akses kepada pendidikan dan penjagaan Kesihatan, kemudahan gaya hidup dan keselamatan kewangan. Contohnya seseorang individu A berpendapatan RM2,000 sebulan dan menyewa bilik kecil di bandar. Manakala

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

individu B berpendapatan RM10,000 sebulan, memiliki rumah sendiri dan boleh menyimpan serta melabur. Maka hubungan dengan SES lebih tinggi pendapatan seseorang, biasanya lebih tinggi juga status sosioekonomi mereka. Namun, ia perlu dilihat bersama pendidikan dan pekerjaan untuk penilaian yang lebih menyeluruh.

Bagi yang kedua pula iaitu pendidikan merupakan tahap kelayakan akademik atau pendidikan yang dimiliki. Pendidikan merujuk kepada tahap pembelajaran formal yang telah dilalui oleh seseorang individu, seperti tiada pendidikan formal, sekolah rendah, sekolah menengah, Sijil atau Diploma, Ijazah Sarjana Muda dan Ijazah Sarjana atau PhD. Pendidikan berfungsi dalam SES dan memainkan peranan penting dalam membentuk status sosioekonomi seseorang. Ini kerana ia meningkatkan peluang mendapatkan pekerjaan yang lebih baik dan stabil. Ia juga mempengaruhi tahap pendapatan jangka panjang. Ianya juga memberi kesan kepada cara seseorang berfikir, membuat keputusan, dan mengakses maklumat. Sebagai contoh individu A hanya tamat sekolah rendah dan bekerja dalam sektor buruh am. Manakala individu B memiliki ijazah sarjana dan bekerja sebagai pengurus dalam sebuah syarikat multinasional. Dalam hubungan dengan SES tahap pendidikan yang lebih tinggi biasanya dikaitkan dengan pendapatan yang lebih tinggi dan pekerjaan berstatus tinggi, justeru meningkatkan status sosioekonomi keseluruhan.

Manakala yang ketiga ialah pekerjaan iaitu jenis dan kedudukan pekerjaan dalam hierarki sosial. Pekerjaan merujuk kepada jenis kerja yang dilakukan oleh seseorang serta kedudukannya dalam struktur sosial dan ekonomi. Ia merangkumi aspek seperti tahap kemahiran yang diperlukan, kestabilan pekerjaan, tanggungjawab dan pengaruh dalam masyarakat. Jenis pekerjaan berfungsi dalam SES dan memainkan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

peranan penting dalam menentukan pendapatan yang diperoleh seperti gaji tetap, elaun, bonus dan sebagainya. Status sosial dalam komuniti seperti doktor, guru, buruh am. Termasuk juga iaitu akses kepada sumber dan peluang seperti insurans, pencen, dan kemudahan syarikat. Situasi kepada pekerjaan contohnya individu A bekerja sebagai buruh binaan dengan pendapatan harian dan tiada jaminan pekerjaan tetap. Sementara individu B bekerja sebagai jurutera profesional dengan gaji bulanan tetap dan manfaat syarikat. Maka hubungan dengan SES pekerjaan yang lebih berstatus tinggi dari segi kemahiran, tanggungjawab dan kestabilan biasanya membawa kepada pendapatan lebih tinggi dan pengiktirafan sosial yang lebih besar, sekaligus meningkatkan status sosioekonomi seseorang. Oleh yang demikian kepentingan SES akan dapat menilai tahap kemiskinan dan ketaksamaan dalam masyarakat. Selain itu dapat menentukan akses kepada peluang pendidikan, penjagaan kesihatan, dan pekerjaan. Manakala yang lainnya dapat mengkaji jurang sosial dan merangka dasar awam untuk memperbaiki kesejahteraan rakyat.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.11.6 Murid

Kementerian Pendidikan Malaysia (2015) mentakrifkan murid sebagai individu yang sedang belajar di sekolah dengan menerima ilmu dan pendidikan yang diajar oleh guru secara formal. Murid sekolah terdiri daripada dua buah kategori iaitu rendah dan menengah. Pendidikan menengah merupakan tahap kedua peringkat pendidikan formal selepas peringkat asas pendidikan di peringkat rendah dengan diperkukuhkan sebagai persediaan untuk menghadapi pendidikan tinggi atau vokasional. Kurikulum yang seragam diaturkan bagi memastikan pembelajaran yang konsisten. Persekolahan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menengah bermula umur 13 tahun dengan pembelajaran selama enam tahun. Pembelajaran murid dinilai melalui peperiksaan bagi mengukur prestasi mereka.

Definisi operasional

Merujuk kepada kajian ini, murid tingkatan empat yang terpilih daripada dua buah sekolah sekolah menengah harian di Hulu Terengganu. Ciri-ciri pemilihan murid hampir serupa berdasarkan latarbelakang pendidikan tingkatan empat, akademik rendah dan sederhana dalam pencapaian peperiksaan terkini tingkatan 3. Manakala latar belakang keluarga pula terdiri murid sosioekonomi (SES) yang rendah dan sederhana. Mereka berada dalam lingkungan kategori keluarga B40.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.11.7 *Career Decision-Making Difficulties Questionnaire* (CDDQ)

Menurut Gati, Krausz, dan Osipow (1996), membuat keputusan kerjaya secara konseptual didefinisikan sebagai suatu proses sistematik yang melibatkan pengenalpastian, penilaian, dan pemilihan antara beberapa alternatif kerjaya berdasarkan maklumat yang relevan, nilai peribadi, dan matlamat jangka panjang individu. Membuat keputusan kerjaya bukan tindakan spontan tetapi melalui langkah-langkah terancang seperti mengenal pasti pilihan, menilai maklumat, dan memilih dengan bijak. Individu perlu tahu apa pilihan yang ada dan menilai setiap satu dari segi kelebihan dan kekurangannya. Keputusan dibuat berdasarkan data sebenar seperti maklumat kerjaya, kelayakan pendidikan, potensi pasaran kerja, dan sebagainya. Nilai seperti minat, gaya hidup, keselamatan kerja, dan pencapaian peribadi menjadi asas

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

penting dalam pemilihan. Kekuatan Model Gati, Krausz dan Osipow (1996) ialah menggabungkan aspek kognitif dan emosi dalam proses membuat keputusan. Ia juga memberi perhatian kepada kesukaran yang dihadapi individu, lalu membina alat (CDDQ) untuk mengukurnya. Ditambah pula dengan menekankan kesiapsiagaan individu, bukan hanya faktor luaran.

Definisi operasional

Definisi operasional membuat keputusan kerjaya oleh Gati, Krausz, dan Osipow (1996) merujuk kepada proses yang melibatkan pemilihan pilihan kerjaya secara sistematik berdasarkan informasi yang relevan, kejelasan matlamat, dan kemampuan individu untuk membuat keputusan yang rasional. Menurut Gati, Krausz, dan Osipow (1996), membuat keputusan kerjaya bukan sekadar memilih pekerjaan secara rawak, tetapi melibatkan komponen-komponen penting seperti mengenalpasti pilihan kerjaya yang sesuai, pengumpulan maklumat berkaitan diri sendiri dan peluang kerjaya, penilaian alternatif secara logik dan rasional, pemilihan pilihan terbaik berdasarkan maklumat yang ada, dan pelaksanaan keputusan dan kesediaan menghadapi hasilnya. Mereka juga membangunkan *Career Decision-Making Difficulties Questionnaire* (CDDQ) untuk menilai kesukaran yang dialami individu dalam membuat keputusan kerjaya, yang memberi fokus kepada tiga kelompok utama kesukaran iaitu kurangnya kesiapsiagaan (*Lack of Readiness*), Kekurangan maklumat (*Lack of Information*) dan Maklumat yang tidak konsisten (*Inconsistent Information*)

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Career Decision-Making Difficulties Questionnaire (CDDQ) ialah alat psikometrik yang dibangunkan untuk mengenal pasti jenis-jenis kesukaran yang dialami oleh individu ketika membuat keputusan kerjaya. Ia bertujuan untuk membantu kaunselor memahami halangan dalaman atau luaran yang mengganggu proses pemilihan kerjaya yang rasional. CDDQ mengenal pasti tiga kategori utama kesukaran iaitu *Lack of Readiness* (Kurang Kesiapsiagaan). Ianya berlaku sebelum proses membuat keputusan bermula. Sebagai contoh tiada motivasi, kekeliruan identiti, pengaruh luar yang tidak sihat. Bagi *Lack of Information* (Kekurangan Maklumat) ianya berkaitan dengan maklumat yang tidak mencukupi tentang diri sendiri (minat, nilai, kekuatan), pilihan kerjaya yang ada, dan kaedah mendapatkan maklumat. Sementara itu, bagi kesukaran *Inconsistent Information* (Maklumat Tidak Konsisten) berlaku apabila maklumat yang diterima bercanggah atau sukar ditafsir. Contohnya konflik antara kehendak diri dan harapan keluarga, terlalu banyak pilihan, atau ketakutan membuat keputusan yang salah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1.11.8 Teori Pilihan Terapi Realiti

Teori Pilihan Terapi Realiti adalah dua pendekatan psikologi yang sangat berkait rapat, keduanya dikembangkan oleh William Glasser (1998), namun memiliki fokus dan aplikasi yang berbeza. Teori Pilihan adalah asas falsafah psikologi Glasser. Teori pilihan adalah falsafah yang menerangkan bagaimana dan mengapa manusia berkelakuan dalam usaha mereka untuk memenuhi lima keperluan asas yang semula jadi. Ciri-ciri utama bagi menjelaskan bahawa semua tingkah laku adalah pilihan, dan kita mempunyai kawalan terhadapnya. Ia menyatakan bahawa semua tindakan manusia

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

adalah usaha untuk memenuhi lima keperluan asas iaitu *survival* (kelangsungan hidup), *love and belonging* (kasih sayang dan rasa dimiliki), *power* (kawalan atau dikuasai), *freedom* (kebebasan) dan *fun* (kesenangan). Ia juga menekankan bahawa masalah psikologi berlaku apabila seseorang tidak dapat memenuhi keperluan asas ini dengan cara yang berkesan. Fokusnya adalah memberikan pemahaman teori tentang bagaimana manusia berfikir, merasa, dan bertindak. Ia adalah asas kepada pelbagai pendekatan termasuk pendidikan, perniagaan, dan kaunseling.

Terapi Realiti adalah aplikasi praktikal Teori Pilihan. Definisi Terapi Realiti adalah kaedah kaunseling yang dibina berdasarkan prinsip-prinsip Teori Pilihan. Ia digunakan untuk membantu individu membuat pilihan yang lebih baik dan lebih bertanggungjawab dalam hidup mereka. Ciri-ciri utama difokuskan kepada kini dan masa depan, bukan masa lalu. Ia menekankan pertanggungjawaban peribadi yang mana klien diajar untuk mengawal pilihan sendiri dan memperbaiki hubungan penting. Terapi ini tidak menumpukan kepada simptom, seperti kemurungan atau kecemasan, tetapi pada kelakuan semasa dan pilihan yang dibuat. Terapis akan menolong klien menjawab soalan seperti "Apa yang kamu mahu?" "Apa yang kamu sedang buat sekarang?" "Adakah cara ini membantu kamu?" dan "Apa pilihan lain yang kamu ada?". Fokus terapi ini sangat praktikal dan berorientasikan penyelesaian yang digunakan secara langsung dalam sesi terapi untuk membantu perubahan tingkah laku.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Definisi operasional

Bagi memahami perbezaan di antara gabungan perkataan dengan tidak bergabung perkataan tersebut, dijelaskan secara ringkas berkenaannya. Teori Pilihan adalah Teori Psikologi oleh William Glasser. Teori ini menjadi asas kepada Terapi Realiti. Ia menjelaskan mengapa manusia berkelakuan seperti yang mereka mahu lakukan. Ia juga menekankan bahawa semua tingkah laku adalah pilihan untuk memenuhi lima keperluan asas psikologi iaitu cinta dan rasa dimiliki, kuasa dan pencapaian, kebebasan, kesenangan dan kelangsungan hidup. Terapi Realiti merupakan kaedah Kaunseling yang berdasarkan Teori Pilihan. Ia memfokuskan kepada sesi terapi atau kaunseling. Terapi ini digunakan untuk membantu individu mengenal pasti apa yang mereka inginkan, apa yang mereka lakukan sekarang dan sama ada perbuatan mereka membantu atau tidak. Terapis membantu klien mengambil tanggungjawab dan buat pilihan yang lebih baik.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Manakala Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) pula adalah gabungan nama untuk pendekatan keseluruhan. Ianya bukan teori atau terapi yang berbeza. Istilah ini kebiasaannya digunakan dalam bidang pendidikan, kaunseling, dan psikologi untuk merujuk kepada secara keseluruhannya pendekatan Glasser yang merangkumi teori dan praktik. TPTR digunakan secara meluas dalam pendidikan, rehabilitasi dan pengurusan tingkah laku untuk menggabungkan falsafah dan teknik bersama. Kesimpulannya, analogi mudah untuk memahami TPTR adalah komponen Teori Pilihan yang berfungsi sebagai falsafah atau teori dianalogikan kepada sebuah peta sebagai penunjuk arah. Manakala komponen Terapi Realiti pula berfungsi sebagai kaedah atau amalan yang dianalogikan sebuah kereta yang membawa penumpang ke satu destinasi. TPTR pula

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

berfungsi sebagai gabungan keseluruhan yang dapat dianalogikan kepada gabungan sebuah peta dengan sebuah kereta yang menjadikan dan membawa kepada suatu keseluruhan perjalanan.

1.12 Rumusan

Keseluruhan perbincangan bab satu meliputi aspek pengenalan, latar belakang, penyataan masalah, persoalan kajian, tujuan kajian, objektif kajian, hipotesis kajian, kepentingan kajian dan definisi konsep. Rumusan bab satu membincangkan kajian yang dijalankan secara eksperimen quasi untuk melihat kaedah modul kelompok bimbingan pendekatan teori TPTR memberi kesan kepada tingkah laku penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Faktor-faktor yang mempengaruhi kewujudan kelemahan tingkah laku tersebut dinyatakan oleh pengkaji-pengkaji terdahulu. Oleh itu, kelompok bimbingan modul TPTR menjadi salah satu usaha mengisi ruang pendidikan kerjaya kepada perkhidmatan bimbingan dan kaunseling di sekolah menengah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

BAB 2

TINJAUAN LITERATUR

2.1 Pengenalan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam ini perbincangan menyentuh tentang kajian kepada teori yang dijadikan panduan menjalankan kajian. Teori yang diambil bagi perbincangan kajian ini terdiri teori TPTR iaitu mengenai modul kelompok bimbingan, teori yang berkaitan penerokaan kerjaya dan teori mengenai membuat keputusan kerjaya. Perbincangan juga membincangkan kajian lepas tentang kelompok bimbingan dan TPTR, penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan murid sekolah menengah. Pengkaji menghuraikan kajian lepas berdasarkan kajian oleh pengkaji-pengkaji yang lepas diperingat tempatan dan luar negara.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.2 Pendekatan teori

Dalam kajian ini terdapat tiga pendekatan yang digunakan bagi menerangkan dan menyokong mengenai pemboleh ubah yang dikaji. Teori yang dipilih adalah teori TPTR bagi huraian pemboleh ubah kelompok bimbingan. Manakala pendekatan kerjaya yang menghuraikan mengenai pemboleh ubah yang dikaji iaitu penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya.

2.2.1 Teori Pilihan Terapi Realiti (*Choice Theory Reality Therapy*)

Teori ini diasaskan oleh William Glasser seorang psikologi klinikal yang lahir di Cleveland Ohio pada 11 Mei 1925. Beliau berpendapat keperluan asas manusia dapat difahami melalui penggunaan *Choice Theory* (Glasser, 2000). Sementara itu, *Reality Therapy* merupakan strategi kaunseling bagi membantu manusia berasaskan kepada WDEP yang diperkenalkan oleh Glasser dan Wubbolding. Setiap huruf mewakili perkataan yang merujuk W kepada *want, needs, and perceptions* (kehendak, keperluan dan persepsi). Bagi D merujuk kepada *direction and doing* (terarah dan melakukan). Manakala E mewakili kepada *evaluation* (penilaian). Terakhir P merujuk kepada *planning and commitment* (pelan bertindak dan komited) (Wubbolding, 2000).

TPTR digunakan sebagai asas falsafah kepada kajian ini. Teori ini menekankan kepada pendekatan kognitif dan kemanusiaan yang berpendapat tingkah laku manusia berasal sepenuhnya daripada dunia dalaman dirinya sendiri. Kenyataan pendapat tersebut daripada buku *Quality School Education and Lead Management* oleh Glasser

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

yang mengambil pendapat asal Teori Kawalan *(Control Theory)* yang menegaskan bahawa tingkah laku manusia digerakkan dari dalam diri seseorang dan maklumat merupakan sesuatu yang diperolehi daripada luar diri seseorang. Selain itu, teori ini juga menjelaskan fungsi otak manusia yang mempengaruhi persepsi dalam diri seseorang. Fokus penekanan teori ini kepada konteks perbincangan yang lebih realiti. Oleh itu, seseorang perlu bertanggungjawab kepada tingkah laku yang dipilih dan tidak mengambil kira tingkah laku yang telah berlaku. Dengan itu, seseorang mempunyai pilihan terhadap tingkah laku yang membantu dirinya bagi memenuhi keperluan pada masa sekarang dan akan datang.

Seterusnya fokus teori ini juga kepada konsep dan idea yang seseorang bertanggungjawab terhadap tingkah lakunya. Oleh itu, menurut Glasser (1998) masalah manusia berpunca daripada keperluan asas mereka tidak dipenuhi. Beliau menyatakan keseluruhan tingkah laku seseorang dipandukan daripada keperluan asas yang merangkumi aspek fisiologi dan psikologi. Keperluan fisiologi iaitu *survival* dan keperluan psikologi terdiri daripada *love, power, freedom* dan *fun*. Oleh itu, asas keperluan yang lima ini perlu dipenuhi bagi membolehkan seseorang membuat pilihan dan bertanggujawab ke atas pilihannya. Dengan itu, tanggungjawab akan menjadikan seseorang berupaya memenuhi dan bersedia dengan cabaran dan halangan bagi mencapai keperluannya. Begitu juga tingkah laku seseorang berdasarkan keinginan dalamannya yang berasaskan lima keperluan. Dengan itu seseorang dapat mengawal dengan berkesan kehidupannya setelah bersedia dan berusaha mencapai matlamat diri.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Reality Therapy oleh William Glasser (1950) dikenali berdasarkan daripada *Choice Theory*. *Reality Therapy* dikembangkan bersama Glasser seperti Wubbolding, Brickell memfokuskan konsep kehidupan manusia yang memerlukan kasih, kegembiraan, kebebasan, kekuasaan, kelangsungan hidup untuk meneruskan kehidupan ke dalam dunia yang berkualiti. Terapi ini menggunakan pendekatan kognitif dan kemanusiaan.

Satu pendekatan yang mendorong seseorang melihat kepada realiti yang sebenar. Seseorang bertanggungjawab terhadap tingkah laku yang dipilih. Dengan itu, seseorang mampu menilai secara realiti tingkah laku sama ada apa yang telah dilakukan atau apa yang telah terjadi. Ini adalah kerana seseorang memilih tingkah laku yang membantu memenuhi keperluan pada masa kini dan masa hadapan. Secara nyata seseorang berhadapan dengan keperluan yang digerakkan oleh keperluan psikologi seperti menyayangi dan disayangi, pencapaian harga diri, pembentukan identiti sama ada membentuk identiti kejayaan atau identiti kegagalan.

Terapi ini bermanfaat kepada konsep keseluruhan tingkah laku (*total behavior*) yang merangkumi tindakan, pemikiran, perasaan dan fisiologi dengan menggunakan kaedah akronim *WDEP*. *W* memerlukan penerokaan kehendak, keinginan persepsi seseorang dan komitmen untuk berubah. Bagi *D* pula membantu seseorang dengan meninjau tahap kemampuan melakukan tingkah laku bagi mencapai matlamatnya. Manakala *E ,* menilai terhadap pilihan seseorang yang tentukan sendiri. Dan *P* bagi perancangan yang akan dilakukan seseorang bagi memenuhi segala matlamat yang dinginkan (Glasser, 1998).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.2.2 Keperluan asas (*Basic needs*)

Glasser (1998) berpendapat masa sekarang sangat berharga dan masa lepas tidak memberi manfaat. Beliau juga menolak konsep mimpi dan ego. Pendapat beliau disokong Wubbolding (2000) yang mimpi tidak dapat kawal. Setiap manusia mempunyai rasa keinginan yang memenuhi keperluan asas. Glasser menekan prinsip manusia melihat dunia melalui keperluan asas iaitu menyayangi dan disayangi, kegembiraan, kebebasan, kekuasaan dan kelangsungan meneruskan kehidupan. Oleh itu manusia mempunyai kebebasan dan membuat pilihan yang merangkumi komponen *doing, thinking, feeeling* dan *physiology* iaitu melibatkan aspek dalaman diri manusia yang terdiri daripada fizikal dan psikologi. Dengan itu manusia bertanggungajawab terhadap pilihannya yang diingini, difikirkan dan dirasai dan dialaminya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Keperluan asas fizikal manusia untuk meneruskan kelangsungan hidup seperti makan, minum, dan tidur. Dengan itu, seseorang inginkan keselesaan, makanan dan kewangan yang mencukupi, kesihatan yang baik, kemudahan tempat tinggal yang selamat, seksual dan sanggup mengambil risiko. Selain itu juga manusia memerlukan kasih sayang dan disayangi untuk menjalinkan hubungan dengan orang sekeliling dan diterima dalam sebuah kumpulan. Memiliki perasaan cinta dan intim, dan rasa dipunyai oleh rakan dan orang sekeliling. Dengan itu mereka berhubung dengan keluarga dan rakan (Glasser, 1998; Ahmad Jazimin, 2016).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kuasa merupakan keperluan kendiri yang berkait penghargaan, dihargai dan bersaing. Sesorang suka dilihat sebagai orang penting dan diterima oleh keluarga dan rakan. Dengan memiliki kemahiran, kecekapan dan ingin bersaing, dihargai, berfaedah pada orang lain, dan merasa diri bernilai serta berjaya melakukan sesuatu. Manakala seseorang yang mempunyai kebebasan apabila dapat memilih dan membuat keputusan apa yang terbaik seseorang inginkan dalam hidup. Ia meliputi sifat kreatif, inovatif, memiliki idea bebas memilih, berketrampilan kepimpinan dan bekomunikasi interpersonal. Keseronokan pula adalah keperluan psikologi untuk gembira, ketawa, bermain, belajar tentang sesuatu yang menyeronokkan, mempunyai hobi dan aktiviti yang disukai dan humor (Glasser, 1998).

2.2.3 Apa yang individu inginkan (*Quality world)*

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Seseorang cenderung membentuk tingkah laku berkesan atau tingkah laku tidak berkesan dengan pilihannya iaitu melalui *choice theory* seseorang mempunyai pilihan ke arah kejayaan atau kegagalan. Keperluan asas menentukan apa yang seseorang inginkan (*quality world)*. Oleh itu masalah atau konflik (*quality world*) timbul apabila keinginan seseorang tidak dapat memenuhi atau tidak sama dengan apa yang dingini *(perceived world)*. Dengan itu berlaku kesakitan *(painful*) dan keseronokan *(pleasure)* melalui skala imbangan *(comparing scale).* Justeru mempengaruhi tingkah laku keseluruhan *(total behavior)* meliputi aspek tingkah laku, pemikiran, perasaan, fisiologi. Keperluan asas membantu seseorang melihat secara objektif pembentukan sesuatu personaliti seseorang dan personaliti berjaya atau gagal. *Reailty Therapy*

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menyediakan kaedah membantu seseorang membina kekuatan psikologi untuk menilai dan menghargai tingkah laku semasa.

2.2.4 Keseluruhan tingkahlaku *(Total behavior)*

Menurut Glasser (1998), tingkah laku keseluruhan menyumbang ke arah pembentukan identiti yang berjaya atau identiti gagal. Pembentukan identiti gagal terjadi apabila seseorang gagal memenuhi prinsip keperluan asasnya dengan cara bertanggungjawab. Seseorang yang gagal akan merasakan kecewa dalam kehidupan. Oleh itu, dia menafikan kegagalan yang dihadapi untuk mengurangkan derita yang dihadapi. Akibatnya seseorang memilih simptom negatif yang membawa tingkah laku yang tidak efektif. Lalu dia tidak bertanggungjawab setelah emosi dan fikiran terganggu. Dengan itu, realiti terapi membantu seseorang yang gagal.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.2.5 Tingkah laku berkesan dan tingkah laku tidak berkesan

Terdapat tiga peringkat seseorang mempunyai tingkah laku tidak berkesan menurut Glasser dan Wubbolding (1995). Pertama, berputus asa bermaksud seseorang mempunyai persepsi putus harapan setelah tiada jalan penyelesaian atau tidak mencapai matlamat terhadapa masalah yang dialaminya. Kedua, peringkat seseorang memilih simptom negatif akibat daripada perasaan berputus asa. Seseorang melibatkan diri dalam kegiatan bersifat anti sosial dan tidak berfaedah. Justeru, seseorang yang cenderung ke arah kecelaruan psikologi bersifat psikosomatik (Gilliland dan James,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1998). Peringkat ketiga pula, seseorang akan melibatkan diri dalam semua kegiatan tidak berfaedah iaitu pergantungan yang negatif. Dengan itu fikiran dan perasaan seseorang menyatakan kegiatan yang tidak memberi kepuasan kepada dirinya. Oleh itu tanggapan salah ini berterusan sehingga membentuk delusi dalam dirinya.

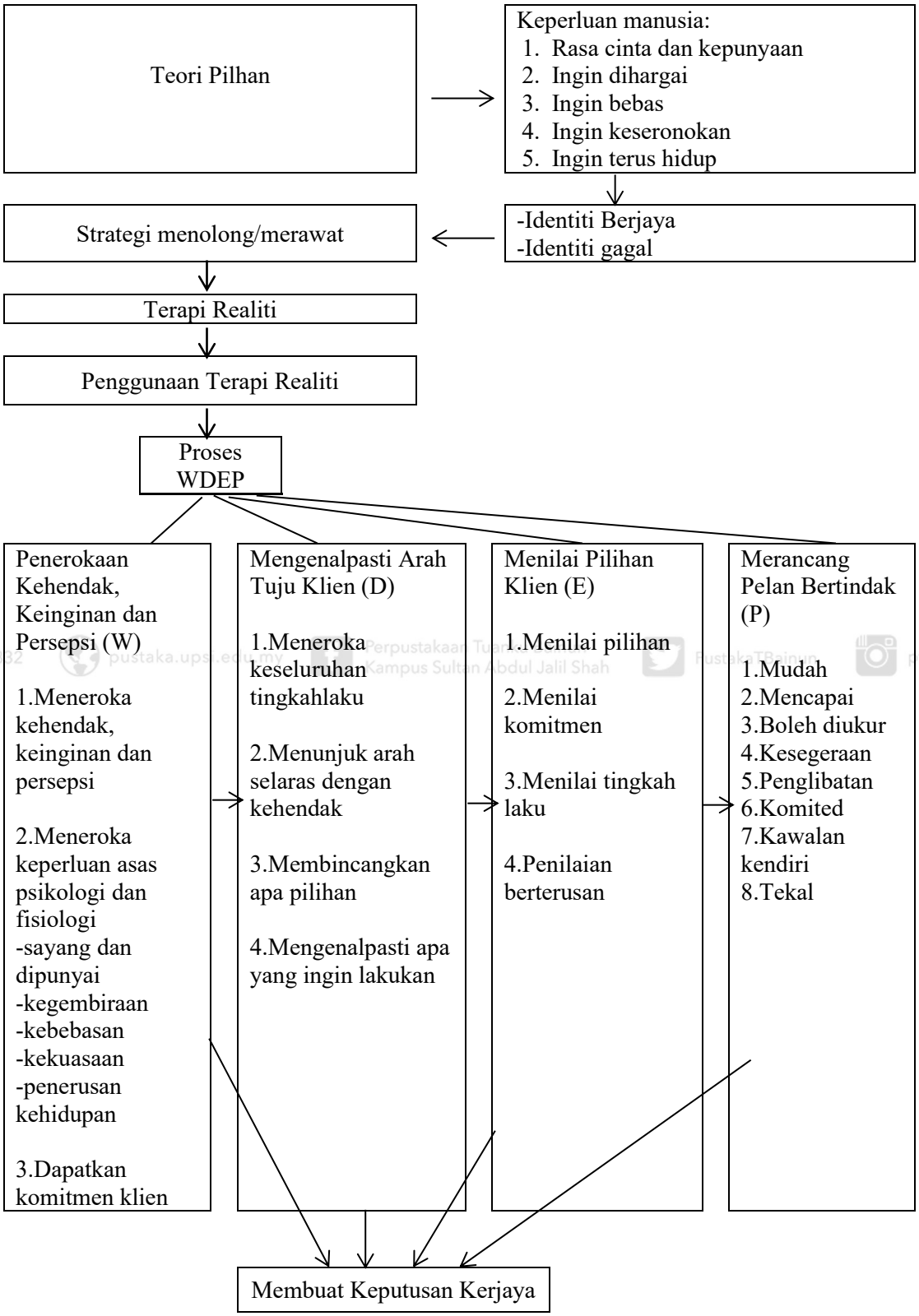
Manakala tingkah laku berkesan mempunyai tiga peringat juga. Pertama seseorang telah menyempurnakan kehendaknya tanpa menjejaskan keperluan orang lain. Peringkat kedua pula seseorang melakukan kegiatan secara konstruktif dengan beramal baik, befikiran positif, mempunyai keyakinan diri, mempnyai kesungguhan diri dan menjaga fisiologi secara berkesan. Peringkat terakhir, seseorang bergantung kepada kegiatan yang membina iaitu merasa tidak selasa dan gelisah jika seseorang tidak melaksanakan aktiviti yang memberi kepuasan kepada diri seperti membaca, berlari, berjoging, bersukan dan sebagainya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rajah 2.1

Kerangka teori TPTR

Sumber: Adaptasi daripada Ahmad Jazimin (2018)

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.2.6 Prosedur WDEP

WDEP adalah pendekatan yang dikenalkan oleh William Glasser dalam Teori Pilihan *(Choice Theory)* yang menekankan bagaimana individu membuat keputusan dan memilih tindakan berdasarkan kehendak, keperluan, dan keinginan mereka. WDEP adalah akronim untuk *Wants, Doing, Evaluation,* dan *Planning,* dan ia digunakan untuk membantu individu menyusun dan menilai pilihan mereka dalam kehidupan, termasuk dalam konteks kerjaya dan pembentukan keputusan. *Wants* (Keinginan), bahagian ini merujuk kepada apa yang individu inginkan atau perlukan dalam kehidupan mereka. Dalam konteks kajian kerjaya, ini boleh merangkumi aspirasi kerjaya, nilai peribadi, dan harapan mengenai gaya hidup atau impian profesional mereka. *Doing* (Melakukan) merujuk kepada tindakan atau perlakuan individu yang membawa mereka lebih dekat atau lebih jauh daripada pencapaian matlamat mereka. Dalam konteks kerjaya, ia termasuk aktiviti yang sedang dilakukan untuk mencapai objektif kerjaya, seperti pembelajaran, kerja sukarela, atau pengalaman yang berkaitan dengan kerjaya.

Evaluation (Penilaian), di sini individu menilai keputusan dan tindakan mereka untuk melihat sama ada mereka berada di jalur yang betul. Ini termasuk mengkaji semula keputusan kerjaya yang dibuat, melihat hasil daripada tindakan yang diambil, dan menilai sama ada mereka memenuhi keinginan mereka. *Planning* (Perancangan), berdasarkan penilaian, individu merancang langkah seterusnya. Ini termasuk menyusun strategi dan tindakan yang akan diambil untuk memenuhi keinginan dan matlamat kerjaya mereka di masa depan (William Glasser Institute, 2023). Kesimpulan, pendekatan WDEP dalam Teori Pilihan oleh William Glasser tetap relevan dalam

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

konteks kajian kerjaya, kerana ia membantu individu mengenal pasti matlamat kerjaya mereka, menilai tindakan yang diambil untuk mencapainya, dan merancang langkah seterusnya dengan bijak. Pendekatan ini menekankan keperluan penyesuaian dalam membuat keputusan kerjaya, yang sangat berguna dalam dunia yang berubah dengan cepat (Fisher, 2013).

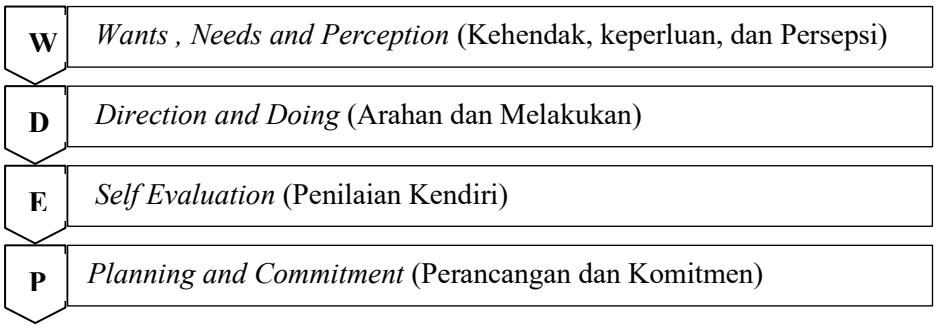
Terdapat empat aspek penting menurut Wubbolding (2017) terdiri empat aspek perlakuan iaitu tindakan, pemikiran, perasaan dan fisiologi. WDEP sebuah model ke arah yang positif dan proses penerokaan bermula dengan prosedur WDEP. Aspek penting adalah tindakan kerana individu digalakkan untuk meneroka perlakuan lain yang boleh dilakukan. Oleh itu perancangan yang realistik dan mudah adalah wajar dilakukan kerana perancangan yang baik mempunyai pembahagian kepada unit-unit yang kecil. Dengan unit yang kecil memudahkan dilaksanakan pada hari yang ditentukan dengan menetapkan perkara, masa, tempat dan kekerapan yang perlu dilakukan. Peringkat tindakan perancangan merupakan yang paling penting dalam prosedur kaunseling terapi ini. *WDEP* merujuk kepada *W want, needs, and perception* (kehendak, keinginan dan persepsi), *D* merujuk kepada *direction and doing* (terarah dan lakukan) manakala *E* merujuk kepada *evaluation (penilaian)* dan *P* merujuk kepada *planning and commitment* (pelan bertindak dan komited). Rajah 2.2 menujukkan prosedur WDEP.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rajah 2.2

Prosedur dalam Reality Therapy berfokus WDEP

Sumber : William Glasser Institute (2023). *Reality Therapy and Choice Theory*. Glasser Institute.

Tahap pertama *W* merujuk kepada kehendak seseorang yang terdapat dalam dunia kualiti mereka (*quality world).* Mereka dibantu mengenalpasti tingkah laku yang diingini sama ada selari dengan apa yang digambarkan. Kehendak, keinginan, dan persepsi diteroka bagi mengetahu keutamaan terhadap keinginannya. Kepekaan kepada kehendak dan matlamat seseorang difokuskan ketika dalam sesi. Termasuk meneroka keperluan asas psikologinya sudah dipenuhi seperti keperluan, menyayangi, kuasa, kegembiraan, kebebasan dan kelangsungan hidup dan tahap pencapaian menyelesaikan keperluan asas (William Glasser Institute, 2023).

Manakala tahap kedua, *D* merujuk kepada doing and direction (buat dan arah). Pada tahap yang melihat keseluruhan tingkah laku *(total behavior)* melibatkan tindakan, pemikiran, perasaan, fisiologi berasaskan keperluan psikologi. Oleh itu, tahap seseorang yang memerlukan bantuan dengan mengenalpasti dengan jelas tentang keseluruhan tingkah laku (*total behavior)* yang meliputi aspek seperti tindakan, pemikiran, perasaan dan termasuk fisiologi (Glasser, 2000).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Seterusnya tahap tahap *E* merujuk *evaluation* (penilaian) ke atas tingkah laku yang dilakukan. penilaian dibuat berdasarkan perlakuan individu ingin lakukan dan penilaian tingkah laku yang selari dengan kehendak individu sendiri. Penilaian pada akan dijalankan terhadap pilihan keputusan yang dibuat dan dilaksanakan dari semasa ke semasa. Tujuan penilaian dibuat untuk melihat kesesuaian atau tidak sesuai dengan realiti individu. Seseorang akan melalui teknik konfrantasi untuk melihat nilai pada dirinya agar lebih positif dan realistik dalam menilai tingkah lakunya sendiri (Glasser, 2000).

Selanjutnya pada tahap terakhir iaitu *P* merujuk kepada *planning* , Wubbolding (2000) menyatakan perancangan yang baik mempunyai aspek mudah dicapai, boleh diukur, kesegeraan, konsisten, dan dikawal selia oleh seseorang. Strategi SAMI2C3 iaitu *simple* (mudah), *attainable* (boleh dicapai dan tidak sukar), measureable (boleh diukur dan dinilai keberkesanan), *immediate* (perancangan yang segera dilakukan), i*nvolved* (penglibatan GBK dan klien terlibat), *controlled by client* (dapat dikawal oleh klien berdasarkan minat dan keinginan), *committed* (memberi kerjasama) dan *consistent* (perancangan yang dipersetujui dilaksanakan berterusan secara konsisten). Perbincangan huraian TPTR, secara rumusannya modul yang menggunakan TPTR adalah kaedah yang terbaik dalam membina sesebuah modul

TPTR amat sesuai digunakan dalam kajian membangunkan murid sekolah. Teori ini melihat murid sekolah memenuhi keperluan asasnya sebagai murid sekolah merangkumi sayang dan ingin disayangi; penghargaan kendiri; kegembiraan; kebebasan dan kreativiti dan *survival*. Murid ingin memiliki rasa sayang dan disayangi oleh rakan, *senior* dan *junior* dan guru di sekolah. Malahan murid tersebut dapat

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menyayangi diri, rakan-rakan dan warga sekolah serta memiliki semangat patriotisme yang tinggi dengan menyayangi negara, agama dan bangsa (Glasser, 1998).

Sebagai seorang murid, penghargaan kendiri yang tinggi pada perlu ada dalam diri seorang murid di sekolah. Penerimaan rakan, *senior, junior*, keluarga dan warga sekolah penting dalam kehidupan di sekolah. Murid perlu memiliki sifat dan ciri yang unggul bagi membimbing diri sendiri dan rakan-rakan ke arah kehidupan yang positif. Ini ditekan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia dalam bukunya Panduan Pembinaan Jati Diri Murid bahawa murid dapat mengawal diri dalam menangani dan menghadapi sesuatu isu dan permasalahan yang dihadapi. (KPM, 2015).

Selain itu, sebagai murid, idea dan kreativiti dimiliki oleh murid. Lantaran itu, mereka mempunyai ruang dan peluang yang luas untuk mempersembahkan bakat yang dimiliki oleh mereka. Murid-murid yang hidup berdikari, mereka terpaksa mengharungi pelbagai pancaroba yang terdapat di persekitaran mereka (KPM, 2015). Ini menyebabkan mereka perlu memiliki kebebasan dan kreativiti dalam membuat keputusan. Secara teori murid yang mempunyai daya saing, mampu menghadapi cabaran, memiliki personaliti dan tingkah laku yang sedemikian. Oleh itu, TPTR membincangkan psikologi berkaitan dengan *survival*. Manakala tingkah laku yang tidak berkesan dapat dibantu berdasarkan *Reality Therapy* untuk memilih tingkah laku yang berkesan (Glasser, 2000).

Oleh kerana *Choice Theory* ini adalah motivasi dalaman sudah pasti boleh membangunkan diri murid dan dapat memenuhi keperluan asas mereka. Sekiranya murid ini tidak merasa gembira kerana hubungan yang tidak baik disebabkan oleh

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pengaruh luar *external control*, beliau merasa menderita, keperluan asas tidak dapat dipenuhi malah berlaku kecederaan psikologi yang membawa kepada tingkah laku yang tidak efektif dalam mencapai matlamat dirinya. GBK akan terus mengaplikasikan *Reality Therapy* akan berkongsi kemahuan psikologi dan fisiologi murid untuk menolong mereka mencapai matlamat yang diinginkan. Dalam tahap W ini, GBK mengaplikasikan *Reality Therapy* untuk mendapatkan komitmen murid sebagai klien untuk membincangkan isu untuk diselesaikan. Komitmen ini penting untuk menjamin kebertanggungjawaban murid di atas pilihannya (Fisher, 2013).

Tahap yang kedua dalam terapi adalah tahap D yang bawa maksud buat dan arah (*doing and direction*). Dalam tahap ini GBK meneroka keseluruhan tingkah laku klien *(total behavior)* dari segi tindakan, pemikiran, perasaan dan fisiologi murid selaras dengan keperluan psikologi murid tersebut (Wulbbolding, 2000). Tindakan ini bertujuan untuk melihat pola keseluruhan tingkah laku klien dan apa yang diharapkan dalam sesi ini. Seterusnya GBK membincangkan dengan klien tentang arah tuju klien yang sebenarnya. GBK berperanan untuk membincangkan pilihan klien berasaskan apa yang murid inginkan. Di tahap ini, GBK meminta pandangan klien untuk mengenal pasti apa yang ingin dilakukan untuk mencapai matlamat.

Tahap ketiga dalam proses *Reality Therapy* adalah tahap menilai perlakuan klien. Tahap E penilaian *(evaluation).* Dalam tahap ini GBK menilai setiap komitmen dan perlakuan yang klien ingin lakukan (Wulbbolding 2000). Penilaian juga dibuat terhadap pilihan keputusan klien sebagai murid. Peranan GBK adalah menilai tingkah laku klien agar selaras dengan kehendak murid. GBK menggunakan kemahiran konfrontasi untuk mengesahkan keputusan klien. GBK menekankan bahawa klien

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

bertanggungjawab terhadap keputusan yang mereka pilih. Penilaian ini dilakukan oleh GBK dari semasa ke semasa.

Tahap yang terakhir dalam proses kaunseling *Reality Therapy* ini ialah merancang pelan bertindak. Dalam proses ini Wulbbolding (2000) dan Glasser (2000) menamakan sebagai *planning* (P). Aspek P atau merancang ini sangat penting untuk GBK mengaplikasikannya. Ciri-ciri perancangan yang sesuai adalah perancangan yang mudah, boleh dicapai, boleh diukur, kesegeraan, penglibatan dan komitmen murid. Keempat-empat tahap tadi melengkapkan strategi WDEP diperkenalkan oleh Glasser.

2.3 Pendekatan penerokaan kerjaya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Teori asal penerokaan kerjaya telah dibangunkan pada awal 1960-an (Jordaan, 1963). Penerokaan kerjaya pada kebelakangan ini telah menjadi amat penting kerana proses kerjaya telah berkembang yang menyebabkan banyak teori dan penyelidikan baru muncul (Bartley dan Robistschek, 2000; Blustein, 1997). Perspektif penerokaan kerjaya telah dipertimbangkan secara meluas sebagai satu bentuk maklumat bagi mencari maklumat pekerjaan (Blustein, 1992; Taveira dan Moreno, 2003).

Penerokaan kerjaya merupakan elemen penting dalam perkembangan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Penerokaan kerjaya boleh ditakrifkan sebagai proses kompleks yang melibatkan individu untuk mendapatkan dan meningkatkan pengetahuan diri dan alam sekitar, dan akhirnya mencapai matlamat kerjaya (Taveira dan Moreno, 2003). Penerokaan kerjaya merangkumi pelbagai aktiviti termasuk

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pengumpulan maklumat dan pengetahuan mengenai pencarian kerja, perancangan, peluang dan pilihan kerjaya. Penerokaan kerjaya melibatkan tingkah laku yang berkaitan dengan kerjaya seperti bercakap dengan seseorang tentang peluang, belajar tentang kebolehan, kemahiran yang diperlukan dan memperolehi pendidikan untuk kemajuan (Betz dan Voyten, 1997). Oleh itu, penerokaan kerjaya terdiri daripada pelbagai aktiviti yang digunakan untuk mempromosikan perkembangan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya.

Walau bagaimanapun, hanya melalui penerokaan kerjaya yang sistematik dan teliti, seseorang dapat mengumpulkan maklumat yang secukup untuk membantunya membuat pilihan kerjaya yang jelas dan berjaya (Atkinson dan Murrell, 1988). Namun berbeza Nesdale dan Pinter (2000) yang menemui dalam kajian mereka apabila seseorang mencari pekerjaan melalui latihan pekerjaan, menyediakan resume, menjawab iklan dan temu ramah meningkatkan kebarangkalian mendapatkan pekerjaan bertentangan dengan seseorang tidak yang mengambil bahagian dalam aktiviti penerokaan. Di samping itu, satu lagi kajian mendapati seseorang yang menunjukkan ketekunan dalam penerokaan pekerjaan dan mengemukakan surat permohonan, peluang untuk berjaya dan memperolehi pekerjaan yang memuaskan juga lebih besar (Jepsen dan Dickson, 2003). Dengan itu, penting seseorang meneroka kerjaya dengan struktur yang betul dan melibatkan pelbagai jenis aktiviti mencari kerjaya untuk mencari pekerjaan.

Tambahan pula, motivasi yang menggerakkan untuk meneroka kerjaya kebanyakan adalah muncul daripada perasaan intrinsik yang berkembang dari rasa ingin tahu secara semulajadi dan keinginan untuk menentukan nasib sendiri. Sekiranya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

individu tidak diberikan sumber yang bersesuaian untuk menyiapkan dengan sempurna tanpa tidak menerima bantuan dan galakkan khusus, sudah tentu tugas kerjayanya dapat berubah menjadi tidak menyenangkan dan tidak efektif (Blustein, 1997). Sebaliknya, apabila individu menggabungkan keperluan, kehendak, nilai dan aspirasi mereka sendiri dalam penerokaan kerjaya, ianya menjadi pembelajaran pengalaman kerjaya yang sangat hebat (Atkinson dan Murrell, 1988). Oleh itu, seseorang yang meneroka kerjaya adalah tindak balas penggerak dalaman yang akan memotivasikan dengan mempertingkatkan proses tersebut menjadi lebih bermakna kepada diri melalui dimensi penerokaan kerjaya yang dilibatkan.

2.3.1 Model penerokaan kerjaya Stumpt

05-4506 tbupsi

Penerokaan kerjaya ditakrifkan sebagai tingkah laku dan kognitif yang bertujuan mengakses maklumat mengenai pekerjaan, tugasan pekerjaan, atau organisasi yang tidak pernah terjangka dan terfikir sebelumnya maka tingkah laku yang menentukan proses penerokaan. Menurut Olian (1981) CES bertujuan untuk memudahkan pembangunan teori dan penyelidikan mengenai bagaimana penerokaan mempengaruhi keputusan kerjaya dan hasil pekerjaan, seperti kepuasan kerja, komitmen, dan perolehan. Menyediakan rangkaian pembolehubah untuk menyiasat dinamik proses penerokaan. Memberikan set ukuran kriteria untuk memeriksa kesan ciri peribadi dan rawatan pendidikan terhadap tingkah laku dan kepercayaan penerokaan kerjaya. Menurut London dan Stumpf (1982), apabila maklumat yang dicari tetapi tidak diperolehi, maka tindak balas afektif terhadap proses penerokaan memainkan peranannya. Kepercayaan pula berfungsi sebagai pengalaman individu pada masa lalu

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

terhadap perbezaan mengenai nilai tingkah laku penerokaan masa depan. Tingkah laku penerokaan masa depan dipengaruhi oleh bagaimana individu menilai keperluan kerjaya mereka, aspirasi masa depan, dan persepsi terhadap peluang yang tersedia.

Tinjauan Penerokaan Kerjaya (CES) oleh Stumpf, Colarelli dan Hartman (1983) merupakan senarai yang merangkumi penerokaan kerjaya, reaksi terhadap penerokaan dan kepercayaan tentang penerokaan kerjaya. CES adalah berfungsi untuk melihat sifat penerokaan kerjaya yang dijangka mengubah kerjaya sebagai satu peluang, permulaan berkerjaya dan meneroka kerjaya yang berubah mengikut masa (Stumpf dan Rabinowitz, 1981), (Stumpf dan Colarelli, 1980). Rangkuman CES dijelaskan sebagaimana yang berikut.

a) Proses penerokaan kerjaya

05-4506 tbupsi

Terdapat pelbagai tingkah laku yang boleh dikelaskan sebagai penerokaan walaupun sementara ianya termasuk klasifikasi untuk tingkah laku yang berkaitan dengan kerjaya yang bermakna . Proses penerokaan melibatkan empat komponen iaitu (1) di mana seseorang meneroka, (2) bagaimana seseorang meneroka, (3) berapa banyak orang yang meneroka, dan (4) apa yang diteroka iaitu tumpuan penerokaan (Stumpf dan Colarelli, 1980).

Seseorang boleh mengumpulkan maklumat kerjaya daripada pelbagai sumber, namun terdapat dua sumber adalah utama iaitu persekitaran dan diri sendiri. Kajian mengenai meneroka dan memilih kerjaya dan perkembangan kerjaya serta sumber rujukan yang lain adalah memberi penekanan terhadap kepentingan persekitaran dan diri sebagai sumber maklumat (Greenhaus dan Sklarew, 1981).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bagaimana cara seseorang meneroka kerjaya juga penting. Individu boleh meneroka diri mereka dan persekitaran dengan tujuan dan cara yang bersistematik, secara berterusan atau seketika. Model penerokaan kerjaya secara amnya mengandaikan individu bertujuan dan bersistem dalam pencarian kerjaya mereka. Penerokaan kerjaya biasanya berhasil secara positif melalui penerokaan kerjaya yang berkaitan dan yang menguntungkan. Namun, model sedemikian tidak disokong secara keseluruhan (Stumpf dan Colarelli, 1981).

Walaubagaimanapun dengan mengetahui di mana dan bagaimana seseorang meneroka tidak menunjukkan kekerapan penerokaan atau jumlah maklumat yang diperolehi. Sebaliknya kekerapan seseorang mencari dan memperolehi maklumat kerjaya kerana lama menganggur, pendapatan yang tidak tetap dan reaksi keinginan terhadap pekerjaan dikaitkan dengan memperolehi kerjaya (Schwab, 1980).

Proses penerokaan tambahan iaitu pertimbangan bilangan pekerjaan yang pelbagai tahap dan fokus atau halatuju bagi individu menghargai kerjaya yang berkaitan. Seseorang yang mempunyai sedikit bilangan pekerjaan adalah jelas untuk meneroka dan mempamerkan proses penerokaan kerjaya berbanding seseorang yang mempunyai matlamat kerjaya yang kurang fokus (Stumpf dan Colarelli, 1980).

b) Reaksi terhadap penerokaan kerjaya

Daripada hasil penerokaan, seseorang menyatakan reaksi perasaan tentang kepuasan maklumat yang diperoleh atau yang belum diperoleh. Dengan itu, proses penerokaan selanjutnya akan berubah setelah berpuas hati dengan maklumat yang diperolehi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Penerokaan seseorang boleh berubah iaitu daripada cara seseorang meneroka mungkin kurang bertujuan dan sistematik, jumlah penerokaan mungkin berkurang dan fokus menjadi meningkat (Beehr dan Schuler, 1981; Schuler, 1980).

Reaksi tindak balas lain yang terlibat terhadap penerokaan kerjaya ialah kebimbingan atau tekanan. Tekanan merupakan pengalaman seseorang merasai dan mengalami ketidakpastian tentang dapatan hasil yang diinginkan atau yang berharga. Oleh kerana tekanan boleh mempengaruhi proses keputusan dan membawa kepada penangguhan seperti penafian dan penarikan keputusan. Oleh itu tekanan yang dialami semasa proses penerokaan boleh menjejaskan tingkah laku kepercayaan penerokaan masa depan (Greenhaus dan Sklarew , 1981).

c) Kepercayaan penerokaan kerjaya

Penerokaan kerjaya adalah proses sedar seseorang membayangkan untuk bertindak mengikut kepercayaan dan persepsi tanpa mengira secara realistik. Oleh itu, adalah penting seseorang untuk mempertimbangkan kepercayaan tentang peluang kerjaya. Oleh kerana penerokaan sering dibayangkan suatu keadaan ketidakpastian, dengan itu kepentingan untuk mengetahui persepsi individu mengenai kerjaya dan jangkaan mencapai matlamat kerjaya adalah perlu. Terdapat dua dimensi kepastian yang relevan iaitu prospek pekerjaan dan kepastian meraih pilihan kerjaya yang menjadi pilihan seseorang. Persepsi seseorang terhadap prospek pekerjaan secara umumnya menyatakan kepentingan kerjaya untuk pekerjaan seseorang dipengaruhi oleh keperluan dan kesediaan untuk mengubah situasi ekonomi (Dreher dan Dougherty, 1980). Kepastian mendapatkan hasil lebih khusus terletak kepada pilihan seseorang individu. Walaupun keadaan penerokaan kerjaya mungkin tidak berhasil, namun

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kemahiran unik melalui pengalaman dan rangkaian rakan dan kenalan dapat mewujudkan jangkaan yang tinggi untuk kejayaan penerokaan kerjaya.

Pengukuran tingkah laku meneroka kerjaya yang mempengaruhi motivasi seseorang untuk meneroka bagi mencapai matlamat dengan meneliti aspek iaitu di mana untuk meneroka dan bagaimana untuk meneroka. Kepercayaan adalah tentang hasil seseorang yang diinginkan dan yang mempengaruhi jumlah usaha yang mereka lakukann. Oleh itu, seseorang dapat memodifikasi proses penerokaan melalui pertanyaan tentang penerokaan persekitaran, penerokaan diri dan kaedah penerokaan yang sistematik (Wanous, 1980). Individu mempunyai berbeza-beza tahap penguasaan untuk mendapatkan pelbagai bidang kerjaya. Corak penerokaan mungkin berbeza mengikut kepentingan bidang penerokaan kerjaya dan mungkin berubah disebabkan penerokaan (Greenhaus dan Sklarew, 1981).

05-4506 tbupsi

2.3.2 Dimensi penerokaan kerjaya

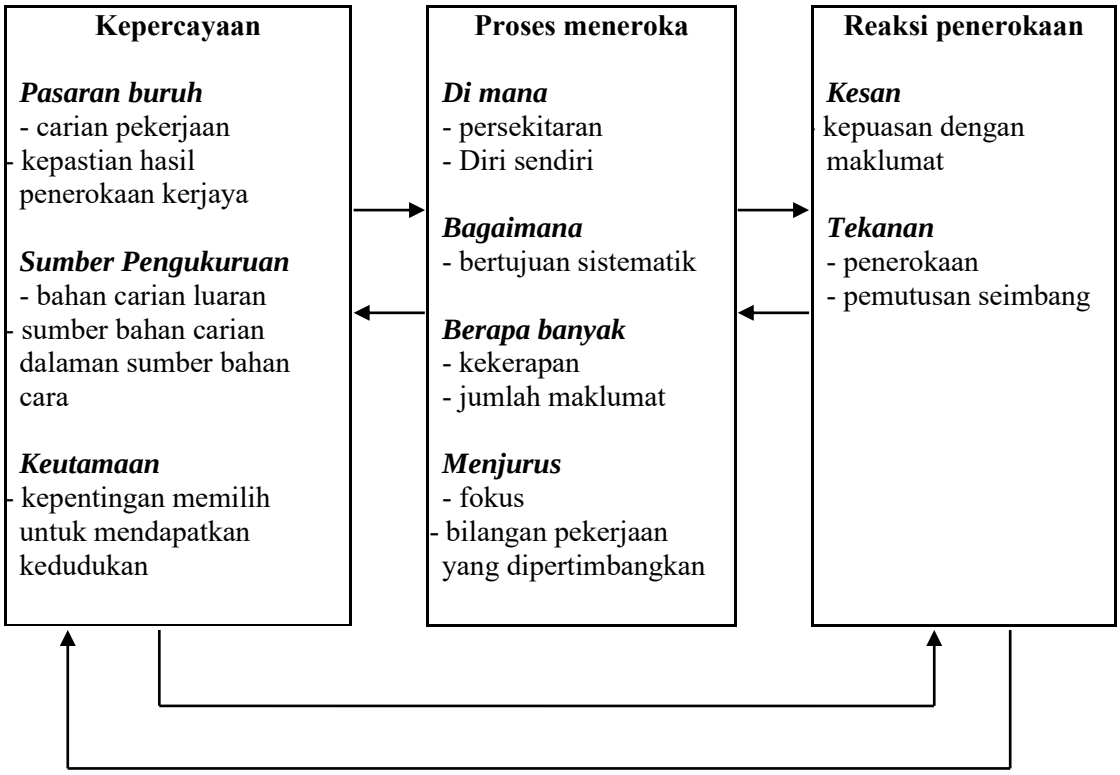
Stumpt et. al (1983) menyatakan dimensi penerokaan kerjaya melibatkan tiga dimenasi iaitu proses penerokaan, reaksi terhadap penerokaan dan kepercayaan. Dalam proses eksplorasi mengandungi enam ciri bahagian penerokaan seperti dalam Rajah 2.3.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rajah 2.3

Model proses penerokaan kerjaya

Sumber : Stumpt et. al. (1983)

Ciri yang pertama bagi dimensi proses penerokaan iaitu penerokaan alam sekitar iaitu merujuk kepada tahap penerokaan kerjaya mengenai pekerjaan, skop pekerjaan dan organisasi dalam tempoh tiga bulan yang lalu. Yang kedua, penerokaan diri sendiri iaitu tahap penerokaan kerjaya yang melibatkan penilaian kendiri dan tinjauan semula dalam tempoh tiga bulan yang lalu. Manakala ketiga iaitu bilangan pekerjaan yang dipertimbangkan iaitu merujuk bilangan seseorang memperolehi maklumat bidang pekerjaan yang berbeza dan pelbagai. Dan ketiga penerokaan bertujuan-sistematik iaitu merujuk kepada perolehan seseorang memperolehi maklumat tentang diri sendiri dan persekitaran melalui cara merancang atau berstruktur atau bereksperimen dengan aktiviti kerjaya yang berbeza. Dan keempat kekerapan iaitu

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

merujuk kepada purata bilangan seseorang mencari maklumat kerjaya setiap minggu dalam tempoh dua bulan. Dan kelima jumlah maklumat merujuk kepada jumlah maklumat yang diperolehi mengenai pekerjaan, pekerjaan, organisasi dan diri sendiri. dan terakhir fokus iaitu merujuk kepada perasaan seseorang merasakan keinginan terhadap pekerjaan, skop pekerjaan dan organisasi. Dalam kajian ini model proses penerokaan kerjaya difokuskan aspek di mana iaitu penerokaan diri sendiri dan penerokaan persekitaran. Manakala aspek bagaimana pula melibatakn penerokaan yang bertujuan. Aspek berapa banyak dan menjurus tidak dilibatkan kerana diluar untuk mengukur tingkah laku penerokaan kerjaya (Nasta, 2007).

Manakala dimensi bagi reaksi terhadap penerokaan melibatkan tiga ciri bahagian. Ciri pertama kepuasan dengan maklumat iaitu merujuk kepada kepuasan dengan maklumat yang diperolehi mengenai pekerjaan, skop kerja dan organisasi berbanding kepentingan, kebolehan dan keperluan. Bagi ciri yang kedua ialah tekanan penerokaan iaitu jumlah tekanan yang tidak diingini seseorang itu harus berhadapan yang berfungsi sebagai proses penerokaan kerjaya berbanding dengan peristiwa-peristiwa kehidupan penting yang lain. Dan ketiga ciri tekanan pemutusan iaitu jumlah tekanan yang tidak diingini yang dirasakan sebagai fungsi proses pembuatan keputusan kerjaya berbanding mempertimbangkan peristiwa kehidupan penting yang lain.

Seterusnya dimensi kepercayaan merangkumi sebanyak enam ciri bahagian. Ciri pertama iaitu carian pekerjaan iaitu merujuk kepada peluang bidang pekerjaan yang menguntungkan dalam kerjaya seseorang. Yang kedua ialah kepastian hasil penerokaan kerjaya iaitu merujuk kepada tahap perasaan kepastian seseorang akan mencapai kedudukan seperti yang dikehendaki. Dan ketiga ialah sumber bahan iaitu merujuk

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kepada kebarangkalian peluang seseorang meneroka persekitaran kerjaya mencapai kepada matlamat kerjaya. Dan keempat sumber bahan carian dalaman iaitu merujuk kepada kebarangkalian tingkah laku kerjaya masa lalu dan retrospeksi akan membawa kepada matlamat kerjaya. Manakala ciri sumber bahan cara atau kaedah merujuk kepada kebarangkalian seseorang meneroka kerjaya secara sistematik yang membawa kepada matlamat kerjaya yang diingini. Ciri terakhir iaitu tahap keutamaan seseorang meletakkan kepentingan untuk mendapatkan kerjaya.

2.4 Pendekatan membuat keputusan

Menurut Spokane, et. al., (2000), dalam psikologi kerjaya, pendekatan *Person-Environment Fit (PE-fit)* memberi tumpuan kepada kesesuaian individu dan ciri-ciri pelbagai pilihan kerjaya. Pendekatan ini mengandaikan bahawa yang lebih besar akan membawa kepada hasil kerja yang lebih baik yang muncul daripada kepuasan, ketekunan dan kejayaan. Rangka kerja PE-*fit* dikaitkan dengan suatu proses menganalisis data yang bersesuaian dan membandingkan alternatif-alternatif yang bersesuaian untuk mengenal pasti kerjaya yang terbaik. Sementara itu, Zytowski (2008) pula mencadangkan kajian mengenai keputusan kerjaya dilihat sebagai persamaan dengan padanan mengenai hubungan antara aspek-aspek diri dan kerjaya.

Pitz dan Harren (1980) membincangkan cabaran yang muncul dalam menerapkan model berasaskan teori membuat keputusan. Pada perspektif membuat keputusan, seseorang lebih baik dalam membuat keputusan apabila melibatkan hanya beberapa alternatif dan beberapa atribut. Tambahan pula, dunia kerjaya yang moden

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mempunyai alternatif yang tidak berkesudahan dengan pelbagai pekerjaan, jurusan, pekerjaan, dan majikan yang sangat luas. Keadaan lebih rumit kerana pelbagai atribut yang membezakan alternatif yang berfungsi sebagai faktor yang perlu dipertimbangkan semasa membuat keputusan. Ini menunjukkan bahawa penggunaan model berasaskan teori sebagai kerangka untuk kaunseling kerjaya adalah tidak mencukupi. Justeru adalah penting untuk menyesuaikan model-model ini kepada ciri-ciri unik keputusan kerjaya. Oleh itu, bagi mengurangkan masalah keputusan yang kompleks dalam komponen asas, individu ada baiknya memfokuskan pada setiap komponen secara individu yang membawa kepada pilihan yang lebih baik.

2.4.1 Model membuat keputusan kerjaya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Terdapat tiga jenis model utama berasaskan keputusan iaitu normatif, deskriptif, dan preskriptif (Bell, et. al., 1988). Ketiga-tiga dianalisis dan dibezakan mengikut andaian asas yang mendasari keputusan kerjaya. Model normatif merujuk kepada prosedur untuk membuat pilihan yang optimum semasa menilai setiap alternatif yang dipertimbangkan berpandukan dua aspek iaitu merasakan kegunaan dan meanggarkan kebarangkalian (Brown, 1990). Prosedur tipikal untuk meletakkan keinginan keseluruhan alternatif melalui model gantian iaitu mengandaikan terdapat perubahan antara kebaikan dan keburukan setiap alternatif dan memberi gantian terlebih dahulu (Zakay dan Barak, 1984).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Model normatif juga memerlukan andaian psikologi penting mengenai sifat manusia. Pertama, berdasarkan kepada andaian bahawa manusia adalah sempurna untuk membuat keputusan. Model normatif boleh berfungsi sebagai permulaan rujukan untuk analisis teori ideal atau proses membuat keputusan, bukan berkaitan keputusan harian dan konsultasi kerjaya yang berkesan. Kedua, sebaliknya model pampasan mengandaikan bahawa pembuat keputusan mempunyai sumber yang tidak terhad yang boleh digunakan secara bebas (Pitz dan Harren, 1980). Namun, analisis keputusan berskala besar sangat memakan masa dan melibatkan pengumpulan data komprehensif serta pengagregatan maklumat yang canggih. Oleh itu, adalah normal bahawa GBK kerjaya tidak cenderung untuk membimbing klien menggunakan pengiraan berdasarkan teori keputusan normatif.

Model deskriptif merujuk kepada cara seseorang mendokumenkan membuat keputusan. Proses membuat keputusan sebenar dalam situasi kehidupan sebenar adalah berbeza antara model ideal dan normatif. Oleh kerana terdapat pelbagai jenis perbezaan individu dan kepentingan individu dalam membuat keputusan, tidaklah menghairankan bahawa tidak ada satu teori yang diterima menerangkan cara seseorang membuat keputusan. Antara teori yang lebih menonjol terhadap model deskriptif ialah teori kepuasan oleh Simons (1955), yang menyatakan bahawa seseorang yang sering menunaikan alternatif yang terbaik daripada mengumpul maklumat yang banyak dan memproses maklumat yang rumit. Selain itu, termasuk juga teori dominasi oleh Montgomery (1989) yang menumpukan kepada mencari alternatif yang dominan terhadap yang lain iaitu alternatif lain dalam beberapa aspek dan yang sekurang-kurangnya dalam satu aspek yang lebih baik. Model deskriptif menyatakan perbezaan cara individu membuat keputusan daripada apa yang mungkin dijangkakan dengan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

yang rasional contohnya keutamaan mereka adalah tidak wajar dan penilaian diramalkan adalah berat sebelah (Kahneman dan Tversky, 2013). Walau bagaimanapun model deskriptif tidak diterima oleh kebanyakan ahli teori kerjaya kerana pada asasnya hanya mendokumenkan dalam penglibatan pemutusan kemanusiaan.

Model preskriptif bertujuan untuk mengurangkan kelemahan kedua-dua model normatif dan model deskriptif iaitu ketidakmampuan keputusan disebabkan oleh situasi maklumat separa dan sumber daya kognitif yang terhad dan bias yang didokumenkan membawa kepada keputusan yang kurang optimum (Bell et al., 1988). Model preskriptif mengemukakan rangka kerja membuat keputusan yang lebih baik danl mengakui batasan manusia yang sesuai dengan cara intuitif individu membuat keputusan. Model preskriptif dinilai untuk nilai pragmatik mereka, iaitu kemampuan mereka untuk memudahkan pengambilan keputusan individu. Sebagai contoh, model preskriptif menggalakkan melepaskan matlamat yang tidak dapat dicapai untuk membuat keputusan rasional yang optimum dan bertujuan untuk matlamat yang realistik ke arah membuat pilihan yang memuaskan (Phillips, 1994). Matlamat model preskriptif dalam konteks membuat keputusan kerjaya adalah menyediakan rangka kerja dan proses yang sistematik untuk membuat keputusan kerjaya yang lebih baik serta bukan kerana usaha keputusan yang optimum atau paling rasional (Gati dan Tal , 2008).

Secara rumusannya, pendekatan membuat keputusan memberi tumpuan kepada proses yang terlibat dalam mengumpul dan memproses maklumat yang relevan untuk keputusan kerjaya. Oleh itu, suatu model yang mengadopsi dan mengadapsi daripada model membuat keputusan untuk meningkatkan prospek pencapaian yang bersesuaian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Perubahan ini penting kepada kerjaya dan kebolehan kerja kerana memberi tumpuan kepada mengukur cabaran yang dihadapi seseorang dalam membuat keputusan kerjaya.

2.4.2 Model PIC *(Prescreening, In-Depth Exploration, and Choice)*

Pemilihan model *PIC* bagi penyelidikan ini adalah melalui keserasian elemen yang terdapat dalam model tersebut bagi proses penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Gati dan Asher (200l) mencadangkan model PIC bagi menggalakkan membuat keputusan kerjaya dengan memberi tumpuan kepada tiga peringkat teras dalam proses membuat keputusan kerjaya *Prescreening, In-Depth Exploration* dan *Choice* (PIC). Matlamat peringkat Prescreening adalah mencari satu kategori pekerjaan yang kecil dan mudah dijumpai yang memenuhi syarat dari semua pilihan yang berkaitan. Bagi memaparkan carian sistematik yang mengambil kira pelbagai faktor dan aspek yang berkaitan dengan pemilihan kerjaya mengandungi dua sebab. Pertama, faktor yang kurang berkepentingan profesional berbanding faktor pengguna. Selain itu faktor yang berkaitan termasuk juga tempoh latihan, pendapatan, persekitaran tempat kerja, kerja berpasukan, pembangunan profesional (Gati, 1998). Kedua, cadangan berdasarkan kepentingan inventori menyebabkan kategori pekerjaan terlalu meluas untuk melanjutkan pemilihan. Umpamanya terdapat 59 pekerjaan yang sesuai dengan kod tiga mata Holland IRE yang jelas tidak praktikal untuk mencari banyak alternatif secara terperinci (Holland, 1997).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Matlamat peringkat penerokaan mendalam (*in-depth prescreening*) adalah untuk meneliti dan memeriksa pilihan yang tepat dan mencari alternatif yang sesuai dengan keutamaan dan kebolehan seseorang. Ia melibatkan pengumpulan maklumat yang relevan tentang setiap alternatif yang tepat untuk menguji empat keserasian keadaan (Gati dan Tal, 2008) iaitu (a) sama ada sesuai dengan rujukan klien, (b) faktor-faktor terpenting kepada klien, (c) kesesuaian terhadap kedudukan antara ciri-ciri utama yang dipertimbangkan dan kesediaan klien untuk menilai ciri-ciri, (d) menilai peluang ditawar masuk ke dalam latihan atau bidang pengajian yang berkaitan untuk merealisasikan setiap alternatif yang bertepatan.

Matlamat Peringkat ketiga adalah pilihan iaitu keinginan mencari alternatif yang paling sesuai atau menilai alternatif terbaik. Asas andaian peringkat pilihan ialah alternatif-alternatif yang muncul sebagai bertepatan di peringkat prescreening diselidiki dengan teliti semasa tahap penerokaan mendalam dan peringkat terakhir yang hanya didapati sesuai dimasukkan ke dalam senarai pendek. Pilihan biasanya melibatkan pemberat yang sistematik terhadap kelebihan dan kelemahan yang berkaitan pada setiap alternatif. Alternatif yang nisbah tertinggi dengan kelebihan berbanding kelemahan dikenalpasti sebagai yang terbaik. Akhirnya, GBK yang mempunyai intuisi mengenai alternatif mana yang harus dipilih, keputusan analisa sistematik dapat dibandingkan dengan intuisi. Sekiranya pilihan adalah sepadan, jelas memberi keyakinan yang lebih kuat kepada alternatif yang dipilih adalah betul. Oleh itu, mengetahui sebab-sebab perbezaan adalah penting jika terdapat yang perbezaan kesimpulan antara kedua-duanya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Justeru, model PIC gabungan teori membuat keputusan dengan P-E*fit* adalah cara yang memudahkan kebolehan dan keupayaan seseorang agar dapat disesuaikan dengan ciri-ciri alternatif kerjaya yang berbeza-beza, menggunakan proses membuat keputusan yang sistematik, analitikal dan dinamik. Menggunakan model PIC mengurangi beban kognitif yang seterusnya membawa kepada keputusan kerjaya yang lebih baik iaitu model preskriptif. Selain itu, tiga peringkat teras PIC boleh dimasukkan dalam lima, enam, atau tujuh langkah sama ada secara nyata atau tidak nyata.

2.4.3 Taksonomi kesukaran membuat keputusan kerjaya

Kategori kesukaran membuat keputusan kerjaya yang seperti yang dicadangkan Gati, et. al., (1996) adalah berdasarkan tiga peringkat taksonomi. Pertama adalah kesukaran yang timbul sebelum memulakan proses membuat keputusan kerjaya dan kesukaran yang timbul semasa proses. Kebiasaan yang melibatkan kesukaran adalah kerana kurangnya kesediaan untuk memasuki proses membuat keputusan kerjaya. Kemudian, kesukaran yang melibatkan kekurangan maklumat dan kesukaran dalam menggunakan maklumat yang tersedia wujud kerana maklumat yang tidak konsisten. Setiap tiga kategori kesukaran utama (kekurangan kesediaan, kekurangan maklumat, dan maklumat yang tidak konsisten) dibahagikan kepada sepuluh kategori kesukaran khusus. Penerangan ringkas mengenai setiap kategori kesukaran tertentu dinyatakan selanjutnya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesukaran yang timbul sebelum memulakan proses membuat keputusan kerjaya iaitu kekurangan kesediaan. Kategori utama kekurangan kesediaan mengandungi tiga kategori kesukaran tertentu iaitu; (a) skor tinggi dalam kurang motivasi mencerminkan kekurangan kesediaan untuk membuat keputusan pada keadaan semasa, (b) Skor yang tinggi dalam ketidakpastian mencerminkan kesukaran umum dalam membuat keputusan, dan (c) skor yang tinggi dalam kepercayaan tidak berfungsi ini mencerminkan persepsi yang tersasar tentang proses membuat keputusan kerjaya, jangkaan yang tidak munasabah dan pemikiran yang gagal berfungsi.

Manakala kesukaran yang timbul semasa proses membuat keputusan iaitu melibatkan kekurangan maklumat dan maklumat yang tidak konsisten. Kekurangan maklumat mengandungi empat kesukaran iaitu (a) skor yang tinggi dalam kekurangan maklumat mengenai proses membuat keputusan mencerminkan kekurangan pengetahuan mengenai cara membuat keputusan dengan bijak khususnya kekurangan pengetahuan mengenai langkah-langkah tertentu yang terlibat dalam proses membuat keputusan kerjaya, (b) skor yang tinggi dalam kekurangan mengenai maklumat diri mencerminkan keadaan seseorang merasakan dirinya tidak mempunyai maklumat yang mencukupi tentang diri sendiri seperti keutamaan tentang kerjaya, kebolehan diri dan sebagainya (c) skor yang tinggi dalam kekurangan maklumat mengenai pekerjaan mencerminkan kekurangan maklumat mengenai pelbagai pilihan kerjaya yang sedia ada seperti alternatif yang sedia ada atau ciri-ciri setiap alternatif, (d) skor yang tinggi dalam kekurangan maklumat tentang cara mendapatkan maklumat mencerminkan kekurangan maklumat mengenai cara mendapatkan maklumat tambahan atau bantuan yang boleh memudahkan pengambilan keputusan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kekurangan kedua yang terlibat semasa membuat keputusan kerjaya iaitu maklumat tidak konsisten. Kategori maklumat tidak konsisten terdiri daripada tiga kategori kesukaran tertentu. (a) skor yang tinggi dalam maklumat yang tidak boleh dipercayai menunjukkan seseorang merasakan yang maklumat dipunyai bercanggah dengan dirinya sendiri atau pertimbangan mengenai sesuatu pekerjaan, (b) skor yang tinggi dalam konflik dalaman mencerminkan keadaan kekeliruan dalaman. Konflik dalaman terjadi apabila beberapa faktor yang tidak sepadan antara satu sama lain yang berpunca mungkin dari kesulitan dalaman yang menjejaskan banyak faktor pada pandangan individu sebagai penting, (c) skor yang tinggi dalam konflik luar mungkin menunjukkan jurang antara keutamaan individu dan pilihan yang disuarakan oleh orang lain adalah penting kepadanya atau percanggahan pendapat antara dua orang lain adalah penting.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.5 Rumusan model penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya

Proses penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya menjadi semakin penting dalam membentuk masa depan murid. Justeru, penyelidikan ini bukan sahaja menilai keberkesanan modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR), malah turut berusaha merumuskan suatu model konseptual yang dapat digunakan sebagai panduan dalam pelaksanaan bimbingan kerjaya di sekolah. Rumusan model ini dibentuk berdasarkan hasil dapatan kajian kuantitatif yang melibatkan aspek rawatan, jantina dan latar belakang sosioekonomi, serta sokongan literatur sedia ada berkaitan faktor-faktor yang mempengaruhi proses penerokaan kerjaya dan keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar sekolah menengah. Model yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dirumus ini bertujuan menyediakan suatu rangka kerja intervensi yang berstruktur dan relevan untuk membantu guru bimbingan dan kaunseling (GBK) merancang program pembangunan kerjaya yang lebih sistematik dan berkesan, seterusnya menyumbang kepada kesejahteraan psikososial dan kejayaan akademik murid secara menyeluruh.

2.5.1 Model Penerokaan Kerjaya

Model Penerokaan Kerjaya yang diperkenalkan oleh Stumpf et al. (1983) memberikan kerangka yang komprehensif dalam memahami proses penerokaan kerjaya individu. Model ini menekankan tiga dimensi utama iaitu kesedaran diri *(self-exploration)*, penerokaan alam pekerjaan *(environmental exploration)*, dan tahap penglibatan serta pengetahuan *(amount of information and extent of engagement)*. Dimensi ini mencerminkan keperluan pelajar untuk memahami diri sendiri, meneroka maklumat kerjaya secara aktif, serta mengintegrasikan maklumat tersebut dalam membuat keputusan kerjaya yang bermakna.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dimensi Penerokaan Diri *(Self-Exploration)* merujuk kepada proses introspektif di mana individu menilai minat, nilai, kemahiran, dan keutamaan mereka sendiri. Melalui refleksi ini, individu memperoleh pemahaman yang lebih mendalam tentang diri mereka, yang penting dalam membuat keputusan kerjaya yang sesuai. Kajian oleh Stumpf et al. (1983) menunjukkan bahawa penerokaan diri adalah komponen penting dalam proses penerokaan kerjaya, membantu individu mengenal pasti pilihan kerjaya yang selaras dengan identiti dan aspirasi peribadi mereka.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Manakala dimensi Penerokaan Persekitaran *(Environmental Exploration)* melibatkan pengumpulan maklumat tentang pelbagai pilihan kerjaya, termasuk tugas pekerjaan, peluang kemajuan, dan keperluan pendidikan. Aktiviti ini membantu individu memahami dunia pekerjaan dan menilai bagaimana pilihan kerjaya tertentu sesuai dengan profil diri mereka. Stumpf et al. (1983) menekankan bahawa penerokaan persekitaran yang aktif dan sistematik dapat meningkatkan kesedaran individu terhadap peluang kerjaya yang tersedia dan memperbaiki proses membuat keputusan kerjaya.

Model Penerokaan Kerjaya ini juga menekankan dua dimensi utama iaitu tahap penglibatan *(extent of engagement)* dan jumlah maklumat *(amount of information)* yang diperoleh semasa proses penerokaan kerjaya. Bagi Tahap Penglibatan, ia merujuk kepada sejauh mana individu secara aktif terlibat dalam aktiviti penerokaan kerjaya, termasuk penilaian kendiri dan penerokaan persekitaran. Kajian oleh Stumpf et al. (1983) menunjukkan bahawa tahap penglibatan yang tinggi dalam aktiviti penerokaan kerjaya berkait rapat dengan peningkatan kesedaran diri dan pemahaman terhadap pilihan kerjaya yang tersedia. Penglibatan aktif ini membantu individu dalam membuat keputusan kerjaya yang lebih bermakna dan sesuai dengan aspirasi peribadi mereka.

Sementara itu, Jumlah Maklumat *(Amount of Information)* merujuk kepada kuantiti dan kualiti maklumat yang dikumpul oleh individu mengenai diri mereka sendiri dan peluang kerjaya yang ada. Maklumat ini termasuk pengetahuan tentang tugas pekerjaan, keperluan pendidikan, peluang kemajuan, dan kesesuaian dengan nilai serta minat peribadi. Stumpf et al. (1983) menekankan bahawa pengumpulan maklumat yang mencukupi adalah penting untuk membuat keputusan kerjaya yang tepat dan berinformasi. Model ini terus relevan dalam konteks semasa, terutamanya dalam

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

membantu pelajar dan pencari kerja memahami dan menavigasi pilihan kerjaya mereka. Kajian oleh Xu dan Tracey (2017) mendapati bahawa penerokaan diri dan persekitaran berkait rapat dengan kesukaran dalam membuat keputusan kerjaya, menunjukkan kepentingan kedua-dua dimensi ini dalam proses perancangan kerjaya. Dalam konteks pelajar sekolah menengah, penerokaan kerjaya merupakan asas penting dalam membantu mereka mengenal pasti minat, nilai, dan keupayaan diri serta peluang kerjaya yang sesuai. Kajian ini mengaplikasikan model ini sebagai asas dalam menilai tahap penerokaan kerjaya pelajar sebelum dan selepas intervensi modul bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR). Intervensi ini dirancang bagi memperkukuhkan aspek kesedaran kendiri dan keupayaan membuat pilihan. Seterusnya pula bertanggungjawab atas pilihan agar selari dengan dimensi penerokaan yang digariskan oleh Stumpf et al.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam konteks kajian ini yang mengaplikasikan modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR). Kesedaran diri disokong melalui intervensi TPTR yang menekankan kebertanggungjawaban, pilihan, dan pemahaman kendiri selari dengan dimensi pertama model Stumpf. Penerokaan Alam Pekerjaan digalakkan melalui aktiviti dalam modul yang membimbing pelajar meneliti pelbagai laluan kerjaya dan syaratnya. Modul TPTR juga meningkatkan penglibatan aktif pelajar dalam proses penerokaan, dengan membantu mereka mengenalpasti keperluan asas dan membuat pilihan kerjaya yang lebih bermakna dan sesuai. Melalui modul TPTR, pelajar digalakkan untuk menilai keperluan asas dan pilihan kerjaya berdasarkan realiti dan nilai peribadi, yang secara langsung menyokong dimensi kesedaran diri dan penglibatan aktif dalam penerokaan kerjaya. Di samping itu, aktiviti penerokaan alam pekerjaan dalam modul ini juga bertujuan untuk meningkatkan pengetahuan dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kefahaman pelajar tentang pelbagai laluan kerjaya, seterusnya memperkukuh keputusan kerjaya yang lebih bermakna dan berfokus. Oleh itu, Model Penerokaan Kerjaya Stumpf menjadi asas teoritikal penting dalam mengukur keberkesanan modul TPTR yang dibangunkan dalam kajian ini, khususnya dari aspek perubahan tahap penerokaan dan keputusan kerjaya pelajar.

2.5.2 Model PIC (Prescreening, In-Depth Exploration, and Choice)

Model PIC (Prescreening, In-Depth Exploration, and Choice) merupakan salah satu model membuat keputusan kerjaya yang diperkenalkan oleh Gati dan Asher (2001). Model ini amat relevan dalam konteks pendidikan dan bimbingan kerjaya kerana ia menstrukturkan proses membuat keputusan kerjaya kepada tiga tahap yang sistematik dan praktikal, menjadikannya sesuai untuk pelajar sekolah menengah yang sedang berada dalam fasa penerokaan kerjaya. Proses membuat keputusan kerjaya terbahagi kepada tiga peringkat utama iaitu Saringan Awal *(Prescreening),* Penerokaan Mendalam *(In-Depth Exploration)* dan Pemilihan *(Choice).* Model PIC ini bertujuan untuk membantu individu membuat keputusan kerjaya secara terancang, bertahap, dan berasaskan maklumat yang diperoleh secara progresif.

Model PIC menyediakan kerangka sistematik untuk membuat keputusan kerjaya. Tahap pertama, iaitu *Prescreening*, bertujuan untuk membantu individu menyingkirkan pilihan kerjaya yang tidak sesuai berdasarkan kriteria asas seperti keperluan pendidikan, minat, atau kekangan peribadi. Proses ini membantu mengecilkan skop pilihan kepada yang lebih bersifat nyata dan praktikal serta mudah

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dikawal, memudahkan individu untuk memberi tumpuan kepada pilihan yang paling relevan dengan diri mereka. Pendekatan ini selari dengan kaedah *sequential elimination* yang dicadangkan oleh Tversky (1972), di mana individu menilai dan menyingkirkan alternatif berdasarkan aspek-aspek tertentu yang penting bagi mereka. Pada peringkat awal ini, individu menyingkirkan pilihan kerjaya yang jelas tidak sesuai berdasarkan kriteria asas seperti keperluan pendidikan, minat, atau kekangan peribadi. Ini membantu mengecilkan skop pilihan kepada yang lebih realistik.

Dalam Model PIC peringkat kedua iaitu *In-Depth Exploration* memainkan peranan penting dalam proses membuat keputusan kerjaya. Pada tahap ini, individu menjalankan penerokaan yang lebih mendalam terhadap beberapa pilihan kerjaya yang telah disaring pada peringkat sebelumnya. Proses ini melibatkan pengumpulan maklumat terperinci mengenai aspek-aspek seperti tugas kerja, peluang kemajuan, nilai yang dipenuhi oleh kerjaya tersebut, serta kesesuaian dengan keperibadian dan aspirasi individu. Tujuannya adalah untuk memastikan pilihan kerjaya yang dibuat adalah berinformasi dan selaras dengan keperluan serta kehendak peribadi individu.

Kajian terkini oleh Yates (2025) menyokong kepentingan tahap ini dengan mendapati bahawa graduan yang melibatkan diri dalam penerokaan mendalam terhadap pilihan kerjaya mereka cenderung membuat keputusan yang lebih tepat dan memuaskan. Melalui wawancara separa berstruktur dengan 30 graduan di UK, kajian tersebut mengenal pasti bahawa proses penerokaan mendalam membantu individu memahami dengan lebih baik kesesuaian antara pilihan kerjaya dan diri mereka sendiri, serta meningkatkan keyakinan dalam membuat keputusan akhir. Peringkat ini melibatkan penerokaan lebih mendalam terhadap beberapa pilihan kerjaya yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

tinggal. Individu mengumpul maklumat tentang aspek seperti tugas kerja, peluang kemajuan, nilai yang dipenuhi oleh kerjaya tersebut, dan kesesuaian dengan keperibadian mereka.

Dalam Model PIC tahap ketiga iaitu *Choice* (Pemilihan) merupakan fasa akhir dalam proses membuat keputusan kerjaya. Pada peringkat ini, individu membuat keputusan akhir berdasarkan maklumat yang telah dikumpul dan dianalisis, dengan mempertimbangkan kesesuaian pilihan kerjaya dengan nilai peribadi, minat, keupayaan, serta realiti semasa seperti peluang pekerjaan dan sokongan sosial.

Kajian terkini oleh Yates (2025) menyokong kepentingan tahap ini, dengan mendapati bahawa graduan yang melalui proses pemilihan yang teliti cenderung membuat keputusan kerjaya yang lebih memuaskan dan selaras dengan aspirasi peribadi mereka. Kajian tersebut menekankan bahawa proses pemilihan yang berasaskan refleksi mendalam dan penilaian kritikal terhadap pilihan yang ada dapat membantu individu mencapai keputusan yang lebih bermakna dan berkesan dalam jangka panjang. Setelah maklumat diperoleh dan dianalisis, individu membuat keputusan akhir berdasarkan kesesuaian, nilai peribadi, dan pertimbangan realiti semasa.

Model ini menekankan penggunaan maklumat secara berperingkat dan berstrategi, serta keperluan untuk refleksi kendiri dan pemahaman nilai peribadi dalam membuat keputusan. Justeru, ia amat serasi untuk digabungkan dalam modul bimbingan kerjaya yang berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR), yang turut

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menekankan kesedaran kendiri, tanggungjawab, dan pemilikan terhadap keputusan hidup.

Dalam konteks modul TPTR yang dibangunkan, struktur aktiviti bimbingan telah dirangka mengikut logik PIC pelajar mula mengenal pasti pilihan kerjaya yang relevan (prescreening), menjalankan aktiviti eksplorasi nilai dan maklumat kerjaya (in-depth exploration), dan akhirnya digalakkan membuat pilihan kerjaya secara berfikir dan bertanggungjawab (choice). Ini menunjukkan kesesuaian model PIC sebagai asas dalam menstruktur dan menilai keberkesanan modul membuat keputusan kerjaya bagi pelajar sekolah menengah.

2.5.3 Model Normatif, Deskriptif, dan Preskriptif

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Menurut Bell, Raiffa dan Tversky (1988), model membuat keputusan boleh dikategorikan kepada tiga jenis utama, iaitu model normatif, model deskriptif, dan model preskriptif. Ketiga-tiga model ini memberi asas teori yang penting dalam memahami bagaimana individu sepatutnya membuat keputusan, bagaimana mereka sebenarnya membuat keputusan, dan bagaimana mereka boleh dibantu untuk membuat keputusan yang lebih baik.

Setiap kategori ini mempunyai pendekatan dan tujuan tersendiri dalam memahami dan menyokong proses membuat keputusan, termasuk dalam konteks pemilihan kerjaya. Model Normatif *(Normative Models)* dalam membuat keputusan menerangkan bagaimana seseorang *seharusnya* membuat keputusan secara rasional dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

logik, berdasarkan prinsip-prinsip matematik dan ekonomi. Model ini menekankan pemilihan alternatif yang memaksimumkan utiliti atau faedah yang dijangka, tanpa mengambil kira faktor psikologi atau emosi. Ia mengandaikan bahawa individu mempunyai maklumat lengkap dan keupayaan kognitif yang tidak terhad untuk menganalisis semua pilihan yang ada. Ia tidak mengambil kira faktor psikologi atau emosi tetapi lebih menekankan proses membuat keputusan ideal dalam keadaan sempurna. Contoh model ini termasuk Model Rasional Klasik.

Namun, kajian-kajian terkini menunjukkan bahawa dalam situasi sebenar, individu sering kali menyimpang daripada model normatif ini disebabkan oleh batasan kognitif dan pengaruh emosi. Sebagai contoh, konsep *bounded rationality* yang diperkenalkan oleh Simon (1957) mencadangkan bahawa individu membuat keputusan yang rasional dalam had kemampuan kognitif dan maklumat yang tersedia. Kajian oleh Zhang et al. (2023) turut menyokong pandangan ini dengan menekankan bahawa dalam konteks organisasi, keputusan sering kali dipengaruhi oleh faktor-faktor seperti tekanan masa dan maklumat yang tidak lengkap.

Model Deskriptif *(Descriptive Models)* dalam membuat keputusan menekankan bagaimana individu sebenarnya membuat keputusan dalam kehidupan sebenar, dengan mengambil kira pengaruh emosi, persepsi, pengalaman lepas, dan batasan kognitif. Model ini lebih bersifat psikologi dan realistik, berbanding model normatif yang mengandaikan keputusan dibuat secara rasional dan logik sepenuhnya. Salah satu teori utama dalam model deskriptif ialah Teori Prospek (Prospect Theory) yang diperkenalkan oleh Kahneman dan Tversky (1979). Teori ini menunjukkan bahawa individu cenderung membuat keputusan berdasarkan potensi keuntungan atau kerugian

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

relatif kepada titik rujukan tertentu, dan bukan semata-mata berdasarkan hasil akhir. Sebagai contoh, individu lebih sensitif terhadap kerugian berbanding keuntungan yang setara, fenomena yang dikenali sebagai *"loss aversion"*. Kajian terkini oleh Morelli, Casagrande dan Forte (2021) menekankan bahawa model deskriptif memberikan pemahaman yang lebih mendalam tentang proses kognitif dalam membuat keputusan, termasuk bagaimana persepsi dan emosi mempengaruhi pilihan individu dalam situasi ketidakpastian .

Model Preskriptif *(Prescriptive Models)* dalam membuat keputusan bertujuan untuk membantu individu membuat keputusan yang lebih baik dengan menggabungkan unsur-unsur dari model normatif dan deskriptif. Model ini direka untuk memandu dan memperbaiki proses membuat keputusan dengan menyediakan struktur, strategi, atau alat yang menyokong individu dalam membuat pilihan yang lebih sesuai dan bertanggungjawab. Contoh model preskriptif termasuk Model Gelatt dan Model PIC.

Model Gelatt (1962) menekankan bahawa proses membuat keputusan melibatkan penilaian terhadap maklumat yang tersedia, kemungkinan hasil, dan nilai peribadi individu. Model ini menggabungkan elemen rasional dan intuitif, serta memperkenalkan konsep "ketidakpastian positif" (*positive uncertainty*), iaitu pendekatan yang menerima ketidakpastian sebagai sebahagian daripada proses membuat keputusan dan mendorong individu untuk tetap fleksibel dalam menghadapi perubahan dan maklumat baru. Model ini telah digunakan secara meluas dalam kaunseling kerjaya untuk membantu individu membuat keputusan yang lebih adaptif dan bermakna .

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Model PIC *(Prescreening, In-Depth Exploration, and Choice)* yang dikembangkan oleh Gati dan Asher (2001) merupakan pendekatan berstruktur dalam membuat keputusan kerjaya. Model ini terdiri daripada tiga peringkat utama. *Prescreening* menyingkirkan pilihan kerjaya yang tidak sesuai berdasarkan kriteria asas seperti minat, nilai, dan keperluan pendidikan. *In-Depth Exploration* meneroka secara mendalam pilihan yang tinggal dengan mengumpul maklumat terperinci mengenai tugas kerja, peluang kemajuan, dan kesesuaian dengan keperibadian. *Choice* membuat keputusan akhir berdasarkan analisis maklumat dan pertimbangan nilai peribadi serta realiti semasa. Model ini telah terbukti berkesan dalam membantu individu membuat keputusan kerjaya yang lebih terarah dan bermakna .

Dalam konteks modul bimbingan membuat keputusan kerjaya berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR), model preskriptif lebih sesuai digunakan kerana ia bukan sahaja memberi struktur kepada proses membuat keputusan, tetapi juga mengambil kira faktor psikologi, kesedaran kendiri, dan tanggungjawab individu dalam memilih laluan kerjaya. Modul ini dirangka untuk membimbing pelajar melalui proses membuat keputusan yang rasional tetapi juga selari dengan nilai, minat dan keperluan peribadiselari dengan tujuan model preskriptif.

2.6 Pendekatan Konseptual Kelompok

Pelaksanaan kajian ini, perbandingan ringkas tiga strategi kelompok iaitu kelompok bimbingan dan kelompok kaunseling bagi memenuhi keperluan fasilitator kelompok, rekabentuk atau proses kelompok dan sasaran ahli kelompok.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.6.1 Perbandingan kelompok bimbingan dan kaunseling

Penjelasan perbandingan antara kelompok bimbingan dan kelompok kaunseling dalam Jadual 2.1 oleh Finer-Collin (1989) menyatakan kelompok bimbingan berdasarkan kepada pencegahan, manakala kelompok kaunseling berasaskan pencegahan dan rawatan. Kajian ini menggunakan kelompok bimbingan yang berasaskan bimbingan kecil dan bimbingan besar sebagai kelompok perkembangan dan rawatan biarpun lebih fokus kepada pencegahan seperti yang disebutkan oleh Finer-Collin (1989).

Jadual 2.1

Perbandingan antara bimbingan dan kaunseling

	Bimbingan	**Kaunseling**
Ketua /Fasilitator	1.Guru / Instruktur 2.GBK 3.Kefungsian Ketua 4.Individu yang berkemahiran untuk menyampaikan dalam program	1.GBK / psikologis yang berlatih spesifik bagi kelompok 2.Latihan perkembangan
Rekabentuk / Proses	1.Mangarah / mengajar 2.Bermaklumat 3.Kandungan yang teratur 4.Pengajaran berstruktur, persembahan, perbincangan berformat	1.Situasi kelompok berformat latihan yang berstruktur kepada kurang berstruktur 2.Berfokus kepada proses kelompok dan perasaan ahli kelompok
Populasi dibantu (Klien / Pesakit)	1.Kebanyakan ahli akan memperolehi faedah daripada kelompok bimbingan apabila maklumat sesuai dan tepat dengan keperluan klien	1.Ahli terdiri daripada individu yang berada dalam keadaan penyesuaian yang normal dan mampu menghadapinya 2.Terdapat sedikit neurotik dan emosi masih berfungsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Menurut Corey (2015) kelompok bimbingan ialah sebarang program yang diadakan secara kelompok dan memberi sumbangan kepada perkembangan individu ke arah memahami diri, perkembangan kendiri, sikap, minta dan kemampuan, fizikal, mental dan kematangan sosial, keperluan personal dan sosial ke tahap perkembangan yang maksima dan mencapai sebagai individu yang istimewa dan rakyat yang demokratik. Selain itu, pelaksanaan bimbingan di dalam bilik darjah juga dikategorikan kelompok bimbingan dengan mengaitkan permasalahan peribadi, bimbingan pendidikan atau vokasional, penyesuaian peribadi dan hubungan interpersonal. Dengan itu, Gladding (2015) menambah tentang tujuan kelompok bimbingan adalah bercirikan pencegahan dan perkembangan.

Selanjutnya perbandingan fasilitator atau ketua kelompok, kebiasaannya diketuai oleh seorang ketua, guru atau GBK yang berkemahiran yang diperlukan untuk mengendalikan kelompok. dengan itu, latihan khusus diberikan dan diterima oleh guru atau GBK tentang modul atau struktur intervensi untuk disampaikan kepada kelompok. Proses atau reka bentuk kelompok bimbingan bersifatkan mengajar atau mengarah yang berstruktur dan lebih memfokuskan kepada informasi dan bermatlamatkan menyampai maklumat secara tersusun. Oleh itu peserta kelompok bimbingan iaitu individu yang memperolehi faedah daripada kelompok yang diterima yang bersesuaian dengan keperluan mereka (Finer-Collin, 1989). Sementara itu, menurut Gysbers dan Henderson (2014) bilangan bagi ahli kelompok bimbingan seperti dalam sebuah kelas iaitu antara 20 orang hingga 40 orang ahli. Terdapat dua jenis kelompok bimbingan iaitu kelompok bimbingan kecil ahli terdiri antara enam orang hingga 15 orang ahli dan kelompok bimbingan besar terdiri lebih daripada 15 orang ahli kelompok dan mencapai 100 orang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ahli serta berkemungkinan boleh menjadi tiada had bilangan ahli kelompok bimbingan besar.

Menurut Finer-Collin (1989), perbandingan dengan kelompok kaunseling ialah ketua atau fasilitator kelompok mestilah seorang GBK atau psikologis yang mempunyai latihan yang khusus dalam mengendalikan kelompok khususnya dalam teori-teori mengendalikan kelompok dan perkembangan kelompok. Menurut Jacobs, Masson, Harvill dan Schimmel (2011) kelompok kaunseling adalah proses interpersonal yang dilaksanakan oleh seorang kaunsleor terlatih yang profesional kepada seseorang yang mengalami masalah perkembangan. Reka bentuk atau proses kelompok kaunseling bersifat pencegahan dan rawatan berpandukan kepada format yang berstruktur kepada yang kurang berstruktur. Kelompok kaunseling memfokuskan kepada proses yang melibatkan perkongsian dan penyampaian perasaan ahli-ahli kelompok. Sementara bagi Trotzer (2013) kelompok kaunseling merupakan sebilangan individu yang berinteraksi dan mempunyai hubungan psikologi di antara seorang dengan seorang yang lain. Peserta kelompok kaunseling merupakan ahli yang berada dalam keadaan penyesuaian yang normal. Terdapat juga ahli-ahli yang mungkin mengalami tekanan atau sedikit murung tetapi emosi mereka bertahan menghadapinya dan berfungsi dengan baik melalui bimbingan GBK. Bilangan mereka menurut Zuraidah (2010) adalah kecil 8 orang hingga dua belas orang ahli bagi mewujudkan interaksi yang rapat dan mesra antara GBK dengan ahli kelompok.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Justeru itu, kajian ini akan dilaksanakan secara kelompok bimbingan. Dua kelompok rawatan yang akan dibentuk iaitu kelompok bimbingan besar dan kelompok bimbingan kecil. Pembentukkan kedua-dua kelompok bagi melihat kesan rawatan MKBTPTR ke atas sampel bagi memenuhi objektif yang dibina.

Psikoterapi merujuk kepada proses terapeutik yang melibatkan interaksi antara seorang terapis yang terlatih dan individu yang mencari bantuan untuk menangani masalah psikologi, emosi, atau perilaku. Tujuan utama psikoterapi adalah untuk membantu individu memahami diri mereka dengan lebih baik, mengatasi kesulitan, dan mengubah pola pemikiran atau tingkah laku yang tidak berfungsi atau merosakkan. Menurut American Psychological Association (n.d), psikoterapi adalah satu bentuk rawatan yang menggunakan kaedah bercakap untuk membantu individu mengenal pasti dan mengubah cara mereka berfikir, merasa, dan bertindak. Ini adalah proses kolaboratif antara seorang profesional terlatih dan seseorang yang mengalami masalah psikologi atau emosi.

Psikoterapi digunakan untuk menangani pelbagai isu, termasuk gangguan mental seperti kemurungan, kebimbangan, atau gangguan obsesif-kompulsif. Masalah hubungan antara pasangan, keluarga, atau rakan sekerja. Stres, trauma, atau kehilangan. Masalah penyesuaian diri terhadap perubahan dalam kehidupan. Sementara psikoterapi adalah proses rawatan yang sering digunakan untuk mengatasi masalah emosi atau mental, ia tidak semestinya merujuk kepada pendekatan Teori Pilihan atau WDEP. Psikoterapi adalah proses yang luas dan boleh melibatkan banyak pendekatan, seperti kaunseling kognitif-tingkah laku (CBT), psikoterapi psikoanalitik, psikoterapi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

humanistik, atau psikoterapi berorientasikan emosi. Setiap pendekatan mempunyai kaedah dan teknik tertentu untuk membantu individu mengatasi cabaran mereka.

Sebaliknya, Teori Pilihan yang dikenalkan oleh William Glasser adalah pendekatan psikologi yang menekankan bagaimana individu memilih tindakan mereka berdasarkan kehendak dan keperluan dalaman. Walaupun Teori Pilihan digunakan dalam psikoterapi (terutama dalam Reality Therapy), ia adalah salah satu pendekatan dalam psikoterapi, bukan definisi atau bentuk umum psikoterapi itu sendiri. Psikoterapi adalah istilah umum untuk proses yang membantu individu menangani pelbagai masalah psikologi dan emosi. Sebaliknya Teori Pilihan adalah satu teori psikologi yang mengutamakan pilihan peribadi dan keinginan dalaman sebagai asas utama dalam membantu individu mengubah tingkah laku mereka.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam konteks yang telah dibincangkan sebelumnya mengenai WDEP dan Teori Pilihan oleh William Glasser, pengkaji merujuk kepada penggunaan WDEP dalam terapi kaunseling atau psikoterapi, di mana kaedah ini boleh digunakan untuk membantu individu memahami keinginan, penilaian tindakan mereka, dan merancang langkah penyesuaian kerjaya atau kehidupan yang lebih baik. Jadi, psikoterapi adalah konteks yang lebih luas di mana Teori Pilihan boleh diaplikasikan, tetapi tidak semestinya merujuk hanya kepada psikoterapi secara keseluruhan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.6.2 Kelompok bimbingan

Kelompok bimbingan dalam kajian ini memfokus kepada staretegi pencegahan untuk meningkatkan perkembangan ahli dalam pemilihan kerjaya. Kelompok bimbingan dilaksanakan dengan dua jenis strategi rawatan iaitu kelompok bimbingan kecil dan kelompok bimbingan besar. Kelompok bimbingan dari sudut sejarah, definisi dan ciri-ciri dibincangkan selanjutnya.

Gysbers (2004) menyatakan kelompok bimbingan diperkenalkan dalam persekitaran sekolah bermula dalam bidang vokasional dan personal pada tahun 1930an. Seterusnya John Dewer memperkenalkan kelompok bimbingan di sekolah pada tahun 1930an ke arah pengukuhan konsep pendidikan. Panggilan kepada guru pembimbing sebagai *'homeroom teachers"* juga dipanggil *'guidance hour' atau 'guidance room'*. Kelompok bimbingan berkembang maju seiring dalam bidang pendidikan, bimbingan dan kaunseling di Amerika Syarikat. Aktiviti bimbingan di sekolah-sekolah Amerika Syarikat menjadi berkembang maju dalam era 1950an hingga 1960an disebabkan kerjayaan memberi ruang lebih banyak terhadap peluang murid untuk perbincangan terbuka dan membuat kerja sendiri dalam situasi kelas. Dengan itu kelompok bimbingan berfungsi prosefesional sebagai program personal di sekolah-sekolah.

Kelompok bimbingan berkembang maju dengan pelbagai pendekatan dan istilah yang baharu diperkenalkan selaras dengan perkembangan kelompok kaunseling dan kelompok psikoterapi. Dengan itu, ciri-ciri dan fungsi yang sama kelompok bimbingan juga dipanggil sebagai kelompok psikopendidikan. Perkembangan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

penggunaan kelompok bimbingan yang menjadi pesat dan pelbagai menyebabkan ia dilaksanakan dalam persekitaran luar sekolah seperti di hospital, agensi kesihatan mental, agensi perkhidmatan sosial dan universiti (Erford, 2007).

Corey (2015) menjelaskan tentang kelompok bimbingan mengenai apa-apa program yang dilaksanakan secara berkelompok dan menyumbang kepada perkembangan individu bagi memahami diri, sikap, minat dan kemampuan, fizikal, mental dan kematangan sosial, keperluan personal dan sosial ke tahap perkembangan yang maksima dan pencaapaian individu istimewa dan rakyat yang demokratik. Termasuk juga pengajaran dalam kelas tentang masalah peribadi, bimbingan pendidikan atau vokasional, penyesuaian dan hubungan interpersonal.

Kelompok bimbingan merupakan kelompok berstruktur yang umumnya mempunyai ketetapan matlamat sesi, jangka masa dan pengisian kelompok dirancang oleh GBK (Corey, 2015; Jacobs et. al., 2011; Finer-Collin, 1989). Perbincangan kelompok bimbingan tertumpu kepada permasalahan spesifik seperti mengatasi kesan sesuatu permasalahan dan memmuridi kemahiran spesifik seperti kemahiran relaksasi dan komunikasi. Kelompok bimbingan dikendalikan melalui kaedah berstruktur seperti juga dalam pembelajaran atau situasi dalam kelas yang melibatkan murid yang ramai. Dalam kajian ini kelompok bimbingan struktur dikendalikan melalui dua jenis kelompok iaitu kelompok bimbingan kecil antara 10 orang hingga 11 orang ahli yang membolehkan ruang interaksi lebih rapat seperti dalam kelompok kaunseling dan kelompok bimbingan besar 31 orang ahli yang bersaiz seperti dalam kelas yang mewujudkan situasi interaksi ahli-ahli kelompok bersama GBK yang agak terhad. Dengan bercirikan kelompok bimbingan struktur pendekatan yang dikendalikan GBK

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

adalah bertindak secara langsung, berorientasikan tugasan dan perancangan yang bermatlamat dalam jangka masa yang ditetapkan bagi setiap sesi (Gysbers dan Henderson, 2014).

Kelompok bimbingan berstruktur memiliki beberapa kebaikan antaranya menggalakkan ahli-ahli kelompok bekerjasama, mengurangkan kebimbangan, memfokuskan prestasi setiap ahli kelompok dan penglibatan yang aktif setiap ahli dalam kelompok. Akan tetapi, pendekatan kelompok bimbingan berstruktur mungkin tidak menggalakkan ahli memberikan kebebasan dan peluahan emosi (Trotzer, 2013). Namun begitu, kelompok bimbingan berstruktur telah menyediakan garis panduan kepada GBK sebelum sesi kelompok bermula, melaksanakan sesi kelompok, mencapat matlamat kelompok serta penamatan sesi kelompok. Dengan ciri yang dirancangankan intervensi awal yang dirangka oleh GBK bagi membantu ahli-ahli kelompok mengatasi permasalahan yang dihadapi oleh mereka nanti. Dengan penstrukturan kelompok GBK dapat memberi tumpuan kepada matlamat kelompok dan membimbing ahli-ahli kelompok ke arah mencapai matlmat kelompok.

2.6.3 Model Perkembangan Kelompok

Perkembangan kelompok bergantung kepada kelancaran proses perjumpaan ahli-ahli membentuk sebuah kelompok mengikut keperluan mereka. pengkaji menjalankan rawatan kelompok dalam kelompok bimbingan kecil dan kelompok bimbingan besar dengan merujuk kepada satu model perkembangan kelompok bagi menilai dan memantau tahap perkembangan kelompok. Garis panduan GBK mengendalikan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kelompok mengikut cadangan Herlihy (1984) dalam Rajah 2.4 mempunyai enam peringkat proses perkembangan kelompok.

Rajah 2.4

Model peringkat perkembangan kelompok

Pembentukan *(Initiating)*	**Konflik *(Confrontation)***	**Kejelekitan *(Cohesion)***	**Produktiviti *(Productiveness)***	**Kasih sayang *(Affection)***	**Penamatan *(Termination)***
Orientasi peraturan Bilangan	Menyerang, menentang, konfrantasi ketua	Kelompok			
Pembentukan norma *(Forming Norming)*	Kekacauan *(Storming)*		Persembahan *(Performing)*		Kesedihan *(Mourning)*
Penyertaan	Berpengaruh			Kemesraan	
Tidak pasti, mencari Komunikasi dengan teliti Membuat andaian Sokongan	Keliru, marah Cabaran batasan dan halangan Berdikari	Kerjasama dalam kelompok Rasa kekitaan	Peringkat bekerja Struktur berfungsi Pemimpin dikongsi Saling bergantung	Fokus kepada hubungan Mengesan secara mendalam Seakan sekeluarga	Kesukaran dipengaruhi Penarikan diri Keperluan untuk penamatan

Sumber : *Herlihy (1984)*

i) Peringkat pertama : Pembentukan (*forming dan norming)*

Peringkat awal proses kelompok yang efektif bermula dengan mengenali antara satu sama lain. Ahli memperkenalkan diri secara ringkas dan menyembunyikan personaliti sebenar. Peranan GBK secara aktif menggalakkan ahli mengambil bahagian, membuang rasa ragu dan bimbing dalam kelompok. Perbincangan matlamat kelompok

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

diselaraskan dengan GBK dan ahli kelompok berdasarkan kerelaan termaklum yang ditetapkan bersama. Peringkat pertama menjadi persoalan kepada ahli kelompok sama ada diterima atau disukai yang melibatkan perasaan dan kurang berkomunikasi disebabkan masih mempunyai perasaan segan dan malu. Ketua kelompok mengatur persediaan dengan nada dan struktur sesebuah kelompok melalui panduan Finner-Collins (1989). Menyediakan situasi yang tenteram dari segi psikologi. Menunjukkan tingkahlaku dipermulaan dengan menjadi model kepada ahli seperti empati dan terima tanpa syarat. Menjelaskan peraturan terutama dalam kerahsiaan dan batasan masa. Menjalankan aktiviti suaikenal dalam kelompok kepada ahli yang memerlukan bantuan.

ii) Peringkat Kedua: Konflik/ Konfrantasi (*storming)*

Konflik timbul apabila ketua kelompok tidak menyediakan jawapan kepada ahli kelompok dan tiada kandungan dalam interaksi kelompok menyebabkan timbul situasi geram. Struktur kelompok yang disediakan mengurangkan dan mengelakkan serangan sesama ahli melalui tanda-tanda bantahan sama ada lisan atau bahasa badan. Tahap konfrantasi memberi gambaran kelompok berkembang dengan baik melalui anjakan kepada ahli untuk meneruskan atau tidak tingkahlaku tersebut sebagai cabaran dengan pengalaman tingkahlaku baharu. Konfrantasi boleh menjadi penamat sesebuah kelompok walaupuan salah satu langkah penting dalam perkembangan kelompok. Peranan ketua kelompok untuk peka tahap kerisauan, mengurangkan tekanan dan isu penarikan diri. Disamping menggalakkan perluahan, menyediakan contoh tingkahlaku konfrantasi dan merespon kepada konfrantasi untuk membantu kejelekitan ahli kelompok.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

iii) Peringkat Ketiga: Kekitaan (*cohesion)*

Perasaan kekitaan muncul setelah timbul kejelekitan dalam kelompok sebagai langkah penyatuan kepada kelompok dan cenderung untuk berkomunikasi secara terbuka. Dengan itu ahli sanggup menghadapi risiko dan memberi peneguhan sesama ahli dengan nilai yang dipegang oleh mereka melalui berkongsi kepimpinan dan saling bantu-membantu sehingga boleh bertukar ganti peranan fasilitator kelompok. Peranan ketua kelompok memberikan peneguhan ke arah mewujudkan kejelekitan dan kesedaran setelah timbul sesuatu yang baik dan kelompok menjadi menarik.

iv) Peringkat keempat: Produktiviti *(performing)*

Ahli-ahli dapat berkongsi matlamat dan mengfokuskan kepada matlamat diri dalam peringkat yang lebih stabil. Ahli-ahli juga dapat memainkan peranan masing dalam kelompok apabila timbul perasaan selamat atau selesa untuk membincangkan isu. Dengan itu kelompok berfungsi dengan baik dari struktur, peraturan dan meneruskan tugasan kerja ahli.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

v) Peringkat Kelima: Keberkesanan (*affection*)

Kelompok telah menjadi kukuh dalam usaha mencapai matlamat bersama dan menemui matlamat diri ahli masing-masing. Perhubungan yang rapat menjadikan ahli merasa yakin untuk mengkritik, berterus terang dalam perbincangan dan menilai semula tindak tanduk sesama sendiri. Dengan adanya ciri-ciri berikut, kelompok dikenalpasti mencapai keberkesanan apabila perhubungan dan mengambil berat antara satu sama lain menjadi keutamaan dalam melaksanakan tugasan ahli. Keutamaan dalam kelompok untuk meningkat perasaan keakraban dan penghargaan sesama ahli. Perkara kecil yang bermakna dalam kelompok disebut dan diingati semula oleh ahli.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

vi) Peringkat keenam: Penamatan (*adjouring*)

Ketua kelompok memaklumkan kepada ahli-ahli kelompok agar bersedia untuk sesi penamatan kelompok. Makluman kepada ahli-ahli untuk menyelesaikan perasaan, pengalaman risau untuk berpisah dan kehilangan. Ketua kelompok membantu ahli-ahli membuat rumusan, gabungan pengalaman dan ucapan selamat berpisah sesama ahli dalam kelompok. Termasuk juga memproses semula perasaan untuk penamatan agar ahli kelompok menyedari akan mengalami perpisahan dan menerimanya.

Melalui enam peringkat perkembangan kelompok terdapat kepentingan, proses, peranan dan cabaran yang wujud. Dengan itu, GBK harus menyiapkan dengan pengetahuan, teknik dan kemahiran dalam mengendalikan kelompok agar perkembangan kelompok yang berkesan terhasil dengan interkasi yang aktif dalam kalangan ahli-ahli kelompok.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.6.4 Model Pembelajaran Kelompok Berstruktur

Kelompok bimbingan kajian ini adalah bersifat kelompok berstruktur secara kelompok bimbingan kecil dan kelompok bimbingan besar. Menurut Forsyth (2018) kelompok berstruktur adalah kelompok berperancangan intervensi yang berfokus kepada masalah interpersonal atau kemahiran yang spesifik. Sebelum memulakan kelompok, ketua kelompok mengenalpasti pembelajaran spesifik dan seterusnya memfokuskan kepada perkembangan tingkahlaku dengan memberi latihan bagi membantu ahli-ahli mempraktikkan kemahiran. Model pembelajaran kelompok berstruktur dalam Rajah

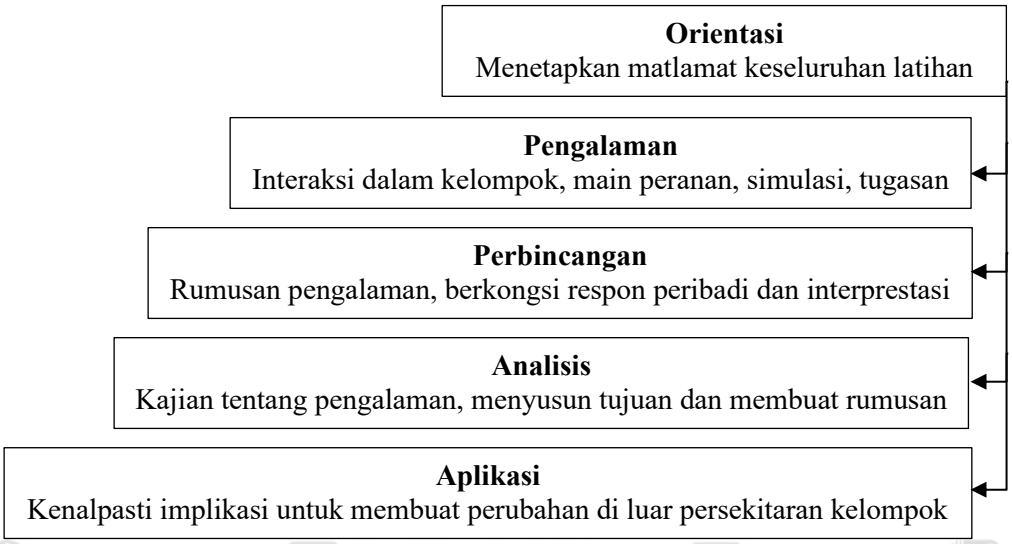
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.5 oleh Forsyth (2010) dengan lima tahap iaitu tahap orientasi, tahap pengalaman, tahap perbincangan, tahap analisis dan tahap efikasi.

Rajah 2.5

Model pembelajaran melalui kelompok berstruktur

Sumber : Forsyth (2010)

Tahap pertama, orientasi, ketua kelompok mengkaji isu-isu ahli kelompok untuk menetapkan fokus atau matlamat ahli-ahli bagi latihan dalam kelompok yang dilaksanakan. Pada tahap kedua, pengalaman GBK dan ahli kelompok berhubung dalam kelompok untuk berkongsi peristiwa yang dialami oleh ahli kelompok mengikut matlamat kelompok yang ditetapkan seperti main peranan, simulasi, tugasan perbincangan dan sebagainya. Kemudian tahap ketiga, ahli-ahli kelompok akan menyelesaikan latihan kelompok berdasarkan tahap kefahaman diri melalui perbincangan mereka dalam kelompok. Mereka seterusnya merumuskan pengalaman, berkongsi respon peribadi dan membuat interprestasi diri-diri masing dalam kelompok

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dikenali sebagai kelompok terbuka, berfokus kepada peranan dan subjektif bertanya, bertukar maklumat atau rakaman gambar.

Tahap kelima ahli kelompok memasuki tahap analisa dengan GBK membuat kajian pengalaman, menyusun makna dan membuat rumusan dari penglibatan aktiviti dalam kelompok. dalam pada itu, GBK dan ahli kelompok membantu antara satu sama lain untuk mengenal pasti tingkahlaku, diri sendiri dan ahli lain secara konsisten. Manakala tahap terakhir iaitu pembelajaran interpersonal dalam kelompok berstruktur merupakan tahap aplikasi. Ahli-ahli dalam kelompok dapat mengenalpasti tujuan akan kesan perubahan pemikiran dan tingkahlaku untuk aplikasi di luar persekitaran kelompok. Ahli-ahli kelompok memperolehi penstrukturan pemikiran baharu mengikut pengetahuan, kemahiran dan tingkahlaku baharu yang dikenalpasti bagi meningkatkan perkembangan pendidikan kerjaya mereka.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.7 Perkaitan antara model perkembangan kelompok dan model pembelajaran kelompok berstruktur

Kajian ini menggunakan pendekatan bimbingan kelompok bagi menerapkan modul penerokaan dan pembuatan keputusan kerjaya dalam kalangan murid. Oleh itu, penggabungan antara Model Perkembangan Kelompok dan Model Pembelajaran Kelompok Berstruktur amat relevan untuk memastikan pelaksanaan intervensi berjalan secara terancang, berkesan dan menyeluruh.

Model Perkembangan Kelompok, seperti yang diperkenalkan oleh Tuckman (1965) yang merangkumi fasa forming, storming, norming, performing dan adjourning

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

memberi gambaran bagaimana dinamik kumpulan berkembang dari peringkat awal pembentukan hingga ke tahap mencapai matlamat. Dalam konteks kajian ini, murid akan melalui fasa forming (pengenalan dan penyesuaian), kemudian norming dan performing apabila aktiviti bimbingan dijalankan dan ahli kumpulan mula bekerjasama serta menyumbang idea secara aktif dalam penerokaan kerjaya. Pemahaman terhadap dinamik kelompok adalah penting bagi kaunselor agar dapat mengawal suasana kelompok dan menangani cabaran interpersonal yang mungkin timbul dalam sesi bimbingan, kerana dinamika ini memberi kesan kepada keberkesanan intervensi serta kesejahteraan ahli kelompok (Corey, Corey, & Corey, 2023).

Sementara itu, Model Pembelajaran Kelompok Berstruktur pula memberi fokus kepada perancangan sistematik kandungan, aktiviti dan penilaian dalam setiap sesi kelompok. Pendekatan ini melibatkan struktur yang jelas seperti penetapan objektif sesi, penggunaan aktiviti berpandu seperti lakonan peranan, simulasi kerjaya, soal selidik minat dan refleksi kumpulan. Kaunselor bertindak sebagai fasilitator yang mengarah perjalanan kumpulan berdasarkan tahap kognitif dan emosi ahli kumpulan, serta menyepadukan hasil pembelajaran yang selari dengan objektif modul kerjaya. Sebagai contoh, dalam Modul ORANGE (2023), fasilitator berperanan membimbing peserta untuk mencapai perubahan kognitif, emosi, dan tingkah laku ke arah kesejahteraan psikologi, selaras dengan objektif modul tersebut. Selain itu, kajian oleh Mohd Ali (2010) mengenai pembangunan Modul Kesedaran Kerjaya (MKK) menekankan peranan fasilitator dalam membantu murid sekolah menengah mengenal pasti potensi diri dan hala tuju kerjaya mereka. Modul ini dibina untuk meningkatkan kesedaran kerjaya murid melalui aktiviti-aktiviti yang dikendalikan oleh fasilitator terlatih.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesimpulannya, kedua-dua model ini saling melengkapi dalam pelaksanaan kajian. Model perkembangan kelompok menyediakan kerangka psikososial bagi memahami interaksi dalam kumpulan, manakala Model Pembelajaran Kelompok Berstruktur memberikan rangka kerja pedagogi bagi merancang dan mengukur keberkesanan intervensi. Gabungan kedua-dua model ini memastikan pendekatan bimbingan kerjaya yang holistik, mesra murid, dan tersusun seterusnya memperkukuh proses penerokaan kerjaya dan membuat keputusan dalam kalangan murid sekolah.

2.8 Justifikasi aplikasi kelompok bimbingan dalam kajian

Justifikasi pemilihan kaedah kelompok bimbingan sebagai pendekatan dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya, terutamanya dalam kalangan murid. Interaksi sosial sebagai katalis penerokaan diri. Hanifa (2012) kelompok bimbingan menyediakan ruang untuk murid berkongsi minat, aspirasi, kerisauan dan persepsi tentang kerjaya secara terbuka. Proses ini membantu murid menyedari persamaan dan perbezaan dengan rakan sebaya, lalu memperkaya proses refleksi kendiri. Interaksi ini membolehkan mereka lebih terbuka terhadap pelbagai laluan kerjaya yang mungkin tidak difikirkan sebelum ini. Menyediakan sokongan psikososial. Salah satu cabaran utama dalam membuat keputusan kerjaya ialah kebimbangan, keraguan dan kurang keyakinan. Eng dan Murnizam (2023) menyatakan dalam kelompok, murid saling memberi dan menerima sokongan emosi. Ini meningkatkan *self-efficacy* dan motivasi dalaman murid dalam membuat pilihan kerjaya yang lebih yakin dan realistik.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Perbincangan dalam kumpulan merangsang proses pemikiran kritis dan kolaboratif. Menurut Fong dan Bakar (2023) perbincangan dalam kumpulan mendorong murid untuk menilai pilihan kerjaya secara kritikal, mendengar pelbagai pandangan, dan belajar bagaimana orang lain membuat keputusan. Ini merangsang kemahiran berfikir aras tinggi seperti membuat penilaian, menilai risiko dan menganalisis nilai hidup sendiri dalam konteks kerjaya. Peluang simulasi dan latihan kemahiran. Menurut Shofiyulloh dan Wirastania (2020) kaedah kelompok sering melibatkan latihan simulasi, seperti lakonan peranan *(role play),* aktiviti "career mapping", dan "future self visualization". Aktiviti ini sukar dilaksanakan secara individu tetapi amat berkesan dalam kumpulan untuk membina kemahiran komunikasi, keyakinan diri, dan penerokaan kerjaya secara aktif. Berdasarkan penemuan penyelidikan, kajian seperti oleh Kajian oleh Wahyuningsih et al. (2025) meneliti keberkesanan teknik modeling dalam bimbingan kelompok untuk meningkatkan pemilihan kerjaya dalam kalangan murid Tingkatan 5. Melalui reka bentuk kajian pra-eksperimental, dapatan menunjukkan peningkatan signifikan dalam kejelasan matlamat kerjaya dan keyakinan membuat keputusan selepas intervensi. Justeru, ini menunjukkan teknik modeling dalam kelompok meningkatkan kemahiran perancangan kerjaya.

Kajian oleh Silva dan Taveira (2025) membincangkan peranan bimbingan kelompok dalam membantu murid menstrukturkan aspirasi kerjaya mereka secara bermakna, khususnya dalam konteks profesion perguruan. kepentingan psikologi vokasional dan pembangunan kerjaya dalam memahami dan membentuk aspirasi kerjaya murid. Intervensi bimbingan kelompok boleh membantu murid meneroka minat dan nilai peribadi mereka, serta memahami faktor kontekstual yang mempengaruhi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pilihan kerjaya. Pendekatan ini membolehkan murid membuat keputusan kerjaya yang lebih berinformasi dan selaras dengan matlamat jangka panjang mereka. Kelompok bimbingan membantu murid menstrukturkan aspirasi kerjaya mereka secara bermakna. Universiti Kebangsaan Malaysia (2024) melalui program UKM Career@Community telah membantu murid sekolah dalam memilih hala tuju dan memberi panduan merancang masa depan kerjaya dengan lebih baik. Program ini menyediakan platform kepada murid, terutamanya murid tingkatan lima, untuk mengenal minat dan eksplorasi kerjaya serta mengetahui cara dalam membuat perancangan hala tuju kerjaya.

Menurut Fris et al. (2025) meneroka keberkesanan intervensi bimbingan kerjaya dalam mengurangkan tekanan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan murid perubatan. Kajian ini menggunakan reka bentuk ujian terkawal rawak untuk menilai impak bimbingan kerjaya terhadap tekanan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan murid perubatan di peringkat sarjana. Hasil kajian menunjukkan bahawa murid yang menerima bimbingan kerjaya melaporkan penurunan tekanan yang signifikan berbanding kumpulan kawalan. Bimbingan tersebut membantu murid mengenal pasti nilai peribadi, minat, dan pilihan kerjaya yang sesuai, serta meningkatkan keyakinan mereka dalam membuat keputusan kerjaya. Bimbingan kelompok meningkatkan keputusan kerjaya dalam kalangan murid perubatan. Universiti Kebangsaan Malaysia (2024) melalui Pusat Pembangunan Karier (UKM-Karier) telah melancarkan Kit MyKARIER yang mengandungi panduan langkah demi langkah, alat praktikal, dan aktiviti terancang bagi membantu murid mengenal pasti minat dan bakat, serta meneroka pelbagai pilihan kerjaya yang ada. Kit ini bertujuan untuk meningkatkan kemahiran baharu agar sesuai dengan keperluan kerjaya masa hadapan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kaedah ini sesuai dengan teori kerjaya terkini dan selari dengan Teori Pembelajaran Sosial Kerjaya (Krumboltz) yang menekankan pengaruh pengalaman sosial dan persekitaran dalam pilihan kerjaya. Krumboltz (2009) memperkenalkan konsep *Planned Happenstance*, yang menekankan kepentingan peristiwa tidak dirancang dalam pembangunan kerjaya. Beliau mencadangkan bahawa individu harus mengembangkan lima kemahiran utama untuk memanfaatkan peluang yang tidak dijangka. Keingintahuan, meneroka peluang pembelajaran baru. Ketabahan, mengatasi halangan dalam mencapai matlamat. Fleksibiliti, menyesuaikan diri dengan perubahan dan situasi baru. Optimisme, melihat peristiwa tidak dijangka sebagai peluang positif. Keberanian mengambil risiko, bersedia untuk mengambil tindakan walaupun menghadapi ketidakpastian. Kajian oleh Mohd Yunus et al. (2024) menyokong aplikasi teori ini dalam kaunseling kerjaya, terutamanya dalam membantu murid mengenal pasti minat dan nilai mereka, serta membina kemahiran membuat keputusan yang berkesan. Kajian ini juga menekankan peranan peristiwa tidak dirancang dalam membentuk laluan kerjaya individu.

Kos efektif dan mudah diimplementasi di sekolah. Bimbingan kelompok di sekolah menengah di Malaysia telah dikenalpasti sebagai pendekatan yang kos efektif dan mudah diimplementasi, membolehkan guru bimbingan dan kaunseling (GBK) mengendalikan lebih ramai murid dalam masa yang singkat. Pendekatan ini bukan sahaja menjimatkan sumber, tetapi juga meningkatkan keberkesanan intervensi kaunseling dalam kalangan murid. Secara praktikal, kaunselor atau guru bimbingan dapat mengendalikan lebih ramai murid dalam masa yang singkat melalui kelompok, berbanding sesi individu. Ia juga menjimatkan masa, sumber dan mewujudkan suasana

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pembelajaran yang lebih menyeronokkan dan dinamik. Satu kajian oleh Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan (BPPDP) dan Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI) menilai keberkesanan kos program bimbingan dan kaunseling di sekolah menengah. Dapatan kajian menunjukkan bahawa bimbingan kelompok membolehkan GBK menyampaikan intervensi kepada kumpulan murid secara serentak, menjimatkan masa dan sumber berbanding sesi individu. Ini amat bermanfaat dalam konteks sekolah yang mempunyai bilangan murid yang ramai dan sumber yang terhad. Selain itu, bimbingan kelompok memupuk interaksi sosial dan sokongan rakan sebaya, yang penting dalam pembangunan sahsiah dan kesejahteraan mental murid. Melalui sesi kelompok, murid dapat berkongsi pengalaman, membina kemahiran komunikasi, dan meningkatkan keyakinan diri. Ia menyokong pelaksanaan bimbingan kelompok sebagai strategi yang efektif dan efisien dalam perkhidmatan bimbingan dan kaunseling di sekolah menengah. Seterusnya memberikan justifikasi kepada pihak sekolah dan pembuat dasar untuk mengutamakan pendekatan ini dalam usaha meningkatkan kesejahteraan murid secara menyeluruh.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Secara ringkasnya, bimbingan kelompok merupakan pendekatan yang bukan sahaja berkesan dan efisien, malah memperkukuh dimensi emosi, sosial dan kognitif dalam kalangan murid yang sedang meneroka laluan kerjaya. Ia berupaya mengurangkan keraguan, mempertingkatkan motivasi, dan menyediakan ruang sokongan berstruktur bagi murid membuat keputusan yang lebih tepat dan yakin.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.9 Justifikasi pemilihan pembolehubah moderator jantina dan status sosioekonomi

Perbezaan jantina dalam proses pemilihan kerjaya sering dikaitkan dengan faktor seperti efikasi kendiri, kepekaan terhadap risiko, dan pengaruh sosial. Efikasi kendiri merujuk kepada keyakinan individu terhadap keupayaan mereka untuk melaksanakan tugas atau mencapai matlamat tertentu. Dalam konteks pemilihan kerjaya, beberapa kajian menunjukkan perbezaan efikasi kendiri antara jantina. Kajian oleh Nur Nasiyati et al. (2022) mendapati bahawa murid perempuan menunjukkan efikasi kendiri yang lebih tinggi dalam aspek maklumat pekerjaan dan penyelesaian masalah berbanding murid lelaki. Sebaliknya, kajian oleh Anis Fatima Savugathali (2016) tidak menemui perbezaan signifikan dalam efikasi kendiri berdasarkan jantina dalam kalangan murid tingkatan enam. Perbezaan ini mungkin disebabkan oleh faktor-faktor seperti pengalaman pembelajaran, sokongan sosial, dan persepsi terhadap peranan jantina dalam masyarakat.

Kepekaan terhadap risiko merujuk kepada sejauh mana individu cenderung untuk mengelakkan atau mengambil risiko dalam membuat keputusan. Dalam konteks pemilihan kerjaya, kepekaan terhadap risiko boleh mempengaruhi pilihan individu terhadap bidang kerjaya tertentu. Namun, kajian spesifik mengenai perbezaan jantina dalam kepekaan terhadap risiko dalam pemilihan kerjaya di Malaysia masih terhad. Pengaruh sosial, termasuk peranan keluarga, rakan sebaya, dan masyarakat, memainkan peranan penting dalam proses pemilihan kerjaya. Kajian oleh Mohd Helmi Ali et al. (2022) menunjukkan bahawa faktor-faktor seperti harapan keluarga dan norma sosial mempengaruhi pemilihan kerjaya murid universiti. Persepsi terhadap peranan jantina dalam masyarakat juga boleh mempengaruhi pilihan kerjaya individu.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Ringkasnya, perbezaan jantina dalam efikasi kendiri, kepekaan terhadap risiko, dan pengaruh sosial dapat mempengaruhi cara individu mendekati proses pemilihan kerjaya. Memahami perbezaan ini penting bagi kaunselor dan pendidik dalam menyediakan sokongan yang sesuai untuk membantu murid membuat keputusan kerjaya yang bijak dan berkesan.

Perbezaan kecenderungan pemilihan kerjaya antara murid lelaki dan perempuan, khususnya dalam konteks pendidikan menengah di Malaysia. Lee (2022) menyatakan kecenderungan murid lelaki terhadap bidang teknikal dan mekanikal. Murid lelaki cenderung memilih kerjaya yang bersifat realistik, melibatkan kerja praktikal, teknikal, atau fizikal yang memerlukan kemahiran tangan dan penyelesaian masalah konkrit seperti mekanik automotif dan jurukimpal. Kecenderungan murid perempuan terhadap bidang sosial dan perkhidmatan. Sebaliknya, murid perempuan lebih cenderung kepada minat kerjaya yang bersifat artistik dan sosial. Minat kerjaya artistik memerlukan kreativiti, ekspresi diri, dan kepekaan estetik, seperti kerjaya sebagai pelukis, pereka fesyen, dan pekerja sosial.

Menurut Mohamad Zhurad dan Mohd Nasrun (2022) tentang faktor-faktor yang mempengaruhi perbezaan ini seperti stereotaip jantina terhadap persepsi tradisional mengenai peranan jantina dalam masyarakat boleh mempengaruhi pilihan kerjaya murid. Pendedahan awal kepada bidang tertentu sejak awal boleh membentuk minat dan aspirasi kerjaya murid. Sokongan sosial daripada keluarga, rakan sebaya, dan guru boleh mempengaruhi keyakinan murid dalam memilih kerjaya tertentu. Implikasi terhadap pendidikan dan kaunseling kerjaya, penting bagi pendidik dan kaunselor untuk menyediakan pendedahan yang seimbang. Memberikan maklumat dan pengalaman

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

yang luas mengenai pelbagai bidang kerjaya kepada semua murid tanpa mengira jantina. Menggalakkan pemikiran kritis bagi membantu murid menilai minat dan kebolehan mereka secara objektif, bebas daripada stereotaip jantina. Menyediakan sokongan yang sesuai bagi memberikan bimbingan dan sokongan yang disesuaikan dengan keperluan individu murid dalam proses pemilihan kerjaya.

Akses kepada maklumat kerjaya yang mencukupi membolehkan murid membuat keputusan yang lebih tepat mengenai pilihan kerjaya mereka. Maklumat ini merangkumi pengetahuan tentang pelbagai bidang pekerjaan, keperluan kelayakan, prospek kerjaya, dan laluan pendidikan yang sesuai. Kekurangan maklumat boleh menyebabkan murid membuat pilihan yang tidak selaras dengan minat atau kebolehan mereka, yang akhirnya boleh menjejaskan kepuasan dan kejayaan dalam kerjaya. Kajian oleh Haron dan Sumeri (2022) menekankan bahawa minat murid terhadap bidang tertentu, seperti teknologi automotif, mempunyai hubungan yang signifikan dengan niat mereka untuk menceburi kerjaya dalam bidang tersebut. Ini menunjukkan bahawa maklumat yang mencukupi mengenai bidang kerjaya dapat mempengaruhi minat dan seterusnya niat kerjaya murid. Selain itu, kajian oleh Mahadi dan Abdullah (2021) menunjukkan bahawa salah satu aspek penting dalam proses membuat keputusan yang berkaitan dengan kerjaya adalah maklumat mengenai profesion berkenaan. Kekurangan maklumat boleh menyebabkan murid menghadapi kesukaran dalam membuat keputusan kerjaya yang tepat. Oleh itu, penyediaan maklumat kerjaya yang komprehensif dan mudah diakses adalah penting dalam membantu murid membuat keputusan kerjaya yang sesuai dengan minat dan kebolehan mereka.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Cabaran utama murid B40 dalam pemilihan kerjaya kekangan ekonomi yang menyekat pilihan kerjaya. Hazyq (2022) berpendapat kekangan kewangan menyebabkan ramai murid B40 menolak tawaran pendidikan tinggi walaupun mereka berkelayakan. Sebagai contoh, terdapat murid cemerlang dari keluarga B40 yang menolak tawaran biasiswa kerana tidak mampu menanggung kos sampingan seperti pengangkutan dan perbelanjaan harian. Intervensi untuk menyokong murid B40 dengan meningkatkan akses kepada maklumat kerjaya. Menyediakan platform maklumat kerjaya yang mudah diakses dan relevan untuk murid B40, termasuk maklumat tentang pelbagai profesion, laluan pendidikan, dan peluang latihan.

Murid B40 kurang pendedahan kepada pelbagai pilihan kerjaya. Mereka sering terhad kepada maklumat kerjaya yang sempit, menyebabkan mereka kurang mengetahui tentang pelbagai laluan kerjaya yang tersedia. Kajian oleh Selamat et al. (2023) menunjukkan bahawa walaupun remaja B40 di kawasan perumahan awam menunjukkan minat terhadap keusahawanan, mereka menghadapi kekangan dalam pengetahuan asas dan pendedahan kepada bidang tersebut. Intervensi untuk menyokong murid B40 dengan mengadakan program bimbingan kerjaya yang disesuaikan dengan latarbelakang mereka. Mengadakan program bimbingan kerjaya yang mengambil kira latar belakang sosioekonomi murid B40, membantu mereka mengenal pasti minat dan potensi kerjaya yang sesuai.

Sementara itu, akses yang terhad kepada program pembangunan kerjaya. Menurut Sumari, et al. (2015) melalui program pembangunan kerjaya seperti latihan kemahiran dan bimbingan kerjaya kurang tersedia atau tidak mudah diakses oleh murid B40. Ini mengehadkan peluang mereka untuk membina kemahiran yang diperlukan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dalam pasaran kerja. Intervensi untuk menyokong murid B40 melalui sokongan kewangan dan logistik. Menurut Sulaiman, et al. (2021) dengan menyediakan bantuan kewangan dan sokongan logistik seperti pengangkutan dan perumahan untuk murid B40 yang ingin melanjutkan pelajaran atau mengikuti latihan kemahiran.

Murid daripada latar belakang sosioekonomi rendah (SES rendah) sering kali menghadapi cabaran dalam membentuk aspirasi kerjaya yang luas dan bercita-cita tinggi. Faktor-faktor seperti kekurangan sumber maklumat, jaringan sosial yang terhad, dan persepsi terhadap batasan sosial serta peluang ekonomi memainkan peranan penting dalam menyempitkan pilihan kerjaya mereka. Murid dari latar belakang sosioekonomi rendah (SES rendah) sering menghadapi cabaran dalam mengakses maklumat dan sumber kerjaya yang mencukupi, yang boleh menyempitkan aspirasi kerjaya mereka. Kajian oleh Bennett et al. (2021) mendapati bahawa murid SES rendah kurang terdedah kepada maklumat mengenai pilihan pendidikan tinggi, laluan kerjaya, dan peluang pekerjaan berbanding rakan sebaya mereka. Kekurangan ini boleh menyebabkan mereka membuat keputusan kerjaya berdasarkan maklumat yang terhad atau tidak tepat, yang akhirnya menjejaskan kepuasan dan kejayaan dalam kerjaya.

Di Malaysia, inisiatif seperti Sistem e-Profil Kerjaya Murid (SePKM) telah diperkenalkan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia untuk membantu murid merancang halatuju pendidikan dan kerjaya mereka. SePKM menyediakan platform dalam talian yang membolehkan murid mengakses maklumat kerjaya, menilai minat dan personaliti mereka, serta mendapatkan bimbingan yang sesuai. Namun, keberkesanan sistem ini bergantung kepada tahap kesedaran dan penggunaan oleh murid, terutamanya mereka dari latar belakang SES rendah yang mungkin kurang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

terdedah kepada teknologi atau bimbingan yang mencukupi. Untuk memperluas aspirasi kerjaya murid SES rendah, adalah penting untuk menyediakan akses yang lebih baik kepada maklumat kerjaya yang berkualiti, memperkukuh bimbingan dan kaunseling di sekolah, serta melibatkan komuniti dan keluarga dalam proses perancangan kerjaya murid.

Murid daripada latar belakang sosioekonomi rendah (SES rendah) sering menghadapi kekangan ekonomi dan sosial yang menyempitkan aspirasi kerjaya mereka. Faktor-faktor seperti tekanan kewangan, tanggungjawab keluarga, dan kekurangan sokongan sosial memainkan peranan penting dalam membentuk pilihan kerjaya mereka. Faktor-faktor kekangan ekonomi dan sosial antaranya tekanan kewangan dan tanggungjawab keluarga. Kajian oleh FINCO (2023) mendapati bahawa 39.5% murid dari keluarga B40 memilih untuk bekerja selepas SPM berbanding melanjutkan pelajaran, disebabkan oleh kekangan kewangan, manakala 14.8% lagi menyatakan tanggungjawab keluarga sebagai faktor utama keputusan tersebut.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selain itu, akses terhad kepada pendidikan tinggi juga mempengaruhi. Murid dari latar belakang SES rendah sering menghadapi halangan dalam melanjutkan pelajaran ke peringkat tinggi disebabkan oleh kos yuran, perbelanjaan harian, dan kekurangan maklumat mengenai peluang pendidikan. Kajian oleh Universiti Putra Malaysia menunjukkan bahawa faktor-faktor ini boleh menghalang aspirasi mereka untuk melanjutkan pelajaran. Manakala kurangnya sokongan sosial dan role model turut juga mempengaruhi. Ketiadaan sokongan sosial dan kekurangan role model dalam komuniti mereka boleh menyebabkan murid kurang motivasi untuk mengejar kerjaya yang lebih tinggi. Kajian oleh *American Psychological Association* menunjukkan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

bahawa kelas sosial memainkan peranan penting dalam mempengaruhi aspirasi kerjaya, trajektori dan pencapaian individu. Kurangnya pendedahan kepada pelbagai pilihan kerjaya merupakan cabaran utama yang dihadapi oleh murid dari latar belakang sosioekonomi rendah terutamanya dalam kalangan kumpulan B40 di Malaysia. Kekangan ini boleh menyempitkan aspirasi kerjaya mereka dan menghalang potensi sebenar daripada direalisasikan.

Selain itu, faktor kurangnya pendedahan kerjaya adalah kerana pendedahan terhad kepada pilihan kerjaya. Kebanyakan murid hanya terdedah kepada kerjaya konvensional seperti doktor, peguam, dan akauntan, sedangkan terdapat banyak bidang lain yang mempunyai kebolehpasaran tinggi seperti digital dan keselamatan siber. Kurangnya pendedahan ini menyebabkan murid tidak menyedari pelbagai pilihan kerjaya yang tersedia. Seterusnya juga kekurangan maklumat mengenai tren pekerjaan masa depan. Murid sering menghadapi kesukaran dalam memilih bidang pengajian yang tepat kerana kekurangan maklumat mengenai tren pekerjaan masa depan. Analisis oleh Kementerian Sumber Manusia dapat memberi pendedahan kepada murid mengenai sektor-sektor yang dijangka berkembang pesat, serta kemahiran khusus yang diperlukan dalam sektor-sektor tersebut. Sementara itu kurangnya kesedaran dan panduan prospek kerjaya turut juga terlibat. Sebilangan siswazah adakalanya tidak pasti dengan hala tuju mereka selepas menamatkan pengajian. Kurangnya pendedahan dan panduan prospek kerjaya mengakibatkan mereka membuat kesilapan apabila tidak meneliti potensi kerjaya yang sesuai dengan kelayakan akademik.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.10 Konseptual MBKTPTR dalam intervensi KBK dan KBB

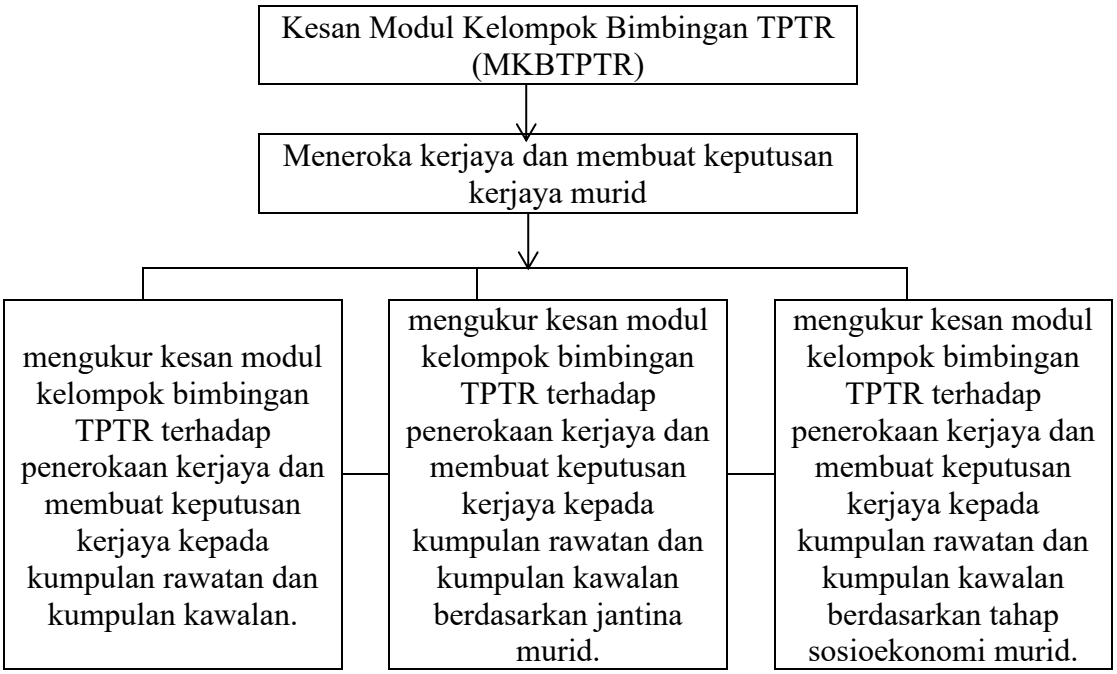
Kerangka konseptual adalah berkait dengan soalan kajian bagi mencapai objektif kajian. Kerangka ini dibina untuk menghubungkaitkan MKBTPTR dengan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya subjek. Subjek kajian terdiri murid tingkatan empat dari dua buah sekolah menengah Hulu Terengganu. Subjek dibahagikan kepada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Pembeolehubah bebas iaitu MKBTPTR mengkaji kesan ke atas pembolehubah terikat penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Pembolehubah jantina dan SES juga turut diuji untuk melihat kesan ke atas MKBTPTR. Kedua-dua pembolehubah ini diuji bagi melihat kesan modul yang dijalankan ke atas kedua-dua pembolehubah tersebut. Perbezaan juga di lihat pada ujian pra dan pos bagi kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan dan kesan antara rawatan kumpulan kecil dan kumpulan rawatan besar terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Perbezaan ujian pra dan ujian pos juga dijalankan melihat kesan MKBTPTR ke atas jantina. Rajah 2.6 kerangka konseptual kajian ditunjukkan bagi melaksanakan kajian ini.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rajah 2.6

Kerangka konseptual intervensi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.11 Kajian-kajian Lepas

Perbincangan literatur dibahagikan kepada dua pembahagian. Perbincangan bahagian pertama kajian-kajian lepas mengenai teori TPTR dan intervensi yang berkaitan. Pembahagian kedua mengenai kajian-kajian lepas penerokaan dan membuat keputusan kerjaya dan kajian intervensi yang berkaitan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.11.1 Kajian-kajian lepas kelompok TPTR

Kajian oleh Nor Afiti (2015) bagi mengukur kesan kaunseling kelompok TPTR terhadap kemurungan, kebimbangan, kelangsangan, motivasi, pencapaian dan persepsi negatif terhadap ibu bapa bercerai. Kajian berbentuk quasi eksperimen dengan pra dan pos ujian kumpulan rawatan (20 subjek) dan kumpulan kawalan (10 subjek) secara persampelan bertujuan. Seramai 30 orang murid tingkatan dan dua dari dua buah sekolah menengah. Kumpulan rawatan didedahkan lapan sesi kaunseling kelompok TPTR selama 16 jam keseluruhan. Inventori ibu bapa bercerai digunakan untuk mengukur data pra dan pos ujian. Data dianalisis secara deskriptif dan inferensi pada min, ANCOVA dan *pos hoc* pada aras signifikan .05. Dapatan meenunjukkan kaunseling kelompok TPTR berkesan secara signifikan terhadap kemurungan, kebimbingan, motivasi pencapaian, dan persepsi negatif ibu bapa dalam kumpulan rawatan berbanding kumpulan kawalan. Kesimpulan kaunseling kelompok TPTR berkesan membantu menangani masaalah psikologi ibu bapa bercerai.

Seterusnya Ahmad Jazimin, Zakaria, Abdul Malek, Mohammad Nasir, Mohammad Aziz Shah dan Kamaruzaman (2011) menjalankan kajian untuk membangunkan dan mengesahkan modul kaunseling kelompok TPTR. Pembinaan modul berdasarkan kajian literatur pada fasa pertama. Kaedah *mix method* kualitatif dan kuantitatif digunakan pengkaji. Kaedah kualitatif digunakan untuk menganalisis kandungan buku-buku berkaitan kaunseling kelompok TPTR melalui analisis dokumen. Manakala kesahan diperolehi daripada pakar-pakar secara kuantitatif melalui skor kumulatif dan analisis daripada tujuh pakar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian oleh Mason (2016) terhadap kesan potensi sesi kaunseling kelompok berstruktur terhadap jurang pencapaian akademik apabila melaksanakan program-program kaunseling sekolah yang komprehensif. Murid diberi galakan dan sokongan melalui *reality therapy* supaya murid merasai terjaga dan dimiliki oleh kumpulan tertentu atau sekolah. Kemudian murid diminta menitikberatkan kepentingan pencapaian akademik, peribadi atau pelasaran sosial dan pembangunan kerjaya. Penggunaan Terapi Realiti sangat sesuai dalam kelompok kerana memberi peluang kepada ahli untuk meneroka dan memenuhi keperluan mereka. Penggunaan WDEP oleh GBK membantu memilih perkara yang berguna pada waktu tertentu melaksanankannya pada waktu tersebut. Seterusnya dapat membantu murid untuk memahami dengan lebih mendalam tentang kesan tingkah laku semasa mereka.

Kajian oleh Loyd (2005) menyelidik sejauh mana pendedahan kepada Teori Pilihan meningkatkan kepuasan murid sekolah menengah dalam 4 keperluan psikologi: kepunyaan, kuasa, kebebasan, dan keseronokan. Reka bentuk pra dan pos ujian yang tidak dirakam, digunakan secara puratanya. Untuk 5 sesi, kumpulan rawatan menerima pendedahan kepada prinsip Teori Pilihan. Selepas pasca pertama, kumpulan kawalan juga menerima pendedahan kepada prinsip teori pilihan. Satu ujian pos kedua telah ditadbir kepada setiap kumpulan. Ujian ANOVA telah dijalankan ke atas semua data mengenai kepuasan yang dirasakan oleh setiap 4 keperluan psikologi selepas berakhirnya pendedahan kedua. Keputusan menunjukkan bahawa pendedahan murid sekolah menengah ke prinsip Teori Pilihan mempunyai kesan positif yang positif terhadap persepsi mereka terhadap kepuasan dalam 3 dari 4 keperluan psikologi. Kajian ini boleh membuktikan bermanfaat kepada pendidik mengajar murid untuk memenuhi keperluan mereka dalam kaedah yang sesuai dan berkesan boleh membantu

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mengurangkan pilihan tingkah laku yang mengganggu dan merosakkan dan boleh meningkatkan pilihan tingkah laku yang memenuhi keperluan mereka dengan berkesan.

Kianipour dan Hoseini (2012) mengkaji keberkesanan *Choice Theory* terhadap pengajaran guru dan pencapaian akademik murid. Kajian yang dijalankan berbentuk eksperimen. Terdapat dua kumpulan ujian iaitu pra dan pos. Populasi kajian melibatkan semua guru di sebuah pejabat pendidikan di sebuah bandar di Iran dan guru daripada sekolah rendah yang dipilih berdasarkan sampel rawak mudah. Sebanyak lapan sesi latihan *Choice Theory* diberikan kepada guru-guru melebihi tempoh sebulan. Kajian ini menggunakan ujian ANOVA untuk menganalisis data kajian. Berdasarkan dapatan kajian menunjukkan perkongsian *Choice Theory Reality Therapy* dengan guru dapat membantu dalam meningkatkan pencapaian akademik dalam kalangan murid. Integrasi *Reality Therapy* dalam bilik darjah dapat meningkatkan motivasi dalaman dalam kalangan murid. Selain itu dapatan dalam kajian ini menerangkan lagi tentang hubungan di antara guru dan murid. Ini kerana perkara yang disampaikan dan dikongsi kan oleh guru memberi pengaruh yang besar terhadap prestasi murid itu sendiri dan juga aspek pembelajaran mereka.

Seterusnya kajian oleh Mateo, Makundu, Barnachea Dan Paat (2014) dari Filipina mengkaji tentang keberkesanan program psiko pendidikan berdasarkan *choice theory* untuk meningkatkan efikasi kendiri dalam kalangan murid. seramai 25 orang mahasiswa berisiko prestasi rendah terlibat dan 12 orang sahaja melengkap tiga sesi program iaitu sembilan lelaki dan tiga perempuan. Rekabentuk kajian eksperimen melalui pra dan pos ujian. Soal selidik *general self efficacy scale* (GSES) digunakan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menjawab pra dan pos ujian melalui persetujuan termaklum daripada murid. Dapatan menunjukkan program psiko pendidikan menggunakan *choice theory* dapat meningkatkan efikasi kendiri dalam kalangan murid.

Rumusan kajian lepas terhadap kelompok bimbingan TPTR oleh pengkaji lepas memberikan kesan yang signifikan terhadap aspek yang dikaji. Namun penggunaan kelompok bimbingan TPTR ke atas perkembangan kerjaya didapati tiada dijalankan diperingkat tempatan. Oleh itu, pengkaji berpendapat kajian berkaitan dengan MKBTPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya sesuai dilaksanakan di peringkat tempatan untuk melihat kesannya ke atas perkembangan kerjaya murid. Kajian-kajian juga lepas didapati membincangkan tentang perkembangan psikologi kanak-kanak dan remaja, efikasi kendiri umum, fungsi tingkah laku. Namun didapati kurang memfokus perkembangan kerjaya. Oleh itu pengkaji berpendapat kajian MKBTPTR dilaksanakan terhadap perkembangan kerjaya murid sekolah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.11.2 Kajian-kajian lepas TPTR

Kajian-kajian lepas yang akan dibincangkan di bawah meliputi kajian yang menggunakan pendekatan secara terpisah sama ada Teori Pilihan atau Terapi Realiti dan Teori Pilihan Terapi Realiti. Pelbagai fokus yang diketengahkan oleh pengkaji-pengkaji yang terdahulu dalam penggunaan pendekatan TPTR dalam kajian mereka. Fokus TPTR yang dibincangkan di bawah meliputi fokus disiplin, akademik, seksual, tingkah laku, komunikasi, kualiti hidup, personaliti dan psikologi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian oleh Abdi Safar, et. al., (2019) bertujuan untuk membandingkan keberkesanan kumpulan terapi realiti dan psikoterapi positif dalam meningkatkan keyakinan yang tidak rasional dan ketabahan psikologi murid sekolah tinggi lelaki di Shahrekord. Kepercayaan tidak rasional oleh murid yang berbakat cemerlang boleh mempengaruhi ketahanan psikologi mereka dan seterusnya mengakibatkan hasil sosial dan akademik yang buruk. Selepas itu, kumpulan terapi realiti dan intervensi psikoterapi positif dilakukan dalam tempoh lapan dan sepuluh minggu untuk kumpulan eksperimen. Di samping itu, *Jones Irrational Beliefs Test* (IBT) dan *Kobasa' s Psychological Hardiness Scale* digunakan untuk mengumpul data. Setelah enam bulan, pasca ujian dilaksanakan kepada para murid terlibat. Kemudian data dianalisis menggunakan ujian berulang ANOVA dan *Bonferroni post hoc*. Penemuan menunjukkan bahawa terapi realiti kumpulan dan psikoterapi positif membawa kepada penurunan kepercayaan yang tidak rasional manakala terapi tersebut meningkatkan ketabahan psikologi dalam murid bakat cemerlang (P <0. 001). Sebaliknya, keputusan ujian *pasca-hoc* menunjukkan tiada perbezaan yang signifikan antara kesan terapi realiti kumpulan dan psikoterapi positif terhadap keyakinan yang tidak rasional dan ketabahan psikologi dalam murid bakat cemerlang (P> 05). Kesimpulannya terapi realiti kumpulan dan psikoterapi positif mengurangkan kepercayaan yang tidak rasional dan meningkatkan ketahanan psikologi para murid berbakat cemerlang. Oleh itu, terapi ini boleh digunakan sebagai intervensi yang berkesan untuk kumpulan yang disasarkan.

Kajian oleh Çelik dan Odacı (2018) adalah untuk mengkaji kecekapan program berstruktur yang dibangunkan berdasarkan prinsip-prinsip konsep terapi realiti untuk membangunkan kesedaran, pemahaman dan menangani strategi untuk penangguhan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

akademik oleh murid. Hipotesis kajian adalah menguji murid yang menyertai program latihan yang menangguhkan penangguhan akademik berdasarkan terapi realiti akan mempunyai pengurangan mata penangguhan akademik berbanding murid kumpulan kawalan dan pengurangan ini akan berterusan pada langkah susulan 1 dan 3 bulan selepas akhir permohonan. Kesimpulan kajian eksperimen ini adalah menunjukkan bahawa penangguhan akademik murid yang menghadiri program latihan untuk mengatasi penangguhan akademik yang dibangunkan berdasarkan terapi realiti akan berkurang dengan ketara berbanding penangguhan murid akademik tanpa latihan ini. Hasil kajian juga menunjukkan tiada perbezaan yang signifikan antara titik min pada ujian pasca dan ujian susulan kumpulan eksperimen. Hasil ini menyokong hipotesis penyelidikan dan ditafsirkan sebagai menunjukkan bahawa program latihan untuk menangani penangguhan akademik berdasarkan terapi realiti mengurangkan penangguhan akademik dan merupakan program yang berkesan dalam menjaga aras kestabilan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Sementara itu, kajian oleh Roozbahani, Heidari, Davoodi dan Salimi (2017) bertujuan menentukan keberkesanan terapi kumpulan mengenai kualiti hidup para peserta yang menghadiri *Conference of viewing* (Didan) dari *Living Word Institute*. Kaedah penyelidikan adalah reka bentuk semi-eksperimen dan *pretest-posttest* dengan kumpulan kawalan. Komuniti statistik semua peserta berada di persidangan rujukan pada tahun 1394. Para sukarelawan dipilih secara persampelan secara rawak dan secara rawak ditugaskan untuk kumpulan percubaan dan kawalan (n1 = n2 = 15). Kualiti hidup semua peserta diukur dengan Soal Selidik Kualiti Hidup WHO (1996). Intervensi berdasarkan terapi realiti dilakukan dalam 9 sesi kumpulan selama dua minggu untuk kumpulan eksperimen dan tidak ada program yang dilakukan untuk kumpulan kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pada akhir intervensi, kualiti hidup semua peserta diukur semula (selepas ujian) dan dianalisis dengan menggunakan analisis multivariate covariance. Keputusan menunjukkan bahawa intervensi berasaskan terapi mempunyai kesan yang signifikan terhadap kualiti hidup peserta (P <0.01). Berdasarkan hasil kajian, dapat disimpulkan bahwa realiti terapi adalah kaedah pendidikan-terapeutik yang sesuai untuk meningkatkan kualiti hidup individu.

Noryati dan Ahmad Jazimin (2016) mengkaji tingkah laku ponteng sekolah di kalangan murid di sebuah sekolah menengah di Perak, Malaysia berdasarkan *Choice Theory*. Tujuan kajian ini adalah untuk menganalisis psikologi kawalan luaran dan dalaman, keperluan asas dan jumlah tingkah laku murid yang terlibat dengan masalah ponteng. Rekabentuk kajian adalah satu kajian kes. Data telah dikumpulkan oleh temu bual dan dokumen analisis berstruktur. Data dianalisis dengan menggunakan perisian NVivo. Hasil penyelidikan menunjukkan bahawa tiga komponen unsur-unsur kasih sayang dan kekitaan, keseronokan dan kebebasan adalah keperluan asas yang paling dominan di kalangan responden. Selain itu, dapatan juga menunjukkan masalah yang dapat dikenal pasti dalam kalangan murid ponteng ini adalah berpunca daripada masalah keluarga, rakan-rakan dan persekitaran sekolah. Penggunaan *Choice Theory* dalam kajian ini membantu Guru Bimbingan dan Kaunseling dalam memahami gejala ponteng dengan melihat kepada *basic need* murid tersebut. Pengkaji juga dapat melihat psikologi kawalan dalaman dan kawalan luaran murid tersebut.

Kajian seterunya berkaitan dengan *Choice Theory* telah dijalankan oleh Tanrikulu (2014) yang bertujuan untuk melihat masalah buli siber dari perspektif *Choice Theory*. Kajian yang dijalankan ini membincangkan dengan lebih lanjut

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

berkaitan dengan isu yang menyebabkan berlaku masalah siber buli. Berdasarkan kajian yang dijalankan, pengkaji mendapati *Choice Theory* sesuai digunakan untuk memahami masalah siber buli. Penggunaan *Choice Theory* juga dapat memahami tingkah laku buli siber dengan lebih berkesan berdasarkan keperluan asas yang terdapat dalam *Choice Theory*. Oleh itu, jelas menunjukkan *Choice Theory* adalah sangat sesuai digunakan untuk memahami masalah yang berlaku berkaitan dengan buli siber.

Satu kajian telah dijalankan oleh Mateo, Makundu, Barnachea dan Paat (2014) di Filipina mengkaji tentang keberkesanan program psiko pendidikan berdasarkan *Choice Theory* untuk meningkatkan efikasi dalam kalangan murid. Seramai 25 orang mahasiswa berisiko prestasi rendah terlibat dalam kajian ini. Daripada jumlah tersebut hanya 12 orang murid sahaja yang melengkapkan tiga sesi program tersebut iaitu sembilan lelaki dan tiga orang perempuan. Reka bentuk kajian adalah berbentuk eksperimen. Data diperolehi melalui ujian pra dan ujian pos. Setelah mendapat persetujuan termaklum daripada murid ujian pra yang menggunakan *General Sel-Efficacy Scale* (GSES) diedarkan kepada murid manakala ujian pos yang menggunakan soal selidik yang sama dijalankan pada akhir sesi. Hasil dapatan menunjukkan program psiko pendidikan menggunakan *Choice Theory* ini dapat meningkatkan efikasi kendiri dalam kalangan murid.

Selanjutnya kajian oleh Yuan (2015) tentang perspektif GBK terhadap kanak-kanak yang bercirikan personaliti indigo berdasarkan pendekatan TPTR. Tujuan kajian adalah meneliti personaliti kanak-kanak yang bercirikan indigo dan mengukur keberkesanan TPTR dalam membantu mereka ke arah perkembangan positif. Rekabentuk kualitatif secara kajian kes digunakan untuk memperoleh maklumat

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

melalui sampel bertujuan terhadap empat orang GBK di Miri Sarawak. Data dianalisis menggunakan perisian *Nvivo* versi 10.0. dapatan kajain menunjukkan TPTR berkesan membantu GBK dalam proses menjalinkan hubungan dengan kanak-kanak bercirikan indigo. Daripada itu juga membantu golongan kanak-kanak mendalami dunia mereka melalui penilaian secara menyeluruh.

Kajian yang menggunakan *Choice Theory* telah dijalankan oleh Esa Abd. Samad (2011) untuk mengkaji tingkah laku buli dalam kalangan murid. Kajian ini berbentuk kajian kes yang dijalankan melalui kaedah *single case multiple site* dalam kalangan lima orang informan utama dan enam orang informan tambahan. Data kajian dikumpul menggunakan kaedah temu bual semi berstruktur. Hasil kajian menunjukkan responden kajian dipengaruhi oleh psikologi kawalan luaran yang menyebabkan mereka melakukan tingkah laku buli untuk memenuhi keperluan asas seperti kuasa, kasih sayang dan kesepunyaan, kebebasan, kegembiraan dan kelangsungan hidup. Pengkaji mendapati *Choice Theory* dapat digunakan dalam mengenal pasti atau mendiagnosis masalah-masalah yang dialami oleh murid.

Selain itu Kavitha (2012) juga telah menjalankan kajian yang melihat tingkah laku seksual bebas dari perspektif *Choice Theory*. Kajian yang dijalankan terhadap pelatih sebuah pusat perlindungan dan pemulihan negeri ini bertujuan untuk mengenal pasti tingkah laku keseluruhan pelatih yang terlibat dengan tingkah laku seksual berdasarkan aspek kehendak, pemikiran, perasaan dan perlakuan, mengenalpasti tanggapan pelatih yang terlibat dengan tingkah laku seksual tentang dunia realiti dan mengenalpasti dunia kualiti yang ada dalam diri pelatih yang terlibat dengan masalah seksual. Reka bentuk kajian kes ini melibatkan seramai empat orang responden utama

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dan seorang informan tambahan. Data dikumpul menggunakan kaedah temu bual. Hasil kajian menunjukkan penggunaan *Choice Theory* ini membantu pengkaji dalam memahami kehendak terhadap keperluan asas responden. Hasil kajian menjelaskan responden kajian melakukan tingkah laku seksual bebas untuk menjadikan diri mereka berkuasa, bebas, seronok, memenuhi keperluan kasih sayang dan kelangsungan hidup.

Kajian ringkas yang telah dijalankan oleh Mocan (2013) menjelaskan lagi tentang fungsi Terapi Realiti dalam konteks klinikal dan pendidikan. Kajian yang dijalankan ini memfokuskan kepada kanak-kanak dan juga remaja. Berdasarkan beberapa kajian kes yang telah dirujuk menunjukkan Terapi Realiti memberikan kesan yang positif terhadap perkembangan fungsi tingkah laku. Mocan menekankan bahawa Terapi Realiti, berasaskan Teori Pilihan oleh William Glasser, berfokus pada pengoptimuman pilihan dan tindakan individu untuk memenuhi keperluan asas mereka, serta meminimumkan kesilapan persepsi yang menyebabkan ketidakselesaan. Pendekatan ini melibatkan strategi tingkah laku, penekanan pada tujuan dan penyelesaian, mobilisasi sumber, dan penglibatan dalam tindakan. Terapi ini bertujuan untuk meningkatkan kesejahteraan individu dan memfasilitasi pemulihan beberapa patologi, dengan menekankan pentingnya memilih alternatif yang lebih positif dalam kehidupan seharian. Menurut Mason juga, hasil positif yang diketengahkan menekankan pentingnya kajian yang seterusnya dijalankan supaya keberkesanan dan kecekapan Terapi Realiti dapat dilaksanakan dengan tepat dalam amalan klinikal.

Davis (2011) dalam penulisannya membincangkan tentang satu kaedah untuk menggunakan Terapi Realiti terhadap kanak-kanak dalam suasana kaunseling. Selain itu ia juga dapat digunakan melalui medium yang selesa dan kaedah yang berkesan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

untuk berkomunikasi dengan kanak-kanak sebagai contoh lukisan. Dengan gabungan lukisan dan kaedah WDEP kanak-kanak dan GBK perlu mendapat perspektif baru untuk menangani kehendak, keperluan, dan tingkah laku, di samping membina senario yang berpotensi untuk berurusan dengan masalah melalui alat yang ketara dan perkembangan yang sesuai.

Terapi Realiti mengesyorkan sebagai satu kaedah bimbingan vokasional kognitif-tingkah laku. Terapi realiti membantu individu memenuhi keperluan sesuatu dan kasih sayang, mendapatkan kekuatan dan pengiktirafan, kegembiraan dan kebebasan. Memenuhi empat keperluan tersebut merupakan jalan menuju kejayaan yang hebat dalam pencapaian kerjaya. Lapan komponen digariskan untuk kegunaan trapuetik dan praktikal untuk bimbingan vokasional. GBK dan klien membina hubungan dan menyelidiki isu-isu klien. Klien perlu memberi tumpuan kepada tanggungjawab diri untuk tindakan dan perancangan kerjaya semasa. Kemudian klien menilai tingkah laku mereka agar isu-isu dan apa-apa keperluan dapat diputuskan pada masa sekarang. Setelah keputusan dibuat, seterusnya melaksanakan apa yang perlu dilakukan. Reka bentuk pelaksanaan perlu berubah secara beransur-ansur mengikut keperluan. Klien berkomitmen secara lisan untuk mengikuti pelan perancangan yang digariskan. Sekiranya komitmen itu tidak dipenuhi, rancangan itu perlu dikaji atau disemak semula. Matlamat yang munasabah diwujudkan. Ini termasuk tanggungjawab klien untuk mengambil langkah-langkah yang diperlukan untuk menghapuskan kesukaran dalam kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Berdasarkan kajian-kajian lepas didapati belum terdapat kajian berkaitan dengan TPTR yang digunakan terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Pengkaji mendapati kajian TPTR ini hanya dijalankan untuk melihat fungsi tingkah laku, efikasi kendiri, perkembangan psikologi kanak-kanak dan remaja, buli dan lain-lain lagi yang tidak mempunyai fokus terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Oleh itu, pengkaji berpendapat kajian berkaitan dengan TPTR ke atas penerokaan dan membuat keputusan adalah perlu bagi melihat kesannya dari aspek kerjaya.

2.11.3 Kajian-kajian lepas pendekatan kelompok

Perbincangan melibatkan penggunaan pendekatan kelompok turut juga dilaksanakan oleh pengkaji-pengkaji yang lepas. Huraian perbincangan memfokuskan kepada kajian yang dilaksanakan dengan menggunakan kaedah kelompok melalui pelbagai pendekatan dalam rawatan. Perbincangan kajian yang dimuatkan melibatkan ahli kelompok yang terdiri dalam kalangan murid sekolah. Fokus kajian yang pelbagai dikaji seperti psikologi, personaliti dan kerjaya.

Fauziah menjalankan (2014) kajian kepada 55 orang remaja di tiga pusat perlindungan wanita. Tujuan kajian adalah mengukur keberkesanan rawatan kaunseling kelompok Pendekatan Pemuasatan Insan (KKPPI) dan Kaunseling Kelompok Pendekatan Psikologi ad-Din (KKPKAD) ke atas konsep kendiri (KK), kemurungan (K) dan daya tahan (DT) remaja hamil luar nikah. Soal selidik menggunakan *Multidemensional Self Concept Scale* (MSCS), *Beck Depression Inventori* (BDI) dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Adolescent Resiliency Attitude Scale (ARAS). Analisis ANOVA dan MANCOVA menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan pada KKPPI dan KKPKAD ke atas KK, DT dan K. Dapatan pada ukuran min pra dan pos ujian mendapati KKPKAD lebih tinggi berbanding KKPPI kerana kekuatan KKPKAD pada kaedah amalan kerohanian dan kebolehan GBK memberi alternatif-alternatif dalam menyelesaikan masalah klien. Dapatan kajian menunjukkan KKPPI dan KKPKAD memberi kesan yang signifikan kepada pemboleh ubah terikat utama iaitu KK, DT dan K dalam kalangan remaja hamil luar nikah di semua lokasi.

Selanjutnya kajian oleh Bistamam et al., (2015) menjalankan kaunseling kelompok berstruktur REBT terhadap aspek psikologi ke atas remaja yang ibu bapa bercerai bagi mengukur kesan modul terhadap kesedihan (SED), kebimbingan (BIM), tekanan (TEK), dan kemurungan (KMR) berdasarkan skor pra dan pos ujian ujian remaja ibu bapa bercerai. Soal selidik menggunakan Inventori Remaja Ibu bapa Bercerai (IRIBB). Seramai 60 orang remaja yang terdiri 30 lelaki dan 30 perempuan dalam agihan enam kelompok iaitu dua kelompok rawatan lelaki, dua kelompok rawatan perempuan dan dua kelompok kawalan. Data dianalisis menggunakan min, MANCOVA dan *pos hoc* pada aras signifikan .05. Dapatan kajian menunjukkan modul yang digunakan berkesan menurunkan pemboleh ubah psikologi SED, BIM,TEK, dan KMR. Hasil kajian juga menunjukkan tidak terdapat kesan jantina dan peringkat persekolahan menengah terhadap rawatan kepada semua pembolehubah.

Selain itu kajian turut dijalankan oleh Yusni, Melati, Fatanah, Ahmad Fathy dan Krishamoorty (2015) secara bimbingan kelompok bagi melihat kesan modul bimbingan kelompok konsep kendiri terhadap peningkatan konsep kendiri murid. Sampel terdiri

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

127 orang murid sekolah rendah dan dibahagikan kepada empat kumpulan yang terdiri kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Soal selidik menggunakan *Tennessee Self Concept Scale:2* khusus untuk kanak-kanak. Reka bentuk kajian adalah quasi eksperimental Solomon empat kumpulan. Kumpulan rawatan menerima rawatan selama tujuh minggu manakala kumpulan kawalan menjalani aktiviti bimbingan sekolah seperti biasa. Dapatan kajian menunjukkan tidak terdapat kesan bagi ujian pra. Dapatan juga menunjukkan tidak terdapat kesan rawatan berdasarkan jantina dan pencapaian akademik. Keseluruhannya modul bimbingan kelompok ini berkesan dalam meningkatkan konsep kendiri murid.

Kajian oleh Maree (2019) mengkaji tentang nilai pembinaan kelompok kaunseling kerjaya dalam di sekolah tinggi. Pengkaji menggunakan persampelan *purposive* untuk memilih peserta yang telah mendapatkan kaunseling kerjaya. Reka bentuk yang digunakan adalah kaedah rawatan secara *mixed method*. Peserta kajian seramai (N = 57) telah melengkapkan alat kajian yang digunakan *Career Adapt-Abilities Scale–South Africa* (CAAS-SA) sebelum dan selepas rawatan intervensi. Alat kajian *Career Interest Profile* dan *Maree Career Matrix* digunakan untuk memudahkan intervensi, manakala CAAS-SA digunakan untuk menguji hipotesis penyelidikan. Dapatan kajian menunjukkan bahawa kesesuaian kerjaya lelaki dan perempuan telah meningkat secara sepenuhnya di semua subkala CAAS-SA. Didapati tiada perbezaan berdasarkan jantina. Namun, terdapat perbezaan antara kedua-dua skor jantina lelaki dan jantina perempuan dan perbezaan pada skor subskala Kawalan dan Keyakinan ketika pra ujian dan pos ujian. Kajian menunjukkan nilai pembinaan kelompok kaunseling kerjaya pada nilai yang tetapkan mengikut kumpulan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rumusan kajian lepas pengkaji mendapati kurang kajian terhadap kelompok bimbingan yang melihat kesan ke atas penerokaan dan membuat keputusan kerjaya sekolah menengah. Fokus kajian kebanyakan melibatkan aspek konsep kendiri dan penghargaan kendiri dalam kalangan murid. Dengan itu pendekatan TPTR melalui MKBTPTR akan menjadi pendekatan alternatif yang sesuai dalam membantu murid dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya.

2.11.4 Kajian-kajian lepas penerokaan kerjaya

Perbincangan mengenai kajian penerokaan kerjaya telah dilaksanakan oleh pengkaji-pengkaji terdahulu. Pelbagai fokus yang ditemui oleh pengkaji dalam kajian pengkaji terdahulu dalam memfokuskan kajian mereka terhadap penerokaan kerjaya. fokus kajian yang melibatkan penerokaan kerjaya melibatkan tumpuan terhadap penerokaan dalam dan diri, penerokaan sikap dan peranan terhadap kerjaya, lokus kawalan diri terhadap kerjaya, penerokaan kesesuaian kerjayan mengikut jantina, penerokaan kerjaya dan kebolehsuaian tingkah laku, dan meneroka penyesuaian kerjaya. Kajian-kajian yang dilaksanakan oleh pengkaji terdahulu dalam perbincangan di bawah mensasarkan terhadap golongan remaja.

Kajian oleh Lazarides, Rohowski, Ohlemann, dan Ittel (2016) yang bertujuan menyokong penerokaan kerjaya murid terhadap murid yang mendaftar kursus wajib iaitu pendidikan vokasional sekolah menengah di Jerman. Kajian melibatkan hubungan antara ciri-ciri bilik kelas murid (sokongan untuk autonomi, kecekapan dan keterkaitan), motivasi intrinsik murid dan penerokaan kerjaya mereka (penerokaan diri

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dan alam sekitar). Analisis data dilakukan kepada1780 orang murid mewakilli 7 hingga 10 murid lelaki (lelaki: 54, 2%) dari 13 sekolah menengah di Jerman. Hasil daripda pemodelan persamaan struktur mendapati bahawa sokongan yang diberikan oleh murid terhadap autonomi, kecekapan dan keterkaitan dalam kelas secara signifikan mempunyai kaitan positif dengan motivasi intrinsik dan penerokaan diri mereka. Sokongan yang diberikan oleh murid untuk kecekapan adalah sangat positif berkaitan dengan penerokaan alam sekitar. Perkaitan yang diberikan oleh murid di dalam kelas secara signifikan mempunyai kaitan positif dengan pencapaian mereka. Motivasi intrinsik secara signifikan berhubungkait secara positif dengan penerokaan dan pencapaian diri dan persekitaran. Keputusan menunjukkan bahawa pendekatan dalam model yang diuji berbeza untuk lelaki dan perempuan. Penemuan dibincangkan berkaitan dengan implikasi mereka untuk penyediaan kerjaya di sekolah, serta berkaitan dengan proses motivasi gender.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian oleh Ginevra, Pallini, Vecchio, Nota, dan Soresi (2016) melalui pendekatan berdasarkan Reka Bentuk Kehidupan. Kajian bertujuan untuk mengkaji hubungan antara beberapa pembentukan yang berkaitan terhadap remaja bagi mengendalikan pasaran kerjaya semasa dan peranan mereka yang mempengaruhi kepelbagaian dalam kesesuaian kerjaya, sikap positif terhadap masa depan dan orientasi kehidupan masa depan. Kajian menekankan kepada peranan atau sikap positif terhadap orientasi masa depan dan juga kehidupan masa depan terhadap perkaitan antara hubungan penyesuaian kerjaya dan personaliti. Kajian melibatkan seramai 774 orang remaja yang terdiri 408 orang lelaki dan 366 orang perempuan. Keputusan kajian menunjukkan bahawa kesesuaian kerjaya diramalkan secara tidak langsung melalui sikap positif terhadap orientasi masa depan, kehidupan pada masa depan dan keraguan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kerjaya. Manakala implikasi hasil kajian yang dijalankan tentang pentingnya memberikan penekanan kepada menyokong penyesuaian kerjaya, mempunyai harapan, beroptimistik dan berorientasikan masa depan dalam masa remaja.

Nik Muhammad (2016) menjalankan kajian mengenai tahap kematangan kerjaya dan efikasi kendiri dalam membuat keputusan kerjaya. Seramai 50 responden iaitu 25 lelaki dan 25 perempuan murid tingakatan enam di sebuah sekolah menengah. Kajian ini menggunakan soal selidik inventori kematangan kerjaya (IKK) dan soal selidik Efikasi kendiri membuat meputusan kerjaya atau *Career Decision Making Slf Efficacy Scale Short-form* (CDMSE-SF). Hasil kajian mendapati tahap kematangan kerjaya adalah sederhana. Hasil efikasi kendiri dalam membuat keputusan kerjaya murid didapati tinggi. Hasil kajian juga mendapati tiada perbezaan signifikan antara kematanga kerjaya dengan efikasi kendiri dalam membuat keputusan kerjaya murid berdasarkan jantina.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian Mohd Azrul (2014) untuk mengenalpasti faktor-faktor yang mempengaruhi kematangan kerjaya murid tahun akhir di empat buah pusat latihan teknologi tinggi (ADTEC) yang terpilih. Kajin ini melihat perhubungan kematangan kerjaya dikenalpasti dengan pemboleh ubah jantina, penyertaan program kerjaya, pencapaian akademik, nilai bekerja, *career decision making self efficacy* (CDMSE) dan penghargaan kendiri. Hasil didapati tahap kematangan kerjaya berada tahap sederhana tinggi dan tiada perbezaan berdasarkan jantina dan pencapaian akademik murid. hasil juga mendapati wujud perhubungan nilai bekerja, CDMSE dan penghargaan kendiri dengan kematangan kerjaya. Keseluruhannya, CDMSE, penghargaan kendiri nilai bekerja hanya 60.4% dariapa variasi kematangan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Manakala Tressler (2015) telah menjalankan kajian untuk meningkatkan tingkah laku penerokaan kerjaya melalui kerangka mesej. Seramai 164 orang murid kolej terlibat dalam kajian. Kajian ini meneroka kesan kerangka mesej ke atas tingkah laku penerokaan kerjaya untuk memahami bagaimana kerangka mesej boleh diaplikasikan dalam domain kerjaya. Dengan kaedah tersebut akan membantu murid dalam memilih kerjaya. Hasil dapatan kajian menunjukkan lokus kawalan dan efikasi kendiri membuat keputusan kerjaya mempengaruhi tindak balas tingkah laku terhadap mesej.

Kajian oleh Maree (2019) mengkaji tentang nilai pembinaan kelompok kaunseling kerjaya dalam di sekolah tinggi. Pengkaji menggunakan persampelan *purposive* untuk memilih peserta yang telah mendapatkan kaunseling kerjaya. Reka bentuk yang digunakan adalah kaedah rawatan secara *mixed method*. Peserta kajian seramai (N = 57) telah melengkapkan alat kajian yang digunakan *Career Adapt-Abilities Scale–South Africa* (CAAS-SA) sebelum dan selepas rawatan intervensi. Alat kajian *Career Interest Profile* dan *Maree Career Matrix* digunakan untuk memudahkan intervensi, manakala CAAS-SA digunakan untuk menguji hipotesis penyelidikan. Dapatan kajian menunjukkan bahawa kesesuaian kerjaya lelaki dan perempuan telah meningkat secara sepenuhnya di semua subkala CAAS-SA. Didapati tiada perbezaan berdasarkan jantina. Namun, terdapat perbezaan antara kedua-dua skor jantina lelaki dan jantina perempuan dan perbezaan pada skor subskala Kawalan dan Keyakinan ketika pra ujian dan pos ujian. Kajian menunjukkan nilai pembinaan kelompok kaunseling kerjaya pada nilai yang tetapkan mengikut kumpulan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian oleh Šverko dan Babarović (2019) untuk menilai kebolehgunaan model pembinaan kerjaya yang disesuaikan untuk menerangkan peralihan kerjaya selepas sekolah ketika remaja. Kajian pertama memberi tumpuan terutamanya kepada hubungan silang kerangka antara sumber adaptasi dan penyesuaian respons. Manakala pada kajian kedua pula meneroka proses penuh penyesuaian kerjaya dalam tempoh jangka masa panjang termasuk semua empat dimensi adaptasi. Sebagai langkah kesediaan penyesuaian, GPA, ciri personaliti dan teras penilaian kendiri digunakan. Sumber kebolehgunaan diukur dengan empat aspek penyesuaian iaitu kebimbangan, kawalan, rasa ingin tahu dan keyakinan. Sementara respons yang diadaptasi dijalankan sebagai penglibatan dalam pembinaan kerjaya dan kesukaran membuat keputusan kerjaya. Hasil analisa menyokong model pembinaan kerjaya penyesuaian dalam kedua-dua kajian. Secara keseluruhannya, penemuan dari dua kajian ini menyokong model penyesuaian pembinaan kerjaya menunjukkan bahawa sumber kebolehsuaian dan tingkahlaku yang diadaptasikan mempunyai peranan mediasi dalam proses pembinaan kerjaya dalam ketika remaja.

Orang dewasa muda yang bersedia untuk dunia kerja dijangka menjadi individu yang mempunyai tanggungjawab untuk mengurus kerjaya mereka dan mempunyai kemahiran penyesuaian kerjaya. Dengan itu, tujuan kajian oleh Öztemel dan Yıldız-Akyol (2019) adalah untuk mengkaji sama ada kebahagiaan, sokongan sosial, dan orientasi masa depan dapat meramalkan penyesuaian kerjaya dewasa muda. Instrumen-instrumen yang digunakan dalam kajian ini ialah Skala Keupayaan-Kemampuan, Borang Kebahagiaan Oxford, Skala Multidimensi Sokongan Sosial, Skala Sikap Menuju Masa Depan, dan Borang Maklumat Peribadi yang disediakan oleh para penyelidik. Keputusan menunjukkan bahawa kebahagiaan, sokongan sosial yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dirasakan, sikap positif terhadap masa depan, dan sikap yang dirancang untuk masa depan adalah sangat positif berkaitan dengan kesesuaian karir. Keputusan ini menunjukkan bahawa individu yang mempunyai tahap kebahagiaan yang tinggi dan sikap positif dan terancang ke arah masa depan, dan mereka yang menerima sokongan sosial yang positif dari hubungan sosial mereka seperti ibu bapa, rakan-rakan, dan orang lain yang lain, lebih menyesuaikan diri dengan kerjaya.

Rumusannya, kajian-kajian oleh pengkaji terdahulu dalam mengkaji penerokaan kerjaya memberi tumpuan pelbagai aspek terhadap remaja. Aspek-aspek tersebut membantu remaja dalam memfokuskan penerokaan dalam diri, sikap, tingkah laku dalam memenuhi kebolehsuaian kerjaya. Dengan demikian remaja akan menyesuaikan tingkah laku terhadap membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.11.5 Kajian-kajian lepas membuat keputusan kerjaya

Perbincangan tentang kajian lepas terhadap membuat keputusan kerjaya turut dilaksanakan oleh pengkaji-pengkaji terdahulu. Pemilihan perbincangan kajian-kajian terdahulu memfokus kepada penglibatan remaja diperingkat persekolahan menengah atas dan kolej dalam membuat keputusan kerjaya. Pelbagai fokus perbincangan kajian yang lepas dilaksanakan oleh pengkaji terdahulu sebagai sokongan kepada kajian ini. Kajian yang lepas yang dapat dikemukakan dalam membuat keputusan kerjaya adalah meliputi fokus kepada penglibatan akademik, pengaruh jantina, sokongan sosial, proses membuat keputusan kerjaya, gaya didikan keibubapaan, pengaruh psikologi dan proses membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian oleh Bounds (2017) terhadap faktor kontekstual dalam pembangunan kerjaya remaja Amerika Afrika. Seramai 104 orang murid sekolah tinggi mendaftar mengikuti program *upward bound.* Tiga soal selidik dijawab oleh para murid iaitu *Career Decision Self Efficacy Short Form* (CDSE-SF), *Ethnic Identity* dan *Academic Self Concept Scale* (ASCS). Dapatan kajian menunjukkan efikasi kendiri membuat keputusan kerjaya secara signifikan berhubung dengan identiti etnik dan konsep kendiri akademik. Tetapi konsep kendiri akademik adalah peramal yang kuat efikasi kendiri membuat keputusan kerjaya berbanding identiti etnik.

Selanjutnya Lam dan Santos (2017) mengkaji tentang program intervensi efikasi kendiri membuat keputusan kerjaya, kesediaan kerjaya dan kesukaran membuat keputusan kerjaya. Kajian berbentuk eksperimental melibatkan 244 orang murid tingkatan enam dan pelaajr dua buah kolej di Kuala Lumpur dan Selangor. Soal selidik yang digunakan ialah *Career Decision Self Efficay (CDSE), Career Indecision* dan *Career Decision Diffculties (CDDs).* Dapatan menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan kesediaan kerjaya dan efikasi kendiri membuat keputusan kerjaya berdasarkan jantina murid.

Seterusnya kajian oleh Waziri (2017) tentang keberkesanan program kaunseling terhadap aspirasi murid sekolah menengah, efikasi kendiri, halangan kerjaya, pengetahuan memilih kolej dan pemilihan bidang pembelajaran. Soal selidik yang dibina untuk mengukur lima bidang iaitu aspirasi murid, efikasi kendiri, gangguan halangan, pengetahuan proses kemasukan kolej dan pemilihan kursus pengajian. Kajian menggunakan kuasi eksperimental yang melibatkan 88 orang murid. Dapatan kajian

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menunjukkan tidak terdapat perbezaan sinifikan bagi pemilihan bidang, efikasi kendiri, halangan kerjaya, pengetahuan memilih kolej dan aspirasi kerjaya murid.

Kajian oleh Bacanli (2016) dengan mengadaptasi Soal Selidik Kesukaran Membuat Keputusan Kerjaya (CDDQ) terhadap murid sekolah tinggi Turki dan untuk mengkaji perbezaan jantina, perbezaan gred, dan perbezaan antara murid yang memutuskan dan yang belum membuat keputusan. Sampel terdiri daripada 2509 murid; 1332 (53.09%) adalah remaja perempuan dan 1177 (46.91%) adalah remaja lelaki dari sembilan sekolah akademik di Ankara, Turki. Hasil kajian menunjukkan bahawa struktur versi CDDQ Turki adalah serupa dengan struktur CDDQ asal. Pada kebiasaan umum, remaja perempuan dilaporkan menghadapi kesulitan yang lebih besar dan dipercayai kesulitan yang tidak dapat diselesaikan berbanding remaja lelaki. Remaja lelaki dilaporkan kurang bermotivasi yang lebih tinggi berbanding remaja perempuan. Murid yang belum pasti membuat keputusan dilaporkan mempunyai lebih banyak kesukaran berbanding murid yang telah membuat keputusan.

Kemudian, kajian Gilstrap (2016) kepada 124 orang murid di 32 buah sekolah di Mississippi, Misouri, Michigan, Louisiana dan Tennessee. Tujuan kajian untuk mengkaji pengaruh halangan kerjaya, sokongan sosial, dan efikasi kendiri membuat keputusan kerjaya. Kajian ini menggunakan soal selidik *My Perceptions of Barries Scale (MPB), Multidemensional Scale of Perceived Social Support (MSPPSS)* dan *Career Decision Self Efficacy Scale Short Form (CDSE-SF).* Dapatan kajian mendapati sistem sokongan dan halangan perkahwinan mempunyai pengaruh ke atas pemilihan universiti. Dengan itu, keputusan menunjukkan sokongan sosial berdasarkan rakan peramal penting sebagai pilihan murid untuk memasuki kolej selepas tamat sekolah

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menengah dan menjangkakan dirinya menjadi murid kolej dalam tempoh tiga hingga lima tahun.

Selanjutnya kajian oleh Nyhof (2013) untuk mengkaji keberkesanan program intervensi kerjaya murid junior dan senior sekolah menengah. Soal selidik yang digunakan ialah *Career Decision Self Efficacy Scale Short Form* (CDSE-SF) dan *Perception of Educational Barriers Scale* (PEB). Hasil kajian pada sub skala efikasi kendiri membuat keputusan kerjaya didapati secara ketara meningkat pada penetapan matlamat. Dapatan skor efikasi kendiri membuat keputusan kerjaya oleh murid perempuan lebih tinggi berbanding murid lelaki.

Kajian oleh Gati, Saka, dan Krausz (2001) mengkaji corak kesukaran membuat keputusan kerjaya yang dihadapi oleh 417 orang dewasa muda yang menggunakan satu atau lebih sistem bimbingan kerjaya dibantu komputer (CACGS) yang terdapat di salah satu pusat kaunseling Pentadbiran Veteran Israel, dan menilai keberkesanannya CACGS dalam mengurangkan kesukaran membuat kerjaya mereka. Kesulitan membuat keputusan kerjaya didapati paling tinggi untuk individu yang sebelum proses pra-pemeriksaan proses membuat keputusan kerjaya dan paling rendah bagi mereka yang berada di peringkat pilihan. Pengurangan kesukaran selepas menggunakan CACGS adalah signifikan secara statistik dalam tujuh daripada 10 kategori kesukaran yang diperiksa: pengurangan yang ketara ditemui untuk kesulitan yang berkaitan dengan kekurangan maklumat. Tiada pengurangan sedemikian diperhatikan untuk kesulitan yang berkaitan dengan konflik luar. Persepsi para peserta dibantu melalui penggunaan dialog CACGS. Pencapaian tertinggi adalah bagi individu yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menggunakan ketiga-tiga sistem tersebut. Manakala pencapaian yang paling rendah adalah bagi mereka yang hanya mengakses salah satu dari tiga CACGS.

Kajian Sovet dan Metz (2014) membandingkan hubungan gaya keibubapaan dengan membuat keputusan kerjaya remaja dari konteks Barat dan Timur. Khususnya, 575 murid sekolah tinggi Perancis dan 613 murid sekolah menengah Korea Selatan menyelesaikan soal selidik menilai gaya keibubapaan, kesulitan membuat keputusan kerjaya, dan keputusan kerjaya diri. Remaja Korea mempunyai kepercayaan diri yang lebih rendah dari keyakinan diri dan kesulitan membuat keputusan kerjaya yang lebih tinggi daripada remaja Perancis. Gaya keibubapaan otoritarian yang dikaitkan dengan skor yang lebih tinggi mengenai keputusan kerjaya diri dan skor yang lebih rendah pada ukuran kesukaran membuat keputusan kerjaya dalam sampel Korea sementara gaya keibubapaan berwibawa dikaitkan dengan skor yang lebih tinggi mengenai keberkesanan diri keputusan kerjaya dan skor yang lebih rendah pada ukuran kesukaran membuat keputusan kerjaya dalam sampel Perancis. Keputusan menunjukkan kesan yang signifikan terhadap gaya jantina dan keibubapaan dalam hasil membuat keputusan kerjaya kedua-dua sampel.

Kebimbangan perkembangan kerjaya dan yang agak kronik ditunjukkan Xu dan Tracey (2014) dalam kajian tentang individu mengalami kesulitan ketika memilih kerjaya. Secara khusus, persoalan-persoalan antara kesulitan membuat keputusan kerjaya (Kuesioner Kesilapan-Membuat Keputusan Kerjaya, ukuran keraguan kerjaya perkembangan) dan faktor personaliti *Bigfive* dikaji dalam kalangan peserta dari tiga kelompok pendidikan: 248 murid sekolah menengah, 167 kepada pelatih latihan kerja (OJT), dan 186 murid universiti. Hasilnya menunjukkan bahawa murid universiti

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mengalami kurang keriangan kerjaya perkembangan daripada murid sekolah menengah dan pelatih OJT, yang menunjukkan bahawa persekitaran pendidikan individu mempengaruhi kelaziman kesukaran tersebut. Walau bagaimanapun, faktor personaliti *Extroversion* dan *Neuroticism* secara konsisten menjelaskan peratusan kepelbagaian yang lebih besar dalam tahap kebimbangan kerjaya perkembangan peserta dalam ketiga-tiga sampel berbanding dengan tahap pendidikan atau umur. Keputusan ini menunjukkan bahawa kebimbangan kerjaya perkembangan sebenarnya mungkin lebih dikaitkan dengan personaliti.

Kajian Shin dan Kelly (2015) bertujuan untuk mengkaji strategi ketahanan dan membuat keputusan sebagai peramal kesukaran yang berpengalaman semasa proses membuat keputusan kerjaya. Murid kolej (n = 364) memberi respons kepada langkah-langkah ketahanan, strategi membuat keputusan kerjaya, dan kesukaran keputusan kerjaya. Keputusan menunjukkan bahawa strategi ketahanan dan membuat keputusan menyumbang 46% daripada varians dalam kesukaran keputusan kerjaya. Ketahanan mempunyai pengaruh yang lebih besar terhadap masalah yang dihadapi semasa membuat keputusan daripada pada masalah yang dihadapi pada permulaan proses. Hasilnya menunjukkan pentingnya mengurangkan penangguhan di semua peringkat pengambilan keputusan dan keperluan untuk menggalakkan ketahanan untuk menangani kesulitan keputusan.

Kajian Cassie dan Chen (2012) bertujuan melihat perbezaan kesan intervensi pendidikan terhadap kematangan kerjaya murid sekolah menengah. Perbincangan dimensi kematangan kerjaya melibatkan konguren, kepastian kerjaya, kesediaan kerjaya, efikasi kendiri membuat keputusan kerjayadan eksplorasi kerjaya. Responden

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

terdiri 370 murid gred 10 dari lapan buah sekolah awam di Kanada. Dapatan kajian menunjukkan penglibatan kerjaya murid lelaki mempunyai pengaruh positif efikasi kendiri membuat keputusan kerjaya. Manakala perkembangan kematangan kerjaya pada kedua-dua jantina menunjukkan berlaku secara berbeza.

Kesimpulannya, kajian-kajian yang lepas yang dimuatkan terhadap membuat keputusan kerjaya mempunyai kesan masing-masing dan tersendiri. Dengan itu, melalui kajian yang dijalankan ini akan dapat memberi satu lagi kesan sumbangan kepada aspek membuat keputusan kerjaya berdasarkan kepada MKBTPTR.

2.11.6 Kajian lepas aplikasi teori pilihan terapi realiti tentang kerjaya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian-kajian berikut menunjukkan bahawa pendekatan Teori Pilihan Terapi Realiti berkesan dalam menyokong individu, terutamanya murid, dalam proses penerokaan dan pemilihan kerjaya dengan menekankan tanggungjawab kendiri dan pemilihan tingkah laku yang sesuai.

Modul ini dibangunkan oleh Haziq Azree dan Zalipah (2024). untuk membantu murid sekolah menangani stres, kebimbangan, dan kemurungan melalui pendekatan Teori Pilihan dan Terapi Realiti. Walaupun fokus utama adalah kesejahteraan psikologi, modul ini juga menyokong penerokaan kerjaya dengan menekankan tanggungjawab kendiri dan pemilihan tingkah laku yang sesuai.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Seterusnya kajian yang dijalankan oleh Nurul Fathihah (2023) bagi menilai kesan bimbingan kelompok berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti terhadap aspek psikologi murid berpencapaian rendah. Hasil kajian menunjukkan peningkatan dalam kepuasan dan kesejahteraan psikologi, yang secara tidak langsung dapat mempengaruhi keyakinan dalam membuat keputusan kerjaya.

Selanjutnya kajian oleh Yusron, Putri dan Andieni (2017) menilai keberkesanan kaunseling realiti dalam membantu mahasiswa program Bimbingan dan Kaunseling memantapkan keputusan kerjaya mereka. Hasil kajian menunjukkan peningkatan signifikan dalam kestabilan keputusan kerjaya selepas intervensi.

Sementara itu, kajian oleh Mason dan Dye (2017) menekankan penggunaan Terapi Realiti dalam program kaunseling sekolah untuk meningkatkan pencapaian akademik dan kemahiran membuat keputusan kerjaya murid. Pendekatan ini membantu murid mengenal pasti keperluan asas mereka dan membuat pilihan yang bertanggungjawab dalam konteks akademik dan kerjaya.

Manakala, kajian oleh Hashemi, Pordanjani dan Barabadi (2019) untuk menilai keberkesanan terapi realiti kumpulan berasaskan Teori Pilihan terhadap keberkesanan kendiri kerjaya dalam kalangan murid universiti. Melalui reka bentuk pra-ujian dan pasca-ujian dengan kumpulan kawalan, 30 murid telah dibahagikan kepada kumpulan eksperimen dan kawalan. Kumpulan eksperimen menjalani 10 sesi terapi realiti kumpulan. Hasil kajian menunjukkan peningkatan signifikan dalam keberkesanan kendiri kerjaya, termasuk dimensi realistik, penyiasatan, artistik, sosial, konvensional, dan keusahawanan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Penerangan tentang kerjaya dalam kerangka Teori Pilihan dengan menjelaskan kerjaya sebagai hasil pilihan kendiri. Glasser (1998) menekankan bahawa semua tingkah laku adalah pilihan. Dalam konteks kerjaya, seseorang individu memilih laluan kerjaya berdasarkan keinginan untuk memenuhi keperluan asas psikologi, seperti kuasa (ingin berjaya, dihormati), kebebasan (autonomi dalam kerja), cinta dan kepunyaan (berhubung dengan orang lain melalui kerjaya), keseronokan (minat terhadap bidang kerja), kelangsungan hidup (keselamatan kewangan). Peranan *World of Quality*, Glasser memperkenalkan konsep "Dunia Berkualiti" (Quality World) iaitu gambaran mental tentang apa yang penting bagi seseorang individu. Dalam kerjaya, ini merujuk kepada gambaran ideal seseorang tentang pekerjaan impian mereka, model peranan kerjaya, nilai dan matlamat hidup yang mereka inginkan melalui kerjaya. Perubahan tingkah laku ke arah pilihan kerjaya yang lebih baik.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Teori Pilihan menggalakkan individu menilai apakah tingkah laku mereka sekarang membawa mereka ke arah kerjaya yang mereka inginkan. Jika tidak, mereka diajar untuk memilih tingkah laku baharu yang lebih konstruktif dan bertanggungjawab. Kesimpulan, walaupun Glasser tidak membincangkan secara eksplisit soal kerjaya, prinsip-prinsip Teori Pilihan, menggalakkan kesedaran kendiri, menyokong pemilihan kerjaya berdasarkan nilai peribadi dan keperluan psikologi, memberikan pendekatan berorientasikan tanggungjawab dan realiti, yang sangat sesuai digunakan dalam modul bimbingan dan kaunseling kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Fokus utama Wubbolding (2011) adalah kepada pengembangan dan aplikasi Terapi Realiti yang diasaskan oleh William Glasser, termasuk dalam konteks pembangunan diri dan pemilihan kerjaya. Wubbolding ialah salah seorang tokoh utama yang memperluas kerangka Terapi Realiti, menjadikannya lebih sistematik dan sesuai untuk pelbagai konteks, termasuk pendidikan dan bimbingan kerjaya. Wubbolding memperkenalkan struktur WDEP satu pendekatan sistematik dalam Terapi Realiti yang sesuai digunakan dalam konteks kerjaya. W – Wants: Apakah yang individu inginkan dalam hidup dan kerjaya mereka? D – Doing: Apakah yang mereka lakukan sekarang untuk mencapai matlamat tersebut? E – Evaluation: Adakah tindakan semasa mereka membantu atau menghalang pencapaian matlamat kerjaya? P – Planning: Apakah rancangan yang realistik dan bertanggungjawab untuk masa depan kerjaya? Pendekatan ini membantu murid atau klien membuat keputusan kerjaya secara aktif dan sedar, berdasarkan keperluan dan pilihan peribadi mereka. Kerjaya sebagai ruang pemenuhan keperluan psikologi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selaras dengan Teori Pilihan, kerjaya dilihat bukan hanya sebagai pekerjaan, tetapi sebagai satu cara untuk memenuhi keperluan asas seperti kuasa dan pencapaian, kepunyaan dan hubungan, kebebasan dalam memilih dan mengawal hidup serta keseronokan melalui aktiviti bermakna. Penekanan pada tanggungjawab dan reality. Wubbolding menekankan bahawa individu bertanggungjawab ke atas pilihan kerjaya mereka. Jika mereka tidak berpuas hati dengan haluan semasa, mereka perlu mengenal pasti alternatif dan merancang tindakan baru selaras dengan prinsip *pemilihan kerjaya berdasarkan realiti dan kawalan diri*. Kesimpulan, Wubbolding (2011) memberi kerangka praktikal untuk menggunakan Terapi Realiti dalam membantu individu memilih dan membina kerjaya yang sesuai dengan nilai, keperluan, dan matlamat hidup

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mereka. Pendekatan WDEP sangat berguna dalam sesi kaunseling kerjaya untuk murid sekolah menengah, kolej, atau individu dewasa.

Manakala itu pula, Duffy dan Sedlacek (2007), penulis meneliti bagaimana konsep *"calling"* (panggilan kerjaya) berkait rapat dengan perkembangan kerjaya, terutamanya dari segi makna, motivasi, dan kepuasan dalam pilihan kerjaya. Ia menjelaskan bahawa *"calling"* merujuk kepada perasaan bahawa seseorang itu dipanggil untuk menjalankan sesuatu kerja yang memberi makna peribadi yang mendalam, menyumbang kepada sesuatu yang lebih besar daripada diri sendiri, dan selari dengan nilai dan identiti peribadi. Individu yang merasakan mereka mempunyai *"calling"* cenderung membuat pilihan kerjaya yang lebih mantap, bersemangat, dan berdaya tahan. Perbezaan antara "mempunyai" dan "mencari" *calling,* yang telah mempunyai calling lebih jelas dalam arah kerjaya, tinggi dalam kepuasan dan komitmen.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Sementara itu, yang sedang mencari calling dalam proses penerokaan kerjaya, memerlukan sokongan untuk membina identiti kerjaya. Kedua-duanya memberi implikasi penting kepada strategi bimbingan kerjaya, terutamanya dalam kalangan remaja dan murid sekolah menengah yang masih mencari arah. Implikasi terhadap bimbingan dan intervensi kerjaya dengan mencadangkan supaya intervensi kerjaya memberi ruang kepada murid. Menyatakan nilai peribadi dan tujuan hidup, meneroka kerja yang selari dengan identiti dan aspirasi dalaman, dan membina hubungan antara kerjaya dan konsep kendiri yang lebih luas (makna, spiritualiti, sumbangan sosial). Kesimpulan, kajian ini menekankan bahawa membangunkan *"calling"* adalah satu dimensi penting dalam perkembangan kerjaya, bukan hanya dari segi pilihan pekerjaan,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

tetapi juga dari segi makna dan kesungguhan dalam menjalani kerjaya tersebut. Ini sangat relevan untuk pendekatan kaunseling kerjaya yang lebih holistik dan berpaksikan individu.

Sementara itu, kajian oleh Kim dan Lee (2014) membincangkan secara langsung kesan intervensi Terapi Realiti dalam konteks pemilihan kerjaya murid sekolah menengah. Kajian ini menilai keberkesanan kaunseling kelompok berasaskan Terapi Realiti terhadap dua aspek penting dalam pembangunan kerjaya murid. Peningkatan keupayaan membuat keputusan kerjaya, dan pengurangan kebimbangan berkaitan kerjaya. Intervensi yang digunakan berpandukan prinsip *Choice Theory* dan *Reality Therapy* dengan struktur sesi kelompok yang membantu murid mengenal pasti keperluan dan matlamat kerjaya peribadi *(Wants).* Menilai tingkah laku semasa dan kesannya terhadap kerjaya *(Doing dan Evaluation).* Merancang langkah-langkah konkrit ke arah kerjaya yang dikehendaki *(Planning).* Meningkatkan tanggungjawab dalam membuat pilihan kerjaya.

Hasil kajian, murid dalam kumpulan intervensi menunjukkan peningkatan signifikan dalam kemahiran membuat keputusan kerjaya berbanding kumpulan kawalan. Tahap kebimbangan berkaitan kerjaya mereka juga berkurang dengan ketara. Terapi Realiti berkesan dalam menggalakkan kesedaran kendiri dan pemilikan tanggungjawab, dua faktor penting dalam proses membuat keputusan kerjaya yang sihat. Kesimpulan, kajian ini memberikan bukti empirikal bahawa Terapi Realiti dalam bentuk kaunseling kelompok merupakan pendekatan yang berkesan dalam menyokong murid sekolah menengah membuat keputusan kerjaya dengan lebih yakin dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

bertanggungjawab, serta membantu mengurangkan kebimbangan yang berkaitan dengan proses tersebut.

Kajian oleh Rahman, Ibrahim, dan Shamsuddin (2018) membincangkan aplikasi Terapi Realiti dalam konteks bimbingan kerjaya di sekolah menengah Malaysia, dengan tumpuan kepada pelaksanaan praktikal dan kesan terhadap murid. Kajian ini dijalankan di sekolah menengah di Malaysia dan memberi penekanan kepada relevansi Terapi Realiti dalam bimbingan kerjaya murid tempatan, terutama dalam menghadapi cabaran, ketidakpastian arah kerjaya, kurangnya motivasi kendiri dan kecenderungan membuat keputusan berdasarkan tekanan luar (contoh: keluarga, rakan sebaya). Prinsip Terapi Realiti dalam bimbingan kerjaya digunakan dalam sesi bimbingan kerjaya, termasuk pemilikan tanggungjawab terhadap pilihan kerjaya. Penilaian tingkah laku sekarang berhubung matlamat masa depan. Pembangunan rancangan konkrit ke arah kerjaya pilihan. Penerapan konsep "WDEP" *(Wants, Doing, Evaluation, Planning)* dalam membantu murid menstrukturkan pilihan dan tindakan mereka secara lebih sedar dan berfokus.

Penemuan dan Cadangan, kaunseling berasaskan Terapi Realiti membantu murid lebih sedar tentang minat dan potensi diri, serta meningkatkan motivasi dalaman untuk meneroka kerjaya. Murid yang mengikuti sesi bimbingan ini lebih proaktif dalam membuat perancangan kerjaya dan menunjukkan keyakinan yang lebih tinggi. Kajian mencadangkan bahawa guru bimbingan dan kaunseling (GBK) di sekolah boleh mengadaptasi Terapi Realiti secara fleksibel dalam program pembangunan kerjaya. Kesimpulan, kajian ini menyokong penggunaan Terapi Realiti sebagai pendekatan efektif dalam pembangunan kerjaya murid sekolah menengah Malaysia. Ia bukan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

sahaja selari dengan keperluan murid, tetapi juga menggalakkan pendekatan yang berasaskan tanggungjawab, pilihan, dan kesedaran kendiri dalam pemilihan kerjaya.

Manakala itu pula, penulisan oleh Fall, Holden dan Marquis (2010) yang membincangkan pelbagai teori kaunseling dan psikoterapi, termasuk Reality Therapy dan aplikasinya dalam pelbagai bidang, seperti pendidikan, hubungan interpersonal, dan pembangunan kerjaya. Dalam bab berkaitan Terapi Realiti, pendekatan ini menghuraikan untuk membantu individu menyedari kehendak dan keperluan mereka, termasuk dalam aspek kerjaya. Menggalakkan tanggungjawab peribadi terhadap pilihan hidup dan kerjaya. Menyokong individu untuk menilai sama ada tingkah laku semasa selari dengan matlamat masa depan, termasuk matlamat kerjaya. Penerapan dalam bimbingan kerjaya, Terapi Realiti digambarkan sebagai sesuai digunakan dalam bimbingan kerjaya, khususnya bagi individu yang berdepan konflik dalaman mengenai laluan kerjaya. Mengalami ketidakpastian atau kebimbangan kerjaya dan memerlukan pendekatan yang berfokus kepada penyelesaian dan tindakan konkrit.

Penekanan penggunaan model WDEP *(Wants, Doing, Evaluation, Planning)* sebagai alat praktikal untuk membantu klien meneroka dan merancang masa depan kerjaya secara berstruktur. Integrasi dengan teori lain, Terapi Realiti boleh digabungkan dengan teori lain, seperti teori perkembangan kerjaya atau teori kognitif, untuk membentuk pendekatan holistik dalam kaunseling kerjaya. Kesimpulan, Fall et al. (2010) menekankan bahawa Terapi Realiti bukan sekadar intervensi psikologi, tetapi boleh dimanfaatkan sebagai alat kaunseling kerjaya yang memberi fokus kepada tindakan, kesedaran kendiri, dan tanggungjawab terhadap pilihan masa depan. Ini

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menjadikannya sangat relevan untuk digunakan dalam program pembangunan kerjaya, termasuk di sekolah menengah.

Sementara itu, kajian oleh Muthiah dan Hassan (2021) membincangkan secara khusus peranan Terapi Realiti dalam menyokong murid remaja membuat keputusan kerjaya yang berkesan dalam konteks pendidikan Malaysia. Kajian ini memberi tumpuan kepada bagaimana prinsip dan teknik Terapi Realiti digunakan untuk membantu murid remaja menilai, memilih dan merancang kerjaya berdasarkan kesedaran kendiri dan tanggungjawab peribadi. Murid sering menghadapi kekeliruan dalam memilih kerjaya, tekanan daripada keluarga dan rakan sebaya, serta ketidakupayaan membuat keputusan secara rasional. Menggunakan model WDEP *(Wants, Doing, Evaluation, Planning)* sebagai kerangka untuk intervensi, yang membantu murid. Mengenal pasti minat, nilai dan kehendak kerjaya *(Wants).* Meneliti tindakan semasa dan kesesuaiannya dengan matlamat kerjaya *(Doing).* Menilai tingkah laku serta membuat refleksi kendiri *(Evaluation).* Merancang langkah kerjaya secara sistematik dan realistik *(Planning).*

Dapatan kajian, murid yang mengikuti sesi berasaskan Terapi Realiti menunjukkan peningkatan keyakinan dalam membuat keputusan kerjaya. Mereka menjadi lebih proaktif, jelas dalam matlamat, dan bertanggungjawab terhadap pilihan kerjaya sendiri. Pendekatan ini sesuai digunakan oleh guru bimbingan dan kaunseling (GBK) di sekolah untuk menyokong proses pembangunan kerjaya murid. Kesimpulan, kajian ini menyokong bahawa Terapi Realiti adalah pendekatan yang berkesan dalam membantu murid remaja Malaysia membuat keputusan kerjaya yang berasaskan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kesedaran diri dan tanggungjawab, sejajar dengan keperluan konteks pendidikan semasa.

2.12 Rasional penggunaan rawatan kelompok kecil dan kelompok besar

Rawatan kelompok merujuk kepada kaedah di mana individu dirawat dalam kumpulan bersama terapis atau fasilitator. Dalam konteks kajian atau pembangunan modul, penggunaan kelompok kecil dan kelompok besar membawa kepada manfaat yang berbeza bergantung kepada objektif yang ingin dicapai. Kelompok kecil biasanya terdiri daripada 3 hingga 10 orang, dan interaksi dalam kumpulan ini lebih mendalam, dengan setiap ahli mendapat peluang untuk berkongsi pengalaman dan menerima perhatian lebih daripada fasilitator. Dalam kelompok kecil, peserta dapat berkongsi pengalaman secara lebih terbuka dan membina hubungan yang lebih intim dengan fasilitator dan rakan-rakan mereka. Setiap peserta berpeluang menerima lebih banyak perhatian daripada fasilitator atau terapis, yang membolehkan intervensi lebih berfokus kepada keperluan individu. Kajian menunjukkan bahawa rawatan dalam kelompok kecil lebih berkesan untuk menangani isu-isu emosi dan sosial yang kompleks kerana ia membolehkan perbincangan yang lebih peribadi dan perancangan tindakan yang disesuaikan dengan keperluan individu (Yalom, 2005). Corey (2016) mencadangkan bahawa kelompok kecil memberikan peluang kepada peserta untuk lebih terlibat dalam sesi dan memberi perhatian peribadi yang lebih mendalam. Yalom (2005) menekankan bahawa dalam kelompok kecil, proses terapeutik lebih berkesan kerana ahli-ahli kelompok dapat berinteraksi secara langsung dan memberi sokongan satu sama lain.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kelompok besar merujuk kepada kumpulan yang lebih besar, biasanya terdiri daripada lebih daripada 10 orang, dan interaksi antara peserta lebih terbatas berbanding kelompok kecil. Rasional Penggunaannya, pendekatan penyampaian maklumat yang lebih luas. Dalam kelompok besar, interaksi lebih terhad, tetapi ia sangat sesuai untuk pendidikan dan latihan yang memerlukan penyampaian maklumat atau kemahiran dalam skala besar. Pendedahan kepada perspektif yang lebih pelbagai. Peserta dalam kelompok besar dapat mendengar pelbagai pandangan dan pengalaman yang berbeza, yang boleh memperluas pemahaman mereka tentang isu-isu tertentu. Skalabiliti dan jangkauan, dalam kajian atau intervensi yang melibatkan jumlah peserta yang besar, kelompok besar membolehkan jangkauan yang lebih luas dan lebih ekonomikal, kerana ia memerlukan sumber yang lebih sedikit berbanding rawatan kelompok kecil. Kemahiran bekerja dalam kumpulan besar, dalam konteks kerjaya atau latihan, kelompok besar memberi peluang kepada peserta untuk belajar cara berkomunikasi dan bekerja dalam persekitaran yang lebih luas, seperti kemahiran kepimpinan dan kerjasama dalam kumpulan besar. Johnson dan Johnson (2009) menekankan bahawa kelompok besar sangat berkesan untuk pembelajaran dalam skala besar, tetapi untuk kesan yang lebih mendalam dan peribadi, pendekatan kelompok kecil diperlukan. Kajian oleh Burlingame, et.al. (2004) menyoroti perbezaan antara kelompok kecil dan besar dalam konteks terapi psikologi dan memberi penekanan bahawa kelompok kecil lebih berkesan untuk intervensi yang lebih mendalam.

Perbezaan antara kelompok kecil dan kelompok besar interaksi dan sokongan emosional. Dalam kelompok kecil, peserta berpeluang untuk berinteraksi lebih intim, memberi ruang untuk membina hubungan sokongan yang lebih mendalam. Ini sangat penting dalam konteks terapi atau pembangunan kerjaya yang memerlukan sokongan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

emosi dan penglibatan individu. Dalam kelompok besar, interaksi terbatas dan lebih fokus pada penyampaian maklumat, yang sesuai untuk latihan atau seminar yang tidak memerlukan interaksi mendalam (Johnson dan Johnson, 2009). Skop dan fokus kelompok kecil lebih sesuai untuk rawatan atau perbincangan mendalam mengenai isu-isu peribadi atau kerjaya yang kompleks. Manakala kelompok besar lebih sesuai untuk sesi pendidikan, pembelajaran umum, atau penerangan konsep yang memerlukan penyampaian kepada jumlah orang yang besar. Kos dan skalabiliti kelompok kecil memerlukan lebih banyak sumber, termasuk fasilitator atau terapis yang lebih ramai berbanding kelompok besar. Sementara kelompok besar lebih efisien dalam konteks sumber kerana satu fasilitator boleh menangani lebih banyak peserta pada masa yang sama (Burlingame, et.al., 2004). Kesimpulannya, penggunaan kelompok kecil dan kelompok besar dalam kajian atau intervensi perlu dipilih berdasarkan tujuan dan keperluan kajian itu sendiri. Jika tujuannya adalah untuk menangani masalah individu secara mendalam atau membimbing dalam pemilihan kerjaya, maka kelompok kecil lebih berkesan. Sebaliknya, jika tujuan utama adalah untuk pendidikan umum, latihan kemahiran, atau penyampaian maklumat, kelompok besar lebih sesuai.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.13 Isu semasa berkaitan kerjaya

Kerjaya merupakan aspek penting dalam kehidupan individu kerana ia bukan sahaja menentukan taraf ekonomi seseorang, malah memberi makna kepada kehidupan melalui pencapaian, pengiktirafan, dan sumbangan kepada masyarakat. Namun, dalam dunia moden yang pesat berubah, kerjaya tidak lagi sekadar soal mendapatkan pekerjaan tetap. Di Malaysia, pelbagai isu semasa berkaitan kerjaya muncul akibat

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

globalisasi, kemajuan teknologi, serta perubahan sosial dan ekonomi. Penerangan berikut membincangkan beberapa isu utama berkaitan kerjaya masa kini di Malaysia.

Pengangguran Siswazah yang masih tinggi

Pengangguran siswazah di Malaysia terus menjadi isu yang membimbangkan, berpunca daripada jurang ketara antara kemahiran graduan dan keperluan industri. Kajian mendapati bahawa majikan menyuarakan rasa tidak puas hati terhadap tahap kemahiran siswazah yang baru tamat pengajian, terutamanya dalam aspek komunikasi Bahasa Inggeris, kemahiran berfikir kritikal, dan motivasi kendiri (Teoh et al., 2023). Walaupun ramai siswazah memiliki kemahiran asas seperti penggunaan ICT dan kerja berpasukan, kelemahan dalam menyampaikan idea, menyelesaikan masalah serta berinteraksi dengan pihak industri telah dikenal pasti sebagai penghalang utama untuk mendapatkan pekerjaan (Nadarajah, 2021).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Tambahan pula, dalam sektor perkhidmatan dan pembuatan, majikan menekankan keperluan terhadap kemahiran insaniah (soft skills) seperti kepimpinan dan sikap proaktif, yang sering kali kurang dikuasai oleh siswazah baharu (Ab Aziz et al., 2023). Kajian oleh Salahuddin et al. (2023) turut mengesahkan bahawa ketidakpadanan pekerjaan dan kekurangan kemahiran meningkatkan kadar pengangguran, di mana majikan sukar menemui graduan yang benar-benar bersesuaian dengan visi dan operasi syarikat mereka (Salahuddin et al., 2023). Menurut Jeffri dan Rahim (2023), antara faktor tambahan termasuklah sikap graduan yang terlalu memilih kerja bergaji tinggi dan kurang pengalaman praktikal, sekaligus melemahkan keyakinan majikan terhadap keupayaan lulusan tempatan (Jeffri dan Rahim, 2023). Oleh itu, sinergi antara institusi pengajian tinggi dan sektor industri perlu diperkukuh melalui

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

penyelarasan kurikulum, latihan praktikal dan penglibatan awal graduan dalam dunia pekerjaan.

Perubahan Trend Pekerjaan di Malaysia

Trend pekerjaan di Malaysia semakin berubah pasca pandemik dengan pertumbuhan pesat dalam *gig economy*, kerja fleksibel, dan remote working yang memberikan alternatif kepada pekerjaan konvensional. Kajian mendapati bahawa ramai rakyat Malaysia menyertai kerja gig akibat tekanan kewangan semasa pandemik, namun mereka mendapati struktur kerja yang fleksibel ini memberikan peluang pendapatan yang mampan, walaupun berdepan cabaran seperti kekurangan perlindungan sosial dan kestabilan pendapatan (Mohamed dan Nik Mat, 2023).

Dalam masa yang sama, kerajaan Malaysia dilihat semakin menyokong pekerjaan fleksibel ini melalui dasar-dasar yang bertujuan meningkatkan kesejahteraan pekerja gig, seperti bantuan latihan kemahiran dan perlindungan sosial yang lebih komprehensif (Ahmad et al., 2024). Walaupun sektor ini menyumbang kepada penghasilan pendapatan tambahan, ia turut mengundang risiko sosial seperti pengasingan dan ketidakpastian ekonomi. Maka, pembangunan polisi berdasarkan data menyeluruh dan pelaksanaan sistem sokongan diperlukan bagi menjamin kesaksamaan dan kesejahteraan pekerja dalam jangka panjang (Shakil, 2024). Selain itu, faktor motivasi seperti keinginan untuk kebebasan dan kendiri kewangan memainkan peranan penting dalam kejayaan pekerja gig, di mana teori penentuan kendiri (SDT) digunakan untuk memahami aspirasi dan kesejahteraan kewangan mereka (Nasir et al., 2024). Oleh itu, kerangka kerja masa depan perlu menekankan pada latihan berasaskan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

teknologi, perlindungan sosial yang inklusif, dan pemantauan polisi secara berterusan bagi memastikan pembangunan mampan sektor pekerjaan baru ini.

Ketidaksetaraan Jantina dalam Sektor Teknikal dan Kejuruteraan

Ketidaksetaraan jantina dalam sektor teknikal dan kejuruteraan di Malaysia kekal menjadi isu yang berakar dari peringkat pengambilan murid hingga ke tempat kerja. Kajian menunjukkan bahawa walaupun wanita Malaysia menyertai bidang STEM secara umum pada kadar setara dengan lelaki, penglibatan mereka dalam kejuruteraan dan teknologi masih rendah disebabkan kurangnya pengambilan awal dalam program berkaitan, bukan kadar putus pengajian (Goy et al., 2018). Hal ini disokong oleh kajian lain yang mendapati hanya sekitar 74% murid kejuruteraan wanita merancang untuk menceburi kerjaya kejuruteraan selepas tamat pengajian, dipengaruhi oleh pengalaman pembelajaran, pilihan pendidikan, dan ketidaksamaan peluang (Abdullah et al., 2018). Walaupun polisi dasar negara menyokong kesaksamaan jantina, norma sosial dan kekurangan model peranan wanita masih menjadi penghalang kepada penyertaan aktif dalam bidang ini (Idris et al., 2024).

Dalam konteks pendidikan teknikal dan vokasional (TVET), data menunjukkan bahawa murid wanita menyertai program ini kerana peluang pekerjaan yang lebih baik, namun usaha meningkatkan representasi jantina yang saksama masih diperlukan untuk memastikan kemajuan berterusan dalam penyertaan dan kejayaan wanita dalam bidang teknikal (Mohamad et al., 2015). Maka, untuk mengatasi jurang ini, pendekatan menyeluruh yang merangkumi pemantapan dasar, penghapusan stereotaip jantina, dan sokongan berterusan kepada wanita dalam pendidikan dan kerjaya kejuruteraan amatlah penting.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Keseimbangan kerja dan kehidupan bagi wanita dan pekerja muda

Bagi meningkatkan kesedaran tentang pentingnya keseimbangan kerja dan kehidupan boleh membantu individu memahami betapa pentingnya untuk menjaga kesihatan mental dan fizikal mereka. Ianya menekankan pentingnya pendidikan dan kesedaran dalam mencapai keseimbangan kerja dan kehidupan serta kesan positifnya terhadap kesihatan mental dan fizikal. Kesedaran tentang keseimbangan kerja dan kehidupan, kajian oleh Kabat-Zinn (2018) menekankan bahawa meningkatkan kesedaran tentang pentingnya keseimbangan antara kerja dan kehidupan dapat memberi impak yang besar terhadap kesejahteraan individu.

Program-program pendidikan yang mengajar individu bagaimana untuk mengurus tekanan kerja dan kehidupan secara holistik dapat mengurangkan risiko gangguan kesihatan mental dan meningkatkan kualiti hidup mereka. Pendidikan kesihatan mental di tempat kerja, Goh dan Lee (2021) dalam kajian mereka menunjukkan bahawa pendidikan tentang kesihatan mental di tempat kerja membantu pekerja memahami hubungan antara keseimbangan kerja-kehidupan dan kesihatan mental. Mereka mendapati bahawa kesedaran yang lebih tinggi membawa kepada amalan yang lebih baik dalam menguruskan stres dan mempromosikan kesejahteraan di kalangan pekerja.

Pengaruh program pendidikan terhadap kesejahteraan kajian oleh Aghajani dan Pezeshki (2022) menunjukkan bahawa pendidikan dan latihan yang berfokus pada pengurusan keseimbangan kerja dan kehidupan meningkatkan kesedaran tentang pentingnya menjaga kesihatan fizikal dan mental. Program seperti ini boleh membantu

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pekerja menyesuaikan diri dengan tuntutan kehidupan moden yang serba cepat. Pentingnya pendidikan pengurusan stres, Huang dan Goh (2023) dalam kajian mereka menunjukkan bahawa program kesedaran yang menggabungkan pengurusan stres dan keseimbangan kerja-kehidupan membawa kepada pengurangan simptom stres, kebimbangan, dan keletihan di kalangan pekerja. Mereka juga mendapati bahawa pekerja yang lebih menyedari cara untuk menguruskan masa dan menjaga kesihatan mental mereka cenderung untuk lebih berkesan dalam kerja dan kehidupan peribadi mereka.

Kesimpulannya, isu-isu berkaitan kerjaya di Malaysia masa kini sangat kompleks dan memerlukan pendekatan holistik daripada semua pihak termasuk kerajaan, institusi pendidikan, majikan dan individu sendiri. Penyesuaian dasar pendidikan, peningkatan latihan kemahiran, pemerkasaan perlindungan sosial serta perubahan budaya kerja yang lebih inklusif dan lestari adalah antara langkah penting yang perlu diambil. Dalam dunia kerjaya yang semakin dinamik, setiap individu perlu sentiasa bersedia untuk belajar, menyesuaikan diri dan berkembang.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.14 Isu berkaitan kerjaya masa kini

Kerjaya bukan sahaja menentukan taraf ekonomi seseorang malah merupakan aspek penting dalam kehidupan individu kerana ia amat bermakna kepada kehidupan melalui pencapaian, pengiktirafan, dan sumbangan kepada masyarakat. Kerjaya tidak lagi sekadar soal mendapatkan pekerjaan tetap dalam dunia moden yang pesat berubah. Pelbagai isu semasa berkaitan kerjaya muncul akibat globalisasi, kemajuan teknologi,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

perubahan sosial dan ekonomi di Malaysia. Isu berikut menambahkan perbincangan berkaitan kerjaya masa kini di Malaysia.

Kajian yang meneliti hubungan antara kemahiran kesediaan kerja, efikasi kendiri, tingkah laku keusahawanan, dan eksplorasi kerjaya dalam kalangan graduan universiti di Malaysia. Dapatan menunjukkan bahawa kemahiran kesediaan kerja mempunyai pengaruh signifikan terhadap efikasi kendiri, yang seterusnya mempengaruhi tingkah laku keusahawanan dan eksplorasi kerjaya graduan. Situasi ini mungkin berlaku kerana graduan kurang memberi perhatian serta tidak menunjukkan minat dan usaha dalam meningkatkan kemahiran kesediaan kerja semasa mengikuti pengajian di universiti. Kajian ini menekankan kepentingan institusi pengajian tinggi dalam memperkukuh pembangunan kemahiran kesediaan kerja dan keusahawanan dalam kalangan murid untuk meningkatkan kebolehpasaran graduan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian oleh Halim dan Sahid (2020) memberikan perspektif penting mengenai tahap kesediaan kerja dan tingkah laku keusahawanan dalam kalangan graduan, dengan penemuan utama menunjukkan bahawa keupayaan graduan untuk menyesuaikan diri dengan keperluan industri masih berada pada tahap yang rendah. Ini mencerminkan jurang antara apa yang diajarkan dalam institusi pendidikan dan apa yang diperlukan oleh sektor pekerjaan sebenar. Walaupun graduan menunjukkan minat dan potensi dalam bidang keusahawanan, kekurangan dalam kemahiran adaptif, pemikiran kritis, dan kecekapan teknikal menjadikan mereka kurang bersedia untuk memenuhi kehendak pasaran yang dinamik dan kompetitif.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian terkini mengenai kemahiran kesediaan kerja dan keusahawanan graduan di Malaysia menekankan pentingnya pembangunan kecekapan digital, kemahiran insaniah, dan efikasi kendiri dalam membentuk graduan yang bersedia memasuki pasaran kerja serta terlibat dalam bidang keusahawanan. Mahmud et al. (2025) dalam kajiannya di Institut Kemahiran Belia Negara (IKBN) mendapati bahawa kompetensi keusahawanan paling dominan dalam kalangan murid adalah "strategi pengaruh", yang menunjukkan keupayaan mereka membina hubungan strategik untuk merebut peluang keusahawanan (Mahmud et al., 2025). Sementara itu, Razalli et al. (2025) menekankan bahawa selain pencapaian akademik, kemahiran komunikasi, kerjasama berpasukan, celik digital dan pengalaman kerja melalui latihan industri adalah penentu utama kebolehpasaran graduan dalam era teknologi dan AI (Razalli et al., 2025).

Dalam konteks luar bandar, Mohamad et al. (2025) melaporkan bahawa literasi digital dan kecekapan keusahawanan mempunyai kesan ketara terhadap keusahawanan digital, namun sokongan kerajaan hanya berkesan apabila digabungkan dengan tahap literasi digital yang tinggi, menggesa keperluan latihan dan program pembangunan keusahawanan yang lebih efektif (Mohamad et al., 2025). Tambahan lagi, Wong dan Saraih (2024) mendapati bahawa efikasi kendiri, kemahiran insaniah, dan personaliti merupakan pemacu utama kebolehpasaran graduan di institusi teknikal, dengan kecerdasan emosi memainkan peranan sebagai pemoderasi yang meningkatkan adaptasi graduan terhadap perubahan pasaran kerja (Wong dan Saraih, 2024). Penemuan ini menunjukkan bahawa gabungan strategi pedagogi berasaskan industri, pembangunan sahsiah, dan peningkatan celik teknologi merupakan kunci kepada kelangsungan kerjaya dan daya keusahawanan graduan Malaysia.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pengangguran dalam kalangan siswazah di Malaysia kekal menjadi isu yang membimbangkan dengan ketidaksesuaian antara kursus pengajian dan keperluan pasaran kerja serta kurangnya pendedahan praktikal dikenal pasti sebagai punca utama. Laporan oleh Khazanah Research Institute (2020) menyatakan bahawa lebih satu pertiga graduan tempatan memulakan kerjaya dalam bidang yang tidak sepadan dengan kelayakan mereka, dan ramai kekal dalam situasi tersebut untuk tempoh yang lama. Selain itu, kajian oleh Low dan Mah (2024) untuk mengenal pasti ketidakpadanan pekerjaan, kekurangan kemahiran kebolehpasaran, dan ketidakstabilan ekonomi sebagai faktor utama yang menyumbang kepada pengangguran siswazah. Walaupun kadar pengangguran siswazah menurun kepada 3.7% pada 2022, isu ketidakpadanan pekerjaan masih berterusan, dengan ramai graduan bekerja dalam bidang yang tidak memerlukan kelayakan mereka. Keadaan ini menunjukkan keperluan mendesak untuk menyelaraskan kurikulum pendidikan tinggi dengan keperluan industri serta meningkatkan pendedahan praktikal bagi memastikan graduan lebih bersedia menghadapi pasaran kerja.

Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (OSH) dalam industri pembinaan Malaysia terus menjadi keutamaan, sejajar dengan penekanan awal oleh Misnan et al. (2006) mengenai pentingnya membentuk budaya keselamatan yang kukuh di tapak pembinaan. Terkini, kajian oleh Krishnasamy et al. (2025) menekankan perlunya pendekatan menyeluruh dalam mengurus risiko dan bahaya di tempat kerja, dengan memberikan panduan berharga kepada pembuat dasar dan pihak berkepentingan industri untuk meningkatkan standard keselamatan pekerjaan dalam sektor pembinaan Malaysia. Selain itu, kajian oleh Norhana dan Misnan (2023) mendapati bahawa sesetengah kontraktor pembinaan kurang menyedari aspek

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

keselamatan dan kesihatan, cenderung mengejar keuntungan berbanding keselamatan pekerja dan penduduk sekitar tapak pembinaan. Penemuan ini menunjukkan bahawa walaupun terdapat kesedaran mengenai kepentingan OSH, pelaksanaan dan pematuhan terhadap amalan keselamatan masih memerlukan penambahbaikan. Oleh itu, penekanan terhadap pengurusan OSH yang berkesan dan pembentukan budaya keselamatan yang kukuh adalah penting untuk memastikan keselamatan pekerja dan kejayaan projek pembinaan di Malaysia.

Menurut Ibrahim et al. (2022) yang telah menjalankan kajian literatur yang mendalam mengenai fenomena bekerja dari rumah (WFH) semasa pandemik COVID-19, dengan fokus khusus pada prestasi pekerja dan kualiti hidup di Malaysia dan Indonesia. Kajian ini menganalisis pelbagai sumber terdahulu untuk menilai bagaimana WFH mempengaruhi produktiviti pekerja serta keseimbangan antara kerja dan kehidupan peribadi. Hasil kajian menunjukkan bahawa WFH memberikan kelebihan dan kekurangan kepada pekerja dan organisasi, termasuk penurunan produktiviti pekerja. Kajian ini juga menekankan bahawa WFH secara umum tidak dapat dilaksanakan secara menyeluruh kerana banyak bidang kerja yang tidak dapat dilakukan dari rumah, walaupun bagi ramai pekerja, WFH telah memberikan keseimbangan kerja-kehidupan. Penemuan ini tetap relevan dalam konteks pasca-pandemik, di mana model kerja hibrid menjadi semakin penting dalam landskap pekerjaan moden.

Wanita di Malaysia terus menghadapi diskriminasi dan tekanan kerja yang tinggi, khususnya dalam sektor perkhidmatan, walaupun terdapat peningkatan penyertaan mereka dalam tenaga kerja. Laporan oleh Pertubuhan Pertolongan Wanita

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

(2024) mendedahkan bahawa hampir 60% wanita bekerja di Malaysia mengalami sekurang-kurangnya satu bentuk diskriminasi di tempat kerja, termasuk halangan dalam kenaikan pangkat dan perbezaan gaji. Kajian tersebut juga menunjukkan bahawa 62% wanita pernah mengalami gangguan seksual di tempat kerja, yang menambah tekanan psikologi dan emosi terhadap mereka. Data dari Jabatan Perangkaan Malaysia (2024) menunjukkan bahawa pada tahun 2023, wanita menerima gaji median bulanan sebanyak RM2,464, iaitu 7.9% lebih rendah berbanding lelaki. Dalam sektor profesional, jurang ini lebih ketara, dengan wanita memperoleh 18.6% kurang daripada rakan sejawat lelaki. Ketidakseimbangan ini turut tercermin dalam perwakilan wanita di peringkat pengurusan tertinggi, di mana hanya 26% wanita memegang jawatan tersebut dalam sektor swasta, jauh daripada sasaran nasional 30%. Situasi ini menunjukkan bahawa wanita bukan sahaja menghadapi diskriminasi dalam aspek gaji dan peluang kenaikan pangkat, tetapi juga terdedah kepada tekanan kerja yang tinggi akibat beban tanggungjawab tambahan dan kurangnya sokongan institusi, menjadikan isu ini sebagai cabaran berterusan dalam usaha mencapai kesaksamaan gender di tempat (Selvaratnam dan Yeng, 2011).

Pengambilan pekerja Orang Kurang Upaya (OKU) di Malaysia masih menghadapi pelbagai cabaran, terutamanya disebabkan oleh kekurangan infrastruktur sokongan yang mesra OKU. Kajian oleh Nur Ilham (2024) menyoroti bahawa kekurangan keupayaan, kurangnya pendedahan kepada latihan kemahiran, dan kekangan fizikal menjadi antara faktor utama yang menghalang penyertaan OKU dalam sektor pekerjaan. Walaupun kerajaan telah melaksanakan pelbagai inisiatif melalui Kementerian Sumber Manusia (KESUMA) untuk meningkatkan akses pekerjaan bagi golongan OKU, termasuk program *Return To Work* (RTW) yang telah membantu lebih

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

70,000 pencari kerja OKU sejak 2020, namun penglibatan mereka dalam sektor pekerjaan masih belum mencapai sasaran yang ditetapkan. Salah satu punca utama adalah infrastruktur bangunan yang tidak mesra OKU, yang dikenal pasti sebagai penghalang kepada pengambilan pekerja OKU oleh majikan. Selain itu, kemudahan awam seperti perkhidmatan bas, rel, lapangan terbang, dan feri masih belum memenuhi standard keselamatan dan kebolehgunaan yang diperlukan oleh golongan OKU, menyukarkan mereka untuk menggunakan perkhidmatan awam sebagai pengangkutan utama. Walaupun terdapat peruntukan dalam Belanjawan 2025 untuk memperbaiki kemudahan mesra OKU di institusi pengajian tinggi awam (IPTA) dan program pemulihan dalam komuniti, pelaksanaan dan pemantauan yang berkesan adalah penting untuk memastikan keberkesanan inisiatif ini.

Kajian kesediaan graduan memilih keusahawanan sebagai bidang kerjaya. Kajian oleh Sarmila, et. al (2021). dijalankan ke atas 400 graduan Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) dan mendapati bahawa bidang keusahawanan masih kurang dipilih oleh graduan sebagai pilihan kerjaya utama. Walaupun demikian, terdapat kesediaan di kalangan graduan untuk menceburi bidang ini selepas tamat pengajian. Graduan baharu ramai bekerja sendiri, tiada perlindungan sosial. Laporan oleh Institut Kajian Khazanah (2025) menunjukkan bahawa dua pertiga (66.2%) graduan yang bekerja sendiri adalah dalam kalangan usahawan. Daripada jumlah tersebut, 43.6% adalah pemilik tunggal dan 22.6% adalah majikan. Namun, ramai di antara mereka tidak mempunyai perlindungan sosial yang mencukupi. Pengaruh sikap dan kemahiran keusahawanan terhadap keinginan keusahawanan. Keinginan graduan untuk menceburi bidang keusahawanan dipengaruhi oleh sikap dan kemahiran keusahawanan mereka. Faktor-faktor ini memberi kesan langsung terhadap keputusan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mereka untuk memilih kerjaya sendiri, terutamanya selepas berlakunya pandemik COVID-19 yang mengehadkan peluang pekerjaan dengan majikan. Secara keseluruhan, meskipun terdapat minat di kalangan graduan untuk menceburi bidang keusahawanan, cabaran seperti kekurangan perlindungan sosial dan persediaan yang mencukupi masih menjadi halangan utama.

Menurut Desa dan Choy (2022) dalam kajian mereka menyatakan bahawa ramai belia menolak kerjaya dalam sektor perladangan kelapa sawit meskipun terdapat peluang yang luas. Ini kerana mereka mempunyai persepsi negatif terhadap pekerjaan tersebut. Antara faktor yang menyumbang kepada persepsi ini termasuklah pandangan mengenai kerja yang dianggap sukar, tidak bergaya, serta berisiko tinggi dalam aspek kesihatan dan keselamatan. Selain itu, faktor lain seperti kekurangan pengetahuan mengenai kemajuan teknologi dalam sektor perladangan, serta kurangnya pendedahan tentang manfaat jangka panjang seperti pendapatan stabil dan peluang untuk berkembang juga turut menyumbang kepada penolakan kerjaya ini di kalangan belia. Oleh itu, perlunya usaha untuk mengubah persepsi belia terhadap sektor ini, serta memperkenalkan program latihan dan pembangunan kemahiran yang lebih menarik dan relevan.

Merujuk kepada Indeks Kesihatan Mental Belia Malaysia 2023 (2024) oleh Institut Penyelidikan Pembangunan Belia Malaysia (IYRES) dan Tabung Kanak-Kanak Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UNICEF) merujuk kepada kajian melibatkan 5,867 responden berusia 15 hingga 30 tahun. Ia menunjukkan skor purata 71.91 yang mencerminkan tahap kesihatan mental yang sederhana. Kajian ini menilai tujuh domain: gaya hidup, persekitaran, ciri peribadi, pengalaman hidup, sokongan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

sosial, mekanisme penanggulangan, dan minda sihat. Pengaruh pengangguran terhadap kesihatan mental belia. Kajian menunjukkan bahawa belia yang menganggur berisiko tinggi mengalami masalah kesihatan mental seperti kemurungan, kebimbangan, dan tekanan. Pengangguran memberi impak negatif terhadap kesejahteraan psikososial mereka.

Peranan kaunseling kerjaya dalam menangani implikasi pengangguran belia. Sarifudin dan Mahmud (2022) dalam kajian mereka meneliti bagaimana kaunseling kerjaya dapat membantu belia menyesuaikan diri dengan pasaran kerja, khususnya semasa dan selepas pandemik. Kesan pandemik terhadap pengangguran belia telah memberi impak besar kepada pasaran kerja. Ianya menyebabkan peningkatan kadar pengangguran dalam kalangan belia di bawah usia 30 tahun. Ramai daripada mereka baru memulakan kerjaya atau masih mencari pekerjaan tetap. Peranan kaunseling kerjaya berfungsi sebagai sokongan psikososial dan praktikal, membantu belia mengenal pasti minat, kemahiran, dan laluan kerjaya yang sesuai. Ianya juga menyediakan strategi untuk mengatasi cabaran dalam mencari pekerjaan dan menyesuaikan diri dengan perubahan pasaran kerja. Pengukuhan kaunseling kerjaya yang dilakukan termasuklah program kaunseling kerjaya diperluas dan diperkukuhkan. Ianya adalah latihan untuk kaunselor dan penggunaan teknologi dalam sesi kaunseling untuk memastikan belia mendapat sokongan yang berkesan dalam menghadapi cabaran pasaran kerja.

Keseimbangan antara kerjaya dan kehidupan peribadi merupakan cabaran utama bagi wanita bekerja di Malaysia, terutamanya dalam konteks budaya, struktur organisasi, dan peranan tradisional dalam keluarga. Cabaran keseimbangan kerja-

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kehidupan. Wanita bekerja sering menghadapi tekanan untuk memenuhi tanggungjawab profesional dan peribadi secara serentak. Kajian oleh Rabiatul Adawiyah et al. (2024) mendapati bahawa kekurangan sokongan organisasi, beban kerja yang tinggi, dan kekangan masa menjadi faktor utama ketidakseimbangan ini. kesan terhadap kesejahteraan dan produktiviti. Ketidakseimbangan antara kerja dan kehidupan peribadi boleh mengakibatkan tekanan emosi, keletihan mental, dan konflik dalam rumah tangga. Kajian oleh Shaamilah (2024) menekankan bahawa wanita bekerja perlu mengurus masa dengan bijak dan mendapatkan sokongan sosial untuk mengurangkan tekanan ini. Kedudukan Malaysia dalam indeks keseimbangan kerja kehidupan. Malaysia telah disenaraikan sebagai negara kedua terburuk di dunia dalam aspek keseimbangan kerja dan kehidupan (Remote, 2024). Faktor seperti waktu kerja yang panjang dan gaji minimum yang rendah menyumbang kepada kedudukan ini.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesimpulan, isu-isu tentang kerjaya masa kini sangat kian mencabar dan memerlukan pendekatan menyeluruh daripada semua pihak. Pihak yang terlibat termasuk kerajaan, institusi pendidikan, majikan dan individu sendiri. Penyesuaian dasar pendidikan, peningkatan latihan kemahiran, pemerkasaan perlindungan sosial serta perubahan budaya kerja yang lebih inklusif dan lestari adalah antara langkah penting yang perlu diambil. Dalam dunia kerjaya yang semakin dinamik, setiap individu perlu sentiasa bersedia untuk belajar, menyesuaikan diri dan berkembang.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

2.15 Kajian penguasaan kemahiran abad ke-21

Kajian-kajian ini menekankan kepentingan penguasaan kemahiran abad ke-21 dalam meningkatkan gaya pembelajaran, motivasi, dan pencapaian murid. Penerapan kemahiran ini dalam pengajaran dan pembelajaran dapat membantu murid bersedia menghadapi cabaran masa depan dan meningkatkan daya saing mereka di peringkat global.

Kajian oleh Nikmarijal, et al., (2022) menunjukkan bahawa penguasaan kemahiran abad ke-21 secara signifikan mempengaruhi keputusan kerjaya murid di sekolah vokasional (SMK). Kajian itu mendapati korelasi yang kuat antara kemahiran ini dan pilihan yang dibuat oleh murid mengenai profesion masa depan mereka. Semasa murid mengemudi laluan kerjaya mereka, keupayaan untuk menggunakan kemahiran abad ke-21 dengan berkesan adalah penting untuk kesediaan dalam tenaga kerja, menonjolkan kepentingan kecekapan ini dalam

Seterusnya kajian oleh Aparecio, et a., (2024) bagi menilai kemahiran murid kolej abad ke-21 di Monkayo, Davao de Oro, mendedahkan bahawa murid dalam program BEED, BSA, dan BSED mempamerkan kecekapan yang lebih kukuh berbanding murid BSBA. Jantina, peringkat tahun dan jabatan akademik mempengaruhi tahap kemahiran dengan ketara. Secara keseluruhannya, murid menunjukkan kecekapan yang sederhana dalam kemahiran abad ke-21, menunjukkan bahawa walaupun mereka memiliki kecekapan penting, terdapat banyak ruang untuk penambahbaikan, terutamanya dalam tema antara disiplin, yang penting untuk keputusan dan minat kerjaya yang termaklum.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selanjutnya kajian oleh Atabey danTopçu (2021) mendapati hubungan yang signifikan secara statistik antara kemahiran abad ke-21 murid sekolah menengah dan minat mereka untuk meneruskan kerjaya STEM. Ini menunjukkan bahawa kecekapan murid dalam bidang seperti pemikiran kritis, kerjasama, dan komunikasi dikaitkan dengan minat kerjaya mereka dalam bidang STEM. Namun, walaupun tidak terdapat perbezaan yang signifikan dalam minat kerjaya STEM antara murid lelaki dan perempuan, perbezaan yang signifikan telah dicatatkan dalam kemahiran abad ke-21 mereka, menunjukkan jantina boleh mempengaruhi pembangunan kemahiran.

Sementara itu, kajian oleh Denk, et al., (2024) mendapati bahawa pelaksanaan Model Pembinaan Pengetahuan Bersama (CKCM) mempengaruhi secara positif kemahiran abad ke-21 murid gred 7 dan minat terhadap kerjaya STEM. Murid dalam kumpulan eksperimen menunjukkan perkembangan yang lebih ketara dalam bidang ini berbanding dengan kumpulan kawalan. Temu bual mendedahkan bahawa pendidikan yang disokong CKCM meningkatkan pemahaman mereka tentang sains, memupuk budaya perbincangan, meningkatkan kesedaran tentang isu sosio-saintifik, dan akhirnya meningkatkan minat mereka untuk meneruskan kerjaya dalam bidang STEM.

Kompetensi murid abad ke-21, yang dikenali sebagai kemahiran 4C, termasuk pemikiran kritis, komunikasi, kerjasama dan kreativiti. Menurut Wang, L, et al., (2023) menyatakan kemahiran ini penting untuk murid membuat keputusan kerjaya yang termaklum dan menyesuaikan diri dengan pasaran kerja yang berubah dengan pantas yang dipengaruhi oleh teknologi. Penyepaduan ICT dalam pembelajaran meningkatkan kecekapan ini, membolehkan murid bekerja secara berkesan dalam pasukan,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menyelesaikan masalah yang kompleks, dan berinovasi, yang penting untuk kerjaya masa depan mereka dalam era digital.

Dapatan kajian oleh Sundberg (2017) menekankan bahawa keputusan dan minat kerjaya murid harus sejajar dengan kecekapan pembelajaran abad ke-21 yang digariskan dalam rangka kerja antarabangsa. Kecekapan ini menekankan kemahiran seperti pemikiran kritis, kerjasama, dan literasi digital, yang penting untuk kejayaan dalam ekonomi berasaskan pengetahuan. Walaubagaimanapun, terdapat perbezaan dalam cara pendidikan dan majikan mengutamakan kecekapan ini, yang membawa kepada jurang kemahiran yang dirasakan. Pelaburan dalam pendidikan wajib disyorkan untuk memastikan murid memperoleh dan membentangkan kecekapan ini dengan berkesan kepada bakal majikan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Menurut kajian oleh Asri, et al., (2023) menunjukkan keputusan kerjaya murid pada abad ke-21 semakin dipengaruhi oleh keperluan untuk menguasai kecekapan penting seperti pemikiran kritis, penyelesaian masalah, komunikasi dan kerjasama, secara kolektif dikenali sebagai kemahiran 4C. Kecekapan ini membolehkan murid menyesuaikan diri dengan pasaran pekerjaan yang berubah dengan pantas dan persaingan global. Selain itu, empat tunjang kehidupan belajar untuk mengetahui, belajar untuk melakukan, belajar untuk menjadi, dan belajar untuk hidup bersama seterusnya membimbing murid dalam membangunkan kemahiran yang diperlukan untuk kerjaya yang berjaya pada masa hadapan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kemahiran abad ke-21 yang penting untuk keputusan kerjaya murid termasuk pemikiran kritis, penyelesaian masalah, komunikasi, kerjasama dan celik digital. Kemahiran ini menurut Wrahatnolo (2018) membolehkan murid menyesuaikan diri dengan perubahan pasaran kerja dan memupuk keusahawanan. Selain itu, kecekapan seperti fleksibiliti, inisiatif, pengurusan diri dan pembelajaran sepanjang hayat adalah penting untuk mengemudi laluan kerjaya yang pelbagai. Sistem pendidikan harus menyepadukan kemahiran ini ke dalam kurikulum untuk menyediakan murid dengan berkesan menghadapi cabaran dan peluang masa depan dalam kehidupan profesional mereka.

Pelaksanaan kemahiran abad ke-21 dalam pendidikan melengkapkan murid dengan kecekapan penting untuk keputusan dan minat kerjaya mereka. Kemahiran ini menurut Sulistyaningsih, et al., (2019) termasuk fleksibiliti dan kebolehsuaian, inisiatif dan hala tuju diri, kebolehan sosial dan silang budaya, produktiviti dan akauntabiliti, serta kepimpinan dan tanggungjawab. Dengan memupuk kemahiran ini, murid menjadi bersedia bekerja dan lebih bersedia untuk mengharungi kerumitan tenaga kerja moden, menyelaraskan minat mereka dengan tuntutan pelbagai profesion dan meningkatkan prospek kerjaya mereka secara keseluruhan.

Sementara itu, kajian oleh Huang, et al., (2022) mendapati minat kerjaya murid dalam STEM meningkat dengan ketara selepas menyertai program STEM dan khidmat masyarakat bersepadu selama 8 minggu, dengan skor minat selepas kerjaya purata 4.19 berbanding 3.52 pra-program. Selain itu, murid menunjukkan kemahiran abad kedua puluh satu yang dipertingkatkan, termasuk pemikiran kreatif, kerjasama dan ketabahan, dengan peningkatan ketara dalam bidang ini. Program ini secara berkesan memupuk

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kecekapan dan minat murid dalam kerjaya STEM, sejajar dengan matlamat untuk memupuk kemahiran penting untuk tenaga kerja moden.

Kajian-kajian ini menunjukkan bahawa penguasaan kemahiran abad ke-21 memainkan peranan penting dalam meningkatkan gaya pembelajaran, motivasi, dan pencapaian murid. Penerapan kemahiran ini dalam pengajaran dan pembelajaran dapat membantu murid bersedia menghadapi cabaran masa depan dan meningkatkan daya saing mereka di peringkat global.

2.16 Rumusan

Dalam bab ini pengkaji telah memilih dan menghuraikan teori-teori yang telah dihubungkaitkan dalam kajian ini iaitu Teori Pilihan Terapi Realiti, Model Penerokaan Kerjaya Stumpt dan Model Membuat Keputusan Kerjaya PIC. Manakala bagi kajian-kajian lepas pula, pengkaji telah memperolehi daripada sumber kepustakaan dan menjelaskan perkaitan kepada modul kelompok bimbingan TPTR, penerokaan kerjaya, membuat keputusan kerjaya dan isu yang berkaitan kerjaya. Kajian-kajian lepas yang dikumpulkan dalam bab ini merujuk kepada kajian peringkat tempatan dan luar negara.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

BAB 3

METODOLOGI

3.1 Pengenalan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Perbincangan bahagian ini melibatkan merekabentuk modul, menggubal modul dan prosedur kajian yang akan dijalankan. Aspek-aspek yang akan dijelaskan adalah mengenai pembinaan modul, reka bentuk kajian, populasi dan sampel, pemboleh ubah, instrumen kajian. Selain itu juga, penyelidikan ini dijalankan untuk mengukur keberkesanan subjek yang menerima intervensi dan tidak menerima intervensi MKBTPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya murid sekolah menengah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.2 Kajian kuasi eksperimen

Kajian ini menggunakan kaedah rekabentuk kajian kuasi eksperimen. Menurut Rosenbaum (2017), kajian kuasi eksperimen adalah kaedah kajian yang menyatakan sebab dan akibat dengan cara melibatkan dua kumpulan iaitu kumpulan kawalan dan kumpulan rawatan atau eksperimen. Kaedah dijalankan kepada kumpulan ujian pra dan ujian pos dengan kumpulan kawalan. Menurut Recker (2021) satu atau lebih pemboleh ubah tidak bersandar akan dimanipulasi oleh pengkaji dalam keadaan terkawal dengan tujuan mengetahui sejauh mana pengaruh pembolehubah tidak bersandar mempengaruhi pemboleh ubah bersandar. Oleh itu, pengkaji menggunakan pendekatan kaedah kuasi eksperimen adalah kerana sesuai digunakan untuk melihat sebab dan musabab sesuatu kejadian. Selain itu kuasi eksperimen juga mempunyai nilai-nilai yang khusus kepada ahli psikologi sosial, ahli sosiologi dan pendidik kerana ia boleh disesuaikan kepada kajian yang berkaitan masalah sosial dan pendidikan dalam bidang psikologi, sosiologi dan pendidikan.

Seterusnya, Berawi (2017) menjelaskan tujuan kuasi eksperimental dijalankan untuk menyiasat hubungan sebab dan kesan ke atas satu atau lebih kumpulan percubaan kepada satu atau lebih kumpulan rawatan dengan membandingkan keputusan kepada satu atau lebih rawatan dengan yang tidak menerima rawatan. Oleh itu, kajian kuasi eksperimen lebih realistik kerana dilakukan dalam persekitran semula jadi dan keputusannya boleh digeneralisasikan dan dijalankan dalam konteks kajian sebenar. Namun bagi Usman dan Akbar (2022) kuasi eksperimen adalah reka bentuk yang seakan-akan kajian eksperimen sebenar kecuali pemilihan sampel rawak tidak dilaksanakan dalam kuasi eksperimen kerana pengasingan subjek tidak boleh dilakukan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

secara rawak. Ariës (2018) berpendapat kuasi eskperimen tidak memenuhi tiga syarat utama kajian eksperimen sebenar iaitu manipulasi, kawalan dan rawak.

Seterusnya Usman dan Akbar (2022) menyatakan kuasi eksperimen dijalankan memandangkan kajian tidak dilaksanakan dalam suasana makmal, ditambah dengan subjek bebas dengan aktiviti kehidupan seharian seperti persekolahan. Dengan itu, Finch dan French (2018). menyatakan biarpun tidak melalui pemilihan secara rawak namun masih boleh menggunakan sampel yang sama dengan memenuhi syarat dalam aspek penting secara setara seperti umur, latarbelakang, pengalaman akademik dan pengetahuan sedia ada. Oleh itu, Miller, Smith dan Pugatch (2020) berpendapat kuasi eksperimen merupakan kajian yang menggunakan reka bentuk kajian eksperimen namun tidak semua ekstranus dapat dikawal.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selanjutnya, Usman dan Akbar (2022) mengesyorkan kajian kuasi eksperimen dengan mengggunakan sebuah sekolah bagi mewakili kumpulan rawatan dan sekolah yang lain bagi mewakili kumpulan kawalan. Akan tetapi pengkaji harus melaksanakan ujian pra kepada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan bagi memastikan unsur setara dalam kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Langkah-langkah yang lain seterusnya yang diikuti seperti kajian eksperimen. Analisis statistik kajian kuasi eksprimen yang digunakan sama kajian eksperimen seperti ujian-t dan ANOVA. Oleh kerana sampel dipilih tidak secara rawak, ujian statistik ANCOVA lebih sesuai digunakan kerana pengiraannya menghilangkan pemboleh ubah yang membezakan antara kumpulan yang dibandingkan seperti skor.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Seterusnya, kajian ini menggunakan ujian pra dalam rekabentuk kajian bagi mengawal pemboleh ubah luaran melalui pemilihan subjek daripada kumpulan rawak sebagai subjek kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan bagi ujian pra dan ujian pos kajian. Pemboleh ubah bebas kajian ini adalah MKBTPTR manakala pemboleh ubah bersandar adalah penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Kajian ini menggunakan reka bentuk kuasi eksperimen bagi melihat perbandingan antara perbezaan ujian pra dan ujian pos kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan melalui manipulasi pemboleh ubah bebas bagi melihat kesan ke atas pembolehubah bersandar. Pengumpulan data kajian dijalankan secara kaedah kuantitatif. Manakala subjek kajian dipilih secara persampelan rawak *(random sampling).*

Pengkaji menggunakan dua kumpulan subjek iaitu kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan dalam reka bentuk kajian ini. Kemudian satu ujian peringkat pra ujian diberikan kepada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Keputusan skor pra ujian diperolehi daripada subjek kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Seterusnya dijalankan rawatan mennggunakan MKBTPTR kepada kumpulan rawatan manakala kumpulan kawalan hanya menjalani program yang sedia ada dan kehidupan harian seperti biasa. Selesai menjalankan rawatan ke atas kumpulan rawatan, kedua-dua subjek kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan diberikan ujian pos. Keputusan hasil skor kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan merupakan skor ujian pos. Analisis skor ujian pra dan ujian pos daripada subjek kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan dilakukan untuk melihat perbandingan perbezaan skor ujian pra dan ujian pos. Berdasarkan hasil perbandingan skor dapat menentukan MKBTPTR yang dijalankan kepada kumpulan rawatan memberi kesan terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya murid berbanding kumpulan kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam kajian ini terdiri daripada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Kumpulan KBK dan KBB merupakan kumpulan subjek yang menerima rawatan TPTR dan kumpulan K adalah kumpulan kawalan sahaja.

Jadual 3.1

Reka bentuk kajian

Kumpulan	Pemilihan kumpulan	Ujian Pra	Rawatan	Ujian Pos
KBK1	R	X1	O1	X2
KBK2	R	X1	O1	X2
KBK3	R	X1	O1	X2
KBB	R	X1	O1	X2
K	R	X1	O2	X2

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Petunjuk :

KBK	Kelompok Bimbingan Kecil (Rawatan)
KBB	Kelompok Bimbingan Besar (Rawatan)
K	Kawalan
R	Rawak dan bertujuan
X1	Ujian Pra
X2	Ujian Pos
O1	Rawatan (MKBTPTR)
O2	Kawalan (Progam sedia ada di sekolah)

Sumber : Lee, Piaw, Kutty dan Hoon (2021)

Reka bentuk pada Jadual 3.1 menunjukkan kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan dalam kajian. Kajian ujian pra dan ujian pos adalah untuk menunjukkan terdapat satu kumpulan yang tidak menerima rawatan dengan membandingkan kesan rawatan kepada kumpulan yang diberikan rawatan. Reka bentuk eskperimental adalah

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

perbandingan yang dilakukan untuk melihat sama ada terdapat perbezaan setelah rawatan diberikan kepada kumpulan rawatan. Leavy (2022).

Subjek kumpulan rawatan yang menjalani rawatan MKBTPTR iaitu kumpulan KBK dan KBB yang menjadi fokus perbezaan antara kumpulan kawalan iaitu subjek kumpulan K. Pengisian MKBTPTR meliputi mengenali diri, dunia realiti, impian diri, terokai sekitaran, mari lakukan, pilihan hati, perancangan ku. Kumpulan Rawatan menjalani pelbagai kaedah seperti ceramah, bengkel, latihan dalam kumpulan, model, simulasi, sketsa dan sebagainya. Pengisian aktiviti menggunakan MKBTPTR dilakukan oleh GBK yang terlibat setelah memahami garis panduan bagi menjalankan modul daripada pengkaji. GBK yang terlibat memiliki pengalaman dan berkelulusan dalam bidang bimbingan dan kaunseling serta kaunselor berdaftar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Guru Bimbingan dan Kaunseling (GBK) mempunyai kelebihan kerana sudah berada dalam sistem sekolah dan mempunyai akses langsung kepada murid. Mempunyai latihan asas dalam kemahiran kaunseling dan boleh melaksanakan intervensi bimbingan. Mahir dalam pengurusan kelompok dan memahami konteks psikososial pelajar. Cabaran bagi mereka adalah tidak semua GBK dilatih khusus dalam TPTR, jadi mereka mungkin hanya mengaplikasikan prinsip TPTR secara umum. Kesan modul mungkin kurang mendalam jika tiada kefahaman teori yang mendalam. Oleh itu cadangan agar GBK boleh melaksanakan modul dengan syarat mereka telah menjalani latihan TPTR yang sistematik, seperti bengkel oleh ahli berdaftar dengan William Glasser Institute atau menjalani kursus pensijilan TPTR.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pengamal TPTR terlatih, kelebihan mereka kerana mempunyai kemahiran mendalam dalam aplikasi prinsip Teori Pilihan dan teknik Terapi Realiti. Boleh menyampaikan intervensi dengan lebih autentik dan berkesan mengikut falsafah William Glasser. Lebih peka terhadap bahasa dan teknik utama TPTR contohnya, mengelak label negatif, fokus kepada kawalan kendiri, tumpuan pada masa kini. Menurut Glasser (1998), pengamal Teori Pilihan Terapi Realiti perlu memahami prinsip utama seperti keperluan asas, kawalan kendiri, dan fokus masa kini untuk menyampaikan intervensi yang berkesan. Cabaran kepada mereka mungkin sukar diakses di peringkat sekolah jika bukan GBK atau bukan kakitangan tetap. Kurang pendedahan terhadap dinamik persekitaran sekolah dan pelajar jika bukan bekerja secara langsung dalam sistem pendidikan. Kesimpulan, modul berasaskan TPTR boleh dijalankan oleh GBK, dengan syarat mereka telah menerima latihan khusus dalam TPTR. Idealnya, gabungan GBK terlatih TPTR adalah paling sesuai, kerana mereka memahami keperluan murid dalam konteks sekolah dan menguasai teori serta teknik TPTR. Wubbolding (2011) menyarankan agar pengamal yang menjalankan intervensi TPTR dilatih secara formal agar dapat mengaplikasikan struktur WDEP *(Want, Doing, Evaluation, Planning)* secara tepat. Dalam konteks pendidikan, guru bimbingan dan kaunseling (GBK) boleh menjalankan modul berasaskan TPTR sekiranya telah menerima latihan sistematik, kerana mereka berada dalam posisi yang paling hampir dengan murid (Sidek dan Jamaludin, 2005).

Subjek kumpulan O2 merupakan kumpulan kawalan yang mengikuti program dan aktiviti sedia ada dirancang oleh pihak sekolah. Mereka tidak diberi rawatan seperti kumpulan KK dan KB iaitu MKBTPTR. Kumpulan ini menjalani program dan aktiviti yang telah sedia dirancang oleh pihak sekolah. Kaedah rancangan yang dirangka oleh

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pihak sekolah untuk mereka agak konvensional seperti aktiviti ceramah, latihan dan sebagainya.

Kajian peringkat pertama iaitu sebelum kajian (ujian pra) dan peringkat kedua selepas kajian (ujian pos). kelebihan kajian reka bentuk ini ialah pengukuran daripada ujian pra, maklumat tentang situasi sebenar subjek. Kemudian membandingkan keputusan ujian pos setelah subjek menjalani rawatan (Lee, et.al, 2021). Alat ukur yang digunakan pada kedua-dua peringkat tersebut kepada semua subjek. Ujian pra diberikan kepada kedua kumpulan KBK, KBB dan K sebelum kajian dijalankan. Soal selidik digunakan untuk mengumpul data secara kuantitatif. Manakala ujian pos dilakukan untuk kedua-dua subjek sebaik program rawatan tamat dengan menggunakan alat ukuran yang sama pada peringkat ujian pra bagi mengumpul data kuatitatif ujian pos ke atas subjek yang sama.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.3 Analisis Kesahan Dalaman dan Kaedah Kawalan Kajian

Terdapat beberapa ancaman terhadap kesahan bahawa intervensi yang memberi kesan bukannya daripada faktor lain. Pengkaji yang menjalankan kajian eksperimen perlu mengenal pasti ancaman kepada kesahan dalaman supaya ia tidak akan wujud atau dapat diminimumkan. Kesahan dalaman meliputi prosedur eksperimen, rawatan atau pengalaman peserta yang boleh menjejaskan kajian pengkaji. Seterusnya membawa kesimpulan yang betul berkaitan data populasi dalam eksperimen (Leavy, 2022). Merujuk dalam Jadual 3.2 menerangkan ancaman kesahan dalaman dan kaedah kawalan terhadap ancaman tersebut bagi kajian ini.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.2

Ancaman kesahan dalaman dan kaedah kawalan kajian

Ancaman Kesahan Dalaman	Kaedah Kawalan
Sejarah- Peristiwa yang berlaku di luar kawalan pengkaji yang akan mempengaruhi subjek kajian	Merancang dengan teliti tempoh masa yang sesuai untuk melaksanakan kajian ini. Tempoh masa yang ditetapkan mengikut kesesuaian sesi dan aktiviti yang dilaksanakan. Sebanyak lapan sesi dan 13 aktiviti untuk dilaksanakan menggunakan MKBTPTR.
Kematangan- Perubahan yang dialami oleh subjek semasa eksperimen dijalankan	Pemilihan subjek adalah dalam kalangan murid tingkatan empat. Murid hampir sama dalam kalangan umur dan tahap kefahaman.
Regresi- Kesan skor ekstrem subjek kajian	Murid diberi peluang yang sama untuk dipilih sebagai subjek kajian. Pemilihan adalah berdasarkan subjek kajian yang mempunyai skor min yang ditetapkan.
Mortaliti- Peserta yang menarik diri dari menyertai kajian	Pengkaji menggunakan populasi dan sampel yang besar. Kawalan kepada sampel kajian dengan mengisi borang aku janji mengikuti kajian sebaiknya.
Pemberian Rawatan- kumpulan rawatan dan kawalan saling berkomunikasi	Pengkaji mengasingkan kumpulan kawalan dan kumpulan rawatan.
Demoralisasi- Kumpulan kawalan diabaikan	Menguatkuasa kawalan dan menjalankan kaedah yang berbeza kepada kumpulan kawalan tanpa mengganggu intervensi kumpulan rawatan.
Persaingan antara kumpulan	Memberi kefahaman dan pendedahan terhadap kedua-dua kumpulan tentang kepentingan dan keberhasilan pelaksanaan modul
Pengujian- Pengaruh pengujian umumnya	Menjarakkan tempoh masa pelaksanaan bagi melakukan pengujian seterusnya. Pengujian yang dilakukan pada hari tertentu adalah secara mingguan.
Penggunaan Instrumen	Penggunaan instrumen yang sama bagi mengukur penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Instrumen yang digunakan adalah soal selidik CESR dan CDDQR

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.2 menunjukkan sebanyak sembilan ancaman kesahan dalam dan kaedah kawalan yang dijelaskan mengenainya. Dengan itu, tindakan yang diambil terhadap ancaman tersebut maka pengawalan kajian dapat diatasi dengan sebaiknya sebelum dan semasa kajian dilaksanakan.

3.4 Modul Bimbingan

Perbincangan bahagian ini meliputi antaranya konsep modul, jenis-jenis modul, ciri-ciri modul, pembinaan modul dan pembinaan MKBTPTR. Penjelasan setiap bahagian tersebut dinyatakan secara keseluruhannya.

3.4.1 Konsep Modul

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Menurut Mahmud, Noah, Ahmad, dan Jaafar (2017) modul merupakan satu unit pengajaran dan pembelajaran yang membincangkan sesuatu tajuk tertentu supaya dapat menguasai sesuatu unit pembelajaran dengan mudah dan tepat. Pembelajaran diadakan secara sistematik dan berurutan bagi memudahkan murid belajar secara bersendirian. Modul dalam bidang pendidikan dianggap sebagai unit-unit media dalam satu rancangan mengajar bagi memudahkan pemahaman murid.

Menurut Awang dan Jais (2020) modul adalah terdiri daripada rangkuman unit-unit yang keseluruhan lebih besar, lengkap dan berkait rapat antara satu sama lain. Dalam pengertian yang lain modul bermaksud unit-unit dalam satu mata muridan. Dengan itu pembelajaran bermodul mengandungi unit-unit yang tertentu dan mempunyai hubungan antara satu unit modul dengan unit-unit modul yang lain.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Modul merupakan pengajaran dan pembelajaran yang digunakan secara terancang untuk menyampaikan isi kandungan pengajaran bagi mencapai objektif yang ditetapkan dalam sukatan muridan yang dilaksanakan sama ada secara sedikit demi sedikit atau menggunakan langkah-langkah khusus. Ariffin, Hasnan, Zakaria, Rubani, dan Hamzah (2020). Pembinaan modul berdasarkan objektif sesuatu pembelajaran dikenali melalui pelbagai nama seperti unipack, pakej pembelajaran individu, pakej kegiatan dan sebagainya.

Modul yang digunakan oleh guru dalam bidang pendidikan untuk pengajaran guru mengandungi isi kandungan mata muridan, strategi, tindakan dan gerak kerja untuk pembelajaran murid dan penilaian isi kandungan sesuatu mata muridan. Modul juga diterapkan sebagai suatu pengajaran individu yang mengandungi unsur-unsur peneguhan pembelajaran dan penilaian melalui pelbagai strategi atau aktiviti pembelajaran dan juga boleh dimurnikan mengikut kecepatan murid. Selain itu, terdapat juga gabungan beberapa unit muridan yang menunjukkan kesinambungan bahagian-bahagian tertentu sesuatu mata muridan untuk dibentukkan modul (Ibrahim, 2016).

Selain itu, satu kaedah yang disyorkan adalah menggunakan modul pengajaran kendiri bagi menjadikan pengajaran dan pembelajaran yang bermutu. Pakej modul pengajaran kendiri adalah direka bentuk secara terancang, teratur dan sistematik untuk pembelajaran secara individu dengan mengambilkira latar belakang, minat, tahap kebolehan, motivasi dan lain-lain Octavia (2020).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Modul juga terdiri daripada satu bahan, alat dan sumber untuk pelbagai aktiviti yang telah dirancang secara sistematik bagi memudahkan murid mencapai dan menguasai objektif-objektif yang telah ditetapkan dalam bidang motivasi dan pembangunan diri (Mahmud et.al, 2017). Modul yang terdiri daripada aktiviti peningkatan diri, kegemaran, pengembaraan dan rekreasi, dapat digunakan juga dalam aktiviti yang bukan berbentuk akademik (Yusop et al., 2015).

Dengan itu, modul boleh digunakan untuk pengajaran dan pembelajaran akademik di dalam kelas yang formal dan juga boleh dilaksanakan secara individu atau kelompok dalam pelbagai aktiviti bimbingan dan perkembangan diri ke arah mencapai pembentukan kendiri yang positif. Penggunaan modul memudahkan proses pembelajaran berlangsung dengan lebih tersusun dan berfokus serta dapat mencapai sesuatu objektif.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.4.2 Jenis-Jenis Modul

Terdapat beberapa jenis modul yang digunakan sebagai alat untuk panduan mengendalikan sesuatu rawatan. Russel (1974) mengkategorikan modul kepada tiga jenis iaitu modul pengajaran secara individu, modul kelompok kecil mengandungi ahlinya seramai empat hingga enam orang dan modul kelompok besar yang terdiri ahlinya seramai 30 orang. Manakala Jamaludin (2008) pula mengkategorikan modul kepada dua jenis iaitu modul yang berbantukan fasilitator, moderator atau pengendali dan modul yang tidak berbantukan fasilitator, moderator atau pengendali. Penggunaan modul berbantukan fasilitator merupakan modul yang dilaksanakan dengan bantuan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

fasilitator, moderator atau pengendali seperti Modul Bersepadu Perkembangan Kerjaya, Modul Latihan, Modul Motivasi, Modul Kemahiran dan seumpamanya. Manakala, modul yang digunakan tanpa memerlukan bantuan fasilitator, moderator, pengendali, guru atau sebagainya merupakan modul yang lengkap untuk dimuridi dan dikuasai yang terdiri daripada Modul Pembelajaran Kendiri, Modul Pengajaran dan Pembelajaran, Modul Akademik dan seumpamanya.

Sidek dan Jamaludin (2005), membahagikan modul kepada empat jenis iaitu Modul Pengajaran Modul Motivasi, Modul Latihan dan Modul Akademik. Penerangan kepada jenis modul tersebut dihuraikan selanjutnya.

a. Modul Pengajaran iaitu modul yang berfokus kepada pengajaran dan pembelajaran di sekolah rendah, menengah, kolej dan universiti. Modul yang berfokus kepada pembelajaran secara individu untuk dilaksanakan secara persendirian melalui panduan dan arahan yang terdapat di dalam modul. Tujuan pembinaan modul pengajaran untuk membantu murid yang lemah dalam akademik.

b. Modul Motivasi iaitu Modul ini akan digunakan oleh guru, moderator, motivator atau fasilitator. modul ini biasanya mengandungi pelbagai aktiviti, latihan dan permainan. Para peserta akan mengikut dan melakukan segala arahan, penerangan dan pelaksanaan berdasarkan modul. Modul yang dibina bertujuan membantu murid mencapai matlamat yang ditetapkan dengan meningkatkan motivasi dalaman.

c. Modul Latihan adalah modul yang dikendalikan oleh individu atau swasta dalam bentuk kursus jangka pendek atau jangka panjang. Pihak-pihak tertentu yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dilantik mengendalikan kursus dan para peserta kursus mengikuti segala arahan yang diberikan oleh mereka. Modul ini kebiasaannya diusahakan oleh pihak-pihak tertentu untuk meningkatkan kecekapan di kalangan kakitangan sesebuah organisasi untuk latihan perkembangan.

d. Modul Akademik iaitu modul mengandungi bahan nota lengkap yang disediakan oleh para pensyarah bagi memudahkan dan memperkayakan pengetahuan mereka. Modul yang berkonsepkan untuk memberi kemudahan khusus kepada para murid kolej atau universiti bagi mengikuti pengajian mereka di pusat-pusat pengajian tinggi sama ada secara separuh masa atau sepenuh masa.

Merujuk kajian ini, modul yang dibina dapat dikategorikan dalam jenis modul motivasi. Kategori jenis ini dapat memenuhi huraian yang dibincangkan oleh Sidek dan Jamaludin (2005). Modul dalam kajian ini dapat mencapai matlamat yang ditetapkan dalam memfokuskan kepada penerokaan dan membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.4.3 Ciri-Ciri Modul

Sesuatu modul yang mahu dibina perlu mengambil kira ciri-ciri tertentu. Apabila modul telah siap ia akan memberi impak dan kesan yang menggalakkan kepada para peserta yang dilibatkan. Ini kerana setiap individu mempunyai kemampuan, kebolehan, pengetahuan dan pengalaman yang berbeza-beza. Dengan itu, sebuah modul yang hendak dibina perlu mengambil kira tahap prestasi, kebolehan, kecekapan dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kemampuan murid. Justeru, modul yang dibina akan mencapai tujuan membantu dan membolehkan murid menguasai objektif yang hendak dicapai (Jamaludin, 2008).

Modul pembelajaran kendiri membolehkan murid memmuridi mengikut tahap kebolehan masing-masing yang tersendiri. Ini kerana modul tersebut mengambil kira perbezaan individu dalam kalangan para murid. Dengan itu, mereka boleh memilih cara pembelajaran yang paling sesuai untuk diri mereka. Justeru, modul pembelajaran kendiri mengandungi ciri-ciri pengajaran yang memberi kebebasan kepada para murid untuk memilih pembelajaran mereka mengikut kadar sendiri, lengkap diri dan mudah lentur yang mendorong ke arah mencapai objektif pembelajaran (Octavia, 2020).

Ariffin et.al (2020) menyatakan ciri-ciri modul mengandungi kebebasan kepada murid untuk belajar mengikut masa, keselesaan dan kecepatan sendiri, pembinaan mengambilkira untuk kemudahan pembelajaran, menggabungkan dengan media yang lain, mudah diuruskan dan diaturkan dengan pelbagai kaedah, dan murid berpeluang untuk belajar melaksanakan di dalam pelbagai kegiatan.

Usman dan Akbar (2022) mencirikan modul yang dibina oleh pembina modul dengan mengambil kira penekanan supaya modul dapat memberi manfaat kepada pengguna. Ciri-ciri yang beliau huraikan melibatkan antaranya satu sasaran penggunan, satu atau lebih konsep yang digunakan, pernyataan objektif tingkah laku, isi kandungan mencapai objektif, pelbagai penggunaan media, memenuhi sebahagian atau keseluruhan kursus, petunjuk penguasaan yang tersendiri, pelbagai strategi, persaingan kecepatan tersendiri, peneguhan yang segera, latihan yang memadai, penilaian berdasarkan objektif dan ujian penggunaan modul. Pembinaan modul bagi kajian ini

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

akan cuba memenuhi ciri-ciri dengan sebaiknya seperti yang dihuraikan. Dengan itu, modul yang dibina akan mencapai sebagaimana objektif yang digariskan untuk dicapai dalam kajian ini.

Pengujian yang dilaksanakan secara r merujuk kepada aktiviti penilaian atau ujian yang dijalankan setiap minggu sepanjang tempoh intervensi atau program. Tujuan utamanya adalah untuk memantau perkembangan atau perubahan yang berlaku pada peserta dari minggu ke minggu. Dalam konteks kajian, ini melibatkan pengujian format seperti ujian bertulis soal selidik, inventori psikologi, ujian objektif, pemerhatian berstruktur, refleksi kendiri mingguan dan penilaian berbentuk skala misalnya skala penerokaan kerjaya atau skala efikasi membuat keputusan. Seterusnya tujuan diadakan pengujian mingguan adalah mengukur kesan jangka pendek setiap sesi modul terhadap pemboleh ubah kajian seperti tahap penerokaan kerjaya atau kejelasan keputusan kerjaya. Mengesan trend peningkatan atau penurunan skor sepanjang tempoh intervensi. Membolehkan penyesuaian awal dilakukan sekiranya keberkesanan modul tidak seperti yang diharapkan. Memberi peluang kepada pelajar untuk membina kesedaran kendiri dan refleksi terhadap perkembangan kerjaya mereka. Pelaksanaannya, jika modul bimbingan kerjaya berlangsung selama 6 minggu, maka minggu 1 diadakan Pre-test ujian asas sebelum intervensi. Minggu 2 hingga 5 diadakan pengujian mingguan setiap kali selesai sesi. Pada minggu 6 dijalankan post-test untuk menilai kesan keseluruhan. Manfaat yang diperoleh dalam kajian adalah meningkatkan validiti dalaman dengan mengesan perubahan secara berperingkat. Memberi data longitudinal jangka pendek. Membantu mengesahkan sama ada intervensi benar-benar mempunyai kesan atau tidak.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.5 Justifikasi pemilihan modul bimbingan kelompok berdasarkan TPTR

Dalam konteks kajian, pengkaji telah memilih TPTR sebagai asas teoritikal untuk membina Modul Kelompok Bimbingan berdasarkan soroton literatur. kelompok Bimbingan dan program berdasarkan TPTR berupaya untuk membantu murid-murid sekolah memilih pilihan masing-masing dengan berkesan. Malahan menurut Wubbolding (2000), TPTR sesuai dilaksanakan dalam sesuatu program yang memerlukan tempoh perlaksanaan yang pendek. Andaian awal bahawa dalam TPTR menekankan keperluan asas terhadap individu untuk membuat pilihan (Glasser, 1998). Oleh itu dalam konteks sekolah, proses WDEP boleh digunakan untuk membantu mengenal pasti keperluan asas murid (Wulbbolding, 2000).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Menurut pandangan Wubbolding (2017) TPTR sesuai digunakan dalam pelbagai bidang dan lapangan seperti kerjaya. Dalam kajian Modul Kelompok Bimbingan untuk penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya adalah berdasarkan falsafah TPTR. Proses kaunseling berorientasikan *Reality Therapy* telah menghasilkan kerangka konseptual untuk melihat penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya yang dilakukan oleh GBK. Model ini dinamakan sistem WDEP yang dikemukakan oleh Glasser (1968, 1998) dan Wulbbolding (2000). W adalah akronim kepada kehendak, keinginan dan persepsi *(wants, needs and perceptions).* Dalam tahap ini GBK akan menggunakan *Reality Therapy* untuk meneroka kehendak dan keinginan murid berasaskan kepada keperluan psikologi diri. Dalam terapi ini keperluan psikologi adalah rasa menyayangi dan disayangi *(love and belonging),* rasa gembira dengan kehidupan *(fun),* rasa kebebasan *(freedom)* dan rasa diiktiraf oleh orang lain *(power).*

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Hasil gabungan keperluan psikologi akan membentuk keperluan fisiologi yang dinamakan sebagai proses meneruskan kelangsungan hidup *(survival).*

Oleh itu, *Choice Theory* dibangunkan oleh Glasser (1968) memberi penjelasan tentang motivasi. Aspek utama TPTR adalah keyakinan secara dalaman bukan bermotivasi secara luaran. *Choice Theory* memperlihatkan perilaku secara dalaman mengembangkan pengertian tentang apa yang paling penting dan yang memberi kepuasan. Menurut Glasser (1968) *Reality Therapy* adalah kaedah kaunseling yang didasarkan pada *Choice Theory* bertujuan membantu individu mendapatkan kawalan yang lebih berkesan atas kehidupan mereka sendiri. *Reality Therapy* didasarkan pada keyakinan bahawa kita semua memilih apa yang kita lakukan dalam kehidupan dan individu bertanggungjawab dengan pilihan itu.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Terapi ini sesuai di aplikasi dalam kajian ini dengan memberikan kebebasan kepada klien untuk berfikir secara rasional, menilai dan menentukan dan membuat keputusan sendiri. *Reality Therapy* digunakan secara konkrit, jelas dan realistik yang menampilkan keberkesanan dan dinilai terutamanya apabila kontrak dibuat dan dipersetujui oleh GBK dan klien. Terapi ini mempunyai pelan induk yang dirancang dengan sistematik dan realistik oleh klien sebagai panduan penyelesaian masalah (Sapora dan Ruhaya, 2012). Terapi ini telah menggunakan masa yang pendek untuk membantu klien kalau dibandingkan dengan teori-teori yang lain seperti psikoanalisis dan pemusatan insan. Konsep masa kini relevan dalam pengertian *Reality Therapy*. Masa yang dipentingkan adalah sekarang. Individu tidak boleh mengubah perkara yang lalu, tindakan yang perlu dilaksanakan adalah masa sekarang dan akan datang.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pendekatan *Reality Therapy* boleh diterapkan dalam konteks sekolah di Malaysia asalkan GBK itu sudah dapat menjiwai konsep abstrak yang digunakan dalam terapi ini, memudahkan perubahan perlakuan bagi pelajar-pelajar (Sapora, 2013). Corey (2013) menyatakan pendekatan *Reality Therapy* sebagai menjana proses mental yang aktif dan Loyd (2005) berpendapat bahawa *Reality Therapy* sebagai terapi jangka pendek dan sesuai dalam perasekitaran di sekolah. Justeru itu, penggunaan TPTR dalam kajian ini amat sesuai dengan tempoh masa yang dilaksanakan dan sampel yang digunakan. Malah dengan penggunaan WDEP itu dapat menerokai lebih mendalam diri murid dalam mencapai matlamat diri mereka.

3.6 Bias pengkaji terhadap TPTR

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Choice Theory Reality Therapy (TPTR), yang diasaskan oleh William Glasser, merupakan pendekatan kaunseling yang menekankan tanggungjawab individu terhadap pilihan tingkah laku mereka. Di Malaysia, TPTR telah mendapat perhatian dalam kalangan pengamal kaunseling, terutamanya dalam konteks pendidikan dan intervensi pelajar. Kajian oleh Ahmad Jazimin Jusoh, et. al (2011) menunjukkan bahawa daripada 532 kaunselor yang disoal selidik, hanya 61 menggunakan Terapi Realiti dalam amalan mereka. Kebanyakan kaunselor ini memperoleh pengetahuan tentang Terapi Realiti semasa pengajian siswazah, dan aplikasi mereka cenderung menumpukan pada dua komponen awal model WDEP (Wants dan Doing), dengan kurang penekanan pada Evaluation dan Planning. Selain itu, kajian oleh Adawiah dan Azemi (2017) mendapati bahawa Modul Bimbingan Terapi Realiti Teori Pilihan yang dibangunkan menunjukkan tahap kesahan dan kebolehpercayaan yang tinggi, dengan skor Alpha

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Cronbach masing-masing 0.80 dan 0.90, menunjukkan potensi modul ini dalam mengurangkan tingkah laku negatif pelajar.

Soalan yang menyentuh tentang bias pengkaji, khususnya berkait dengan sejauh mana pengkaji benar-benar memahami dan menguasai Teori Pilihan dan Terapi Realiti. Kepentingan penguasaan terhadap TPTR oleh pengkaji. Untuk menghasilkan kajian yang sah dan mendalam, adalah sangat penting bagi pengkaji untuk mendalami prinsip-prinsip asas TPTR (seperti lima keperluan asas, dunia berkualiti, tingkah laku total, dan kitaran pemulihan). Mempunyai latihan atau pengalaman profesional dalam menggunakan TPTR sama ada melalui kursus, pensijilan, atau amalan klinikal. Membaca karya-karya William Glasser (pengasas TPTR) dan pengkaji-pengkaji lain yang berkaitan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Risiko bias jika pengkaji tidak mahir. Jika pengkaji tidak cukup mahir atau hanya mempunyai pemahaman separa tentang TPTR, maka Interpretasi konsep mungkin tersasar atau terlalu umum. Kajian boleh berkecenderungan untuk menyokong TPTR tanpa kritikan yang objektif. Data mungkin diinterpretasi mengikut kefahaman yang terhad, bukan berdasarkan prinsip sebenar terapi. Contohnya, pengkaji yang terlalu memihak kepada TPTR mungkin tidak memberi ruang kepada kelemahan atau batasan teori, lalu menjadikan hasil kajian tidak seimbang. Bagaimana menilai tahap kepakaran pengkaji. Beberapa petunjuk untuk menilai tahap penguasaan TPTR oleh pengkaji. Latar belakang akademik, Adakah pengkaji memiliki kelayakan dalam kaunseling atau psikologi? Pengalaman amali, Adakah pengkaji telah menggunakan TPTR dalam sesi kaunseling sebenar? Penglibatan dalam komuniti TPTR, misalnya, menjadi ahli William Glasser Institute. Kepelbagaian rujukan, Adakah pengkaji

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

merujuk karya-karya seminal TPTR atau hanya merujuk sumber sekunder? Cadangan, jika anda sedang menilai atau menulis kajian berkaitan TPTR, nyatakan dengan jelas latar belakang pengkaji dalam TPTR. Jelaskan bagaimana pengkaji mengatasi kemungkinan bias contohnya melalui triangulasi, perbincangan bersama pakar, atau audit luar. Elakkan terlalu memihak atau menolak teori seimbangkan dengan kritikan dan bukti.

Walaupun TPTR diiktiraf sebagai pendekatan yang berkesan, beberapa faktor mempengaruhi tahap penguasaan kaunselor terhadapnya. Pendedahan yang terhad kebanyakan kaunselor hanya mendapat pendedahan kepada TPTR semasa kuliah, tanpa latihan praktikal yang mencukupi. Kekangan masa dan sumber, kaunselor menghadapi cabaran dalam meluangkan masa untuk menguasai dan mengaplikasikan pendekatan ini secara mendala. Kesesuaian konteks, walaupun TPTR sesuai untuk pelbagai konteks, terdapat keperluan untuk menyesuaikannya dengan budaya dan nilai tempatan. Kesimpulan, walaupun TPTR telah diperkenalkan dan digunakan dalam kalangan kaunselor di Malaysia, tahap penguasaan dan pendalaman terhadap pendekatan ini masih berbeza-beza. Terdapat keperluan untuk latihan lanjutan dan sokongan berterusan bagi memastikan kaunselor dapat mengaplikasikan TPTR secara berkesan dalam amalan mereka.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.7 Pembinaan Modul

Dalam pembinaan modul, Usman dan Akbar (2022) menyatakan sesuatu bahan atau modul pembelajaran haruslah memenuhi urutan langkah pembinaan modul dan bersesuaian dengan tahap kebolehan dan kecerdasan seseorang. Oleh itu, sesuatu modul yang mahu dibina agar dapat menjamin modul berkenaan benar-benar memenuhi keperluan murid iaitu dengan mengambil kira sasaran dan latar belakang perbezaan individu.

Menurut Jamaludin (2008), modul yang baik akan memberi kesan yang baik apabila seseorang peserta mengikuti sesuatu modul dengan dapat menguasai objektif yang telah digariskan di dalam modul tersebut. Dengan itu, modul yang melalui prosedur dan peraturan yang harus diikuti oleh pembina-pembina modul akan memberi kejayaan dan kesan yang baik kepada peserta yang mengikutinya.

Daripada Rusell (1974), Sharifah Alwiah (1981), Sidek dan Jamaludin (2005) dan sebagainya telah mengemukakan pelbagai model bagi binaan modul. Justeru itu, melalui pelbagai pendekatan dan prosedur yang dikemukakan, matlamat akhir sesuatu binaan modul yang berkenaan adalah untuk melahirkan modul yang berkualiti dan bermutu. Kajian ini akan menggunakan model Sidek dan Jamaludin (2005) sebagai panduan kerana merupakan model modul integrasi yang lebih komprehensif.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

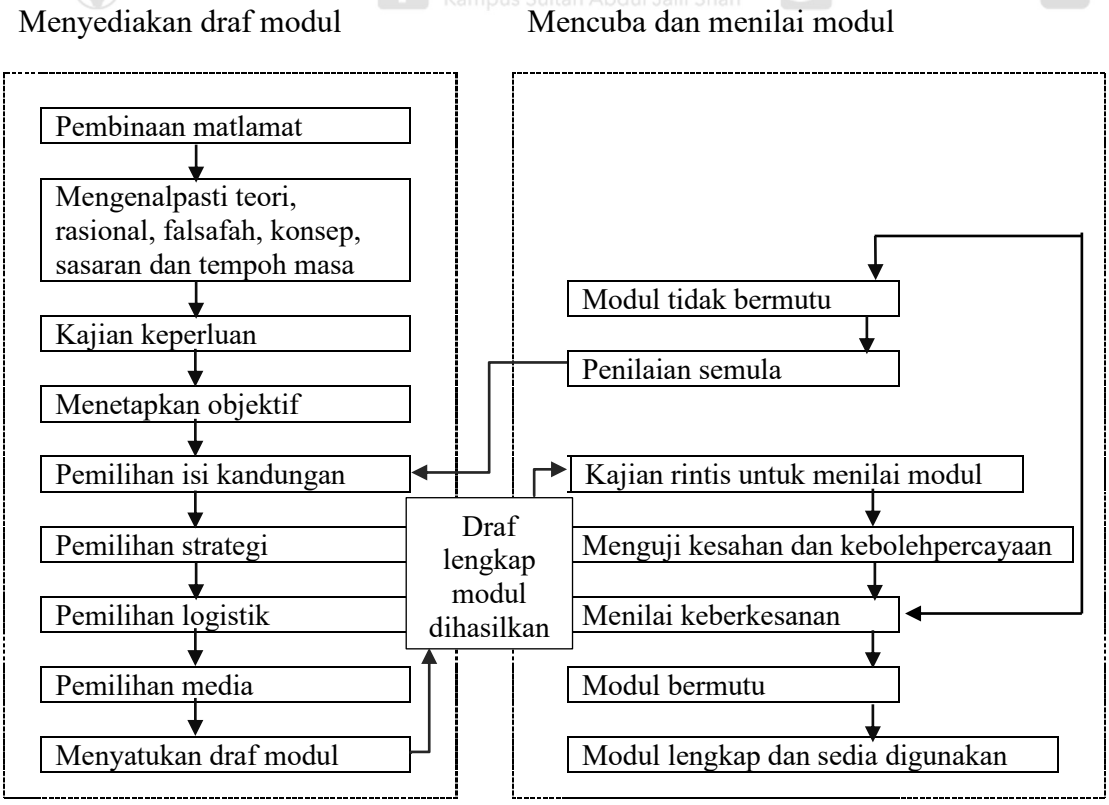
3.7.1 Model Pembinaan Modul Sidek

Satu model pembinaan modul telah diperkenalkan oleh Sidek dan Jamaludin (2005) yang berintegrasi dan komprehensif. Model ini melibatkan dua peringkat iaitu peringkat menyediakan draf modul dan peringkat mencuba dan menilai modul. Peringkat penyediaan draf mempunyai sembilan langkah bermula dengan membina matlamat sehinggalah penyatuan draf modul. Manakala peringkat kedua iaitu mencuba dan menilai modul melalui kajian rintis untuk menentukan kesahan dan kebolehpercayaan. Model pendekatan pembinaan modul ini dapat diteliti seperti ditunjukkan dalam Rajah 3.1.

Rajah 3.1

Model Reka Bentuk Pembinaan Modul Sidek dan Jamaludin

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Sumber: Sidek dan Jamaludin (2005)

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam kajian ini, Pembinaan MKBTPTR akan menggunakan model pembinaan modul Sidek yang merupakan model integrasi dan komprehensif. Pembinaan modul melalui model ini melalui proses percubaan atau kajian rintis untuk mengesan kelemahan dan kekurangan kesan yang akan wujud. Selain itu, bagi memastikan modul yang bermutu diperolehi yang melalui ujian kesahan dan kebolehpercayaan modul. Dengan itu, pelaksanaan modul dapat dilakukan dalam eksperimen bagi menentukan keberkesanannya.

3.7.2 Peringkat Pertama: Penyediaan Draf Modul

Pada peringkat penyediaan draf MKBTPTR, sebanyak sembilan langkah dilalui. Penyediaan draf MKBTPTR ini untuk diintervensikan kepada kumpulan rawatan. Kumpulan rawatan terdiri Kelompok Bimbingan Kecil (KBK) dan Kelompok Bimbingan Besar (KBB).

Langkah pertama ialah pembinaan matlamat bagi mengenal pasti tujuan pembinaan modul MKBTPTR. Kandungan yang bersesuaian dapat ditentukan melalui pembinaan matlamat. Matlamat umum MKBTPTR dalam kajian ini adalah untuk meningkatkan penerokaan dan mengurangkan kesukaran membuat keputusan kerjaya murid. Bagi objektif khusus dinyatakan secara lebih terperinci di setiap modul yang dibina.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Langkah kedua untuk mengenal pasti teori, rasional, falsafah, konsep, sasaran dan tempoh masa. Teori merupakan asas kepada pembinaan dan pembentukan modul. Dalam kajian ini, sebelum pembinaan modul, pengkaji telah mengenal pasti teori atau model yang terlibat iaitu model penerokaan kerjaya dan PIC membuat keputusan kerjaya. TPTR akan menjadi teras utama kepada pembinaan modul ini.

Langkah ketiga pula menjalankan kajian keperluan pembinaan modul. Kajian keperluan MKBTPTR dijalankan dengan membuat rujukan kepada dapatan kajian-kajian lepas yang menyatakan keperluan aspek penerokaan dan membuat keputusan dalam bimbingan dan rawatan untuk meningkatkan penerokaan dan mengurangkan kesukaran membuat keputusan kerjaya murid. Pengkaji juga menjalankan tinjauan keperluan melalui pertanyaan dalam talian daripada guru-guru bimbingan dan kaunseling sekolah menengah untuk mendapatkan maklumat daripada maklumbalas mereka berkaitan keperluan modul MKBTPTR terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya murid sekolah.

Langkah keempat adalah menetapkan objektif dalam setiap pembinaan modul. Menurut Sidek dan Jamaludin (2005), objektif modul adalah bersifat tingkah laku bermaksud aspek yang boleh dilihat dan diukur di akhir pelaksanaan modul. Aspek-aspek tersebut melibatkan siapa yang akan terlibat, perkara yang akan dicapai, tahap penguasaan kemahiran yang perlu dikuasai dan tempoh jangka masa yang diperlukan untuk sesuatu kemahiran yang disampaikan akan dikuasai. Dalam pembinaan MKBTPTR, objektif dinyatakan secara jelas yang berunsurkan tingkah laku dan dapat diukur pada akhir pelaksanaan modul.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Langkah kelima adalah memilih isi kandungan. Pemilihan isi kandungan dilaksanakan dengan menyenaraikan, memilih dan menyaring supaya bersesuaian dan bertepatan bagi mencapai matlamat dan objektif yang ditentukan untuk dicapai. (Sidek dan Jamaludin, 2005; Mohammad Aziz Shah, 2018). Kandungan MKBTPTR ini adalah berdasarkan kepada teori TPTR daripada dokumen penulisan Glasser dan rakan-rakannya. Pengkaji turut mendapatkan pandangan pakar berkaitan isi kandungan yang bersesuaian di dalam MKBTPTR. Dapatan dokumen, bahan dan pandangan pakar berkaitan pembinaan modul akan disenaraikan, dipilih dan disaring berdasarkan objektif pada setiap modul.

Langkah keenam adalah memilih strategi. Strategi dan langkah-langkah adalah penting bagi memastikan kelancaran pelaksanaan modul yang seterusnya mencapai objektif yang ditetapkan. Strategi yang dipilih berkait kepada objektif pembelajaran yang dinyatakan. Termasuk juga isi kandungan atau pengetahuan yang akan dapat dikuasai oleh murid pada akhir pembelajaran. Zain (2017). Di antara strategi pelaksanaan MKBTPTR terkandung adalah perbincangan, perkongsian, kerja rumah, taklimat ringkas dan lain-lain.

Langkah ketujuh pemilihan logistik. Pemilihan logistik merupakan fasaliti, insfrastruk atau apa-apa sahaja bahan yang digunakan sebagai alat bantuan dan sokongan kepada pembelajaran. Perancangan yang teliti menyediakan beberapa perkara-perkara tersebut adalah untuk mendapatkan pembelajaran yang berkesan. Penggunaan dan pemilihan logistik dapat menentukan akan sesuatu pencapaian dan yang akan murid menemuinya hasil dari sesuatu pembelajaran yang dikuti, Rahman

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dan Alias (2020). Pemilihan logistik dalam modul ini terdiri pentas, kerusi, kipas, lampu, alat tulis, bahan-bahan bercetak dan lain-lain.

Langkah kelapan pemilihan media. Menurut Sidek dan Jamaludin (2005), penggubal modul menentukan kaedah modul yang akan disampaikan kepada kumpulan sasaran. Pemilihan media digalakkan sama ada secara tunggal atau gabungan dua ataupun gabungan pelbagai media. Ciri penting terhadap media yang digunakan adalah mempunyai kemampuan untuk menarik minat, memotivasikan dan merangsang kumpulan sasaran bagi mengikuti modul yang dihasilkan. Dalam modul ini pemilihan media yang digunakan adalah berunsurkan teknologi maklumat, bahan maujud dan lain-lain.

Langkah kesembilan adalah menyatukan draf modul. Setelah melalui semua peringkat yang dinyatakan sebelumnya, langkah yang seterus adalah menyatukan draf modul. Modul yang belum dibuktikan kesahan dan kebolehpercayaannya bermaksud draf modul. Pada langkah ini modul MKBTPTR akan disatukan untuk melalui proses berikutnya iaitu mencuba dan menilai modul.

Peringkat seterusnya ialah mencuba dan menilai modul. Perkara yang terlibat pada peringkat ini adalah kajian rintis. Langkah berikutnya itu pula adalah untuk menentukan kebolehpercayaan dan kesahan modul. Setelah daripada itu pula dilaksanakan eksperimen bagi mengukur keberkesanan modul.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.7.3 Peringkat Kedua: Mencuba dan Menilai Modul

Percubaan bagi menilai modul dilaksanakan pada peringkat kedua. Modul yang telah digubal akan melalui kajian rintis bagi menentukan kesahan dan kebolehpercayaan modul yang dibangunkan. Modul yang memperolehi kesahan dan kebolehpercayaan yang tinggi adalah dinilai sebagai modul yang lengkap.

3.8 Pembinaan MKBTPTR

Modul MKBTPTR merupakan modul bimbingan bagi pembentukan diri meneroka dan membuat keputusan kerjaya yang dilalui oleh murid dalam menentukan kerjaya ketika dalam persekolahan. Modul ini membimbing murid mengenal potensi diri dan memahami tingkah laku negatif yang akan mendatangkan permasalahan dan kesukaran dalam menentukan kerjaya. Modul ini juga membantu klien agar berusaha menyingkirkan tingkah laku yang melemahkan atau negatif tingkah laku kepada tingkah laku yang baik atau positif dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya.

Proses seterusnya melalui usaha meningkatkan penerokaan kerjaya dengan melakukan tindakan yang positif dengan mengembangkan sifat-sifat diri terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Modul ini merupakan satu intervensi yang bukan sahaja bersifat luaran akan tetapi meliputi keperluan pembangunan manusia secara menyeluruh dari aspek emosi dan intelek. Disamping itu juga memerlukan komitmen, rasa tanggungjawab untuk meningkatkan potensi diri, berperingkat dan

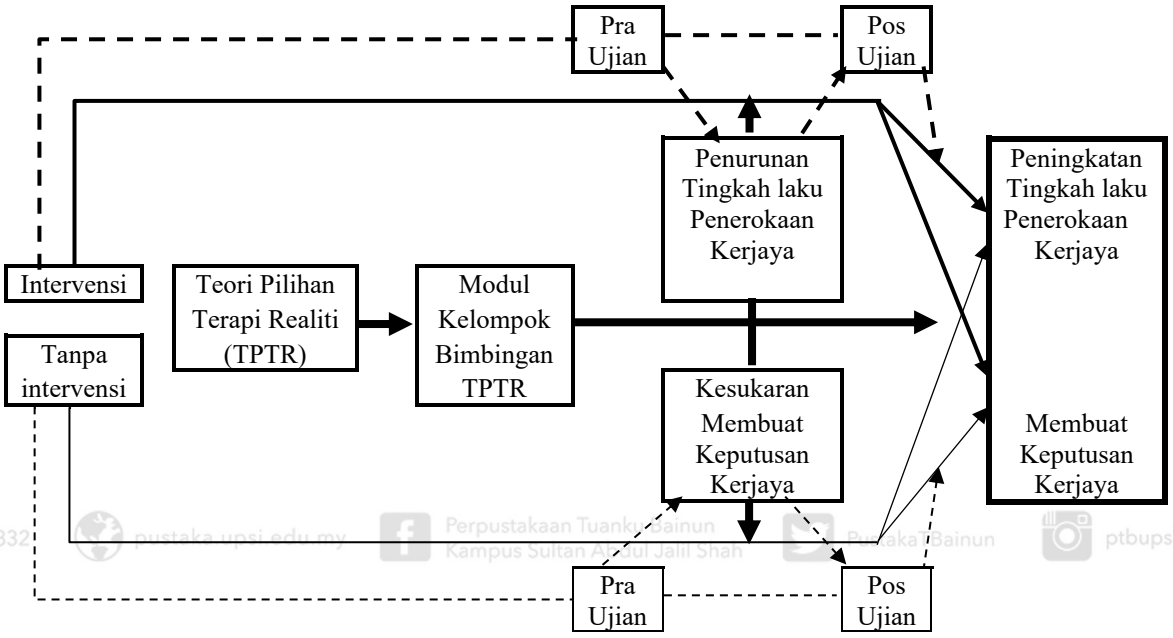
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

bertahap mengikut latar diri murid. Pada Rajah 3.2 menunjukkan rangka konseptual bagi pembinaan modul MKBTPTR.

Rajah 3.2

Rangka konseptual pembinaan modul MKBTPTR

Berdasarkan Rajah 3.2, MKBTPTR merupakan modul latihan perkembangan kendiri berperspektif pemikiran dan tingkahlaku yang dibina untuk bertanggungjawab dalam meningkatkan penerokaan dan membuat keputusan kerjaya murid. Modul MKBTPTR juga merupakan satu pendekatan komprehensif ke arah pembentukan personaliti individu yang bertanggungjawab dalam kehidupan yang dilalui. Matlamat umum MKBTPTR adalah :

a. Membentuk kesedaran tentang matlamat hidup sebagai seorang murid yang bertanggungjawab.

b. Memberi kesedaran tentang potensi diri yang boleh berubah dan berkembang dalam menjalani kehidupan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

c. Menyemai kesedaran untuk mengubah tingkah laku yang melemahkan diri dan meningkatkan tingkah laku yang memberi kekuatan. Seterusnya disusuli pula dengan proses berusaha meningkatkan potensi diri dengan bertanggungjawab melakukan tindakan yang positif dengan mengembangkan sifat-sifat diri terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya.

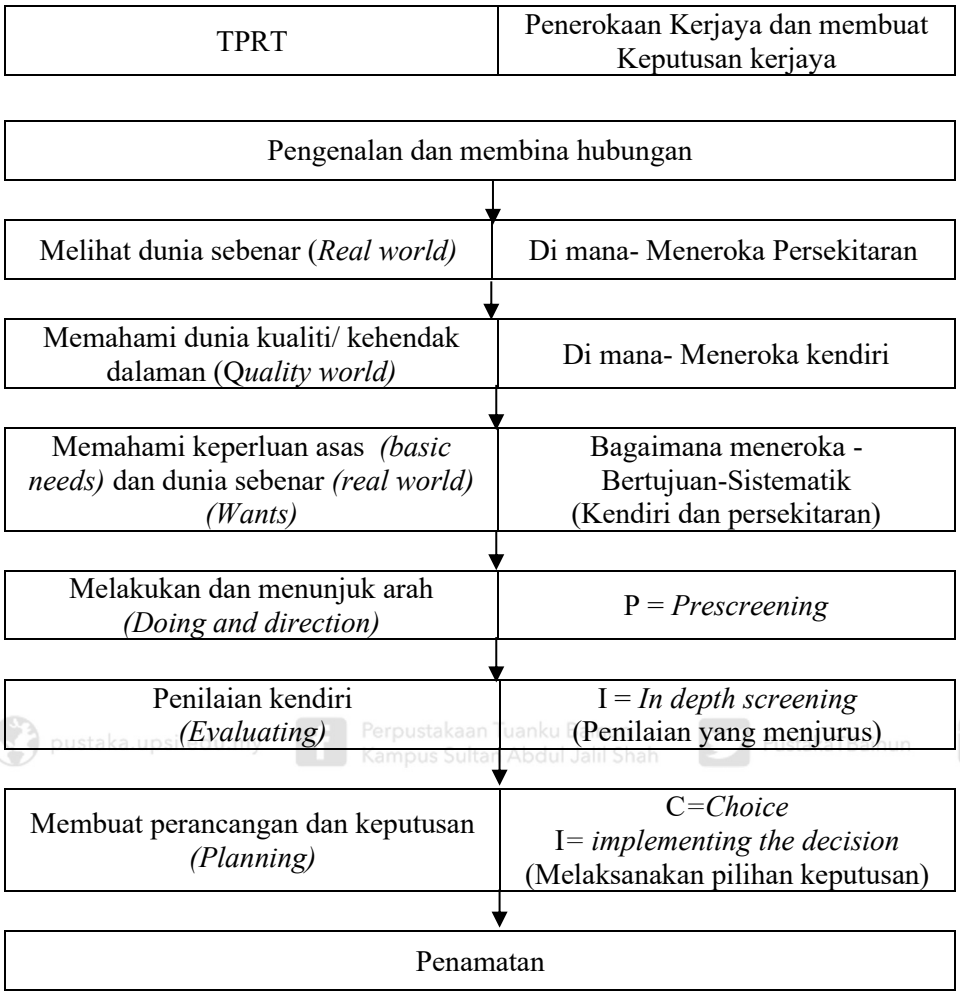
MKBTPTR modul yang berasaskan model yang disesuaikan dengan model Ahmad Jazimin, et. al., (2016). Modul yang dibina ini merupakan satu pendekatan kepada proses pembentukan diri melalui kesedaran dan celik akal agar bertanggungjawab untuk mengubah ciri dan tingkah laku negatif dalam meneroka dan membuat keputusan kerjaya. Penerokaan dan membuat keputusan kerjaya dilakukan dengan mengenal potensi diri, mengenal kekuatan dan kelemahan diri serta mengenal tingkah laku negatif yang melemahkan seterusnya mengenal pasti tindakan untuk meningkatkan penerokaan dan mengurangkan kesukaran membuat keputusan kerjaya. Proses ini disusuli dengan usaha peningkatan kualiti diri dengan mengembangkan sifat-sifat positif secara berfokus melalui kehendak yang diingini, melaksanakan keinginan, menilai keinginan yang dikehendaki dan memutuskan pilihan yang dikehendaki sehingga melahirkan tingkah laku yang positif dan bertanggungjawab sebagaimana rujukan dalam Rajah 3.3 Model MKBTPTR.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rajah 3.3

Model MKBTPTR

Sumber : Modul Kaunseling Kelompok TPTR Ahmad Jazimin et. al. (2016)

Model MKBTPTR dalam Rajah 3.3 meletakkan lapan konstruk utama dalam TPTR iaitu pengenalan dan membina hubungan, melihat dunia sebenar, melihat dunia dalaman, memahami keperluan, melakukan keperluan, menilai keperluan, membuat perancangan dan keputusan serta penamatan. Manakala dikombinasikan penerokaan dan membuat keputusan kerjaya melibatkan Di mana- Meneroka Persekitaran, Di mana- Meneroka kendiri, Bagaimana meneroka - Bertujuan-Sistematik (Kendiri dan persekitaran), P =

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Prescreening, I = *In depth screening* (Penilaian yang menjurus), C=*Choice,* I= *implementing the decision* (Melaksanakan pilihan keputusan) dan penapamtan.

Model yang bersifat integrasi dan komprehensif dalam konteks penyelidikan, pendidikan, psikologi, atau pembangunan intervensi. Model yang bersifat integrasi dan komprehensif dalam konteks penyelidikan, pendidikan, psikologi, atau pembangunan intervensi. Model yang bersifat integrasi bermaksud menggabungkan pelbagai teori, pendekatan atau komponen yang relevan. Tidak bergantung hanya kepada satu teori tunggal, tetapi mengambil kekuatan daripada beberapa sumber untuk membentuk satu model yang lebih mantap (Norcross dan Goldfried, 2019). Contohnya, dalam kaunseling, satu model mungkin mengintegrasikan pendekatan kognitif, tingkah laku, dan humanistik untuk menghasilkan intervensi yang lebih sesuai dengan pelbagai keperluan klien. Contohnya, model ini bersifat integrasi kerana ia menggabungkan prinsip Terapi Realiti dengan elemen pendekatan Humanistik.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Model yang bersifat komprehensif merujuk kepada satu pendekatan atau kerangka kerja yang merangkumi pelbagai aspek penting secara menyeluruh, termasuk dimensi kognitif, emosi, tingkah laku, sosial, dan persekitaran, bagi memastikan intervensi atau pelaksanaan sesuatu program adalah lengkap dan efektif. Dalam konteks kaunseling atau pendidikan, model komprehensif biasanya membina suatu struktur yang menyepadukan objektif, kandungan, strategi, dan penilaian dalam satu sistem yang holistik. Membolehkan intervensi atau pemahaman yang lebih holistik dan tidak terhad (Gysbers dan Henderson, 2014). Contoh dengan ayat, “Model komprehensif ini menangani bukan sahaja aspek tingkah laku pelajar, tetapi juga emosi, persekitaran, dan sokongan sosial mereka.”

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Apabila satu model itu integratif dan komprehensif, ia menggabungkan pelbagai teori (integrasi) dan meliputi pelbagai aspek penting (komprehensif). Model ini bersifat integratif dan komprehensif, kerana ia menggabungkan pelbagai teori dan pendekatan kaunseling, serta merangkumi dimensi kognitif, emosi, tingkah laku dan sosial secara menyeluruh, bagi memastikan intervensi yang holistik dan berkesan. Seperti yang dinyatakan oleh Norcross dan Goldfried (2019), integrasi terapi membolehkan pemilihan konsep daripada pelbagai pendekatan secara fleksibel, manakala Gysbers dan Henderson (2014) menekankan pentingnya model komprehensif dalam merangkumi pelbagai komponen dan tahap dalam satu sistem yang tersusun. Contohnya, satu model sokongan psikososial untuk remaja mungkin menggabungkan TPTR, sokongan keluarga, pendidikan nilai, dan pendekatan spiritual, serta mengambil kira aspek individu, persekitaran, dan budaya maka ia integratif dan komprehensif.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

MKBTPTR merupakan satu proses rawatan yang melalui beberapa tahap bagi mewujudkan kesejahteraan kepada individu. Perhubungan dibina dengan individu bagi mewujudkan rasa keselesaan dalam menjalani perhubungan. Individu didedahkan tentang kekuatan dan potensi diri di samping kelemahan diri sendiri melalui dunia dalaman. Individu juga harus mengetahui matlamat dalam kehidupan dunia sebenar, mengetahui kelemahan dan masalah yang dialami dalam dunia sebenar. Proses asas penting bagi menimbulkan keyakinan tentang gambaran kehidupan diri pada masa kini dan kelangsungan kehidupan mereka. Proses ini perlu bersesuaian dengan profil dan tahap individu agar ianya mampu untuk dilakukan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Proses seterusnya ialah memahami keperluan asas dan kehendak dunia sebenar yang diperlukan individu. Keperluan individu dijelaskan dengan menentukan keperluan dan kehendak yang dialami secara dalam diri dan keperluan dalam dunia sebenar atau luaran. Seterusnya proses yang dilalui adalah arahan dengan menujukkan cara untuk melakukan keperluan yang diingini. Individu diberikan tunjuk ajar dan panduan agar bertanggungjawab terhadap keperluan yang diingini. Proses selanjutnya menjelaskan arah tuju yang dikehendaki. Dengan itu individu menilai terhadap pilihan yang dipilih dan bertanggungjawab dengan pilihannya. Seterusnya perancangan dilaksanakan terhadap pilihannya untuk mendapatkan keputusan. Proses akhir iaitu penamatan bagi mengakhiri proses-proses yang telah dijalankan sebelumnya.

3.9 Pelaksanaan MKBTPTR dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pelaksanaan MKBTPTR dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya bermula dengan penentuan masalah kajian oleh pengkaji. Setelah pengkaji mengenal pasti masalah kajian, MKBTPTR dibina. Pembinaan modul ini melibatkan proses kesahan dan kebolehpercayaan dalam memastikan MKBTPTR ini dapat digunakan dalam lapangan yang sebenar. Kajian ini bertujuan untuk melihat kesan intervensi MKBTPTR terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Bagi mengukur kesan modul tersebut pengkaji telah menggunakan inventori yang telah yang diubahsuai untuk mengukur penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Inventori yang telah diubahsuai ini turut menjalani proses kesahan dan kebolehpercayaan bagi tujuan menguji ketekalan inventori tersebut. Sebelum modul dilaksanakan terhadap murid, pengkaji telah mengadakan *Traning of Traineer (TOT*). TOT ini dijalankan terhadap

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

GBK sekolah yang terlibat dalam kajian. Tujuan TOT ini dijalankan adalah untuk mengelakkan bias dalam kalangan GBK semasa menjalankan intervensi MKBTPTR.

Kajian kuasi eksperimen ini menggunakan dua kelompok iaitu kelompok rawatan dan kelompok kawalan. Bagi tujuan pemilihan subjek kajian, pengkaji telah mengedarkan soal selidik kepada murid yang terlibat. Pemilihan subjek kajian adalah berdasarkan nilai skor min yang rendah dan sederhana yang diperoleh murid. Setiap sekolah diwakili oleh murid tingkatan empat dari sekolah yang ditentukan. Seterusnya, pengkaji membahagikan kelompok kepada dua kumpulan iaitu kelompok rawatan dan kelompok kawalan secara rawak berpadanan. Kesan MKBTPTR terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya diukur berdasarkan jenis jantina dan sosioekonomi. MKBTPTR yang dilaksanakan oleh pengkaji terhadap murid adalah untuk menjadikan murid yang bersedia mempunyai kemahiran meneroka dan membuat keputusan kerjaya. Penerangan kepada perkara seterusnya dengan merujuk kepada Rajah 3.4 fasa-fasa pelaksanaan MKBTPTR dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Penjelasan setiap fasa, dikemukakan sebagaimana yang berikut:

a) Fasa Pertama : Penentuan masalah kajian

Fasa pertama ini adalah berkaitan dengan penentuan masalah kajian. Terdapat dua masalah kajian yang telah dikenal pasti dalam kajian ini iaitu berkaitan dengan penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Pertama adalah personaliti diri. Kedua adalah persekitaran merupakan salah satu daripada masalah yang wujud dalam kajian ini. Selain itu, terdapat juga saranan daripada kajian terdahulu dianjurkan melakukan kajian seumpama ini. Seterusnya perkara-perkara tersebut menjadi penentuan untuk mengkaji kajian dalam meneroka dan membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

b) Fasa Kedua: Membangunkan MKBTPTR

Kaedah yang digunakan dalam fasa kedua ini adalah berdasarkan kepada analisis dokumen. Bagi kajian kepustakaan berkaitan dengan meneroka dan membuat keputusan kerjaya. Modul Kaunseling Kelompok TPTR oleh Ahmad Jazimin et.al (2016) dijadikan sebagai analisis dokumen dalam memahami konsep dan jenis dan juga berkaitan sesi yang terdapat di dalam modul ini. Pengkaji membuat penelitian terhadap modul ini supaya dapat dijadikan panduan dengan menjalankan pemurnian terhadap modul tersebut agar bersesuaian dengan MKBTPTR dalam kajian yang akan dilaksanakan.

c) Fasa Ketiga: Kesahan modul

Fasa ketiga merujuk kepada kesahan berkaitan dengan modul. Pengkaji telah menjalankan proses kesahan muka bagi melihat kesesuaian modul dari aspek bahasa dan konteks yang sesuai kepada pakar penilai. Seterusnya pengkaji mendapatkan kesahan pakar dengan menghantar kepada panel pakar bagi mendapatkan penilaian modul dari segi kesahan muka dan kesahan kandungan. Yuh dan Kenayathulla (2020) menyatakan dalam menentukan kesahan kandungan sesuatu alat ukuran terdiri daripada tiga bahagian iaitu isi kandungan, menentukan bahagian isi kandungan yang akan diukur oleh setiap pengukuran item dan membuat perbandingan struktur pengukuran dengan struktur isi kandungan. Kesahan bagi MKBTPTR diperoleh adalah melalui dua kaedah pengesahan pakar. Pengesahan yang pertama adalah berdasarkan kaedah Russell (1974) yang mempunyai lima penyataan mengenai kesahan modul. Manakala pengesahan yang kedua adalah penilaian dari segi kesahan sesi dan aktiviti yang dicadangkan oleh Mohammad Aziz Shah (2018).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesahan Modul Russel (1974) menyatakan bahawa bagi sesuatu modul penilaian kesahan harus mempunyai lima perkara utama iaitu; a) menepati sasaran populasi (mengambil kira tingkah laku subjek), b) situasi pengajaran atau kaedah pelaksanaan modul adalah bersesuaian, c) masa yang diperuntukkan untuk menjalankan sesuatu modul adalah mencukupi, d) matlamat yang ingin dicapai dan e) mengubah tingkah laku individu. Seterusnya, kesahan modul dinilai secara berasingan pada setiap sesi dan aktiviti-aktiviti dalam sesi. Ia bertujuan bagi memperolehi penilaian kandungan yang lebih tepat pada setiap sesi dan aktiviti dalam modul (Ahmad Jazimin, et.al, 2016). Proses untuk mendapatkan kesahan modul ini adalah dengan menghantar salinan lengkap berkaitan dengan MKBTPTR kepada panel pakar bagi proses penilaian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

d) Fasa Keempat: Kebolehpercayaan modul

Seterusnya dalam fasa keempat pengkaji telah menjalankan proses untuk mendapatkan kebolehpercayaan modul. Kebolehpercayaan menentukan sesuatu modul itu dapat digunakan dalam kajian yang sebenar atau tidak. Pengkaji membina soal selidik dengan memfokuskan kepada objektif setiap sesi dan aktiviti di dalam modul bagi menjalankan analisis kebolehpercayaan. Analisis data statistik dilakukan bagi mendapatkan nilai kebolehpercayaan modul adalah melalui penggunaan kaedah pekali kebolehpercayaan *Cronbach Alpha*. Kesahan dan kebolehpercayaan yang mempunyai nilai yang tinggi akan membuktikan modul tersebut dapat digunakan dalam kajian yang sebenar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kebolehpercayaan modul bagi Fraenkel, et al., (2012) merujuk kepada tahap konsistensi, kestabilan dan kebergantungan modul dalam menghasilkan kesan yang sama apabila digunakan berulang kali dalam situasi yang serupa. Ia penting untuk memastikan bahawa modul yang dibangunkan boleh dipercayai, sah dan berkesan apabila dilaksanakan oleh pelaksana berbeza dan dalam konteks berbeza. Dalam mana-mana pembangunan modul intervensi, kebolehpercayaan modul perlu diuji untuk memastikan modul itu konsisten, stabil, dan boleh diguna pakai dalam konteks berbeza tanpa hasil yang bercanggah. kaedah utama untuk mengukur kebolehpercayaan modul dari sudut teknikal dan praktikal.

Tujuan menguji kebolehpercayaan dalaman (Internal Consistency) adalah untuk menilai sama ada item-item atau aktiviti dalam modul konsisten antara satu sama lain dalam mengukur konstruk yang sama. Menggunakan kaedah Alpha Cronbach (Cronbach's Alpha). Biasanya digunakan apabila modul mengandungi instrumen soal selidik, latihan reflektif, atau penilaian kendiri. Nilai $\alpha \geq 0.70$ dianggap boleh diterima. Contohnya modul ini dinilai dari segi kebolehpercayaan dalaman menggunakan pekali Alpha Cronbach dan memperoleh nilai 0.84, menunjukkan tahap konsistensi yang tinggi. Kebolehpercayaan antara penilai (inter-rater reliability) dilakukan jika modul melibatkan penilaian oleh fasilitator, guru atau panel penilai, uji kesepakatan antara penilai. Ianya digunakan apabila penilaian bersifat kualitatif atau observasi misalnya rubrik atau senarai semak. Contoh menggunakan kaedah Kappa Cohen atau Intraclass Correlation Coefficient (ICC). Menjalankan Ujian-Ulang Uji (Test-Retest Reliability) bagi menilai kestabilan skor modul dari semasa ke semasa. Modul diuji kepada kumpulan sama dua kali dengan jarak masa tertentu. Jika skor stabil, ia menunjukkan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

konsistensi masa. Ini sesuai untuk modul dengan soal selidik atau penilaian kuantitatif (Sidek, 2008).

Penilaian oleh Pakar (Expert Review). Walaupun ini lebih kepada kesahan (validity), pakar juga menilai kejelasan, konsistensi, dan ketepatan struktur modul. Boleh menggunakan Borang Penilaian Modul dengan skala Likert dan analisis min, sisihan piawai, dan komen pakar. Contohnya lima orang pakar bidang telah menilai modul dari aspek kebolehgunaan, kejelasan aktiviti, dan kesesuaian kandungan. Purata skor menunjukkan tahap kebolehpercayaan yang tinggi. Mengadakan percubaan rintis (pilot study). Menjalankan modul kepada kumpulan kecil sasaran sebenar dan lihat sama ada hasil dan respons adalah stabil dan konsisten. Membantu bagi mengenalpasti kelemahan awal dan menambahbaik modul sebelum pelaksanaan penuh (Fraenkel, et al., 2012). Kesimpulannya, contoh bagi menentukan kebolehpercayaan modul, satu ujian rintis telah dijalankan ke atas 30 peserta menggunakan borang penilaian keberkesanan modul. Pekali Alpha Cronbach yang diperoleh adalah 0.87, menunjukkan bahawa modul mempunyai tahap kebolehpercayaan dalaman yang tinggi dan sesuai untuk digunakan dalam kajian sebenar.

Untuk menilai keberkesanan modul intervensi, soal selidik yang digunakan telah dianalisis dari segi kebolehpercayaan dalaman menggunakan pekali Alpha Cronbach. Nilai kebolehpercayaan bagi skala yang digunakan dalam soal selidik ini adalah antara 0.85 hingga 0.91, menunjukkan tahap kebolehpercayaan yang tinggi dan konsisten. Menurut Fraenkel et al., (2012), nilai pekali melebihi 0.70 dianggap memadai untuk menunjukkan kebolehpercayaan dalaman yang baik dalam kajian sosial. Oleh itu,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

instrumen soal selidik yang digunakan dalam kajian ini adalah sesuai bagi mengukur kesan intervensi yang dilaksanakan melalui modul TPTR.

Soal selidik yang digunakan dalam kajian ini telah melalui proses pengadaptasian dan diterjemah secara sistematik berdasarkan garis panduan Beaton et al. (2000). Ujian kesahan kandungan telah dilakukan oleh tiga orang pakar dalam bidang kaunseling dan psikologi pendidikan, manakala nilai kebolehpercayaan dalaman diuji melalui Alpha Cronbach dan memperoleh nilai antara 0.85 hingga 0.91, menunjukkan tahap kebolehpercayaan yang tinggi (Fraenkel et al., 2012). Oleh itu, soal selidik ini boleh dianggap sebagai instrumen yang sah dan boleh dipercayai untuk digunakan dalam kajian ini.

e) Fasa Kelima: Pengujian kesahan dan kebolehpercayaan alat kajian

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Alat Kajian yang digunakan dalam kajian ini adalah soal selidik penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Soal selidik yang digunakan dalam kajian ini telah dimurnikan oleh pengkaji berdasarkan soal selidik asal yang di bina oleh Stumpf, Colarelli dan Hartman (1983) dan Gati, Saka, dan Krausz (2001). Soal selidik yang telah siap dimurnikan oleh pengkaji untuk melalui proses kesahan.

Kemudian, dalam menentukan kebolehpercayaan alat kajian tersebut pengkaji telah menjalankan kajian rintis terhadap 35 orang murid bagi memperoleh nilai kebolehpercayaan. Data kajian telah dianalisis menggunakan *Statistical Package for Social Science* (SPSS) bagi memperoleh nilai *Cronbach Alpha*. Nilai kebolehpercayaan yang tinggi dan baik membuktikan alat kajian tersebut dapat digunakan dalam kajian yang sebenar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

f) Fasa Keenam: *Training of Trainer* (TOT)

Fasa keenam merujuk kepada kursus TOT yang dijalankan untuk memberi pendedahan kepada GBK berkaitan dengan teori TPTR. Kursus ini akan diadakan salah satu lokasi kajian. Peserta kursus merupakan para GBK yang terlibat dalam kajian ini iaitu GBK dalam kawalan Pejabat Pendidikan Daerah Hulu Terengganu. Kursus ini telah dikendalikan oleh pengkaji sendiri. TOT ini dijalankan adalah bertujuan untuk mengelakkan bias semasa GBK mengendalikan MKBTPTR terhadap murid.

g) Fasa Ketujuh: Menguji kesan MKBTPTR

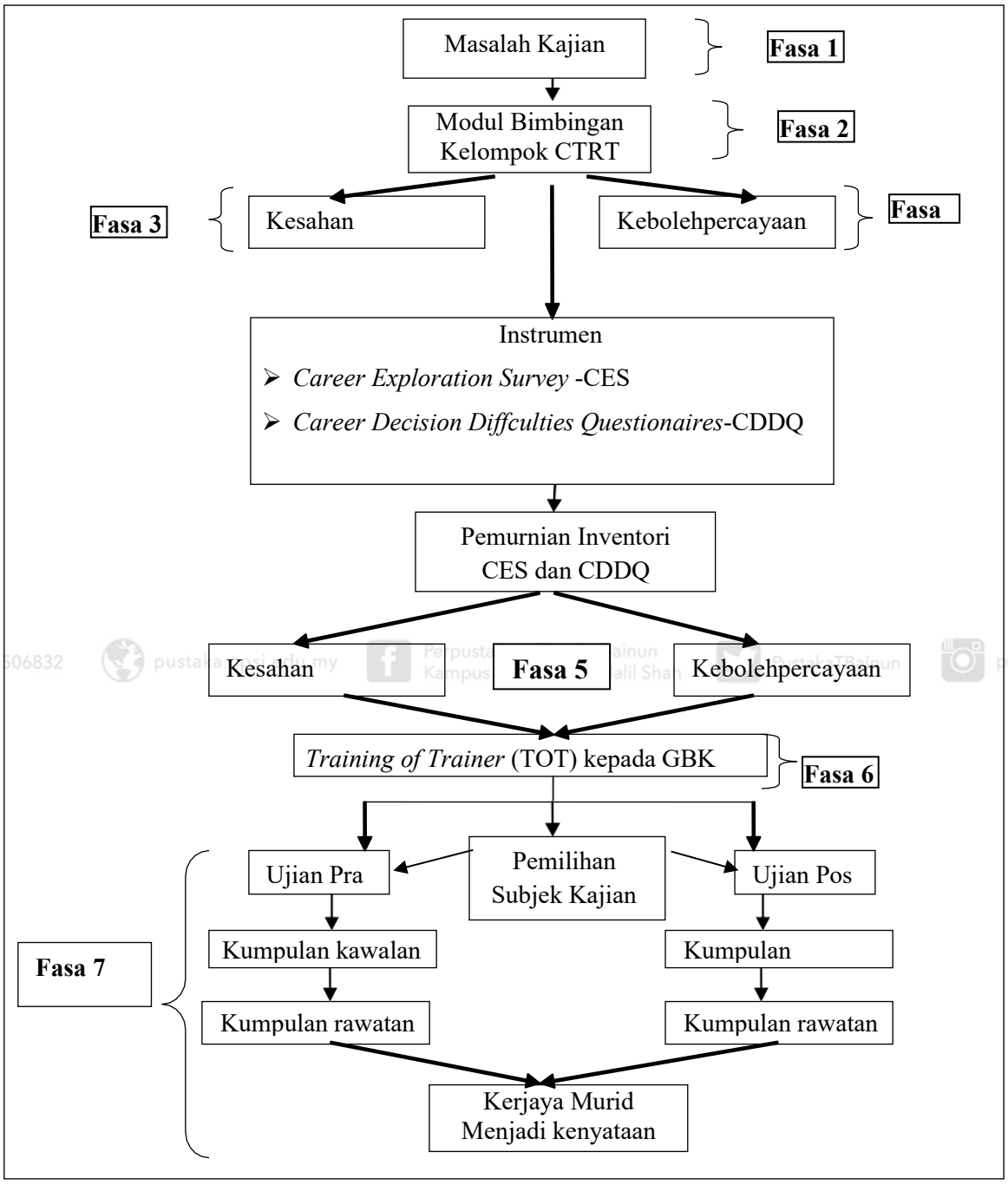
Fasa ketujuh ialah merujuk kepada kajian eksperimental yang bertujuan bagi mengukur kesan modul terhadap kumpulan kajian. MKBTPTR yang telah dimurnikan oleh pengkaji sedia digunakan bagi mengukur kesannya terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya murid. Kajian ini memberi fokus kepada dua kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Kumpulan rawatan merujuk kepada kumpulan yang menerima intervensi MKBTPTR manakala kumpulan kawalan mengikuti aktiviti dan program yang sedia ada di sekolah. Menurut Sidek dan Jamaludin (2005) sesuatu modul yang dapat memberikan kesan yang baik terhadap subjek kajian, boleh dikategorikan sebagai modul yang lengkap. Modul ini sesuai digunakan dalam kajian yang sebenar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rajah 3.4

Pelaksanaan MKBTPTR dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.10 Lokasi kajian

Sekolah merupakan lokasi kajian bagi menjalankan kajian eksperimen. Sebanyak dua buah sekolah menengah menjadi lokasi kajian iaitu dilabelkan sekolah A dan sekolah B yang terletak di daerah Hulu Terengganu, Terengganu. Sekolah berkenaan menjadi lokasi yang sesuai dan mewakili sampel kajian apabila mendapat saranan perbincangan daripada Pejabat Pendidikan Daerah Hulu Terengganu dan Jabatan Pendidikan Negeri Terengganu. Sekolah yang menjadi pilihan mempunyai ciri-ciri lokasi yang hampir sama iaitu terletak di luar bandar dan mempunyai keputusan pencapaian akademik yang keseluruhan adalah sederhana. Ciri-ciri demografi subjek di kedua-dua sekolah adalah hampir sama dalam pencapaian akademik dan sederhana dari segi tahap sosioekonomi pendapatan perkapita keluarga. Kedua-dua buah sekolah yang dipilih memerlukan kajian diteliti dari sudut tugasan pemerhatian, penumpuan dan prosedur serta melalui tempoh masa yang sesuai. Sesi rawatan untuk kelompok rawatan dalam tempoh selama lapan minggu. Manakala minggu awal dan minggu akhir kajian, diperuntukkan untuk melaksanakan praujian dan posujian. Lokasi kajian ditetapkan setelah ianya memenuhi secara tepat ciri-ciri sekolah dan subjek yang diperlukan (Saedah, et. al., 2020).

3.11 Pemilihan Subjek

Peringkat pemilihan subjek kajian adalah antara proses yang penting dalam kajian. Pemilihan subjek kajian bertujuan memilih subjek yang sesuai bagi mengikuti sesi kelompok rawatan atau kelompok kawalan dalam kajian eksperimen. Dengan itu pemilihan subjek dilaksanakan dengan mengikut tatacaranya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Saiz subjek kajian adalah faktor penting yang ditentukan dalam kajian eskperimen. Penentuan jumlah subjek bagi tujuan kajian ini adalah berdasarkan kepada beberapa pandangan. Nordin dan Hassan (2019) menyatakan jumlah subjek kajian yang sangat besar dalam kajian eksperimen akan menyebabkan sukar untuk mengolah pembolehubah bersandar, sukar mencerap kesan latihan pembolehubah bebas pada pembolehubah bersandar dan sukar mengawal kesan kehadiran pembolehubah ekstranus. Menurut Gladding (2015) saiz kelompok yang ideal terdiri daripada lapan hingga 12 orang ahli bagi membolehkan setiap ahli kelompok berpeluang untuk mengekspresikan diri masing-masing tanpa membentuk subkelompok yang lain.

Manakala Aziz, Zakaria dan Ab Razak (2021) menyatakan ahli kelompok perkembangan boleh terdiri 12 hingga 40 orang. Dengan jumlah itu murid dalam kelas persekolahan terdiri 35 orang adalah jumlah yang biasa wujud di dalam sesebuah kelas. Sementara itu McLeod (2019) menjelaskan, kelompok perkembangan memfokuskan kepada penyampaian maklumat dan perkongsian pengalaman melalui aktiviti yang terancang. Aktiviti yang diadakan berasaskan kepada bimbingan, pemberian maklumat dan sebagainya. Merujuk kepada kajian ini, bilangan ahli KBK terdiri seramai 10 orang dalam setiap kelompok daripada tiga kelompok. Manakala bilangan ahli bagi KBB terdiri 30 orang ahli dalam satu kelompok sahaja. Kumpulan kawalan pula terdiri 60 orang ahli juga.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.11.1 Proses pemilihan subjek

Pemilihan sampel dalam kajian ini dilakukan secara rawak mudah (simple random sampling) daripada populasi murid yang memenuhi kriteria kajian, iaitu murid Tingkatan 4 yang menunjukkan skor rendah dan sederhana dalam skala penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Seramai 130 orang murid telah dikenal pasti sebagai populasi layak berdasarkan skor yang diperoleh daripada instrumen praujian. Daripada jumlah tersebut, sebanyak 120 orang peserta telah dipilih secara rawak menggunakan fungsi penjana nombor rawak dalam perisian *Microsoft Excel*. Setiap murid diberikan nombor pengenalan, dan 120 nombor rawak telah dijana untuk menentukan senarai peserta akhir. Seterusnya, peserta-peserta ini dibahagikan secara rawak kepada dua kumpulan: kumpulan eksperimen (n = 60) yang menerima intervensi menggunakan modul berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR), dan kumpulan kawalan (n = 60) yang tidak menerima sebarang intervensi. Pemilihan rawak ini bertujuan mengurangkan bias pemilihan dan memastikan kesaksamaan antara kumpulan sebelum intervensi dijalankan.

Peringkat pertama pemilihan dijalankan secara persampelan rawak mudah. Ia bertujuan memilih subjek secara bebas. Manakala peringkat kedua ialah secara persampelan kriteria dengan tujuan mendapatkan subjek seimbang daripada pembahagian jantina bagi setiap kelompok. Subjek kajian dipilih daripada kalangan murid tingkatan empat di dua buah sekolah menengah harian di daerah Hulu Terengganu. Pemilihan sekolah dilakukan melalui Pejabat Pendidikan Daerah Hulu Terengganu yang mencadangkan dua sekolah yang berdasarkan ciri-ciri sekolah dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

subjek yang hampir serupa sebagaimana dalam konteks kajian oleh pengkaji. Pemilihan subjek adalah berdasarkan yang mempunyai ciri yang pertama adalah subjek berada di tingkatan empat berumur 16 tahun dalam peringkat remaja.

Manakala dari sosioekonomi, keluarga yang tergolong berpendapatan 40% terendah (Golongan B40) yang mempunyai kelas pendapatan bulanan isi rumah dibawah daripada RM3,860.00 sebulan. Jumlah pendapatan bagi Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) iaitu RM940.00 ke bawah yang digariskan oleh Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri (2015).

Selanjutnya pencapaian akademik subjek yang sederhana dan rendah berdasarkan pencapaian keputusan dalam peperiksaan Penilaian Tingkatan Tiga dengan memperolehi subjek sederhana dalam lima subjek yang teras iaitu Bahasa Melayu, Bahasa Inggeris, Matematik, Sains dan Sejarah. Pencapaian gred subjek diberikan mata dengan gred A diberi 5 mata, gred B diberi 4 mata, gred C diberi 3 mata, gred D diberi 2 mata dan gred E diberi 1 mata. Tahap mata maksimum yang diperoleh adalah 25 mata manakala tahap mata minimum adalah 5 mata. Pecahan tahap mata yang dicapai oleh murid dikelompokkan kepada tiga kategori iaitu 5 mata hingga 11 mata adalah kategori rendah, 12 mata hingga 18 mata bagi sederhana dan 19 mata hingga 25 mata untuk tinggi. Oleh itu untuk pemilihan subjek kajian ditetapkan mata bagi kategori sederhana iaitu 12 mata hingga 18 mata.

Seterusnya subjek yang mencapai skor yang sama dan hampir sama dalam pembolehubah bersandar iaitu skor sederhana rendah dalam penerokaan kerjaya dan efikasi membuat keputusan kerjaya. Selain itu, perjumpaan dengan GBK dan guru kelas

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

bagi menemubual mereka untuk meninjau ciri-ciri personaliti yang selari untuk dipilih subjek kajian. Setelah itu, gabungan ciri-ciri subjek yang didapati memenuhi kriteria, dilaksanakan pula pemilihan subjek secara rawak bagi memperoleh subjek mewakili kelompok rawatan dan kelompok kawalan. Sebagaimana menurut Corey, et. al., (2018) berpendapat keseragaman pada tahap kelas sosial, tahap daya pemikiran dan ciri-ciri psikologi membantu membina kelompok yang baik.

Dengan merujuk kepada Rajah 3.5, menunjukkan populasi murid tingkatan empat daripada dua buah sekolah dalam daerah Hulu Terengganu. Peringkat pertama pemilihan, borang biodata dan latarbelakang keluarga diedarkan kepada subjek. Analisis dijalankan ke atas latar belakang dan biodata subjek yang mempunyai ciri-ciri dikehendaki. Proses analisis dibuat ke atas maklumat subjek daripada keluarga golongan berpendapatan 40% terendah (Golongan B40) yang mempunyai kelas pendapatan bulanan isi rumah dibawah daripada RM3,860.00 bulan. Pendapatan purata keluarga subjek dan jumlah lingkungan pendapatan yang dinyatakan diambil kira untuk pemilihan. Ini termasuk juga Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) iaitu di bawah daripada RM940.

Pemilihan subjek melalui akademik berdasarkan kepada pencapaian keputusan peperiksaan yang terkini yang diduduki di tingkatan 3 di rendah dan sederhana dalam lima matapelajaran iaitu Bahasa Melayu, Bahasa Inggeris, Matematik, Sains, dan Sejarah. Penetapan mata pada ditetapkan dengan gred A diberi 5 mata, gred B diberi 4 mata, gred C di beri 3 mata, gred D diberi 2 mata dan gred E diberi 1 mata. Daripada itu, murid akan memperolehi mata dalam lingkungan mata maksium adalah 25 dan mata

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

minimum adalah 5. Pemilihan subjek diambilkira pencapaian akademik yang sederhana dengan memperolehi mata purata dalam kategori sederhana iaitu 12 hingga 18 mata.

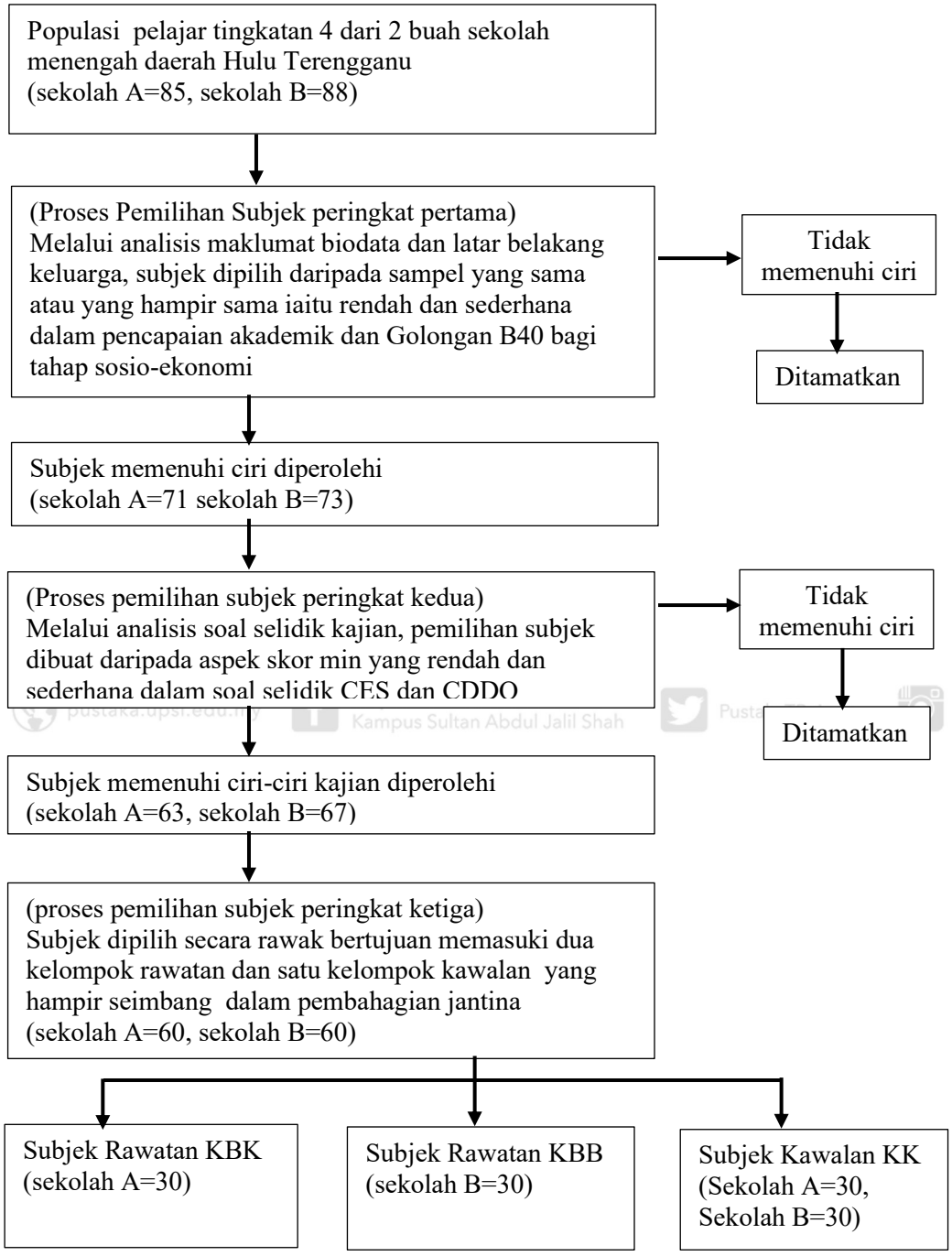
Peringkat kedua pemilihan subjek dilaksanakan dengan menggunakan set soal selidik yang ditadbir untuk ujian penapisan dan praujian yang mengandungi biodata subjek, *CESR* dan *CDDQR*. Subjek yang mempunyai ciri-ciri kajian dengan skor min sederhana rendah daripada analisa soal selidik *CESR* dan *CDDQR* dalam peringkat kedua ini. Seterusnya, proses pemilihan peringkat ketiga pula adalah untuk memasukkan subjek kajian ke dalam kelompok rawatan dan kelompok kawalan. pada peringkat ketiga ini, terdapat dua peringkat pemilihan subjek dilakukan dengan peringkat pertama secara persampelan rawak mudah untuk mendapatkan subjek bebas. Pada peringkat kedua pula ciri persampelan bertujuan dilakukan untuk memperolehi subjek yang setara dan seimbang bagi agihan jantina dalam kelompok rawatan dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rajah 3.5

Carta aliran pemilihan populasi, sampel dan subjek eksperimen

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Berikutnya pula, subjek kelompok rawatan, kelompok kawalan dan jantina diagihkan secara teratur untuk mendapatkan jumlah angka yang seimbang. Subjek yang memenuhi kriteria diperolehi daripada sekolah A dan sekolah B dengan jumlah masing-masing. Bagi sekolah A seramai 30 subjek (15 Lelaki dan 15 perempuan) 30 subjek bagi sekolah B (15 lelaki dan 15 perempuan). Selanjutnya nama-nama subjek dan jantina di tulis pada kertas berasingan. Nama dicabut secara persampelan bebas bagi diletakkan dalam kelompok rawatan dan kelompok kawalan mengikut sekolah masing-masing. Seperti contoh, sekolah A, untuk KBK , nama setiap subjek sekolah A yang ditulis pada kertas berasingan, diletakkan dalam bekas yang berlainan mengikut jantina lelaki dan jantina perempuan (15 Lelaki dan 15 perempuan).

Seterusnya, kelompok rawatan dan kelompok kawalan dicabut secara berselang seli dari bekas jantina lelaki dan bekas jantina perempuan. Kaedah persampelan kriteria digunakan ketika cabutan nama dilakukan untuk mencukupkan bilangan nisbah 1:1 lelaki dan perempuan adalah mencukupi. Agihan pembahagian ini hampir sama yang dilakukan dengan jumlah agihan pembahagian populasi sebenara subjek disekolah-sekolah tersebut. Cabutan nama yang tidak memenuhi kriteria nisbah jantina lelaki dan perempuan, nama tersebut dikembalikan semula dalam bekas untuk dibuat cabutan yang lain bagi memperolehi nisbah jantina yang dikehendaki. Cara yang sama dilaksanakan di sekolah B dan pembentukan bagi kelompok kawalan terhadap subjek di sekolah A dan sekolah B.

Manakala pengagihan dan pembahagian subjek dalam Jadual 3.3 bagi subjek rawatan sekolah A ialah 30 subjek daripada tiga kelompok (KBK 1 =10 subjek, KBK 2 = 10 subjek, dan KBK 3 = 10). Sekolah B sebanyak 30 subjek dengan nisbah yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ditetapkan bagi kelompok rawatan besar. Bagi kelompok kawalan pula seramai 60 subjek (sekolah A= 30 subjek dan sekolah 30 subjek). Kedua-dua subjek sekolah A dan sekolah B dicantumkan untuk pengiraan statistik. Apabila berlaku subjek dari kelompok rawatan atau kelompok kawalan yang menarik diri sebelum rawatan dilaksanakan, prosedur dilakukan dengan mencabut semula nama subjek yang lain dari bekas yang sama dan nisbah yang ditetapkan. Jika rawatan telah dijalankan subjek yang menarik diri tidak digantikan kerana telah melibatkan proses rawatan dan subjek secara kesemuanya.

Jadual 3.3

Taburan subjek kelompok rawatan dan kelompok kawalan

		Kelompok KBK (R1)		**Kelompok KBB (R2)**	**Kelompok Kawalan (KK)**	**Jumlah (n)**
Jantina	R1a	R1b	R1c	R2	KK	
Lelaki	5	5	5	15	30	60
Perempuan	5	5	5	15	30	60
Jumlah	10	10	10	30	60	120

Oleh itu, pemilihan subjek dilakukan untuk memastikan murid yang sebenarnya memenuhi ciri sahaja yang terlibat menjadi subjek sama ada kelompok rawatan atau kelompok kawalan. Pemilihan subjek meilbatkan tapisan dari pihak sekolah, sosioekonomi, pencapaian akademik dan pencapaian skor min sederhana rendah dalam soal selidik. Kemudian diagihkan subjek secara rawak bertujuan mengikut jantina dalam pembahagian kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.11.2 Kesan saiz

Kesan saiz ialah satu ukuran seberapa besar atau pentingnya perbezaan atau hubungan dalam satu kajian. Ia merupakan kaedah pengukuran bagi menentukan kecukupan darjah ralat hipotesis nul di kenali kesan saiz bagi mengatasi kebarangkalian kesan kesalahan yang terdapat semasa pemilihan populasi dan subjek latihan. Menurut pendapat Cohen (2016) ia merujuk kepada magnitud atau kekuatan hubungan antara pembolehubah dalam sesuatu kajian, terutamanya dalam kajian eksperimen. Ia bukan sekadar menentukan sama ada kesan itu wujud seperti yang dilakukan oleh ujian hipotesis, tetapi mengukur sejauh mana kesan itu berlaku. Kadang-kadang satu keputusan statistik itu signifikan secara statistik, tapi kesannya terlalu kecil untuk bermakna dalam dunia sebenar. Kesan saiz membantu penyelidik, pengamal, dan pembuat polisi faham kepentingan praktikal satu keputusan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesan saiz penting dalam kajian eksperimen atas beberapa perkara. Mengatasi keterbatasan nilai p *(p-value)*, nilai p hanya menunjukkan sama ada sesuatu hasil itu signifikan secara statistik, tetapi tidak memberitahu betapa besarnya kesan tersebut. Kajian dengan sampel besar mungkin menghasilkan nilai p yang signifikan walaupun kesannya sangat kecil dan tidak bermakna secara praktikal. Memberi maklumat tentang kepentingan praktikal *(practical significance)*, dengan mengetahui kesan saiz, penyelidik dan praktisioner boleh menilai sama ada intervensi atau rawatan itu mempunyai impak yang relevan dalam dunia sebenar. Membantu dalam meta-analisis, kesan saiz membolehkan perbandingan antara kajian yang berbeza serta digabungkan dalam analisis meta untuk menghasilkan pemahaman yang lebih kukuh. Perancangan saiz sampel *(power analysis)*, dalam perancangan kajian, soal selidiksaiz yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dijangkakan digunakan untuk menentukan saiz sampel yang mencukupi supaya kajian mempunyai kuasa statistik yang mencukupi untuk mengesan kesan tersebut.

Justeru, saranan kuasa statistik bagi bilangan subjek untuk menentukan kejituan kajian maka ianya dilaksanakan. Terdapat pandangan yang berbeza dalam kalangan tokoh dan pengakaji terhadap tahap kuasa yang mempengaruhi kesan saiz. Pada asas kuasa ujian statistik berpandukan kepada aras *k* yang ditetapkan oleh pengkaji, saiz sampel dan kesan saiz. Cohen (2016) telah memperkenalkan pelbagai jenis kesan saiz bergantung pada jenis analisis statistik d (Cohen's d). Digunakan untuk membandingkan dua kumpulan contohnya, kumpulan eksperimen vs kawalan dengan nilai kecil: 0.2, sederhana: 0.5 dan besar: 0.8. Dengan nilai kuasa 0.8 atau $1 - \beta = 0.8$ dijadikan tahap kuasa yang besar dan bersesuaian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Daripada pandangan tersebut, pengkaji menggunakan kesan saiz besar iaitu 0.8 yang memberikan kuasa statstik 0.81 dengan saiz subjek 30. Justeru, pengkaji mengambil subjek 30 murid menjadikan tiga kelompok kecil bagi kelompok rawatan kaunseling berstruktur dan seramai 30 kelompok rawatan bimbingan besar serta 60 murid untuk kelompok kawalan. Dengan itu masing-masing mempunyai kuasa statistik 0.82 pada kelompok-kelompok tersebut. Kesan saiz ialah ukuran penting dalam kajian eksperimen kerana ia memberi maklumat kuantitatif tentang impak sebenar sesuatu rawatan atau intervensi. Rujukan kepada Cohen (2016) menjadi asas utama dalam bidang psikologi dan sains sosial untuk memahami dan melaporkan kesan saiz secara sistematik.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.12 Soal selidik kajian

Menurut Fauzi et.al (2014) sesuatu alat kajian perlu dibincangkan dengan jelas sebelum digunakan dalam sesuatu kajian. Perbincangan melibatkan isu-isu tentang kesahan dan kebolehpercayaan alat kajian termasuk alat kajian yang digubalkan secara sendirian. Menurut Mohd Majid (2009) instrumen yang sempurna menjadi pengukur yang tepat bagi kepada pembolehubah yang diukur dan mencapai objektif sesutau kajian. Instrumen kajian yang digunakan dalam kajian ini melibatkan tiga bahagian bagi mencapai tujuan kajian. Bahagian A mengandungi soal selidik untuk mendapatkan biodata murid, bahagian B mengandungi dua soal selidik kajian. Manakala bahagian C mengandungi Modul Kelompok Bimbingan TPTR.

a) Bahagian A: Maklumat biodata murid

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam bahagian A mengandungi maklumat untuk mendapatkan data peribadi murid seperti nama, umur, tingkatan, jantina dan agama. Bagi maklumat akademik pula mengandungi lima matapelajaran yang diperolehi daripada keputusan peperiksaan terkini di tingkatan 3 iaitu bagi matapelajaran Bahasa Melayu, Bahasa Inggeris, Matematik, Sains dan Sejarah. Maklumat yang akhir tentang keluarga murid termasuklah tempat tinggal, bilangan adik beradik, maklumat ibu bapa contohnya umur, agama, tahap pendidikan, pekerjaaan jumlah pendapatan isi rumah. Maklumat-maklumat tersebut penting untuk kegunaan rekod kajian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

b) Bahagian B : Soal selidik kajian

Terdapat dua soal selidik dalam bahagian B iaitu soal selidik CESR dan CDDQR.

i) Soal selidik CESR

Penerokaan kerjaya diukur dengan menggunakan *Career Exploration Survey* (CESR). Stumpf et al., (1983), yang mencipta untuk menilai pelbagai dimensi penerokaan kerjaya. Penerokaan kerjaya CES yang asal mengandungi tujuh dimensi proses penerokaan kerjaya, tiga reaksi eksplorasi dan enam dimensi kepercayaan.

Untuk menyesuaikan CESR untuk digunakan dengan populasi yang remaja, pengubahsuaian dibuat ke atas empat item tambahan yang baharu pada dimensi Penerokaan Kendiri dan menambah dimensi iaitu Pengukuran Membuat Keputusan Kerjaya oleh Blustein (1988). Versi semakan CESR diperolehi dari Blustein (1988) dan 65 item yang terdiri daripada 17 dimensi CESR dalam soal selidik yang disusunkan dengan kebolehpercayaan mulai daripada Jumlah Maklumat (α = .68), Kepuasan dengan Maklumat (α = .79), Fokus (α = .88), Penerokaan Sistematik (α = 70), Penerokaan Persekitaran (α = .87), Penerokaan Kendiri (α = .83), *Outlook* Pekerjaan (α = .89), Kepastian Dapatan Penerokaan Kerjaya (α = .82), Kekerapan (item tunggal), Pengukuran Membuat Keputusan Kerjaya (α = .75), Pengukuran Kajian Persekitaran (α = .60), Pengukuran Kajian Kendiri (α = .82), Pengukuran Kaedah (α = 85), Kepentingan Mendapatkan Pilihan Kedudukan (α = .89), Tekanan Penerokaan (α = .78), dan Tekanan Pemutusan (α = .85), dan Bilangan Pertimbangan Pekerjaan (item tunggal).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Respon terhadap keseluruhan item CESR sebanyak 65 pada skala Likert 5-mata yang berbeza-beza pada setiap 17 dimensi CESR mengandungi sejumlah item yang berbeza. Sebagai contoh, di tandai 1 untuk sedikit atau tiada, tidak berpuas hati atau sangat rendah manakala 5 di tandai untuk sangat berpuas hati atau sangat tinggi. Pengecualian kepada skala 6-mata untuk dimensi *Outlook* Pekerjaan dari 1 tidak baik hingga 6 tidak berkenaan bagi dimensi untuk Kekerapan dengan maklumbalas 4 mata iaitu antara 1 tiada hingga 4 melebihi lima. Skala 7 mata digunakan untuk kedua-dua dimensi Tekanan Penerokaan dan Tekanan Keputusan yang terdiri daripada 1 tidak tertekan hingga 7 yang paling tertekan. Bilangan Pekerjaan adalah item tunggal mempunyai respon terbuka, ditanda pada 5 atau lebih. Alpha pekali kebolehpercayaan untuk 17 skala CESR adalah dari .60 hingga .89 dan keseluruhan ialah .86.

Dalam kajian ini, menggunakan soal selidik CESR daripada kajian yang telah dijalankan oleh Nasta (2007) dan Thanh dan Van Nhan (2021). Sebanyak 28 soalan sahaja yang dipilih daripada versi asal untuk digunakan dalam kajian mereka dan juga turut digunakan dalam kajian ini. Item soalselidik dalam kajian ini dipermudahkan kegunaannya pada sampel kajian. Ia melibatkan penyesuaian maklumat pada tahap persekolahan dan pendidikan. Soal selidik yang digunakan dalam kajian dan seperti juga yang digunakan oleh Nasta (2007) dan Thanh dan Van Nhan (2021), CESR dipecahkan kepada tiga sub skala iaitu Penerokaan Persekitaran *(Enviroment Exploration),* Penerokaan Kendiri *(Self Exploration)* dan Penerokaan Sistematik Terancang *(Intended-Systematic Exploration)*. Manakala sub skala yang selain daripada itu tidak dimasukkan. Ini adalah kerana tidak mengukur dengan jelas tingkah laku penerokaan seperti Kekerapan *(Frequency)* dan Jumlah Formasi *(Amount Of Information)*.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ii) Soal selidik CDDQR.

Penggunaan soal selidik CDDQR diambil daripada versi asal bahasa Inggeris kemudian diterjemahkan kepada bahasa Melayu untuk disesuaikan penggunaannya di peringkat tempatan. Struktur Instrumen CDDQR menyediakan pengukuran pelbagai peringkat kerjaya. Pembinaan awal terdiri daripada 44 item. Kemudian disemak semula versi yang dipendekkan merangkumi 34 item dengan skala respon 9 mata termasuk 2 item sahih dan mengandungi 2 hingga 5 item setiap kategori (Gati, et.al, 2001). Setiap item mewakili satu daripada 10 kategori kesukaran dan tiga kumpulan utama iaitu kekurangan kesediaan, kekurangan maklumat, dan maklumat tidak konsisten. Gati dan Asher (2001) merekodkan versi CDDQR yang disemak semula dan dipendekkan mempunyai 34 item dengan skala tindak balas 9 mata iaitu 1 = tidak menerangkan tentang saya kepada dan 9 = menggambarkan saya dengan baik. Versi CDDQR kependekkan ini digunakan dalam kajian ini.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

CDDQR mudah ditadbir kerana mengambil masa lima hingga lapan minit dan sesuai untuk murid berumur 14 hingga 17 tahun yang dijalankan kepada murid sekolah menengah Israel. Ujian ini juga sesuai untuk pentadbiran kelompok atau individu. Hasil pengujian kebolehpercayaan CDDQR memiliki ketekalan dalaman yang baik. Nilai-nilai kebolehpercayaan bagi tiga atau subskala kekurangan kesediaan nilai a = .58, subskala kekurangan maklumat nilai a = . 88, subskala maklumat tidak konsisten nilai a = .87. Bagi kebolehpercayaan atau ketekalan dalaman CDDQR ialah melebihi .91 (Gati et. al, 2001). Kesahan kandungan item CDDQR ialah .77 yang dijalankan kepada murid di Amerika (n = 403). CDDQR membantu dalam kesukaran membuat keputusan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kerjaya yang dilaporkan oleh kaunselor mengenai murid yang menghadapi kesukaran dalam membuat keputusan kerjaya, Gati dan Levin (2014).

iii) Bahagian C: Modul Kelompok Bimbingan TPTR

Bahagian C ialah MKBTPTR yang digubal oleh pengkaji berdasarkan pendekatan rawatan TPTR. MKBTPTR mempunyai lapan sesi kelompok dan 13 aktiviti yang dijalankan dalam KBK dan KBB. Bagi pelaksanaan MKBTPTR beberapa bahan modul diisi oleh subjek rawatan sepanjang sesi kelompok dijalankan. Antaranya ialah borang aktiviti kendiri, pengisian perasaan subjek dalam borang refleksi diri dan helaian kerja rumah. Selain itu juga analisis konsep TPTR dan perancangan dan penilaian tindakan yang disertakan pada setiap sesi kelompok. Berasaskan kelompok yang dijalankan, terdapat dua bahan modul digunakan oleh pengkaji untuk perbincangan keberkesanan rawatan. Bahan tersebut iaitu a) helaian refleksi diri bagi sesi kelompok tertentu dan b) kerja rumah perancangan dan penilaian tindakan bagi penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Berdasarkan analisis bahan modul yang diisi oleh subjek, pengkaji akan dapat menilai perkembangan positif atau negatif murid kesan daripada rawatan KBK dan KBB yang diikuti. Analisis bahan modul yang dijalankan akan memfokuskan kepada aspek pemikiran subjek yang mempengaruhi tingkah laku dan pemikiran subjek dalam konteks pendekatan TPTR.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.13 Modul Kelompok Bimbingan TPTR

MKBTPTR telah dibangunkan oleh pengkaji berdasarkan Modul Kaunseling Kelompok TPTR oleh Ahmad Jazimin, et.al (2016). Modul Kaunseling Kelompok TPTR mengandungi lapan sesi yang dilaksanakan secara berstruktur mengikut enam peringkat di dalam proses kaunseling kelompok seperti yang dinyatakan oleh Corey, Corey Callanan dan Russell (2014) iaitu pra kelompok, permulaan, peralihan, perjalanan, penamatan dan pos kelompok. Berdasarkan Modul Kaunseling Kelompok TPTR setiap sesi yang dilaksanakan mempunyai objektifnya yang tersendiri yang berfokus kepada perkara yang perlu dicapai pada akhir sesi tersebut.

Modul Kaunseling Kelompok TPTR juga mempunyai nilai kesahan yang tinggi dan boleh diterima. Nilai pekali kesahan yang minimum bagi Modul Kaunseling Kelompok TPTR adalah .85 manakala nilai kesahan yang maksimum adalah .92. Kesahan bagi keseluruhan sesi dan aktiviti Modul Kaunseling Kelompok juga menunjukkan nilai yang tinggi iaitu .89 (89%). Nilai pekali kesahan yang tinggi menunjukkan Modul Kaunseling Kelompok TPTR dapat digunakan dalam lapangan yang sebenar. Sub-sub modul yang terdapat di dalam modul telah dijalankan proses kesahan oleh Ahmad Jazimin et.al (2016). Proses kesahan telah menerima pandangan pakar secara khusus oleh pakar bidang kaunseling dan *Choice Theory Reality Therapy.* Di antara pakar yang telah dijadikan sumber rujukan ialah Glasser, Wubbolding, Corey dan Jacobs. Bagi kebolehpercayaan, Modul Kaunseling Kelompok TPTR juga mempunyai nilai pekali kebolehpercayaan yang tinggi iaitu .83. Modul Kaunseling Kelompok TPTR mempunyai nilai kebolehpercayaan yang tinggi dan boleh diterima mengikut sub konstruk sesi dan aktiviti modul.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pengkaji telah menjalankan pemurnian terhadap Modul Kaunseling Kelompok TPTR dengan mengubahsuai aktiviti mengikut kesesuaian dan objektif kajian ini. Kandungan MKBTPTR yang dimurnikan adalah seperti dalam Jadual 3.4.

Jadual 3.4

Modul Kelompok Bimbingan TPTR (MKBTPTR)

Sesi kelompok / Jangka masa	Aktiviti	Tingkah laku penerokaan dan membuat keputusan kerjaya	TPTR (Pilhan guna teori dan teknik)
Pra Sesi (45 minit)	Mengenal pasti ahli Memberi taklimat		Taklimat jadual dan pengisian kursus
Sesi 1 Pengenalan Kelompok dan Membina hubungan (90 minit)	Aktiviti 1: Angin Sepoi-sepoi Aktiviti 2: Salam Perkenalan Aktiviti 3: Oh! Kita Sama Aktiviti 4: Fokus Diri		Perkenalan antara ahli membina ikatan Kerja rumah: - Memahami konseptual TPTR
Sesi 2 Melihat dunia sebenar (*Real World)* Meneroka Persekitaran (90 minit)	Aktiviti 1: Inilah Aku Aktiviti 2: Macam-macam ada	Di mana- Meneroka Persekitaran	*Real world* - Mengenali identiti diri - Menilai kemampuan dan kebolehan diri
Sesi 3 Memahami keseluruhan *(Quality World)* Meneroka Kendiri (90 minit)	Aktiviti 1: Jika Aku Jadi…	Di mana- Meneroka kendiri	*Quality world* faktor dalam pemilihan kerjaya -Memahami dan mengenalpasti kehendak sendiri -mengetahui sistem kepercayaan tingkah lakunya
Sesi 4 Kemahuan *(Wants)* Konflik keperluan asas (*Basic Needs)* dan Dunia sebenar *(Real World)* Meneroka Kendiri dan Persekitaran (90 minit)	Aktiviti 1: Bukalah Hatimu	Bagaimana meneroka - Bertujuan- Sistematik (Kendiri dan persekitaran)	*Wants* Terokai keperluan asas, dunia sebenar dan merancang strategi kerjaya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Sesi kelompok / Jangka masa	Aktiviti	Tingkah laku penerokaan dan membuat keputusan kerjaya	TPTR (Pilhan guna teori dan teknik)
Sesi 5 Melakukan dan menunjuk arah (*Doing and direction)* Semakkan menjurus (90 minit)	Aktiviti 1: Kenali Kerjaya Pilihaku	P= *Prescreening*	*Doing and direction* mengenalpasti kehendak berdasarkan - tingkah laku semasa *(current behaviour)* atau - keseluruhan tingkah laku kini *(total behaviour)* -meneroka dan membuat pilihan tepat keperluan kerjaya
Sesi 6 Penilaian/ arah tuju (*Evaluating)* Penilaian yang menjurus (90 minit)	Aktiviti 1: Misi yang Belum Selesai	I=*In depth screening* (Penilaian yang menjurus)	*Evaluating* -Perlakuan bagi mencapai kerjaya yang diinginkan -Menilai semula tingkah laku -Bersedia untuk membuat perubahan
Sesi 7 Membuat perancangan dan menilai perancangan *(planning*) Melaksanakan pilihan keputusan (90 minit)	Aktiviti 1: Menuju Destinasi	C=*Choice* I= *implementing the decision* (Melaksanakan pilihan keputusan)	*Planning* -Melakukan untuk mencapai kerjaya pilihan mereka -Menggantikan tingkah laku mereka yang tidak sesuai -Membuat plan tindakan yang jelas untuk mencapai matlamat
Sesi 8 Penamatan dan penilaian (60 minit)	Aktiviti 1: Doakan Saya Aktiviti 2: Rumusan akhir		-Membantu ahli yang masih perlukan bantuan -Penilaian kelompok

Sumber : Gabungan pendekatan TPTR, Model Tingkah Laku Penerokaan dan Model Membuat Keputusan Kerjaya dalam MKBTPTR berdasarkan Model Modul Kaunseling Kelompok TPTR Ahmad Jazimin et. al. (2016)

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

MKBTPTR yang telah dimurnikan oleh pengkaji melalui tiga fasa dalam memastikan modul ini dapat diaplikasikan dengan berkesan di lapangan sebenar. Peringkat pertama melibatkan tatacara iaitu membina aktiviti yang bertujuan mengkaji TPTR terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya murid. Selanjutnya modul disusun mengikut urutan dan kandungan yang berdasarkan pada modul asal yang dibina oleh Ahmad Jazimin et.al (2016).

Huraian MBKCRT berdasarkan jumlah sesi, aktiviti dan jangka masa adalah seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 3.4. Pengkaji telah membina lapan sesi kelompok yang dirangkumkan dalam 13 aktiviti kelompok dan 9 tugasan kerja rumah iaitu; Sesi 1: Perkenalan Kelompok Dan Membina Hubungan (Aktiviti 1: Angin Sepoi-sepoi, Aktiviti 2: Salam Perkenalan, Tapi Berbeza Aktiviti 3: Oh! Rupanya Kita Sama, dan aktiviti 4 ; Fokus Diri), Sesi 2: Melihat dunia sebenar (Aktiviti 1: Inilah Aku, Aktiviti 2: Kemahiran Komunikasi), Sesi 3: Memahami Dunia Kualiti (*quality world*), keperluan asas (*basic needs*) (Aktiviti 1: Jika Aku Jadi…), Sesi 4: Konflik *Basic Needs* dengan *Real World* (Aktiviti 1: Bukalah Hatimu), Sesi 5: Melakukan dan menunjuk arah (*doing and direction*) kerjaya (Aktiviti 1: Kenali Kerjaya Pilihaku), Sesi 6: Penilaian kendiri (*self evaluation*) kerjaya (Aktiviti 1: Misi yang Belum Selesai), Sesi 7: Perancangan dan penilaian (planning) kerjaya (Aktiviti 1: Menuju Destinasi) dan Sesi 8: Rumusan dan Penamatan Kelompok (Aktiviti 1: Doakan Saya, Aktiviti 2: Rumusan akhir). Di samping itu, MKBTPTR mengadakan helaian lampiran aktiviti seperti refleksi diri dan kerja rumah penilaian kognitif bagi sesi dan aktiviti yang tertentu.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.13.1 Menyemak kejituan bahasa dan kefahaman MKBTPTR

Menurut Beaton et al. (2000) proses adaptasi atau ubah suai soal selidik sangat penting kerana ia melibatkan penyesuaian instrumen penyelidikan untuk memastikan ia relevan dan sesuai dengan konteks kajian tempatan, tanpa mengubah maksud asal instrumen tersebut. Proses ini perlu dilakukan dengan teliti, terutama untuk soal selidik yang diterjemah atau diubah suai untuk digunakan dalam kajian tertentu. Adaptasi merujuk kepada penyesuaian soal selidik asal agar ia lebih relevan dengan konteks budaya, bahasa, dan situasi kajian. Ubah suai merangkumi penyesuaian dalam bentuk soalan, struktur, atau terminologi untuk memastikan ia lebih sesuai dengan sampel sasaran. Contoh soal selidik asal mungkin menggunakan istilah atau contoh yang lebih sesuai untuk budaya Barat, tetapi dalam konteks Malaysia, terjemahan dan perubahan mungkin diperlukan untuk memastikan ia difahami dengan betul oleh peserta tempatan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pilih soal selidik yang sesuai dengan objektif kajian dan pastikan instrumen asal memiliki rekod kesahan dan kebolehpercayaan yang baik. Soal selidik ini mungkin berasal dari kajian terdahulu yang telah diuji di negara lain atau dalam konteks berbeza. Terjemahan literal iaitu terjemahkan soal selidik ke dalam bahasa sasaran contoh Bahasa Melayu. Penterjemah berkelayakan dan pastikan penterjemah memahami konteks kajian dan terminologi yang digunakan dalam instrumen asal. Pengesahan terjemahan dibuat setelah terjemahan dilakukan, lakukan *back-translation* terjemahan semula ke dalam bahasa asal untuk memastikan tiada kehilangan makna atau konteks. Contoh soal selidik asal yang berbahasa Inggeris diterjemah ke dalam Bahasa Malaysia oleh dua penterjemah berkelayakan yang fasih dalam kedua-dua bahasa. Terjemahan semula ke dalam bahasa asal dilakukan untuk mengesahkan ketepatan makna.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Penyesuaian istilah dan contoh dibuat jika soal selidik mengandungi istilah atau contoh yang tidak relevan dengan konteks budaya Malaysia, maka ubah suai istilah tersebut agar lebih sesuai. Contoh, jika soal selidik asal menggunakan contoh aktiviti di luar negara, contoh tersebut boleh digantikan dengan aktiviti yang lebih relevan di Malaysia contoh menonton wayang, aktiviti berkelah, atau membeli-belah di pusat membeli-belah tempatan.

Praujian *(pilot test)* soal selidik yang telah diterjemah atau diubah suai kepada sekumpulan kecil peserta yang serupa dengan kumpulan sasaran. Tujuan praujian adalah untuk memastikan soal selidik mudah difahami dan tidak membingungkan peserta. Soal selidik dipertingkatkan berdasarkan maklum balas daripada peserta praujian, sama ada berkaitan dengan kefahaman, struktur soalan, atau kebolehlaksanaan soalan. Contoh satu sesi praujian telah dijalankan ke atas 30 orang pelajar untuk menguji kefahaman terhadap soal selidik yang telah diterjemah dan diubah suai. Berdasarkan maklum balas, beberapa istilah telah dipinda untuk meningkatkan kefahaman. Analisis kesahan dan kebolehpercayaan perlu dijalankan selepas soal selidik diubah suai. Menggunakan analisis statistik seperti *Alpha Cronbach* untuk menguji kebolehpercayaan. Menguji kesahan kandungan dengan mendapatkan maklum balas daripada pakar untuk memastikan semua aspek penting dalam kajian diliputi dalam soal selidik. Contoh analisis kebolehpercayaan menggunakan *Alpha Cronbach* menunjukkan nilai 0.82, yang menunjukkan kebolehpercayaan yang baik. Penilaian oleh dua pakar psikologi turut mengesahkan kesahan kandungan soal selidik yang diubah suai ini.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesimpulannya, unsur-unsur utama dalam proses adaptasi soal selidik melibatkan terjemahan yang tepat dan jelas dengan memastikan tiada makna yang hilang semasa terjemahan. Penyesuaian budaya yang disesuaikan soal selidik untuk konteks budaya sasaran. Pilihan kata yang sesuai dengan menggunakan bahasa yang mudah difahami oleh peserta sasaran. Penyelidikan awal untuk memastikan soal selidik yang diubah suai mempunyai kesahan dan kebolehpercayaan yang telah diuji sebelumnya dalam kajian lain. Prosedur adaptasi dan terjemahan ini adalah sejajar dengan garis panduan yang disarankan oleh Beaton et al. (2000) dalam penyesuaian silang budaya bahan intervensi dan turut berpandukan model pembangunan modul oleh Sidek (2008).

Penggunaan bahasa dan istilah-istilah dalam MKBTPTR digubal sebaiknya. Akan tetapi, bagi mengukuhkan lagi penggunaan bahasa bahasa dan kefahaman yang tepat, MKBTPTR akan disampaikan kepada tiga orang GBK sekolah menengah untuk membuat semakan ketepaan bahasa dan kefahamannya. Setelah itu MKBTPTR disemak pula secara lebih terperinci oleh tiga pakar bahasa dari Jabatan Bahasa Melayu, Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI) untuk ditambahbaik berdasarkan syor-syor mereka. Selesai pakar-pakar bahasa menyemak, dengan cadangan pembaikkan bahasa, susun dan struktur ayat dan penggunaan istilah-istilah dan kefahaman dalam MKBTPTR. Berdasarkan yang diperolehi syor dari pakar-pakar bahasa dan pembetulan penambahbaikan, pengkaji membaikinya semula menurut pandangan pakar bahasa agar penggunaan istilah-istilah lebih tepat dan bersesuaian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.13.2 Menguji kesahan kandungan MKBTPTR

Penggubalan MKBTPTR diuji bagi mendapatkan kesahan kandungan modul. Bagi MKBTPTR kesahan pakar luar diaplikasikan. Oleh itu, kesahan pakar bagi MKBTPTR dilakukan bagi membolehkan ianya digunakan kepada kedua-dua jenis kelompok rawatan iaitu Kelompok Bimbingan Kecil (KBK) dan Kelompok Bimbingan Besar (KBB). Bagi mendapatkan kesahan kandungan formula khusus digunakan. Menggunakan jumlah skor yang diisi oleh pakar (x) akan dibahagikan dengan jumlah skor keseluruhan (y) dan didarabkan dengan seratus. Sesuatu modul adalah disahkan apabila mempunyai kesahan yang tinggi. Kategori tahap tinggi dengan memperoleh markah melebihi 70% dan ke atas (Jamaludin 2008; Sidek dan Jamaludin 2005). Ringkasan formulanya;

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

$$\frac{\text{Jumlah Skor pakar (x)}}{\text{Jumlah Skor Keseluruhan (y)}} \times 100\% = \text{Tahap Kesahan Kandungan Modul}$$

Terdapat dua kaedah pengesahan pakar dilakukan dalam kajian ini, iaitu; a) kesahan pada pembahagian konstruk (sesi) dan pada subkonstruk (aktiviti dalam sesi) dan b) pengesahan berdasarkan kaedah Sidek (2005) yang mempunyai lima pernyataan mengenai kesahan modul. Menurut Mohd Majid (2009) seramai tiga orang panel pakar sudah memadai untuk membuat penilaian terhadap kesahan pakar bagi sesuatu soal selidik. Namun Fauzi et.al (2014) mengesyorkan enam hingga sembilan orang panel pakar adalah memadai bagi melakukan penilaian terhadap konstruk dan item kajian. Namun Kamaruzaman (2013) pula berpendapat, jumlah pakar luar yang sesuai bagi menilai sesuatu instrumen ialah antara lima hingga sembilan orang. Berasaskan kepada

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kaedah pengkritik luar, pengkaji menggunakan lima orang panel pakar bagi mengkritik dan menilai MKBTPTR. Pemilihan panel pakar ini berdasarkan kepakaran mereka dalam bidang bimbingan dan kaunseling, pembinaan modul dan pengalaman yang meluas dalam bidang akademik psikologi dan kaunseling.

Bagi melaksanakan proses tersebut, pengkaji telah menyediakan salinan lengkap daripada penggubalan MKBTPTR. Salinan tersebut mengandungi pengenalan kajian dan manual modul latihan. Selain itu, ia juga mengandungi pengenalan, objektif, arahan aktiviti, rumusan dan lampiran-lampiran yang berkaitan untuk mendapatkan kritikan dan cadangan pakar bagi setiap modul dan aktiviti. Skala untuk memberi nilaian mata adalah sepuluh mata pilihan iaitu 1 (sangat tidak setuju) hingga 10 (sangat setuju). Hasil penilaian panel pakar, nilai kesahan diperolehi bagi sesi dan aktiviti MKBTPTR seperti Jadual 3.5 bawah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.5

Pekali Nilai Kesahan Sesi dan Aktiviti MKBTPTR berdasarkan penilaian panel pakar

Sesi	Aktiviti	Jumlah Skor	Peratus Kesahan	Pandangan Pakar
Sesi 1 Pengenalan Kelompok dan Membina hubungan	Aktiviti 1: Angin Sepoi-sepoi Aktiviti 2: Salam Perkenalan Aktiviti 3: Oh! Kita Sama Aktiviti 4: Fokus Diri	88	88%	Diterima
Sesi 2 Melihat dunia sebenar (*Real World)* Meneroka Persekitaran	Aktiviti 5: Inilah Aku Aktiviti 6: Macam-macam ada	92	92%	Diterima
Sesi 3 Memahami keseluruhan *(Quality World)* Meneroka Kendiri	Aktiviti 7: Jika Aku Jadi…	82	82%	Diterima

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Sesi	Aktiviti	Jumlah Skor	Peratus Kesahan	Pandangan Pakar
Sesi 4 Kemahuan *(Wants)* Konflik keperluan asas (*Basic Needs)* dan Dunia sebenar *(Real World)* Meneroka Kendiri dan Persekitaran	Aktiviti 8: Bukalah Hatimu	86	86%	Diterima
Sesi 5 Melakukan dan menunjuk arah (*Doing and direction)* Semakkan menjurus	Aktiviti 9: Kenali Kerjaya Pilihaku	88	88%	Diterima
Sesi 6 Penilaian/ arah tuju (*Evaluating)* Penilaian yang menjurus	Aktiviti 10: Misi yang Belum Selesai	92	92%	Diterima
Sesi 7 Membuat perancangan dan menilai perancangan *(planning*) Melaksanakan pilihan keputusan	Aktiviti 11: Menuju Destinasi	92	92%	Diterima
Sesi 8 Penamatan dan penilaian	Aktiviti 12: Doakan Saya Aktiviti 13: Rumusan akhir	90	90%	Diterima

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Berdasarkan Jadual 3.5 menunjukkan nilai kesahan sesi dan aktiviti MKBTPTR daripada penilaian oleh 5 orang pakar. Penilaian diberikan terhadap 13 aktiviti dan lapan sesi yang terkandung dalam MKBTPTR. Bagi peratusan minimum ialah 82% iaitu bagi Sesi 3, Aktiviti 7: Jika Aku Jadi.... Manakala peratusan maksimum ialah 92% iaitu bagi Sesi 2, Aktiviti 5: Inilah Aku dan Aktiviti 6: Macam-macam ada, Sesi 6 Aktiviti 10: Misi yang Belum Selesai dan Sesi 7 Aktiviti 11: Menuju Destinasi. Justeru, berdasarkan analisis keseluruhan nilai peratusan adalah melebihi 70%. Ini bermakna bahawa tahap kesahan MKBTPTR adalah boleh dipercayai dan mempunyai ketekalan yang kuat. Dengan itu, MKBTPTR dipercayai dalam peningkatan ukuran yang sepatutnya diukur iaitu penerokaan dan membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Di samping penilaian kesahan modul berdasarkan sesi dan aktiviti, pengkaji telah membina soal selidik khas berdasarkan kesahan modul Russel (1974) yang menyatakan bahawa bagi sesuatu modul penilaian kesahan harus mempunyai lima perkara utama iaitu; a) menepati sasaran populasi (mengambil kira tingkah laku subjek), b) situasi pengajaran atau kaedah pelaksanaan modul adalah bersesuaian, c) rnasa yang diperuntukkan untuk menjalankan sesuatu modul adalah mencukupi, d) modul berjaya menyebabkan berlakunya peningkatan pencapaian pelajar dalam aspek yang disasarkan, dan e) modul berjaya mengubah sikap pelajar ke arah yang lebih cemerlang. Oleh itu, penilaian panel pakar berdasarkan kesahan modul oleh Russel (1974) seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 3.6.

Jadual 3.6

Nilai Peratusan Kesahan MKBTPTR mengikut Kesahan Modul Russel (1974) berdasarkan penilaian panel pakar

Pernyataan	Peratusan Kesahan Kandungan	Pandangan Pakar
Kandungan modul ini menepati sasaran populasinya.	90%	Diterima
Kandungan modul ini boleh dilaksanakan dengan sempurna.	88%	Diterima
Kandungan modul ini bersesuaian dengan masa yang diperuntukkan.	88%	Diterima
Kandungan modul ini boleh meningkatkan tahap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya murid.	90%	Diterima
Kandungan modul ini boleh mengubah tingkah laku penerokaan dan membuat keputusan kerjaya murid ke arah lebih cemerlang.	90%	Diterima

Jadual 3.6 menunjukkan bahawa nilai peratusan minimum ialah 88% bagi pernyataan bahawa kandungan modul ini boleh dilaksanakan dengan sempurna. Manakala peratusan maksimum ialah 90% iaitu pernyataan bahawa kandungan modul

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ini menepati sasaran populasinya. Keseluruhannya, kandungan modul menepati dan bersesuaian dengan lima pernyataan kesahan modul yang dinilai. Perbezaan nilai kesahan yang minimum dan maksimum yang tidak ketara juga menunjukkan dalam menilai MKBTPTR tidak wujud perbezaan pandangan pakar yang ketara.

Melalui proses kesahan kandungan modul yang telah dijalankan, panel pakar yang dilantik turut juga memberi maklum balas penambahbaikan terhadap modul. Pengkaji telah memperoleh komen daripada penilai secara kualitatif. Dengan itu, pengkaji dapat mengenal pasti kekurangan terhadap modul. Pengkaji mengambil maklum balas yang diberikan dan melakukan penambahbaikan terhadap aspek yang dicadangkan. Data mentah yang diperoleh daripada panel penilai bagi maklum balas penambahbaikan oleh pakar dapat dilihat pada Jaduai 3.7

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.7

Penambahbaikan kesahan kandungan dan sesi modul

Pakar	Pandangan Pakar Penilai
Pakar 1	Keseluruhan modul baik dan menepati objektif. Keseluruhan sesi menarik dan menepati objektif. Penggunaan teori juga dinyatakan dalam aktiviti dan memurnikan penggunaan bahasa.
Pakar 2	Modul dan sesi adalah sesuai dan diterima untuk dilaksanakan dalam kelompok bimbingan.
Pakar 3	Modul yang ringkas tetapi bersistematik. Penerangan langkah dalam modul memudahkan untuk difahami dan diikuti. Keperluan bahan sesi dan aktiviti menyenangkan untuk dilaksanakan.
Pakar 4	Mempastikan peserta kajian mempunyai aras kematangan dan pemikiran yang hampir sama. Aktiviti yang dicadang perlu mudah difahami dan dilaksanakan. Suatu modul yang bagus. Penambahbaikan dari segi tempoh masa dan aktiviti perlu diperincikan untuk setiap slot agar lebih difahami oleh fasilitator yang akan melaksanakan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pakar	Pandangan Pakar Penilai
Pakar 5	Kejayaan modul ini dipengaruhi oleh penyampaian fasilitator kepada peserta. Syabas dan tahniah di atas penghasilan modul kelompok bimbingan TPTR ini. Penerangan fasilitator dan kompetensi beliau memainkan peranan yang besar bagi memastikan maklumat difahami oleh peserta sasaran. Ketelusan pelaksanaan modul ini memberi impak bermakna dan bermanfaat kepada peserta dalam membuat keputusan kerjaya masa depan mereka.

Pada Jadual 3.7 menunjukkan maklumbalas yang dikemukakan oleh pakar, pemurnian modul telah dilakukan. Secara keseluruhannya berasaskan maklumbalas daripada pakar-pakar penilai terhadap sesi dan aktiviti menunjukkan MKBTPTR menepati objektif yang dinyatakan.

3.13.3 Menterjemahkan item-item soal selidik

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Soal selidik CDDQR jarang digunakan oleh pengkaji lain di Malaysia. Oleh itu, soal selidik tersebut diterjemahkan oleh pengkaji mengikut prosedur yang ditetapkan. Soal selidik CDDQR berasal dalam Bahasa Inggeris dan diterjemahkan ke dalam Bahasa Melayu mengikut kaedah *back translation* seperti yang dilaksanakan oleh pengkaji Zuraimi et al., (2017). Justeru, pengkaji memilih panel pakar berdasarkan kepakaran mereka yang diperlukan untuk proses penterjemahan ini. Panel yang dipilih terdiri daripada tiga orang pakar bahasa Melayu pengkhususan dalam bidang psikologi kaunseling. Manakala tiga pakar bidang bahasa Inggeris dan tiga orang pakar bidang bahasa Melayu. Proses terjemahan dimulakan dengan tiga orang panel bidang psikologi kaunseling yang mahir dalam Bahasa Inggeris menterjemahkan soal selidik CDDQR versi asal bahasa Inggeris ke dalam Bahasa Melayu. Setelah itu, tiga orang panel pakar

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bahasa Inggeris akan menterjemahkan semula terjemahan dalam bahasa Melayu tadi ke dalam Bahasa Inggeris semula. Bagi memastikan pemantapan proses terjemahan, kedua-dua pihak berbincang penterjemahan. Tujuan melakukan pengubahsuaian adalah memastikan ketepatan penggunaan istilah selaras menurut konstruks asal item dan tepat pada perspektif psikologi. Setelah selesai proses terjemahan, terjemahan akhir mereka diserahkan kepada dua orang pensyarah dalam bidang Bahasa Melayu. Mereka akan membuat syor serta ulasan bagi kejituan makna, perkataan dan struktur bahasa pada setiap item dalam soal selidik yang akan digunakan.

3.13.4 Menyemak ketepatan bahasa dan kefahaman item soal selidik

Item-item soal selidik CESR dan CDDQR disemak dari sudut kejituan bahasa dan kefahamannya. Soal selidik CESR dan CDDQR diambil daripada pengkaji terdahulu kemudian melakukan semula kesahan bahasa untuk mengukuhkan lagi soal selidik tersebut. Oleh itu, soal selidik tersebut telah diberikan kepada sekumpulan murid tingkatan empat untuk dinilai dari sudut kejituan bahasa dan kefahaman oleh murid. Berasaskan pandangan dan syor dari para murid maka pengubahsuaian. Berdasarkan pandangan dan cadangan dari para murid maka pengubahsuaian kepada struktur ayat dan istilah item dalam soal selidik kajian. Setelah itu khidmat pakar bahasa digunakan bagi menyemak, memberi syor cadangan membaiki item-item aspek ketepatan bahasa dan struktur ayat dalam soal selidik. Daripada cadangan dan pembetulan oleh pakar bahasa, pengkaji membaiki item-item untuk menjadikan lebih bersesuaian dan tepat.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.14 Kajian rintis instrumen kajian

Sebelum menjalankan kajian di lapangan yang sebenar, pengkaji akan menjalankan kajian rintis terlebih dahulu. Kajian rintis merupakan proses yang melibatkan responden yang kecil untuk menguji kesuaian soalan dan kefahaman. Menurut Zainal, Matore, Musa dan Hashim (2020), kajian rintis dijalankan bertujuan untuk menguji aspek kesahan dan kebolehpercayaan instrumen kajian terutamanya melibatkan proses menguji, tempoh yang diperlukan untuk menjawab soal selidik, menyemak semua item dan arahan agar jelas. Termasuk juga, jika perlu, menggugurkan item-item yang tidak menghasilkan data yang diperlukan. Responden kajian rintis adalah sebahagian daripada pelajar yang terlibat dalam kajian sebenar dijalankan seperti mana ditegaskan oleh Nordin dan Hassan (2019) bahawa secara idealnya responden kajian rintis diperoleh daripada responden sasaran kajian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bagi kajian ini, pengkaji menjalankan kajian rintis untuk menguji kebolehpercayaan instrumen yang digunakan dalam kajian ini iaitu soalselidik *Career Exploration Servey-Revised* (CESR) dan *Career Decision Difficulties Questionnaire-Reverse* (CDDQR). Setelah itu, instrumen ini ditadbir pula kepada sekumpulan pelajar tingkatan empat di dua sekolah menengah di daerah Hulu Terengganu dengan tujuan untuk mendapatkan respon mereka terhadap kebolehpercayaan setiap item-item instrumen berkenaan. Seramai 35 orang pelajar akan dijadikan sampel dalam kajian rintis ini. Pelajar-pelajar yang dipilih sebagai sampel kajian dipilih daripada populasi yang hampir menyamai ciri-ciri sampel kajian sebenar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.14.1 Kesahan dan kebolehpercayaan instrumen

Kesahan dan kebolehpercayaan instrumen amat penting bagi mempertahankan kejituan instrumen daripada terdedah kepada kecacatan. Semakin tinggi nilai dan tahap kesahan dan kebolehpercayaan instrumen maka semakin jitu data-data yang akan diperoleh bagi menghasilkan kajian yang baik dan berkualiti (Mohd Majid, 2009).

Pengkaji telah menyediakan satu set borang penilaian bagi mendapatkan kritikan dan penilaian setiap item oleh panel pakar. Pengkaji menetapkan respon soal selidik ini kepada sepuluh mata pilihan 1 - 10 terhadap semua item merangkumi item positif dan item negatif. Menurut Mohd Najib (2005), enam hingga sembilan orang pakar adalah memadai untuk membuat penilaian tersebut. Menurut Kamaruzaman (2013) pula, jumlah pakar luar yang sesuai bagi menilai sesuatu instrumen ialah antara lima hingga sembilan orang. Pemilihan panel pakar dilakukan berdasarkan kepakaran dalam bidang bimbingan dan kaunseling, pembinaan soal selidik dan pengalaman yang mendalam sebagai ahli akademik bidang psikologi dan kaunseling.

Bagi kajian ini, pengkaji menetapkan seramai lima orang pakar dalam bidang psikologi dan kaunseling daripada empat buah universiti tempatan. Menurut Zainol (2016), kaedah pengesahan pakar seperti ini pemah dilaksanakan pengkaji peringkat Ijazah Kedoktoran sebeium ini seperti Kamaruzaman (2013), Md Noor (2012) dan Abdullah (2015). Senarai pakar yang terlibat dalam kajian ini adalah seperti berikut:

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pakar 1 : Penolong Ketua Setiausaha Psikologi Kaunseling, Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM).

Pakar 2 : Profesor Psikologi Kaunseling, Universiti Utara Malaysia (UUM)

Pakar 3 : Pensyarah Kanan, Psikologi Kaunseling, Universiti Malaysia Terengganu (UMT),

Pakar 4 : Pensyarah Kanan, Psikologi Kaunseling, UPSI

Pakar 5 : Kaunselor Organisasi, Pejabat Pendidikan Daerah Hulu Selangor (PPDHS)

Proses kesahan semua item dan kandungannya dalam CESR dan CDDQR menggunakan skala penilaian sepuluh mata pilihan iaitu 1 (sangat tidak setuju) hinggalah 10 (sangat setuju). Bagi menentukan tahap kesahan kandungan modul, maka jumlah skor yang telah diisi oleh pakar (x) akan dibahagikan dengan jumlah skor sebenar (y) dan didarabkan dengan seratus. Menurut Tuckman dan Waheed (1981), Sidek dan Jamaluddin (2005), sesuatu instrumen itu mempunyai kesahan kandungan yang tinggi apabila memperoleh 70% dan dianggap telah menguasai atau mencapai tahap pencapaian yang tinggi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.14.2 Proses Kesahan Instrumen Kajian

Instrumen perlu melalui proses kesahan. Kesahan instrumen amat penting bagi mempertahankan kejituan instrumen daripada terdedah kepada kecacatan. Semakin tinggi nilai dan tahap kesahan instrumen maka semakin jitu data-data yang akan diperoleh bagi menghasilkan kajian yang baik dan berkualiti (Mohd Majid, 2009). Kesahan adalah ukuran yang merujuk kepada kestabilan dan ketekalan alat kajian sama

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ada ia dapat menjawab soalan kajian yang telah dibina. Menurut Creswell (2018) instrumen yang mempunyai kesahan yang tinggi jika instrumen tersebut dapat mengukur apa yang sepatutnya diukur. Pendapat ini disokong oleh Mohd Majid (2009) yang menyatakan sesuatu instrumen tersebut mempunyai kesahan yang tinggi jika darjah kebolehan mengukur apa yang sepatutnya yang diukur adalah tinggi.

Item-item di dalam CESR dan CDDQR pengkaji melakukan proses yang sama oleh pengkaji terdahulu iaitu kaedah kritikan luar *(external criticism)* dengan mendapatkan pekali kesahan *(validity coefficient)* berdasarkan purata daripada skor kumulatif yang diperoleh daripada penilaian pakar (Mertler dan Charles, 2010). Kaedah kesahan ini pemah digunakan oleh pengkaji terdahulu seperti Ahmad Jazimin et. al. 2016), Jamaludin dan Nurul Fatin (2011) dan Md Noor (2012). Menurut Cresswell (2018), sesuatu soal selidik yang digunakan oleh pengkaji terdahulu telah diuji rintis akan tetapi soal selidik perlu diuji semula kesahan dan kebolehpercayaan kerana inferens yang diperoleh hanya sesuai untuk tujuan dan sampel dalam kajian tertentu sahaja.

Kesahan konstruk sesuatu instrumen boleh diukur dengan menggunakan nilai korelasi antara skor setiap item dengan jumlah skor berkenaan. Hal ini dapat dilakukan dengan menggunakan analisis korelasi Pearson antara skor setiap item dengan jumlah skor mengikut konstruk berkenaan. Menurut Abu Bakar (1987), nilai pekali korelasi yang minimum dan boleh diterima pakai adalah 0.30. Manakala, Nunally dan Bernstein (1994) menyatakan nilai korelasi antara item dengan jumlah skor yang yang melebihi 0.25 adalah dianggap tinggi. Cohen (2016) pula menyatakan, nilai korelasi antara 0.10 hingga 0.29 adalah dianggap kecil, nilai pekali korelasi antara 0.30 hingga 0.49

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dianggap sederhana dan nilai pekali korelasi antara 0.50 hingga 1.00 adalah dianggap tinggi. Bagi kajian ini, pengkaji menetapkan nilai kesahan yang boleh diterima ialah pada aras nilai signifikan .05.

3.14.3 Kesahan Instrumen

Analisa data yang diperolehi daripada set borang penilaian panel pakar, dirujuk bagi mendapatkan nilai kesahan CESR dan CDDQR. Nilaian yang diperolehi adalah seperti dipaparkan dalam Jadual 3.8 dan Jadual 3.9 di bawah;

Jadual 3.8

Kesahan Instrumen CESR

Subkonstruk	Penilaian pakar					Skor (%)
	1	2	3	4	5	
Penerokaan sistematik bertujuan	46	45	47	44	47	92
Penerokaan persekitaran	80	51	76	79	84	82
Penerokaan kendiri	126	126	135	123	133	92

Keseluruhan peratusan kesahan = 280 ÷ 280 x 100 = 100% (jumlah skor bahagikan dengan skor sebenar dan darab dengan seratus)

Jadual 3.9

Kesahan Instrumen CDDQR

Sub konstruk	Penilaian pakar					Skor (%)
	1	2	3	4	5	
Kekurangan kesediaan	102	78	107	107	106	83
Kekurangan maklumat	108	83	107	99	110	85
Maklumat tidak konsisten	86	45	89	79	89	78

Keseluruhan peratusan kesahan = 340 ÷ 340 x 100 = 100% (jumlah skor bahagikan dengan skor sebenar dan darab dengan seratus)

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Berdasarkan Jadual 3.8 dan Jadual 3.9 di atas, hasil penilaian lima orang pakar yang telah dijalankan pengkaji ke atas instrumen CESR mendapati skor konstruk Penerokaan sistematik bertujuan dan skor konstruk penerokaan kendiri ialah 92% manakala penerokaan persekitaran ialah 82%. Bagi instrumen CDDQR pula, skor peratusan konstruk kekurangan kesediaan 83% manakala bagi konstruk kekurangan maklumat ialah 85%. Skor bagi konstruk maklumat tidak konsisten puala 78%. Berdasarkan penilaian pakar didapati keseluruhan skor memperoleh peratusan yang tinggi bagi semua konstruk yang dinilai. Dapatan ini membuktikan item-item ini sangat sesuai bagi menjalankan kajian.

Manakala nilai kesahan CESR dan CDDQR berdasarkan skor purata, peratusan skor purata dan pekali kesahan ditunjukkan dalam Jadual 3.10 dan Jadual 3.11 di bawah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.10

Nilai kesahan instrumen CESR

Subkonstruk	Bil Item	Skor Purata	% Skor Purata	Pekali kesahan
Penerokaan sistematik bertujuan	5	45.8	91.60	.916
Penerokaan persekitaran	9	41.1	82.22	.822
Penerokaan kendiri	14	45.9	91.86	.918
Keseluruhan	28	44.3	88.56	.885

Jumalah peratus skor purata = 88.56
Pekali kofisien kesahan = 88.56 ÷ 10 = 0.885 = .885

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.11

Nilai kesahan instrumen CDDQR

Subkonstruk	Bil Item	Skor Purata	% Skor Purata	Pekali kesahan
Kekurangan Kesediaan	12	41.7	83.33	.833
Kekurangan Maklumat	12	42.3	84.50	.845
Maklumat Tidak Konsisten	10	38.8	77.60	.776
Keseluruhan	34	40.91	81.81	.818

Jumlah peratus skor purata = 81.81
Pekali kofisien kesahan = 81.81 ÷ 10 = 0.818 = .818

Berdasarkan Jadual 3.9 dan Jadual 3.10 di atas, hasil nilai ke atas instrumen CESR mendapati skor konstruk Penerokaan sistematik bertujuan yang jumlah item lima memperolehi skor purata 45.8 dengan peratusan 91.6% menjadikan pekali kesahan sebanyak .916. bagi skor purata konstruk penerokaan kendiri ialah 45.9 menjadikan peratusan 91.86% dengan pekali kesahan sebanyak .916 pada jumlah item 14. Manakala penerokaan persekitaran ialah 82.22%.bagi skor purata dengan item sebanyak 9 menjadikan pekali kesahan ialah .822. Bagi instrumen CDDQR pula, konstruk Kekurangan Kesediaan peratusan skor purata ialah 83.33% dengan pekali kesahan .833 pada item sebanyak 12 item dan skor purata 41.7. Manakala bagi konstruk kekurangan maklumat ialah 84.5% peratusan skor purata menjadikan pekali kesahan .845 pada skor purata 42.3 dengan sebanyak 12 item. Peratusan skor bagi konstruk Maklumat Tidak Konsisten pula 77.6%. menjadikan pekali kesahan .776 dengan item sebanyak 10 item dan skor purata 38.8. Berdasarkan dapatan tersebut, membuktikan item-item sangat sesuai dan membolehkan pelaksanaan kajian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.14.4 Proses Kebolehpercayaan Instrumen Kajian

Menurut Creswell (2018), kebolehpercayaan instrumen kajian adalah merujuk kepada kestabilan dan ketekalan dalaman soal selidik. Menurut Anastasi (2012) pula, kebolehpercayaan instrumen kajian adalah merujuk kepada ketekalan dalaman sesuatu instrumen atau kebolehan sesuatu instrumen. Instrumen tersebut mengukur sesuatu fenomena secara tekal walaupun ditadbir pada masa yang berlainan pula. Bagi mengukur ketekalan dalaman sesuatu konstruk terutamanya yang melibatkan instrumen berskala likert, nilai *Cronbach Alfa* sering kali dirujuk. Nilai *Cronbach Alfa* yang melebihi 0.60 sering kali digunakan dalam mengukur indeks kebolehpercayaan sesuatu instrumen kajian (Mohd Majid, 2009; Chua, 2011). Dalam kajian rintis, data instrumen dikumpulkan dan diukur tahap kebolehpercayaannya menggunakan Ujian Statistik *Crobanch's Alpha* menggunakan perisian *Statistical Packages for Social Science* (SPSS) Versi 23.0.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bagi Kerlinger (2009) pula, nilai kebolehpercayaan yang baik pada konstruk bagi sesuatu instrumen adalah mempunyai nilai *a* melebihi 0.6 pada aras kesignifikanan .05. Namun, konstruk yang terbaik pada sesuatu instrumen, nilai *a* adalah melebihi .70. Akan tetapi nilai *a* melebihi 0.60 masih boleh diterima (Gay, 1996). Selari dengan itu juga Ahmad Jazimin at.el. (2016) dan Md Noor (2012), berpendapat tahap kebolehpercayaan sesuatu instrumen dianggap baik apabila nilai alpha melebihi .60.

Berdasarkan skor kebolehpercayaan yang diperolehi, instrumen kajian telah melalui pengubahsuaian dan penambahbaikkan selaras dengan keperluan kajian. Oleh itu, dalam menentukan kebolehpercayaan instrumen kajian, pengkaji memilih

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menggunakan nilai *Cronbach Alfa* berdasarkan pandangan Creswell (2018), Mohd Majid (2009) dan Kerlinger (2009). Dengan itu, pengkaji membuat ketetapan kebolehpercayaan item-item dan konstruk-konstruk bagi setiap instrumen mempunyai nilai *a* lebih daripada 0.7 pada aras kesignifikanan .05.

3.14.5 Kebolehpercayaan Modul MKBTPTR

Menurut Jamaludin (2008) pembinaan item-item soal selidik modul untuk mengukur sejauh mana sampel kajian dapat memahami dan memenuhi sesutau objektif yang dinyatakan dalam modul. Sidek dan Jamaludin (2005) berpendapat, kaedah menentukan kebolehpercayaan modul dan instrumen mempunyai persamaan iaitu pembinaan soal selidik berdasarkan objektif sesuatu modul atau langkah-langkah pelaksanaan dalam modul bagi menguji nilai pekali kebolehpercayaan modul. Alat penilaian keberkesanan dan kesempumaan modul boleh dilakukan dengan dua cara, iaitu melalui soalan item yang dicipta berdasarkan objektif sesuatu modul. Kedua, melalui soalan item berdasarkan aktiviti-aktviti yang dinyatakan di dalam sesuatu modul. Menurut Sidek (2005), konsistensi berkait dengan kebolehpercayaan. Dengan itu, sesuatu ujian dikatakan mempunyai kebolehpercayaan yang tinggi melalui skor dan individu yang sama diperolehi namun pada masa yang berbeza.

Dalam kajian Ahmad Jazimin at. el (2016) juga membina soal selidik bagi mendapat kebolehpercayaan modul kaunseling kelompok TPTR. Pengkaji telah membina satu soal selidik bagi mendapatkan kebolehpercayaan modul. Soal selidik ini adalah berdasarkan skala likert empat mata. Nilai skor bermula daripada 1 iaitu sangat tidak setuju, 2 iaitu tidak setuju, 3 setuju dan 4 iaitu sangat setuju. Pernyataan yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dikemukakan dalam pembinaan soal selidik adalah memfokuskan kepada objektif setiap sesi. Jadual 3.12 menunjukkan pemarkatan bagi soal selidik kebolehpercayaan MKBTPTR.

Jadual 3.12

Pemarkatan bagi soal selidik kebolehpercayaan MKBTPTR

Jawapan Item	Nilai Skor
Sangat Tidak Setuju	1
Tidak Setuju	2
Setuju	3
Sangat Setuju	4

Pada Jadual 3.12 menunjukkan skala likert empat mata yang dimasukkan dalam soal selidik untuk menguji kebolehpercayaan modul. Skala tersebut turut juga digunakan dalam menguji kebeolehpercayaan instrumen kajian. Jawapan item bagi Sangat Tidak Setuju diberikan mata skor satu,nilai skor dua bagi jawapan item Tidak Setuju, nilai skor tiga bagi jawapan item yang diberikan Setuju dan nilai skor bagi Sangat Setuju yang dberikan adalah empat.

Seramai 36 sampel yang dilibatkan memberi maklumbalas soal selidik. Sampel terdiri 18 orang masing-masing daripada KBK dan KBB. Sampel mengisi maklumbalas instrumen setelah menjalani setiap sesi. Soal seldik yang dijawab oleh sampel dianalisis bagi medapatkan nilai kebolehperayaan. Pengkaji menganalisa data diperolehi daripada maklumbalas sampel dalam kajian rintis. Data yang diperolehi daripada soal selidik di analisis menggunakan perisian *Statistical Package Sosial Science* (SPSS) versi 23.0. Nilai kebolehpercayaan yang diperolehi dikenali sebagai *Cronbach Alpha*. Jadual 3.13 menunjukkan nilai kebolehpercayaan MKBTPTR.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.13

Nilai kebolehpercayaan MKBTPTR

Modul	Nilai Alpha
MKBTPTR	.819

Jadual 3.13 menunjukkan bahawa nilai kebolehpercayaan MKBTPTR ialah .819. Menurut Mohamad Najib (1999) dan Mohd Majid (2009), nilai pekali alfa 0.60 juga sudah memadai bagi instrumen sains sosial dalam bidang pendidikan. Dengan itu, nilai *alpha cronbach* adalah 0.60 dianggap nilai yang baik. Merujuk nilai kebolehpercayaan yang diperolehi MKBTPTR, ia mempunyai tahap konsistensi yang baik. Oleh itu, MKBTPTR sesuai untuk digunakan dalam lapangan yang sebenar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pengkaji juga melakukan pengujian berdasarkan sub konstruk sesi dan aktiviti modul bagi mendapat nilai kebolehpercayaan. Penilaian kebolehpercayaan terhadap sub konstruk juga merujuk kepada nilai cronbach alpha iaitu melebihi 0.7. Namun nilai alpha 0.6 juga dikira baik dan boleh diterima. Pada Jadual 3.14 menunjukkan nilai kebolehpercayaan mewakili bagi setiap konstruk yang diuji.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.14

Nilai Kebolehpercayaan Sesi MKBTPTR

Modul /Sub Modul	Aktiviti	Nilai *a*
Sesi 1 Pengenalan Kelompok dan Membina hubungan	Aktiviti 1: Angin Sepoi-sepoi Aktiviti 2: Salam Perkenalan Aktiviti 3: Oh! Kita Sama Aktiviti 4: Fokus Diri	.821
Sesi 2 Melihat dunia sebenar (*Real World)* Meneroka Persekitaran	Aktiviti 5: Inilah Aku Aktiviti 6: Macam-macam ada	.815
Sesi 3 Memahami keseluruhan *(Quality World)* Meneroka Kendiri	Aktiviti 7: Jika Aku Jadi…	.809
Sesi 4 Kemahuan *(Wants)* Konflik keperluan asas (*Basic Needs)* dan Dunia sebenar *(Real World)* Meneroka Kendiri dan Persekitaran	Aktiviti 8: Bukalah Hatimu	.809
Sesi 5 Melakukan dan menunjuk arah (*Doing and direction)* Semakkan menjurus	Aktiviti 9: Kenali Kerjaya Pilihaku	.812
Sesi 6 Penilaian/ arah tuju (*Evaluating)* Penilaian yang menjurus	Aktiviti 10: Misi yang Belum Selesai	.813
Sesi 7 Membuat perancangan dan menilai perancangan *(planning*) Melaksanakan pilihan keputusan	Aktiviti 11: Menuju Destinasi	.812
Sesi 8 Penamatan dan penilaian	Aktiviti 12: Doakan Saya Aktiviti 13: Rumusan akhir	.817

Merujuk paparan Jadual 3.14, ialah nilai pekali kebolehpercayaan yang diperolehi daripada pengujian maklumbalas daripada sampel bagi sub konstruk MKBTPTR. Nilai alpha menunjukkan nilai yang baik iaitu melebihi .60. Dengan itu,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

nilai kebolehpercayaan dapat ditunjukkan dengan yang paling baik iaitu sub konstruk pengenalan kelompok, Membina Hubungan iaitu .821. Diikuti dengan sub konstruk penamatan dan penilaian sesi iaitu .817. Seterusnya sub konstruk Melihat dunia sebenar (*Real World)* Meneroka Persekitaran iaitu .815. Kemudian sub konstruk Penilaian/ Arah Tuju (*Evaluating)* Penilaian yang Menjurus iaitu .813. Manakala sub konstruk Melakukan dan menunjuk arah (*Doing and direction)* Semakkan menjurus dan Membuat perancangan dan menilai perancangan *(planning*) Melaksanakan pilihan keputusan menunjukkan nilai yang sama iaitu .812. Kemudian yang terakhir dengan nilai .809 yang sama bagi sub konstruk Memahami keseluruhan *(Quality World)* Meneroka Kendiri dan Kemahuan *(Wants)* Konflik keperluan asas (*Basic Needs)* dan Dunia sebenar *(Real World)* Meneroka Kendiri dan Persekitaran.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.14.6 Kebolehpercayaan Instrumen

Menurut Mohd Majid (2009) kebolehpercayaan sesuatu alat ukur menjadi pengukur kepada dapatan atau hasil kajian. Setiap dapatan daripada penyelidikan akan menjadi bermakna melalui alat pengukuran tersebut yang mengukur apa yang ingin diukur. Kalkbrenner (2021) berpandangan tahap kebolehpercayaan sesuatu soal selidik kajian adalah merujuk kepada ketekalan dalaman sesuatu instrumen. Sama maksudnya juga iaitu kebolehan soal selidik tersebut untuk mengukur fenomena secara tekal walaupun ditadbir dengan cara yang berbeza. Miyasaki, Demo, Costa dan Fogaça (2021) menyatakan nilai kebolehpercayaan yang baik bagi sesuatu konstruk dalam instrumen adalah apabila ia mempunyai nilai 0.6 pada aras kesignifikanan .05. Nilai kebolehpercayaan bagi soal selidik CESR dapat dilihat berdasarkan Jadual 3.15.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.15

Nilai kebolehpercayaan bagi CESR

Soal selidik	Nilai *a*
CESR	.831

Merujuk Jadual 3.15, instrumen CESR memperolehi Nilai *a* yang baik iaitu 0.83 pada nilai pekali kebolehpercayaan. Dengan itu, nilai yang diperolehi menunjukkan instrumen CESR dapat digunakan untuk mengenal pasti penerokaan kerjaya.

Selanjutnya, pengkaji turut menguji ketekalan soal selidik CESR berdasarkan sub konstruk penerokaan kerjaya. Nilai pekali kebolehpercayaan sub konstruk adalah ditetapkan melebihi 0.7 pada aras Alpha Cronbach. Jadual 3.16 menunjukkan nilai pekali kebolehpercayaan CESR mengikut sub konstruk.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.16

Nilai kebolehpercayaan bagi CESR mengikut sub konstruk

Sub konstruk	Nilai *a*
Penerokaan sistematik bertujuan	.826
Penerokaan persekitaran	.828
Penerokaan kendiri	.829

Berdasarkan Jadual 3.16 nilai pekali kebolehpercayaan mengikut sub konstruk menunjukkan nilai *a* yang baik dan melebihi .70. Sub konstruk yang mempunyai nilai alpha yang paling tinggi adalah sub konstruk iaitu Penerokaan Kendiri .829. Kemudian diikuti dengan sub konstruk Penerokaan Persekitaran iaitu .828. Seterusnya sub konstruk yang ketiga iaitu Penerokaan Sistematik Bertujuan .826. Pada Jadual 3.17

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menunjukkan nilai pekali kebolehpercayaan CESR mengikut item bagi sub konstruk pertama iaitu Penerokaan Sistematik Bertujuan.

Jadual 3.17

Nilai Pekali Kebolehpercayaan Mengikut Item Sub Konstruk Penerokaan Sistematik Bertujuan

Penerokaan Sistematik Bertujuan	Nilai *a*
Keseluruhan item	.826
Saya melakukan percubaan ke atas aktiviti kerjaya yang berbeza-beza.	.822
Saya menunjukkan sesuatu kemahiran vokasional yang dimiliki kepada rakan-rakan.	.823
Saya mempratikkan tugasan kerja yang diminati setelah memperhatikannya.	.822
Saya mengambil bahagian sebagai sukarelawan dalam bidang kerjaya diminati.	.821
Saya berbincang bersama rakan-rakan di sekolah tentang kerjaya yang diminati.	.824

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Berdasarkan Jadual 3.17 nilai pekali kebolehpercayaan yang diperolehi pada item sub konstruk Penerokaan Sistematik Bertujuan. Nilai nilai *a* menunjukkan nilai yang baik dan melebihi .70. Item yang mempunyai nilai alpha yang paling tinggi adalah Saya berbincang bersama rakan-rakan di sekolah tentang kerjaya yang diminati iaitu .824. Kemudian item nilai *a* yang paling rendah ialah Saya mengambil bahagian sebagai sukarelawan dalam bidang kerjaya diminati iaitu .821. Pada Jadual 3.18 menunjukkan nilai pekali kebolehpercayaan CESR mengikut item bagi sub konstruk pertama iaitu Penerokaan Persekitaran.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.18

Nilai Pekali Kebolehpercayaan Mengikut Item Sub Konstruk Penerokaan Persekitaran

Penerokaan Persekitaran	Nilai *a*
Keseluruhan item	.828
Saya meneroka kerjaya yang bersesuaian pada saya.	.823
Saya mengikuti aktiviti mengenali kerjaya melalui program kerjaya.	.823
Saya mencari maklumat mengenai ciri-ciri istimewa sesuatu bidang pekerjaan.	.825
Saya mengumpul maklumat tentang tawaran asas dalam sesuatu bidang pekerjaan.	.823
Saya mencari maklumat mengenai pengkhususan pekerjaan dalam bidang kerjaya.	.824
Saya mendapatkan panduan kerjaya daripada guru.	.823
Saya mencari maklumat kerjaya di bilik Bimbingan dan Kaunseling sekolah.	.822
Saya mendapatkan maklumat kerjaya secara melayari di *internet* (alam maya).	.826
Saya menyelidiki kesesuaian maklumat diri dengan kerjaya yang sesuai.	.823
Saya menghadiri pameran mengenai kerjaya.	.822
Saya mencari maklumat melanjutkan pengajian daripada agensi pendidikan.	.821
Saya berbincang dengan keluarga tentang maklumat kerjaya.	.823
Saya mengumpul maklumat pendidikan yang memenuhi keperluan kerjaya.	.823
Saya berbincang dengan guru tentang kesesuaian matapelajaran dengan kerjaya.	.823

Merujuk Jadual 3.18 nilai *a* yang diperolehi pada item sub konstruk Penerokaan Persekitaran. Item yang mempunyai nilai alpha yang paling tinggi adalah Saya mendapatkan maklumat kerjaya secara melayari di *internet* (alam maya) iaitu .826. Kemudian item nilai *a* yang paling rendah ialah Saya mencari maklumat melanjutkan pengajian daripada agensi pendidikan iaitu .821. Pada Jadual 3.19 menunjukkan nilai pekali kebolehpercayaan CESR mengikut item bagi sub konstruk pertama iaitu Penerokaan Kendiri.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.19

Nilai Pekali Kebolehpercayaan Mengikut Item Sub Konstruk Penerokaan Kendiri

Penerokaan Kendiri	Nilai *a*
Keseluruhan item	.829
Saya memikirkan kehidupan yang lalu mempengaruhi kerjaya pada masa depan.	.825
Saya memikirkan tentang kesukaan melakukan sesuatu berhubung kait dengan suatu pekerjaan.	.823
Saya memikirkan tentang kerjaya yang sesuai kepada diri saya.	.822
Saya memikirkan mengenai suatu pekerjaan semenjak dahulu hingga kini.	.819
Saya memikirkan tingkah laku masa lalu dengan sekarang yang berhubung kait kerjaya masa depan saya.	.821
Saya menjawab ujian psikometrik untuk mengetahui maklumat kecenderungan bidang kerjaya.	.826
Saya memikirkan kerjaya yang telah menjadi pilihan terbaik kepada diri saya.	.823
Saya memikirkan secara menyeluruh aspek yang sesuai dengan kerjaya saya.	.823
Saya membuat suatu perancangan kerjaya bagi masa depan saya.	.821

Pada Jadual 3.19 menunjukkan nilai *cronbach alpha* yang paling rendah adalah .819 iaitu Saya memikirkan mengenai suatu pekerjaan semenjak dahulu hingga kini.. Manakala nilai yang paling tinggi pula ialah .826 pada item menjawab ujian psikometrik untuk mengetahui maklumat kecenderungan bidang kerjaya. Nilai *cronbach alpha* bagi keseluruhan item penerokaan Kendiri adalah .829. Pada Jadual 3.20 menunjukkan nilai kebolehpercayaan soal selidik bagi CDDQR.

Jadual 3.20

Nilai kebolehpercayaan bagi CDDQR

Soal selidik	Nilai *a*
CDDQR	.791

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Merujuk Jadual 3.19, soal selidik CDDQR memperolehi nilai *a* yang baik iaitu 0.791 pada nilai pekali kebolehpercayaan. Oleh itu, nilai yang diperolehi menunjukkan instrumen CDDQR dapat digunakan untuk mengenalpasti membuat keputusan kerjaya secara keseluruhan.

Selanjutnya, pengkaji menguji ketekalan soal selidik CDDQR berdasarkan sub konstruk. Nilai pekali kebolehpercayaan sub konstruk adalah ditetapkan melebihi 0.7 pada aras Alpha Cronbach. Jadual 3.21 menunjukkan nilai pekali kebolehpercayaan CDDQR mengikut sub konstruk.

Jadual 3.21

Nilai kebolehpercayaan bagi CDDQR mengikut sub konstruk

Sub konstruk	Nilai *a*
Kekurangan Kesediaan	.785
Kekurangan Maklumat	.789
Maklumat Tidak Konsisten	.787

Berdasarkan Jadual 3.21 ialah nilai pekali kebolehpercayaan yang diperolehi mengikut sub konstruk. Nilai pekali kebolehpercayaan menunjukkan nilai *a* yang baik dan melebihi .70. Sub konstruk yang mempunyai nilai alpha yang paling tinggi adalah sub konstruk iaitu Kekurangan Maklumat dengan .789. Kemudian diikuti dengan sub konstruk Maklumat Tidak Konsisten iaitu .787 nilai *a*. Seterusnya sub konstruk yang ketiga iaitu Kekurangan Kesediaan dengan nilai *a* ialah .785. Pada Jadual 3.22 menunjukkan nilai pekali kebolehpercayaan CDDQR mengikut item bagi sub konstruk pertama iaitu Kekurangan Kesediaan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.22

Nilai Pekali Kebolehpercayaan Mengikut Item Sub Konstruk Kekurangan Kesediaan

Kekurangan Kesediaan	Nilai *a*
Keseluruhan item	.785
Saya tiada motivasi untuk membuat keputusan pilihan kerjaya pada masa sekarang.	.781
Saya tidak bimbang isu pemilihan kerjaya kerana pekerjaan bukanlah perkara paling penting dalam hidup seseorang.	.781
Saya tidak perlu memilih kerjaya sekarang kerana masa akan datang menentukan kerjaya yang "tepat" kepada saya.	.782
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya.	.781
Saya memerlukan sokongan dari seseorang yang profesional untuk membuat keputusan kerjaya.	.778
Saya takut kepada kegagalan.	.781
Saya suka lakukan sesuatu perkara dengan cara tersendiri	.783
Saya dapat menyelesaikan masalah peribadi dengan menceburi kerjaya pilihan saya.	.779
Saya percaya hanya ada satu kerjaya sahaja yang sesuai dengan saya.	.782
Saya dapat memenuhi impian melalui kerjaya yang saya pilih.	.776
Saya percaya kerjaya adalah suatu pilihan dan komitmen sepanjang hayat.	.781
Saya melakukan apa yang diarahkan walaupun ianya bertentangan dengan kehendak saya	.779

Pada Jadual 3.22, memaparkan nilai pekali kebolehpercayaan yang diperolehi pada item sub konstruk Kekurangan Kesediaan dalam CDDQR. Nilai pekali kebolehpercayaan menunjukkan nilai *a* yang baik dan melebihi .70. Item yang memperolehi nilai *a* yang tinggai ialah item Saya suka lakukan sesuatu perkara dengan cara tersendiri iaitu .783. Manakala nilai *a* pada item yang rendah diperolehi ialah Saya dapat memenuhi impian melalui kerjaya yang saya pilih iaitu .776. Pada Jadual 3.23 menunjukkan nilai pekali kebolehpercayaan CDDQR mengikut item bagi sub konstruk kedua iaitu Kekurangan Maklumat.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.23

Nilai Pekali Kebolehpercayaan Mengikut Item Sub Konstruk Kekurangan Maklumat

Kekurangan Maklumat	Nilai *a*
Keseluruhan item	.789
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tidak mengetahui langkah-langkah yang perlu saya lakukan.	.783
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tidak mengetahui faktor-faktor yang perlu saya pertimbangkan.	.781
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tidak mengetahui kaedah menggabungkan maklumat diri dengan maklumat kerjaya.	.786
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tidak mengetahui pekerjaan yang bersesuaian untuk saya.	.783
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tidak pasti tentang kecenderungan bidang kerjaya.	.783
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana kekurangan maklumat tentang kemahiran diri.	.783
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tidak mengetahui kemampuan diri pada masa depan.	.778
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana kekurangan maklumat tentang pelbagai pekerjaan yang tersedia ada.	785
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana kekurangan maklumat mengenai bidang pekerjaan yang menarik minat saya.	.782
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tidak mengetahui prospek kerjaya pada masa depan.	.783
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tidak mengetahui kaedah untuk memperolehi maklumat tambahan diri.	.783
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tidak mengetahui kaedah untuk mendapatkan maklumat tepat tentang ciri-ciri pekerjaan yang terkini.	.782

Berdasarkan Jadual 3.23, menunjukkan nilai pekali kebolehpercayaan yang diperolehi pada item sub konstruk Kekurangan Maklumat. Kesemua item memperolehi nilai pekali kebolehpercayaan nilai *a* yang baik dan melebihi .70. Item yang tinggi memperolehi nilai *a* ialah item Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tidak mengetahui kaedah menggabungkan maklumat diri dengan maklumat kerjaya iaitu .786. Manakala item yang rendah memperolehi nilai *a* ialah pada item Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tidak mengetahui kemampuan diri pada masa

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

depan iaitu .778. Pada Jadual 3.24 menunjukkan nilai pekali kebolehpercayaan mengikut item bagi CDDQR pada sub konstruk ketiga iaitu Maklumat Tidak Konsisten.

Jadual 3.24

Nilai Pekali Kebolehpercayaan Mengikut Item Sub Konstruk Maklumat Tidak Konsisten

Maklumat Tidak Konsisten	Nilai *a*
Keseluruhan item	.787
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana pilihan kerjaya saya yang berubah-ubah.	.781
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana mempunyai maklumat yang bercanggah tentang kebolehan diri saya.	.783
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana maklumat diri saya bertentangan dengan kehendak pekerjaan.	.778
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tertarik dengan kerjaya yang lain.	.775
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana jika diambil bekerja, saya tidak berminat dengan pekerjaan tersebut.	.779
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana pekerjaan yang saya minati, ciri-cirinya mengganggu saya.	.785
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana keinginan saya tidak dapat ditunaikan dalam kerjaya.	.783
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana kebolehan diri tidak sepadan dengan keperluan pekerjaan yang saya minati.	.781
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana ibu bapa tidak bersetuju dengan pilihan kerjaya saya.	.779
Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana percanggahan cadangan oleh individu penting tentang kerjaya yang sesuai untuk saya.	.778

Jadual 3.24, menunjukkan nilai pekali kebolehpercayaan yang diperolehi pada item sub konstruk Maklumat Tidak Konsisten. Item pada kedudukan yang tinggi memperolehi nilai *a* ialah item Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana pekerjaan yang saya minati, ciri-cirinya mengganggu saya iaitu .785. Manakala item dikedudukan rendah memperolehi nilai *a* ialah pada item Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tertarik dengan kerjaya yang lain iaitu .775. Manakala nilai

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

a keseluruhan item sub konstruk Maklumat Tidak Konsisten ialah .787. Oleh itu, kesemua item sub konstruk tersebut memperolehi nilai pekali kebolehpercayaan yang baik dengan nilai *a* melebihi .70.

3.15 Tatacara dan pertimbangan melaksanakan intervensi

Perbincangan tatacara dan pertimbangan intervensi adalah perkara perlu sebelum melaksanakan kajian di lapangan sebenar. Perkara-perkara yang melibatkan tatacara dan perbincangan termasuklah penetapan tempat kajian dan kebenaran menjalankan kajian, perbincangan kelompok rawatan dan kelompok kawalan, pertimbangan Kelompok Bimbingan Besar (KBB) dan Kelompok Bimbingan Kecil (KBK), fokus kelompok, kepimpinan dan pengendalian kelompok, kerelaan termaklum, pengisian, aliran dan perjalan kelompok intervensi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.15.1 Penetapan tempat kajian dan kebenaran menjalankan kajian

Sebelum menjalankan kajian, penting untuk mendapatkan kebenaran menjalankan kajian. Kebenaran pihak-pihak yang berkaitan sebelum kajian dijalankan akan memudahkan pelaksanaan kajian melalui kerjasama yang diperolehi daripada pihak berkenaan. Dengan itu, pengkaji memohon kebenaran bertulis daripada Bahagian Perancangan, Penyelidikan dan Dasar, Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM). Pengkaji turut memohon kebenaran daripada Pusat Pengurusan Penyelidikan dan Inovasi (RMIC), UPSI sebagai syarat universiti kepada pengkaji-pengkaji untuk

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

melaksanakan kajian. Seterusnya kebenaran turut diperolehi daripada Jabatan Pendidikan Negeri Terengganu untuk memohon menjalankan kajian. Pengkaji mengadakan perbincangan dengan Jabatan Pendidikan Negeri Terengganu untuk mendapatkan daerah dan sekolah yang bersesuaian dipersetujui dan disepakati bersama.

Hasil perbincangan dan penilaian mendapati daerah Hulu Terengganu adalah lebih bersesuaian untuk dijalankan kajian. Rujukan melalui tinjauan, perbincangan dan data-data yang dinyatakan oleh Jabatan dan Pejabat Pendidikan menjadikan daerah Hulu Terengganu adalah bersesuaian berbanding antara daerah yang lain dari segi kesederhanaan, kedudukan lokasi, status pencapaian akademik dan status sosioekonomi (SES) masyarakat. Bagi pemilihan sekolah pula, penyelidik telah membuat lawatan dan perbincangan dengan pihak Jabatan Pendidikan Daerah Hulu Terengganu untuk memilih sekolah yang sesuai dan memenuhi ciri-ciri kajian. Hasil keputusan dicapai melalui perbincangan dan data-data terdapat dua buah sekolah yang dikenalpasti yang hampir sama dari segi lokasi,pencapaian akademik dan status sosioekonomi.

Dengan kebenaran diperoleh daripada Jabatan Pendidikan Negeri dan Pejabat Pendidikan Daerah, pengkaji mengadakan kunjungan ke sekolah yang dikenalpasti dengan bertujuan mendapatkan kebenaran daripada pihak pengurusan sekolah untuk menjalankan kajian. pengkaji melawat dan mengadakan perbincangan bagi menjalin hubungan yang baik dengan pengetua dan pengurusan sekolah, unit bimbingan dan kaunseling, guru-guru dan murid-murid yang berkenaan. Hasil lawatan pengkaji di kedua-dua sekolah mendapati adalah bersesuaian dari segi lokasi, demografi pelajar, kerjasama serta mempunyai fasaliti yang diperlukan dengan itu langkah-langkah kajian akan mula dijalankan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.15.2 Kelompok rawatan

Kelompok rawatan merupakan kelompok yang mengikuti intervensi MKBTPTR yang jalankan secara KBB dan KBK. Pendekatan rawatan pula ialah TPTR dan konsep penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Ini untuk mengesahkan kenyataan para sarjana TPTR yang menjadikan pendekatan kaunseling merupakan model yang amat sesuai dan berkesan dalam intervensi membuat pilihan dan keputusan iaitu model yang berasaskan kognitif. Dengan itu, pengkaji ingin membuktikan kesan penggunaan TPTR dalam konteks murid sekolah dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Pendekatan TPTR tidak sama sekali meminggirkan sepenuhnya unsur perasaan, tetapi menyatakan dalam bentuk memodifikasi individu melalui pemusatan kognitif seperti pemikiran, konsep dan proses.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Seterusnya, menjadikan proses intervensi ke atas penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya menjadi lebih berkesan. Dengan ini, pengkaji mengaplikasikan TPTR melalui mengadaptasi MKBTPTR yang dibangunkan oleh Ahmad Jazimin et.al (2016) terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya murid sekolah menengah. Oleh itu, rawatan KBB dan KBK menggunakan MKBTPTR iaitu menggunakan pendekatan dan teknik WDEP terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya subjek kajian. Selain itu, penerangan kepada ahli kelompok oleh Guru Bimbingan dan Kaunseling (GBK) bagi menerangkan tugasan kepimpinan kelompok, penetapan peraturan asas dalam kelompok dan panduan ahli kelompok

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ketika dalam kelompok. Termasuk juga menandatangani perjanjian kerelaan termaklum dan persetujuan mengikuti kelompok rawatan.

Seterusnya, bagi mengawal permasalahan kesan bias ketika rawatan, terdapat beberapa langkah dimasukkan antaranya ialah i) membina hipotesis yang khusus bagi menentukan dan mengkaji kepada setiap perubahan kepada pemboleh ubah adalah melalui kesan rawatan MKBTPTR dan bukan melalui kesan faktor jantina serta kesan interaksi faktor rawatan dengan faktor jantina, ii) membina hipotesis yang khusus bagi menentukan dan mengkaji bahawa setiap perubahan kepada pemboleh ubah adalah disebabkan kesan rawatan peningkatan konsep kendiri dan bukan dipengaruhi oleh kesan faktor sosioekonomi, kesan interaksi faktor rawatan dengan faktor sosio ekonomi, iii) GBK kepada KBB dan KBK latar mempunyai latar belakang dan memiliki kemahiran yang hampir sama serta dilatih khusus oleh pengkaji, iv) jarak masa subjek menduduki praujian dan posujian adalah tempoh masa yang hampir sama iaitu seminggu bagi sebelum dan selepas intervensi dijalankan, v) tempoh masa sesi kelompok rawatan bagi setiap jenis kelompok dijalankan adalah hampir sama secara mingguan antara jam 2.30 petang hingga 4.00 petang selama lapan minggu berturut-turut, iv) tempat sesi kelompok dijalankan adalah tetap dan hampir sama termasuklah kemudahan fasaliti dan suasana kelompok bagi setiap jenis kelompok rawatan, v) sesi kelompok bagi KBB dan KBK pula menggunakan modul yang sama untuk mencapai matlamat kajian.

Kelompok rawatan kecil merujuk kepada sesi intervensi seperti bimbingan atau kaunseling yang dijalankan dalam kumpulan kecil, biasanya terdiri daripada 5 hingga 10 orang peserta. Saiz kumpulan ini dianggap optimum kerana ia membolehkan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

interaksi yang lebih mendalam antara peserta dan fasilitator, serta antara peserta sendiri. Menurut Yalom dan Leszcz (2020), kumpulan dengan 5 hingga 10 ahli adalah sesuai, dengan saiz ideal sekitar 7 orang, kerana kumpulan yang terlalu kecil mungkin kekurangan dinamika kumpulan, manakala kumpulan yang terlalu besar boleh menyukarkan pengurusan oleh fasilitator. Selain itu, kajian oleh Fulkerson, Hawkins, dan Alden (1981) mendapati bahawa kumpulan dengan 5 ahli adalah paling memuaskan bagi ahli kumpulan, dan mencadangkan bahawa 5 adalah bilangan minimum yang diperlukan untuk proses kumpulan terapeutik yang berkesan.

Bilangan ahli dalam kumpulan kecil dan kumpulan besar dalam intervensi bimbingan kerjaya mungkin disamakan atas beberapa sebab yang berkaitan dengan reka bentuk kajian dan keberkesanan intervensi. Mengekalkan konsistensi dalam reka bentuk kajian dengan menyamakan bilangan peserta antara kumpulan kecil dan besar membantu mengekalkan konsistensi dalam reka bentuk kajian. Ini penting untuk memastikan bahawa sebarang perbezaan dalam hasil intervensi dapat dikaitkan dengan saiz kumpulan, bukan faktor lain seperti bilangan peserta. Selain itu, kawalan dengan mengekalkan bilangan peserta yang sama dalam kedua-dua kumpulan, penyelidik dapat mengawal pemboleh ubah yang mungkin mempengaruhi hasil kajian. Ini termasuk faktor seperti dinamika kumpulan, interaksi antara peserta, dan beban kerja fasilitator.

Termasuk juga keberkesanan intervensi dalam saiz kumpulan berbeza. Kajian telah menunjukkan bahawa keberkesanan intervensi boleh berbeza bergantung pada saiz kumpulan. Dengan menyamakan bilangan peserta, penyelidik dapat menilai dengan lebih tepat bagaimana saiz kumpulan mempengaruhi keberkesanan intervensi (Codding dan Lane, 2015). Seterusnya pertimbangan logistik dan sumber dalam

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

sesetengah keadaan, menyamakan bilangan peserta dalam kumpulan kecil dan besar mungkin disebabkan oleh pertimbangan logistik, seperti ketersediaan fasilitator, ruang, dan masa. Ini memastikan bahawa setiap kumpulan mendapat perhatian dan sumber yang mencukupi untuk melaksanakan intervensi dengan berkesan.

Bilangan ahli kelompok rawatan kecil yang sama dengan kelompok rawatan besar boleh berlaku dalam konteks reka bentuk kajian eksperimen atau kuasi-eksperimen. Menurut NC3Rs (n.d.) terdapat beberapa sebab logik dan metodologi di sebaliknya. Antaranya adalah mengawal kebolehbandingan *(comparability)* apabila bilangan ahli dalam kedua-dua kelompok adalah sama. Jadi ia mengurangkan varians yang tidak perlu antara kumpulan, meningkatkan kesaksamaan dalam pembahagian rawatan dan memudahkan perbandingan kesan intervensi secara statistic. Contohnya jika kajian ingin membandingkan keberkesanan modul bimbingan dalam kelompok kecil dengan kelompok besar, bilangan peserta yang sama mengawal saiz sampel sebagai pemboleh ubah yang berpotensi mengganggu keputusan.

Memastikan kuasa statistik (statistical power) seimbang. Saiz sampel yang seimbang antara kumpulan membolehkan analisis statistik seperti ANOVA atau MANOVA dijalankan dengan lebih tepat dan sah. Ketidakseimbangan dalam saiz kumpulan boleh mengakibatkan bias dalam varians, seterusnya mempengaruhi keputusan signifikan statistik. Rekaan Seimbang *(Balanced Design)* dalam kajian kuantitatif adalah digalakkan untuk memaksimumkan kecekapan analisis dan mengurangkan kesan gangguan luaran. Ia juga memudahkan proses randomisasi atau pembahagian kumpulan yang adil. Pertimbangan Praktikal dalam kajian mungkin menetapkan jumlah peserta yang sama bagi setiap kumpulan atas sebab praktikal.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Contoh yang terlibat seperti kekangan masa dan sumber kaunselor yang mengendalikan sesi, kemudahan pengurusan sesi bimbingan dan keadilan dalam penyertaan pelajar. Sebagai bertujuan perbandingan keberkesanan saiz Kumpulan. Sekiranya objektif kajian adalah untuk membandingkan keberkesanan antara saiz kumpulan antara kecil dengan besar, maka bilangan peserta yang sama dalam setiap kumpulan membolehkan perbezaan yang dikesan benar-benar berpunca daripada faktor saiz kelompok, bukan saiz sampel. Rumusannya menyamakan bilangan ahli dalam kelompok rawatan kecil dan besar adalah satu pendekatan metodologi yang sah dan strategik untuk memastikan kesahan dalaman kajian, mengawal pembolehubah luar dan memudahkan perbandingan yang adil.

Pembentukan kelompok kecil dalam intervensi bimbingan kerjaya dilihat pada rasionalnya. Pembentukan kelompok kecil dalam intervensi bimbingan kerjaya adalah strategi yang berkesan untuk meningkatkan penglibatan peserta dan keberkesanan program. Kumpulan kecil membolehkan interaksi yang lebih mendalam antara peserta dan fasilitator, serta antara peserta sendiri, yang dapat memperkukuh proses pembelajaran dan refleksi kendiri. Menurut kajian oleh Wang dan Liu (2022), intervensi bimbingan kerjaya secara berkumpulan kecil dapat meningkatkan kebolehsuaian kerjaya pelajar sekolah menengah, termasuk aspek keprihatinan kerjaya, kawalan, keingintahuan, dan keyakinan. Kumpulan kecil menyediakan persekitaran yang selamat dan menyokong untuk pelajar meneroka pilihan kerjaya mereka dan membina kemahiran membuat keputusan yang lebih baik. Selain itu, kajian oleh Rabie et al. (2020) menunjukkan bahawa intervensi bimbingan kerjaya secara berkumpulan kecil dapat meningkatkan kesedaran kendiri dan pengetahuan tentang peluang kerjaya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dalam kalangan pelajar, yang seterusnya membantu mereka membuat keputusan kerjaya yang lebih bermakna dan sesuai dengan aspirasi peribadi mereka.

Pelaksanaan kelompok rawatan kecil bergantung pada reka bentuk kajian yang digunakan, objektif intervensi, dan kesesuaian konteks kajian. Kelompok rawatan kecil biasanya merujuk kepada satu sesi intervensi seperti sesi bimbingan atau kaunseling yang dijalankan dalam kumpulan yang terdiri daripada bilangan peserta yang kecil, contohnya 5 hingga 10 orang, bergantung kepada keperluan dan keselesaan pengendalian. Ciri pelaksanaan kelompok rawatan kecil terdiri daripada bilangan peserta yang kecil, biasanya antara 5 hingga 10 peserta untuk memastikan penglibatan aktif. Saiz kecil membolehkan perhatian lebih dekat, interaksi mendalam, dan hubungan rapat antara ahli dan fasilitator. Intervensi modul disampaikan secara bersemuka atau dalam talian, bergantung pada konteks. Fokus kepada dinamika kumpulan yang pada setiap sesi memberi ruang kepada peserta untuk berkongsi pengalaman, berbincang secara terbuka, dan menjalani aktiviti bimbingan seperti penilaian kendiri, latihan membuat keputusan kerjaya, refleksi nilai, dan sebagainya. Fasilitator contohnya guru bimbingan dan kaunseling memainkan peranan sebagai pemudah cara, bukan pemberi ceramah sepenuhnya.

Reka bentuk sampel dan kumpulan rawatan dalam kajian mengandungi rawatan kecil sahaja yang dibahagi kepada 3 kumpulan untuk pengurusan. Terdapat 3 kelompok rawatan kecil, tetapi semua menerima rawatan yang sama. Pembahagian hanya dibuat kepada tiga kumpulan kerana had bilangan pelajar yang boleh dikendalikan dalam satu masa, ketersediaan ruang atau fasilitator dan tujuan logistik atau jadual waktu. Dalam hal ini, ketiga-tiga kumpulan kecil adalah subkumpulan rawatan kecil, bukan rawatan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

berbeza. Pembahagian ini dibuat untuk memudahkan pengurusan logistik dan memastikan keberkesanan dinamika kumpulan kecil, sejajar dengan cadangan Gladding (2016) bahawa kumpulan kecil membolehkan keterlibatan lebih mendalam dalam proses perubahan tingkah laku dan kognitif pelajar.

Dalam kajian ini, kelompok rawatan kecil dibentuk sebagai satu daripada tiga kumpulan intervensi yang menerima modul bimbingan berdasarkan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR). Disebabkan pertimbangan logistik seperti kapasiti ruang, masa, dan keberkesanan dinamika kumpulan, kelompok rawatan kecil dibahagikan kepada tiga subkumpulan, yang setiap satunya terdiri daripada 6 hingga 8 pelajar. Kesemua subkumpulan rawatan kecil menerima kandungan intervensi yang sama, dikendalikan oleh fasilitator terlatih yang mengaplikasikan pendekatan TPTR dalam suasana bimbingan kelompok. Pembahagian kepada tiga subkumpulan dibuat bagi mengekalkan kualiti pelaksanaan intervensi dan memastikan setiap pelajar mendapat ruang interaksi dan refleksi kendiri yang mencukupi. Model bimbingan dalam kumpulan kecil terbukti berkesan dalam meningkatkan keterlibatan pelajar kerana ia membenarkan dinamika interpersonal yang lebih kukuh dan perhatian yang lebih mendalam daripada fasilitator (Gladding, 2016). Dalam konteks intervensi kerjaya, kumpulan kecil juga menyediakan suasana yang selamat untuk eksplorasi kendiri dan perkongsian pengalaman kerjaya (Gibson dan Mitchell, 2011). Rumusan, pembentukan tiga subkumpulan rawatan kecil dilakukan atas sebab logistik, selaras dengan pandangan bahawa kumpulan kecil dapat meningkatkan penglibatan dan keberkesanan bimbingan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.15.3 Kelompok kawalan

Kelompok kawalan dibentuk melalui dua sekolah yang terlibat dalam kajian ini. Ini adalah lebih tepat kerana subjek kelompok kawalan mewakili kedua-dua sekolah dan kedua-dua jenis kelompok yang terlibat dalam kajian. Seramai 30 subjek dari sekolah A dan 30 subjek dari sekolah B terlibat sebagai subjek kelompok kawalan (menunggu) serta tidak diberi sebarang rawatan. Menurut Coelho, Marchante dan Jimerson (2017) subjek kawalan dari setiap sekolah yang menyertai kajian dipilih secara rawak dan perlu dikawal untuk tidak menerima intervensi melalui pengantaraan guru, pelajar atau pengkaji. Oleh itu, subjek kelompok kawalan diberi diberi penerangan secara berasingan, menjawab posujian secara berasingan dan sepanjang proses rawatan diberi perhatian khusus agar tidak berinteraksi serta berbincang dengan kelompok rawatan mengenai pengisian rawatan sepanjang proses rawatan dan sehingga proses pengumpulan data pos kajian selesai dijalankan. Di samping itu, memberi panduan dan penerangan yang jelas ahli kelompok kawalan turut menandatangani perjanjian kerelaan termaklum untuk menjadi kumpulan kawalan. Bagi memenuhi etika penyelidikan dan mengelakkan bias, setelah proses penyelidikan ini selesai kesemua subjek dalam kelompok kawalan menjalani pula sesi KBB dan KBK di sekolah masing-masing. Ketetapan lokasi, persekitaran, matlamat dan prosedur sesi kelompok yang dilalui adalah sama sebagaimana dilalui oleh kelompok rawatan sebelumnya ini.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.15.4 Pertimbangan kelompok bimbingan kecil dan kelompok besar

Terdapat pelbagai asas penting perlu dipertimbangkan apabila menentukan pemilihan sesuatu kelompok. Pemilihan kelompok adalah bergantung kepada pendekatan, tujuan, proses dan bilangan ahli kelompok. Asas pengkategorian kelompok ialah kelompok bimbingan dan kelompok kaunseling.

Bagi kajian ini penyelidik menggunakan kategori kelompok bimbingan yang diaplikasikan dalam dua jenis kelompok rawatan iaitu KBB dan KBK. Pemilihan kelompok bimbingan juga dibuat kerana ia adalah kelompok berstruktur yang berbeza dengan kelompok tidak berstruktur. Kelompok berstruktur seperti kelompok bimbingan biasanya mempunyai jangka masa yang ditetapkan (seperti lapan sesi selama empat minggu) dan direka bentuk untuk menangani bidang masalah yang khusus seperti meningkatkan kepimpinan, kerjaya, perceraian atau untuk mengajarkan kemahiran yang khusus seperti kemahiran relaksasi, komunikasi atau kemahiran belajar. GBK memberi lebih arahan dan berorientasikan tugasan dan mempunyai perancangan dan objektif yang tetap untuk dicapai bagi setiap sesi.

Ini berbeza dengan kelompok kaunseling tidak berstruktur seperti kelompok kaunseling dan psikoterapi di mana jangka masa, objektif tugasan tidak diberikan secara khusus oleh kaunselor. Sebaliknya, memberi kebebasan kepada ahli-ahli kelompok untuk menetapkan tema, jangka masa dan memulakan topik mereka sendiri dengan berdasarkan isu-isu yang mereka hadapi. Pertimbangan penyelidik memilih kelompok bimbingan dan berstruktur berdasarkan tujuan berikut, iaitu; a) kelompok terdiri daripada ahli-ahli yang ditapis khas iaitu subjek yang rendah dan sederhana

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

penerokaan dan membuat keputusan kerjaya, b) objektif kelompok adalah iaitu meningkatkan penerokaan dan membuat keputusan kerjaya, c) bilangan ahli KBK 10 peserta (dicampur tiga kumpulan = 30 peserta) dan KBB 30 peserta adalah lebih sesuai untuk kelompok berstruktur, d) proses kelompok adalah berstruktur berdasarkan manual intervensi MKBTPTR yang dirangka secara berstruktur berdasarkan pendekatan TPTR.

Terdapat dua jenis kelompok binbingan yang sering digunakan iaitu kelompok bimbingan kecil dan kelompok bimbingan besar (Zuraidah, 2010). Menurut Wangid et al., (2023) kelompok bimbingan kecil mempunyai ahli antara lapan sehingga 15 orang, justeru apabila ahli kelompok melebihi 15 murid ia adalah kelompok bimbingan besar. Pada kebiasaannya kelompok bimbingan besar dijalankan berdasarkan saiz kelas iaitu 25 hingga 35 ahli. Namun terdapat juga kelompok bimbingan besar yang melebihi 100 ahli. Bagi kajian ini pemilihan KBK dibuat kerana ia berorientasikan kelompok kecil (n=10) yang dijalankan dalam tiga kelompok. Bilangan ahli yang agak kecil ini membolehkan bimbingan, penerokaan permasalahan dan hubungan emosi yang agak rapat antara ahli kelompok dan kaunselor dapat dibina. Manakala bagi KBB pemilihan kelompok himbingan besar dilakukan berdasarkan situasi persekolahan dan GBK di sekolah yang lebih berkepentingan menjalankan kelompok bimbingan besar seperti dalam dewan, sewaktu kelas gantian dan program intervensi. Tambahan kelompok besar lebih bersesuaian kerana menjimatkan masa, tenaga dan dapat menjalankan jumlah pelajar yang ramai dan serentak. Namun, oleh kerana dipengaruhi oleh bilangan ahli kelompok yang ramai (n=30) menyebabkan tahap penerokaan dan perkongsian emosi ahli-ahli kelompok tidak mendalam dan corak perhubungan ahli-ahli dan GBK kelompok adalah tidak rapat.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.15.5 Fokus kelompok

Berdasarkan Berg, Landreth dan Fall (2017) terdapat tiga jenis tumpuan utama dalam kelompok iaitu tumpuan ekstrapersonal, tumpuan interpersonal dan tumpuan intrapersonal. Tumpuan ekstrapersonal lebih berstruktur, mengutamakan proses, menekankan aspek perkembangun dan pencegahan, memberi perhatian kepada masa kini darpada masa lampau dan masa depan. Bilangan ahli kelompok antara 5 hingga 20 orang dan memerlukan bilangan 5 hingga 20 sesi. Bagi kelompok tumpuan ekstrapersonal, Gladding (2015) menjelaskan ia mengutamakan tugasan dan tindakan seperti aspek latihan dan perkembangan serta hanya memberi tumpuan masa akan datang. Bilangan ahli adalah sehingga 30 orang atau lebih dan jumlah pertemuan antara 1 hingga 30 sesi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Manakala, bagi kelompok tumpuan intrapersonal adalah seperti proses terapi atau pemulihan yang mengutamakan masa lampau dan tidak berstruktur. Jumlah keahliannya adalah kecil antara 5 hingga 10 orang dan bertemu antara 10 hingga 20 sesi. Berdasarkan pertimbangan ini, pengkaji mengaplikasikan fokus kelompok interpersonal bagi kelompok rawatan kaunseling berstruktur yang dijalankan. Ini kerana bersesuaian dengan ciri-ciri yang berstruktur tetapi tidak terlampau berstruktur dan mengutamakan perkembangan dan pencegahan. Jumlah ahli dan sesi juga memenuhi ciri fokus kelompok ini. Bagi kelompok rawatan bimbingan besar pula penyelidik mengaplikasikan fokus kelompok ekstrapersonal. Ini kerana ia lebih sesuai dan memenuhi ciri aplikasi dalam kelompok besar seperti menekankan aspek latihan dan perkembangan, sangat berstruktur dan bilangan ahli yang ramai iaitu 30 subjek.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.15.6 Kepimpinan dan pengendalian kelompok

Terdapat tiga gaya kepimpinan kelompok yang utama iaitu demokratik, autokratik dan *leissre-faire* (Zuraidah 2010; Galdding 2015; Abdul Rashid, Mohd Zaliridzal dan Nor Hamizah (2021). Ketiga-tiga gaya kepimpinan ini mempunyai kelebihan masing-masing. Namun pertimbangan pengkaji mendapati pendekatan kepimpinan demokratik dalam kelompok lebih sesuai. Ini kerana ia mewujudkan perhubungan dan komunikasi dua hala dengan ahli kelompok, mesra dan memenuhi ciri-ciri kelompok yang dijalankan. Pemilihan corak kepimpinan kelompok demokratik juga adalah selaras dengan pendekatan KBK dan KBB yang menggunakan model MKBTPTR. Ini kerana pendekatan MKBTPTR bercorak pengajaran dan arahan yang jelas di samping mewujudkan sifat saling memahami dan komunikasi dua hala antara ahli kelompok dan GBK.

Selain itu, konsep pengendalian kelompok bimbingan pula, mengikut Myrick (2011) terdapat tiga jenis pengendalian kelompok bimbingan iaitu; a) kelompok bimbingan berpandukan GBK, b) kelompok bimbingan berpandukan guru dan c) kelompok bimbingan berpandukan guru-GBK. Justeru, dalam penyelidikan ini pengkaji mempertimbangkan kelompok bimbingan berpandukan GBK yang lebih sesuai dengan kajian. Dengan ini, KBK dan KBB yang berteraskan pendekatan MBTPTR dijalankan oleh GBK yang terlatih dan diberikan latihan MKBTPTR untuk menghayati konsep pendekatan MKBTPTR, panduan kepimpinan kelompok dan sifat kepimpinan kelompok bimbingan berkesan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.15.7 Kerelaan termaklum

Kerelaan termaklum adalah sangat penting sebagai kesediaan, kerelaan dan persetujuan daripada murid dan ibu bapa/ penjaga mereka untuk subjek mengikuti sesi-sesi kelompok yang dijalankan. Ia penting diperoleh secara persetujuan lisan dan bertulis. Dalam kajian ini, penyelidik telah mendapatkan persetujuan dari murid dan ahli kelompok secara bertulis, antara kandungan kerelaan termaklum adalah seperti maklumat penyelidikan yang dijalankan, prosedur penyelidikan, kelayakan kaunselor kelompok, faedah-faedah menjadi ahli kelompok, risiko, kos, pampasan, kerahsiaan, rujukan dan sumber maklumat lanjutan. Semua rekod kerelaan termaklum daripada subjek kajian dan ibu bapa/penjaga ini disimpan untuk apa-apa rujukan nanti.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lain-lain pertimbangan yang wajar dilihat secara prihatin oleh GBK kelompok ialah kepekaannya menyelesaikan permasalahan segera yang dihadapi dalam kelompok seperti interaksi, kerahsiaan dan diskriminasi. Corey et.al (2018) menyatakan GBK patut memerhatikan pelajar psikotik, fanatik agama, pengguna dadah, dan atau pelajar yang mengalami gangguan yang serius. Murid yang sebegini berada dalam kelompok biasanya tidak produktif dan berkemungkinan mengganggu ahli kelompok lain yang lebih rapuh emosinya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.15.8 Aliran intervensi kelompok

Setelah sekolah dan subjek kajian dikenal pasti, penyelidik memulakan proses penyelidikan dengan mendapatkan data praujian, menjalankan intervensi dan menganalisis data posujian. Didapati populasi seramai 173 pelajar tingkatan empat di dua buah sekolah (sekolah A: n = 85, sekolah B: n = 88). Seterusnya, hasil analisis biodata dan latar belakang keluarga, pengkaji memilih seramai 124 subjek (sekolah A: n = 71, sekolah B: n = 73) yang memiliki latar belakang keluarga berpendapatan B40. Kumpulan B40 dibahagikan kepada dua kumpulan iaitu kumpulan isi rumah yang di bawah dan di atas pendapatan garis kemiskinan (PGK) nasional iaitu RM2208.00 sebulan (Jabatan Perangkaan Malaysia, 2020). Selain itu, subjek dipilih dalam kalangan murid yang berpencapaian akademik yang rendah dan sederhana dalam keputusan peperiksaan terkini Tingkatan 3.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Seterusnya juga, pemilihan subjek berdasarkan analisis soal selidik CESR dan CDDQR yang ditadbir sebagai praujian mendapati 110 subjek memenuhi ciri kajian iaitu memiliki skor min yang rendah dan sederhana dalam penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Proses pemilihan seterusnya yang menggunakan pensampelan rawak mudah dan pensampelan kriteria dengan memilih seramai 120 subjek (sekolah A: n = 60, sekolah B: n = 60) bagi memasuki dua kelompok rawatan dan satu kelompok kawalan. Bagi subjek rawatan KBK dibahagikan kepada tiga kelompok kecil (R1a = 10 subjek, R1b = 10 subjek dan R1c = 10 subjek), KBB satu kelompok besar (R2 = 30 subjek) dan kelompok kawalan satu kelompok (K1 = 60 subjek). Kelompok rawatan KBK dan KBB mengikuti lapan sesi rawatan MKBTPTR dan kelompok kawalan tidak diberi apa-apa rawatan (menunggu). Setelah selesai

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

rawatan diberikan kesemua subjek kelompok rawatan dan kawalan mengambil posujian soal selidik CESR dan CDDQR. Seterusnya, analisis dijalankan bagi melihat kesan rawatan MKBTPTR ke atas kelompok rawatan dan membandingkan dengan kelompok kawalan. Setelah selesai pengumpulan dan penganalisisan data, subjek kelompok kawalan juga diberi rawatan kelompok yang sama bagi memenuhi prosedur dan etika kajian.

3.15.9 Pengisian intervensi MKBTPTR

Proses intervensi MKBTPTR menggunakan pendekatan TPTR. Justeru, melalui Rajah 3.6, terdapat lapan sesi kelompok rawatan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dijalankan. Sesi pertama adalah perkenalan kelompok dan memahami pendekatan TPTR dan sesi terakhir adalah rumusan pendekatan TPTR dan penamatan kelompok. Manakala, bagi sesi dua hingga tujuh adalah proses penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan MKBTPTR oleh Ahmad Jazimin et.al (2016). Oleh itu, pada sesi kedua rawatan bagi melihat dunia sebenar *(real world)* berdasarkan MKBTPTR dijalankan dengan penggunaan pendekatan mengenali identiti diri, menilai kemampuan serta kebolehan diri. Bagi kerja rumah penstrukturan semula tingkah laku terhadap penerokaan persekitaran. Pada sesi kelompok ketiga, rawatan bagi kehendak dalaman (*quality world*) dijalankan dengan penggunaan pendekatan mengetahui sistem kepercayaan tingkah laku, memahami dan mengenalpasti kehendak diri dalam penerokaan kerjaya. Kerja rumah: penstrukturan semula tingkah laku terhadap penerokaan diri. Seterusnya, sesi kelompok keempat rawatan bagi konflik keperluan asas (*basic needs*) dan dunia sebenar (*real world*) dijalankan dengan penggunaan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pendekatan meneroka keperluan asas, kehendak diri, merancang kerjaya. Manakala kerja rumah adalah penstrukturan semula tingkah laku terhadap kehendak (*Want*) dan penerokaan bertujuan-sistematik.

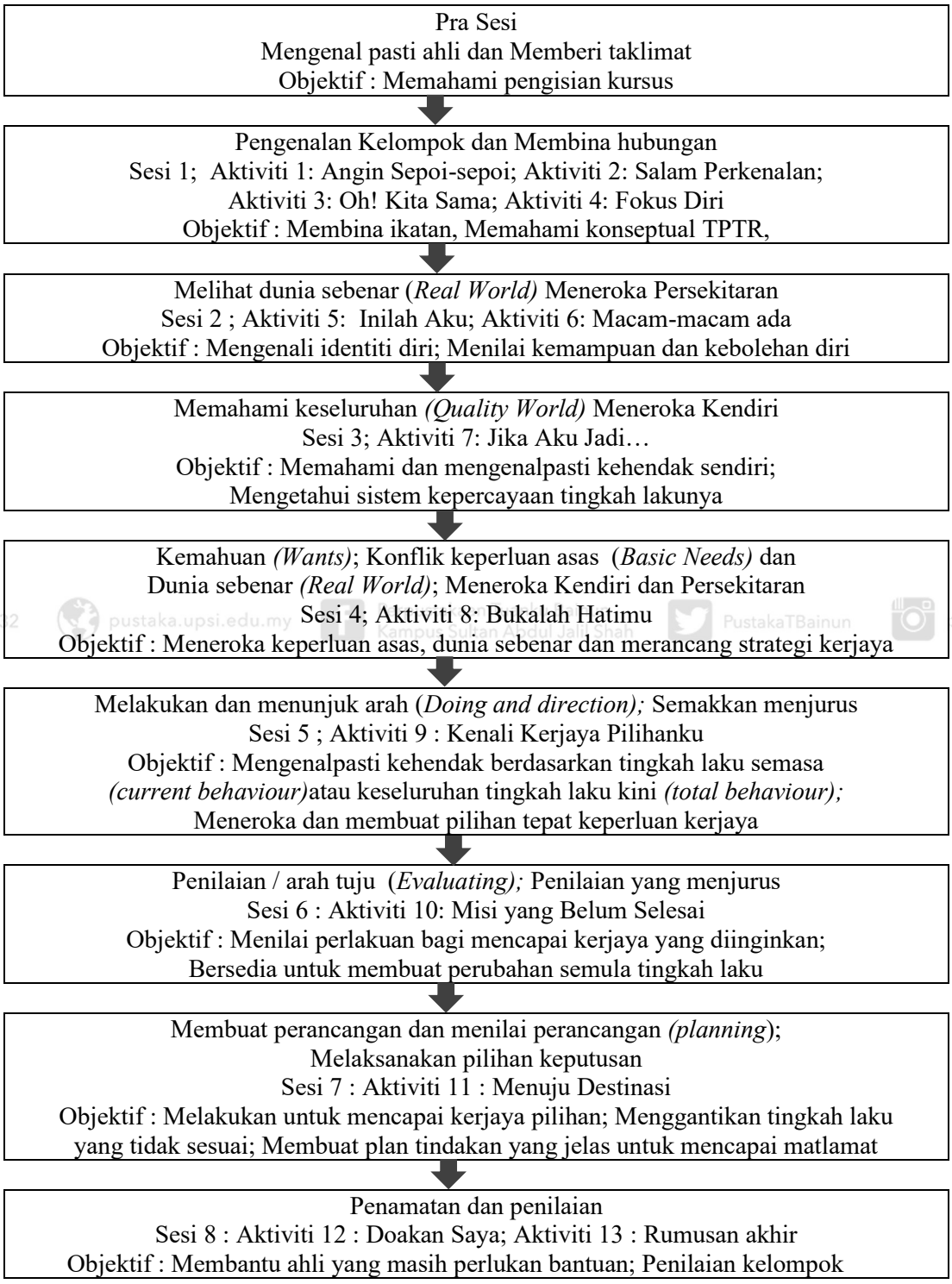
Pada sesi kelompok kelima, rawatan bagi melakukan dan menunjuk arah *(Doing and Direction)* dijalankan dengan penggunaan pendekatan meneroka, membuat pilihan tepat keperluan kerjaya dan mengenalpasti kehendak. Bagi kerja rumah ialah penstrukturan semula tingkah laku terhadap *Pre-screening,* tingkah laku semasa *(Current Behavior)* atau keseluruhan tingkah laku *(Total Behavior).* Sesi kelompok keenam rawatan bagi penilaian arah tuju *(Evaluating)* dijalankan dengan penggunaan pendekatan menilai semua tingkah laku dan, bersedia membuat perubahan. Manakala kerja rumah ialah penstrukturan semula tingkah laku secara menilai secara mendalam *(In-depth screening)* bagi mencapai kerjaya yang diinginkan. Seterusnya, sesi ketujuh menumpukan kepada membuat perancangan *(Planning)* dan membuat pemilihan dengan menggunakan pendekatan melakukan untuk mencapai kerjaya pilihan, menggantikan tingkah laku yang tidak sesuai dan membuat plan tindakan bagi mencapai matlamat. Bagi kerja rumah iaitu penstrukturan semula tingkah laku secara memilih *(Choice)* melaksanakan keputusan *(Implementing the decision)*. Sesi yang kelapan iaitu penamatan melakukan pengisian ke atas borang penilaian kelompok bimbingan yang diikuti oleh murid. Termasuk juga membantu ahli yang memerlukan bantuan. Bagi penganalisisan data posujian, beberapa borang aktiviti kendiri, kerja rumah penstrukturan kendiri dan helaian refleksi diri akan dianalisis sebagai dokumen sokongan dalam perbincangan keberkesanan kajian yang dijalankan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rajah 3.6

Gabungan TPTR, tingkah laku penerokaan dan membuat keputusan kerjaya dalam aktiviti modul

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.15.10 Perjalanan kelompok intervensi

Kelompok intervensi dijalankan dalam dua bentuk kelompok iaitu KBK dan KBB. Masing-masing dua jenis kelompok ini dijalankan di dua buah sekolah yang berbeza dan dikendalikan oleh dua orang kaunselor sekolah yang berlainan. Walaupun, kedua-dua GBK berlatar belakang personaliti yang beza akan tetapi memiliki kemahiran yang hampir serupa. Kajian dijalankan hampir serentak di dua buah sekolah yang terlibat pada kedua-dua kelompok, KBK dan KBB, selama lapan sesi secara mingguan bagi menghabiskan lapan sesi kelompok. Dengan itu seminggu di awal dan seminggu di akhir proses eksperimen diperlukan untuk menjalankan praujian dan posujian pada subjek kajian. Justeru, keseluruhan kajian eksperimen ini memerlukan sepuluh minggu untuk diselesaikan. Bagi KBB sesi-sesi kelompok dicadangkan dijalankan pada hari Rabu. Manakala bagi KBK yang tiga kelompok (R1a, R1b dan R1c) maka kelompok dijalankan pada hari Isnin, Selasa dan Khamis. Sesi setiap kelompok berlangsung selama satu jam dan tiga puluh minit iaitu bermula pada jam 2.30 petang hingga jam 4.00 petang.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3.16 Etika penyelidikan

Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI) melalui Pusat Pengurusan Penyelidikan Dan Inovasi (RIMC) telah membangunkan Jawatankuasa Penyelidikan UPSI selaras dengan Mesyuarat Lembaga Pengarah Universiti meluluskan ke-119/ Bil 5/2018. Penubuhan jawatankuasa tersebut bagi menjamin dan memantau semua aktiviti penyelidikan yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dijalankan memenuhi aspek penghormatan dan pemuliharaan terhadap kepelbagaian biologi dan alam sekitaran. Fokus penyertaan etika penyelidikan diperuntukkan kepada semua penyelidik dan pelajar pasca siswazah serta pra siswazah adalah galakkan. Pematuhan etika penyelidikan tertakluk kepada penyelidikan yang melibatkan manusia digunakan subjek, data dan rekod yang digunakan berkaitan manusia. Selain itu,haiwan yang digunakan sebagai sampel kajian dan termasuk juga organisma yang diubahsuai genetik (GMO) dan organisma diubahsuai hidup (LMO).

Sebelum membuat permohonan etika penyelidikan pelajar program pengajian siswazah perlu mendapatkan garis panduan etika penyelidikan bagi dijadikan rujukan kepada pelajar yang menjalankan penyelidikan melibatkan manusia, haiwan dan biokeselamatan. Kumpulan pelajar pengajian siswazah yang perlu mendapatkan kelulusan etika penyelidikan daripada jawatankuasa etika penyelidikan terdiri kumpulan ambilan sesi semester 2 2018/2019 bagi mod penyelidikan atau kerja kursus atau gabungan kedua-duanya. Termasuk juga kumpulan pelajar yang lain-lain yang tertakluk kepada keperluan sesuatu penyelidikan.

Etika penyelidikan manusia adalah merupakan kajian yang melibatkan manusia sebagai sampel kajian melalui sebarang interaksi, intervensi atau kedua-duanya serta merangkumi segala aspek kerahsiaan, dan identiti manusia secara umum atau peribadi. Permohonan kelulusan Etika penyelidkan manusia perlu untuk penerbitan jurnal, pemantuan daripada Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM), agensi luar mengenai kelulusan etika penyelidikan manusia dan dinyatakan dalam cadangan penyelidikan tentang keperluan mendapatakn kelulusan etika penyelidikan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Permohonan kelulusan etika peyelidikan dikemukakan sebelum kutipan data dilakukan. Oleh itu kelulusan etika penyelidikan akan ditolak bagi kutipan data yang telah dilaksanakan. Permohanan diajukan kepada Jawatankuasa Etika Penyelidikan dihantar sebelum 1 haribulan setiap bulan dengan melayari laman sesawang Pusat Pengurusan Penyelidikan Dan Inovasi, UPSI. Pemohon terlebih dahulu sebelum mengemukakan permohonan perlu berunding dengan penyelia untuk memulakan permohonan etika penyelidikan. Kelulusan daripada jawatankuasa etika penyelidikan bagi tempoh yang minimum adalah 2 minggu manakala bagi tempoh yang kebiasaan kira-kira 1 atau 2 bulan. Merujuk kepada kajian yang dijalankan ini, ianya telah mendapat kelulusan etika penyelidikan UPSI.

3.16.1 Kepentingan Etika Kajian

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kepentingan dalam etika kajian meliputi beberapa aspek yang seharusnya diikuti. Maklumat perbincangan kepentingan etika kajian diperolehi melalui sumber rujukan daripada RIMC, UPSI. Kepentingan aspek penyertaaan sukarela perlu dilibatkan kepada subjek yang mengambil bahagian dalam kajian. Dalam pada itu juga, subjek tiada halangan untuk mengetahui maklumat kajian atau tiada paksaan penglibatan subjek dalam kajian. Demikian juga tidak boleh melakukan paksaan berinsentif untuk mendapatkan kebenaran menyertai kajian. Apabila subjek enggan bekerjasama, perihal kepentingan kajian dan pujukkan kepada subjek sebagai alternatif penyertaan. Subjek daripada senarai tambahan dapat digunakan bagi menggantikan subjek yang masih tidak bersetuju menyertai kajian. Borang jaminan kajian dan surat persetujuan menjadi responden kajian disediakan bagi subjek yang telah bersetuju menyertai kajian. Borang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

yang dibekalkan kepada subjek menyatakan segala maklumat dan mencukupi kepada subjek tentang kajian tanpa menjangkakan subjek telah mengetahui maklumat kajian.

Seterusnya kepentingan etika kajian ialah tentang penentuan diri. Pengkaji perlu mengetahui bahawa individu yang dipilih sebagai subjek kajian mempunyai hak untuk menilai maklumat kajian sebelum membuat keputusan untuk mengambil bahagian atau tidak mengambil bahagian. Oleh itu, pemberitahuan maklumat palsu akan mempengaruhi kajian. Ini disebabkan kerana setelah responden mengetahui tujuan sebenar kajian responden akan merasa tertipu. Seterusnya responden tidak ingin memberi kerjasama dan berkemungkinan menarik diri daripada terlibat dalam kajian.

Selain itu, kepentingan etika kajian menyatakan tentang akibat dan risiko kepada responden. Pengkaji seharusnya melindungi respondan daripada mengalami kesan negatif, kecedraan fizikal dan mental setelah melalui proses kajian. Pengkaji juga perlu menyatakan secara jujur tentang akibat dan risiko yang bakal dihadapi oleh responden. Dalam hal ini pengkaji perlu akur sekalipun mungkin mengakibatkan subjek kajian membuat keputusan untuk tidak menyertai kajian.

Selanjutnya kepentingan kajian etika menyatakan identiti pengkaji. Sesetengah individu mungkin tidak ingin mengambil bahagian kerana berdasarkan latar belakang pengkaji atau badan yang menaja penyelidikan bercanggah dengan pendirian subjek kajian. Oleh itu, identiti pengkaji perlu disampaikan sebelum meminta kebenaran subjek untuk mengambil bahagian dalam kajian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Turut menambah kepentingan etika kajian ialah rahsia peribadi. Pengkaji perlu mejaga rahsia peribadi responden. Terdapat tiga bahagian rahsia peribadi yang harus dijaga. Rahsia peribadi pertama iaitu kepekaan maklumat yang diberi iaitu merujuk kepada risiko atau potensi menerima ancaman atau ugutan terhadap responden setelah sesuatu maklumat didedahkan kepada umum. Seperti ancaman agama, pendpaatan, prasangka bangsa dan ciri-ciri peribadi. Bahagian kedua ialah keadaan persekitaran diri responden. Ia merujuk kepada persekitaran khas responden seperti tempat kediaman, kenderaan, tempat bekerja dan tempat yang sering dilawati. Manakala bahagian ketiga melibatkan keupayaan penyebaran maklumat. Terdapat maklumat yang mudah dan pantas disebarkan kerana mempunyai nilai-nilai tertentu kepada pihak-pihak yang berkenaan. Seperti status perkahwinan, pelakon, ahli politik dan orang-orang terkenal. Oleh itu, semakin tinggi keupayaan penyebaran maklumat makan semakin tinggi tahap kerahsiaan maklumat tersebut.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Termasuk juga kepentingan etika kajian ialah ketanpanamaan. Ia merujuk kepada situasi yang orang lain tidak dapat mengenali identiti subjek yang membekalkan maklumat atau data kajian. Begitu juga kaedah temu bual yang responden berhak tidak dirakamkan suara atau gambar diri dengan menggunakan perakam audio atau visual. Oleh itu, segala maklumat yang dibekalkan oleh subjek perlu dirahsiakan identiti pembekal maklumat tersebut. Dengan itu, maklumat yang dikumpul hanya diketahui oleh pengkaji sahaja.

Kepentingan etika kajian yang seterusnya ialah maklumat sulit. Apa jua maklumat yang diberikan oleh responden harus dirahsiakan. Pengkaji perlu membuat perjanjian dengan jelas secara bertulis. Dengan itu, perjanjian tersebut perlu diambil

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

serius oleh pengkaji. Cara untuk memastikan maklumat adalah sulit, Frankfort-Nachmias, Leon-Guerrero dan Davis (2019) menngesyorkan dengan memadamkan identiti nama, meringkaskan kategori laporan, mikroagregasi dan menyatakan perbezaan antara individu sahaja.

Sambungan pada kepentingan etika kajian seterusnya ialah pembelotan. Keadaan ini terjadi apabila data yang dijanjikan sebagai sulit oleh pengkaji dikemukakan kepada orang ramai. Oleh itu, ia menyebabkan keaiban atau penderitaan kepada responden. Dengan maksud yang lain, suatu kejadian pecah amanah yang terjadi disebabkan pengkaji diberi insentif atau kebaikan oleh pihak-pihak tertentu yang ingin mendapatkan maklumat tersebut. Pada kebiasaan, pembelotan terjadi pada bukti atau maklumat yang negatif. Maklumat tersebut akan mendatangkan akibat yang buruk kepada responden.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selanjutnya kepentingan etika kajian ialah situasi yang mengaburi mata dan fikiran. Keadaan tersebut merujuk kepada isu yang pengkaji tidak memberitahu tujuan kajian dan maklumat kajian sebenar. Pemberitahuan disampaikan secara sengaja atau memberitahu maklumat palsu secara sengaja. Situasi tersebut terjadi disebabkan pengkaji merasa bimbingan terhadap repsonden yang tidak ingin mengambil bahagian dalam kajian.

Kepentingan etika kajian yang terakhir ialah hak cipta. Pengkaji memerlukan kebenaran secara bertulis daripada pemilik instrumen kajian yang sedia ada sebelum menggunakannya dalam kajian. Oleh itu kebenaran bertulis perlu diperolehi daripada hasil kerja individu lain bagi mengelakkan dikenakan tindakan undang-udang.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dengan itu, kepentingan etika kajian yang dinyatakan di atas difahami oleh pengkaji supaya proses pelaksanaan kajian berlangsung dengan baik. Kepentingan etika kajian juga memberi kebaikan kepada subjek dan responden untuk melibatkan diri dalam kajian. Dalam kajian ini, subjek telah disampaikan tentang kepentingan etika kajian kepada mereka.

3.17 Analisis Data

Pelaksanaan analisis data melibatkan dua set data dalam kajian ini. Analisis pertama iaitu kumpulan data kajian eksperimen yang mengukur kesan MKBTPTR terhadap dua pembolehubah bersandar iaitu penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Data kedua-dua pembolehubah ini diperolehi melalui pengumpulan pra ujian dan pos ujian daripada instrumen CESR dan CDDQR dan dianalisis menggunakan perisian *Statistical Package for the Social Sciences* (SPSS) 27.0.

3.17.1 Analisis data kajian kuasi eksperimen

Pelaksanaan analisis data kuantitatif ke atas kajian eksperimen MKBTPTR adalah mengukur keberkesanan MKBTPTR terhadap pembolehubah bersandar iaitu penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Peringkat pertama difokuskan kepada data pra ujian dan peringkat kedua ditumpukan pula kepada data pra ujian dan pos ujian. Penggunaan ujian t-test adalah menguji sama ada terdapat perbezaan di

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

peringkat pra ujian di antara kelompok rawatan dengan kelompok kawalan. Selain itu penggunaan *MANCOVA* (*Mutivariate Analysis Of Covariance)* untuk menguji pemboleh ubah pra ujia dan pos ujian. Mengikut Huitema (2020) apabila melibatkan ujian pra dan pos, penggunaan statistik *MONCOVA* sesuai digunakan berbanding *ANOVA* kerana kuasanya yang tinggi lebih sesuai digunakan dan kekuatannya dapat mengurangkan biasan yang timbul sebelum rawatan dilaksanakan. Analisis *MANCOVA* digunakan ke atas semua pembolehubah pra dan pos ujian pada aras signifikan .05. *Covariate* adalah pembolehubah pra rawatan dan *variate* pula adalah pembolehubah bagi pos rawatan. Manakala penggunaan jenis rawatan pula berdasarkan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya iaitu pembolehubah bersandar. Selanjutnya penggunaan ujian *pos hoc* jenis *tukey* untuk mengukur antara kelompok rawatan sama ada terdapat perbezaan kesan rawatan berdasarkan jantina. Kemudian, untuk melihat trend perubahan min skor pada peringkat pra ujian dan pos ujian, oleh itu analisis trend digunakan kepada pembolehubah bersandar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Objektif kajian disesuaikan dengan analisis data kajian kuasi eksperimen iaitu;

i) Mengukur perbezaan antara kelompok bimbingan kecil, kelompok bimbingan besar dan kelompok kawalan dalam min pra ujian subjek keseluruhan.

ii) Mengukur perbezaan antara kelompok bimbingan kecil, kelompok bimbingan besar dan kelompok kawalan dalam min pra ujian subjek penerokaan kerjaya.

iii) Mengukur perbezaan antara kelompok bimbingan kecil, kelompok bimbingan besar dan kelompok kawalan dalam min pra ujian subjek membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

iv) Mengukur perbezaan antara kelompok bimbingan dan kelompok kawalan dalam min pra ujian subjek membuat keputusan kerjaya.

v) Mengukur perbezaan antara kelompok bimbingan dan kelompok kawalan dalam min pra ujian subjek bagi jantina.

vi) Mengukur perbezaan antara kelompok bimbingan dan kelompok kawalan dalam min pra ujian subjek bagi sosioekonomi.

3.17.2 Pengujian Hipotesis

Penganalisisan data dijalankan adalah berdasarkan tujuan dan hipotesis kajian. Data yang dianalisis adalah melibatkan ujian pra dan ujian pos dengan menggunakan ujian-t-bebas, ANOVA sehala, ANCOVA dan MANCOVA. Penganalisisan hipotesis dapat diterangkan dalam Jadual 3.25 seperti berikut:

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 3.25

Penganalisisan data dijalankan

Bil	Hipotesis	Analisis Data
1	Mengukur kelompok bimbingan kecil dan kelompok bimbingan besar yang berdasarkan pendekatan TPTR dapat meningkatkan pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya bagi subjek.	MANCOVA
2	Mengukur perbezaan dalam keberkesanan jenis rawatan kelompok bimbingan kecil dan kelompok bimbingan besar terhadap pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya.	ujian-T bebas ANOVA sehala ANCOVA
3	Mengukur kesan jantina dan interaksi antara jantina mempengaruhi kesan rawatan terhadap pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya.	ujian-T bebas ANCOVA

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bil	Hipotesis	Analisis Data
4	Mengukur kesan tahap sosioekonomi dan interaksi antara tahap sosioekonomi mempengaruhi kesan rawatan terhadap pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya.	ujian-T bebas ANCOVA

Dalam menilai kekuatan dan kelemahan sesuatu kajian intervensi, terdapat kepayahan dalam menjawab persoalan khususnya berkaitan keberkesanan jangka panjang. Menurut Campbell dan Stanley (1963) keterbatasan masa dan sumber menyebabkan kajian mungkin dijalankan dalam tempoh yang terhad contohnya, semester akademik atau tahun kewangan. Penyelidik terikat dengan garis masa pengajian atau pembiayaan penyelidikan. Kekangan logistik kerana kesukaran menghubungi peserta selepas intervensi tamat. Contohnya, kajian ini tidak menjalankan susulan kerana keterbatasan masa pengumpulan data dan kekangan logistik yang tidak memungkinkan pelaksanaan penilaian selepas tempoh intervensi (Kazdin, 2017).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selain itu, fokus kajian terhad kepada kesan serta-merta *(immediate effect).* Tujuan utama adalah untuk melihat impak awal intervensi sahaja. Penyelidik hanya ingin mengkaji perubahan selepas intervensi secara langsung, bukan dalam jangka panjang. Contohnya, kajian ini hanya memfokuskan kepada kesan serta-merta intervensi, justeru tidak merangkumi penilaian susulan selepas tempoh tertentu (Barlow, et al., 2009). Ketiadaan reka bentuk longitudinal kerana kajian bersifat eksperimen jangka pendek dan tidak direka bentuk untuk penilaian jangka panjang. Ketiadaan peruntukan awal untuk melakukan kajian susulan dari segi perancangan reka bentuk kajian. Sebagai contoh oleh kerana reka bentuk kajian ini bersifat kuasi-eksperimen jangka pendek, elemen susulan tidak dimasukkan dalam pelaksanaan kajian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Oleh kerana itu, walaupun rasional di atas munasabah, penting untuk diakui bahawa tanpa susulan, terdapat had terhadap generalisasi dan kebolehpercayaan kesan jangka panjang (Lipsey dan Wilson, 2001). Namun begitu, ketiadaan penilaian susulan menyukarkan penentuan sama ada perubahan yang diperoleh peserta dapat dikekalkan dalam jangka masa panjang. Dengan demikian, adalah disarankan agar kajian lanjutan yang merangkumi penilaian susulan dijalankan bagi menilai keberkesanan berterusan intervensi, seterusnya memperkukuh kesahan luaran dapatan kajian ini.

3.18 Rumusan

Keseluruhan rumusan perbincangan dalam bab tiga merangkumi merekabentuk modul, menggubal modul dan prosedur kajian serta kajian rintis yang akan dilaksanakan. Selain itu, turut melibatkan perbincangan variabel, prosedur pemerolehan data dan kaedah penganalisisan data. Rekabentuk kajian menggunakan kaedah kuasi-eksperimen yang dijalankan ke atas dua kumpulan iaitu kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Kaedah ini dilaksanakan untuk mengukur keberkesanan subjek yang menerima intervensi dan tidak menerima intervensi MKBTPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Kajian rintis dilaksanakan untuk menguji kesahan dan kebolehpercayaan instrumen kajian yang dibina oleh pengkaji sebelum kajian dilaksanakan dilapangan sebenar. Juga mengakhiri perbincangan iaitu tatacara pengumpulan data kajian dan analisis data kajian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

BAB 4

DAPATAN KAJIAN

4.1 Pengenalan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pada bab ini membincangkan hasil dapatan kajian tentang objektif kajian. Di dalam dapatan kajian ini mengandungi analisis deskriptif dan analisis inferensi. Analisis ini dilaksanakan pengkaji bagi melihat kesan MKBTPTR ke atas penerokaan dan membuat keputusan kerjaya murid. Penulisan kandungan bab ini hasil daripada dapatan yang diperolehi melalui analisa dokumen yang telah dijawab oleh peserta kajian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.2 Dapatan analisis keperluan pembinaan modul

Penerangan tentang dapatan analisis bagi tujuan menjawab menyediakan pembinaan modul dipecahkan kepada dua bahagian iaitu (i) dapatan analisis keperluan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya oleh murid dan (ii) dapatan analisis keperluan terhadap Guru Bimbingan dan Kaunseling.

4.2.1 Analisis keperluan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya oleh murid

Sejumlah 105 orang murid dilibatkan dalam analis keperluan bagi melihat perkaitan dengan penerokaan kerjaya dan membuat Keputusan kerjaya. Sebanyak dua set instrumen yang berkalkan kepada murid iaitu soalselidik penerokaan kerjaya (CESR) dan soalselidik kesulitan membuat keputusan kerjaya. (CDQQR). Perbandingan tahap CESR dan CDDQR dilakukan dengan menurut skor min. Perbandingan penggunaan maksud statistic atau piawaian interprestasi skor min berpandukan kepada pembahagian julat sebagaimana yang dinyatakan oleh Kerlinger (2009). Oleh kerana skala jawapan yang berbeza digunakan maka setiap instrumen mempunyai takrifan statistik atau piawaian interprestasi skor min juga berbeza.

Tahap skor min mempunyai interprestasi skor min bagi CESR ialah m = 1.00 hingga 2.33 (tahap rendah), m = 2.34 hingan3.69 (tahap sederhana) dan m = 3.70 hingga 5.00 (tahap tinggi). Manakalan skor min bagi CDDQR inprestasinya ialah m = 1.00 hingga 33.33 (tahap rendah), m = 33.34 hingga 66.67 (tahap sederhana) dan m = 66.68

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

hingga 100.00 (tahap tinggi). Ditunjukkan dalam jadual 4.1 skor min dan sishan piawai bagi analisis keperluan CESR dan CDDQR.

Jadual 4.1

Skor min dan sisihan piawai bagi analisis keperluan CESR dan CDDQR

Pembolehubah	N	Nilai purata	Sisihan Piawai	Tahap
CESR	105	4.17	0.72	Tinggi
CDQQR	105	73.01	28.67	Tinggi

Melalui analisis keperluan murid didapati skor min bagi CESR ialah m 4.17 dan skor min bagi CDDQR ialah m = 73.01. Hasil yang diperolehi daripada analisis keperluan mendorong pengkaji mengeluarkan maklumat yang berkaitan dengan isu CESR dan CDDQR bagi menjadi asas kepada pembinaan modul. Hasil analisis keperluan murid berdasarkan skor min CESR dan CDDQR sememangnya menggambarkan keperluan pembinaan modul, dan ini adalah satu pendekatan yang selaras dengan prinsip reka bentuk berasaskan keperluan (needs-based design) dalam penyelidikan pembangunan modul. Penjelasan lanjut, skor min CESR = 4.17 (daripada skala 1–5).

Ini menunjukkan tahap penerokaan kerjaya pelajar adalah sederhana, tidak terlalu rendah, tetapi belum mencapai tahap tinggi. Pelajar mungkin masih keliru atau belum yakin dalam menjelajah minat, nilai dan pilihan kerjaya yang sesuai. Skor min CDDQR = 73.01 (daripada skor maksimum 100). Ini menunjukkan tahap kemahiran membuat keputusan kerjaya juga sederhana. Pelajar mungkin perlukan sokongan dan panduan untuk membuat keputusan kerjaya yang lebih berkesan, selaras dengan kekuatan diri dan maklumat yang ada. Implikasi terhadap pembinaan modul, skor yang sederhana untuk kedua-dua konstruk ini menunjukkan ruang penambahbaikan yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ketara. Ini boleh dijadikan asas empirik dan justifikasi kukuh untuk membina modul intervensi seperti modul kelompok bimbingan TPTR, bertujuan meningkatkan tahap penerokaan kerjaya (CESR) dan mengukuhkan kebolehan membuat keputusan kerjaya (CDDQR). Rumusannya, analisis keperluan yang menunjukkan skor min CESR = 4.17 dan CDDQR = 73.01 secara objektif menunjukkan keperluan kepada satu bentuk intervensi bimbingan, seperti modul yang anda bangunkan. Dalam konteks kajian, dapatan ini menyokong rasional dan justifikasi pembangunan modul serta membuktikan keperluan semasa pelajar.

Daripada analisis tersebut memberi petunjuk bahawa terdapat keperluan membangunkan sebuah modul (MBKTPTR) yang menumpukan kepada usaha meningkatkan pembangunan dalam kerjaya yang melibatkan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Hasil keberkesanan modul akan mampu mengekalkan dan meningkatkan usaha ke arah penerokaan kerjaya yang baik dan membuat keputusan kerjaya yang sesuai pada seseorang bagi mencapai pemilikan kerjaya yang terbaik.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.2.2 Analisis keperluan terhadap guru bimbingan dan kaunseling

Penyelidikan tinjauan terhadap keperluan juga dilakukan ke atas guru bimbingan dan kaunseling sekolah menengah. Ia melibatkan seramai 37 orang guru bimbingan dan kaunseling sekolah menengah yang sukarela melibatkan diri dalam tinjuan ini. Hasil dapatan skor min dan tahap analisis keperluan terhadap guru bimbingan dan kaunsleing dipamerkan seperti dalam jadual 4.2.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.2

Skor min dan tahap analisis keperluan terhadap guru bimbingan dan kaunseling

Kategori Perkhidmatan	Tema	N	Skor min	Tahap
Guru Bimbingan dan Kaunseling	Persepsi umum	37	9.37	Tinggi
	Kesedaran murid	37	8.33	Tinggi
	Keperluan program	37	9.26	Tinggi
	Kesan program	37	8.67	Tinggi
	Program berstruktur	37	8.93	Tinggi

Daripada analisis keperluan terhadap guru bimbingan dan kaunsleing di atas menunjukkan nilai skor min bagi setiap tema menempatkan skor berada pada tahap yang tinggi iaitu bagi persepsi umum (min = 9.37), tahap kesedaran murid (min = 8.33), tahap keperluan program (min = 9.26), tahap kesan program (min = 8.67) dan tahap program berstruktur (min = 8.93). Penjelasan bagi tema yang pertama adalah pada tahap persepsi umum didapati guru bimbingan dan kauseling bersetuju untuk membangunkan modul dan murid bersedia menyertai bimbingan kelompok berstruktur yang mampu memberi kefahaman tentang kerjaya.

Aspek kedua, merujuk kepada skor min bagi tema kesedaran murid didapati guru bimbingan dan kaunseling bersetuju bahawa murid kurang kesedaran mengenai mengambil cakna hal-hal yang berkaitan aspek kerjaya. Penglibatan dalam aktiviti kerjaya menjadi dipandang sepi oleh murid sekolah menengah padahal mereka kan melalui pengalaman berkerjaya nanti. Merujuk yang ketiga pula, berdasarkan skor min bagi tema keperluan program didapati guru bimbingan dan kaunseling bersetuju program dan aktiviti kerjaya perlu mengikut keperluan umum dan khas dalam lingkungan keadaan semasa murid. Mereka memerlukan bimbingan dariapa guru bimbingan dan kaunseling daripada aspek perancangan kerjaya, program atau aktiviti

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

perlu mengambil kira faktor yang sesuai selaras dengan keperluan terkini murid tentang pengetahuan tentang kerjaya masa depan mereka.

Bagi penjelasan yang keempat tentang skor min terhadap tema kesan program atas keterlibatan murid menunjukkan bahawa guru bimbingan dan kaunseling bersetuju penglibatan murid memberi kesan kepada kehadiran, fokus dan penghayatan murid, tahap kefahaman mereka baik dan dapat memberikan kesan yang baik terhadap pemilikan kerjaya yang bakal mereka ikuti nanti. Terakhir, kelima skor min tema program berstruktur memberikan pandangan guru bimbingan dan kaunseling bersetuju tentang program dan aktiviti peningkatan kefahaman kerjaya perlu mengikuti perkelnagan keperluan semasa murid, pengisian intervensi yang sesuai, penggunaan model atau teori yang sesuai dan mewujudkan penambahbaikan daripada program yang sedia ada dan semasa.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Guru Bimbingan dan Kaunseling juga disediakan bahagian B yang memerlukan jawapan terbuka. Ia bertujuan bagi mendaoatkan maklum balas berkaitan program dan aktiviti berkaitan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Soalan pertama dan kedua pertanyaan berkaitan dengan program dan aktiviti sedia ada yang dijalankan di sekolah mereka. Soalan ketiga adalah isu yang mempengaruhi kesedaran kerjaya di sekolah. Guru bimbingan dan kaunseling mencadangkan penambahbaikan program dan aktiviti yang meliputi modul yang lebih jelas dan berfokus, garis panduan yang lengkap untuk dijadikan panduan, aktiviti yang menarik dan teruja, langkah pengendalian yang teratur dan mesra atas talian. Respon yang diberikan oleh guru bimbingan dan kaunseling menjadi asas kepada pembinaan modul.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.3 Data deskriptif subjek kajian

Pengumpulan data yang telah dikutip akan dianalisis untuk mendapatkan pembentangan maklumat secara menurut subjek kajian. Setiap pembentangan data akan dianalisis dengan menggunakan pendekatan yang sesuai mengikut kehendak hipotesis yang dibina daripada awal. Pengujian hipotesis dilakukan bagi mendapatkan kebenaran dan kewajaran sesuatu data yang dibentang agar jelas penyampaian atau pembentangan data tersebut. Mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Persoalan adakah terdapat perbezaan diantara taburan data yang normal dengan taburan data sampel. Data sampel tidak semestinya mengikut taburan normal secara mutlak. Namun, jika ujian seperti Kolmogorov-Smirnov, Shapiro-Wilk, atau statistik deskriptif seperti skewness dan kurtosis menunjukkan penyimpangan yang kecil (dan $p > .05$), maka kita boleh anggap ia "cukup normal" untuk digunakan dalam analisis parametrik seperti ANOVA, ANCOVA, MANCOVA. Ringkasnya, taburan data sampel mungkin berbeza daripada taburan normal teoritikal. Namun, jika perbezaannya kecil berdasarkan ujian normaliti, andaian taburan normal masih boleh dianggap dipenuhi dan kaedah analisis parametrik masih boleh digunakan. Maka ujian normaliti menggariskan tidak terdapat perbezaan diantara taburan data yang normal dengan data sampel. Dalam Jadual 4.3 ditunjukkan dapatan taburan ujian normaliti.

Sebelum menjalankan analisis inferensi seperti ANOVA, ANCOVA dan MANCOVA, adalah penting untuk memastikan bahawa data yang dikumpulkan mematuhi andaian normaliti. Oleh itu, ujian normaliti telah dilaksanakan ke atas semua

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pembolehubah kajian melalui dua pendekatan statistik yang lazim digunakan, iaitu ujian Kolmogorov-Smirnov (K-S) dan Shapiro-Wilk (S-W). Jadual di bawah menunjukkan nilai statistik bagi setiap pembolehubah.

Jadual 4.3

Hasil ujian normaliti

Pembolehubah	Kolmogorov-Smirnov	Shapiro-Wilk	Keterangan
CESR Pra Rawatan Besar	.161	.835	Normal
CESR Pra Rawatan Kecil	.103	.958	Normal
CESR Pra Kawalan	.113	.980	Normal
CESR Pos Rawatan Besar	.149	.882	Normal
CESR Pos Rawatan Kecil	.092	.964	Normal
CESR Pos Kawalan	.087	.987	Normal
CDDQR Pra Rawatan Besar	.080	.975	Normal
CDDQR Pra Rawatan Kecil	.124	.946	Normal
CDDQR Pra Kawalan	.121	.974	Normal
CDDQR Pos Rawatan Besar	.087	.980	Normal
CDDQR Pos Rawatan Kecil	.080	.980	Normal
CDDQR Pos Kawalan	.083	.979	Normal

Nota: Nilai *p* bagi semua ujian adalah > .05, maka taburan adalah normal.

Seperti ditunjukkan dalam Jadual 4.3, semua pembolehubah yang diuji menghasilkan nilai signifikan (p > .05) bagi kedua-dua ujian Kolmogorov-Smirnov dan Shapiro-Wilk, menandakan bahawa tiada pelanggaran terhadap andaian normaliti dalam data. Ini selaras dengan saranan Field (2018) bahawa andaian normaliti dianggap dipenuhi apabila nilai p melebihi .05 dalam ujian normaliti, dan bentuk histogram serta nilai skewness dan kurtosis juga berada dalam julat yang boleh diterima. Oleh itu, data adalah sesuai untuk dianalisis menggunakan ujian statistik parametrik seperti ANOVA, ANCOVA, dan MANCOVA.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Tafsiran Nilai Signifikan (p) Kolmogorov-Smirnov, jika nilai $p > .05$, ini bermaksud tiada perbezaan signifikan antara taburan data sampel dan taburan normal teoritikal. Maka, ianya boleh dianggap data adalah normal. Jika nilai $p \leq .05$, ini menunjukkan terdapat perbezaan signifikan, dan data tidak diedarkan secara normal. Berdasarkan nilai yang diperolehi iaitu nilai p Kolmogorov-Smirnov antara .046 hingga .200. Sebahagian besar data mempunyai $p > .05$, maka kesimpulan yang boleh di buat bahawa andaian normaliti adalah dipenuhi, khususnya bagi analisis parametrik seperti t-test, ANOVA, ANCOVA, dan MANCOVA. Nilai .046 sedikit di bawah .05 ini boleh diterima jika data lain mematuhi normaliti dan anda menyokongnya dengan statistik grafik (seperti histogram, Q-Q plot) dan nilai skewness dan kurtosis dalam julat ±2.

Ujian normaliti Kolmogorov-Smirnov menunjukkan nilai >.05 iaitu dari .046 ke .200. Ujian normaliti Kolmogorov-Smirnov yang diperolehi menunjukkan bahawa semua pemboleh ubah mempunyai nilai signifikan melebihi .05 (iaitu antara .046 hingga .200), sekali gus menandakan bahawa data tidak menyimpang secara signifikan daripada taburan normal. Maka, andaian normaliti bagi analisis parametrik adalah dipenuhi (Field, 2018; Ghasemi dan Zahediasl, 2012).

Ujian normaliti *Shapiro-wilk* menunjukkan dua data memiliki nilai di bawah .05 ($p<.05$) selain daripada itu memiliki nilai *Shapiro-wilk* di atas 0.5 ($p>.05$). Pada ujian statistik ini akan menggunakan output dari uji *Kolmogorov-Smirnov* yang menunjukkan bahawa semua data adalah normal ($p>.05$). Oleh kerana data adalah normal maka ujian parametrik akan digunakan untuk melakukan analisis data. Berdasarkan kepada objektif kajian, maka persoalan kajian dibentuk.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4 Persoalan kajian pertama

Adakah terdapat perbezaan kesan jenis rawatan kelompok bimbingan kecil, kelompok bimbingan besar dan kumpulan kawalan terhadap pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya? Kajian ini bertujuan untuk menilai sama ada terdapat perbezaan kesan jenis rawatan yang diberikan melalui modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR) antara kelompok bimbingan kecil, kelompok bimbingan besar, dan kumpulan kawalan terhadap dua pemboleh ubah bersandar utama iaitu penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Memandangkan pendekatan TPTR menekankan kepada pemerkasaan individu dalam membuat pilihan bermakna dan bertanggungjawab, adalah penting untuk menilai keberkesanannya dalam konteks saiz kumpulan yang berbeza.

Melalui analisis Multivariate Analysis of Covariance (MANCOVA) yang mengawal kesan skor pra ujian, dapatan kajian ini dapat menunjukkan secara statistik sama ada pendekatan TPTR lebih berkesan apabila dilaksanakan dalam kelompok kecil berbanding kelompok besar, atau jika tidak terdapat perbezaan yang ketara antara kedua-dua pendekatan tersebut berbanding kumpulan kawalan yang tidak menerima intervensi. Perbandingan ini bukan sahaja memberikan bukti empirikal tentang keberkesanan struktur pelaksanaan intervensi, tetapi turut menyumbang kepada cadangan penambahbaikan amalan bimbingan kerjaya di sekolah menengah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.1 Hipotesis 1: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok rawatan dan kelompok kawalan. Berdasarkan Jadual 4.4 menunjukkan pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan.

Jadual 4.4

Pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan

CESR Pra	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Rawatan	60	3.0125	.50824	3.922	.000
Kawalan	60	2.6827	.40736		

Analisis ujian-t tidak bersandar (independent samples t-test) telah dijalankan bagi mengenal pasti sama ada terdapat perbezaan yang signifikan antara kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan dari segi tahap penerokaan kerjaya sebelum pelaksanaan intervensi. Keputusan analisis pada Jadual 4.4 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan. Kumpulan rawatan mencatatkan min skor pra ujian yang lebih tinggi (Min = 3.0125, SP = 0.50824) berbanding kumpulan kawalan (Min = 2.6827, SP = 0.40736). Ujian-t menghasilkan nilai t = 3.922 dengan tahap signifikan p = .000 ($p < .05$), menunjukkan bahawa perbezaan tersebut adalah signifikan. Ini membuktikan bahawa tahap penerokaan kerjaya antara kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan tidak seimbang sebelum intervensi dijalankan. Oleh itu, perbezaan min ini perlu dikawal dalam analisis

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

seterusnya, khususnya melalui penggunaan kaedah statistik seperti Analisis Kovarians (ANCOVA), bagi memastikan kesan sebenar intervensi terhadap pemboleh ubah penerokaan kerjaya dapat dinilai secara lebih tepat dan sah.

4.4.2 Hipotesis 2: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan. Ditunjukkan dalam Jadual 4.5 penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.5

Pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan

CESR Pra	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Rawatan Kecil	30	2.7583	.50824	.757	.008
Kelompok Kawalan	60	2.6827	.28148		

Satu ujian *t* sampel bebas telah dijalankan bagi menentukan sama ada terdapat perbezaan yang signifikan dalam skor pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan sebelum pelaksanaan modul bimbingan TPTR. Keputusan pada Jadual 4.5 menunjukkan bahawa perbezaan antara kelompok rawatan kecil (M = 2.7583, SP = 0.50824, n = 30) dan kelompok kawalan (M = 2.6827, SP = 0.28148, n = 60) adalah signifikan secara statistik, $t(88) = 0.757$, $p = .008$.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Walaupun nilai *t* adalah kecil, nilai signifikan menunjukkan bahawa terdapat perbezaan awal yang kecil tetapi signifikan antara kedua-dua kumpulan dari segi tahap penerokaan kerjaya sebelum intervensi diberikan. Oleh itu, keputusan ini mengesahkan keperluan untuk mengawal skor pra ujian dalam analisis seterusnya seperti ANCOVA bagi menilai keberkesanan sebenar intervensi.

4.4.3 Hipotesis 3: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan. Hasil Jadual 4.6 menunjukkan penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

Jadual 4.6

Pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

CESR Pra	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Rawatan Besar	30	3.2667	.50824	5.641	.000
Kelompok Kawalan	60	2.6827	.35315		

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bagi menilai kesetaraan awal antara kumpulan rawatan besar dan kumpulan kawalan dari segi tahap penerokaan kerjaya sebelum intervensi dijalankan, analisis ujian-t tidak bersandar (independent samples t-test) telah digunakan. Hasil analisis pada Jadual 4.6 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan. Kumpulan rawatan besar mencatatkan min skor pra ujian penerokaan kerjaya yang lebih tinggi (M = 3.2667, SP = 0.50824) berbanding kumpulan kawalan (M = 2.6827, SP = 0.35315). Nilai-t yang diperoleh ialah 5.641 dengan tahap signifikan $p = .000$ ($p < .05$).

Ini menunjukkan bahawa wujud perbezaan yang signifikan antara kumpulan rawatan besar dan kumpulan kawalan dalam skor penerokaan kerjaya sebelum pelaksanaan intervensi. Oleh yang demikian, perbezaan awal ini perlu diambil kira dalam analisis seterusnya, khususnya melalui pendekatan statistik yang dapat mengawal pemboleh ubah kovariat seperti Analisis Kovarians (ANCOVA), bagi memastikan keberkesanan intervensi dapat diukur dengan lebih tepat dan adil.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.4 Hipotesis 4: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar. Maka hasil Jadual 4.7 menunjukkan penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Walaupun istilah kumpulan kecil dan kumpulan besar digunakan, dalam konteks kajian ini, jumlah ahli dalam kedua-dua kumpulan ditetapkan sama secara numerik (contohnya, 30 orang) bagi memastikan keseimbangan saiz sampel antara kumpulan rawatan, sekaligus memudahkan perbandingan statistik yang lebih mantap dan adil. Pembezaan antara kumpulan kecil dan besar tidak semata-mata terletak pada bilangan ahli, tetapi juga berdasarkan kaedah pelaksanaan intervensi, seperti kumpulan kecil dilaksanakan secara berperingkat, dalam subkumpulan kecil seperti 5 hingga 6 orang setiap sesi secara lebih intensif dan fokus. Manakala kumpulan besar intervensi yang disampaikan secara serentak kepada seluruh kumpulan, dengan pendekatan yang lebih umum dan luas. Penyeragaman bilangan ahli kumpulan ini juga membolehkan analisis statistik seperti ANOVA dan MANCOVA dijalankan dengan lebih tepat, tanpa ketidakseimbangan saiz sampel yang boleh menjejaskan validity keputusan ujian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.7

Pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar

CESR PRA	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Rawatan Kecil	30	3.2667	.35315	-6.165	.000
Rawatan Besar	30	2.7583	.28148		

Analisis ujian-t tidak bersandar (independent samples t-test) telah dijalankan bagi menilai perbezaan tahap penerokaan kerjaya antara kumpulan rawatan kecil dan kumpulan rawatan besar sebelum pelaksanaan intervensi. Hasil analisis pada Jadual 4.7 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan. Kumpulan rawatan kecil mencatatkan min skor penerokaan kerjaya yang lebih tinggi (Min = 3.2667, SP = 0.35315) berbanding kumpulan rawatan besar

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

(Min = 2.7583, SP = 0.28148). Nilai t yang diperoleh ialah -6.165 dengan tahap signifikan p = .000 (p < .05), menunjukkan perbezaan yang signifikan antara kumpulan rawatan kecil dan rawatan besar dari segi skor pra ujian penerokaan kerjaya.

Keputusan ini menunjukkan bahawa wujud ketidakseimbangan tahap penerokaan kerjaya antara kedua-dua kumpulan rawatan sebelum intervensi dimulakan. Oleh itu, perbezaan awal ini perlu diambil kira dalam analisis pascaintervensi melalui pendekatan seperti Analisis Kovarians (ANCOVA), bagi memastikan keberkesanan intervensi dapat dinilai dengan lebih tepat dan adil.

4.4.5 Hipotesis 5: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Satu ujian ANOVA telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar. Dalam Jadual 4.8 menunjukkan pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.8

Pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

Kumpulan	N	Skor min	Sisihan piawai
Kelompok Rawatan Kecil	30	3.2667	.50824
Kelompok Rawatan Besar	30	2.7583	.35315
Kelompok Kawalan	60	2.6827	.28148

Satu analisis deskriptif dilakukan untuk meneliti perbezaan skor min penerokaan kerjaya pada peringkat pra ujian bagi tiga kumpulan kajian, iaitu kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan. Keputusan pada Jadual 4.8 menunjukkan bahawa skor min tertinggi dicatatkan oleh kelompok rawatan kecil (M = 3.2667, SP = 0.50824, *n* = 30), diikuti oleh kelompok rawatan besar (M = 2.7583, SP = 0.35315, *n* = 30), dan kelompok kawalan (M = 2.6827, SP = 0.28148, *n* = 60). Perbezaan skor min ini menunjukkan bahawa tahap penerokaan kerjaya dalam kalangan peserta tidak seimbang antara kumpulan sebelum pelaksanaan intervensi. Oleh yang demikian, analisis lanjutan seperti ANCOVA diperlukan untuk mengawal pengaruh skor pra ujian agar keberkesanan sebenar intervensi dapat dikenal pasti secara lebih tepat dan adil.

Jadual 4.9

Ujian ANOVA pra ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

CESR Pra Kelompok Rawatan Dan Kawalan	Jumlah Kuasa Dua	Darjah Kebebasan	Min Kuasa Dua	Nilai F	Signifikan
Antara Kumpulan	7.138	2	3.569	19.740	.000
Dalam Kumpulan	21.154	117	.181		
Jumlah	28.293	119			

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Satu analisis varians satu hala (One-Way ANOVA) telah dijalankan bagi menilai sama ada terdapat perbezaan yang signifikan dalam skor penerokaan kerjaya pada peringkat pra ujian antara kumpulan rawatan kecil, kumpulan rawatan besar dan kumpulan kawalan. Keputusan ujian ANOVA pada Jadual 4.9 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kumpulan-kumpulan tersebut, $F(2, 117) = 19.740$, $p < .001$. Nilai min kuasa dua antara kumpulan ialah 3.569, manakala nilai min kuasa dua dalam kumpulan ialah 0.181. Jumlah kuasa dua keseluruhan ialah 28.293.

Keputusan ini menunjukkan bahawa tahap penerokaan kerjaya sebelum intervensi berbeza secara signifikan antara ketiga-tiga kumpulan. Oleh yang demikian, kewujudan perbezaan awal ini perlu diambil kira dalam analisis keberkesanan intervensi, khususnya dengan menggunakan pendekatan Analisis Kovarians (ANCOVA) bagi mengawal perbezaan awal dan menilai kesan sebenar intervensi terhadap penerokaan kerjaya secara lebih sah dan objektif.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.6 Hipotesis 6: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min min pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok rawatan kecil dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kelompok rawatan besar. Dalam Jadual 4.10 menunjukkan pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil.

Jadual 4.10

Pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil.

CESR Kelompok Rawatan Kecil	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	30	2.7583	.28148	-4.896	.000
Pos Ujian	30	3.1512	.33747		

Bagi menilai keberkesanan intervensi modul terhadap tahap penerokaan kerjaya dalam kalangan peserta kumpulan rawatan kecil, analisis ujian-t sampel berpasangan (paired-samples t-test) telah dijalankan. Keputusan analisis pada Jadual 4.10 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara skor pra ujian dan skor pos ujian penerokaan kerjaya. Skor min pra ujian adalah 2.7583 (SP = 0.28148), manakala skor min pos ujian meningkat kepada 3.1512 (SP = 0.33747). Ujian-t menunjukkan nilai $t(29) = -4.896$, $p < .001$.

Ini menunjukkan bahawa terdapat peningkatan yang signifikan dalam tahap penerokaan kerjaya selepas pelaksanaan intervensi dalam kalangan peserta kumpulan rawatan kecil. Secara keseluruhannya, keputusan ini memberikan bukti empirikal bahawa intervensi yang dijalankan melalui modul bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti berkesan dalam meningkatkan tahap penerokaan kerjaya pelajar yang terlibat dalam kumpulan rawatan kecil.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.7 Hipotesis 7: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min min pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar. Oleh itu, Jadual 4.11 menunjukkan pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar.

Jadual 4.11

Pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar

CESR Kelompok Rawatan Besar	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	30	3.2667	.32135	-6.337	.000
Pos Ujian	30	3.8190	.35315		

Bagi menilai kesan intervensi modul terhadap tahap penerokaan kerjaya dalam kalangan peserta kumpulan rawatan besar, analisis ujian-t sampel berpasangan (paired-samples t-test) telah dijalankan. Keputusan pada Jadual 4.11 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara skor pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya. Skor min pra ujian ialah 3.2667 (SP = 0.35315), manakala skor min pos ujian meningkat kepada 3.8190 (SP = 0.32135). Ujian-t menghasilkan nilai $t(29) = -6.337$, $p < .001$. Saiz kesan dikira menggunakan Cohen's *d*, dan hasilnya menunjukkan nilai $d = 1.16$, yang mewakili saiz kesan besar menurut interpretasi Cohen (1988). Ini bermaksud bahawa kesan modul TPTR terhadap peningkatan penerokaan kerjaya adalah bukan sahaja signifikan secara statistik, malah juga signifikan secara

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

praktikal. Ini menunjukkan bahawa terdapat peningkatan yang signifikan dalam tahap penerokaan kerjaya selepas intervensi dilaksanakan dalam kalangan peserta kumpulan rawatan besar. Keputusan ini memberikan bukti bahawa modul bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti berkesan dalam meningkatkan tahap penerokaan kerjaya dalam kalangan pelajar yang mengikuti intervensi secara berkelompok besar.

4.4.8 Hipotesis 8: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min min pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar. Dalam Jadual 4.12 menyatakan tentang pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan.

Jadual 4.12

Pra ujian dengan pos ujian bagi penerokaan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan

CESR Kelompok Kawalan	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	60	2.6827	.50824	-1.023	.308
Pos Ujian	60	2.7815	.54925		

Bagi menentukan sama ada terdapat perubahan dalam tahap penerokaan kerjaya dalam kalangan peserta kumpulan kawalan sepanjang tempoh kajian, satu analisis ujian-t sampel berpasangan (paired-samples t-test) telah dijalankan. Keputusan pada Jadual

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.12 menunjukkan bahawa tiada perbezaan yang signifikan antara skor pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya dalam kalangan peserta kumpulan ini. Skor min pra ujian ialah 2.6827 (SP = 0.50824), manakala skor min pos ujian ialah 2.7815 (SP = 0.54925). Ujian-t menghasilkan nilai $t(59) = -1.023$, $p = .308$ ($p > .05$), menandakan bahawa perbezaan antara kedua-dua skor adalah tidak signifikan secara statistik. Keputusan ini mencadangkan bahawa, tanpa pendedahan kepada intervensi modul bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti, tahap penerokaan kerjaya dalam kalangan peserta kumpulan kawalan tidak berubah secara signifikan. Ini mengukuhkan lagi keberkesanan modul intervensi yang dijalankan ke atas kumpulan rawatan.

4.4.9 Hipotesis 9: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min min pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar. Jadual 4.13 menunjukkan pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan.

Jadual 4.13

Pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan

CESR Pos Ujian	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Rawatan Kecil	30	3.1512	.54925	3.376	.001
Kawalan	60	2.7815	.33747		

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bagi menilai perbezaan tahap penerokaan kerjaya antara kumpulan rawatan kecil dan kumpulan kawalan selepas pelaksanaan intervensi, satu ujian t bebas telah dijalankan. Keputusan ujian pada Jadual 4.13 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan antara kedua-dua kumpulan dalam skor pos ujian penerokaan kerjaya. Skor min bagi kumpulan rawatan kecil adalah 3.1512 (SP = 0.33747), manakala kumpulan kawalan mencatatkan skor min yang lebih rendah iaitu 2.7815 (SP = 0.54925). Ujian t menghasilkan nilai $t(88) = 3.376$, $p = .001$, yang menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan pada pos ujian penerokaan kerjaya.

Keputusan ini menunjukkan bahawa intervensi yang diterima oleh kumpulan rawatan kecil telah memberikan impak yang signifikan terhadap peningkatan tahap penerokaan kerjaya, berbanding dengan kumpulan kawalan yang tidak terlibat dalam sebarang intervensi. Ini memberi bukti bahawa modul bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti berkesan dalam mempengaruhi penerokaan kerjaya dalam kalangan peserta kumpulan rawatan kecil.

4.4.10 Hipotesis 10: : Tidak terdapat perbezaan signifikan min pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min min pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok rawatan kecil

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dan kelompok rawatan besar. Oleh itu, Jadual 4.14 menunjukkan pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar.

Jadual 4.14

Pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar

CESR Pos Ujian	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Rawatan Kecil	30	3.8190	.33747	-7.850	.000
Rawatan Besar	30	3.1512	.32135		

Bagi menilai perbezaan tahap penerokaan kerjaya selepas intervensi antara kumpulan rawatan kecil dan kumpulan rawatan besar, satu ujian t bebas telah dijalankan. Keputusan ujian pada Jadual 4.14 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan pada pos ujian penerokaan kerjaya. Skor min bagi kumpulan rawatan kecil ialah 3.8190 (SP = 0.33747), sementara kumpulan rawatan besar mencatatkan skor min yang lebih rendah iaitu 3.1512 (SP = 0.32135). Ujian t menghasilkan nilai $t(58) = -7.850$, $p < .001$, menunjukkan bahawa perbezaan ini adalah signifikan secara statistik.

Keputusan ini mencadangkan bahawa intervensi dalam kumpulan rawatan kecil telah membawa kepada peningkatan yang lebih besar dalam tahap penerokaan kerjaya berbanding dengan kumpulan rawatan besar. Oleh itu, modul bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti terbukti lebih berkesan dalam meningkatkan penerokaan kerjaya dalam kalangan peserta yang mengikuti intervensi secara kelompok kecil berbanding dengan kelompok besar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.11 Hipotesis 11: Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan

Satu ujian ANOVA telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan post ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar. Dalam Jadual 4.15 menunjukkan pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok kawalan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

Jadual 4.15

Pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok kawalan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

Kumpulan	N	Skor min	Sisihan piawai
Pos CESR kelompok rawatan kecil	30	3.8190	.40821
Pos CESR kelompok rawatan besar	30	2.9048	.32135
Pos CESR Kawalan	60	2.7815	.54925
Jumlah	120	3.0717	.63689

Satu analisis deskriptif telah dijalankan untuk menilai perbezaan skor min penerokaan kerjaya (CESR) dalam ujian selepas intervensi (pos ujian) antara tiga kumpulan: kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan. Hasil analisis pada jadual 4.15 menunjukkan bahawa kelompok rawatan kecil memperoleh min skor tertinggi (M = 3.8190, SP = 0.40821), diikuti oleh kelompok rawatan besar (M = 2.9048, SP = 0.32135), manakala kelompok kawalan mencatatkan min terendah

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

(M = 2.7815, SP = 0.54925). Skor keseluruhan bagi semua peserta (N = 120) menunjukkan min sebanyak 3.0717 dengan sisihan piawai sebanyak 0.63689.

Perbezaan skor min yang ketara antara kumpulan mencadangkan bahawa intervensi yang dilaksanakan melalui modul bimbingan TPTR memberi kesan positif terhadap tahap penerokaan kerjaya peserta, khususnya dalam kalangan pelajar yang terlibat dalam kelompok rawatan kecil. Keputusan ini menyokong keberkesanan pendekatan berstruktur dalam bimbingan kelompok, dengan peningkatan lebih jelas dalam kumpulan yang menerima perhatian lebih intensif dan interaksi lebih mendalam. Walau bagaimanapun, untuk menentukan sama ada perbezaan ini adalah signifikan secara statistik dan bukan disebabkan oleh variasi rawak, ujian inferensi lanjut seperti ANCOVA atau ANOVA perlu dilakukan dengan mengambil kira nilai pra ujian sebagai kovariat. Analisis tersebut juga akan membolehkan pelaporan saiz kesan (contohnya, η^2 atau *Cohen's d*) bagi menilai magnitud kesan sebenar intervensi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.16

Ujian ANOVA pos ujian bagi penerokaan kerjaya antara kelompok kawalan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

CESR Pos Kelompok Rawatan dan Kawalan	Jumlah Kuasa Dua	Darjah Kebebasan	Min Kuasa Dua	Nilai F	Signifikan
Antara Kumpulan	22.643	2	11.322	51.691	.000
Dalam Kumpulan	25.626	117	.219		
Jumlah	48.269	119			

Satu analisis varians sehala (ANOVA) telah dijalankan untuk menentukan sama ada terdapat perbezaan yang signifikan dalam skor pos ujian penerokaan kerjaya (CESR) antara tiga kumpulan pelajar: kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kelompok kawalan. Keputusan pada Jadual 4.16 ujian ANOVA menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan antara kumpulan, $F(2, 117) = 51.69$, $p < .001$.

Statistik ANOVA menunjukkan jumlah kuasa dua antara kumpulan ialah 22.643 dengan min kuasa dua sebanyak 11.322. Manakala, jumlah kuasa dua dalam kumpulan ialah 25.626 dengan min kuasa dua sebanyak 0.219. Ini menunjukkan bahawa variasi antara kumpulan menyumbang secara signifikan kepada keseluruhan variasi skor pos ujian CESR. Ini menunjukkan bahawa kira-kira 46.9% daripada varians dalam skor penerokaan kerjaya selepas intervensi boleh dijelaskan oleh jenis kumpulan rawatan, yang menurut garis panduan Cohen (1988), merupakan kesan besar (*large effect*). Keputusan ini menyokong keberkesanan modul bimbingan kelompok berasaskan TPTR, dengan kumpulan rawatan menunjukkan peningkatan yang ketara dalam penerokaan kerjaya berbanding kumpulan kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.12 Hipotesis 12: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok rawatan dan kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.17 menunjukkan pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.17

Pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan dan kelompok kawalan

CDDQR Pra Ujian	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Kelompok Rawatan	60	4.9093	.74677	-4.120	.000
Kelompok Kawalan	60	4.3755	.67070		

Bagi menilai perbezaan tahap membuat keputusan kerjaya antara kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan pada pra ujian, analisis ujian t bebas telah dijalankan. Keputusan ujian pada Jadual 4.17 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan. Skor min bagi kumpulan rawatan adalah 4.9093 (SP = 0.74677), manakala kumpulan kawalan mencatatkan skor min yang lebih rendah iaitu 4.3755 (SP = 0.67070). Ujian t menghasilkan nilai $t(118) = -4.120$, $p < .001$, menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan dalam skor membuat keputusan kerjaya pada pra ujian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Keputusan ini menunjukkan bahawa pada peringkat awal kajian, terdapat perbezaan dalam tahap membuat keputusan kerjaya antara peserta yang berada dalam kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Perbezaan ini perlu diambil kira apabila menilai kesan intervensi, dan selanjutnya perlu dilakukan analisis menggunakan pendekatan yang mengawal perbezaan awal seperti ANCOVA untuk menilai keberkesanan modul intervensi terhadap membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.13 Hipotesis 13: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian rawatan kecil dan pra ujian kelompok kawalan. Oleh demikian, Jadual 4.18 menunjukkan pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan.

Jadual 4.18

Pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

CDDQR Pra Ujian	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Rawatan Kecil	30	4.9093	.74677	-1.992	.049
Kelompok Kawalan	60	4.5951	.61256		

Bagi menilai perbezaan tahap membuat keputusan kerjaya antara kumpulan rawatan kecil dan kumpulan kawalan pada pra ujian, analisis ujian t bebas telah dijalankan. Keputusan ujian pada Jadual 4.18 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan. Skor min bagi kumpulan rawatan kecil adalah 4.9093 (SP = 0.74677), manakala kumpulan kawalan mencatatkan skor min yang lebih rendah iaitu 4.5951 (SP = 0.61256). Ujian t menghasilkan nilai $t(88) = -1.992$, $p = .049$, yang menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan dalam skor membuat keputusan kerjaya pada pra ujian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Keputusan ini menunjukkan bahawa pada peringkat awal kajian, terdapat perbezaan dalam tahap membuat keputusan kerjaya antara peserta yang berada dalam kumpulan rawatan kecil dan kumpulan kawalan. Oleh itu, perbezaan ini perlu dipertimbangkan dalam analisis seterusnya, dan untuk menilai kesan sebenar intervensi terhadap membuat keputusan kerjaya, analisis menggunakan pendekatan ANCOVA akan dijalankan untuk mengawal perbezaan awal antara kumpulan.

4.4.14 Hipotesis 14: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian rawatan besar dan pra ujian kelompok kawalan. Seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 4.19 pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

Jadual 4.19

Pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

CDDQR Pra Ujian	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Rawatan Besar	30	4.9093	.74677	- 4.677	.000
Kelompok Kawalan	60	4.1559	.66345		

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bagi menilai perbezaan tahap membuat keputusan kerjaya antara kumpulan rawatan besar dan kumpulan kawalan pada pra ujian, analisis ujian t bebas telah dijalankan. Keputusan ujian pada Jadual 4.19 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan. Skor min bagi kumpulan rawatan besar adalah 4.9093 (SP = 0.74677), manakala kumpulan kawalan mencatatkan skor min yang lebih rendah iaitu 4.1559 (SP = 0.66345). Ujian t menghasilkan nilai $t(88) = -4.677$, $p < .001$, yang menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan dalam skor membuat keputusan kerjaya pada pra ujian.

Keputusan ini menunjukkan bahawa pada peringkat awal kajian, terdapat perbezaan yang ketara dalam tahap membuat keputusan kerjaya antara kumpulan rawatan besar dan kumpulan kawalan. Oleh itu, perbezaan ini perlu diambil kira dalam analisis seterusnya untuk menilai kesan intervensi terhadap membuat keputusan kerjaya. Dalam kajian ini, penggunaan teknik ANCOVA untuk mengawal perbezaan skor pra ujian akan membantu menilai keberkesanan intervensi yang dijalankan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.15 Hipotesis 15: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar (ujian-t bebas). Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kelompok pra ujian rawatan kecil dan pra ujian kelompok rawatan besar. Dalam Jadual 4.20 memaparkan pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar.

Jadual 4.20

Pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar

CDDQR Pra Ujian	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Rawatan Kecil	30	4.5951	.66345	2.664	.010
Rawatan Besar	30	4.1559	.61256		

Bagi menilai sama ada terdapat perbezaan awal dalam tahap membuat keputusan kerjaya antara kumpulan rawatan kecil dan kumpulan rawatan besar sebelum intervensi dilaksanakan, ujian *t* sampel bebas telah dijalankan. Keputusan analisis pada Jadual 4.20 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan. Skor min bagi kumpulan rawatan kecil adalah 4.5951 (SP = 0.66345), manakala skor min bagi kumpulan rawatan besar adalah 4.1559 (SP = 0.61256). Ujian *t* menghasilkan nilai $t(58) = 2.664$, $p = .010$, yang menunjukkan bahawa perbezaan antara kumpulan adalah signifikan pada aras 0.05.

Dapatan ini menunjukkan bahawa tahap membuat keputusan kerjaya dalam kalangan peserta kumpulan rawatan kecil adalah lebih tinggi secara signifikan berbanding peserta kumpulan rawatan besar sebelum intervensi dijalankan. Oleh itu, perbezaan ini perlu diambil kira dalam analisis lanjutan, seperti ujian ANCOVA, untuk mengawal pembolehubah kovariat yang berpotensi mempengaruhi kesan intervensi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.16 Hipotesis 16: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan

Satu ujian ANOVA sehala telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian rawatan kecil, pra ujian kelompok rawatan besar, pra ujian kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.21 menunjukkan pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.21

Pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

Kumpulan	N	Skor min	Sisihan piawai
CDDQR Pra Kelompok Rawatan Kecil	30	4.5951	.61256
CDDQR Pra Kelompok Rawatan Besar	30	4.1559	.66345
CDDQR Pra Kelompok Kawalan	60	4.9093	.74677
Jumlah	120	4.6424	.75588

Analisis deskriptif telah dijalankan bagi meneliti perbezaan skor purata pra ujian membuat keputusan kerjaya (Career Decision-Making Difficulties Questionnaire, CDDQR) antara tiga kumpulan: kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan. Keputusan pada Jadual 4.21 menunjukkan bahawa skor min tertinggi dicatatkan oleh kelompok kawalan (M = 4.91, SP = 0.75), diikuti oleh

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kelompok rawatan kecil (M = 4.60, SP = 0.61), dan yang paling rendah ialah kelompok rawatan besar (M = 4.16, SP = 0.66). Jumlah keseluruhan peserta adalah seramai 120 orang.

Perbezaan skor min ini mencerminkan sedikit variasi awal dalam tahap kesukaran membuat keputusan kerjaya antara kumpulan sebelum intervensi dilaksanakan. Skor purata kumpulan kawalan yang lebih tinggi menunjukkan bahawa mereka mungkin mengalami kesukaran yang lebih besar dalam membuat keputusan kerjaya sebelum intervensi, berbanding dengan kumpulan rawatan kecil dan besar. Namun begitu, perbezaan skor min ini masih perlu disokong dengan analisis inferensi seperti ujian ANOVA untuk menentukan sama ada perbezaan tersebut adalah signifikan secara statistik. Sekiranya $p < .05$, maka terdapat perbezaan yang signifikan antara kumpulan dari segi skor pra ujian CDDQR.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.22

Ujian ANOVA pra ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

CDDQR Pra Kelompok Rawatan Dan Kawalan	Jumlah Kuasa Dua	Darjah Kebebasan	Min Kuasa Dua	Nilai F	Signifikan
Antara Kumpulan	11.443	2	5.721	11.838	.000
Dalam Kumpulan	56.549	117	.483		
Jumlah	67.991	119			

Analisis varians (ANOVA) satu hala telah dijalankan untuk menilai perbezaan tahap membuat keputusan kerjaya antara kumpulan rawatan kecil, kumpulan rawatan besar, dan kumpulan kawalan pada pra ujian. Keputusan analisis pada Jadual 4.22 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara ketiga-

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

tiga kumpulan, $F(2, 117) = 11.838$, $p < .001$. Jumlah kuasa dua antara kumpulan adalah 11.443 dengan min kuasa dua antara kumpulan sebanyak 5.721. Manakala jumlah kuasa dua dalam kumpulan adalah 56.549, dengan min kuasa dua dalam kumpulan sebanyak 0.483. Hasil ini menunjukkan bahawa terdapat variasi yang signifikan dalam skor membuat keputusan kerjaya antara ketiga-tiga kumpulan.

Dengan keputusan ini, jelas bahawa intervensi yang diberikan dalam kumpulan rawatan kecil dan rawatan besar memberikan perbezaan yang signifikan berbanding dengan kumpulan kawalan. Oleh itu, perbezaan yang signifikan ini perlu dipertimbangkan apabila menilai keberkesanan modul intervensi dalam mempengaruhi keputusan kerjaya. Untuk mengetahui kumpulan mana yang berbeza secara signifikan antara satu sama lain, ujian post-hoc seperti Ujian Tukey boleh dijalankan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.17 Hipotesis 17: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian rawatan kecil dan post ujian kelompok rawatan kecil. Oleh itu, Jadual 4.23 menunjukkan pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.23

Pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan kecil

CDDQR Rawatan Kecil	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	30	4.5951	.61256	-6.811	.000
Pos Ujian	30	5.7216	.66742		

Bagi menilai keberkesanan intervensi terhadap tahap membuat keputusan kerjaya dalam kalangan peserta kumpulan rawatan kecil, ujian t sampel berpasangan telah dijalankan bagi membandingkan skor pra ujian dan pos ujian. Hasil analisis pada Jadual 4.23 menunjukkan peningkatan yang signifikan dalam skor membuat keputusan kerjaya selepas intervensi dijalankan. Skor min pada pra ujian adalah 4.5951 (SP = 0.61256), manakala skor min pada pos ujian meningkat kepada 5.7216 (SP = 0.66742). Ujian *t* menunjukkan perbezaan yang signifikan secara statistik, $t(29) = -6.811$, $p < .001$.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Keputusan ini menunjukkan bahawa intervensi berdasarkan modul yang dilaksanakan ke atas kumpulan rawatan kecil memberi kesan yang signifikan dalam meningkatkan tahap membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar. Peningkatan min yang ketara mengukuhkan keberkesanan pendekatan intervensi yang digunakan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.18 Hipotesis 18: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian rawatan besar dan post ujian kelompok rawatan besar.. Jadual 4.24 menunjukkan pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar.

Jadual 4.24

Pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan besar

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

CDDQR Rawatan Besar	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	30	4.1559	.66345	-10.613	.000
Pos Ujian	30	5.7931	.52320		

Bagi menilai keberkesanan intervensi terhadap tahap membuat keputusan kerjaya dalam kalangan peserta kumpulan rawatan besar, ujian *t* sampel berpasangan telah dijalankan untuk membandingkan skor pra ujian dan pos ujian. Hasil analisis pada Jadual 4.24 menunjukkan peningkatan yang signifikan dalam skor membuat keputusan kerjaya selepas intervensi. Skor min pada pra ujian adalah 4.1559 (SP = 0.66345), manakala skor min pada pos ujian meningkat kepada 5.7931 (SP = 0.52320). Ujian *t* menunjukkan bahawa perbezaan ini adalah signifikan secara statistik, $t(29) = -10.613$, $p < .001$. Dapatan ini menunjukkan bahawa modul intervensi yang digunakan dalam

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kumpulan rawatan besar telah memberikan impak yang signifikan terhadap peningkatan kebolehan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar. Peningkatan yang besar dari pra ke pos ujian membuktikan keberkesanan pendekatan bimbingan yang dilaksanakan dalam kumpulan rawatan besar.

4.4.19 Hipotesis 19: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian kawalan dan post ujian kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.25 ditunjukkan pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.25

Pra ujian dengan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok kawalan

CDDQR Kelompok Kawalan	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	60	4.9093	.74677	-2.937	.004
Pos Ujian	60	5.3044	.72660		

Ujian *t* sampel berpasangan telah dijalankan bagi menilai sama ada terdapat perubahan dalam tahap membuat keputusan kerjaya dalam kalangan peserta kumpulan kawalan antara pra ujian dan pos ujian. Hasil analisis pada jadual 4.25 menunjukkan peningkatan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

yang signifikan dalam skor membuat keputusan kerjaya. Skor min pada pra ujian ialah 4.9093 (SP = 0.74677), manakala skor min pada pos ujian meningkat kepada 5.3044 (SP = 0.72660). Ujian *t* menunjukkan bahawa peningkatan ini adalah signifikan secara statistik, $t(59) = -2.937$, $p = .004$.

Walaupun kumpulan kawalan tidak menerima intervensi yang dirancang dalam kajian ini, peningkatan yang signifikan ini mungkin dipengaruhi oleh faktor luar seperti pengalaman pembelajaran secara umum, pendedahan kepada maklumat kerjaya secara tidak formal, atau pengaruh rakan sebaya dan guru. Dapatan ini menunjukkan kepentingan untuk mengawal pemboleh ubah luar dalam kajian eksperimen dan mempertimbangkan kemungkinan kesan semula jadi atau ancaman kepada kesahan dalaman.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.20 Hipotesis 20: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos ujian kelompok rawatan kecil dan post ujian kelompok kawalan. Satu Jadual 4.26 ditunjukkan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.26

Pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok kawalan

CDDQR Pos Ujian	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Rawatan Kecil	30	5.7216	.66742	2.636	.010
Kelompok Kawalan	60	5.3044	.72660		

Perbandingan skor pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kawalan. Ujian *t* sampel bebas telah dijalankan bagi membandingkan skor membuat keputusan kerjaya antara kumpulan rawatan kecil dan kumpulan kawalan selepas intervensi dilaksanakan. Hasil analisis pada Jadual 4.26 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan. Skor min bagi kumpulan rawatan kecil ialah 5.7216 (SP = 0.66742), manakala skor min bagi kumpulan kawalan ialah 5.3044 (SP = 0.72660). Ujian *t* menunjukkan nilai $t(88) = 2.636$, $p = .010$, yang menunjukkan bahawa perbezaan ini adalah signifikan pada aras 0.05.

Dapatan ini menunjukkan bahawa intervensi yang dilaksanakan dalam kumpulan rawatan kecil memberi kesan yang lebih besar dalam meningkatkan tahap membuat keputusan kerjaya berbanding kumpulan kawalan yang tidak menerima intervensi tersebut. Keputusan ini menyokong keberkesanan modul intervensi dalam memperkukuhkan kemahiran membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.21 Hipotesis 21: Tidak terdapat perbezaan signifikan min pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos ujian kelompok rawatan kecil dan post ujian kelompok rawatan besar. Dalam Jadual 4.27 menunjukkan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar.

Jadual 4.27

Pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil dan kelompok rawatan besar

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

CDDQR Pos Ujian	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Rawatan Kecil	30	5.7931	.66742	.462	.046
Rawatan Besar	30	5.7216	.52320		

Ujian *t* sampel bebas telah dijalankan bagi membandingkan keberkesanan intervensi terhadap tahap membuat keputusan kerjaya antara kumpulan rawatan kecil dan kumpulan rawatan besar selepas intervensi dilaksanakan. Hasil analisis pada Jadual 4.27 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kedua-dua kumpulan. Skor min bagi kumpulan rawatan kecil ialah 5.7931 (SP = 0.66742), manakala skor min bagi kumpulan rawatan besar ialah 5.7216 (SP = 0.52320). Nilai $t(58) = 0.462$ dengan nilai signifikan $p = .046$, menunjukkan bahawa perbezaan tersebut adalah signifikan pada aras 0.05.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dapatan ini menunjukkan bahawa kumpulan rawatan kecil memperoleh skor yang sedikit lebih tinggi dalam membuat keputusan kerjaya berbanding kumpulan rawatan besar selepas intervensi. Walaupun perbezaan min adalah kecil, keputusan ini memberi isyarat bahawa saiz kumpulan yang lebih kecil dalam pelaksanaan modul intervensi mungkin memberikan sedikit kelebihan dari segi keberkesanan intervensi, berkemungkinan disebabkan oleh interaksi yang lebih dekat, peluang bimbingan yang lebih fokus, dan penglibatan yang lebih aktif dalam sesi kelompok.

4.4.22 Hipotesis 22: Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan

Satu ujian ANOVA sehala telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos ujian rawatan kecil, pos ujian kelompok rawatan besar, pos ujian kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.28 menunjukkan pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.28

Pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

Kumpulan	N	Skor min	Sisihan piawai
CDDQR Pos Kelompok Rawatan Kecil	30	5.7931	.66742
CDDQR Pos Kelompok Rawatan Besar	30	5.7216	.52320
CDDQR Pos Kelompok Kawalan	60	5.3044	.72660
Jumlah	120	5.5309	.69956

Satu analisis deskriptif telah dijalankan bagi menilai tahap kesukaran membuat keputusan kerjaya selepas intervensi dilaksanakan menggunakan Modul Kelompok Bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR), berdasarkan skor pos ujian CDDQR. Tiga kumpulan yang dibandingkan ialah kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan. Keputusan pada Jadual 4.28 menunjukkan bahawa kelompok rawatan kecil mencatatkan skor min tertinggi (M = 5.79, SP = 0.67), diikuti rapat oleh kelompok rawatan besar (M = 5.72, SP = 0.52), manakala kelompok kawalan mencatatkan skor min yang lebih rendah (M = 5.30, SP = 0.73). Ini mencerminkan bahawa kedua-dua kumpulan rawatan menunjukkan tahap kesukaran membuat keputusan kerjaya yang lebih rendah (iaitu pencapaian yang lebih baik) selepas mengikuti intervensi berbanding kumpulan kawalan.

Jumlah keseluruhan peserta adalah seramai 120 orang, dan skor min keseluruhan adalah 5.53 (SP = 0.70). Perbezaan skor ini mencadangkan bahawa intervensi TPTR berpotensi memberi kesan positif terhadap peningkatan keupayaan pelajar dalam membuat keputusan kerjaya. Walau bagaimanapun, bagi mengesahkan sama ada perbezaan ini signifikan secara statistik, analisis inferensi seperti ujian ANOVA atau ANCOVA perlu dijalankan. Sekiranya nilai signifikan (*p*) adalah kurang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

daripada .05, maka dapat disimpulkan bahawa perbezaan antara kumpulan adalah signifikan.

Jadual 4.29

Ujian ANOVA pos ujian bagi membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

CDDQR Pos Kelompok Rawatan Dan Kawalan	Jumlah Kuasa Dua	Darjah Kebebasan	Min Kuasa Dua	Nilai F	Signifikan
Antara Kumpulan	6.232	2	3.116	7.010	.001
Dalam Kumpulan	52.005	117	.444		
Jumlah	58.237	119			

Satu analisis varians sehala (ANOVA) telah dijalankan bagi menilai keberkesanan modul bimbingan kelompok berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti(TPTR) terhadap kebolehan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar daripada tiga kumpulan iaitu kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan, berdasarkan skor pos ujian *Career Decision-Making Difficulties Questionnaire – Revised* (CDDQR). Keputusan pada Jadual 4.29 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik dalam skor pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kumpulan, $F(2, 117) = 7.010$, $p = .001$. Nilai min kuasa dua antara kumpulan adalah 3.116, manakala min kuasa dua dalam kumpulan adalah 0.444.

Interpretasi kesan, nilai *p* yang kurang daripada .05 menunjukkan bahawa sekurang-kurangnya satu kumpulan mempunyai perbezaan skor min yang signifikan berbanding kumpulan lain. Oleh itu, hipotesis nol yang menyatakan tiada perbezaan signifikan antara kumpulan ditolak. Ini memberi bukti bahawa program intervensi TPTR memberi kesan terhadap kebolehan membuat keputusan kerjaya pelajar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Saiz Kesan (Effect Size) dapat dikira menggunakan formula Eta Kuasa Dua (η^2). Menurut garis panduan Cohen (1988), nilai $\eta^2 = 0.107$ menunjukkan saiz kesan yang sederhana. Kesimpulan, keputusan ini mencadangkan bahawa intervensi melalui modul TPTR telah memberikan impak yang signifikan terhadap peningkatan keupayaan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar. Perbezaan ini wajar diterokai selanjutnya melalui analisis pos hoc bagi mengenal pasti pasangan kumpulan yang menunjukkan perbezaan signifikan.

4.4.23 Hipotesis 23: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Penentuan pemboleh ubah kovariat (*covariate*) dalam analisis statistik seperti ANCOVA atau MANCOVA adalah langkah penting untuk mengawal pengaruh pemboleh ubah yang tidak dikaji secara langsung tetapi berpotensi mempengaruhi pemboleh ubah bersandar (DV). Kovariat mestilah berskala selanjar *(continuous)* seperti skor pra ujian, umur, IQ, gred dan lain-lain. Kovariat perlu mempunyai hubungan linear yang signifikan dengan pemboleh ubah bersandar *(dependent variable)*. Ini biasanya diuji melalui analisis korelasi (contohnya Pearson) atau diperiksa dalam model ANCOVA (jika $p < .05$, hubungan adalah signifikan). Kovariat tidak seharusnya berinteraksi secara signifikan dengan pemboleh ubah bebas (IV), agar tidak melanggar andaian *homogeneity of regression slopes*. Dalam kajian eksperimen atau kuasi-eksperimen, pra ujian lazim digunakan sebagai kovariat untuk mengawal tahap asas peserta sebelum intervensi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Satu ujian ANCOVA telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos ujian rawatan kecil, pos ujian kelompok rawatan besar, pos ujian kelompok kawalan. Sementara itu kovariatnya adalah kelompok pra ujian rawatan kecil, pra ujian kelompok rawatan besar, pra ujian kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.30 ditunjukkan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

Jadual 4.30

Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

Pemboleh ubah bersandar : POS CESR

	Min	**Std. Deviation**	**N**
CESR rawatan kecil	3.8190	.40821	30
CESR rawatan besar	2.9048	.32135	30
CESR kawalan	2.7815	.54925	60
Jumlah	3.0717	.63689	120

Perbandingan skor posujian penerokaan kerjaya (CESR) antara kumpulan rawatan kecil, rawatan besar dan kawalan. Bagi menilai kesan modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR) terhadap tahap penerokaan kerjaya murid, skor posujian daripada Soal Selidik Penerokaan Kerjaya (CESR) dibandingkan antara tiga kumpulan: rawatan kecil, rawatan besar, dan kumpulan kawalan. Keputusan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

analisis pada Jadual 4.30 menunjukkan bahawa kumpulan rawatan kecil mencatatkan min skor tertinggi dalam penerokaan kerjaya (M = 3.82, SD = 0.41, *n* = 30), diikuti oleh kumpulan rawatan besar (M = 2.90, SD = 0.32, *n* = 30), manakala kumpulan kawalan merekodkan skor min terendah (M = 2.78, SD = 0.55, *n* = 60).

Perbezaan ini menunjukkan bahawa murid dalam kumpulan rawatan kecil, yang menerima intervensi TPTR dalam kumpulan yang lebih kecil, beroleh peningkatan yang lebih besar dalam tahap penerokaan kerjaya selepas intervensi. Sementara itu, kumpulan rawatan besar turut menunjukkan peningkatan berbanding kumpulan kawalan, namun kesannya tidak setinggi rawatan kecil. Hal ini mencadangkan bahawa saiz kumpulan yang lebih kecil dalam pelaksanaan modul TPTR mungkin memberikan impak yang lebih mendalam terhadap perubahan tingkah laku penerokaan kerjaya. Interpretasi ini memberi sokongan kepada keberkesanan modul TPTR, khususnya apabila dijalankan dalam suasana kumpulan kecil yang membolehkan lebih banyak interaksi, perhatian individu, dan pemprosesan kendiri dalam sesi bimbingan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.31

Ujian ANCOVA modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

Pemboleh ubah bersandar : Pos CESR

Sumber	Type III Sum of Squares	Df	Min Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Model dibaiki	43.509[a]	3	14.503	353.406	.000	.901
Intercept	.200	1	.200	4.883	.029	.040
Pra CESR	20.866	1	20.866	508.450	.000	.814
Ujian 2	3.315	2	1.657	40.389	.000	.411

(aras signifikan: $p < 0.05$)

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Satu analisis kovarians (ANCOVA) telah dijalankan untuk menilai keberkesanan modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) terhadap penerokaan kerjaya pelajar, dengan mengawal skor pra ujian penerokaan kerjaya (CESR). Pemboleh ubah bersandar ialah skor pos ujian CESR, manakala pemboleh ubah kovariat ialah skor pra ujian CESR. Tiga kumpulan telah dibandingkan: kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan.

Keputusan pada Jadual 4.31 menunjukkan bahawa terdapat kesan utama yang signifikan bagi kumpulan rawatan terhadap skor pos ujian penerokaan kerjaya setelah mengawal skor pra ujian, $F(2, 115) = 40.389$, $p < .001$, $\eta^2 = .411$. Ini menunjukkan bahawa intervensi modul TPTR mempunyai kesan yang besar terhadap penerokaan kerjaya, dengan saiz kesan yang besar (partial eta squared = .411).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selain itu, skor pra ujian CESR didapati memberi kesan signifikan terhadap skor pos ujian CESR, $F(1, 115) = 508.450$, $p < .001$, $\eta^2 = .814$, menunjukkan bahawa skor asas memainkan peranan penting dalam perubahan yang berlaku dalam pos ujian. Nilai *intercept* juga signifikan, $F(1, 115) = 4.883$, $p = .029$. Secara keseluruhan, model ANCOVA adalah signifikan, $F(3, 115) = 353.406$, $p < .001$, dengan 90.1% ($\eta^2 = .901$) varians dalam skor pos ujian CESR dijelaskan oleh model, termasuk kesan kumpulan rawatan dan skor pra ujian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.24 Hipotesis 24: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

Satu ujian ANCOVA telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan terhadap membuat keputusan kerjaya. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos ujian rawatan kecil, pos ujian kelompok rawatan besar, pos ujian kelompok kawalan.

Sementara itu covariatenya adalah kelompok pra ujian rawatan kecil, pra ujian kelompok rawatan besar, pra ujian kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.32 ditunjukkan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.32

Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

Pemboleh ubah bersandar : Pos CDDQR

	Min	Std. Deviation	N
CDDQR rawatan kecil	5.7931	.66742	30
CDDQR rawatan besar	5.7216	.52320	30
CDDQR kawalan	5.3044	.72660	60
Total	5.5309	.69956	120

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual deskriptif bagi skor pos ujian membuat keputusan kerjaya pada Jadual 4.32 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan skor purata antara kumpulan rawatan yang menerima intervensi modul kelompok bimbingan TPTR dan kumpulan kawalan. Pelajar dalam kelompok rawatan kecil mencatatkan min skor tertinggi (M = 5.79, SD = 0.67), diikuti oleh kelompok rawatan besar (M = 5.72, SD = 0.52), manakala kelompok kawalan mencatatkan min skor paling rendah (M = 5.30, SD = 0.73). Secara keseluruhan, skor purata pos ujian bagi ketiga-tiga kumpulan adalah (M = 5.53, SD = 0.70), melibatkan seramai 120 orang pelajar.

Interpretasi awal ini menunjukkan bahawa kedua-dua kumpulan rawatan yang menerima intervensi TPTR menunjukkan prestasi yang lebih baik dalam aspek membuat keputusan kerjaya berbanding kumpulan kawalan. Implikasi penemuan, perbezaan skor min yang dilihat memberikan indikasi awal bahawa intervensi modul TPTR memberi kesan positif terhadap peningkatan kemahiran membuat keputusan kerjaya. Walaupun dapatan ini perlu disokong oleh ujian inferensi (seperti ANOVA atau ANCOVA) untuk menentukan signifikan statistiknya, pola peningkatan skor dalam kumpulan rawatan selaras dengan objektif modul TPTR, iaitu memperkukuh kemahiran membuat pilihan berdasarkan kejelasan kendiri dan tanggungjawab dalam membuat keputusan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.33

Ujian ANCOVA Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

Pemboleh ubah bersandar : Pos CDDQR

Sumber	Type III Sum of Squares	Df	Min Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Model dibaiki	24.085[a]	3	8.028	27.268	.000	.414
Intercept	24.712	1	24.712	83.936	.000	.420
PRA CESR	17.853	1	17.853	60.639	.000	.343
Ujian 2	15.579	2	7.789	26.457	.000	.313

(aras signifikan: $p < 0.05$)

Satu analisis kovarian (ANCOVA) telah dijalankan untuk menguji keberkesanan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap tahap membuat keputusan kerjaya (diukur melalui skor pos CDDQR), setelah mengawal pengaruh skor pra CDDQR sebagai kovariat. Analisis ini melibatkan tiga kumpulan: kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan. Keputusan ANCOVA pada Jadual 4.33 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik dalam skor pos CDDQR antara ketiga-tiga kumpulan selepas mengawal pengaruh skor pra ujian, $F(2, 116) = 26.46$, $p < .001$, $\eta^2_p = .313$. Ini menunjukkan bahawa jenis intervensi (kelompok rawatan kecil, besar, dan kawalan) memberikan kesan yang signifikan terhadap peningkatan membuat keputusan kerjaya.

Kesan kovariat juga signifikan, di mana skor pra CDDQR memberi pengaruh yang ketara terhadap skor pos CDDQR, $F(1, 116) = 60.64$, $p < .001$, $\eta^2_p = .343$. Ini menunjukkan bahawa tahap awal membuat keputusan kerjaya turut menyumbang kepada prestasi pelajar dalam ukuran pos ujian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Model ANCOVA secara keseluruhan adalah signifikan, $F(3, 116) = 27.27$, $p < .001$, dengan nilai Partial Eta Squared keseluruhan sebanyak .414, yang menandakan bahawa 41.4% varians dalam skor pos ujian membuat keputusan kerjaya dapat dijelaskan oleh model ini, termasuk pengaruh kovariat dan kumpulan rawatan. Rumusannya, hasil ini memberikan bukti empirikal bahawa modul kelompok bimbingan TPTR memberi kesan positif yang signifikan terhadap peningkatan kemahiran membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar, berbanding pelajar yang tidak menerima intervensi. Saiz kesan yang sederhana ke besar ($\eta^2_p = .313$) menunjukkan intervensi ini berkesan dan praktikal untuk digunakan oleh guru bimbingan dan kaunseling dalam persekitaran sekolah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.4.25 Hipotesis 25: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

Satu ujian MANCOVA telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan bagi penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya

Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan. Sementara itu covariatenya adalah pra penerokaan kerjaya dan membuat keputusan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besardan kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.34 menunjukkan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan.

Jadual 4.34

Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

		Min	**Sisihan piawai**	**N**
MANCOVA Pos CESR	Rawatan Kecil	3.8190	.54925	30
	Rawatan Besar	2.9048	.40821	30
	Kawalan	2.7815	.32135	60
	Jumlah	3.0717	.63689	90
MANCOVA Pos CDDQR	Rawatan Kecil	5.7931	.72659	30
	Rawatan Besar	5.7216	.66742	30
	Kawalan	5.3044	.52320	60
	Jumlah	5.5309	.69955	120

Analisis deskriptif pos ujian penerokaan dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan kumpulan rawatan. Satu analisis perbandingan min telah dijalankan untuk menilai keberkesanan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap dua domain dalam pembangunan kerjaya, iaitu penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Ukuran ini diambil selepas intervensi, melibatkan tiga kumpulan: kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar, dan kelompok kawalan.

Skor min pos ujian bagi penerokaan kerjaya pada Jadual 4.34 menunjukkan bahawa pelajar dalam kelompok rawatan kecil memperoleh skor tertinggi (M = 3.82, SD = 0.55, *n* = 30), diikuti oleh kelompok rawatan besar (M = 2.90, SD = 0.41, *n* = 30),

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dan kelompok kawalan (M = 2.78, SD = 0.32, *n* = 60). Skor purata keseluruhan adalah M = 3.07 (SD = 0.64, *n* = 120). Dapatan ini mencadangkan bahawa intervensi TPTR, khususnya dalam format kelompok kecil, memberikan impak positif yang lebih besar dalam membantu pelajar meningkatkan tahap penerokaan kerjaya mereka berbanding kumpulan lain.

Dalam domain membuat keputusan kerjaya, pelajar dalam kelompok rawatan kecil juga mencatatkan min skor tertinggi (M = 5.79, SD = 0.73, *n* = 30), diikuti oleh kelompok rawatan besar (M = 5.72, SD = 0.67, *n* = 30), dan kelompok kawalan (M = 5.30, SD = 0.52, *n* = 60). Min keseluruhan bagi semua kumpulan adalah M = 5.53 (SD = 0.70, *n* = 120). Dapatan ini menunjukkan bahawa modul TPTR memberi kesan positif terhadap kebolehan membuat keputusan kerjaya, dan perbezaan skor antara kelompok rawatan dan kawalan menyokong keberkesanan intervensi, walaupun perbezaan antara kelompok rawatan kecil dan besar adalah kecil.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rumusan, secara keseluruhan, dapatan deskriptif ini menyokong hipotesis bahawa modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti(TPTR) memberikan kesan yang positif terhadap peningkatan penerokaan kerjaya dan kemahiran membuat keputusan kerjaya. Format kelompok kecil dilihat memberikan kelebihan tambahan dalam memaksimumkan hasil intervensi, terutamanya dalam aspek penerokaan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.35

Ujian MANCOVA Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan kecil, kelompok rawatan besar dan kelompok kawalan

	Nilai	F	Hipotesis df	Ralat df	Sig.	Partial Eta Square
Intercept	.661	29.226[b]	2.000	114.000	.000	.339
MANCOVA Pra CESR	.182	255.775[b]	2.000	114.000	.000	.818
MANCOVA Pra CDDQR	.182	255.775[b]	2.000	114.000	.000	.818
	.421	30.874[b]	4.000	228.000	.000	.351

Analisis MANCOVA bagi kesan intervensi modul TPTR terhadap penerokaan dan keputusan kerjaya. Untuk menilai kesan modul bimbingan kelompok berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) terhadap dua pemboleh ubah bersandar, iaitu penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya, satu analisis kovarian multivariat (MANCOVA) telah dijalankan. Pemboleh ubah kovariat yang dikawal dalam analisis ini ialah skor pra-ujian bagi CESR *(Career Exploration Scale Revised)* dan pra-ujian bagi *CDDQR (Career Decision-Making Difficulties Questionnaire-Revised).*

Keputusan MANCOVA pada Jadual 4.35 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan multivariat yang signifikan antara kumpulan rawatan kecil, rawatan besar dan kawalan terhadap pemboleh ubah bersandar apabila kesan skor pra ujian dikawal secara statistik: Wilks' Lambda = .421, $F(4, 228) = 30.874$, $p < .001$, partial $\eta^2 = .351$. Nilai eta kuasa dua separa (partial $\eta^2 = .351$) menunjukkan kesan bersaiz besar berdasarkan garis panduan Cohen (1988), yang membayangkan bahawa intervensi TPTR mempunyai kesan yang signifikan secara praktikal terhadap gabungan kedua-dua pemboleh ubah bersandar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesan Kovariat pra CESR dan pra CDDQR kedua-duanya menunjukkan kesan signifikan terhadap pemboleh ubah bersandar: Pra CESR: Wilks' Lambda = .182, F(2, 114) = 255.775, $p < .001$, partial $\eta^2 = .818$. Pra CDDQR: Wilks' Lambda = .182, F(2, 114) = 255.775, $p < .001$, partial $\eta^2 = .818$. Ini menunjukkan bahawa nilai awal kedua-dua pemboleh ubah, pra CESR dan pra CDDQR, menyumbang secara signifikan terhadap variasi skor pos ujian. Kesan Intercept juga dilaporkan signifikan secara statistik: Wilks' Lambda = .661, F(2, 114) = 29.226, $p < .001$, partial $\eta^2 = .339$.

Kesimpulan, secara keseluruhan, dapatan MANCOVA menunjukkan bahawa modul bimbingan kelompok berasaskan TPTR mempunyai kesan yang signifikan secara statistik dan praktikal dalam meningkatkan penerokaan kerjaya dan kecekapan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar. Keputusan ini memberikan sokongan empirikal terhadap keberkesanan pendekatan TPTR dalam konteks pembangunan kerjaya remaja sekolah menengah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.5 Persoalan kajian kedua

Adakah kesan jantina dan interaksi antara jantina mempengaruhi kesan rawatan terhadap pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya? Dalam konteks pembangunan kerjaya remaja, faktor jantina telah dikenal pasti sebagai salah satu pemboleh ubah penting yang boleh mempengaruhi proses penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Kajian ini turut meneliti sama ada terdapat kesan utama jantina serta interaksi antara jantina dan jenis rawatan yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

diberikan melalui modul kelompok bimbingan TPTR terhadap dua pemboleh ubah bersandar tersebut. Pendekatan ini penting untuk menentukan sama ada keberkesanan modul adalah sejagat merentas jantina, atau jika terdapat keperluan untuk menyesuaikan pendekatan bimbingan berdasarkan ciri jantina murid.

Melalui analisis MANCOVA, pengkaji mengkaji kesan utama jantina, serta kesan interaksi jantina dengan rawatan terhadap hasil skor pascaujian yang telah dikawal dengan skor praujian. Dapatan daripada analisis ini dapat memberi gambaran tentang keberkesanan relatif modul TPTR ke atas murid lelaki dan perempuan, serta membantu pembuat dasar dan kaunselor sekolah merancang intervensi yang lebih responsif terhadap keperluan gender. Jika didapati wujud kesan interaksi yang signifikan, ini menunjukkan bahawa kesan rawatan mungkin berbeza mengikut jantina.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.5.1 Hipotesis 26: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Satu ujian ANOVA sehala telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian rawatan kecil, pra ujian kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Jadual 4.36 menunjukkan pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.36

Pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

Kumpulan	N	Skor min	Sisihan piawai
CESR Pra Kelompok Rawatan lelaki	29	3.0468	.45267
CESR Pra Kelompok Rawatan Perempuan	31	2.9804	.36455
CESR Pra Kelompok Kawalan	60	2.6827	.50824
Jumlah	120	2.8476	.48760

Perbandingan pra ujian penerokaan kerjaya mengikut jantina dalam kalangan kelompok rawatan dan kawalan. Satu analisis deskriptif telah dijalankan bagi mengenal pasti perbezaan skor purata pra ujian penerokaan kerjaya (Career Exploration Survey Revised; CESR) antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan, dan kelompok kawalan. Hasil analisis pada Jadual 4.36 menunjukkan bahawa kelompok rawatan lelaki mencatatkan skor min pra ujian yang tertinggi (M = 3.05, SP = 0.45), diikuti oleh kelompok rawatan perempuan (M = 2.98, SP = 0.36), manakala kelompok kawalan mencatatkan skor min yang paling rendah (M = 2.68, SP = 0.51).

Secara keseluruhan, jumlah skor min bagi ketiga-tiga kumpulan adalah M = 2.85 (SP = 0.49). Pemerhatian terhadap nilai min ini mencadangkan bahawa peserta dalam kumpulan rawatan (lelaki dan perempuan) mempunyai tahap penerokaan kerjaya yang sedikit lebih tinggi sebelum intervensi berbanding peserta dalam kumpulan kawalan. Walau bagaimanapun, perbezaan skor min ini perlu disahkan melalui analisis inferensi seperti ANOVA satu hala bagi menentukan sama ada perbezaan tersebut adalah signifikan secara statistik. Dalam konteks ini, ujian ANOVA atau ANCOVA (sekiranya skor pos ujian dan kovariat dikawal) boleh dilaksanakan untuk menguji

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

hipotesis secara lebih tepat. Namun, berdasarkan dapatan deskriptif sahaja, didapati terdapat perbezaan awal tahap penerokaan kerjaya antara kumpulan sebelum intervensi dimulakan.

Jadual 4.37

Ujian ANOVA Pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

CESR Pra Kelompok Rawatan lelaki, Kelompok Kawalan	Jumlah Kuasa Dua	Darjah Kebebasan	Min Kuasa Dua	Nilai F	Signifikan
Antara Kumpulan	3.328	2	1.664	7.799	.001
Dalam Kumpulan	24.964	117	.213		
Jumlah	28.293	119			

Ujian ANOVA pra ujian penerokaan kerjaya mengikut kumpulan jantina dan kawalan. Bagi menentukan sama ada terdapat perbezaan yang signifikan dalam skor pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan, dan kelompok kawalan, satu analisis varians satu hala (ANOVA) telah dijalankan. Hasil ujian ANOVA pada Jadual 4.37 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara ketiga-tiga kumpulan, $F(2, 117) = 7.799$, $p = .001$.

Analisis ini menjelaskan bahawa skor min penerokaan kerjaya pada peringkat pra ujian adalah berbeza antara kumpulan yang dikaji, dengan nilai kuasa dua min bagi perbezaan antara kumpulan sebanyak 1.664, dan nilai kuasa dua min dalam kumpulan sebanyak 0.213. Jumlah keseluruhan varians yang dijelaskan oleh model adalah 28.293, di mana 3.328 daripadanya dijelaskan oleh perbezaan antara kumpulan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Keputusan ini mencadangkan bahawa sebelum intervensi modul TPTR dilaksanakan, tahap penerokaan kerjaya antara pelajar lelaki dalam kelompok rawatan, pelajar perempuan dalam kelompok rawatan, dan pelajar dalam kelompok kawalan adalah tidak seragam. Oleh itu, untuk analisis lanjut seperti ANCOVA atau MANCOVA, pengawalan terhadap perbezaan awal ini adalah penting bagi memastikan kesan intervensi dapat diukur secara lebih tepat.

4.5.2 Hipotesis 27: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan lelaki

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan lelaki. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian kelompok rawatan lelaki dan pos ujian kelompok rawatan lelaki. Dalam Jadual 4.38 pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan lelaki.

Jadual 4.38

Pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan lelaki

CESR Rawatan Lelaki	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	29	3.6470	.45267	-4.558	.000
Pos Ujian	26	3.0468	.52385		

Perbandingan skor pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya bagi kelompok rawatan lelaki. Bagi menilai perubahan dalam tahap penerokaan kerjaya selepas intervensi dijalankan, satu ujian *t* sampel berpasangan telah dijalankan bagi kelompok rawatan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

lelaki. Keputusan analisis pada jadual 4.38 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara skor purata pra ujian (Min = 3.0468, SP = 0.45267) dan pos ujian (Min = 3.6470, SP = 0.52385), $t(25) = -4.558$, $p < .001$.

Perbezaan ini menunjukkan peningkatan yang signifikan dalam tahap penerokaan kerjaya dalam kalangan pelajar lelaki selepas mengikuti modul bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR). Hasil ini memberikan bukti empirikal bahawa modul TPTR berkesan dalam meningkatkan kefahaman dan kebolehan pelajar lelaki untuk meneroka pilihan kerjaya secara lebih bermakna. Penemuan ini juga menyokong penggunaan pendekatan intervensi berasaskan teori dalam konteks pendidikan dan bimbingan kerjaya, terutamanya apabila melibatkan pelajar lelaki yang mungkin mempunyai keperluan dan gaya pembelajaran berbeza berbanding pelajar perempuan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.5.3 Hipotesis 28: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan perempuan

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan perempuan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian kelompok rawatan perempuan dan pos ujian kelompok rawatan perempuan. Dalam Jadual 4.39 menunjukkan pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan perempuan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.39

Pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan perempuan

CESR Rawatan Perempuan	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	31	2.9804	.36455	-4.210	.000
Pos Ujian	34	3.4065	.44312		

Perbandingan skor pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya bagi kelompok rawatan perempuan. Bagi menilai keberkesanan modul bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) terhadap penerokaan kerjaya dalam kalangan pelajar perempuan, satu ujian *t* sampel berpasangan telah dijalankan. Hasil analisis pada Jadual 4.39 menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan antara skor purata pra ujian (Min = 2.9804, SP = 0.36455) dan pos ujian (Min = 3.4065, SP = 0.44312), $t(30) = -4.210$, $p < .001$.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dapatan ini menunjukkan peningkatan yang signifikan secara statistik dalam tahap penerokaan kerjaya selepas pelajar perempuan mengikuti sesi bimbingan kelompok TPTR. Ini memberikan indikasi bahawa modul TPTR berjaya membantu pelajar perempuan mempertingkatkan kefahaman mereka terhadap potensi, minat, serta pilihan kerjaya yang bersesuaian dengan diri mereka. Penemuan ini selari dengan literatur terdahulu yang menekankan bahawa pendekatan berasaskan teori yang menekankan pemilihan kendiri dan tanggungjawab boleh memperkukuh motivasi intrinsik pelajar, termasuk pelajar perempuan, dalam membuat penerokaan kerjaya yang lebih bermakna dan terarah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.5.4 Hipotesis 29: Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Satu ujian ANOVA sehala telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos ujian kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.40 menunjukkan pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

Jadual 4.40

Pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kumpulan	N	Skor min	Sisihan piawai
CESR Pos Kelompok Rawatan Lelaki	26	3.6470	.52385
CESR Pos Kelompok Rawatan Perempuan	34	3.4065	.44312
CESR Pos Kelompok Kawalan	60	2.7815	.54925
Jumlah	120	3.1461	.63472

Perbandingan skor pos ujian penerokaan kerjaya mengikut jantina dan kumpulan. Analisis deskriptif telah dijalankan bagi menilai perbezaan skor min pos ujian penerokaan kerjaya antara tiga kumpulan iaitu kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Hasil analisis pada Jadual 4.40 menunjukkan bahawa pelajar dalam kelompok rawatan lelaki mencatatkan skor min penerokaan kerjaya yang tertinggi (Min = 3.6470, SP = 0.52385), diikuti oleh pelajar

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

perempuan dalam kelompok rawatan (Min = 3.4065, SP = 0.44312). Sementara itu, kelompok kawalan merekodkan skor min paling rendah (Min = 2.7815, SP = 0.54925).

Perbezaan ini menunjukkan bahawa kedua-dua kumpulan rawatan (lelaki dan perempuan) mencatatkan peningkatan tahap penerokaan kerjaya yang lebih tinggi berbanding kumpulan kawalan. Dapatan ini mencerminkan keberkesanan modul TPTR dalam membantu pelajar kedua-dua jantina meningkatkan pemahaman dan keterlibatan mereka dalam proses penerokaan kerjaya. Namun, pelajar lelaki dilihat menunjukkan tahap peningkatan yang lebih tinggi berbanding pelajar perempuan selepas mengikuti intervensi.

Perbezaan ini juga mengisyaratkan bahawa faktor jantina mungkin memainkan peranan dalam respons pelajar terhadap pendekatan bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti. Pelajar lelaki mungkin menunjukkan penerimaan yang lebih kuat terhadap prinsip-prinsip autonomi, pemilikan kendiri, dan kejelasan dalam matlamat yang diterapkan dalam modul TPTR, sekaligus meningkatkan tahap penerokaan kerjaya mereka. Walau bagaimanapun, analisis inferensi lanjut (misalnya, ANCOVA atau ujian pos hoc) diperlukan untuk mengesahkan sama ada perbezaan antara kumpulan ini adalah signifikan secara statistik.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.41

Ujian ANOVA Pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

CESR Pos Kelompok Rawatan Jantina dan Kelompok Kawalan	Jumlah Kuasa Dua	Darjah Kebebasan	Min Kuasa Dua	Nilai F	Signifikan
Antara Kumpulan	16.802	2	8.401	31.566	.000
Dalam Kumpulan	31.139	117	.266		
Jumlah	47.941	119			

Ujian ANOVA pos ujian penerokaan kerjaya mengikut jantina dan kumpulan. Satu analisis varians satu hala (ANOVA) telah dijalankan untuk menentukan sama ada terdapat perbezaan yang signifikan dalam skor pos ujian penerokaan kerjaya (CESR) antara tiga kumpulan pelajar, iaitu kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Keputusan ujian pada Jadual 4.41 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kumpulan [$F(2, 117) = 31.566$, $p < .001$]. Hasil ini mencadangkan bahawa penyertaan dalam modul bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) memberikan kesan positif terhadap tahap penerokaan kerjaya pelajar, dan kesan ini berbeza mengikut kumpulan. Nilai Min Kuasa Dua Dalam Kumpulan = 0.266, manakala Jumlah Kuasa Dua Antara Kumpulan = 16.802, yang menyumbang kepada jumlah keseluruhan varians sebanyak 47.941.

Penemuan ini memperkukuh dapatan deskriptif sebelumnya yang menunjukkan bahawa pelajar dalam kumpulan rawatan lelaki memperoleh skor min penerokaan kerjaya tertinggi, diikuti oleh pelajar perempuan dalam kumpulan rawatan, manakala pelajar dalam kumpulan kawalan memperoleh skor yang paling rendah. Oleh itu, intervensi TPTR terbukti berkesan dalam meningkatkan penerokaan kerjaya,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

khususnya dalam kalangan pelajar lelaki. Namun demikian, ujian ANOVA ini tidak menjelaskan antara kumpulan manakah perbezaan itu wujud secara signifikan. Justeru itu, analisis lanjutan seperti ujian pos hoc (contohnya Bonferroni atau Tukey HSD) diperlukan untuk mengenalpasti secara spesifik kumpulan-kumpulan yang berbeza secara signifikan antara satu sama lain.

4.5.5 Hipotesis 30: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Satu ujian ANOVA sehala telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian membuat keputusan antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.42 menunjukkan pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

Jadual 4.42

Pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Kumpulan	N	Skor min	Sisihan piawai
CDDQR Pra Kelompok Rawatan Lelaki	26	4.9093	.74677
CDDQR Pra Kelompok Rawatan Perempuan	31	4.3688	.70626
CDDQR Pra Kelompok Kawalan	60	4.3027	.60866
Jumlah	117	4.6285	.75945

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Analisis deskriptif pra ujian membuat keputusan kerjaya mengikut jantina dan kumpulan. Analisis deskriptif pada Jadual 4.42 telah dijalankan untuk menilai tahap asas membuat keputusan kerjaya (pra ujian) dalam kalangan tiga kumpulan peserta iaitu kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan, dan kelompok kawalan. Hasil analisis menunjukkan bahawa skor min tertinggi dicatatkan oleh kelompok rawatan lelaki iaitu min = 4.9093, sisihan piawai = .74677, diikuti oleh kelompok rawatan perempuan (min = 4.3688, sisihan piawai = .70626) dan kelompok kawalan (min = 4.3027, sisihan piawai = .60866). Secara keseluruhan, min gabungan bagi semua peserta adalah 4.6285 dengan sisihan piawai .75945, menunjukkan bahawa tahap asas membuat keputusan kerjaya peserta adalah pada tahap sederhana tinggi.

Perbezaan skor min antara kumpulan menunjukkan bahawa peserta lelaki dalam kumpulan rawatan bermula dengan tahap membuat keputusan kerjaya yang lebih tinggi berbanding peserta perempuan dan kumpulan kawalan. Namun begitu, kerana perbezaan ini hanya berdasarkan statistik deskriptif, analisis inferensi seperti Ujian ANOVA satu hala diperlukan untuk menentukan sama ada perbezaan antara kumpulan ini signifikan secara statistik atau tidak. Penemuan ini penting kerana ia memberikan gambaran awal tentang kemungkinan wujudnya perbezaan jantina dalam dimensi membuat keputusan kerjaya sebelum intervensi dilaksanakan. Dapatan ini juga menjustifikasi keperluan mengawal pemboleh ubah peringkat asas melalui ANCOVA dalam analisis keberkesanan intervensi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.43

Ujian ANOVA Pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

CDDQR Pra Kelompok Rawatan Jantina Dan Kelompok Kawalan	Jumlah Kuasa Dua	Darjah Kebebasan	Min Kuasa Dua	Nilai F	Signifikan
Antara Kumpulan	9.777	2	4.888	9.755	.000
Dalam Kumpulan	57.128	114	.501		
Jumlah	66.904	116			

Analisis ujian ANOVA pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Ujian ANOVA satu hala dijalankan untuk menguji perbezaan signifikan dalam skor pra ujian membuat keputusan kerjaya antara tiga kelompok iaitu kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Keputusan ujian pada Jadual 4.43 menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan antara kumpulan dalam skor pra ujian membuat keputusan kerjaya, $F(2, 114) = 9.755$, $p < .001$. Nilai F yang diperoleh menunjukkan bahawa skor purata membuat keputusan kerjaya berbeza secara statistik antara sekurang-kurangnya dua kumpulan yang dikaji. Analisis varians ini mengesahkan bahawa tahap asas membuat keputusan kerjaya peserta tidak sama antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan sebelum intervensi dilaksanakan.

Untuk mengenal pasti kumpulan mana yang membezakan skor secara signifikan, ujian post hoc seperti Bonferroni atau Tukey perlu dijalankan. Walau bagaimanapun, berdasarkan min deskriptif yang telah dianalisis sebelum ini, kelompok rawatan lelaki mencatatkan skor purata tertinggi (M = 4.9093), diikuti kelompok rawatan perempuan (M = 4.3688) dan kelompok kawalan (M = 4.3027).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesimpulannya, hasil ujian ini menunjukkan perbezaan bermakna dalam tahap membuat keputusan kerjaya antara jantina dan kumpulan sebelum intervensi, justeru penggunaan teknik kawalan seperti ANCOVA adalah perlu untuk mengawal kesan pra ujian apabila menganalisis kesan intervensi dalam kajian ini.

4.5.6 Hipotesis 31: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan lelaki

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan lelaki. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian kelompok rawatan lelaki dan pos ujian kelompok rawatan lelaki. Dalam Jadual 4.44 menunjukkan pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan lelaki,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.44

Pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan lelaki

CDDQR Rawatan Lelaki	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	29	4.4533	.63348	-7.704	.000
Pos Ujian	26	5.7330	.59368		

Analisis perbandingan pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan lelaki. Untuk menilai kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya dalam kalangan peserta lelaki, ujian t berpasangan telah dijalankan untuk membandingkan skor pra ujian dan pos ujian. Keputusan pada Jadual 4.44 menunjukkan perbezaan yang signifikan antara skor pra

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ujian (M = 4.4533, SD = 0.63348) dan pos ujian (M = 5.7330, SD = 0.59368), $t(25) = -7.704$, $p < .001$.

Ini menunjukkan terdapat peningkatan yang signifikan dalam skor membuat keputusan kerjaya selepas intervensi modul TPTR diberikan kepada kelompok rawatan lelaki. Peningkatan purata skor sebanyak lebih kurang 1.28 menunjukkan keberkesanan intervensi dalam meningkatkan kemahiran membuat keputusan kerjaya dalam kalangan peserta lelaki. Oleh itu, modul kelompok bimbingan TPTR berpotensi membantu peserta lelaki membuat keputusan kerjaya dengan lebih yakin dan teratur. Kesimpulannya, hasil ini memperkukuh hipotesis kajian bahawa intervensi kelompok bimbingan TPTR memberikan impak positif terhadap membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar lelaki.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.5.7 Hipotesis 32: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan perempuan

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan perempuan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian kelompok rawatan perempuan dan pos ujian kelompok rawatan perempuan. Oleh itu, Jadual 4.45 menunjukkan pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan perempuan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.45

Pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan perempuan

CDDQR Rawatan Perempuan	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	31	4.3027	.70626	-8.986	.000
Pos Ujian	34	5.7699	.60987		

Analisis perbandingan pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya dalam kalangan kelompok rawatan perempuan. Analisis ujian t berpasangan dijalankan bagi membandingkan skor membuat keputusan kerjaya pra ujian dan pos ujian dalam kalangan peserta perempuan yang menerima intervensi modul kelompok bimbingan TPTR. Keputusan ujian pada Jadual 4.45 menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan antara skor pra ujian (M = 4.3027, SD = 0.70626) dan pos ujian (M = 5.7699, SD = 0.60987), $t(30) = -8.986$, $p < .001$.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Keputusan ini menunjukkan peningkatan yang ketara dalam kemahiran membuat keputusan kerjaya selepas intervensi diberikan kepada peserta perempuan. Peningkatan purata skor sebanyak hampir 1.47 mata ini menunjukkan bahawa modul TPTR berkesan dalam membantu peserta perempuan meningkatkan kemahiran dan keyakinan dalam membuat keputusan kerjaya mereka. Oleh itu, dapat disimpulkan bahawa intervensi kelompok bimbingan TPTR mempunyai kesan positif dan signifikan terhadap membuat keputusan kerjaya dalam kalangan peserta perempuan, sekaligus menyokong hipotesis kajian bahawa modul ini membantu memperbaiki kemahiran membuat keputusan kerjaya pelajar perempuan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.5.8 Hipotesis 33: Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Satu ujian ANOVA sehala telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pos ujian membuat keputusan antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos ujian kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.46 menunjukkan pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

Jadual 4.46

Pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Kumpulan	N	Skor min	Sisihan piawai
CDDQR Pos Kelompok Rawatan Lelaki	26	5.7330	.59368
CDDQR Pos Kelompok Rawatan Perempuan	34	5.7699	.60987
CDDQR Pos elompok Kawalan	60	5.3044	.72660
Jumlah	120	5.5292	.70003

Analisis perbandingan pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Data pos ujian pada Jadual 4.46 menunjukkan purata skor membuat keputusan kerjaya bagi kelompok rawatan lelaki adalah 5.7330 (SD = 0.59368), kelompok rawatan perempuan 5.7699 (SD = 0.60987), dan kelompok kawalan 5.3044 (SD = 0.72660). Secara keseluruhan, kelompok rawatan (lelaki dan perempuan) menunjukkan skor purata yang lebih tinggi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

berbanding kelompok kawalan, menunjukkan keberkesanan modul kelompok bimbingan TPTR dalam meningkatkan kemahiran membuat keputusan kerjaya peserta yang menerima intervensi.

Perbezaan ini akan dianalisis secara lanjut melalui ujian statistik inferensi contohnya ANCOVA atau ANOVA untuk menentukan sama ada perbezaan skor antara kelompok ini adalah signifikan secara statistik. Walaupun perbezaan purata skor antara kelompok rawatan lelaki dan perempuan adalah kecil, kedua-dua kelompok rawatan menunjukkan purata yang lebih tinggi berbanding kelompok kawalan, mencadangkan bahawa intervensi modul TPTR memberi kesan positif kepada kedua-dua jantina dalam konteks membuat keputusan kerjaya. Kesimpulannya, data pos ujian menunjukkan bahawa penggunaan modul kelompok bimbingan TPTR dapat meningkatkan tahap membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar yang menerima intervensi berbanding kelompok kawalan yang tidak menerima intervensi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.47

Ujian ANOVA Pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

CDDQR Pos Kelompok Rawatan Jantina Dan Kelompok Kawalan	Jumlah Kuasa Dua	Darjah Kebebasan	Min Kuasa Dua	Nilai F	Signifikan
Antara Kumpulan	6.082	2	3.041	6.811	.002
Dalam Kumpulan	52.234	117	.446		
Jumlah	58.316	119			

Analisis ANOVA pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Analisis ANOVA telah dijalankan untuk mengkaji perbezaan skor purata membuat keputusan kerjaya pada pos

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Keputusan pada Jadual 4.47 menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan antara ketiga-tiga kelompok tersebut, $F(2, 117) = 6.811$, $p = .002$. Nilai F yang diperoleh (6.811) dengan tahap signifikasi $p < .05$ menunjukkan bahawa intervensi modul kelompok bimbingan TPTR telah memberikan kesan yang berbeza terhadap skor membuat keputusan kerjaya peserta berdasarkan kelompok jantina dan kawalan. Secara purata, kelompok rawatan lelaki dan perempuan menunjukkan peningkatan skor membuat keputusan kerjaya yang lebih tinggi berbanding kelompok kawalan, menandakan keberkesanan intervensi tersebut dalam membantu peserta membuat keputusan kerjaya dengan lebih baik.

Untuk mengenalpasti kumpulan mana yang menunjukkan perbezaan signifikan, ujian post hoc (contohnya Bonferroni atau Tukey) perlu dijalankan. Namun begitu, keputusan ANOVA ini sudah memberi gambaran bahawa terdapat perbezaan bermakna dalam tahap membuat keputusan kerjaya selepas intervensi. Kesimpulannya, data ini menguatkan bahawa modul TPTR berupaya meningkatkan kemahiran membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar lelaki dan perempuan yang menerima intervensi berbanding kelompok kawalan.

4.5.9 Hipotesis 34: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Satu ujian ANCOVA telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos ujian kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Sementara itu covariatenya adalah kelompok pra ujian kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.48 ditunjukkan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

Jadual 4.48

Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Pemboleh ubah bersandar: Pos CESR Jantina

	Min	**Sisihan piawai**	**N**
CESR Rawatan Lelaki	3.6470	.52385	26
CESR Rawatan Perempuan	3.3537	.42572	31
CESR Kawalan	2.7815	.54925	30
Jumlah	3.1255	.62890	87

Analisis pos ujian penerokaan kerjaya berdasarkan jantina dan kelompok rawatan. Data pada Jadual 4.48 menunjukkan skor purata penerokaan kerjaya pada pos ujian bagi tiga kelompok iaitu kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan, dan kelompok kawalan. Skor purata tertinggi dicatatkan oleh kelompok rawatan lelaki (M = 3.6470, SD = 0.52385), diikuti oleh kelompok rawatan perempuan (M = 3.3537, SD = 0.42572), dan kelompok kawalan mencatat skor terendah (M = 2.7815, SD = 0.54925). Secara keseluruhan, jumlah peserta yang terlibat adalah seramai 87 orang dengan purata keseluruhan skor 3.1255 (SD = 0.62890). Keputusan ini menggambarkan bahawa intervensi modul kelompok bimbingan TPTR memberikan kesan yang positif terhadap

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

penerokaan kerjaya pelajar terutamanya dalam kelompok rawatan lelaki dan perempuan jika dibandingkan dengan kelompok kawalan. Peningkatan skor dalam kelompok rawatan lelaki dan perempuan menunjukkan bahawa intervensi tersebut dapat membantu peserta untuk lebih aktif meneroka pilihan kerjaya mereka.

Perbezaan purata ini juga mencadangkan kemungkinan wujudnya pengaruh jantina dalam keberkesanan modul TPTR, di mana kelompok lelaki dilihat menunjukkan peningkatan penerokaan kerjaya yang lebih tinggi berbanding perempuan. Walau bagaimanapun, analisis statistik lanjut seperti ANCOVA atau MANCOVA adalah diperlukan untuk mengawal kesan pemboleh ubah pra ujian dan memastikan ketepatan penafsiran ini. Secara ringkas, dapatan ini menyokong keberkesanan modul TPTR dalam meningkatkan penerokaan kerjaya dalam kalangan pelajar lelaki dan perempuan yang menerima intervensi berbanding kelompok kawalan yang tidak menerima sebarang intervensi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.49

Ujian ANCOVA modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Pemboleh ubah bersandar: Pos CESR Jantina

Sumber	Type III Sum of Squares	df	Min Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Model dibaiki	36.735[a]	3	12.245	151.328	.000	.801
Intercept	.754	1	.754	9.316	.003	.076
Pra CESR	20.953	1	20.953	258.938	.000	.696
Ujian 2	4.061	2	2.030	25.090	.000	.308

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Analisis ANCOVA modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya berdasarkan jantina. Analisis ANCOVA dijalankan untuk mengkaji kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya pada ukuran pos ujian (Pos CESR) dengan mengawal kesan skor pra ujian (Pra CESR) di kalangan tiga kelompok iaitu kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

Keputusan analisis pada Jadual 4.49 menunjukkan model ANCOVA yang dibaiki adalah signifikan, $F(3, 83) = 151.328$, $p < .001$, dengan nilai *partial eta squared* sebesar .801 yang menunjukkan model menjelaskan 80.1% varians dalam skor penerokaan kerjaya pos ujian selepas mengawal kesan pra ujian. Ini memperlihatkan kekuatan model yang tinggi dalam menerangkan perubahan yang berlaku selepas intervensi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Ujian ANCOVA mengesahkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan dalam purata penerokaan kerjaya pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan, dan kelompok kawalan setelah mengawal perbezaan skor pra ujian, $F(2, 83) = 25.090$, $p < .001$, dengan *partial eta squared* = .308, yang menunjukkan kesan intervensi adalah sederhana hingga besar. Intercept juga didapati signifikan, $F(1, 83) = 9.316$, $p = .003$, menunjukkan bahawa faktor lain selain skor pra ujian turut mempengaruhi penerokaan kerjaya.

Kesimpulannya, dapatan ini menunjukkan bahawa intervensi modul kelompok bimbingan TPTR memberi kesan positif yang signifikan dalam meningkatkan penerokaan kerjaya pelajar berdasarkan jantina dan kelompok rawatan. Penerokaan kerjaya selepas intervensi berbeza secara signifikan antara kelompok rawatan dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kawalan walaupun setelah mengambil kira perbezaan awal (pra ujian). Oleh itu, modul TPTR berkesan dalam membantu pelajar lelaki dan perempuan dalam kelompok rawatan untuk lebih aktif meneroka pilihan kerjaya mereka berbanding kelompok kawalan.

4.5.10 Hipotesis 35: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Satu ujian ANCOVA telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos ujian kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Sementara itu kovariatnya adalah kelompok pra ujian kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.50 ditunjukkan kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan**.**

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.50

Kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Pemboleh ubah bersandar: Pos CDDQR Jantina

	Min	**Sisihan piawai**	**N**
CDDQR Rawatan Lelaki	5.7330	.60754	26
CDDQR Rawatan Perempuan	5.7268	.72660	31
CDDQR Kawalan	5.3044	.59368	60
Jumlah	5.5116	.69678	117

Analisis deskriptif pos ujian membuat keputusan kerjaya berdasarkan jantina dan jenis kelompok. Analisis deskriptif dilakukan untuk meneliti perbezaan skor purata membuat keputusan kerjaya (CDDQR) pada ukuran pos ujian antara tiga kumpulan: kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan, dan kelompok kawalan. Hasil analisis pada Jadual 4.50 menunjukkan bahawa purata skor CDDQR bagi kelompok rawatan lelaki adalah 5.7330 (SP = .60754, n = 26), manakala kelompok rawatan perempuan mencatatkan purata skor 5.7268 (SP = .72660, n = 31). Kelompok kawalan pula mencatatkan skor purata yang lebih rendah iaitu 5.3044 (SP = .59368, n = 60). Secara keseluruhan, jumlah purata bagi semua kumpulan ialah 5.5116 (SP = .69678, N = 117).

Dapatan ini memberikan indikasi awal bahawa pelajar yang menerima intervensi melalui modul kelompok bimbingan TPTR, sama ada lelaki atau perempuan, menunjukkan peningkatan dalam kebolehan membuat keputusan kerjaya berbanding dengan pelajar dalam kumpulan kawalan. Perbezaan skor purata yang wujud antara kumpulan rawatan dan kawalan menunjukkan kemungkinan wujudnya kesan positif intervensi TPTR terhadap keupayaan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Namun demikian, untuk menentukan sama ada perbezaan ini adalah bermakna secara statistik, analisis lanjutan seperti ANCOVA perlu dijalankan dengan mengawal variabel pra ujian. Hal ini penting untuk memastikan bahawa perbezaan yang diperoleh bukan disebabkan oleh perbezaan awal antara kumpulan, tetapi benar-benar hasil daripada kesan intervensi yang diberikan.

Jadual 4.51

Ujian ANCOVA Kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Pemboleh ubah bersandar: Pos CDDQR Jantina

Sumber	*Type III Sum of Squares*	df	*Min Square*	F	Sig.	*Partial Eta Squared*
Model dibaiki	18.787[a]	3	6.262	18.855	.000	.334
Intercept	31.142	1	31.142	93.764	.000	.453
Pra CDDQR	13.502	1	13.502	40.652	.000	.265
Ujian 4	12.436	2	6.218	18.722	.000	.249

Analisis kovarians (ANCOVA) kesan modul TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya mengikut jantina. Satu analisis kovarians (ANCOVA) telah dijalankan untuk menilai keberkesanan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap pemboleh ubah membuat keputusan kerjaya (*Career Decision-Making Difficulties Questionnaire – Revised*, CDDQR) dalam kalangan pelajar sekolah menengah berdasarkan jantina, dengan mengawal kesan pra ujian sebagai kovariat. Hasil ANCOVA pada Jadual 4.51 menunjukkan bahawa kesan model secara keseluruhan adalah signifikan, $F(3, 113) = 18.855$, $p < .001$, dengan nilai Partial Eta Squared = .334, menunjukkan bahawa 33.4%

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

varians dalam skor *pos ujian CDDQR* dapat dijelaskan oleh model yang termasuk kumpulan rawatan dan skor pra ujian.

Kesan bagi kovariat pra ujian CDDQR juga adalah signifikan, $F(1, 113) = 40.652$, $p < .001$, dengan nilai Partial Eta Squared = .265, menandakan bahawa skor pra ujian memberi pengaruh besar terhadap skor pos ujian. Yang paling penting, analisis menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan dalam skor pos ujian CDDQR antara kumpulan rawatan dan kawalan, setelah dikawal bagi perbezaan skor pra ujian, $F(2, 113) = 18.722$, $p < .001$, Partial Eta Squared = .249. Ini menunjukkan bahawa kira-kira 24.9% daripada varians dalam membuat keputusan kerjaya selepas intervensi adalah disebabkan oleh jenis kumpulan rawatan (lelaki, perempuan, atau kawalan).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dapatan ini menunjukkan bahawa modul TPTR mempunyai kesan yang signifikan dan sederhana besar terhadap keupayaan membuat keputusan kerjaya pelajar, tanpa mengira jantina, walaupun terdapat sedikit variasi dalam skor purata antara kumpulan lelaki dan perempuan seperti yang ditunjukkan dalam analisis deskriptif sebelumnya. Secara keseluruhan, hasil ANCOVA ini menyokong keberkesanan modul TPTR dalam membantu pelajar membuat keputusan kerjaya dengan lebih berkesan, dan menunjukkan bahawa intervensi ini memberikan faedah yang setara kepada kedua-dua jantina.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.5.11 Hipotesis 36: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dan membuat keputusan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

Satu ujian MANCOVA telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan bagi penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Sementara itu kovariatnya adalah pra penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.52 menunjukkan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan menbuat keputusan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan.

Jadual 4.52

Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan menbuat keputusan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

		Min	Sisihan piawai	N
MANCOVA Pos CESR Jantina	Rawatan Lelaki	3.3537	.52385	26
	Rawatan Perempuan	3.6470	.54925	31
	Kawalan	2.7815	.42572	60
	Jumlah	3.1255	.62890	117
MANCOVA Pos CDDQR Jantina	Rawatan Lelaki	5.7268	.60754	26
	Rawatan Perempuan	5.7330	.72660	31
	Kawalan	5.3044	.59368	60
	Jumlah	5.5116	.69678	117

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Analisis deskriptif skor purata terlaras (adjusted means) penerokaan dan membuat keputusan kerjaya mengikut jantina dan kumpulan. Jadual deskriptif pada Jadual 4.52 menunjukkan skor min dan sisihan piawai bagi pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya (CESR) dan membuat keputusan kerjaya (CDDQR) bagi kumpulan rawatan lelaki, rawatan perempuan dan kumpulan kawalan selepas intervensi modul kelompok bimbingan TPTR.

Skor purata penerokaan kerjaya adalah paling tinggi dalam kalangan peserta kelompok rawatan perempuan (M = 3.6470, SP = 0.54925), diikuti oleh kelompok rawatan lelaki (M = 3.3537, SP = 0.52385). Sementara itu, peserta dalam kumpulan kawalan mencatat skor purata yang paling rendah (M = 2.7815, SP = 0.42572). Jumlah keseluruhan purata bagi semua kumpulan adalah M = 3.1255 (SP = 0.62890). Perbezaan skor ini mencadangkan bahawa intervensi modul TPTR memberi kesan positif terhadap tahap penerokaan kerjaya, dengan impak yang lebih ketara dalam kalangan pelajar perempuan berbanding lelaki. Kumpulan kawalan yang tidak menerima intervensi mencatatkan skor yang jauh lebih rendah.

Bagi dimensi membuat keputusan kerjaya, skor purata dalam kalangan kelompok rawatan perempuan (M = 5.7330, SP = 0.72660) dan kelompok rawatan lelaki (M = 5.7268, SP = 0.60754) hampir serupa dan jauh lebih tinggi berbanding kumpulan kawalan (M = 5.3044, SP = 0.59368). Purata keseluruhan bagi semua kumpulan adalah M = 5.5116 (SP = 0.69678). Data ini menunjukkan bahawa modul TPTR membantu meningkatkan kebolehan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar, tanpa perbezaan yang ketara antara jantina. Walaupun kumpulan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kawalan turut menunjukkan skor sederhana tinggi, tahap peningkatan tidak setanding dengan kumpulan rawatan.

Kesimpulan interpretatif, analisis deskriptif menunjukkan bahawa pelajar yang mengikuti modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) mencatat skor yang lebih tinggi dalam kedua-dua aspek penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya berbanding pelajar dalam kumpulan kawalan. Kesan intervensi adalah jelas dan positif bagi kedua-dua jantina, walaupun sedikit perbezaan min antara lelaki dan perempuan dicatat dalam dimensi penerokaan kerjaya

Jadual 4.53

Ujian MANCOVA Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan dan kelompok kawalan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

	Nilai	F	Hipotesis df	Ralat df	Sig.	Partial Eta Square
Intercept	.699	23.880[b]	2.000	111.000	.000	.301
MANCOVA Pra CESR Jantina	.293	134.130[b]	2.000	111.000	.000	.707
MANCOVA Pra CDDQR Jantina	.708	22.845[b]	2.000	111.000	.000	.292
	.516	21.781[b]	4.000	222.000	.000	.282

Keputusan ujian MANCOVA kesan modul TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya mengikut jantina. Satu ujian Multivariate Analysis of Covariance (MANCOVA) telah dijalankan untuk menilai kesan intervensi modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) terhadap dua pemboleh ubah bersandar, iaitu penerokaan kerjaya (CESR) dan membuat keputusan kerjaya (CDDQR), selepas mengambil kira skor pra ujian sebagai kovariat. Analisis ini

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dijalankan ke atas tiga kumpulan: kelompok rawatan lelaki, kelompok rawatan perempuan, dan kelompok kawalan.

Keputusan MANCOVA pada Jadual 4.53 menunjukkan terdapat kesan utama yang signifikan secara statistik bagi kumpulan terhadap gabungan kedua-dua pemboleh ubah bersandar, selepas mengawal skor pra ujian, $F(4, 222) = 21.781$, $p < .001$, partial $\eta^2 = .282$. Ini menunjukkan bahawa sekurang-kurangnya satu daripada pemboleh ubah bersandar (penerokaan kerjaya atau membuat keputusan kerjaya) berbeza secara signifikan antara kumpulan selepas pengaruh kovariat dikawal.

Tambahan itu, keputusan ujian menunjukkan bahawa pra CESR memberi sumbangan yang signifikan terhadap skor pos CESR, $F(2, 111) = 134.130$, $p < .001$, partial $\eta^2 = .707$, manakala pra CDDQR juga mempunyai kesan yang signifikan terhadap skor pos CDDQR, $F(2, 111) = 22.845$, $p < .001$, partial $\eta^2 = .292$. Nilai partial eta squared (η^2) yang tinggi menunjukkan bahawa sumbangan kovariat adalah besar, dan oleh itu, penggunaan MANCOVA adalah sesuai untuk menilai kesan sebenar intervensi.

Nilai partial $\eta^2 = .282$ bagi kesan utama kumpulan adalah bersaiz sederhana hingga besar (Cohen, 1988), sekali gus menunjukkan bahawa modul TPTR mempunyai kesan yang kukuh terhadap pencapaian dalam aspek penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya, walaupun setelah mengambil kira skor awal pelajar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesimpulan Interpretatif, dapatan ini menyokong hipotesis bahawa modul kelompok bimbingan TPTR memberi kesan positif yang signifikan terhadap perkembangan penerokaan kerjaya dan kemahiran membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar sekolah menengah, berbanding pelajar yang tidak menerima intervensi. Analisis lanjut secara univariat (ANCOVA) dan ujian pos hoc diperlukan untuk mengenal pasti secara spesifik kumpulan yang menunjukkan perbezaan yang signifikan.

4.6 Persoalan kajian ketiga

Adakah kesan tahap sosioekonomi dan interaksi antara tahap sosioekonomi mempengaruhi kesan rawatan terhadap pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan? Faktor tahap sosioekonomi (SES) memainkan peranan penting dalam pembentukan kerjaya pelajar, khususnya dalam proses penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Pelajar daripada latar belakang sosioekonomi yang berbeza mungkin mempunyai akses, aspirasi, dan sokongan yang tidak seimbang, yang seterusnya boleh mempengaruhi bagaimana mereka bertindak balas terhadap intervensi bimbingan kerjaya. Justeru, kajian ini turut meneliti sama ada tahap sosioekonomi memberi kesan terhadap keberkesanan modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR), serta sama ada terdapat interaksi antara tahap sosioekonomi dan rawatan terhadap pencapaian dalam pemboleh ubah bersandar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Melalui analisis statistik Multivariate Analysis of Covariance (MANCOVA), kajian ini menguji kesan utama tahap sosioekonomi dan interaksinya dengan jenis rawatan dalam kalangan murid yang menerima intervensi. Pemerhatian ini adalah penting untuk menilai keberkesanan sejagat modul TPTR, dan sama ada pendekatan bimbingan yang sama sesuai digunakan tanpa mengira latar belakang ekonomi pelajar, atau sebaliknya memerlukan penyesuaian yang lebih bersasar. Sekiranya wujud interaksi yang signifikan, ia akan memberikan implikasi penting terhadap dasar pelaksanaan program bimbingan kerjaya yang lebih adil dan inklusif.

.

4.6.1 Hipotesis 37: Tidak terdapat perbedaan signifikan pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Satu ujian ANOVA sehala telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.54 menunjukkan pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.54

Pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Kumpulan	N	Skor min	Sisihan piawai
CESR Pra Kelompok Rawatan Sosioekonomi Sederhana	23	3.0357	.34893
CESR Pra Kelompok Rawatan Sosioekonomi Rendah	37	2.9981	.44384
CESR Pra Elompok Kawalan	60	2.6827	.50824
Jumlah	120	2.8476	.48760

Analisis pra ujian penerokaan kerjaya berdasarkan kumpulan. Satu analisis deskriptif telah dijalankan bagi meneliti perbezaan skor purata penerokaan kerjaya sebelum intervensi (pra ujian) antara tiga kumpulan iaitu kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah, dan kelompok kawalan. Hasil dapatan pada Jadual 4.54 menunjukkan bahawa peserta dalam kelompok rawatan sosioekonomi sederhana mencatatkan skor min tertinggi bagi penerokaan kerjaya (M = 3.04, SP = 0.35), diikuti oleh kelompok rawatan sosioekonomi rendah (M = 3.00, SP = 0.44), dan kelompok kawalan (M = 2.68, SP = 0.51).

Skor purata keseluruhan bagi semua kumpulan adalah 2.85 (SP = 0.49). Perbezaan dalam skor purata ini mencadangkan bahawa terdapat sedikit variasi tahap penerokaan kerjaya antara kumpulan sebelum pelaksanaan intervensi. Secara deskriptif, peserta daripada kumpulan rawatan menunjukkan tahap penerokaan kerjaya yang lebih tinggi berbanding kumpulan kawalan sebelum intervensi dimulakan. Walau bagaimanapun, bagi menentukan sama ada perbezaan ini adalah signifikan secara statistik, analisis lanjut seperti ujian ANOVA atau ANCOVA diperlukan bagi mengawal pemboleh ubah pengganggu dan menguji kesan intervensi dengan lebih tepat.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.55

Ujian ANOVA Pra ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

CESR Pra Kelompok Rawatan Sosioekonomi Dan Kelompok Kawalan	Jumlah Kuasa Dua	Darjah Kebebasan	Min Kuasa Dua	Nilai F	Signifikan
Antara Kumpulan	3.282	2	1.641	7.678	.001
Dalam Kumpulan	25.010	117	.214		
Jumlah	28.293	119			

Analisis varians (ANOVA) pra ujian penerokaan kerjaya berdasarkan kumpulan. Satu analisis varians satu hala (ANOVA) telah dijalankan bagi menilai sama ada terdapat perbezaan yang signifikan dalam skor pra ujian penerokaan kerjaya antara tiga kumpulan kajian, iaitu kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah, dan kelompok kawalan. Keputusan ujian pada Jadual 4.55 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kumpulan dalam skor pra ujian penerokaan kerjaya, $F(2, 117) = 7.678$, $p = .001$. Ini menunjukkan bahawa tahap penerokaan kerjaya sebelum intervensi adalah tidak seragam antara kumpulan.

Jadual ANOVA memperlihatkan bahawa variasi antara kumpulan menyumbang secara signifikan kepada keseluruhan variasi skor penerokaan kerjaya ($SS = 3.282$, $MS = 1.641$), berbanding variasi dalam kumpulan ($SS = 25.010$, $MS = 0.214$). Nilai F yang tinggi dan tahap signifikan yang rendah ($p < .01$) menunjukkan bahawa sekurang-kurangnya satu daripada kumpulan berbeza secara signifikan dari yang lain dari segi skor penerokaan kerjaya sebelum intervensi. Oleh itu, memandangkan terdapat perbezaan yang signifikan dalam skor asas (pra ujian) antara kumpulan, adalah wajar

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

untuk mengawal nilai pra ujian dalam analisis seterusnya melalui pendekatan *Analysis of Covariance* (ANCOVA), bagi memastikan kesan sebenar intervensi terhadap penerokaan kerjaya dapat dikenalpasti dengan lebih tepat.

4.6.2 Hipotesis 38: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min antara antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian kelompok rawatan sosioekonomi sederhana dan pos ujian kelompok rawatan sosioekonomi sederhana. Dalam Jadual 4.56 menunjukkan pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.56

Pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana

CESR Rawatan Sosioekonomi Sederhana	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	23	3.0357	.34893	-3.894	.000
Pos Ujian	23	3.5373	.50970		

Perbandingan skor pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya bagi kelompok rawatan sosioekonomi sederhana. Satu ujian *t* sampel berpasangan (*paired-samples t-test*) telah dijalankan bagi menentukan sama ada terdapat perbezaan yang signifikan dalam tahap penerokaan kerjaya sebelum dan selepas intervensi dalam alangan peserta daripada

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kelompok rawatan sosioekonomi sederhana. Keputusan analisis pada Jadual 4.56 menunjukkan peningkatan yang signifikan secara statistik dalam skor penerokaan kerjaya selepas intervensi (M = 3.54, SP = 0.51) berbanding sebelum intervensi (M = 3.04, SP = 0.35), $t(22) = -3.894$, $p < .001$. Ini menunjukkan bahawa intervensi yang dilaksanakan melalui modul TPTR memberikan kesan positif terhadap peningkatan tahap penerokaan kerjaya dalam kalangan pelajar daripada latar belakang sosioekonomi sederhana. Peningkatan min skor yang ketara selepas intervensi mencadangkan bahawa pendekatan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti yang digunakan dalam modul ini berupaya meningkatkan kesedaran kendiri dan proses penerokaan kerjaya pelajar dengan berkesan. Keputusan ini menyokong keberkesanan intervensi terhadap dimensi penerokaan kerjaya dalam kalangan kumpulan ini.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.6.3 Hipotesis 39: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah

Satu ujian-t bebas telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min antara antara pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan pos ujian kelompok rawatan sosioekonomi rendah. Pada Jadual 4.57 ditunjukkan pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.57

Pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah

CESR Rawatan Sosioekonomi Rendah	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	37	2.9981	.44384	-4.593	.000
Pos Ujian	37	3.4942	.48449		

Perbandingan skor pra ujian dan pos ujian penerokaan kerjaya bagi kelompok rawatan sosioekonomi rendah. Bagi menilai keberkesanan intervensi terhadap penerokaan kerjaya dalam kalangan pelajar daripada latar belakang sosioekonomi rendah, satu ujian *t* sampel berpasangan (*paired-samples t-test*) telah dijalankan bagi membandingkan skor pra ujian dan pos ujian. Keputusan analisis pada Jadual 4.57 menunjukkan bahawa terdapat peningkatan yang signifikan secara statistik dalam skor penerokaan kerjaya selepas intervensi (M = 3.49, SP = 0.48) berbanding sebelum intervensi (M = 3.00, SP = 0.44), $t(36) = -4.593$, $p < .001$.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dapatan ini menunjukkan bahawa intervensi menerusi modul bimbingan kelompok berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) memberi kesan yang positif dan signifikan dalam meningkatkan tahap penerokaan kerjaya peserta dalam kelompok sosioekonomi rendah. Peningkatan min skor yang ketara ini menunjukkan bahawa intervensi yang dijalankan berjaya membantu pelajar dalam mengenal pasti pilihan kerjaya, memperluas pengetahuan tentang diri dan pekerjaan, serta menggalakkan proses reflektif dalam membuat keputusan berkaitan kerjaya. Hal ini sekali gus mencerminkan keberkesanan pendekatan TPTR dalam menyokong pelajar daripada latar belakang sosioekonomi yang lebih mencabar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.6.4 Hipotesis 40: Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Satu ujian ANOVA sehala telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos ujian kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.58 menunjukkan pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.58

Pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Kumpulan	N	Skor min	Sisihan piawai
CESR Pos Kelompok Rawatan Sosioekonomi Sederhana	23	3.5373	.50970
CESR Pos Kelompok Rawatan Sosioekonomi Rendah	37	3.4942	.48449
CESR Pos Elompok Kawalan	60	2.7815	.54925
Jumlah	120	3.1461	.63472

Analisis deskriptif pos ujian penerokaan kerjaya berdasarkan kumpulan. Satu analisis deskriptif telah dijalankan bagi menilai tahap penerokaan kerjaya selepas intervensi (pos ujian) dalam kalangan peserta daripada tiga kumpulan kajian iaitu kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah, dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kelompok kawalan. Keputusan pada Jadual 4.58 menunjukkan bahawa skor min penerokaan kerjaya tertinggi dicatatkan oleh peserta daripada kelompok rawatan sosioekonomi sederhana (M = 3.54, SP = 0.51), diikuti oleh kelompok rawatan sosioekonomi rendah (M = 3.49, SP = 0.48), manakala kumpulan kawalan mencatatkan skor min yang paling rendah (M = 2.78, SP = 0.55). Skor purata keseluruhan bagi semua peserta adalah M = 3.15, SP = 0.63.

Dapatan ini menunjukkan peningkatan skor penerokaan kerjaya yang ketara dalam kalangan kumpulan rawatan berbanding kumpulan kawalan, yang tidak menerima intervensi. Secara deskriptif, hasil ini mencadangkan bahawa intervensi bimbingan kelompok berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) berpotensi memberikan kesan positif dalam meningkatkan tahap penerokaan kerjaya pelajar, terutamanya bagi mereka daripada latar belakang sosioekonomi rendah dan sederhana. Walau bagaimanapun, untuk menentukan sama ada perbezaan ini adalah signifikan secara statistik, analisis inferensi seperti ANOVA atau ANCOVA perlu dijalankan. Sekiranya perbezaan pada tahap pra ujian wujud, penggunaan ANCOVA adalah lebih sesuai bagi mengawal pemboleh ubah pengganggu dan menilai kesan bersih intervensi.

Jadual 4.59

Ujian ANOVA Pos ujian penerokaan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

CESR Pos Kelompok Rawatan Sosioekonomi Dan Kelompok Kawalan	Jumlah Kuasa Dua	Darjah Kebebasan	Min Kuasa Dua	Nilai F	Signifikan
Antara Kumpulan	15.977	2	7.988	29.240	.000
Dalam Kumpulan	31.964	117	.273		
Jumlah	47.941	119			

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Analisis varians (ANOVA) pos ujian penerokaan kerjaya berdasarkan kumpulan. Satu analisis varians satu hala (ANOVA) telah dijalankan untuk menentukan sama ada terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik dalam skor pos ujian penerokaan kerjaya antara tiga kumpulan kajian, iaitu kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah, dan kelompok kawalan. Keputusan ujian pada Jadual 4.59 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan antara kumpulan dalam skor penerokaan kerjaya selepas intervensi, $F(2, 117) = 29.240$, $p < .001$. Ini menunjukkan bahawa tahap penerokaan kerjaya peserta selepas intervensi adalah berbeza secara signifikan bergantung kepada kumpulan yang disertai.

Varians antara kumpulan menyumbang sebanyak 15.977 kepada jumlah varians, dengan min kuasa dua (*MS*) sebanyak 7.988. Sementara itu, varians dalam kumpulan menyumbang sebanyak 31.964 dengan $MS = 0.273$. Nilai *F* yang tinggi dan tahap signifikan yang sangat rendah menunjukkan bahawa perbezaan yang diperoleh bukan disebabkan oleh kebarangkalian semata-mata, tetapi berkemungkinan besar disebabkan oleh kesan intervensi. Secara keseluruhannya, keputusan ini menyokong keberkesanan intervensi bimbingan kelompok berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) dalam meningkatkan penerokaan kerjaya, terutamanya apabila dibandingkan dengan kumpulan kawalan yang tidak menerima intervensi. Untuk mengenal pasti secara spesifik kumpulan mana yang berbeza secara signifikan, analisis lanjutan seperti ujian *post hoc* (contohnya, ujian Tukey) adalah disyorkan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.6.5 Hipotesis 41: Tidak terdapat perbezaan signifikan pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Satu ujian ANOVA sehala telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Merujuk kepada Jadual 4.60 menunjukkan pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.60

Pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Kumpulan	N	Skor min	Sisihan piawai
CDDQR Pra Kelompok Rawatan Sosioekonomi Sederhana	23	4.2801	.65670
CDDQR Pra Kelompok Rawatan Sosioekonomi Rendah	37	4.4348	.68136
CDDQR Pra Kelompok Kawalan	60	4.9093	.74677
Jumlah	120	4.6424	.75588

Analisis deskriptif pra ujian membuat keputusan kerjaya berdasarkan kumpulan. Analisis deskriptif dijalankan bagi menilai tahap membuat keputusan kerjaya sebelum intervensi (pra ujian) dalam kalangan peserta daripada tiga kumpulan iaitu kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah, dan kelompok kawalan. Hasil dapatan pada Jadual 4.60 menunjukkan bahawa skor min

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

membuat keputusan kerjaya tertinggi dicatatkan oleh kelompok kawalan (M = 4.91, SP = 0.75), diikuti oleh kelompok rawatan sosioekonomi rendah (M = 4.43, SP = 0.68), dan kelompok rawatan sosioekonomi sederhana mencatatkan skor min terendah (M = 4.28, SP = 0.66). Purata skor keseluruhan bagi semua kumpulan adalah M = 4.64 dengan sisihan piawai 0.76. Secara deskriptif, hasil ini menunjukkan bahawa tahap membuat keputusan kerjaya pada peringkat pra ujian adalah lebih tinggi dalam kumpulan kawalan berbanding kumpulan rawatan. Namun, untuk mengesahkan sama ada perbezaan skor antara kumpulan adalah signifikan secara statistik, analisis lanjut seperti ANOVA diperlukan. Sekiranya wujud perbezaan asas pada pra ujian, penggunaan ANCOVA dalam analisis pos ujian adalah penting untuk mengawal kesan pemboleh ubah pra ujian.

Jadual 4.61

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Ujian ANOVA Pra ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

CDDQR Pra Kelompok Rawatan Sosioekonomi Dan Kelompok Kawalan	Jumlah Kuasa Dua	Darjah Kebebasan	Min Kuasa Dua	Nilai F	Signifikan
Antara Kumpulan	8.889	2	4.444	8.798	.000
Dalam Kumpulan	59.103	117	.505		
Jumlah	67.991	119			

Analisis varians (ANOVA) pra ujian membuat keputusan kerjaya berdasarkan kumpulan. Satu analisis varians satu hala (ANOVA) telah dijalankan untuk menilai sama ada terdapat perbezaan yang signifikan dalam skor pra ujian membuat keputusan kerjaya antara tiga kumpulan kajian, iaitu kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah, dan kelompok kawalan. Keputusan analisis pada Jadual 4.61 menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

statistik antara kumpulan dalam skor pra ujian membuat keputusan kerjaya, $F(2, 117) = 8.798$, $p < .001$.

Ini menunjukkan bahawa tahap membuat keputusan kerjaya pada peringkat pra intervensi berbeza secara signifikan antara kumpulan yang disertai. Jumlah kuasa dua antara kumpulan ialah 8.889 dengan min kuasa dua 4.444, manakala jumlah kuasa dua dalam kumpulan ialah 59.103 dengan min kuasa dua 0.505. Nilai *F* yang signifikan ini menunjukkan bahawa perbezaan skor antara kumpulan bukan disebabkan oleh kebarangkalian semata-mata, tetapi mencerminkan variasi sebenar dalam tahap membuat keputusan kerjaya peserta sebelum intervensi. Memandangkan terdapat perbezaan yang signifikan pada tahap pra ujian, adalah penting untuk menggunakan analisis *covariance* (ANCOVA) dalam analisis pos ujian bagi mengawal perbezaan asas ini dan menilai kesan sebenar intervensi terhadap membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.6.6 Hipotesis 42: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana

Satu ujian-t test telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min antara antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian kelompok rawatan sosioekonomi sederhana dan pos ujian kelompok rawatan sosioekonomi sederhana. Dalam Jadual 4.62 menunjukkan pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.62

Pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana

CDDQR Rawatan Sosioekonomi Sederhana	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	23	4.2801	.65670	-7.615	.000
Pos Ujian	23	5.7430	.64622		

Perbandingan skor pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya bagi kelompok rawatan sosioekonomi sederhana. Satu ujian *t* sampel berpasangan (*paired-samples t-test*) telah dijalankan untuk menilai sama ada terdapat perubahan yang signifikan dalam skor membuat keputusan kerjaya sebelum dan selepas intervensi dalam kalangan peserta daripada kelompok rawatan sosioekonomi sederhana. Keputusan pada Jadual 4.62 menunjukkan peningkatan yang signifikan secara statistik dalam skor membuat keputusan kerjaya selepas intervensi (M = 5.74, SP = 0.65) berbanding sebelum intervensi (M = 4.28, SP = 0.66), $t(22) = -7.615$, $p < .001$.

Dapatan ini menandakan bahawa intervensi modul bimbingan kelompok berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) memberi impak positif yang ketara terhadap peningkatan kemahiran membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar daripada latar belakang sosioekonomi sederhana. Peningkatan min skor yang ketara ini menunjukkan bahawa peserta mampu meningkatkan keupayaan mereka dalam mengenalpasti, menilai dan membuat pilihan berkaitan kerjaya selepas menerima intervensi. Oleh itu, intervensi TPTR terbukti berkesan dalam membantu pelajar mengatasi cabaran dalam proses membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.6.7 Hipotesis 43: Tidak terdapat perbezaan signifikan antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah

Satu ujian-t test telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min antara antara pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah. Pada Analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pra ujian kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan pos ujian kelompok rawatan sosioekonomi rendah. Pada Jadual 4.63 ditunjukkan pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah.

Jadual 4.63

Pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi rendah

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

CDDQR Rawatan Sosioekonomi Rendah	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Tahap signifikan
Pra Ujian	37	4.4348	.68136	-9.044	.000
Pos Ujian	37	5.7607	.57527		

Perbandingan skor pra ujian dan pos ujian membuat keputusan kerjaya bagi kelompok rawatan sosioekonomi rendah. Satu ujian *t* sampel berpasangan (*paired-samples t-test*) telah dijalankan untuk mengkaji sama ada terdapat perubahan yang signifikan dalam skor membuat keputusan kerjaya sebelum dan selepas intervensi dalam kalangan peserta daripada kelompok rawatan sosioekonomi rendah.

Keputusan analisis pada Jadual 4.63 menunjukkan peningkatan yang signifikan secara statistik dalam skor membuat keputusan kerjaya selepas intervensi (M = 5.76, SP = 0.58) berbanding sebelum intervensi (M = 4.43, SP = 0.68), $t(36)$ = -9.044, $p <$

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

.001. Dapatan ini menunjukkan bahawa intervensi modul bimbingan kelompok berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) memberikan kesan positif yang kuat terhadap peningkatan kemahiran membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar daripada latar belakang sosioekonomi rendah.

Peningkatan min skor yang signifikan mencerminkan keberkesanan intervensi dalam membantu peserta meningkatkan tahap keyakinan dan keupayaan mereka dalam proses membuat keputusan berkaitan kerjaya. Ini mengukuhkan peranan modul TPTR sebagai alat bantu yang berkesan dalam pembangunan kemahiran membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar yang menghadapi cabaran sosioekonomi.

4.6.8 Hipotesis 44: Tidak terdapat perbezaan signifikan pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Satu ujian ANOVA sehala telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan yang signifikan dalam bacaan min pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos ujian kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Oleh itu, Jadual 4.64 menunjukkan pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.64

Pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Kumpulan	N	Skor min	Sisihan piawai
CDDQR Pos Kelompok Rawatan Sosioekonomi Sederhana	23	5.7430	.64622
CDDQR Pos Kelompok Rawatan Sosioekonomi Rendah	37	5.7607	.57527
CDDQR Pos Kelompok Kawalan	60	5.3044	.72660
Jumlah	120	5.5292	.70003

Analisis deskriptif pos ujian membuat keputusan kerjaya berdasarkan kumpulan. Analisis deskriptif telah dijalankan untuk menilai tahap membuat keputusan kerjaya selepas intervensi (pos ujian) dalam kalangan peserta daripada tiga kumpulan kajian, iaitu kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah, dan kelompok kawalan. Keputusan pada Jadual 4.64 menunjukkan skor min membuat keputusan kerjaya tertinggi dicatatkan oleh kelompok rawatan sosioekonomi rendah (M = 5.76, SP = 0.58), diikuti oleh kelompok rawatan sosioekonomi sederhana (M = 5.74, SP = 0.65), manakala kelompok kawalan mencatatkan skor min yang sedikit lebih rendah (M = 5.30, SP = 0.73). Purata skor keseluruhan bagi semua peserta adalah M = 5.53 dengan sisihan piawai 0.70.

Dapatan ini menunjukkan bahawa intervensi yang dijalankan dalam kelompok rawatan sosioekonomi sederhana dan rendah berupaya meningkatkan skor membuat keputusan kerjaya berbanding kelompok kawalan yang tidak menerima intervensi. Perbezaan skor ini secara deskriptif menggambarkan kesan positif intervensi terhadap peningkatan kemahiran membuat keputusan kerjaya peserta. Untuk mengesahkan sama ada perbezaan ini signifikan secara statistik, analisis inferensi seperti ANOVA atau

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ANCOVA adalah diperlukan bagi memastikan kesan intervensi dapat dinilai dengan tepat selepas mengawal perbezaan pra ujian.

Jadual 4.65

Ujian ANOVA Pos ujian membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

CDDQR Pos Rawatan Sosioekonomi Dan Kelompok Kawalan	Jumlah Kuasa Dua	Darjah Kebebasan	Min Kuasa Dua	Nilai F	Signifikan
Antara Kumpulan	6.066	2	3.033	6.792	.002
Dalam Kumpulan	52.249	117	.447		
Jumlah	58.316	119			

Analisis varians (ANOVA) pos ujian membuat keputusan kerjaya berdasarkan kumpulan. Satu analisis varians satu hala (ANOVA) telah dijalankan untuk menilai sama ada terdapat perbezaan yang signifikan dalam skor pos ujian membuat keputusan kerjaya antara tiga kumpulan kajian, iaitu kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah, dan kelompok kawalan. Keputusan ujian pada Jadual 4.65 menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kumpulan dalam skor membuat keputusan kerjaya selepas intervensi, $F(2, 117) = 6.792$, $p = .002$. Ini menandakan bahawa tahap membuat keputusan kerjaya peserta selepas intervensi berbeza secara signifikan mengikut kumpulan yang disertai.

Jumlah kuasa dua antara kumpulan adalah 6.066 dengan min kuasa dua 3.033, manakala jumlah kuasa dua dalam kumpulan ialah 52.249 dengan min kuasa dua 0.447. Nilai *F* yang signifikan ini menunjukkan bahawa perbezaan skor antara kumpulan bukan disebabkan oleh kebarangkalian sahaja, tetapi mencerminkan perbezaan sebenar dalam keberkesanan intervensi. Dapatan ini menunjukkan bahawa intervensi yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

diberikan kepada kelompok rawatan sosioekonomi sederhana dan rendah memberi kesan yang lebih positif terhadap peningkatan kemahiran membuat keputusan kerjaya berbanding kelompok kawalan yang tidak menerima intervensi. Analisis lanjut seperti ujian *post hoc* (contohnya ujian Tukey) disarankan untuk mengenal pasti kumpulan yang berbeza secara signifikan.

4.6.9 Hipotesis 45: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Satu ujian ANCOVA telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Sementara itu kovariatnya adalah kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.66 ditunjukkan kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.66

Kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Pemboleh ubah bersandar: Pos CESR Sosioekonomi

	Min	**Std. Deviation**	**N**
CESR rawatan sosioekonomi rendah	3.4942	.48449	37
CESR rawatan sosioekonomi sederhana	3.5373	.50970	23
CESR kawalan	2.7815	.54925	60
Jumlah	3.1461	.63472	120

Analisis deskriptif pos ujian penerokaan kerjaya berdasarkan kumpulan. Analisis deskriptif telah dijalankan untuk menilai tahap penerokaan kerjaya selepas intervensi (pos ujian) dalam kalangan peserta daripada tiga kumpulan, iaitu kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah, dan kelompok kawalan. Hasil pada Jadual 4.66 menunjukkan bahawa kelompok rawatan sosioekonomi sederhana mencatatkan skor min penerokaan kerjaya tertinggi selepas intervensi (M = 3.54, SP = 0.51), diikuti oleh kelompok rawatan sosioekonomi rendah (M = 3.49, SP = 0.48). Kelompok kawalan pula mencatatkan skor min yang lebih rendah, iaitu M = 2.78 dengan sisihan piawai 0.55. Purata skor keseluruhan bagi semua peserta adalah M = 3.15 dengan sisihan piawai 0.63.

Secara deskriptif, dapatan ini menunjukkan bahawa intervensi bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti (TPTR) telah meningkatkan tahap penerokaan kerjaya dalam kalangan peserta daripada kedua-dua kelompok rawatan sosioekonomi berbanding kelompok kawalan yang tidak menerima intervensi. Perbezaan purata ini menggambarkan keberkesanan intervensi TPTR dalam membantu pelajar mengembangkan kesedaran dan maklumat berkaitan pilihan kerjaya mereka. Untuk

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menilai secara statistik sama ada perbezaan skor antara kumpulan adalah signifikan, analisis lanjut seperti ANOVA atau ANCOVA diperlukan.

Jadual 4.67

Ujian ANCOVA kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Pemboleh ubah bersandar: Pos CESR Sosioekonomi

Sumber	***Type III Sum of Squares***	***df***	***Min Square***	***F***	***Sig.***	***Partial Eta Squared***
Model dibetulkan	37.251[a]	3	12.417	134.743	.000	.777
Intercept	1.007	1	1.007	10.925	.001	.086
Pra CESR Sosioekonomi	21.275	1	21.275	230.859	.000	.666
Ujian 5	4.794	2	2.397	26.012	.000	.310

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Analisis ANCOVA keberkesanan kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya. Satu analisis kovarian (ANCOVA) telah dijalankan untuk menilai perbezaan skor pos ujian penerokaan kerjaya antara tiga kelompok kajian (rawatan sosioekonomi sederhana, rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan), dengan mengawal skor pra ujian penerokaan kerjaya sebagai kovariat.

Keputusan pada Jadual 4.67 menunjukkan bahawa model ANCOVA adalah signifikan, $F(3, 116) = 134.743$, $p < .001$, dengan kesan model yang sangat besar, seperti yang ditunjukkan oleh nilai *Partial Eta Squared* = .777. Ini menandakan bahawa model ANCOVA menerangkan sebanyak 77.7% varians dalam skor pos ujian penerokaan kerjaya selepas mengawal perbezaan pra ujian. Intercept juga menunjukkan kesan yang signifikan, $F(1, 116) = 10.925$, $p = .001$, menandakan nilai asas yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

penting dalam model. Kovariat iaitu skor pra ujian penerokaan kerjaya mempunyai kesan yang sangat signifikan ke atas skor pos ujian, $F(1, 116) = 230.859$, $p < .001$, dengan nilai *Partial Eta Squared* = .666, menunjukkan bahawa skor pra ujian menjelaskan sebanyak 66.6% variasi dalam skor pos ujian.

Lebih penting lagi, terdapat perbezaan signifikan antara kelompok kajian dalam skor pos ujian penerokaan kerjaya selepas mengawal pra ujian, $F(2, 116) = 26.012$, $p < .001$, dengan kesan sederhana hingga besar berdasarkan *Partial Eta Squared* = .310. Ini membuktikan bahawa intervensi bimbingan TPTR memberikan impak yang ketara terhadap peningkatan penerokaan kerjaya peserta, berbanding kelompok kawalan. Kesimpulannya, intervensi kelompok bimbingan TPTR menunjukkan keberkesanan yang signifikan dalam meningkatkan tahap penerokaan kerjaya dalam kalangan pelajar dari latar belakang sosioekonomi sederhana dan rendah selepas mengawal perbezaan pra ujian

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.6.10 Hipotesis 46: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Satu ujian ANCOVA telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Sementara itu covariatenya adalah

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Analisis seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 4.68 modul kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

Jadual 4.68

Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Pemboleh ubah bersandar: Pos CESR Sosioekonomi

	Min	**Sisihan piawai**	**N**
CDDQR rawatan sosioekonomi rendah	5.7607	.57527	37
CDDQR rawatan sosioekonomi sederhana	5.7430	.64622	23
CDDQR kawalan	5.3044	.72660	60
Jumlah	5.5292	.70003	120

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Analisis deskriptif pos ujian membuat keputusan kerjaya berdasarkan kumpulan. Analisis deskriptif pada Jadual 4.68 menunjukkan skor min membuat keputusan kerjaya selepas intervensi (pos ujian) bagi tiga kelompok kajian, iaitu kelompok rawatan sosioekonomi rendah, kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, dan kelompok kawalan. Kelompok rawatan sosioekonomi rendah mencatatkan skor min tertinggi ($M = 5.76$, $SP = 0.58$), diikuti oleh kelompok rawatan sosioekonomi sederhana ($M = 5.74$, $SP = 0.65$). Kelompok kawalan pula mencatatkan skor min yang lebih rendah iaitu $M = 5.30$ dengan sisihan piawai 0.73. Secara keseluruhan, purata skor bagi semua peserta adalah $M = 5.53$ dengan sisihan piawai 0.70.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dapatan ini secara deskriptif menggambarkan bahawa intervensi modul kelompok bimbingan TPTR berupaya meningkatkan tahap kemahiran membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar daripada kedua-dua kelompok rawatan sosioekonomi berbanding kelompok kawalan yang tidak menerima intervensi. Perbezaan skor ini memberi indikasi awal bahawa modul TPTR memberikan kesan positif terhadap peningkatan membuat keputusan kerjaya. Untuk menentukan sama ada perbezaan antara kumpulan ini adalah signifikan secara statistik, analisis inferensi lanjut seperti ANCOVA dengan kawalan skor pra ujian adalah disarankan.

Jadual 4.69

Ujian ANCOVA Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pemboleh ubah bersandar: Pos CESR Sosioekonomi

Sumber	*Type III Sum of Squares*	df	*Min Square*	F	Sig.	*Partial Eta Squared*
Model dibaiki	21.034[a]	3	7.011	21.815	.000	.361
Intercept	30.684	1	30.684	95.470	.000	.451
Pra CDDQR Sosioekonomi	14.968	1	14.968	46.571	.000	.286
Ujian 6	13.533	2	6.767	21.054	.000	.266

Analisis ANCOVA keberkesanan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya. Satu analisis kovarian (ANCOVA) telah dijalankan untuk mengkaji perbezaan skor pos ujian membuat keputusan kerjaya antara tiga kelompok kajian (rawatan sosioekonomi sederhana, rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan) selepas mengawal skor pra ujian membuat keputusan kerjaya. Keputusan analisis pada Jadual 4.69 menunjukkan bahawa model ANCOVA adalah signifikan,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

$F(3, 116) = 21.815$, $p < .001$, dengan kesan sederhana seperti yang ditunjukkan oleh nilai *Partial Eta Squared* = .361. Ini menandakan bahawa model menerangkan sebanyak 36.1% varians dalam skor pos ujian membuat keputusan kerjaya selepas kawalan bagi skor pra ujian. Intercept juga menunjukkan kesan yang signifikan, $F(1, 116) = 95.470$, $p < .001$, yang mencerminkan nilai asas yang penting dalam model. Kovariat, iaitu skor pra ujian membuat keputusan kerjaya, mempunyai kesan signifikan ke atas skor pos ujian, $F(1, 116) = 46.571$, $p < .001$, dengan nilai *Partial Eta Squared* = .286. Ini menunjukkan bahawa skor pra ujian menjelaskan 28.6% variasi dalam skor pos ujian.

Lebih penting, terdapat perbezaan yang signifikan antara kelompok kajian dalam skor pos ujian membuat keputusan kerjaya selepas mengawal skor pra ujian, $F(2, 116) = 21.054$, $p < .001$, dengan kesan yang besar berdasarkan *Partial Eta Squared* = .266. Dapatan ini menunjukkan bahawa modul kelompok bimbingan TPTR memberikan impak yang signifikan terhadap peningkatan kemahiran membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar dari kedua-dua kelompok rawatan sosioekonomi berbanding kelompok kawalan. Kesimpulannya, intervensi modul kelompok bimbingan TPTR adalah berkesan dalam meningkatkan kemahiran membuat keputusan kerjaya pelajar selepas mengawal perbezaan pra ujian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.6.11 Hipotesis 47: Tidak terdapat perbezaan signifikan bagi penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan

Satu ujian MANCOVA telah dijalankan untuk melihat adakah terdapat perbezaan signifikan dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosiekonomi sederhana, kelompok ekonomi rendah dan kelompok kawalan. Pada analisa ini pembolehubah bebas adalah data kategori, pembolehubah bersandar adalah min data kelompok pos penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan.

Sementara itu kovariatnya adalah pra penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan. Dalam Jadual 4.70 menunjukkan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosiekonomi sederhana, kelompok ekonomi rendah dan kelompok kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.70

Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosiekonomi sederhana, kelompok ekonomi rendah dan kelompok kawalan.

		Min	Sisihan piawai	N
MANCOVA Pos CESR Sosio Ekonomi	Rawatan Sosioekonomi Rendah	3.4942	.48449	37
	Rawatan Sosioekonomi Sederhana	3.5373	.50970	23
	Kawalan	2.7815	.54925	60
	Jumlah	3.1461	.63472	120
MANCOVA Pos CDDQR Sosio Ekonomi	Rawatan Sosioekonomi Rendah	5.7607	.57527	37
	Rawatan Sosioekonomi Sederhana	5.7430	.64622	23
	Kawalan	5.3044	.72660	60
	Jumlah	5.5292	.70003	120

Analisis MANCOVA keberkesanan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Analisis Multivariate Analysis of Covariance (MANCOVA) telah dijalankan seperti Jadual 4.70 untuk menilai perbezaan skor pos ujian penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya antara tiga kelompok kajian iaitu rawatan sosioekonomi rendah, rawatan sosioekonomi sederhana dan kelompok kawalan, selepas mengawal skor pra ujian.

Bagi pemboleh ubah penerokaan kerjaya (CESR), kelompok rawatan sosioekonomi sederhana mencatatkan skor purata pos ujian tertinggi (M = 3.54, SP = 0.51), diikuti oleh kelompok rawatan sosioekonomi rendah (M = 3.49, SP = 0.48). Kelompok kawalan pula mencatatkan skor pos ujian yang lebih rendah iaitu M = 2.78, dengan sisihan piawai 0.55. Secara keseluruhan, purata skor penerokaan kerjaya bagi semua peserta adalah M = 3.15 dengan sisihan piawai 0.63.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bagi pemboleh ubah membuat keputusan kerjaya (CDDQR), kelompok rawatan sosioekonomi rendah menunjukkan skor purata pos ujian tertinggi (*M* = 5.76, *SP* = 0.58), diikuti oleh kelompok rawatan sosioekonomi sederhana (*M* = 5.74, *SP* = 0.65). Kelompok kawalan mencatatkan skor pos ujian lebih rendah iaitu *M* = 5.30 dengan sisihan piawai 0.73. Purata keseluruhan skor membuat keputusan kerjaya adalah *M* = 5.53 dengan sisihan piawai 0.70.

Dapatan ini secara deskriptif menunjukkan bahawa intervensi modul kelompok bimbingan TPTR memberikan peningkatan yang lebih baik dalam penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar dari kedua-dua kelompok rawatan sosioekonomi berbanding kelompok kawalan yang tidak menerima intervensi. Untuk mengesahkan sama ada perbezaan ini signifikan secara statistik, analisis multivariat lanjut perlu dirujuk dalam hasil ujian MANCOVA dan ANCOVA.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jadual 4.71

Ujian MANCOVA Modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam ukuran pra ujian dan pos ujian antara kelompok rawatan sosiekonomi sederhana, kelompok ekonomi rendah dan kelompok kawalan

	Nilai	F	Hipotesis df	Ralat df	Sig.	Partial Eta Square
Intercept	.679	26.956[b]	2.000	114.000	.000	.321
MANCOVA Pra CESR Sosio Ekonomi	.336	112.885[b]	2.000	114.000	.000	.664
MANCOVA Pra CDDQR Sosio Ekonomi	.722	21.958[b]	2.000	114.000	.000	.278
	.583	17.630[b]	4.000	228.000	.000	.236

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Analisis Multivariate ANCOVA (MANCOVA) keberkesanan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Analisis MANCOVA telah dijalankan untuk mengkaji perbezaan multivariat skor pos ujian penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya di antara tiga kelompok kajian iaitu kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah, dan kelompok kawalan selepas mengawal skor pra ujian bagi kedua-dua pemboleh ubah tersebut. Keputusan Jadual 4.71 menunjukkan bahawa terdapat kesan multivariat yang signifikan bagi kesan *intercept*, *pra CESR sosioekonomi* dan *pra CDDQR sosioekonomi* ke atas skor pos ujian. Statistik Wilks' Lambda menunjukkan nilai 0.583 dengan nilai $F(4, 228) = 17.630$, $p < .001$, dan kekuatan kesan sederhana hingga besar seperti yang ditunjukkan oleh nilai *Partial Eta Squared* = .236. Ini bermakna model yang melibatkan faktor pra ujian dan kelompok sosioekonomi menerangkan sebanyak 23.6% variasi multivariat dalam skor pos ujian penerokaan dan membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Secara khusus, kesan pra ujian penerokaan kerjaya juga adalah signifikan dengan Wilks' Lambda = 0.336, $F(2, 114) = 112.885$, $p < .001$ dan nilai *Partial Eta Squared* yang sangat tinggi iaitu .664. Begitu juga, pra ujian membuat keputusan kerjaya menunjukkan kesan signifikan dengan Wilks' Lambda = 0.722, $F(2, 114) = 21.958$, $p < .001$ dan kekuatan kesan sederhana pada nilai *Partial Eta Squared* = .278. Kesimpulannya, analisis multivariat menunjukkan bahawa selepas mengawal skor pra ujian, terdapat perbezaan yang signifikan dan bermakna secara statistik dalam skor pos ujian penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, rendah, dan kelompok kawalan yang menerima modul kelompok bimbingan TPTR.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4.7 Rumusan

Keseluruhannya, kesemua tiga hipotesis utama dan 42 hipotesis sampingan dalam kajian. Berdasarkan analisis yang dibuat, menunjukkan terdapat hipotesis kajian diterima dan hipotesis kajian yang ditolak. Analisa ini dilakukan ke atas pembolehubah bebas, pembolehubah bersandar, kelompok jantina lelaki dan perempuan, penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya, kelompok rawatan sosioekonomi sederhana, kelompok rawatan sosioekonomi rendah dan kelompok kawalan maisng-masing menimbulkan analisis yang tersendiri dan bermakna pada setiap hipotesis.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

BAB 5

PERBINCANGAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN

5.1 Pendahuluan

Bab ini menyediakan perbincangan mengenai temuan yang dinyatakan dalam Bab 4 berdasarkan soalan penyelidikan kajian. Setiap soalan penyelidikan dibincangkan di sini untuk mendapatkan pemahaman yang lebih komprehensif mengenai kesan *Choice Theory Reality Therapy* (TPTR) modul pada penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Selain itu, implikasi modul pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya telah dimuridi melalui tinjauan literatur dan kajian terdahulu untuk menghubungkan, membincangkan dan menguraikan hasilnya. Bab ini juga menyediakan cadangan untuk kepada aspek apa dan kepada siapa modul ini akan berguna. Pada akhirnya, penyelidik memberikan kesimpulan di mana latar belakang, matlamat, kaedah, dan penemuan penyelidikan ini disimpulkan dalam bahagian kesimpulan ini.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.2 Perbincangan Keseluruhan Kajian

Secara keseluruhannya, kajian ini bertujuan untuk menilai keberkesanan Modul Kelompok Bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR) terhadap dua aspek penting dalam pembangunan kerjaya murid, iaitu penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya, dengan mengambil kira pemboleh ubah kumpulan rawatan dan kawalan, jantina serta status sosioekonomi.

Hasil kajian menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kumpulan rawatan yang menerima intervensi modul TPTR berbanding kumpulan kawalan yang tidak menerima sebarang intervensi. Dapatan ini disokong melalui analisis pra dan pos ujian menggunakan ujian-t, ANOVA, ANCOVA dan MANCOVA, yang menunjukkan peningkatan skor purata secara konsisten dalam kedua-dua dimensi pemboleh ubah bersandar (CESR dan CDDQR) bagi kumpulan rawatan.

Secara lebih terperinci, modul TPTR telah memberikan impak positif dalam membantu murid mengenal pasti minat, nilai, dan kebolehan diri melalui proses penerokaan kerjaya yang berstruktur. Ini sekaligus memberi kesan terhadap kejelasan dalam membuat keputusan kerjaya, seperti pemilihan aliran, kursus pengajian dan kerjaya masa depan. Keputusan ini sejajar dengan dapatan kajian lalu yang mendapati bahawa pendekatan TPTR membantu meningkatkan kesedaran kendiri, kejelasan matlamat, serta tanggungjawab dalam membuat pilihan yang rasional (Othman et al., 2024; Mason & Duba, 2009).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selain itu, kesan positif modul ini dilihat merentasi perbezaan jantina, di mana kedua-dua murid lelaki dan perempuan menunjukkan peningkatan skor pascaujian, walaupun terdapat sedikit variasi dalam tahap keberkesanan. Begitu juga, murid daripada latar sosioekonomi berbeza turut menunjukkan kesan intervensi yang signifikan, membuktikan keberkesanan modul ini merentas latar belakang individu.

Dapatan MANCOVA juga menunjukkan bahawa pemboleh ubah kovariat seperti skor pra ujian CESR dan CDDQR memberi kesan terhadap skor pasca ujian, namun kesan intervensi tetap kekal signifikan selepas dikawal. Ini menunjukkan bahawa keberkesanan modul TPTR tidak semata-mata dipengaruhi oleh tahap awal murid, tetapi benar-benar memberikan impak melalui pendekatan yang digunakan.

Secara keseluruhan, keberkesanan modul TPTR dalam konteks kajian ini memberi sokongan kuat bahawa modul intervensi berasaskan pendekatan psikologi humanistik dan realistik adalah sesuai untuk diaplikasikan dalam pendidikan bimbingan kerjaya murid sekolah menengah. Ia dapat membantu murid untuk bersedia dari segi emosi, kognitif dan tingkah laku dalam membuat keputusan pendidikan dan kerjaya yang lebih jelas dan terancang. Perbincangan ini mengesahkan bahawa Modul TPTR bukan sahaja berkesan dari sudut statistik, tetapi juga bernilai tinggi dari sudut praktikal untuk diaplikasikan oleh guru bimbingan dan kaunseling di sekolah bagi meningkatkan kecekapan kerjaya murid.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bagi murid yang berada di tingkatan empat, mereka harus berkira-kira membuat pemilihan dan pengkhususan dalam aliran bidang yang bakal diikuti selaras dengan potensi, minat dan kecekapan mereka. Keselarasan ini akan memudahkan mereka merancang kerjaya untuk melanjutkan pengajian ke institusi pengajian tinggi dalam bidang pengajian tertentu berdasarkan pakej-pakej subjek tertentu yang di ambil diperingkat sekolah. Oleh itu murid harus menentukan bidang kerjaya yang dikehendaki jika tidak keadaan sebaliknya akan dialami (Zool Hilmi, et.al, 2019). Kerjaya murid harus bermula daripada awal lagi disekolah dengan penyampaian maklumat kerjaya dan persekitaran kerjaya (Yahya et.al, 2022). Akan tetapi, terdapat murid yang sukar menghubungkaitkan subjek murid dengan kursus pengajian yang ditawarkan di institusi pengajian tinggi. Keadaan ini berlaku kerana waktu persekolahan mereka kurang mendapatkan maklumat pendidikan kerjaya tentang penerokaan dan membuat keputusan kerjaya di sekolah menengah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Didapati sebanyak 46% murid sekolah menengah tidak mendapat pendidikan kerjaya secara mencukupi menyebabkan mereka sukar mengaitkan kesesuaian subjek murid di sekolah dengan pilihan kursus pengajian dan peluang kerjaya masa depan mereka (Well dan Gaus, 2013). Murid yang rendah memahami tentang diri lebih merasai cabaran yang timbul dan mempunyai kesukaran pada situasi semasa. Mereka juga mempunyai tingkah laku penerokaan yang sangat lemah kerana dipengaruhi persekitaran yang tidak membantu mereka. Dengan itu, masih juga terdapat murid yang belum menunjukkan persediaan membuat penerokaan kerjaya di peringat sekolah. Noor Athirah dan Suppiah (2021) dalam kajiannya mengenai sikap 160 orang murid tingkatan 3 dan tingkatan 4 terhadap kerjaya di sekolah menengah. Beliau mendapati hanya 32% daripada murid tersebut mengetahui tentang kehendak dirinya terhadap

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kerjaya. Manakala murid yang selebihnya iaitu 32% tidak tahu kehendak dirinya, 10% lagi tidak pernah memikirkan tentang kehendak diri dan sebanyak 26% pula tidak ada merasa keperluan untuk memikirkan apa-apa mengenai kerjaya pada masa kini. Oleh itu, ini menunjukkan kebanyakan murid sekolah menengah masih lagi tidak menyedari dan pasif terhadap kepentingan membuat penerokaan kerjaya.

Oleh itu, penyelidikan ini cuba menyelesaikan masalah dengan menguji teori pilihan terapi realiti (TPTR) modul pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya murid. Penggunaan TPTR menurut Asani, et.al, (2024) mempunyai ciri-ciri yang tersendiri seperti mesra pengguna, istilah dan ungkapan agak mudah, memiliki ungkapan dan hujah yang rasional dan unik dan mempunyai teknik penyoalan yang mudah digunakan untuk memahami klien kaunselor. Terapi ini merupakan salah satu falsafah yang penggunaannya secara berterusan dalam kehidupan untuk perhubungan sesama manusia. Teori pilihan terapi realiti (TPTR) memerlukan masa yang tidak terlalu lama diaplikasikan kepada klien, sesuai dalam pelbagai diperingkat tahap kognitif klien dan diakhiri proses kaunseling dengan perancangan dan tindakan (Wubbolding; 2017; Sapora, 2013; Corey 2013, Ahmad Jazimin, 2018). Justeru, kajian yang dilaksanakan adalah untuk melihat kesan modul bimbingan kelompok yang memfokuskan bimbingan kerjaya melalui penggunaan teori psikoterapi untuk membantu perkembangan kerjaya murid sekolah menengah. Kesesuaian penggunaan pendekatan kelompok TPTR terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan murid sekolah menengah adalah melihat kesan terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya melalui modul yang dibina dan instrumen yang digunakan. Dengan itu, penggunaan TPTR dapat dijadikan sebahagian pendekatan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

membantu murid dalam perkembangan kerjaya mereka. Seterus juga menyempurnakan objektif yang dibentuk dalam kajian ini.

Menggabungkan elemen-elemen utama dari Teori Pilihan Terapi Realiti dalam satu rangka kerja yang mudah difahami dan boleh dilaksanakan oleh murid sekolah menengah. Inti pati kedua-dua teori ini adalah mengenai pembuatan keputusan yang berasaskan pilihan dan tanggungjawab. Teori Pilihan menggariskan bahawa setiap individu membuat keputusan berdasarkan keperluan asas mereka seperti cinta, kuasa, kebebasan, kesenangan, dan keselamatan. Dalam konteks kerjaya, murid perlu mengenal pasti keperluan asas mereka dan bagaimana kerjaya yang mereka pilih dapat memenuhi keperluan-keperluan ini. Sebagai contoh, jika seorang murid mendapati dirinya berkeinginan untuk mempunyai lebih banyak kebebasan dalam bekerja, mereka mungkin lebih tertarik kepada kerjaya yang menawarkan fleksibiliti, seperti dalam bidang kreatif atau teknologi.

Seterusnya, Terapi Realiti menekankan pentingnya membuat pilihan yang responsif terhadap realiti dan akibat dari keputusan tersebut. Murid perlu memahami bahawa keputusan mereka dalam memilih kerjaya bukan hanya berdasarkan keinginan tetapi juga perlu praktikal dan selaras dengan keadaan sebenar mereka, termasuk faktor-faktor seperti kemahiran, sumber, dan peluang yang ada. Dalam konteks ini, Realiti Terapi menggalakkan murid untuk menilai sejauh mana pilihan kerjaya mereka boleh dicapai dengan sumber dan kemahiran yang mereka miliki.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dengan menggabungkan kedua-dua teori ini, kita membolehkan murid sekolah menengah untuk lebih bijak dalam membuat keputusan kerjaya. Mereka perlu mengenal pasti keperluan peribadi mereka (Teori Pilihan) dan, dalam masa yang sama, menilai bagaimana keputusan mereka itu boleh diterjemahkan dalam dunia realiti (Terapi Realiti). Pendekatan sintesis ini akan memberi mereka gambaran yang lebih menyeluruh dan holistik tentang bagaimana mereka boleh membuat pilihan kerjaya yang memenuhi keinginan peribadi mereka, sambil menyedari tanggungjawab dan akibat dari keputusan yang dibuat.

Keunikan kajian ini muncul daripada sintesis menyeluruh antara teori pembelajaran, realiti sosial pelajar, dan tuntutan pendidikan abad ke-21 yang saling memperkukuh. Melalui adaptasi kerangka konstruktivisme sosial, kajian ini tidak sekadar menekankan peranan pelajar sebagai pembina makna secara aktif, tetapi memperkaya teori tersebut dengan memasukkan dimensi interseksionaliti meneliti bagaimana jantina dan status sosioekonomi (SES) mempengaruhi pengalaman pembelajaran dan akses kepada peluang pendidikan. Kajian ini membuktikan bahawa pembelajaran yang benar-benar bermakna berlaku apabila pendekatan pedagogi bukan sahaja relevan dari segi kandungan, tetapi juga responsif terhadap konteks sosial pelajar.

Dari sudut praktikal, modul ini direka bukan sekadar untuk memindahkan ilmu, tetapi untuk membina kapasiti pelajar dalam aspek pemikiran kritis, kreativiti, komunikasi dan kerjasama kemahiran penting dalam ekonomi berasaskan pengetahuan dan digitalisasi global. Sintesis antara realiti sosial dan keperluan kemahiran kontemporari ini melahirkan modul yang bukan hanya efektif dalam bilik darjah, tetapi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

juga bermakna dalam konteks kehidupan sebenar pelajar, terutama mereka yang sering dipinggirkan oleh sistem pendidikan arus perdana. Tambahan pula, sintesis ini dihasilkan melalui metodologi pembangunan yang kukuh gabungan reka bentuk berasaskan keperluan, validasi pakar, dan ujian rintis dunia sebenar yang menjadikan modul bukan sahaja teoritikal tetapi juga boleh diaplikasikan secara meluas. Maka, keunikan kajian ini ialah bagaimana ia menjembatani jurang antara idealisme teori, keperluan praktikal pendidikan semasa, dan cabaran sosial sebenar, seterusnya menawarkan satu kerangka pendidikan yang inklusif, adaptif, dan berimpak tinggi.

5.3 Keunikan dan kebaharuan kajian

Kajian ini menampilkan beberapa elemen kebaharuan yang memberikan sumbangan bermakna kepada bidang bimbingan dan kaunseling pendidikan, khususnya dalam pembangunan kerjaya pelajar sekolah menengah di Malaysia. Kajian ini merupakan antara yang terawal membangunkan modul kelompok bimbingan kerjaya berasaskan gabungan Teori Pilihan Terapi Realiti secara sistematik dan kontekstual untuk digunakan oleh guru bimbingan dan kaunseling (GBK) di sekolah menengah. Sebahagian besar kajian terdahulu dalam bidang ini berfokus kepada intervensi individu atau tidak mengintegrasikan teori-teori psikologi humanistik secara langsung dalam intervensi kerjaya. Kajian ini memperkenalkan pendekatan humanistik sebagai satu alternatif yang berkesan dalam memperkasakan keupayaan pelajar membuat pilihan kerjaya berdasarkan keperluan psikologi asas mereka seperti kebebasan, kuasa, keseronokan, kasih sayang dan survival (Glasser, 1998).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kebaharuan kajian ini juga terletak pada penggunaan modul oleh guru GBK sendiri dalam konteks sebenar bilik bimbingan sekolah. Ini menunjukkan bahawa modul TPTR yang dibangunkan adalah praktikal dan boleh diaplikasikan oleh pengamal di lapangan, bukan hanya oleh penyelidik atau pakar teori. Dengan itu, modul ini mempunyai nilai guna yang tinggi dan berpotensi diintegrasikan ke dalam pelan program bimbingan dan kaunseling sekolah secara formal. Kajian ini menyumbang aspek metodologi yang baharu dengan mengintegrasikan pemboleh ubah moderator seperti jantina dan tahap sosioekonomi dalam menilai keberkesanan modul TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Ini memperluaskan kefahaman tentang bagaimana intervensi bimbingan berfungsi dalam kalangan subpopulasi pelajar yang berbeza latar belakang satu aspek yang jarang diberi perhatian dalam kajian tempatan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Modul TPTR yang dibangunkan dalam kajian ini memenuhi keperluan intervensi bimbingan berasaskan teori dalam konteks pendidikan kebangsaan, selaras dengan Falsafah Pendidikan Kebangsaan dan aspirasi Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM). Keperluan terhadap modul intervensi yang terbukti keberkesanannya secara empirikal merupakan satu keperluan mendesak dalam memperkukuh peranan bimbingan kerjaya di sekolah (KPM, 2013).

Keunikan kajian ini terletak pada sintesis antara kerangka teori konstruktivisme sosial, keperluan pendidikan kontemporari berasaskan kemahiran abad ke-21, dan integrasi dimensi interseksional yang merangkumi jantina serta status sosioekonomi (SES). Secara teoritikal, kajian ini memperluas aplikasi konstruktivisme dengan membuktikan bahawa pembelajaran yang efektif bukan sahaja bergantung kepada

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

interaksi sosial dan pembinaan kendiri pelajar, tetapi juga sangat dipengaruhi oleh latar belakang sosial mereka yang sering terpinggir dalam pendekatan konvensional. Praktikalnya, modul ini membuktikan bahawa penggabungan kemahiran seperti pemikiran kritis, literasi digital, dan kolaborasi dalam persekitaran pembelajaran yang peka terhadap ketaksamaan sosial dapat meningkatkan bukan sahaja pencapaian akademik, tetapi juga kecekapan emosi dan sosial pelajar.

Pendekatan ini membina jalinan kukuh antara teori dan amalan dengan menawarkan satu model pedagogi yang bersifat responsif dan relevan mengisi jurang yang ditinggalkan oleh modul generik yang kurang mempertimbangkan kepelbagaian pelajar. Dengan mengadaptasi pendekatan interseksional ke dalam reka bentuk pengajaran, kajian ini menyumbang kepada pembangunan satu kerangka modul yang bersifat fleksibel tetapi tersusun, serta mampu disesuaikan dengan pelbagai konteks pembelajaran. Sintesis ini menghasilkan sumbangan baru kepada literatur pendidikan dengan menawarkan model pelaksanaan modul yang bukan sahaja sah dari segi teori dan efektif dari segi praktikal, tetapi juga berfungsi sebagai alat perubahan sosial dalam memperkasa pelajar rentan. Maka, keunikan kajian ini bukan hanya dalam ‘apa’ yang dibina, tetapi dalam ‘bagaimana’ ia menyatukan prinsip teori, cabaran realiti sosial, dan keperluan global secara holistik dan berimpak.

Secara keseluruhan, kajian ini memberikan sumbangan teori, praktikal dan metodologi yang signifikan dalam bidang kaunseling pendidikan, serta mengisi kelompangan kajian lepas yang cenderung menumpukan pada pendekatan konvensional atau kurang menguji keberkesanan intervensi yang konkrit di peringkat sekolah menengah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5. 4 Keunikan dan perbezaan kajian dengan kajian terdahulu

Kajian ini membezakan dirinya daripada kajian-kajian terdahulu dalam beberapa aspek penting dari segi pendekatan, kandungan intervensi, serta populasi sasaran. Kajian ini membangunkan dan melaksanakan Modul Kelompok Bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti secara sistematik dan berstruktur khusus untuk murid sekolah menengah, dengan memfokuskan kepada pembentukan kefahaman kendiri, kesedaran pilihan kerjaya dan keberanian membuat keputusan melalui sesi kelompok bimbingan yang interaktif dan reflektif. Berbanding kebanyakan kajian lepas yang menggunakan pendekatan kaunseling kerjaya konvensional atau teori kognitif semata-mata, kajian ini membangunkan dan menguji satu modul kelompok bimbingan yang berasaskan gabungan Teori Pilihan Terapi Realiti.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Berbeza dengan kajian lepas yang kebanyakannya hanya mengaplikasikan teori secara umum atau tidak mengintegrasikan kaedah praktikal secara mendalam, modul ini dibina berdasarkan prinsip terapeutik Glasser (1998) serta pendekatan eksperiensial yang digalakkan dalam pendidikan kaunseling moden (Corey, 2021; Zunker, 2022). Pendekatan ini lebih holistik kerana ia menekankan keperluan psikologi asas pelajar seperti cinta, kuasa, kebebasan dan keseronokan dalam mempengaruhi keputusan kerjaya (Glasser, 1998; Wubbolding, 2011). Kajian ini mempunyai beberapa keunikan yang membezakannya daripada kajian-kajian terdahulu dalam bidang intervensi bimbingan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian ini menguji keberkesanan intervensi terhadap dua konstruk utama iaitu penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya secara serentak, sesuatu yang jarang diuji bersama dalam konteks pelajar sekolah menengah di Malaysia. Kajian-kajian tempatan terdahulu oleh Sidek dan Roselan (2002), serta Mohd Majid (2010), lebih menumpukan kepada tahap pengetahuan kerjaya atau aspek kesedaran kerjaya semata-mata.

Kajian ini turut menguji kesan intervensi berdasarkan pemboleh ubah moderator iaitu jantina dan tahap sosioekonomi. Kajian ini turut mengkaji keberkesanan modul berdasarkan pemboleh ubah demografik seperti jantina dan tahap sosioekonomi, aspek yang kurang diberi perhatian dalam kajian-kajian intervensi kerjaya di peringkat sekolah menengah. Penambahan ini memberikan sumbangan signifikan kepada bidang kerana ia membantu memahami bagaimana latar belakang pelajar mempengaruhi keberkesanan intervensi. Kajian lepas sering melihat keberkesanan secara menyeluruh tanpa mengambil kira interaksi faktor demografi terhadap hasil intervensi (Patton & McMahon, 2014). Penambahan dimensi ini memberi gambaran yang lebih menyeluruh dan kontekstual terhadap keberkesanan intervensi yang dijalankan (Norshidah et al., 2021; Rahim et al., 2021).

Penggunaan guru bimbingan dan kaunseling (GBK) sebagai pelaksana modul dalam persekitaran sebenar sekolah menambah nilai praktikal kajian ini. Ini berbeza dengan kebanyakan kajian terdahulu yang menggunakan penyelidik atau kaunselor luar sebagai fasilitator, yang mungkin tidak mencerminkan situasi sebenar di sekolah. Ini

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

juga mengukuhkan keberkesanan dan kebolehlaksanaan modul dalam konteks dunia sebenar (Gysbers et al., 2014).

Pendekatan kajian ini sejajar dengan tuntutan kemahiran abad ke-21 seperti pemikiran kritikal, membuat keputusan bermaklumat dan pembelajaran kendiri. Kajian ini mengintegrasikan strategi interaktif yang mendorong murid kepada pembangunan identiti kerjaya yang positif, sekali gus menyokong keperluan pendidikan semasa untuk membentuk pelajar yang bersedia menghadapi cabaran masa depan (Care & Luo, 2020; Griffin & Care, 2015).

Dari segi praktikal, terdapat beberapa jurang antara amalan bimbingan kerjaya sedia ada di sekolah dengan keberkesanan modul TPTR. Jurang ini melibatkan pendekatan, struktur intervensi, dan keberkesanan yang berasaskan bukti. Pendekatan bimbingan, amalan sedia ada daripada bimbingan kerjaya di sekolah sering kali bersifat maklumat semata-mata, seperti memperkenalkan pelbagai jenis kerjaya tanpa menekankan aspek psikososial pelajar. Manakala Modul TPTR menekankan pendekatan berpusatkan klien, membantu pelajar mengenal pasti keperluan dan nilai peribadi, serta membuat pilihan kerjaya berdasarkan tanggungjawab kendiri (Mohd Sani, 2011). Jurang yang wujud adalah ketiadaan pendekatan yang mendalam terhadap aspek psikososial dalam amalan sedia ada berbanding pendekatan holistik dalam modul TPTR.

Selain itu, struktur dan pelaksanaan intervensi daripada amalan sedia ada adalah kekurangan modul yang berstruktur dan sistematik dalam pelaksanaan bimbingan kerjaya, menyebabkan ketidakkonsistenan dalam penyampaian maklumat dan aktiviti.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bagi Modul TPTR ia disusun secara sistematik dengan sesi-sesi yang dirancang rapi, termasuk objektif, aktiviti, dan penilaian yang jelas (Rosli et al., 2023). Pastinya jurang yang muncul adalah ketiadaan struktur yang jelas dalam amalan sedia ada menyukarkan penilaian keberkesanan intervensi.

Seterusnya pula, keberkesanan berasaskan bukti hasil daripada amalan sedia ada mengurangkan kajian empirikal yang menilai keberkesanan program bimbingan kerjaya sedia ada di sekolah. Modul TPTR yang dihasilkan adalah untuk menguji keberkesanannya melalui kajian empirikal yang menunjukkan peningkatan signifikan dalam efikasi kendiri membuat keputusan kerjaya dan fleksibiliti psikologi pelajar (UPM, 2023). Maka jurang yang wujud adalah ketiadaan data empirikal dalam amalan sedia ada menyukarkan penambahbaikan berasaskan bukti.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Manakala, kebolehlaksanaan dan aksesibiliti daripada amalan sedia ada akibat daripada kekurangan sumber dan latihan untuk guru bimbingan dan kaunseling dalam melaksanakan program yang berkesan. Kemunculan Modul TPTR bagi memudahkan pelaksanaan secara panduan yang jelas, serta boleh disesuaikan mengikut keperluan pelajar (Nurhaiza, 2023). Oleh itu jurang yang muncul adalah ketiadaan sumber dan panduan yang mencukupi dalam amalan sedia ada menyukarkan pelaksanaan program yang konsisten dan berkesan.

Rumusannya Modul TPTR menawarkan pendekatan yang lebih holistik, berstruktur, dan berasaskan bukti dalam bimbingan kerjaya, berbanding amalan sedia ada yang kurang menekankan aspek psikososial, struktur intervensi, dan penilaian keberkesanan. Oleh itu, integrasi modul TPTR dalam amalan bimbingan kerjaya di

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

sekolah dapat membantu mengatasi jurang yang wujud dan meningkatkan kualiti bimbingan kerjaya kepada pelajar.

Jurang antara amalan sedia ada dan keberkesanan modul TPTR dalam konteks pendidikan, khususnya bimbingan kerjaya pelajar sekolah menengah, terletak pada tahap pelaksanaan yang kurang menyeluruh dan tidak konsisten dengan prinsip-prinsip teras TPTR. Walaupun kajian menunjukkan keberkesanan TPTR dalam meningkatkan aspek seperti kesedaran kendiri, penetapan matlamat, dan keupayaan membuat keputusan (Othman et al., 2024), banyak program bimbingan di sekolah masih berfokus kepada pendekatan kaunseling reaktif yang bersifat jangka pendek dan tidak berasaskan falsafah pilihan yang menyeluruh.

Kajian oleh Mason dan Duba (2009) menunjukkan bahawa apabila diterapkan secara menyeluruh dalam rangka kerja seperti Model Nasional ASCA, TPTR mampu menyumbang secara signifikan kepada pencapaian akademik, pembangunan sosial/emosi, dan keputusan kerjaya pelajar, tetapi pelaksanaannya memerlukan latihan intensif kaunselor, struktur program yang jelas, dan sistem sokongan sekolah yang kukuh. Dalam amalan sedia ada, terdapat kekangan seperti kurangnya pemahaman mendalam terhadap konsep "quality world", WDEP (Wants, Doing, Evaluation, Planning), serta keterbatasan masa dan sumber manusia yang menghalang pengintegrasian penuh TPTR ke dalam kurikulum bimbingan. mereka menekankan bahawa Terapi Realiti, apabila dilaksanakan dalam kerangka Model Nasional ASCA, dapat meningkatkan pencapaian akademik pelajar, perkembangan peribadi/sosial, dan kemahiran membuat keputusan kerjaya. Mereka juga menyatakan bahawa pendekatan ini membina hubungan kaunselor-klien yang kukuh dan membantu pelajar membuat pilihan yang lebih baik, seterusnya meningkatkan harga diri mereka. Tambahan pula, jurang wujud apabila

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

penilaian keberkesanan tidak diintegrasikan ke dalam amalan rutin, menyebabkan keberhasilan TPTR sukar dibuktikan secara empirik di peringkat sekolah. Oleh itu, untuk menjembatani jurang ini, penting bagi sistem pendidikan mengarusperdanakan modul TPTR melalui latihan kaunselor, pemantapan dasar bimbingan dan penggunaan data berasaskan hasil untuk menilai impaknya terhadap pembangunan kerjaya pelajar.

Secara keseluruhannya, kajian ini bukan sahaja mengisi jurang kajian lepas dalam aspek aplikasi teori dan faktor kontekstual, tetapi turut memperkenalkan pendekatan yang boleh diterjemahkan secara praktikal dalam pendidikan kaunseling di sekolah dan komuniti. Kajian ini menyumbang kepada literatur sedia ada dengan membangunkan satu intervensi yang kontekstual, berasaskan teori kuat, serta mengambil kira variasi individu pelajar dalam pendekatannya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.5 Perbincangan persoalan dan objektif kajian

Terdapat perbezaan kesan jenis rawatan kelompok bimbingan kecil, kelompok bimbingan besar dan kumpulan kawalan terhadap pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Dapatan kajian menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan antara jenis rawatan yang diberikan terhadap pemboleh ubah penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Kumpulan murid yang mengikuti modul TPTR dalam bentuk kelompok bimbingan kecil menunjukkan peningkatan yang lebih tinggi dalam kedua-dua konstruk tersebut berbanding murid dalam kelompok besar dan kumpulan kawalan. Dapatan ini menyokong keberkesanan format intervensi kelompok kecil yang selari dengan prinsip asas TPTR seperti

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

tanggungjawab kendiri, pemilihan tingkah laku dan hubungan yang memuaskan (Glasser, 1998; Wubbolding, 2011). Ini mencerminkan keberkesanan pendekatan TPTR yang menekankan hubungan terapeutik yang lebih kukuh, interaksi bermakna serta peluang refleksi kendiri yang lebih mendalam, yang lebih mudah dicapai dalam kumpulan kecil. Kajian terdahulu turut menunjukkan bahawa saiz kumpulan yang lebih kecil dalam bimbingan kaunseling membolehkan fasilitator memberi lebih perhatian individu dan meningkatkan keberkesanan intervensi (Corey, 2016; Yalom & Leszcz, 2020). Keputusan ini menyokong keberkesanan format intervensi kelompok kecil yang selari dengan prinsip asas TPTR seperti tanggungjawab kendiri, pemilihan tingkah laku dan hubungan yang memuaskan. Selain itu, dapatan ini mengisi kelompangan dalam literatur tempatan yang jarang membandingkan keberkesanan saiz kumpulan dalam pelaksanaan modul berasaskan teori psikologi humanistik.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesan Modul TPTR terhadap penerokaan kerjaya. Keputusan kajian menunjukkan terdapat peningkatan yang signifikan dalam skor penerokaan kerjaya dalam kalangan pelajar yang mengikuti modul TPTR, terutamanya dalam kelompok rawatan kecil dan rawatan besar, berbanding kelompok kawalan. Hasil ujian ANCOVA yang mengawal kesan skor pra ujian mendapati perbezaan yang signifikan antara kelompok rawatan dan kawalan pada skor pos ujian ($F(2,117) = 40.389$, $p < .001$, $\eta^2 = .411$). Ini menandakan bahawa intervensi modul TPTR berjaya meningkatkan kesedaran dan aktiviti penerokaan kerjaya dalam kalangan pelajar. Perbandingan antara kelompok rawatan kecil dan besar juga menunjukkan perbezaan yang signifikan, dengan kelompok rawatan kecil mencatat skor penerokaan kerjaya yang lebih tinggi selepas intervensi. Keputusan ini memperkukuhkan hipotesis bahawa intervensi yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

disampaikan dalam format kelompok kecil lebih berkesan dalam membantu pelajar meneroka pilihan kerjaya mereka secara lebih mendalam dan personal.

Begitu juga, kesan Modul TPTR terhadap membuat keputusan kerjaya. Kajian juga mendapati peningkatan signifikan dalam skor membuat keputusan kerjaya selepas intervensi modul TPTR. Ujian ANCOVA menunjukkan perbezaan yang signifikan antara kelompok rawatan dan kawalan selepas mengambil kira skor pra ujian ($F(2,117) = 7.010$, $p = .001$, $\eta^2 = .106$). Kedua-dua kelompok rawatan kecil dan besar menunjukkan peningkatan dalam kemahiran membuat keputusan kerjaya berbanding kelompok kawalan. Walau bagaimanapun, perbezaan antara kelompok rawatan kecil dan besar pada skor membuat keputusan kerjaya tidak signifikan selepas intervensi ($p > .05$), menunjukkan kedua-dua format intervensi mempunyai kesan yang setara dalam aspek ini. Ini mungkin kerana modul TPTR memberi tumpuan kepada prinsip asas dalam membantu pelajar membuat keputusan berdasarkan pilihan yang lebih realistik dan berfokus.

Kesan jantina dan interaksi antara jantina mempengaruhi kesan rawatan terhadap pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Kajian ini turut mendapati terdapat interaksi yang signifikan antara jantina dan jenis rawatan terhadap pemboleh ubah penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Keputusan menunjukkan bahawa murid perempuan cenderung menunjukkan peningkatan yang lebih konsisten dalam membuat keputusan kerjaya berbanding murid lelaki selepas mengikuti intervensi, manakala murid lelaki menunjukkan peningkatan yang lebih besar dalam aspek penerokaan kerjaya dalam beberapa keadaan rawatan. Ini menunjukkan bahawa jantina memainkan peranan penting dalam bagaimana murid

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

memberi respons terhadap intervensi, dan ia selaras dengan dapatan kajian lepas yang menyatakan bahawa murid lelaki dan perempuan mempunyai gaya dan keperluan kerjaya yang berbeza. Perbezaan jantina dalam keberkesanan intervensi kaunseling kerjaya telah disokong oleh pelbagai kajian yang menunjukkan bahawa murid lelaki dan perempuan cenderung mempunyai orientasi kerjaya dan gaya membuat keputusan yang berbeza (Powell & Greenhaus, 2010; Patton & McMahon, 2014). Kajian ini memberikan bukti bahawa perbezaan jantina perlu dipertimbangkan dalam merancang dan melaksanakan intervensi bimbingan kerjaya. Maka, persoalan tersebut telah dijawab secara empirikal dan menyumbang kepada pengembangan literatur berkenaan keberkesanan intervensi yang sensitif terhadap jantina. Oleh itu, interaksi antara jantina dan rawatan perlu diberi perhatian dalam perancangan intervensi (Niles & Harris-Bowlsbey, 2017).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kesan tahap sosioekonomi dan interaksi antara tahap sosioekonomi mempengaruhi kesan rawatan terhadap pemboleh ubah bersandar penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kelompok rawatan. Kajian menunjukkan bahawa tahap sosioekonomi (SES) memberi kesan terhadap keberkesanan rawatan, khususnya dalam aspek membuat keputusan kerjaya. Murid daripada latar belakang sosioekonomi rendah menunjukkan peningkatan yang lebih ketara dalam kebolehan membuat keputusan kerjaya selepas menjalani intervensi TPTR, berbanding murid dari latar SES tinggi. Murid daripada latar belakang sosioekonomi rendah sering kali mempunyai akses yang lebih terhad kepada sumber dan sokongan kerjaya, menjadikan intervensi kaunseling seperti TPTR amat penting dalam membantu mereka membuat keputusan kerjaya (Trusty et al., 2005; Gysbers et al., 2014). Hal ini mungkin disebabkan oleh murid dari SES rendah mempunyai akses yang lebih terhad kepada maklumat kerjaya dan peluang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

perbincangan mengenai pilihan masa depan, menjadikan intervensi ini lebih bermanfaat kepada mereka. Dapatan ini mengesahkan bahawa intervensi kaunseling kerjaya berasaskan TPTR bukan sahaja berkesan secara umum, tetapi juga berpotensi merapatkan jurang sokongan antara murid berbeza latar sosioekonomi. Dapatan ini selaras dengan pandangan bahawa pendekatan kaunseling perlu bersifat inklusif dan mengambil kira ketidaksamaan struktur dalam masyarakat (Lent et al., 2000). Oleh itu, kajian ini bukan sahaja menjawab persoalan ketiga secara empirikal, malah menyumbang kepada dasar bimbingan yang lebih adil dan bersifat menyeluruh.

Perbandingan antara kelompok rawatan dan kawalan melalui keputusan MANCOVA yang menggabungkan kedua-dua pemboleh ubah bersandar (penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya). Analisis menunjukkan perbezaan yang signifikan antara kelompok rawatan dan kawalan pada skor pos ujian setelah mengawal skor pra ujian (Wilks' Lambda = .421, $F(4,228) = 30.874$, $p < .001$, $\eta^2 = .351$). Ini membuktikan keberkesanan modul TPTR secara menyeluruh dalam membantu pelajar menguasai kedua-dua aspek penting dalam perancangan kerjaya. Perkaitan dapatan kajian dengan teori dan kajian lepas. Keberkesanan modul TPTR dapat dijelaskan melalui lensa Choice Theory dan Realiti Terapi yang menekankan pengambilan keputusan secara bertanggungjawab dan kawalan kendiri individu dalam mencapai matlamat. Modul ini membantu pelajar memahami keperluan asas mereka serta menggalakkan refleksi terhadap pilihan kerjaya yang tersedia, sejajar dengan prinsip teori yang menegaskan peranan kesedaran dan pilihan dalam proses pembangunan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian ini selaras dengan penyelidikan terdahulu yang menunjukkan pendekatan berasaskan teori Choice Theory dapat meningkatkan tahap penerokaan dan keputusan kerjaya dalam kalangan pelajar (Smith, 2018; Ahmad & Lim, 2020). Penemuan ini mengukuhkan lagi relevansi pendekatan TPTR dalam konteks bimbingan kerjaya di sekolah menengah. Dapatan kajian ini memberikan implikasi praktikal kepada guru bimbingan dan kaunseling (GBK) dalam melaksanakan intervensi kelompok yang berstruktur menggunakan modul TPTR. Pendekatan kelompok kecil terbukti lebih efektif untuk penerokaan kerjaya, justeru memberi cadangan agar bilangan peserta dalam sesi bimbingan dihadkan bagi memaksimumkan interaksi dan sokongan. Selain itu, keberkesanan modul bagi meningkatkan kemahiran membuat keputusan ditegaskan pada kepentingan menggunakan pendekatan Teori Pilihan Terapi Realiti secara sistematik dalam program bimbingan kerjaya sekolah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kepada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Kajian ini mendapati bahawa terdapat perbezaan yang signifikan antara kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan dari segi tahap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya selepas pelaksanaan modul TPTR. Murid yang mengikuti sesi bimbingan berasaskan TPTR menunjukkan peningkatan yang lebih ketara dalam kedua-dua aspek berbanding kumpulan kawalan. Dapatan ini menunjukkan keberkesanan modul TPTR dalam membantu murid mengenal pasti nilai, minat dan matlamat kerjaya mereka serta meningkatkan keupayaan mereka membuat keputusan berdasarkan maklumat dan refleksi kendiri. Prinsip TPTR yang menekankan pemilikan kendiri, tanggungjawab terhadap pilihan hidup, dan kejelasan tujuan peribadi didapati selari dengan objektif pembangunan kerjaya remaja. Keputusan ini sejajar dengan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dapatan Wubbolding (2011) yang menyatakan bahawa intervensi berasaskan Realiti Terapi dapat memperkukuh keupayaan individu untuk membuat keputusan yang berkesan kerana ia memfokuskan pada "perancangan dan pemilihan tingkah laku" yang selaras dengan matlamat hidup. Glasser (1998) pula menekankan bahawa pemenuhan keperluan psikologi asas seperti kuasa dan kebebasan adalah kunci kepada perubahan tingkah laku ke arah yang lebih bertanggungjawab, termasuk dalam konteks kerjaya.

Mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kepada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan berdasarkan jantina murid. Hasil kajian menunjukkan bahawa jantina memainkan peranan dalam tahap keberkesanan intervensi TPTR. Terdapat interaksi signifikan antara jenis rawatan dan jantina terhadap kedua-dua konstruk yang dikaji. Secara umum, murid perempuan menunjukkan respons yang lebih positif terhadap intervensi dalam aspek membuat keputusan kerjaya, manakala murid lelaki menunjukkan peningkatan yang lebih menonjol dalam penerokaan kerjaya. Perbezaan ini menunjukkan bahawa murid lelaki dan perempuan mungkin melalui proses perkembangan kerjaya yang berbeza serta memerlukan pendekatan yang berbeza dalam proses bimbingan. Dapatan kajian Patton dan McMahon (2014) menegaskan bahawa perkembangan kerjaya dipengaruhi oleh pelbagai faktor termasuk jantina, pengalaman persekitaran, dan jangkaan sosial. Oleh itu, intervensi yang berkesan perlulah mengambil kira perbezaan ini untuk menghasilkan impak yang lebih bermakna. Keputusan ini turut menyokong dapatan Niles dan Harris-Bowlsbey (2017) yang menekankan keperluan pendekatan kaunseling kerjaya yang bersifat responsif terhadap demografi murid seperti jantina dan budaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Mengukur kesan modul kelompok bimbingan TPTR terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kepada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan berdasarkan tahap sosioekonomi murid. Dapatan kajian menunjukkan bahawa murid daripada latar sosioekonomi rendah mendapat manfaat yang lebih ketara daripada intervensi, khususnya dalam dimensi membuat keputusan kerjaya. Ini menunjukkan bahawa intervensi TPTR dapat berperanan sebagai alat sokongan kepada murid yang kurang berpeluang mendapatkan bimbingan berkualiti secara formal atau tidak formal di luar sekolah. Dapatan kajian Lent, et al., (2000) menjelaskan bahawa latar belakang sosial dan ekonomi boleh bertindak sebagai halangan atau penyokong dalam proses pembangunan kerjaya murid. Apabila murid dari SES rendah diberikan peluang untuk meneroka pilihan kerjaya dan menyedari potensi mereka melalui pendekatan yang sistematik dan sokongan berstruktur seperti TPTR, mereka dapat membuat keputusan kerjaya yang lebih jelas dan bertanggungjawab. Kajian Gysbers et al. (2014) turut menekankan pentingnya menyediakan sokongan yang bersesuaian untuk memastikan kesaksamaan dalam akses kepada bimbingan kerjaya.

5.6 Perbincangan

Terdapat perbincangan yang ketara dalam literatur yang berkaitan dengan penemuan penyelidikan semasa mengenai isu sama ada manifestasi teori pilihan terapi realiti dalam bentuk modul TPTR mempunyai kesan kepada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya murid. Latar belakang sosioekonomi murid dan demografi murid, iaitu jantina, juga dibincangkan dalam kajian ini untuk melihat sama ada kedua-dua variabel merupakan perantara modul TPTR pada penerokaan kerjaya murid dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

membuat keputusan kerjaya murid. Dalam bab ini, penyelidik membincangkan penemuan keseluruhan penyelidikan semasa dan mengaitkan penemuan dengan perbincangan substantif mengenai topik yang berkaitan. Selain itu, penyelidik juga membincangkan analisis alat penyelidikan yang digunakan dalam kajian semasa dan maknanya untuk menekankan aspek metodologi kaji selidik semasa sebagai kertas saintifik. Tujuannya ialah untuk mengukuhkan penemuan-penemuan yang telah dikumpulkan.

5.6.1 Kesan modul TPTR pada penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya pada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan

Penggunaan kelompok kecil dan kelompok besar dalam kajian atau pelaksanaan modul mempunyai tujuan yang berbeza, bergantung pada objektif kajian dan pendekatan yang digunakan. Kedua-dua jenis kelompok ini boleh memberi kelebihan tertentu dalam konteks pendidikan atau penyelidikan. Dalam kelompok kecil, peserta atau pelajar boleh lebih aktif terlibat dalam sesi pembelajaran, kerana mereka lebih mudah berinteraksi secara langsung dengan pengajar atau antara satu sama lain (Lim Sengpoh,. 2023). Pengajaran dan pembelajaran dalam kelompok kecil memberi peluang untuk menyesuaikan pendekatan kepada keperluan individu. Ini membantu memastikan setiap peserta mendapat perhatian yang cukup dan pembelajaran dapat dipertingkatkan (Siti Norafizah, 2018). Dengan jumlah peserta yang terhad, pengajar boleh memberi tumpuan kepada isu atau masalah yang lebih mendalam dalam konteks individu atau subkumpulan. Ini juga memberi ruang untuk diskusi yang lebih mendalam dan feedback yang lebih spesifik (Shankar et. al.,2022). Dalam kelompok kecil, teori Teori Pembelajaran Sosial (Bandura) memberi penekanan kepada pembelajaran melalui

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

interaksi sosial dan pemerhatian. Pembelajaran lebih banyak berlaku melalui perbincangan antara rakan sebaya dan bimbingan langsung.

Penggunaan kelompok besar membolehkan penilaian atau eksperimen dijalankan dalam skala yang lebih luas, memberikan data yang lebih representatif atau dapat digeneralisasikan kepada populasi yang lebih besar (Niza, 2021). Dalam konteks pengajaran, kelompok besar dapat memaksimumkan penggunaan sumber, seperti pengajar, bahan pembelajaran, dan masa, untuk menjangkau lebih ramai pelajar atau peserta dalam satu masa (Anonymous, 2021). Dalam kelompok besar, peserta mungkin terdedah kepada pelbagai perspektif dan pengalaman yang berbeza, yang dapat meningkatkan pembelajaran melalui pendedahan kepada kepelbagaian idea (Yusof dan Rohaizad, 2010). Dalam kelompok besar, peserta mungkin terdedah kepada pelbagai perspektif dan pengalaman yang berbeza, yang dapat meningkatkan pembelajaran melalui pendedahan kepada kepelbagaian idea (Clancy, et.al. 2021). Walaupun Teori Pembelajaran Sosial Bandura menekankan pembelajaran sosial, pembelajaran dalam kelompok besar membolehkan pemerhatian pembelajaran secara lebih meluas, di mana pelajar dapat mempelajari tingkah laku melalui demonstrasi oleh pengajar atau pelajar lain.

Kelompok Kecil sesuai digunakan apabila objektif kajian adalah untuk menilai keperluan individu, memberikan perhatian lebih mendalam, atau menggalakkan interaksi aktif dan kolaborasi. Kelompok kecil memberi ruang untuk pendekatan yang lebih diperibadikan, sesuai untuk kajian yang memerlukan analisis lebih mendalam. Sementara kelompok besar sesuai digunakan apabila ingin mengkaji atau melaksanakan sesuatu pendekatan dalam skala yang lebih besar. Kelompok besar

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

membolehkan kajian yang lebih luas, memberi peluang untuk mengumpul data yang lebih banyak dan lebih representatif serta menyelidik kesan yang lebih umum. Kedua-dua jenis kelompok mempunyai kelebihan tersendiri dan digunakan mengikut keperluan kajian atau modul yang dilaksanakan. Kelompok kecil lebih sesuai untuk analisis mendalam dan pembelajaran kolaboratif, sementara kelompok besar lebih sesuai untuk kajian yang bertujuan untuk mengumpul data yang lebih banyak dan menyeluruh dalam konteks yang lebih luas.

Dalam kajian ini, penyelidik menguji kesan modul TPTR pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya dengan membandingkan kesan modul pada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Oleh itu, penyelidikan quasi-eksperimental telah dijalankan. Menurut Shadish, Cook dan Campbell (2002), kajian kuasi eksperimen adalah kaedah kajian yang menyatakan sebab dan akibat dengan cara melibatkan dua kumpulan iaitu kumpulan kawalan dan kumpulan rawatan atau eksperimen. Kaedah dijalankan kepada kumpulan ujian pra dan ujian pos dengan kumpulan kawalan. Menurut Miller et al. (2020), kaedah penyelidikan ini penting kerana ia mendedahkan sains dalam persekitaran praktikal dunia sebenar. Oleh itu, ia menggunakan istilah eksperimen, yang merujuk kepada manipulasi subjek dan manipulasi variabel. Menurut Siedlecki (2020), yang menyatakan bahawa penyelidikan reka bentuk kuasi-eksperimen dijalankan dalam keadaan dunia sebenar dengan sedikit kawalan, Ia boleh menetapkan keberkesanan campur tangan. Untuk penyelidikan semasa, campur tangan yang diberikan adalah bahawa murid menggunakan modul TPTR. Oleh itu, penggunaan reka bentuk quasi-eksperimen dalam penyelidikan ini menekankan keberkesanan modul TPTR pada variabel yang diuji, iaitu penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam matlamat pertama, penyelidik menguji keberkesanan modul berdasarkan kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan. Menurut Connelly et al. (2013), dalam penyelidikan kuasi-eksperimen, sesetengah peserta menerima campur tangan manakala yang lain tidak; individu tidak ditugaskan secara rawak kepada Kumpulan eksperimen atau kumpulan kawalan seperti dalam kajian eksperimen sebenar. Ia merupakan salah satu kelemahan reka bentuk kuasi-eksperimen. Dalam kes ini, Connelly et al. (2013) mencadangkan bahawa penyelidik harus menggunakan pendekatan statistik yang mencukupi untuk menyesuaikan eksperimen dan kumpulan kawalan untuk meningkatkan kelayakan dalaman, supaya batasan reka bentuk penyelidikan boleh ditutupi. Pendekatan statistik yang diusulkan ialah ANCOVA. Oleh itu, dalam penyelidikan ini, penyelidik menggunakan analisis ANCOVA dalam beberapa sub-hipotesis.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selain daripada ANCOVA, penyelidik menggunakan beberapa pendekatan statistik, iaitu T-test, ANOVA, dan MANCOVA, untuk menguji kesan modul pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya dalam kumpulan eksperimen dan kawalan. Berdasarkan hasil kajian ini, penggunaan modul TPTR adalah penting untuk penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya sebagaimana dibuktikan oleh beberapa analisis statistik seperti yang ditunjukkan dalam Bab 4.

Modul TPTR mempunyai pengaruh yang signifikan pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya murid. Contohnya, ujian T mengesahkan perbezaan yang signifikan antara kumpulan rawatan kecil dengan kumpulan kawalan,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kumpulan rawatan yang besar dengan Kumpulan kawalan dan kumpulan rawatan keseluruhan dengan Kumpulan Kawalan dalam setiap praujian dan pascaujian untuk penerokaan kerjaya. Ujian T mengesahkan perbezaan yang signifikan antara kumpulan rawatan kecil dengan kumpulan kawalan, kumpulan rawatan besar dengan kumpulan kawalan dan kumpulan rawatan keseluruhan dengan kumpulan kawalan dalam setiap praujian dan pascaujian untuk membuat keputusan kerjaya. Selain itu, T-test mengesahkan perbezaan yang signifikan dalam praujian dan pascaujian kumpulan rawatan kecil, praujian dan pascaujian Kumpulan rawatan besar, dan praujian dan pascaujian kumpulan kawalan dalam kedua-dua membuat keputusan kerjaya murid dan penerokaan kerjaya.

Menurut Mishra, Pandey, Singh, Gupta, Sahu, dan Keshri (2019), ujian t adalah kaedah analisis yang paling popular digunakan untuk menguji perbezaan dalam purata antara dua kumpulan. Terdapat tiga jenis ujian T, dan yang digunakan dalam kajian ini ialah ujian T sampel bebas. Ujian T sampel bebas adalah ujian statistik inferensial yang mengkaji sama ada terdapat perbezaan statistik antara purata dua kumpulan yang tidak berkaitan. (Mishra, et al., 2019). Oleh itu, variabel normal yang berterusan (variabel ujian) dan variabel kategori dengan dua kategori (variable kumpulan) digunakan. Menurut Yu, Guindani, Grieco, Chen, Holmes dan Xu (2022), makna ujian T ialah ia menganggap sampel dalam pengamatan itu bebas satu sama lain. Selain itu, dalam menggunakan kaedah analisis ini, penyelidik boleh memperoleh dua jenis hasil untuk setiap kumpulan, iaitu sebelum rawatan dan selepas rawatan. Oleh itu, variabel dalam kajian ini telah diuji menggunakan jenis ujian yang signifikan (Kim, 2015).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selain itu, analisis ANOVA menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik dalam praujian kumpulan rawatan kecil, kumpulan rawatan besar, dan kumpulan kawalan untuk penerokaan kerjaya. Analisis ANOVA menunjukkan perbezaan yang signifikan secara statistik dalam pascaujian kumpulan rawatan kecil, kumpulan rawatan besar, dan kumpulan kawalan untuk kajian kerjaya. Analisis ANOVA menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik dalam praujian kumpulan rawatan kecil, kumpulan rawatan besar, dan kumpulan kawalan untuk membuat keputusan kerjaya murid. dan analisis ANOVA menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik dalam pascaujian antara kumpulan rawatan kecil, kumpulan rawatan besar, dan kumpulan kawalan untuk penerokaan kerjaya murid.

Hasil beberapa analisis statistik di atas menunjukkan kesan signifikan modul TPTR pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya. Ini boleh dikaitkan dengan konsep asas modul TPTR. Modul TPTR merujuk kepada modul teori pilihan dan terapi realiti. Menurut Glasser (2000), asas manusia dapat difahami melalui penggunaan teori pilihan terapi realiti. Terapi realiti merujuk kepada strategi kaunseling bagi membantu manusia berasaskan kepada WDEP yang diperkenalkan oleh Glasser dan Wubbolding. Setiap huruf mewakili perkataan yang merujuk kepada sesuatu tertertu; W merujuk kepada keinginan, keperluan, dan persepsi, D merujuk kepada arah dan melakukan, E merujuk kepada penilaian, dan P merujuk kepada perancangan dan komitmen (Wubbolding, 2000).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pada asasnya, teori pilihan dan terapi realiti dikaitkan dengan perspektif bahawa orang perlu mengambil tanggungjawab untuk tingkah laku mereka sendiri. Menurut Corey (2013), esensi teori pilihan dan terapi realiti adalah bahawa kita semua bertanggungjawab untuk apa yang kita lakukan dan bahawa kita boleh mengawal kehidupan kita sekarang. Ini adalah kerana asumsi asas tentang bagaimana murid akan memilih laluan kerjaya mereka sendiri. Melalui teori pilihan, individu boleh mula mengintegrasikan keyakinan ke dalam psikologi kawalan dalaman mereka dan belajar lebih banyak tentang tanggungjawab untuk pilihan yang mereka buat dalam kehidupan. (Gardner, 2015). Oleh itu, selepas diberi modul TPTR, murid mempunyai pandangan yang berbeza mengenai penerokaan kerjaya dan keputusan kerjaya mereka. Inilah sebabnya adanya perbezaan purata murid sebelum dan selepas modul TPTR digunakan.

Seterusnya Mason dan Duba (2009) menyatakan bahawa matlamat asas terapi realiti adalah untuk membantu klien belajar lebih baik untuk memenuhi keperluan mereka. Prosedur yang membawa kepada perubahan berdasarkan dua asumsi tertentu. Andaian pertama adalah bahawa tingkah laku semasa mereka tidak memberi mereka apa yang mereka mahu, dan asumsi kedua adalah bahawa manusia bermotivasi untuk berubah apabila mereka percaya mereka boleh memilih perilaku lain yang akan membawa mereka lebih dekat dengan yang mereka mahukan. Berdasarkan asumsi ini, terapi realiti meletakkan bahawa guru atau counselor harus mempromosikan hubungan positif dan tanggungjawab dengan cara yang sesuai dan berkesan dengan murid. (Davis dan Clark, 2012). Seorang guru boleh membangunkan hubungan positif dengan murid dengan menunjukkan kualiti peribadi, kehangatan, kejujuran, pemahaman, penerimaan, perhatian, dan keterbukaan. (Corey, 2020). Ciri-ciri ini membolehkan guru bertindak sebagai peguam yang mampu menanamkan rasa harapan kepada murid. Sebaik sahaja

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

hubungan terapeutik telah ditubuhkan, penasihat membantu murid dalam mendapatkan pemahaman yang lebih mendalam mengenai akibat tingkah laku semasa mereka. Pada titik ini, murid dibantu untuk memahami bahawa mereka tidak berada di atas belas kasihan orang lain, bukan mangsa, dan bahawa mereka mempunyai pelbagai pilihan untuk dipilih. (Mason, et.al, 2009). Ini adalah sebab asas bahawa murid yang belajar dengan modul TPTR mempunyai perbezaan yang signifikan daripada murid yang tidak.

Penemuan kajian semasa disokong oleh kajian terdahulu. Mason, et.al, (2009) melakukan penyelidikan menggunakan terapi realiti di sekolah dan mendapati bahawa ia memberi kesan kepada pencapaian akademik murid, membuat keputusan kerjaya, dan pembangunan peribadi dan sosial. Mereka mendapati bahawa pelaksanaan beberapa aktiviti terapi realiti meningkatkan pencapaian murid, membuat keputusan kerjaya, dan pembangunan peribadi dan sosial. Momenipour, Rahimi Pordanjani, dan Barabadi (2019) melakukan penyelidikan mengenai keberkesanan perundingan kumpulan berdasarkan terapi realiti pada penyesuaian kerjaya. Penyelidikan ini mempunyai prosedur analisis yang serupa dengan penyelidikan semasa iaitu menggunakan ujian T dan analisis kovarians. Semakan mendapati bahawa terapi realiti berkesan dalam meningkatkan penyesuaian kerjaya dan dimensi kepedulian, kawalan, dan keingintahuan.

Prawitasari (2018), dalam penyelidikan mereka mengenai pengaruh generasi pada pilihan kerjaya berdasarkan perspektif teori kerjaya, mendapati bahawa perbezaan dalam nilai-nilai dan matlamat setiap generasi boleh mempengaruhi keputusan kerjaya individu. Sebagai contoh, individu daripada generasi tradisional akan cenderung untuk memilih kerjaya yang menyediakan kesetiaan yang kukuh sebagai pencapaian peribadi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mereka, manakala individu dari generasi *baby boomer* akan cemerlang untuk memilih kerjaya yang menyediakan prestij, kemudahan, dan jawatan. Generasi X mendasarkan pencapaian peribadi mereka pada kebebasan dan keseimbangan antara kerjaya dan keluarga. Generasi Y, juga dikenali sebagai *digital native*, cenderung memilih kerjaya yang memberi mereka kebebasan dan kreativiti untuk bekerja dengan menggunakan teknologi tinggi. Ia boleh disimpulkan bahawa pilihan kerjaya generasi bergantung kepada pencapaian peribadi mereka, hal ini dijelaskan dalam teori kerjaya.

5.6.2 Kesan modul TPTR pada penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya terhadap kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan berdasarkan jantina

Dalam objektif kedua, penyelidik menguji perbezaan dalam penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan jantina. Dalam analisis ini, penyelidik mengkaji kumpulan rawatan lelaki dan wanita dan membandingkan mereka dengan kumpulan kawalan. Ini bermakna bahawa kumpulan lelaki dan wanita dalam kumpulan rawatan masih akan diberi pengajaran menggunakan modul TPTR, manakala kumpulan kawalan tidak akan diberikan pengajaran dengan menggunakan modul TPTR. Tujuan daripada matlamat ini ialah untuk memahami sama ada terdapat perbezaan statistik dalam kesan modul TPTR pada wanita dan lelaki dan sama ada atau tidak ada perbezaannya statistik pada kesan modul berdasarkan kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan.

Sama seperti objektif terdahulu, objektif ini telah dimuridi menggunakan beberapa ujian statistik, iaitu ujian-t, ANOVA, ANCOVA, dan MANCOVA. Berdasarkan ujian ini, penyelidik mendapati perbezaan yang signifikan antara

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kumpulan rawatan lelaki, kumpulan rawatan wanita, dan kumpulan kawalan, seperti yang dijelaskan di Bab 4.

Hasil ujian-t menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan antara praujian dan pascaujian setiap kumpulan rawatan lelaki, rawatan wanita, dan kumpulan kawalan dalam penerokaan kerjaya murid. Ujian-t juga menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan antara praujian dan dan pascaujian setiap kumpulan rawatan lelaki, kumpulan rawatan wanita, dan kumpulan kawalan dalam membuat keputusan kerjaya murid. Dalam kes ini, kesan signifikan modul ini dibuktikan oleh skor purata murid sebelum dan selepas campur tangan dengan modul TPTR. Murid mempunyai skor purata yang lebih tinggi selepas mereka mendapat rawatan dengan modul TPTR pada semua kumpulan dan pada semua variabel yakni penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Analisis ANOVA mendedahkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan dalam praujian untuk penerokaan kerjaya antara kumpulan rawatan lelaki, kumpulan rawatan wanita, dan kumpulan kawalan. Terdapat perbezaan yang signifikan dalam pascaujian kajian untuk penerokaan kerjaya antara kumpulan rawatan lelaki, kumpulan rawatan wanita, dan kumpulan kawalan. Terdapat perbezaan yang signifikan dalam ujian pra untuk membuat keputusan kerjaya antara kumpulan rawatan lelaki, Kumpulan rawatan wanita, dan kumpulan kawalan. Terdapat perbezaan yang signifikan dalam membuat keputusan kerjaya pascaujian antara kumpulan rawatan lelaki, kumpulan rawatan wanita, dan kumpulan kawalan. Dalam analisis ini, ANOVA membuktikan perbezaan skor antara kumpulan rawatan lelaki, Kumpulan rawatan wanita, dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kumpulan kawalan dalam praujian dan pascaujian, dan dalam penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya murid.

Analisis ANCOVA mendedahkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan dalam praujian dan pascaujian untuk penerokaan kerjaya antara kumpulan rawatan lelaki, kumpulan rawatan wanita, dan kumpulan kawalan. Dan terdapat perbezaan yang signifikan dalam praujian dan pascaujian untuk membuat keputusan kerjaya antara kumpulan rawatan lelaki, kumpulan rawatan wanita, dan kumpulan kawalan. Ia telah ditekankan dalam keputusan MANCOVA bahawa terdapat perbezaan yang signifikan dalam praujian dan pascaujian untuk membuat penerokaan kerjaya dan penyelidikan kerjaya antara kumpulan rawatan lelaki, kumpulan rawatan wanita, dan kumpulan kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Hasil beberapa analisis statistik di atas menyimpulkan bahawa terdapat kesan signifikan modul TPTR pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya dalam kumpulan rawatan lelaki, kumpulan rawatan wanita, dan kumpulan kawalan. Selain itu, berdasarkan hasil ANOVA, nilai purata kumpulan rawatan lelaki lebih tinggi daripada nilai purata kumpulan wanita dalam penerokaan kerjaya praujian dan pascaujian murid. Perbezaan ini juga dijumpai dalam ujian pra-membuat keputusan kerjaya murid di mana kumpulan rawatan lelaki mempunyai nilai purata yang lebih tinggi berbanding dengan kumpulan rawatan wanita. Walau bagaimanapun, dalam ujian pascaujian membuat keputusan kerjaya, Kumpulan rawatan wanita mempunyai nilai purata` yang lebih tinggi berbanding lelaki.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Perbezaan dalam kaedah jantina dalam penyelidikan ini boleh dijelaskan berdasarkan ulasan literatur. Pertama, menurut Gardner (2015), berdasarkan teori pilihan, peranan jantina dan pilihan dalam kerjaya mereka dihasilkan oleh pembinaan sosial. Dalam kes ini, perspektif yang diberikan oleh orang-orang adalah bahawa lelaki dijangka menyediakan keperluan keluarga dan wanita diharapkan untuk menjaga kanak-kanak (Gardner, 2015). Ini ialah apa yang Glasser panggil sebagai kawalan luaran psikologi. Pilihan mereka ialah untuk melakukan apa yang dijangka oleh masyarakat atau untuk mengubah apa yang mereka lakukan untuk mengubah keadaan mereka. Menurut Stead (2004), orang bertindak mengikut konvensi sosial, dan objek tidak terletak di dalam minda seseorang tetapi melalui penggunaan kata-kata. Dalam situasi ini, bahasa dilihat sebagai konstruktif, bukan rujukan. Malah pada masa ini, pergerakan feminis telah meningkat secara meluas, tetapi perspektif sosial mungkin masih kuat dalam masyarakat Malaysia.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Weimann-Sandig (2020), dalam penyelidikan mereka, mendapati bahawa wanita di Malaysia menghadapi halangan dalam mengakses pasaran buruh. Ibu-ibu tunggal sangat terpengaruh oleh seringkali tidak menjadi sebahagian daripada pasaran tenaga kerja tetapi terperangkap dalam pekerjaan sampingan atau perniagaan mikro yang tidak memuaskan. Mereka mendapati bahawa mengekalkan ketidaksetaraan sosial dengan tidak adanya struktur sokongan dan program pemberian kuasa boleh menjadi perkara yang paling penting. Oleh itu, penyelidik semasa berpendapat bahawa pembinaan sosial di Malaysia adalah salah satu sebab mengapa skor purata lelaki dalam penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya lebih tinggi daripada skor wanita dalam kajian ini.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kedua, perbezaan antara lelaki dan wanita dalam kajian ini mungkin disebabkan oleh identiti jantina di Malaysia. Menurut Leaper dan Brown (2008), jantina adalah aspek utama identiti sepanjang hayat. Dari perspektif teori pilihan, orang senang melakukan yang terbaik untuk memenuhi keperluan mereka. (Gardner, 2015). Identiti berkaitan dengan teori pilihan dan terapi realiti, di mana teori ini menekankan kepada pendekatan kognitif dan kemanusiaan yang berpendapat bahwa tingkah laku manusia berasal sepenuhnya daripada dunia dalaman dirinya sendiri. Menurut beberapa kajian, identiti atau aspek yang dilihat oleh wanita adalah salah satu halangan kepada pilihan dan perspektif kerjaya mereka. Contohnya, Ismail dan Ibrahim (2008) mendapati bahawa struktur keluarga dan komitmen wanita kepada keluarga adalah halangan yang paling penting yang dirasakan oleh wanita eksekutif di Malaysia.

Mansor dan Tan (2009) melakukan penyelidikan mengenai ketidaktentuan kerjaya dalam identiti kerjaya konvensional dalam kalangan murid sekolah tinggi di Malaysia. Beliau mendapati bahawa jantina berkorelasi dengan ketidaktahuan kerjaya. Murid sarjana muda wanita menunjukkan ketidakpastian kerjaya yang lebih tinggi berbanding murid sarjana lelaki. Ini bermakna bahawa murid perempuan lebih cenderung untuk tidak memilih laluan kerjaya mereka berdasarkan identiti profesional mereka. Oleh itu, berdasarkan penyelidikan semasa, penyelidik berpendapat bahawa yang membuat murid perempuan mempunyai lebih sedikit nilai purata berbanding murid lelaki adalah identiti mereka.

Satu daripada penemuan penting lainnya adalah bahawa kumpulan rawatan wanita mempunyai nilai purata yang lebih tinggi berbanding dengan Kumpulan rawatan lelaki selepas diberi rawatan menggunakan modul TPTR (pascaujian). Ia menunjukkan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kesan modul kepada murid wanita mengenai laluan kerjaya mereka adalah kerana nilai purata mereka berubah selepas menerima intervensi melalui modul TPTR. Dalam praujian, mereka mempunyai purata yang lebih rendah berbanding dengan kumpulan lelaki, dan dalam pascaujian, mereka memiliki purata yang lebih tinggi berbanding kumpulan lelaki. Ia boleh disimpulkan bahawa modul TPTR mengubah perspektif murid mengenai bagaimana mereka melihat penerokaan kerjaya dan keputusan kerjaya mereka.

Murid disarankan membuat pilihan atau pengkhususan selaras dengan minat dan kecekapan mereka. Terdapat beberapa sebab utama mengapa ini penting. Ianya memberikan motivasi dan kepuasan diri murid. Apabila murid memilih bidang yang diminati, mereka cenderung untuk lebih bersemangat, komited, dan tidak mudah putus asa. Minat yang tinggi membantu murid bertahan walaupun menghadapi cabaran dalam pembelajaran. Setelah murid memilih bidang pengkhususan yang selaras dengan minat mereka, mereka lebih cenderung untuk bermotivasi secara intrinsik, iaitu terdorong oleh rasa ingin tahu, keseronokan, dan rasa kepuasan terhadap pembelajaran itu sendiri. Ini berbeza dengan motivasi ekstrinsik yang bergantung kepada ganjaran luar seperti gred atau tekanan ibu bapa.

Menurut Deci dan Ryan (1985) dalam *Self-Determination Theory*, motivasi intrinsik akan meningkat apabila seseorang merasakan autonomi, kecekapan, dan keterikatan dalam aktiviti yang dilakukan. Pemilihan bidang berdasarkan minat sendiri memberikan murid rasa kawalan terhadap arah hidup mereka, yang seterusnya meningkatkan kepuasan dan ketekunan. Tambahan lagi, kajian oleh Schunk, Pintrich dan Meece (2008) menunjukkan bahawa murid yang mempunyai minat terhadap subjek

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

tertentu akan menunjukkan ketekunan yang lebih tinggi, kurang tekanan, dan kepuasan akademik yang lebih baik. Hal ini memberi kesan langsung kepada kesejahteraan psikologi murid dan keinginan mereka untuk terus maju dalam bidang tersebut.

Selain itu, ianya juga memberikan prestasi yang lebih baik kepada murid. Murid yang belajar dalam bidang yang sesuai dengan kecekapan (kebolehan) mereka biasanya menunjukkan prestasi akademik yang lebih baik, kerana mereka memahami dan menguasai kandungan dengan lebih mudah. Pemilihan bidang pengkhususan yang sejajar dengan minat dan kecekapan murid terbukti dapat meningkatkan prestasi akademik. Hal ini kerana murid lebih cenderung untuk terlibat secara aktif dalam pembelajaran apabila mereka berminat dan mempunyai kebolehan dalam sesuatu bidang, yang membawa kepada pemahaman yang lebih mendalam dan hasil pembelajaran yang lebih baik.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Menurut Lubinski dan Benbow (2000), murid yang mempunyai kecekapan yang tinggi dalam sesuatu domain dan diberi peluang untuk meneroka bidang itu secara mendalam menunjukkan prestasi akademik yang jauh lebih baik berbanding rakan sebaya mereka. Ini menunjukkan kepentingan padanan antara keupayaan dan pilihan akademik. Kajian lain oleh Tracey dan Robbins (2006) mendapati bahawa murid universiti yang memilih jurusan berdasarkan padanan minat dan kecekapan menunjukkan GPA (purata nilai gred) yang lebih tinggi dan kadar pengekalan murid yang lebih baik. Ini menunjukkan bahawa apabila murid belajar dalam bidang yang sesuai dengan mereka, mereka lebih mampu mengatasi cabaran akademik.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Sementara itu, ianya juga menyalurkan kerjaya yang lebih sesuai kepada murid. Pemilihan pengkhususan yang sejajar dengan minat dan kecekapan meningkatkan peluang untuk berjaya dalam kerjaya masa depan, kerana mereka akan memilih pekerjaan yang sesuai dan memberi kepuasan jangka panjang. Pemilihan pengkhususan yang berasaskan minat dan kecekapan meningkatkan kemungkinan seseorang individu memasuki kerjaya yang serasi dengan dirinya, sekali gus memberi kepuasan kerja yang lebih tinggi dan kestabilan dalam laluan kerjaya. Kajian menunjukkan bahawa individu yang bekerja dalam bidang yang sesuai dengan minat dan kemahiran mereka cenderung untuk mengalami kepuasan kerjaya yang lebih tinggi, motivasi berterusan, dan komitmen jangka panjang terhadap pekerjaan.

Menurut Holland (1997), padanan antara jenis personaliti individu dengan persekitaran pekerjaan adalah asas kepada kepuasan dan kejayaan kerjaya. Sebagai contoh, individu dengan minat sosial akan lebih serasi dalam kerjaya seperti kaunseling, pendidikan atau kerja sosial. Sementara itu, Savickas (2005) dalam *Career Construction Theory* menekankan pentingnya naratif peribadi, minat, dan nilai dalam membentuk laluan kerjaya yang bermakna dan lestari. Apabila individu dapat melihat hubungan antara pengkhususan yang dipilih dengan identiti kerjaya mereka, mereka lebih mudah membina arah kerjaya yang konsisten dan bermakna.

Tambahan pula, ianya mengelakkan rasa penyesalan kepada murid. Murid yang memilih bidang secara paksaan, tekanan luar atau tanpa kesedaran diri, lebih berisiko untuk beralih bidang, gagal, atau hilang arah tuju di pertengahan jalan. Namun, adalah penting juga untuk murid mempertimbangkan faktor luaran seperti peluang pekerjaan, permintaan pasaran dan sokongan sosial tetapi keputusan akhir tetap perlu berpaksikan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pada keseimbangan antara minat, kecekapan dan realiti. Apabila murid membuat pilihan pengkhususan tanpa mengambil kira minat dan kecekapan mereka, risiko untuk mengalami penyesalan kerjaya atau penyesalan akademik adalah lebih tinggi. Ini boleh membawa kepada tekanan emosi, prestasi menurun, atau bahkan penukaran bidang di peringkat kemudian, yang merugikan dari segi masa dan sumber.

Menurut kajian oleh Roese dan Summerville (2005), keputusan kerjaya dan pendidikan adalah antara perkara yang paling kerap menjadi sumber penyesalan dalam hidup seseorang. Individu yang membuat keputusan tanpa mempertimbangkan diri sendiri secara mendalam sering merasa menyesal apabila menyedari bahawa mereka tidak berada di laluan yang sesuai. Selain itu, kajian oleh Gati, Krausz dan Osipow (1996) menunjukkan bahawa murid yang mempunyai konflik dalam membuat keputusan kerjaya *(career decision-making difficulties)* akibat kurang kesedaran kendiri atau tekanan luaran cenderung untuk ragu-ragu dan tidak yakin, yang boleh membawa kepada keputusan yang kurang tepat dan akhirnya mencetuskan penyesalan.

Pemilihan pengkhususan yang selaras dengan minat dan kecekapan murid memainkan peranan penting dalam mendorong penguasaan Kemahiran Abad ke-21, terutamanya komunikasi, kolaborasi, pemikiran kritis, dan kreativiti. Murid yang memilih bidang berdasarkan minat dan kecekapan lebih cenderung untuk terlibat secara aktif dalam pembelajaran, mengambil inisiatif sendiri untuk menyelesaikan masalah, mengasah kemahiran penting seperti berfikir kritis, berkomunikasi, bekerjasama dan berinovasi. Menurut laporan oleh Partnership for 21st Century Learning (P21, 2015), penglibatan murid secara aktif dan autentik dalam pembelajaran adalah asas kepada pembangunan kemahiran abad ke-21. Apabila murid berminat dan kompeten dalam

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

sesuatu bidang, mereka lebih terdorong untuk menyelami pengetahuan, menyelesaikan masalah sebenar, dan bekerja secara kolaboratif semua ini adalah elemen utama dalam pendidikan masa depan. Tambahan pula, kajian oleh Schunk, Pintrich dan Meece (2008) menunjukkan bahawa minat yang tinggi terhadap subjek meningkatkan motivasi intrinsik, yang mendorong murid untuk meneroka, bertanya, dan mencipta kemahiran asas dalam dunia yang semakin kompleks dan saling berkait.

Kajian oleh Samsani Shahlan (2024) mendapati bahawa pendekatan Pembelajaran Abad ke-21 (PAK21) yang menekankan elemen komunikasi, kolaborasi, pemikiran kritis, dan kreativiti memberikan impak positif dalam melahirkan murid yang holistik dan bersedia menghadapi cabaran masa depan. Murid yang terlibat dalam PAK21 menunjukkan kecenderungan yang tinggi terhadap penguasaan kemahiran komunikasi, kolaborasi, pemikiran kritis, dan kreativiti. Selain itu, kajian oleh (Masyuniza, 2013) (Sofiana dan Zamri, 2019) menunjukkan bahawa guru Bahasa Melayu yang mempunyai kesediaan dari segi pengetahuan dan sikap yang tinggi dalam mengaplikasikan kemahiran abad ke-21 dalam pengajaran dapat meningkatkan tahap amalan gaya pembelajaran murid. Menurut laporan oleh Partnership for 21st Century Learning (P21, 2015), penglibatan murid secara aktif dan autentik dalam pembelajaran adalah asas kepada pembangunan kemahiran abad ke-21. Apabila murid berminat dan kompeten dalam sesuatu bidang, mereka lebih terdorong untuk menyelami pengetahuan, menyelesaikan masalah sebenar, dan bekerja secara kolaboratif semua ini adalah elemen utama dalam pendidikan masa depan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pemilihan pengkhususan yang selaras dengan minat dan kecekapan murid memainkan peranan penting dalam meningkatkan daya saing global negara. Apabila murid memilih bidang yang sesuai dengan kekuatan mereka, mereka lebih cenderung untuk menguasai kemahiran digital dan teknologi terkini, yang merupakan elemen penting dalam ekonomi digital global. Berinovasi dalam penyelesaian masalah, menyumbang kepada daya saing negara dalam sektor teknologi dan industri kreatif. Menyesuaikan diri dengan perubahan dalam pasaran pekerjaan global, termasuk peralihan kepada pekerjaan yang memerlukan kemahiran tinggi dan fleksibiliti.

Menurut laporan IMD World Competitiveness Ranking 2024, negara-negara yang menunjukkan prestasi tinggi dalam daya saing global, seperti Singapura, Switzerland, dan Denmark, mempunyai sistem pendidikan yang memupuk inovasi, kemahiran digital, dan adaptabiliti dalam kalangan murid mereka. Contohnya, Singapura menduduki tempat pertama dalam ranking tersebut, mencerminkan keberkesanan sistem pendidikannya dalam menyediakan tenaga kerja yang kompetitif di peringkat global. Selain itu, laporan The Future of Growth Report 2024 oleh Forum Ekonomi Dunia menekankan bahawa negara-negara yang berjaya mengimbangi pertumbuhan ekonomi dengan inovasi, inklusiviti, kelestarian, dan ketahanan akan lebih berdaya saing di peringkat global. Ini menunjukkan bahawa pemilihan pengkhususan yang tepat oleh murid dapat menyumbang kepada pembangunan negara yang lebih kompetitif dan mampan. Secara keseluruhannya, pemilihan pengkhususan yang selaras dengan minat dan kecekapan murid bukan sahaja meningkatkan prestasi individu, tetapi juga menyumbang kepada peningkatan daya saing global negara melalui pembangunan kemahiran yang relevan dan inovatif.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pemilihan pengkhususan yang selaras dengan minat dan kecekapan murid memainkan peranan penting dalam membentuk kerjaya yang bermakna dan menyokong pembelajaran sepanjang hayat, yang merupakan elemen teras dalam pembangunan Kemahiran Abad ke-21. Kerjaya yang bermakna dan pembelajaran sepanjang hayat. Apabila murid memilih bidang pengkhususan yang sesuai dengan minat dan kecekapan mereka, mereka lebih cenderung untuk mengembangkan efikasi kendiri kerjaya (*career self-efficacy*) melalui refleksi kendiri dan penilaian formatif yang berterusan. Membangun motivasi intrinsik untuk terus belajar dan menyesuaikan diri dengan perubahan dalam dunia kerja.

Mengasah kemahiran kritikal seperti pemikiran kreatif, penyelesaian masalah, dan adaptasi dalam persekitaran yang kompleks dan dinamik. Menurut kajian oleh Brass et al. (2023), penggunaan analitik pembelajaran (*learning analytics*) dapat menyokong pembangunan efikasi kendiri kerjaya dengan menyediakan kerangka untuk penilaian formatif yang lestari dan refleksi kendiri dalam program pembangunan kerjaya. Selain itu, Seevaratnam et al. (2023) menekankan bahawa pendekatan *design thinking* dalam pembelajaran dapat memupuk ciri-ciri pembelajaran sepanjang hayat seperti rasa ingin tahu, kreativiti, motivasi intrinsik, dan efikasi kendiri, yang penting untuk kebolehpasaran graduan dalam persekitaran kerja abad ke-21 yang tidak menentu dan kompleks.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.6.3 Kesan modul TPTR pada penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya kepada kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan berdasarkan status sosioekonomi

Dalam objektif ketiga, penyelidik mengkaji kesan modul TPTR pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan status sosioekonomi mereka. Status sosioekonomi murid dalam kajian ini dibahagikan kepada tiga kumpulan: status sosio-ekonomi pertengahan, status sosial ekonomi rendah, dan kumpulan kawalan. Tujuan daripada matlamat ketiga adalah untuk memahami sama ada terdapat perbezaan statistik dalam kesan modul pada murid dengan status sosioekonomi yang rendah, status sosial ekonomi pertengahan, dan kumpulan kawalan. Oleh itu, serupa dengan matlamat sebelumnya, beberapa analisis statistik dilakukan untuk membandingkan nilai purata antara kumpulan-kumpulan dan mencari perbezaan yang signifikan di antara mereka. Beberapa analisis statistik telah dijalankan: ujian-t, ANOVA, ANCOVA, dan MANCOVA.

Berdasarkan beberapa analisis yang ditunjukkan, hasil ujian-t mengesahkan perbezaan yang signifikan dalam penerokaan kerjaya murid sebelum dan selepas campur tangan yang diberikan menggunakan modul TPTR untuk setiap kumpulan rawatan sosioekonomi rendah, kumpulan rawatan sosial ekonomi menengah, dan kumpulan kawalan. Terdapat juga perbezaan yang signifikan dalam membuat keputusan kerjaya murid sebelum dan selepas campur tangan yang diberikan menggunakan modul TPTR untuk setiap kumpulan rawatan sosioekonomi rendah, kumpulan sosioekonomik menengah, dan kumpulan kawalan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Hasil ANOVA mengesahkan perbezaan yang signifikan pada praujian antara kumpulan rawatan sosioekonomi rendah, kumpulan rawatan sosio-ekonomi sedang, dan kumpulan kawalan dalam penerokaan kerjaya. Terdapat perbezaan yang signifikan pada pascaujian antara kumpulan rawatan sosioekonomi rendah, kumpulan rawatan sosial ekonomi menengah, dan kumpulan kawalan dalam penerokaan kerjaya. Terdapat perbezaan yang signifikan dalam praujian kumpulan rawatan sosioekonomi rendah, kumpulan rawat sosio-ekonomi sedang, dan kumpulan kawalan dalam membuat keputusan kerjaya. Terdapat perbezaan yang signifikan pada pascaujian antara kumpulan rawatan sosioekonomi rendah, kumpulan rawatan sosial ekonomi menengah, dan kumpulan kawalan dalam membuat keputusan kerjaya.

Hasil ANCOVA mendedahkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan dalam praujian dan pascaujian untuk penerokaan kerjaya antara kumpulan rawatan sosioekonomi menengah, kumpulan rawatan sosioekonomi rendah, dan kumpulan kawalan, dan terdapat perbezaan yang signifikan dalam praujian dan pascaujian untuk membuat keputusan kerjaya antara kelompok rawatan socioekonomi menengah, rawatan sosioekonomi rendah dan kumpulan kawalan.

Hasil analisis MANCOVA juga mendedahkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan dalam praujian dan pascaujian untuk membuat keputusan kerjaya dan penerokaan kerjaya antara kumpulan rawatan sosio-ekonomi sederhana, kumpulan rawatan sosial ekonomi rendah, dan kumpulan kawalan. Beberapa analisis di atas mengesahkan kesan penting modul TPTR pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya, seperti yang ditunjukkan oleh perbezaan yang signifikan dalam nilai purata sebelum dan selepas intervensi menggunakan modul TPTR. Sebagai contoh,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dalam penerokaan kerjaya, nilai purata kumpulan rawatan sosioekonomi menengah sebelum intervensi adalah 3.03 dan nilai purata selepas intervensi ialah 3.53; selain itu, dalam membuat keputusan kerjaya, nilai purata sebelum intervensi ialah 4.28 dan selepas intervansi adalah 5.74. Ia boleh disimpulkan bahawa terdapat peningkatan dalam nilai purata kumpulan rawatan selepas campur tangan yang diberikan menggunakan modul TPTR.

Kesan signifikan modul TPTR juga dikonfirmasi oleh perbezaan yang besar dalam nilai min antara kumpulan kawalan dan kumpulan rawatan; contohnya, nilai min Kumpulan kawalan dalam analisis ANOVA selepas campur tangan yang diberikan adalah 2.78, nilai min kelompok rawatan sosioekonomi menengah adalah 3.53, dan nilai min kumpulan rawatan sosial ekonomi rendah adalah 3.49 dalam pascaujian penerokaan kerjaya. Ia juga disahkan oleh nilai yang signifikan yang diberikan oleh analisis ANOVA. Oleh itu, penyelidik berpendapat bahawa penggunaan modul TPTR mempunyai kesan yang signifikan pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya.

Penemuan lain yang menarik ialah terdapat perbezaan statistik antara nilai purata murid dengan status sosioekonomi menengah dengan murid dari status sosial ekonomi rendah. Dalam kajian ini, status sosioekonomi murid merujuk kepada pendapatan ibu bapa mereka. Status ekonomi yang rendah dengan pendapatan ibu bapa antara 500 dan 2000 ringgit Malaysia, dan status sosioekonomi menengah dengan pendapatan ibu bapa antara 2000 dan 4500 ringgit Malaysia. Dalam kajian semasa, penyelidik mendapati bahawa terdapat perbezaan statistik antara murid dengan status sosioekonomi yang rendah dan murid yang mempunyai status sosial ekonomi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

sederhana dalam penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya mereka, seperti yang dibuktikan dalam analisis ANOVA.

Perbezaan juga dipaparkan dalam nilai purata antara kumpulan. Nilai purata kelompok dengan status sosioekonomi menengah dalam praujian (M = 3.03) adalah lebih tinggi daripada nilai purata kedudukan sosio-ekonomi rendah (M= 2.99). Nilai purata kelompok dengan status sosioekonomi menengah dalam ujian selepas (M = 3.53) adalah lebih tinggi daripada nilai purata kedudukan sosio-ekonomi rendah (3.49). Ia menunjukkan bahawa murid yang mempunyai pendapatan ibu bapa yang dikategorikan sebagai status sosioekonomi menengah mempunyai kecenderungan yang lebih tinggi untuk mempunyai penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya yang lebih baik berbanding murid dengan pendapatan ibubapa yang diklasifikasikan sebagai status sosial ekonomi yang rendah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian terdahulu telah menekankan sumbangan status sosioekonomi kepada penyelidikan kerjaya murid dan membuat keputusan. Creed, et al., (2007) menyatakan bahawa membuat keputusan kerjaya berkorelasi dengan beberapa variabel biografi, seperti status sosioekonomi. Sebabnya ialah bahawa variabel konteks latar belakang seperti status sosioekonomi murid membentuk persekitaran pembelajaran yang lebih mudah; pengalaman pembelajaran membentuk pembangunan keberkesanan murid, yang kemudian menggalakkan harapan hasil; dan kedua-dua keberkesan diri dan harapan hasil membawa kepada minat kerjaya dan matlamat kerjaya. (Sawitri dan Suryadi, 2020). Lee, et al. (2022) menjelaskan bahawa status sosioekonomi yang rendah merosakkan kecemasan mencari pekerjaan individu dan indikator lain yang berkaitan dengan kerjaya. Hsieh dan Huang (2014) menekankan bahawa status

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

sosioekonomi berkorelasi positif dengan jangkaan pendidikan, pilihan pendidikan, dan aspirasi kerjaya. Selain itu, ia telah dijelaskan bahawa status sosioekonomi sangat berkaitan dengan jangkaan pendidikan. Murid dengan peringkat sosio-ekonomi yang tinggi mempunyai sokongan yang lebih berkaitan dengan kerjaya daripada murid dengan status sosial ekonomi yang rendah, Huang dan Hsieh (2011). Inilah sebabnya mengapa murid dengan status sosioekonomi yang rendah mempunyai purata yang lebih rendah berbanding dengan murid yang mempunyai status sosial ekonomi yang sedang.

Terdapat hasil kajian semasa yang serupa dengan beberapa kajian terdahulu. Sebagai contoh, Sawitri dan Suryadi (2020) dalam penyelidikan mereka mendapati bahawa status sosioekonomi terutamanya dalam pendapatan adalah perantara untuk meningkatkan aspirasi kerjaya murid dan penyelamatan kerjaya, dan meningkat lebih banyak untuk status sosiokonomi yang tinggi berbanding dengan status sosial ekonomi yang rendah. Hsieh dan Huang (2014) mendapati dalam penyelidikan mereka bahawa status sosioekonomi dikaitkan secara positif dengan keputusan kerjaya murid, dan murid dengan status sosial ekonomi yang lebih tinggi mempunyai keyakinan yang lebih besar dalam keupayaan mereka untuk berjaya menyelesaikan tugas membuat pilihan kerjaya. Huang dan Hsieh (2011) juga mendapati bahawa status sosio-ekonomi secara signifikan meramalkan membuat keputusan kerjaya. Berdasarkan beberapa kajian yang dijelaskan di atas, boleh disimpulkan bahawa penemuan semasa adalah serupa dengan beberapa kajian terdahulu yang serupa.

Program pendedahan kerjaya awal memainkan peranan penting dalam membantu pelajar, khususnya dari latar belakang sosioekonomi rendah, untuk mengenal pasti minat, potensi, dan laluan kerjaya yang sesuai. Beberapa kajian dan inisiatif di Malaysia

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

telah menunjukkan keberkesanan pendekatan ini. Modul Pendedahan Kerjaya (MPK) oleh Universiti Putra Malaysia (UPM). Kajian oleh UPM membangunkan Modul Pendedahan Kerjaya (MPK) yang bertujuan meningkatkan kesedaran kerjaya dalam kalangan murid sekolah rendah. Hasil kajian menunjukkan bahawa pendedahan awal berkaitan maklumat kerjaya membantu menerapkan konsep atau identiti kerjaya yang boleh digunakan dalam kerjaya kelak serta kesedaran tentang kerjaya perlu bermula di peringkat awal.

Program *'YES! Rock The School'* oleh Kementerian Sumber Manusia. Program ini memberikan pendedahan awal kepada pelajar sekolah menengah mengenai hala tuju dan peluang kerjaya berdasarkan minat serta keupayaan masing-masing. Pelajar perlu diberi pendedahan awal mengenai hala tuju dan peluang kerjaya yang boleh diceburi untuk membantu mereka membuat pilihan yang tepat.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Mengadakan lawatan industri sebagai kaedah pendedahan. Kajian menunjukkan bahawa pendedahan awal pelajar kepada industri melalui lawatan lapangan dalam proses pengajaran dan pembelajaran memberikan impak positif. Dapatan kajian menunjukkan pendedahan awal ini juga jelas menunjukkan pendedahan menerusi lawatan lapangan kepada industri yang bersifat akademik amat digalakkan kerana ia memberi pengalaman pembelajaran dan pendedahan awal secara berkesan kepada pelajar.

Bimbingan dan kaunseling kerjaya memainkan peranan penting dalam membantu pelajar, terutamanya dari latar belakang sosioekonomi rendah untuk mengenal pasti minat, potensi, dan laluan kerjaya yang sesuai. Perkhidmatan ini tidak hanya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menyokong pemilihan kerjaya yang tepat, tetapi juga membina keyakinan diri dan kematangan kerjaya pelajar. Peranan dan kepentingan bimbingan kerjaya adalah membantu pelajar mengenal pasti minat dan potensi. Kajian oleh Brandon Liaw Ah Kim dan Lee Chai Eam (2019) menunjukkan bahawa perkhidmatan kaunseling kerjaya di sekolah rendah membantu murid mengenal pasti minat dan potensi mereka, yang seterusnya meningkatkan motivasi dan fokus dalam pembelajaran.

Meningkatkan kematangan dan kesediaan kerjaya. Kajian oleh Azhari (2004) mendapati bahawa pelajar meletakkan domain kerjaya sebagai keutamaan dalam perkhidmatan bimbingan dan kaunseling, menunjukkan keperluan untuk meningkatkan kematangan dan kesediaan kerjaya dalam kalangan pelajar. Mengurangkan jurang maklumat dan aspirasi kerjaya. Kajian oleh Universiti Putra Malaysia (UPM) menekankan bahawa pelajar dari latar belakang SES rendah sering menghadapi kekurangan maklumat mengenai pilihan kerjaya, dan bimbingan kerjaya dapat membantu mengurangkan jurang ini dengan menyediakan maklumat yang relevan dan sokongan yang diperlukan.

Menurut Rosli, Normadiyana dan Abu Yazid (2023) menyatakan bahawa ketidakyakinan guru bimbingan dan kaunseling (GBK) dalam melaksanakan tugas mereka sering dikaitkan dengan latihan yang singkat dan kurang pendedahan, terutamanya dalam menangani murid berkeperluan khas (MBK). Kajian Aishah dan Mazita (2024) menunjukkan bahawa ketiadaan latihan khusus dalam bidang pendidikan khas menyebabkan GBK kurang yakin dalam mengendalikan sesi kaunseling dengan MBK. Hal ini disebabkan oleh kekurangan pengkhususan dalam latihan yang diterima

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

oleh GBK yang menyukarkan mereka untuk memberikan perkhidmatan yang berkesan kepada MBK.

Selain itu, kajian oleh Norafifah dan Hashim (2019) mendapati bahawa GBK kurang memberikan perhatian kepada pelaksanaan perkhidmatan bimbingan dan kaunseling kepada MBK. Ini menimbulkan persoalan mengenai isu yang dihadapi oleh GBK dalam memberikan perkhidmatan tersebut. Ketiadaan pengkhususan latihan di institusi pendidikan yang melatih para guru serta kekurangan latihan profesional di sekolah menyukarkan GBK untuk memberikan perkhidmatan yang mencapai keberhasilan dalam kemenjadian murid secara menyeluruh. Keadaan ini menunjukkan bahawa terdapat keperluan mendesak untuk meningkatkan latihan dan pendedahan kepada GBK, agar mereka lebih yakin dan kompeten dalam melaksanakan tugas mereka, khususnya dalam menangani keperluan MBK.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Mengintegrasikan teknologi dalam perkhidmatan kaunseling. Penggunaan aplikasi dan platform dalam talian seperti Schola dapat membantu pelajar meneroka minat dan kecenderungan kerjaya mereka dengan lebih berkesan, terutamanya dalam era digital ini. Penglibatan komuniti dan ibu bapa dalam proses bimbingan kerjaya dapat memberikan sokongan tambahan kepada pelajar, serta memperluas pendedahan mereka kepada pelbagai pilihan kerjaya. Dengan memperkukuh perkhidmatan bimbingan dan kaunseling kerjaya di sekolah, kita dapat membantu pelajar dari latar belakang SES rendah untuk mencapai aspirasi kerjaya mereka dan membina masa depan yang lebih cerah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Sokongan kewangan dan sumber

Sokongan kewangan dan sumber juga merupakan aspek penting dalam memastikan pelajar dari golongan B40 dapat melanjutkan pelajaran tanpa terbeban dengan kos pendidikan yang tinggi. Pelbagai inisiatif telah diperkenalkan oleh kerajaan dan institusi pendidikan untuk membantu golongan ini.

Biasiswa dan Bantuan Kewangan Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT)

KPT menyediakan pelbagai bantuan kewangan khusus untuk pelajar dari kluster B40 dan M40. Bantuan ini merangkumi yuran pengajian, elaun sara hidup, dan perbelanjaan lain yang berkaitan dengan pengajian. Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT) Malaysia menyediakan pelbagai program biasiswa dan bantuan kewangan bagi menyokong pelajar dalam melanjutkan pengajian tinggi. Program biasiswa dan bantuan kewangan oleh KPT seperti Biasiswa MyBrainSc ditawarkan kepada warganegara Malaysia yang mengikuti pengajian sepenuh masa dalam bidang sains tulen seperti Fizik, Kimia, Biologi, dan Matematik di peringkat Ijazah Pertama dan Pasca Ijazah di Universiti Awam (UA), Institut Pengajian Tinggi Swasta (IPTS), atau universiti terkemuka di luar negara.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Program MyBrain 2.0 bertujuan untuk meningkatkan bilangan tenaga kerja berkemahiran tinggi dengan menawarkan pembiayaan kepada pelajar yang melanjutkan pengajian di peringkat Sarjana dan Doktor Falsafah (PhD) dalam pelbagai bidang. Bantuan Kewangan Asasi (BKA) disediakan kepada pelajar yang mengikuti program Asasi di Universiti Awam dan Politeknik terpilih. Program ini mensasarkan pelajar daripada golongan B40 dan M40 untuk memberikan sokongan kewangan sepanjang tempoh pengajian. Bantuan Kewangan Pelajar Kolej Komuniti (BKPKK) bertujuan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

memberikan bantuan kewangan kepada pelajar yang mengikuti program di Kolej Komuniti bagi menyambung pengajian di peringkat sijil, khususnya kepada pelajar dari keluarga berpendapatan rendah. Bantuan Kewangan OKU dan Program Pendidikan Khas (PPK) untuk menyediakan bantuan kewangan kepada pelajar kelainan upaya (OKU) yang mengikuti program di Universiti Awam, IPTS, Kolej Komuniti, dan Politeknik. Bantuan ini tidak mengambil kira taraf pendapatan keluarga sebagai syarat kelayakan.

Biasiswa Khas untuk Pelajar B40 dan M40

Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT) Malaysia menyediakan pelbagai program biasiswa dan bantuan kewangan khas untuk pelajar daripada golongan B40 dan M40 bagi menyokong akses pendidikan tinggi. Beberapa institusi menawarkan biasiswa khas seperti UCSI Trust, UTS Bursary, dan YSD Special Support yang memberikan bantuan kewangan signifikan kepada pelajar dari keluarga berpendapatan rendah. Biasiswa ini merangkumi yuran pengajian, elaun sara hidup, serta latihan kemahiran dan bimbingan kerjaya.

Program Dermasiswa B40 (DB40) ditawarkan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA), program ini menyasarkan pelajar lepasan SPM daripada keluarga B40 untuk melanjutkan pengajian di peringkat Diploma, terutamanya dalam bidang Pendidikan Teknikal dan Latihan Vokasional (TVET) yang diiktiraf oleh Agensi Kelayakan Malaysia (MQA). Program ini berbentuk dermasiswa tanpa ikatan kontrak perkhidmatan. Bantuan Kewangan Asasi KPT bertujuan membantu pelajar daripada keluarga berpendapatan rendah (B40 dan M40) yang melanjutkan pengajian di peringkat asasi di universiti awam Malaysia. Bantuan ini merangkumi wang saku,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

yuran pengajian, penginapan, dan elaun penerbangan bagi pelajar dari Sabah, Sarawak, dan Labuan. Pendapatan keluarga pemohon mestilah di bawah RM10,000 sebulan. Program Dermasiswa TVET Pelajar B40 dilancarkan oleh KPT, program ini menyasarkan pelajar B40 yang mengikuti pengajian dalam bidang TVET di Institusi Pengajian Tinggi Awam (IPTA). Sebagai permulaan, pengambilan pertama program ini melibatkan 1,000 pelajar di peringkat Diploma dan Ijazah Sarjana Muda, dengan implikasi kewangan berjumlah RM36.41 juta bagi setiap pengambilan. Program SULUNG adalah Program Pembangunan Siswa Sulung Keluarga Malaysia (SULUNG) menawarkan pengecualian yuran pengajian sepenuhnya kepada 10,000 mahasiswa yang merupakan wakil pertama dari keluarga B40 untuk melanjutkan pengajian di universiti awam. Inisiatif ini bertujuan memberikan motivasi kepada keluarga dan komuniti setempat untuk menjejakkan kaki ke menara gading.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Program Dermasiswa B40 oleh FINCO

Program Dermasiswa B40 yang dirujuk oleh FINCO *(Financial Industry Collective Outreach)* merupakan inisiatif kerajaan Malaysia yang bertujuan untuk mengurangkan beban kewangan pelajar daripada keluarga berpendapatan rendah, khususnya dalam kategori B40, agar mereka dapat melanjutkan pengajian ke peringkat yang lebih tinggi. Program ini memberi tumpuan kepada kursus Diploma berkaitan Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional (TVET) di Universiti Awam, Institusi Politeknik, dan Institusi Latihan Kemahiran Awam.

Peruntukan Belanjawan 2025 untuk Pendidikan

Dalam Belanjawan Malaysia Madani 2025, sektor pendidikan menerima peruntukan tertinggi dalam sejarah negara, menekankan komitmen kerajaan untuk memperkukuh

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

sistem pendidikan dan memastikan akses yang adil kepada semua lapisan masyarakat. Kerajaan telah memperuntukkan RM4 bilion dalam Belanjawan 2025 untuk membantu pelajar mengakses pendidikan tinggi melalui biasiswa, pinjaman, dan elaun. Syarikat pelaburan berkaitan kerajaan (GLIC) dan syarikat berkaitan kerajaan (GLC) akan memperuntukkan sekurang-kurangnya separuh daripada biasiswa mereka kepada pelajar dari keluarga berpendapatan rendah dan sederhana.

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) memperuntukan sebanyak RM64.1 bilion. Peningkatan daripada RM58.7 bilion pada tahun sebelumnya, menjadikannya peruntukan tertinggi dalam sejarah KPM. Fokus utama adalah menaik taraf dan penyelenggaraan sekolah sebnayak RM2 bilion diperuntukkan, termasuk RM1 bilion khusus untuk menyelenggara bilik darjah uzur di semua jenis sekolah, termasuk sekolah kebangsaan, sekolah Cina, sekolah Tamil, sekolah agama, sekolah dalam kem tentera, serta sekolah pendidikan khas OKU. Pembinaan sekolah Baharu sebanyak 44 buah sekolah baharu akan dibina untuk memenuhi keperluan pendidikan yang semakin meningkat. Rancangan Makanan Tambahan (RMT) menerima peningkatan peruntukan kepada RM870 juta, berbanding RM784 juta sebelumnya, memberi manfaat kepada lebih 860,000 murid. Bantuan Awal Persekolahan sebanyak RM800 juta diperuntukkan untuk membantu keluarga berpendapatan rendah dalam menyediakan keperluan persekolahan anak-anak.

Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT) menerima jumlah peruntukan sebanyak RM18.1 bilion. Peningkatan sebanyak 10.76% berbanding RM16.3 bilion pada tahun 2024, menunjukkan peranan penting KPT dalam kerangka Ekonomi MADANI. Fokus utama adalah pemberian biasiswa, pinjaman, dan elaun pendidikan sebanyak RM4

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

bilion diperuntukkan, dengan 50% biasiswa disasarkan kepada pelajar daripada keluarga berpendapatan rendah. Pemerkasaan Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional (TVET) diperuntukkan sebanyak RM7.5 bilion untuk memperkukuh sektor TVET, termasuk potongan cukai kepada syarikat yang menyumbang peralatan dan mesin baharu kepada institusi berkaitan. Pembangunan Penyelidikan dan Inovasi menerima RM600 juta peruntukan yang disediakan untuk menyokong aktiviti penyelidikan dan pembangunan di institusi pengajian tinggi. Peruntukan besar ini mencerminkan usaha kerajaan untuk memastikan pendidikan yang inklusif dan berkualiti, serta memperkukuh asas pendidikan negara demi masa depan yang lebih cerah.

Bantuan Kewangan Asasi oleh KPT

Program Bantuan Kewangan Asasi (BKA) oleh Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT) bertujuan untuk membantu pelajar daripada keluarga berpendapatan rendah, khususnya golongan B40 dan M40, yang melanjutkan pengajian di peringkat asasi di universiti awam Malaysia. Program ini menyediakan bantuan kewangan untuk meringankan beban pelajar dalam bentuk wang saku, yuran pengajian, penginapan, dan elaun penerbangan bagi pelajar dari Sabah, Sarawak, dan Labuan. Pelajar yang layak akan menerima bantuan kewangan sebanyak RM3,920 sepanjang tempoh pengajian. Kursus pengajian telah diperakui dan diluluskan oleh Jabatan Pendidikan Tinggi, Kementerian Pendidikan Malaysia. Program ini melibatkan pelajar yang mengikuti program bertaraf asasi di Universiti Awam (UA) dan 5 Politeknik yang terpilih. Dengan adanya pelbagai inisiatif sokongan kewangan ini, pelajar dari golongan B40 mempunyai peluang yang lebih cerah untuk melanjutkan pengajian dan mencapai aspirasi kerjaya mereka tanpa dibebani oleh masalah kewangan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.7 Penerokaan dan membuat keputusan kerjaya dengan kemahiran abad ke-21

Penyelarasan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan dengan kemahiran abad ke-21 adalah aspek kritikal pendidikan moden, kerana ia menyediakan murid untuk melayari kerumitan tenaga kerja mutakhir ini. Perbincangan ini meneroka bagaimana kedua-dua elemen ini bersilang dalam merespon dalam kepentingan kemahiran abad ke-21 dalam pembangunan kerjaya dan rangka kerja serta strategi yang menyokong penjajaran ini.

Kepentingan kemahiran abad ke-21 dalam penerokaan kerjaya dan membuat keputusan menunjukkan bahawa kemahiran abad ke-21, seperti pemikiran kritis, kreativiti, kerjasama dan literasi digital, adalah penting. Ianya menjadikan murid untuk berkembang maju dalam pasaran pekerjaan yang berubah dengan pantas. Kemahiran ini bukan sahaja meningkatkan kesediaan kerjaya tetapi juga memperkasakan murid untuk membuat keputusan termaklum mengenai laluan profesional mereka. Penyelidikan menunjukkan bahawa murid yang memiliki kemahiran abad ke-21 yang kuat lebih bersedia untuk menyesuaikan diri dengan permintaan tenaga kerja moden .

Kemahiran utama untuk penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya adalah kerangka penting yang perlu dipertimbangkan. Pemikiran kritis dan penyelesaian Masalah terhadap Kemahiran ini membolehkan murid menganalisis pilihan kerjaya, menilai peluang dan membuat keputusan termaklum. Kerjasama dan komunikasi akan mewujudkan Komunikasi dan kerja berpasukan yang berkesan adalah

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

penting untuk mengemudi peralihan kerjaya dan membina rangkaian professional. Kebolehsuaian dan ketahanan murid memerlukan keberadaan tahap fleksibel dan berdaya tahan untuk bertindak balas terhadap perubahan landskap kerjaya dan cabaran yang tidak dijangka. Literasi digital juga menuntut murid berkemahiran dalam teknologi adalah penting untuk mengakses sumber kerjaya, rangkaian dan kekal berdaya saing dalam ekonomi digital .

Rangka kerja untuk mengintegrasikan penerokaan kerjaya dan kemahiran abad ke-21. Beberapa rangka kerja dan model telah dibangunkan untuk menyepadukan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan dengan kemahiran abad ke-21. Rangka kerja ini menyediakan pendekatan berstruktur untuk membantu murid membangunkan kecekapan yang diperlukan untuk kerjaya masa depan mereka. Projek DECIDE memberi tumpuan kepada memperkasakan murid dengan kecekapan kerjaya melalui alat pembelajaran yang diperibadikan dan platform penilaian kendiri. Pendekatan ini membantu murid mengenal pasti jurang kemahiran dan membangunkan laluan kerjaya yang mampan. Ia merujuk kepada proses berperingkat dalam membuat keputusan; *Define the problem, Establish the criteria, Consider all alternatives, Identify the best alternative, Develop a plan of action, dan Evaluate the decision.* Dalam konteks kaunseling kerjaya, ia bertujuan untuk mempertingkatkan kecekapan membuat keputusan kerjaya, terutamanya dalam kalangan pelajar yang menghadapi kebingungan kerjaya atau kurang maklumat. Secara praktikal, kerangka DECIDE ini boleh digunakan bersama alat seperti *Career Exploration Survey* (CES) atau pendekatan Realiti Terapi, untuk membantu klien memahami diri, mengenalpasti pilihan, dan membuat keputusan berdasarkan keperluan dan nilai peribadi. Dalam sistem pendidikan atau bimbingan kerjaya, pendekatan DECIDE ini berpotensi menjadi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

komponen penting dalam membentuk kemahiran insaniah dan kesiapsiagaan kerjaya, namun kajian lanjut secara empirik diperlukan untuk menilai keberkesanan sebenar intervensi ini dalam konteks Malaysia atau Asia Tenggara secara umum.

Rangka kerja pembuatan keputusan kerjaya interaktif diCDM teragih. Rangka kerja ini menekankan peranan agensi teragih dalam membuat keputusan kerjaya, di mana murid berinteraksi dengan persekitaran dan pihak berkepentingan mereka untuk membuat pilihan kerjaya yang proaktif. Ia menyerlahkan kepentingan faktor luaran, seperti sokongan institusi dan tuntutan masyarakat, dalam membentuk trajektori kerjaya. Ia merupakan satu inovasi dalam pendekatan bimbingan kerjaya yang menekankan elemen interaktiviti, sokongan digital, dan keputusan berasaskan data secara berpusat dan teragih. Di bawah pendekatan ini, keputusan kerjaya dibuat bukan sahaja berdasarkan maklumat kendiri (minat, nilai, kebolehan), tetapi juga dengan penglibatan alat digital seperti sistem sokongan keputusan (*decision support systems*), persekitaran pembelajaran maya, dan maklum balas secara berterusan daripada kaunselor atau rakan sebaya.

Konsep “teragih” merujuk kepada penggunaan teknologi untuk memudahkan pembuatan keputusan di pelbagai lokasi atau melalui pelbagai platform, menjadikannya fleksibel dan boleh diakses oleh pelajar dalam persekitaran pembelajaran kendiri. Rangka kerja ini selari dengan arah tuju Revolusi Industri 4.0 dalam pendidikan, di mana automasi, AI, dan *big data* menyokong keputusan manusia. Dalam konteks ini, diCDM dapat memperkukuh kemahiran reflektif pelajar, memupuk autonomi, dan mempercepatkan pemadanan antara profil individu dengan laluan kerjaya. Walaupun

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

bukti empirikal tentang keberkesanannya masih perlu diperluas, pendekatan ini menunjukkan potensi sebagai alat penting dalam reformasi bimbingan kerjaya moden.

Penerokaan Kerjaya dan Skala Pengalaman Pembelajaran Membuat Keputusan (CEDLE) menyediakan alat yang disahkan untuk menilai aktiviti penglibatan murid dalam penerokaan kerjaya dan membuat keputusan. Rangka kerja ini membantu pendidik mengenal pasti bidang yang murid mungkin memerlukan sokongan tambahan. Ia merupakan satu alat pengukuran yang direka untuk menilai bagaimana pengalaman pembelajaran mempengaruhi proses membuat keputusan kerjaya seseorang individu. Skala ini secara konseptual berasaskan teori pembelajaran sosial kerjaya seperti yang dikemukakan oleh Krumboltz, yang menyatakan bahawa pengalaman secara langsung, persekitaran pemerhatian, dan maklumat kerjaya yang diperoleh akan membentuk keyakinan serta pilihan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam konteks penerokaan kerjaya, CEDLE bertujuan menilai faktor-faktor seperti keterdedahan kepada maklumat kerjaya, sokongan sosial, pengalaman praktikal, dan refleksi kendiri yang berupaya mempengaruhi kecekapan seseorang dalam membuat keputusan kerjaya secara rasional dan bermaklumat. Alat ini juga membantu kaunselor mengenal pasti aspek pengalaman pembelajaran mana yang masih lemah dalam kalangan pelajar, seterusnya merancang intervensi yang lebih bersasar. Jika digabungkan dengan alat lain seperti *Career Exploration Survey* (CES), CEDLE boleh memberikan gambaran yang menyeluruh terhadap kesiapsiagaan kerjaya dan faktor-faktor penyokong keputusan kerjaya yang bermakna. Pendekatan ini membawa nilai penting dalam era pendidikan berpusatkan pelajar dan sokongan kerjaya berbentuk reflektif.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kapsul Pembelajaran Profesional dalam Pendidikan STEM. Model ini menyepadukan pembuatan keputusan kerjaya ke dalam kurikulum STEM melalui pembelajaran berasaskan projek. Murid terlibat dalam aktiviti penyelesaian masalah dunia sebenar yang meningkatkan pemikiran kritis dan kemahiran membuat keputusan sambil menyediakan mereka untuk kerjaya masa depan. Ia merupakan pendekatan pembelajaran bersepadu yang berfokus pada pembangunan profesional guru secara berterusan. Dalam kajian oleh Nuangchalerm et al. (2020), pendidikan STEM di negara ASEAN menekankan pembelajaran berasaskan reka bentuk dan teknologi dengan penggunaan model 5D: *define, design, develop, debrief, dan disseminate* sebagai pendekatan tematik untuk memperkukuh pengajaran yang berkesan.

Kapsul pembelajaran boleh difahami sebagai modul mikro atau pengalaman pembelajaran jangka pendek yang disusun secara fokus untuk meningkatkan kemahiran pedagogi guru dalam STEM. Contohnya, strategi integrasi antara sains dan teknologi atau pendekatan reka bentuk kejuruteraan dalam bilik darjah. Ianya menekankan keperluan untuk penyelidikan lanjut dalam pembelajaran berasaskan teknologi dan reka bentuk sebagai komponen penting dalam pembangunan pedagogi guru. Di sinilah kapsul pembelajaran memainkan peranan dengan menyediakan kandungan yang disasarkan, boleh disesuaikan dengan konteks tempatan dan membolehkan refleksi serta penambahbaikan amalan pengajaran secara kendiri. Gabungan antara pendekatan ini dengan latihan formal atau komuniti pembelajaran profesional (PLC) dapat meningkatkan literasi STEM, kreativiti pedagogi, dan kesiapsiagaan guru terhadap cabaran pendidikan abad ke-21.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.8 Strategi pendidikan memupuk kerjaya dan kemahiran abad ke-21

Institusi pendidikan memainkan peranan penting dalam memupuk penerokaan kerjaya dan kemahiran abad ke-21. Strateginya telah terbukti berkesan dalam penerokaan kerjaya dan kemahiran abad ke-21. Pembelajaran Berasaskan Masalah Berorientasikan Projek (PoPBL) merupakan satu pendekatan pedagogi yang menggabungkan kekuatan *Problem-Based Learning* (PBL) dan *Project-Based Learning* (PjBL) dalam satu kerangka holistik untuk meningkatkan penglibatan pelajar dan keberkesanan pembelajaran. Prinsipnya seiring dengan pendekatan berasaskan masalah yang menekankan penyelesaian masalah sebenar dalam konteks projek praktikal yang disiapkan pelajar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam PoPBL, pelajar tidak hanya mengenal pasti dan menganalisis masalah (seperti dalam PBL), tetapi turut melaksanakan penyelesaian melalui reka bentuk, pelaksanaan, dan penilaian projek (seperti dalam PjBL). Pendekatan ini sangat sesuai dalam pendidikan STEM dan TVET (*Technical and Vocational Education and Training*), kerana ia mengasah kemahiran pemikiran kritikal, kerjasama, kreativiti, dan kecekapan teknikal secara serentak. PoPBL melibatkan murid dalam masalah sebenar, dunia sebenar, menggalakkan pembangunan pemikiran kritis, kreativiti dan kerjasama. Pendekatan ini telah berjaya terutamanya dalam pendidikan STEM, di mana murid menggunakan pengetahuan mereka untuk menyelesaikan cabaran yang kompleks.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Program bimbingan dan kaunseling kerjaya. Program bimbingan kerjaya menyediakan murid dengan sumber dan sokongan yang mereka perlukan untuk meneroka pilihan kerjaya dan membuat keputusan termaklum. Program-program ini telah ditunjukkan untuk meningkatkan keyakinan, kebolehsesuaian dan kesediaan murid untuk pasaran kerja. Ianya berfungsi sebagai satu inisiatif sistematik dalam membantu individu terutamanya murid mengenal pasti potensi, minat, nilai dan kebolehan mereka untuk membuat keputusan kerjaya yang bermakna dan berinformasi. Kepentingan program ini dalam membentuk kesiapsiagaan kerjaya dan pembangunan identiti profesional. Program ini sering merangkumi pelbagai komponen seperti penerokaan kendiri, penilaian kerjaya, maklumat pasaran pekerjaan, perancangan pendidikan lanjut, serta latihan kemahiran membuat keputusan. Program sebegini semakin diberi penekanan selaras dengan keperluan Revolusi Industri 4.0 dan pembangunan modal insan berkemahiran tinggi. Pendekatan kontemporari juga mengintegrasikan teknologi digital dan alat penilaian psikometrik dalam pelaksanaan bimbingan kerjaya. Kaunselor memainkan peranan penting sebagai fasilitator yang bukan hanya menyampaikan maklumat, tetapi juga membimbing pelajar melalui proses reflektif dan sokongan emosi dalam menangani kebingungan kerjaya.

Pengintegrasian kemahiran abad ke-21 ke dalam kurikulum. Reka bentuk kurikulum harus secara eksplisit menggabungkan kemahiran abad ke-21, seperti literasi digital, keusahawanan dan kemahiran sosial. Ini memastikan murid lulus dengan kecekapan yang diperlukan untuk berjaya dalam tenaga kerja moden. Ianya merupakan usaha strategik untuk memastikan pelajar bukan sahaja menguasai pengetahuan akademik, tetapi juga kompetensi penting seperti pemikiran kritikal, penyelesaian masalah, kreativiti, kolaborasi, literasi digital, dan komunikasi efektif. pengintegrasian

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ini lazimnya melibatkan penyusunan semula hasil pembelajaran, pendekatan pedagogi aktif seperti pembelajaran berasaskan projek (PjBL), inkuiri, serta penggunaan teknologi dalam pengajaran dan pembelajaran. Dalam konteks Malaysia, integrasi kemahiran ini digerakkan melalui dokumen kurikulum seperti Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM) dan Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia, yang menggariskan kemahiran berfikir aras tinggi (KBAT) sebagai komponen teras. Cabaran utama dalam pengintegrasian ini ialah memastikan guru diberi latihan profesional yang mencukupi serta sokongan persekitaran pembelajaran yang kondusif dan berasaskan teknologi. Pendekatan holistik ini menuntut perubahan budaya sekolah, reka bentuk tugasan yang autentik, dan penilaian formatif yang selaras dengan kemahiran yang ingin dibangunkan. Hasilnya ialah pelajar yang lebih fleksibel, inovatif, dan mampu menyesuaikan diri dalam dunia yang kompleks dan sentiasa berubah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Reka bentuk pembelajaran kolaboratif merupkan reka bentuk pembelajaran kolaboratif, seperti projek pasukan dan penilaian rakan sebaya, memupuk komunikasi, kerja berpasukan dan pemikiran kritis. Reka bentuk ini amat berkesan dalam pendidikan perniagaan, di mana murid membangunkan kemahiran kebolehpasaran melalui aktiviti interaktif dan menarik. Ia menekankan penciptaan persekitaran pembelajaran di mana pelajar bekerjasama secara aktif untuk mencapai matlamat akademik bersama melalui perbincangan, perkongsian sumber, dan pemecahan masalah secara kolektif. Model ini menolak pendekatan tradisional berasaskan guru dan sebaliknya memfokus kepada pelajar sebagai pembina utama ilmu, selaras dengan falsafah konstruktivisme. Suryani (2010) menegaskan bahawa pembelajaran kolaboratif bukan hanya satu pendekatan pedagogi, tetapi juga satu falsafah hidup berasaskan saling menghormati, tanggungjawab bersama, dan interdependensi positif

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dalam kumpulan. Ia melibatkan pembahagian tugas, akauntabiliti individu, dan penggunaan kemahiran kolaboratif secara berstruktur untuk mencapai pemahaman yang lebih mendalam. Hanifa et al. (2023) pula menekankan bahawa kolaborasi mendorong pembinaan pengetahuan dalam konteks sosial sebelum ia diserap secara individu. Dalam konteks ini, pelajar saling membimbing secara intelektual dan mampu menangani tugasan kompleks yang mungkin sukar diselesaikan secara individu. Reka bentuk pembelajaran kolaboratif yang efektif harus melibatkan struktur matlamat yang jelas, pembahagian peranan, penilaian formatif kumpulan, dan refleksi bersama. Ia sangat sesuai diaplikasikan dalam pendidikan abad ke-21 yang menekankan kemahiran komunikasi, kerja berpasukan, dan pemikiran kritikal, serta menyumbang kepada prestasi akademik yang lebih baik.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.9 Peranan teknologi dalam penerokaan kerjaya dan pembangunan kemahiran

Teknologi telah menjadi asas penerokaan kerjaya dan pembangunan kemahiran. Alat dan platform digital menyediakan murid akses kepada sumber, rangkaian dan peluang yang sebelum ini tidak tersedia. E-panduan projek DECIDE dan aplikasi berasaskan web adalah contoh bagaimana teknologi boleh menyokong pembangunan kerjaya. Alat ini membantu murid mengenal pasti jurang kemahiran, memantau kemajuan dan membuat keputusan kerjaya yang termaklum. Ia merujuk kepada penggunaan platform digital dan sistem berasaskan web sebagai medium utama untuk menyampaikan kandungan pengajaran, membimbing pembelajaran kendiri, serta memantau perkembangan pelajar. E-panduan, seperti modul interaktif atau laman rujukan digital, sering digunakan dalam konteks pembelajaran terbuka dan fleksibel untuk

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menyediakan maklumat secara sistematik dan mudah diakses. Aplikasi berasaskan web pula merangkumi sistem pengurusan pembelajaran (LMS) seperti *Google Classroom, Moodle,* atau *Edmodo*, yang membolehkan guru dan pelajar berinteraksi dalam persekitaran maya secara masa nyata dan asinkron. Penggunaan alat ini telah terbukti menyokong pembezaan pembelajaran (*differentiated instruction*), meningkatkan penglibatan pelajar, dan memperkukuh kebolehan literasi digital. Dalam era pendidikan pasca-pandemik, integrasi e-panduan dan aplikasi web menjadi keperluan kritikal dalam menjamin kelangsungan dan kualiti pendidikan. Keberkesanannya bergantung kepada reka bentuk antara muka yang mesra pengguna, kandungan yang interaktif, serta latihan profesional kepada guru. Pendekatan ini juga seiring dengan strategi pendidikan digital negara dan keperluan membina komuniti pembelajaran maya yang mampan dan inklusif.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Platform pembelajaran dalam talian merupakan platform dalam talian menawarkan pengalaman pembelajaran yang diperibadikan, membolehkan murid membangunkan kemahiran dan kecekapan khusus mengikut kadar mereka sendiri. Platform ini amat berguna untuk murid yang perlu mengimbangi tanggungjawab akademik dan profesional. Platform pembelajaran dalam talian kini memainkan peranan penting dalam memperluas akses kepada pendidikan berkualiti di seluruh dunia, terutamanya dalam konteks pasca-pandemik dan transformasi digital. Pelbagai model dan sistem telah dikembangkan, termasuk platform berasaskan awan dan data besar yang meningkatkan keberkesanan interaksi antara guru dan pelajar, seperti yang dikupas oleh Xinyu dan Caiwen (2019) melalui penggunaan teknologi komputasi awan dan big data dalam memperkasa interaktiviti dan analisis data pendidikan. Wang dan Yan (2014) pula membincangkan reka bentuk platform khusus untuk kursus komputer

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

yang berfokus kepada efisiensi pengurusan pengajaran dan penilaian dalam talian, menunjukkan potensi platform sebagai modul pelengkap kepada pembelajaran tradisional. Selain itu, Ou Yajun (2019) mencadangkan platform yang menggabungkan fungsi perancangan pembelajaran, nota, kumpulan belajar dan penilaian, yang bertujuan meningkatkan kualiti dan kecekapan pembelajaran melalui pelbagai peranti akses. Keberhasilan platform sebegini terletak pada antara muka mesra pengguna, integrasi kandungan interaktif, sistem penjejakan kemajuan, serta sokongan komuniti pembelajaran yang menggalakkan interaksi sosial dalam ruang maya. Dalam keseluruhan landskap pendidikan, platform dalam talian bukan sekadar alat tambahan tetapi tonggak utama pembelajaran abad ke-21.

Alat kerjasama maya

Alat kerjasama maya, seperti perisian persidangan video dan platform pengurusan projek, membolehkan murid bekerja dari jauh dan membangunkan kemahiran kerja berpasukan dan komunikasi yang penting. Alat Kerjasama Maya (VCT) ialah perisian atau platform digital yang membolehkan individu atau kumpulan bekerja bersama dari lokasi berbeza secara serentak (masa nyata) atau tidak segerak (tidak secara langsung). AKM merangkumi pelbagai bentuk seperti aplikasi komunikasi (contoh *Zoom, Microsoft Teams*), alatan kerjasama dokumen *(Google Docs, Notion),* pengurusan projek *(Trello, Asana),* kepada platform berasaskan awan untuk penyimpanan dan perkongsian data *(Dropbox, Google Drive)*. Fungsi utama AKM adalah untuk menyokong komunikasi, penyelarasan dan kerjasama merentas zon jarak dan masa, meningkatkan produktiviti pasukan, dan membolehkan fleksibiliti kerja jauh. Penyelidikan menunjukkan bahawa penggunaan AKM yang berkesan boleh meningkatkan kelajuan membuat keputusan, ketelusan proses kerja, dan penyertaan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

aktif semua ahli pasukan (Cramton, 2001). Walau bagaimanapun, cabaran seperti perbezaan masa, halangan komunikasi bukan lisan, dan keperluan untuk celik digital yang tinggi juga mesti diambil kira. Kajian juga menunjukkan bahawa kejayaan penggunaan AKM banyak dipengaruhi oleh struktur organisasi, budaya komunikasi, dan latihan penggunaan teknologi yang mencukupi (Olson dan Olson, 2000). Dengan pembangunan teknologi seperti AI dan integrasi awan, AKM kini semakin pintar dan menyesuaikan diri, menyokong pemperibadian dan automasi pelbagai proses kerja. Oleh itu, pemilihan dan penggunaan AKM mesti disesuaikan dengan keperluan khusus pasukan atau organisasi, dengan mengambil kira faktor keselamatan, kemudahan penggunaan, dan keupayaan integrasi dengan sistem lain.

Masa depan penerokaan kerjaya dan kemahiran abad ke-21 mungkin dibentuk oleh teknologi baru muncul, ketersambungan global, dan peningkatan permintaan untuk pembelajaran sepanjang hayat. Pendidik dan penggubal dasar mesti mengutamakan pembangunan kemahiran ini untuk memastikan murid bersedia menghadapi cabaran dan peluang abad ke-21. Pembelajaran sepanjang hayat dan pembangunan profesional. Penekanan kepada pembelajaran sepanjang hayat akan terus berkembang, kerana murid dan profesional perlu sentiasa mengemaskini kemahiran mereka untuk kekal berdaya saing dalam pasaran kerja. Konsep "Pembelajaran Sepanjang Hayat dan Pembangunan Profesional" atau pembelajaran sepanjang hayat dan pembangunan profesional telah mendapat minat akademik global, menekankan peranan kritikalnya dalam meningkatkan kecekapan profesional merentas sektor. Penyelidikan terkini dari Portugal menggariskan bahawa komitmen pelupusan yang kuat terhadap pembelajaran sepanjang hayat (LLL) berkait rapat dengan peningkatan penglibatan dalam pelbagai aktiviti pembangunan profesional seperti pembacaan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

berfokus, amalan reflektif, penyeliaan dan bengkel (Coelho et al., 2024). Dalam penjagaan kesihatan, profesional Maghribi menekankan kepentingan PSH dalam meningkatkan kualiti penjagaan dan menyesuaikan diri dengan kemajuan teknologi seperti AI (Hachoumi et al., 2023). Begitu juga, kajian di Afrika Selatan menunjukkan bahawa penyepaduan mod PSH formal, tidak formal dan tidak formal dalam program pembangunan kakitangan universiti meningkatkan kebolehsuaian dan menyelaraskan pembelajaran dengan matlamat institusi (Owusu-Agyeman, 2024). Penemuan ini sejajar dengan perspektif sosiologi bahawa CPD (Pembangunan Profesional Berterusan) bukan sahaja didorong oleh individu tetapi tertanam secara mendalam dalam struktur organisasi dan identiti profesional (Friedman, 2023). Secara kolektif, kesusasteraan menegaskan bahawa pembelajaran sepanjang hayat adalah proses yang berterusan, menyokong dan memperkasakan yang penting untuk perkaitan profesional dan kemajuan institusi dalam landskap global yang berkembang pesat.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Peluang kerjaya global

Globalisasi tenaga kerja yang semakin meningkat memberikan murid dengan pelbagai peluang kerjaya. Walau bagaimanapun, ia juga memerlukan mereka untuk membangunkan kemahiran silang budaya dan perspektif global. Konsep ini merujuk kepada pengalaman kerja yang melibatkan kerjasama rentas sempadan, yang semakin meluas bentuknya dari hanya ekspatriat korporat kepada bentuk alternatif seperti migrasi kendiri, komuter antarabangsa, dan pengurusan global (Shaffer dan Dimitrova, 2024). Dalam konteks kesihatan global, permintaan terhadap tenaga kerja yang berkemahiran tinggi dalam pengurusan program, kesihatan awam, dan klinikal semakin meningkat di negara berpendapatan rendah dan sederhana (LMIC), dengan 74% pekerjaan memerlukan kelayakan sekurang-kurangnya di peringkat sarjana (Eichbaum

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

et al., 2015). Tambahan pula, landskap kerjaya global telah berubah dengan ketara, kini merangkumi pelbagai bentuk kerja antarabangsa seperti mobiliti profesional sukarela dan pekerjaan fleksibel yang dibentuk oleh nilai pengembaraan, pembelajaran, dan kepelbagaian budaya (Dickmann et al., 2018). Dalam sektor perlombongan pula, cabaran dalam pendidikan kejuruteraan telah menjejaskan bekalan graduan, walaupun permintaan industri terus meningkat, mencetuskan inisiatif kerjaya global melalui latihan antarabangsa dan peluang kerjaya jangka panjang (Davison, 2004). Keseluruhannya, perkembangan ini mencerminkan keperluan penting untuk pendidikan global, fleksibiliti kerjaya, dan pembangunan kemahiran lintas budaya sebagai asas untuk berjaya dalam pasaran kerja antarabangsa yang dinamik.

Minda suai suai dan berdaya tahan

Keupayaan untuk menyesuaikan diri dengan perubahan dan mengemudi ketidakpastian akan menjadi lebih kritikal pada masa hadapan. Pendidik harus menumpukan perhatian untuk memupuk minda yang berdaya tahan dan boleh menyesuaikan diri dalam diri murid. Konsep “minda suai suai” dan “berdaya tahan” mencerminkan keupayaan individu dan organisasi untuk menyesuaikan diri serta terus berkembang dalam persekitaran yang tidak menentu dan mencabar. Kajian oleh Westover (2024) menunjukkan bahawa organisasi yang berjaya mengamalkan perubahan minda ke arah pembelajaran berterusan dan pemikiran adaptif mampu membina daya tahan dalam menghadapi perubahan pasaran dan gangguan teknologi (Westover, 2024). Dalam konteks kepimpinan, sifat adaptif dan fleksibel adalah teras dalam memperkukuh ketahanan organisasi, di mana pemimpin digalakkan untuk membentuk budaya inovasi dan keterbukaan terhadap perubahan melalui latihan berterusan dan pembangunan kemahiran emosi (Norman dan Pahlawati, 2024). Dari perspektif psikologi, daya tahan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mental dikaitkan dengan ciri-ciri seperti kawalan emosi, optimisme, fleksibiliti kognitif, dan kemahiran mengatasi tekanan, yang merupakan elemen penting dalam mengekalkan kesihatan mental serta kebolehan menyesuaikan diri dengan trauma atau cabaran hidup (Zaterta, 2024). Tambahan pula, kajian terhadap anggota tentera menunjukkan bahawa daya tahan mental bukan sekadar sifat tetapi juga proses dinamik yang berkembang melalui latihan dan pengalaman, memberi tumpuan kepada kelangsungan fungsi psikologi dalam situasi tekanan tinggi (Chernobai dan Khairulin, 2022). Maka, minda suai suai dan berdaya tahan menjadi elemen penting bukan hanya dalam kerjaya profesional, tetapi juga dalam kelangsungan peribadi dan organisasi pada era transformasi digital dan ketidaktentuan global.

Kesimpulan, penyelarasan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan dengan kemahiran abad ke-21 adalah penting untuk menyediakan murid untuk berjaya dalam tenaga kerja moden. Dengan menyepadukan rangka kerja, strategi pendidikan dan alatan teknologi, pendidik boleh memperkasakan murid untuk membangunkan kecekapan yang mereka perlukan untuk berkembang maju dalam kerjaya masa depan mereka. Memandangkan pasaran pekerjaan terus berkembang, penekanan pada kemahiran abad ke-21 hanya akan berkembang, menjadikannya keutamaan bagi institusi pendidikan dan penggubal dasar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.10 Aplikasi masa depan kerjaya

Aplikasi masa depan kerjaya merujuk kepada pendekatan, strategi, atau intervensi yang dapat membantu individu merancang, mengurus, dan menyesuaikan diri dengan keperluan kerjaya dalam dunia yang semakin kompleks dan dinamik. Dalam konteks penyelidikan anda yang menumpukan kepada modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan Terapi Realiti aplikasi masa depan kerjaya dapat dilihat dari beberapa dimensi

Sokongan keluarga dan komuniti perlu dalam mencapai keseimbangan kerja dan kehidupan dalam mengurangkan tekanan dan memperbaiki kesejahteraan individu. Menurut kajian oleh Bianchi dan Milkie (2010), sokongan keluarga dalam bentuk pembahagian tanggungjawab di rumah boleh mengurangkan tekanan yang dialami oleh pekerja wanita dan membantu dalam pencapaian keseimbangan kerja dan kehidupan. Ini juga boleh meningkatkan kesejahteraan keluarga secara keseluruhan, di mana kedua-dua pasangan dapat menguruskan kerja dan kehidupan peribadi dengan lebih seimbang. Kajian oleh Hochschild dan Machung (2012) menunjukkan bahawa sokongan komuniti dalam bentuk program pembentukan rangkaian sosial, seperti program penjagaan kanak-kanak, sokongan masyarakat, dan inisiatif tempat kerja yang menyokong keseimbangan kerja-kehidupan, dapat mengurangkan tekanan yang dihadapi oleh pekerja wanita dan pekerja muda.

Menurut Thoits (2011) dalam kajiannya mengenai sokongan sosial dan kesejahteraan mental menyatakan bahawa sokongan sosial yang diterima daripada rakan-rakan dan keluarga dapat memberi kesan positif terhadap kesihatan mental, yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

memainkan peranan penting dalam mencapai keseimbangan antara kerja dan kehidupan peribadi. Kehadiran sokongan ini dapat membantu individu merasa lebih terurus dan lebih mampu mengatasi tekanan kehidupan harian. Menurut Wright dan Bonett (2007), sokongan sosial, sama ada dari keluarga atau rakan-rakan, dapat meningkatkan kepuasan hidup dan mengurangkan perasaan keletihan, yang secara langsung membantu individu menguruskan keseimbangan antara kerja dan kehidupan.

Sokongan di tempat kerja, organisasi perlu menyediakan sokongan yang lebih besar untuk pekerja wanita dan pekerja muda, termasuk fleksibiliti masa kerja, peluang untuk bekerja dari rumah, dan kebijakan sokongan keluarga. Ianya menekankan pentingnya sokongan di tempat kerja, terutamanya untuk pekerja wanita dan pekerja muda, serta cadangan mengenai fleksibiliti masa kerja dan sokongan keluarga. Fleksibiliti masa kerja dan sokongan tempat kerja.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian oleh Allen et al. (2023) menunjukkan bahawa fleksibiliti masa kerja adalah faktor utama dalam meningkatkan keseimbangan kerja dan kehidupan. Pekerja yang diberikan fleksibiliti untuk menyesuaikan jam kerja mereka atau bekerja dari rumah menunjukkan tahap kesejahteraan yang lebih tinggi, terutamanya di kalangan pekerja wanita yang sering kali memikul tanggungjawab keluarga. Organisasi yang menyediakan fleksibiliti ini membantu mengurangkan tekanan dan meningkatkan kepuasan kerja. Kebijakan sokongan keluarga di tempat kerja, Kossek dan Lautsch (2022) dalam kajian mereka menyatakan bahawa kebijakan sokongan keluarga, seperti cuti ibu bapa dan kemudahan penjagaan anak, memainkan peranan penting dalam membantu pekerja mengimbangi tuntutan kerjaya dan keluarga. Pekerja yang mendapat

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

sokongan sebegini lebih cenderung untuk kekal setia kepada majikan mereka dan lebih berkomitmen terhadap pekerjaan.

Kesan terhadap pekerja muda, kajian Demerouti dan Cropanzano (2021) menerangkan bahawa pekerja muda yang bekerja dalam organisasi yang menawarkan sokongan tempat kerja yang fleksibel, termasuk peluang untuk bekerja dari rumah dan fleksibiliti masa kerja, melaporkan tahap stres yang lebih rendah dan lebih baik dalam menyeimbangkan kehidupan peribadi dan profesional mereka. Organisasi yang mengutamakan kebijakan ini juga dapat menarik dan mengekalkan bakat muda yang berharga. Pekerja wanita dan kebijakan sokongan. Kajian oleh Ng dan Burke (2020) menunjukkan bahawa kebijakan tempat kerja yang mesra keluarga, termasuk peluang untuk bekerja dari rumah dan peraturan fleksibel, sangat penting untuk kesejahteraan wanita. Sokongan ini memberi mereka peluang untuk terus membangun kerjaya sambil memenuhi tanggungjawab keluarga mereka.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Peranan sokongan keluarga, komuniti, rakan-rakan dan masyarakat juga penting dalam memastikan keseimbangan kerja dan kehidupan tercapai. Ianya mencakupi pembahagian tugas di rumah dan sokongan sosial untuk wanita dan pekerja muda yang mungkin memerlukan masa untuk berehat. Ianya menekankan pentingnya sokongan keluarga dan komuniti dalam mencapai keseimbangan kerja dan kehidupan, termasuk pembahagian tugas di rumah dan sokongan sosial. Sokongan keluarga dalam keseimbangan kerja kehidupan. Kajian oleh Nomaguchi dan Bianchi (2022) menunjukkan bahawa sokongan keluarga dalam bentuk pembahagian tugas rumah tangga memainkan peranan penting dalam keseimbangan kerja dan kehidupan, terutamanya bagi wanita. Pembahagian tanggungjawab yang adil di rumah dapat

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mengurangkan tekanan yang dihadapi oleh wanita yang bekerja, memberi mereka lebih banyak masa untuk diri sendiri dan untuk mencapai keseimbangan antara kerjaya dan kehidupan peribadi.

Manakala sokongan sosial dari rakan dan komuniti, menurut Mäkelä et al. (2021), sokongan sosial yang diberikan oleh rakan-rakan dan komuniti membantu individu, terutamanya pekerja muda dan wanita, dalam mengurangkan tekanan yang berkaitan dengan pekerjaan dan tanggungjawab keluarga. Rangkaian sosial yang kuat di tempat kerja dan dalam masyarakat dapat memberikan bantuan praktikal dan emosi, yang membolehkan individu merasa lebih terurus dan lebih mampu menguruskan keseimbangan hidup mereka. Peranan komuniti dalam menyokong keseimbangan kerja kehidupan. Kajian oleh Kawakami dan Araki (2023) menunjukkan bahawa sokongan komuniti yang lebih luas termasuk perkhidmatan penjagaan kanak-kanak dan program sosial membantu mengurangkan beban wanita yang bekerja. Perkhidmatan komuniti yang menyokong keluarga secara langsung dapat membolehkan pekerja menumpukan lebih banyak masa kepada kerjaya mereka tanpa mengabaikan kehidupan peribadi dan keluarga. Sokongan sosial dan pengurangan stres, Chung dan Van der Lippe (2021) dalam kajian mereka mendapati bahawa sokongan sosial yang diterima oleh pekerja melalui keluarga dan rakan-rakan dapat membantu mereka mengurangkan stres. Individu yang menerima sokongan ini lebih cenderung untuk meluangkan masa untuk berehat, yang pada akhirnya meningkatkan kesejahteraan mental dan fizikal mereka, serta meningkatkan prestasi di tempat kerja.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Cadangan lain bagi penambahbaikan untuk meningkatkan keseimbangan kerja dan kehidupan wanita bekerja. Beberapa langkah yang telah disarankan seperti pelaksanaan polisi kerja fleksibel, memberikan pilihan waktu kerja yang fleksibel untuk menyesuaikan dengan keperluan peribadi. Sokongan organisasi seperti menyediakan kemudahan seperti penjagaan anak di tempat kerja dan program sokongan kesihatan mental. Pendidikan dan kesedaran bagi meningkatkan kesedaran tentang pentingnya keseimbangan kerja kehidupan melalui program latihan dan kempen kesedaran. Dengan pelaksanaan langkah-langkah ini, diharapkan wanita bekerja di Malaysia dapat mencapai keseimbangan yang lebih baik antara kerjaya dan kehidupan peribadi mereka. Kajian oleh Ismail et al. (2022) meneliti ketersediaan dan penggunaan syarat kerja mesra keluarga di Malaysia, termasuk dasar kerja fleksibel dan kemudahan penjagaan anak, serta impaknya terhadap wanita bekerja. Ia menekankan keperluan dasar kerja fleksibel dan sokongan penjagaan anak bagi wanita bekerja di Malaysia. Mereka mencadangkan bahawa pelaksanaan dasar kerja fleksibel, seperti waktu kerja anjal dan kerja dari rumah, serta penyediaan kemudahan penjagaan anak yang berdekatan dengan tempat kerja, dapat membantu wanita mencapai keseimbangan antara kerjaya dan kehidupan peribadi. Langkah-langkah ini bukan sahaja meningkatkan kesejahteraan wanita tetapi juga menyumbang kepada peningkatan penyertaan mereka dalam tenaga kerja.

Membangun keupayaan pengurusan masa, membantu pekerja muda membangunkan kemahiran pengurusan masa dan memberi mereka alat untuk menguruskan masa dengan lebih berkesan dapat mengurangkan tekanan yang mereka hadapi. Ianya menekankan kepentingan membantu pekerja muda membangunkan kemahiran pengurusan masa, serta bagaimana ia dapat mengurangkan tekanan yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mereka hadapi. Kemahiran pengurusan masa dan kesejahteraan pekerja muda. Kajian oleh Kim dan Lee (2023) menunjukkan bahawa pekerja muda yang dibekalkan dengan kemahiran pengurusan masa yang baik cenderung mengalami tahap stres yang lebih rendah dan lebih berjaya dalam mengimbangi tuntutan pekerjaan dengan kehidupan peribadi mereka. Mereka yang dapat merancang, mengutamakan tugas, dan mengelakkan pembaziran masa menunjukkan prestasi yang lebih baik dan kesejahteraan mental yang lebih tinggi. Pengurusan masa dan produktiviti di tempat kerja, Kauffeld dan Lehmann-Willenbrock (2022) dalam kajian mereka mendapati bahawa latihan dalam pengurusan masa di tempat kerja, seperti teknik penetapan matlamat dan pengutamaan tugas, dapat meningkatkan produktiviti dan mengurangkan perasaan terbeban dalam kalangan pekerja muda. Ini menunjukkan bahawa membangunkan keupayaan pengurusan masa adalah salah satu cara yang berkesan untuk mengurangkan tekanan yang dihadapi oleh pekerja muda.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pengaruh latihan pengurusan masa terhadap stres kerja, kajian oleh Smith dan Davidson (2021) menyatakan bahawa latihan dalam pengurusan masa dapat memberi kesan positif terhadap stres kerja, terutamanya di kalangan pekerja muda. Dengan memberi mereka alat untuk merancang dan menguruskan masa mereka dengan lebih baik, individu dapat mengelakkan beban kerja yang berlebihan dan meningkatkan keseimbangan antara kerja dan kehidupan. Pengurusan masa dan pengurangan stres dalam pekerja muda. Kajian oleh Jones dan Taylor (2023) menunjukkan bahawa pekerja muda yang terdedah kepada teknik pengurusan masa yang berkesan, seperti penggunaan alat digital untuk pengurusan jadual dan penetapan keutamaan, melaporkan tahap stres yang lebih rendah dan lebih banyak masa untuk aktiviti

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

peribadi. Ini membantu mereka mengelakkan keletihan dan menguruskan kerja mereka dengan lebih efisien.

Kemahiran keusahawanan dan pemilihan kerjaya sendiri dalam kalangan belia semakin meningkat. Kemahiran keusahawanan dan pemilihan kerjaya sendiri dalam kalangan belia Malaysia semakin meningkat, didorong oleh pelbagai inisiatif kerajaan dan perubahan dalam minat serta aspirasi golongan muda. Perkembangan terkini seperti peningkatan kemahiran keusahawanan belia. Program tunas usahawan belia bumiputera (TUBE) yang diselaraskan oleh SME Corp. Malaysia, menyediakan latihan dan geran sehingga RM30,000 kepada belia Bumiputera berusia 18 hingga 30 tahun. Program ini bertujuan untuk memupuk semangat keusahawanan dan membentuk daya tahan, disiplin, dan kepimpinan dalam pengendalian perniagaan. Pada tahun 2023, seramai 60 orang usahawan belia yang mempunyai latar belakang usahawan tekno (technopreneur) daripada institusi-institusi pendidikan dan latihan MARA telah berjaya dilatih. Inisiatif Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (KUSKOP). KUSKOP menyediakan pelbagai inisiatif keusahawanan untuk golongan belia di seluruh negara, termasuk program-program khusus untuk belia dan siswazah. Inisiatif ini bertujuan untuk memperkasakan ekonomi dengan memartabatkan produk usahawan tempatan.

Pemilihan kerjaya sendiri dalam kalangan belia. Kecenderungan memilih kerjaya bebas golongan belia kini semakin memilih kerjaya bebas dan tidak terikat kepada pencapaian akademik yang tinggi. Perubahan ini mencerminkan peralihan dalam cara berfikir tentang sasaran ekonomi dan bidang pekerjaan. Peningkatan minat dalam Ekonomi Gig. Lepasan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) lebih berminat menceburi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Ekonomi Gig, berbanding melanjutkan pengajian ke peringkat lebih tinggi. Faktor-faktor seperti pendedahan kepada aplikasi digital dan gajet, serta pengaruh rakan sebaya, memainkan peranan dalam keputusan ini. Kajian Indeks Belia Malaysia bagi tahun 2023 menunjukkan peningkatan dalam kualiti dan kesejahteraan hidup belia, termasuk dalam aspek keusahawanan dan pemilihan kerjaya serta cadangan bagi membentuk polisi dan membangunkan program pembangunan belia yang lebih berkesan. Secara keseluruhannya, terdapat peningkatan yang ketara dalam kemahiran keusahawanan dan pemilihan kerjaya sendiri dalam kalangan belia Malaysia. Inisiatif-inisiatif yang dijalankan oleh kerajaan dan agensi berkaitan telah berjaya memupuk semangat keusahawanan dan memberi peluang kepada golongan muda untuk memilih laluan kerjaya yang sesuai dengan minat dan kemahiran mereka.

Aplikasi masa depan kerjaya melalui pendekatan TPTR berasaskan bimbingan kelompok bukan sahaja meningkatkan kesedaran dan kebolehan pelajar membuat keputusan, malah memperkukuh kebolehan mereka menghadapi cabaran kerjaya masa hadapan secara berdikari, fleksibel dan bermakna.

5.11 Isu Jantina dan Status Sosioekonomi dalam Pendidikan dan Kerjaya

Isu jantina dan status sosioekonomi (SES) sering dibincangkan dalam konteks pendidikan dan kerjaya kerana kedua-duanya memainkan peranan penting dalam menentukan peluang serta haluan profesional individu. Dalam banyak kajian, wanita dan individu daripada latar belakang SES rendah sering berhadapan dengan halangan struktural seperti akses pendidikan, jangkaan sosial, serta diskriminasi tersirat yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mengurangkan kebarangkalian untuk mencapai kejayaan kerjaya yang setara dengan lelaki atau golongan berpendapatan tinggi.

Tumpuan kepada sesetengah golongan atau jantina sememangnya perlu kerana ketidakseimbangan ini memerlukan intervensi bersasar untuk memastikan keadilan dan kesamarataan. Kerangka teori seperti Teori Modal Sosial (Bourdieu) dan Teori Feminisme sering digunakan untuk memahami bagaimana struktur sosial dan budaya mempengaruhi akses kepada peluang dan pembentukan identiti kerjaya. Sebagai contoh, modal budaya dan sosial yang lebih tinggi sering dimiliki oleh golongan SES tinggi, memberi kelebihan dalam pencapaian akademik dan jaringan kerjaya. Dari perspektif jantina, andaian tradisional yang mengaitkan lelaki dengan kerjaya teknikal dan wanita dengan kerja penjagaan masih berakar umbi dalam banyak masyarakat, walaupun kini semakin ramai wanita memasuki bidang-bidang yang dahulunya didominasi lelaki. Ini menunjukkan bahawa perubahan sedang berlaku, namun perlahan dan masih bergantung kepada konteks sosio-budaya setempat. Justeru, kerangka teori yang digunakan mestilah mampu menangani kompleksiti ini secara interseksional iaitu melihat bagaimana jantina, SES, etnik, dan faktor lain saling berkait dan membentuk pengalaman individu dalam laluan pendidikan dan kerjaya.

Isu jantina dan status sosioekonomi (SES) adalah faktor kritikal yang membentuk trajektori pendidikan dan kerjaya individu. Faktor ini bersilang dengan cara yang kompleks, mempengaruhi peluang, aspirasi dan hasil merentas pelbagai konteks. Respons ini meneroka cara jantina dan SES berinteraksi untuk mempengaruhi pilihan pendidikan dan kerjaya, menggunakan cerapan daripada pelbagai kajian untuk memberikan pemahaman yang menyeluruh tentang dinamik ini.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jangkaan jantina sangat mempengaruhi cara individu menentukan kejayaan kerjaya. Penyelidikan menunjukkan bahawa pelajar perempuan sering menghadapi cabaran yang berkaitan dengan keseimbangan kerja-kehidupan dan stereotaip jantina, yang boleh mengekang aspirasi kerjaya dan definisi kejayaan mereka. Sebagai contoh, pelajar perempuan dari latar belakang yang kurang bernasib baik lebih cenderung untuk menghadapi halangan ini, menonjolkan kesan persimpangan jantina dan SES pada trajektori kerjaya (Fernández et al., 2023).

Status sosioekonomi memainkan peranan penting dalam membentuk pilihan pendidikan dan kerjaya. Kajian telah menunjukkan bahawa individu dari latar belakang SES yang lebih rendah sering menghadapi halangan sistemik dalam mengakses pendidikan tinggi dan kerjaya profesional. Sebagai contoh, dalam konteks sains perubatan, pelajar dari latar belakang SES yang lebih rendah lebih cenderung untuk mengikuti kejururawatan, manakala mereka dari latar belakang SES yang lebih tinggi cenderung untuk memilih perubatan atau pergigian. Corak ini amat ketara di kalangan wanita, di mana wanita SES yang lebih rendah lebih cenderung memilih kerjaya feminin secara tradisional (Gallardo-Hernández et al., 2006).

Persimpangan jantina dan SES mencipta cabaran unik untuk individu daripada kumpulan terpinggir. Sebagai contoh, pelajar perempuan dari latar belakang SES rendah sering mengalami keburukan tambahan dalam mengakses pendidikan tinggi profesional. Di India, pelajar lelaki adalah 12.6% lebih berkemungkinan untuk mendaftar dalam kursus pendidikan tinggi profesional berbanding rakan sejawat wanita

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mereka, dengan jurang ini lebih ketara dalam isi rumah miskin (Choudhury dan Kumar, 2024).

Faktor budaya dan masyarakat memburukkan lagi jantina dan perbezaan SES dalam pendidikan dan pilihan kerjaya. Di sesetengah wilayah, peranan jantina tradisional dan kepercayaan budaya mengehadkan aspirasi pendidikan dan kerjaya perempuan. Contohnya, di Kaunti Samburu, Kenya, gadis dari komuniti nomad sering menghadapi halangan budaya yang menghalang mereka daripada meneruskan kerjaya berstatus tinggi. Walau bagaimanapun, kanak-kanak perempuan yang mempunyai SES yang lebih tinggi dan pendedahan kepada model peranan lebih cenderung untuk bercita-cita untuk kerjaya profesional (Mungai, 2019).

Latar belakang keluarga dan pengaruh ibu bapa secara signifikan membentuk keputusan kerjaya, terutamanya dalam konteks jantina dan SES. Status pendidikan dan ekonomi ibu bapa sering menentukan laluan kerjaya yang diceburi oleh anak-anak mereka. Sebagai contoh, pelajar dari latar belakang SES yang lebih tinggi lebih berkemungkinan memilih kerjaya yang sejajar dengan jangkaan ibu bapa mereka, manakala pelajar dari latar belakang SES yang lebih rendah mungkin menghadapi bimbingan dan sumber yang terhad (Olmos-Gómez et al., 2021).

Faktor psikososial, seperti efikasi kendiri dan ancaman stereotaip, juga memainkan peranan dalam membentuk aspirasi kerjaya. Individu SES yang rendah, terutamanya wanita, mungkin mengalami efikasi kendiri yang lebih rendah disebabkan oleh halangan sistemik dan jangkaan masyarakat. Ini boleh membawa kepada pilihan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kerjaya yang lebih sempit dan keutamaan untuk bidang yang secara tradisinya dikaitkan dengan jantina mereka (Griffin dan Hu, 2015).

Halangan sistemik dalam pendidikan dan kerjaya. Akses kepada pendidikan tinggi adalah penentu kritikal peluang kerjaya, dan jantina dan SES mempengaruhi akses ini dengan ketara. Di banyak negara, individu daripada latar belakang SES yang lebih rendah menghadapi halangan kewangan dan struktur yang mengehadkan keupayaan mereka untuk melanjutkan pelajaran ke peringkat tinggi. Sebagai contoh, di India, belia dari kasta terjadual dan latar belakang suku terjadual kurang berkemungkinan untuk mengakses pendidikan tinggi profesional, dengan status ekonomi memainkan peranan penting dalam mengekalkan perbezaan ini (Choudhury dan Kumar, 2024).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Trajektori kerjaya jantina adalah isu yang berterusan dalam pendidikan dan tenaga kerja. Wanita sering kurang diwakili dalam profesion berstatus tinggi, dan apabila mereka memasuki bidang ini, mereka menghadapi cabaran yang berkaitan dengan ekuiti gaji dan kemajuan kerjaya. Ini amat jelas dalam akademik, di mana wanita dan minoriti jantina menghadapi kelemahan sistemik dalam perwakilan, pampasan, dan amalan ilmiah (Manna, 2024).

Keseimbangan kehidupan kerja kekal sebagai cabaran penting bagi wanita dalam trajektori pendidikan dan kerjaya mereka. Jangkaan masyarakat sekitar tanggungjawab pengasuhan sering mengehadkan pilihan kerjaya dan peluang kemajuan wanita. Ini terutama berlaku untuk wanita dari latar belakang SES yang lebih rendah,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

yang mungkin kekurangan akses kepada sumber yang boleh meringankan beban penjagaan (Fernández et al., 2023) (Manna, 2024).

Kesimpulan, persilangan antara jantina dan status sosioekonomi mempunyai implikasi yang besar terhadap hasil pendidikan dan kerjaya. Menangani isu-isu ini memerlukan pendekatan yang menyeluruh yang merangkumi reformasi dasar, intervensi pendidikan, dan perubahan masyarakat. Dengan memahami hubungan yang kompleks antara faktor-faktor ini, kita dapat berusaha ke arah mewujudkan persekitaran yang lebih saksama yang membolehkan individu mencapai potensi penuh mereka, tanpa mengira jantina atau latar belakang sosioekonomi.

5.12 Cadangan aplikasi masa depan kerjaya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Cadangan aplikasi masa depan bagi memastikan daya saing dalam pasaran kerja masa depan. Institusi pendidikan perlu menyelaraskan kurikulum dengan kemahiran industri (TVET, digital skills) untuk memastikan daya saing dalam pasaran kerja masa depan, institusi pendidikan di malaysia perlu menyelaraskan kurikulum mereka dengan kemahiran industri terkini, terutamanya dalam bidang Pendidikan Teknikal dan Latihan Vokasional (TVET) serta kemahiran digital.

Perkembangan terkini Integrasi Kurikulum TVET dengan Industri 4.0. Malaysia telah melancarkan Dasar TVET Negara 2030 yang menekankan penyelarasan program TVET dengan teknologi Industri 4.0. Ini termasuk kerjasama dengan industri untuk memastikan latihan yang relevan dan berkualiti tinggi. Contohnya, program

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

seperti TVET Wakalah oleh INSTEP telah diselaraskan dengan keperluan industri minyak dan gas, menyediakan latihan yang sesuai dengan permintaan pasaran semasa. Penerapan kemahiran digital dan hijau dalam Kurikulum. Integrasi kemahiran digital dan hijau dalam kurikulum TVET adalah penting untuk mempersiapkan pelajar menghadapi cabaran masa depan. Kajian menunjukkan bahawa penggabungan kemahiran ini dalam pendidikan vokasional dapat meningkatkan kesiapsiagaan graduan dan memenuhi keperluan industri yang semakin berfokus kepada kelestarian dan teknologi.

Pendekatan pembelajaran berasaskan industri. Pendekatan seperti pembelajaran berasaskan kerja, pembelajaran berasaskan masalah, dan pembelajaran hibrid telah diterapkan dalam kurikulum TVET untuk memastikan graduan memiliki kemahiran yang sesuai dengan keperluan industri. Ini termasuk kerjasama dengan rakan industri seperti Huawei Malaysia untuk memperkenalkan teknologi terkini dalam latihan TVET. Peningkatan pembiayaan dan infrastruktur TVET. Kerajaan Malaysia telah memperuntukkan RM6.8 bilion dalam Bajet 2024 untuk memperkukuhkan sektor TVET, termasuk menyediakan pensijilan profesional yang diiktiraf industri dan insentif untuk kerjasama antara institusi TVET dan industri. Pengukuhan kerjasama antara institusi pendidikan dan industri. Kerjasama yang lebih erat antara institusi pendidikan dan industri adalah penting untuk memastikan kurikulum yang ditawarkan relevan dan memenuhi keperluan pasaran kerja. Contohnya, kerjasama antara KPM dan rakan industri seperti Famax Technology dan Orangeleaf Consulting bertujuan untuk meningkatkan kualiti latihan dan sumber dalam institusi TVET. Dengan melaksanakan cadangan-cadangan ini, institusi pendidikan di Malaysia dapat memastikan graduan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mereka dilengkapi dengan kemahiran yang diperlukan untuk bersaing dalam pasaran kerja global yang semakin mencabar.

Cadangan aplikasi masa depan bagi memastikan daya saing dalam pasaran kerja masa depan, majikan perlu menyediakan ruang kerja fleksibel serta sokongan kesihatan mental. Bagi memastikan daya saing dalam pasaran kerja masa depan, majikan perlu menyediakan ruang kerja fleksibel serta sokongan kesihatan mental yang komprehensif. Kedua-dua elemen ini bukan sahaja meningkatkan kesejahteraan pekerja tetapi juga produktiviti dan kepuasan kerja secara keseluruhan. Sokongan kesihatan mental di tempat kerja. Sokongan kesihatan mental di tempat kerja kini menjadi keutamaan, dengan banyak organisasi melabur dalam program sokongan seperti latihan pertolongan cemas mental, sesi kaunseling, dan jadual kerja yang fleksibel. Langkah-langkah ini membantu mengurangkan ketidakhadiran akibat masalah kesihatan mental dan meningkatkan produktiviti serta kepuasan kerja. Ruang kerja fleksibel dan produktiviti. Model kerja hibrid, yang menggabungkan kerja dari rumah dan pejabat, telah terbukti meningkatkan kebahagiaan, kesihatan, dan produktiviti pekerja. Kajian menunjukkan bahawa 75% pekerja di United Kingdom merasa kurang tertekan dan lebih bertenaga apabila bekerja dari rumah sebahagian minggu. Selain itu, 86% menghargai masa tambahan yang diperoleh daripada mengelakkan perjalanan harian, yang seterusnya meningkatkan kesejahteraan keseluruhan mereka.

Keperluan untuk menyelaraskan polisi dengan keperluan pekerja. Pakar psikologi organisasi, Cooper (2021) menegaskan bahawa majikan yang memaksa pekerja kembali ke pejabat sepenuh masa tanpa mempertimbangkan keperluan fleksibiliti mungkin akan kehilangan bakat berharga. Kebebasan dan autonomi di

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

tempat kerja telah terbukti meningkatkan produktiviti dan penglibatan pekerja. Cadangan untuk majikan dengan menawarkan fleksibiliti dalam jadual kerja, termasuk pilihan kerja dari rumah atau kerja hibrid. Menyediakan sokongan kesihatan mental, seperti kaunseling profesional dan latihan pertolongan cemas mental. Menggalakkan budaya kerja yang menyokong, dengan memberi kepercayaan dan autonomi kepada pekerja. Memastikan polisi kerja fleksibel diterapkan sejak hari pertama pekerjaan, untuk menarik dan mengekalkan bakat terbaik. Dengan melaksanakan langkah-langkah ini, majikan tidak hanya memastikan kesejahteraan pekerja tetapi juga meningkatkan daya saing organisasi dalam pasaran kerja masa depan.

Cadangan aplikasi masa depan bagi memastikan daya saing dalam pasaran kerja masa depan iaitu kerajaan wajar memperkasakan dasar OKU dan wanita serta galakkan kerjaya alternatif seperti *freelancing* dan keusahawanan. Daya saing dalam pasaran kerja di masa depan berdaya maju, kerajaan Malaysia disarankan untuk memperkukuh dasar yang menyokong penyertaan Orang Kurang Upaya (OKU) dan wanita, serta menggalakkan kerjaya alternatif seperti *freelancing* dan keusahawanan.

Cadangan pemerkasaan wanita OKU dalam keusahawanan. Kajian oleh Universiti Kebangsaan Malaysia menekankan keperluan membina Model Pemerkasaan Ekonomi bagi wanita OKU fizikal. Model ini bertujuan mengatasi cabaran seperti kekangan mobiliti, akses kepada modal, dan kekurangan latihan keusahawanan yang relevan. Cadangan ini memberi implikasi terhadap usaha pihak berkepentingan untuk meningkatkan pencapaian wanita OKU dalam memulakan perniagaan. Peningkatan dasar dan program untuk wanita. Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) telah memperkenalkan pelbagai inisiatif seperti MyKasih

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kapital, 2-Year *Exit Programme* (2YEP), Wanita Bangkit, WeJana, dan WeBridge. Program-program ini bertujuan meningkatkan penyertaan wanita dalam ekonomi melalui bantuan kewangan, latihan, dan pembangunan kapasiti. Namun, kadar penyertaan tenaga kerja wanita masih rendah, iaitu 56.3% berbanding lelaki 82.9% pada suku kedua 2023. Oleh itu, kerajaan perlu memperkukuh dasar sedia ada dan memastikan pelaksanaannya yang berkesan.

Sokongan kepada usahawan OKU. Belanjawan 2024 memperuntukkan RM1.2 bilion untuk pelbagai bentuk bantuan kepada OKU, termasuk elaun pekerja OKU dan kemudahan pembiayaan khas sebanyak RM50 juta melalui Bank Simpanan Nasional (BSN) bagi usahawan mikro OKU. Langkah ini menunjukkan komitmen kerajaan dalam memperkasa OKU untuk berdikari dan menyumbang kepada ekonomi negara.

Galakkan terhadap kerjaya alternatif. Syarikat seperti Grab Malaysia telah membuka peluang kepada OKU dan wanita dalam ekonomi gig, menunjukkan potensi kerjaya alternatif seperti *freelancing* dan keusahawanan. Kerajaan disarankan untuk memperkenalkan dasar yang menyokong fleksibiliti kerja dan menyediakan platform latihan serta pembiayaan bagi individu yang memilih laluan kerjaya ini. Kesimpulan, kerajaan perlu memperkukuh dasar inklusif yang menyokong penyertaan OKU dan wanita dalam pelbagai bentuk kerjaya, termasuk *freelancing* dan keusahawanan. Ini boleh dicapai melalui peningkatan akses kepada latihan, pembiayaan, dan sokongan sistemik yang menyeluruh.

Cadangan aplikasi masa depan bagi memastikan daya saing dalam pasaran kerja masa depan, kaunselor kerjaya mesti mendekati golongan belia secara aktif melalui digital engagement. Berdaya saing dalam pasaran kerja pada masa depan, kaunselor

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kerjaya perlu mendekati golongan belia secara aktif melalui penglibatan digital. Pendekatan ini penting untuk memastikan maklumat kerjaya disampaikan secara efektif kepada generasi muda yang semakin celik digital. Penglibatan digital oleh kaunselor kerjaya. Malaysia Digital Economy Corporation (MDEC) telah melaksanakan program *Digital Counsellor* di bawah inisiatif MyDigitalMaker. Program ini melatih kaunselor sekolah untuk membimbing pelajar dalam bidang teknologi dan kerjaya digital, selaras dengan keperluan ekonomi digital negara. Selain itu, Unit Kerjaya dan Kaunseling UiTM Cawangan Selangor telah mengadakan program sempena Bulan Kaunseling Kebangsaan 2023 dengan menggunakan platform digital seperti Instagram, Telegram, dan Facebook untuk menyampaikan maklumat dan berinteraksi dengan pelajar. Cadangan strategik yang lain dengan memperluas latihan kaunselor digital. Melatih lebih ramai kaunselor dalam penggunaan platform digital untuk menyampaikan maklumat kerjaya. Menjalinkan kolaborasi dengan industri. Menjalin kerjasama dengan syarikat teknologi untuk menyediakan pendedahan industri kepada pelajar. Penggunaan media sosial sebagai saluran utama untuk berkomunikasi dengan belia mengenai peluang kerjaya dan pembangunan diri. Dengan pendekatan ini, kaunselor kerjaya dapat memainkan peranan yang lebih proaktif dalam membimbing belia ke arah kerjaya yang relevan dan berdaya saing dalam era digital.

Cadangan-cadangan ini bukan sahaja menyokong penambahbaikan dalam sistem bimbingan kerjaya sekolah, tetapi juga memperkukuhkan keupayaan pelajar untuk merancang dan mengurus laluan kerjaya mereka secara lebih berkesan, kendiri dan fleksibel dalam menghadapi cabaran masa hadapan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.13 Implikasi Kajian

Kajian ini mengukur keberkesanan Modul Kelompok Bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR) terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya Kajian ini mempunyai beberapa implikasi untuk pendidikan yang lebih baik di Malaysia, khususnya dalam bidang bimbingan dan kaunseling kerjaya di peringkat sekolah menengah. Selain itu, keberkesanan modul ini juga boleh menyumbang kepada penyediaan bahan intervensi standard nasional dalam program kaunseling kerjaya, sekali gus membantu memperkukuh profesion kaunseling di sekolah. Dalam bahagian ini, penyelidik akan menerangkan dua implikasi penyelidikan ini, iaitu implikasi bagi teori dan implikasi untuk praktikal.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.13.1 Implikasi teori

Kajian ini menyokong dan mengukuhkan relevansi Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR) dalam konteks pembangunan kerjaya murid. Dapatan menunjukkan bahawa pendekatan TPTR berupaya meningkatkan penerokaan kerjaya dan keupayaan membuat keputusan kerjaya murid, sekaligus membuktikan bahawa pendekatan yang menekankan pemilikan kendiri, tanggungjawab, dan pemilihan berasaskan nilai sebenar individu adalah berkesan dalam membentuk tingkah laku membuat keputusan kerjaya yang positif. Ini menyumbang kepada pengembangan kerangka konseptual dalam bidang kaunseling kerjaya, terutamanya dalam kalangan remaja sekolah menengah, dan menyarankan agar model teori ini dimanfaatkan secara lebih luas dalam intervensi bimbingan kerjaya masa depan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Implikasi pertama penyelidikan ini ialah ia menyumbang kepada perbincangan teori pilihan, terapi realiti, penerokaan kerjaya, dan membuat keputusan kerjaya di Malaysia. Dalam tinjauan literatur, teori pilihan, atau terapi realiti, telah dikaitkan dengan beberapa variabel. Contohnya, kesihatan peribadi dan profesional (Watson, Dealy, Todorova dan Tekwani, 2014), keberkesanan murid (Watson dan Arzamarski, 2011), kepelbagaian profesional (Wubbolding, 2018), kebolehpercayaan kerjaya (Hashemi, Rahimi Pordanjani dan Barabadi, 2019), dan persepsi murid tentang kepuasan keperluan dan perubahan tingkah laku (Loyd, 2005). Walau bagaimanapun, di seluruh dunia, terdapat sedikit penyelidikan yang mengkaji kesan Teori Pilihan Terapi Realiti berdasarkan modul pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya. Oleh itu, implikasi penyelidikan ini adalah untuk menyediakan literatur mengenai kesan teori pilihan terapi realiti berdasarkan modul pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Teori pilihan sudah cukup dikenali untuk digunakan sebagai salah satu variabel penyelidikan di Malaysia. Variabel ini, sebagai contoh, digunakan oleh Idris, Abdullah, Ahmad, dan Mansor (2016) sebagai salah satu variabel mengenai kesan agama pada toleransi teknikal di Malaysia. Ahmad Jazimin (2018) menggunakan variabel ini untuk menjalankan penyelidikan yang menggambarkan kaedah memahami tingkah laku manusia berdasarkan *choice theory reality therapy* yang diterapkan kepada pelanggan Malaysia. Dari segi konteks sekolah, variabel ini digunakan oleh Dahari dan Ya (2011) untuk mengkaji pilihan ibu bapa dalam memilih pendidikan prasekolah untuk anak-anak mereka di Malaysia dan Rahman, et al. (2014) untuk menyelidik tahap kecekapan penasihat di kalangan murid sekolah menengah di Malaysia. Walau bagaimanapun,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

berdasarkan kajian ini, terdapat sedikit perbincangan teori mengenai teori pilihan di Malaysia yang berkaitan dengan kerjaya murid. Oleh itu, penyelidikan semasa menyumbang kepada meningkatkan asas teori untuk teori kerjaya di Malaysia dalam hal penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya murid.

Serupa dengan itu, terdapat sedikit penyelidikan di Malaysia yang menghubungkan terapi realiti dengan penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya. Penyelidikan mengenai terapi realiti terhad kepada corak Terapi Realiti di kalangan penasihat Malaysia (Ahmad Jazimin et al., 2008), terapi realiti dalam perundingan individu dan kumpulan dalam konteks Malaysia (Ahmad Jazimin, 2018), dan keberkesanan perunding kumpulan terapi realiti dalam meningkatkan kecerdasan berbilang di kalangan murid Malaysia dengan kecenderungan penggunaan internet yang bermasalah (Shafie, et al., 2019).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Penyelidikan semasa mendedahkan kesan penting Teori Pilihan Terapi Realiti pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya di kalangan murid di Malaysia. Penyelidik mengaplikasikan maklumat daripada analisis dan tinjauan literatur yang dibincangkan sepanjang penyelidikan. Oleh itu, penyelidikan ini boleh menyumbang secara teori untuk meningkatkan perbincangan dan literatur mengenai beberapa istilah, seperti teori pilihan di Malaysia, terapi realiti di Malaysia, variabel apa yang memberi kesan kepada penerokaan kerjaya murid, dan variabel apa yang mempengaruhi membuat keputusan kerjaya murid. Selain itu, penyelidikan ini mempunyai perbincangan yang luas yang merangkumi variabel jantina, kesan modul TPTR pada penjelajahan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan jantina, dan status sosio-ekonomi murid iaitu kesan modul TPTR kepada penerokaan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Oleh itu, penyelidikan semasa juga menyumbang kepada perbincangan jantina dan status sosioekonomi sebagai perantara modul TPTR untuk penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya murid.

Selain itu juga, Madani merupakan satu kerangka dasar yang terdiri daripada 6 tonggak dasar Membangun Malaysia Madani hasil gabungan huruf daripada perkataan-perkataan yang terpilih. Bagi mengaitkan perkataan Madani dengan keserasian yang terdapat pada terapi realiti iaitu huruf yang terdiri daripada WDEP. Keserasian yang wujud dapat menghubungkan aplikasi teori dengan Madani yang wujud dan dipergunakan sekarang ini dalam kerajaan. Ini dapat menonjolkan hasil gabungan yang dapat di bawa dalam perkaitan yang dapat dikemukakan antara kedua-duanya.

Berdasarkan pendekatan teori, penyelidikan ini boleh memberi manfaat kepada banyak pihak berkepentingan, seperti penyelidik, ahli akademik, guru, dan kerajaan. Terutamanya, penyelidik boleh melihat penyelidikan ini sebagai rujukan untuk mengutip dan memperluaskan asas teori TPTR, teori penerokaan kerjaya murid, dan teori membuat keputusan kerjaya. Bagi guru, ahli akademik, dan kerajaan, penyelidikan ini boleh dilihat sebagai rujukan untuk meningkatkan pemahaman dan asas teori mereka dalam bidang masing-masing. Faedah lanjut untuk guru, pembimbing kepentingan akademik, dan kerajaan akan dibincangkan lebih mendalam dalam titik kedua bahagian ini, iaitu implikasi praktikal.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.13.2 Implikasi praktikal

Dari sudut praktikal, dapatan kajian ini memberikan asas kukuh kepada Guru Bimbingan dan Kaunseling untuk mengadaptasi modul TPTR sebagai intervensi sistematik dalam membantu murid membuat penerokaan dan keputusan kerjaya secara bermakna. Modul ini terbukti berkesan bukan sahaja kepada kumpulan rawatan secara keseluruhan, malah menunjukkan kesan positif merentasi jantina dan latar belakang sosioekonomi. Oleh itu, guru bimbingan dan kaunseling disaran untuk menggunakan modul ini dalam sesi kelompok bimbingan, terutamanya bagi murid tingkatan empat yang berada dalam fasa kritikal merancang laluan pendidikan dan kerjaya.

Berdasarkan hasil penyelidikan ini, modul TPTR terbukti mempunyai kesan pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya. Murid yang mengikuti pembelajaran dengan modul TPTR mempunyai purata yang lebih tinggi berbanding murid yang tidak. Maksud peningkatan purata mengikuti pembelajaran dengan mengikuti pembelajaran dengan melalui modul Teori Pilihan Terapi Realiti dalam konteks kerjaya murid sekolah menengah. Apabila disebut bahawa murid yang mengikuti modul *Choice Theory Reality Therapy* (TPTR) mempunyai purata yang lebih tinggi berbanding yang tidak terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya, ia bermaksud bahawa murid tersebut menunjukkan tahap yang lebih baik dari segi kesediaan, kejelasan, dan keyakinan dalam proses memilih laluan kerjaya. Dalam konteks ini, “purata yang lebih tinggi” merujuk kepada skor yang lebih tinggi dalam penilaian psikometrik atau kajian empirikal yang mengukur aspek seperti kematangan kerjaya, kejelasan matlamat, dan kemampuan membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

TPTR menekankan pentingnya pemilihan berdasarkan tanggungjawab, pemahaman kendiri, dan kawalan dalaman, justeru murid yang mengikuti modul ini biasanya lebih mampu menilai kekuatan dan minat diri, meneroka pelbagai pilihan kerjaya secara proaktif, dan membuat keputusan berasaskan nilai serta matlamat peribadi. Murid juga cenderung mengurangkan kebergantungan kepada pengaruh luar dan lebih yakin dalam membuat pilihan yang konsisten dengan keperluan psikologi mereka seperti cinta, kuasa, kebebasan, dan keseronokan. Secara keseluruhan, purata yang lebih tinggi ini mencerminkan peningkatan dalam aspek kognitif dan afektif murid yang secara langsung menyumbang kepada pencapaian pembangunan kerjaya yang lebih bermakna dan berstruktur dalam kalangan murid sekolah menengah.

Berdasarkan maklumat itu, guru atau penasihat sekolah boleh menggunakan modul dalam proses pengajaran dan pembelajaran serta dalam latihan atau kelas mengenai pembangunan kerjaya. Ini adalah penting kerana pada masa ini, guru atau pihak berkepentingan dalam pendidikan di Malaysia menghadapi masalah dalam menanamkan murid dengan keputusan kerjaya dan kemahiran penerokaan kerjaya. Seperti yang dinyatakan oleh Lam dan Santos (2017), pembimbing kerjaya, ahli psikologi, dan pakar kerjaya sering ditunjukkan dengan cabaran membantu murid yang tidak memutuskan tentang kursus atau kerjaya. Walaupun akses yang lebih besar kepada pendidikan tinggi,murid menerima sedikit bimbingan dalam membuat keputusan mengenai kerjaya masa depan mereka. Di Malaysia, pelaksanaan intervensi kerjaya berasaskan teori untuk murid di sekolah-sekolah yang dibiayai kerajaan (yang membentuk majoriti sekolah di negara ini) sama sekali tidak wujud, dan hanya sejumlah kecil sekolah swasta menawarkan bimbingan kerjaya kepada murid (Lam dan Santos, 2017).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.14 Cabaran kepada pendidikan dan pembangunan kerjaya

Penerokaan kerjaya dan membuat keputusan adalah proses kritikal untuk pelajar sekolah menengah di Malaysia, kerana ia meletakkan asas untuk laluan profesional masa depan dan pembangunan peribadi. Proses penerokaan dan membuat keputusan kerjaya dipengaruhi oleh pelbagai faktor, termasuk bimbingan kerjaya, efikasi kendiri, aspirasi, dan pengaruh luar seperti keluarga, sekolah, dan status sosioekonomi.Terdapat beberapa cabaran dan implikasi kepada pendidikan dan pembangunan kerjaya yang dikemukakan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.14.1 Mengurangkan relevansi pendidikan berterusan

Keberkaitan pendidikan berterusan yang semakin berkurangan merupakan cabaran besar yang dihadapi oleh ramai murid di Malaysia. Dengan peningkatan kos pengajian tinggi dan ketidaktentuan dalam sektor ekonomi, ramai murid memilih untuk memasuki tenaga kerja sebaik sahaja menamatkan pendidikan menengah mereka daripada melanjutkan muridan (Othman et al., 2023). Trend ini menyerlahkan keperluan untuk sekolah dan penggubal dasar untuk menyediakan murid dengan lebih banyak maklumat tentang faedah pendidikan berterusan dan pelbagai laluan yang tersedia untuk mereka.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.14 2 Kekangan kewangan

Kekangan kewangan adalah satu lagi halangan penting untuk penerokaan kerjaya dan membuat keputusan. Ramai murid daripada latar belakang yang kurang bernasib baik dari segi ekonomi menghadapi cabaran dalam mengakses maklumat dan sumber kerjaya, yang boleh mengehadkan pilihan dan aspirasi kerjaya mereka (Othman et al., 2023). Sekolah dan penggubal dasar perlu menangani ketaksamaan ini dengan menyediakan akses yang lebih saksama kepada perkhidmatan bimbingan dan kaunseling kerjaya.

5.14.3 Kurang minat dalam akademik

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kurang minat dalam bidang akademik merupakan satu lagi cabaran yang dihadapi oleh ramai murid di Malaysia. Sesetengah murid mungkin mendapati pengajian akademik kurang menarik dan mungkin memilih untuk memasuki tenaga kerja lebih awal, yang boleh mengehadkan peluang kerjaya mereka dalam jangka panjang (Othman et al., 2023). Sekolah perlu mencari jalan untuk menjadikan pengajian akademik lebih menarik dan relevan dengan minat dan aspirasi kerjaya murid.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.14.4 Pengalaman kerja dan jangkaan majikan

Pengalaman kerja amat dihargai oleh majikan di Malaysia, dan ramai murid mungkin berasa tertekan untuk mendapatkan pengalaman kerja sebelum melanjutkan muridan (Othman et al., 2023). Ini menyerlahkan keperluan untuk sekolah menyediakan peluang kepada murid untuk mendapatkan pengalaman kerja praktikal melalui latihan amali, perantisan dan program lain.

5.14.5 Keperluan program bimbingan kerjaya komprehensif

Penemuan daripada kajian tersebut menyerlahkan keperluan untuk program bimbingan kerjaya yang komprehensif yang menyediakan murid dengan maklumat kerjaya yang tepat dan relevan. Program-program ini harus disesuaikan dengan keperluan dan minat individu murid dan harus disediakan untuk semua murid, tanpa mengira latar belakang atau status sosioekonomi mereka (Elias et al., 2023) (Ayu et al., 2022).

5.14.6 Kepentingan perancangan kerjaya

Perkaitan yang kukuh antara perancangan kerjaya dan pembuatan keputusan kerjaya menekankan kepentingan menyediakan murid dengan program perancangan kerjaya berstruktur. Program-program ini harus membantu murid mengenal pasti kekuatan, minat dan matlamat kerjaya mereka, dan menyediakan mereka dengan sumber dan sokongan yang mereka perlukan untuk mencapai matlamat mereka (Ayu et al., 2022).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.14.7 Mempromosikan pendidikan STEM dan TVET

Tahap minat yang tinggi dalam kerjaya STEM dan TVET dalam kalangan murid sekolah menengah di Malaysia menyerlahkan keperluan untuk sekolah dan penggubal dasar untuk terus mempromosikan bidang ini. Ini boleh dicapai melalui pelaksanaan program khusus, bengkel, dan aktiviti yang menyediakan murid pengalaman praktikal dalam bidang ini (Bakar dan Mahmud, 2020) (Idris et al., 2023).

5.14.8 Pendidikan berterusan lawan kemasukan tenaga kerja

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dilema sama ada untuk melanjutkan pengajian ke peringkat yang lebih tinggi atau memasuki alam pekerjaan sejurus selepas sekolah menengah merupakan cabaran yang ketara bagi kebanyakan murid di Malaysia. Sekolah dan penggubal dasar perlu menangani isu ini dengan menyediakan murid dengan lebih banyak maklumat tentang faedah pendidikan berterusan dan pelbagai laluan yang tersedia untuk mereka (Othman et al., 2023). Di samping itu, terdapat keperluan untuk menjadikan pengajian akademik lebih menarik dan relevan dengan minat dan aspirasi kerjaya murid.

Kesimpulannya, penerokaan kerjaya dan membuat keputusan adalah proses kompleks yang dipengaruhi oleh pelbagai faktor, termasuk bimbingan kerjaya, efikasi kendiri, aspirasi, dan pengaruh luaran. Penemuan daripada kajian menyerlahkan kepentingan menyediakan murid dengan program bimbingan kerjaya yang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

komprehensif, sumber perancangan kerjaya berstruktur, dan peluang untuk meneroka minat dan kekuatan mereka. Dengan menangani cabaran dan implikasi yang dikenal pasti dalam kajian, sekolah dan penggubal dasar boleh membantu murid membuat keputusan kerjaya termaklum yang selaras dengan matlamat dan aspirasi peribadi mereka.

5.15 Penggunaan modul TPTR dalam pelbagai peringkat

Penggunaan modul TPTR dalam membuat keputusan kerjaya murid dan penerokaan kerjaya adalah penting dan harus dimasukkan ke dalam kurikulum untuk murid sekolah menengah di Malaysia. Inilah yang perlu diberikan kepada murid supaya mereka menyedari laluan kerjaya mereka. Menurut Mohd, Salleh, dan Mustapha (2010), pada usia sekolah menengah, keupayaan membuat keputusan individu murid masih berkembang baik secara intelektual dan emosi. Kekurangan maklumat yang diperlukan mengenai bidang teknikal akan menjejaskan membuat keputusan kerjaya mereka. Pengetahuan membuat keputusan kerjaya akan membantu murid untuk memberi tumpuan yang jelas tentang pilihan kerjaya mereka, dan ini mesti dilatih dalam murid sekolah menengah. Secara khusus, membuat keputusan kerjaya telah terbukti mempunyai kesan pada penyesuaian kerjaya murid, yang boleh membantu murid dalam pembangunan kerjaya mereka dengan menyesuaikan diri dengan perubahan persekitaran kerjaya dan membantu murid pada fasa transisi dari sekolah ke kerja. (Rahim, Jaafar dan Arsad, 2021).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Penggunaan modul TPTR untuk murid di sekolah juga penting dalam membentuk penerokaan kerjaya mereka. Ini penting kerana, menurut Makki, Javaid dan Bano (2016), penyelidikan kerjaya kini bukan sahaja dimulakan sebagai sebahagian daripada proses pembangunan remaja sekolah menengah tetapi juga dianggap sebagai proses pembangunan kerjaya sepanjang hayat. Ham dan Lim (2017), dalam penyelidikan mereka, mendapati bahawa program eksplorasi kerjaya jangka pendek bukan sahaja meningkatkan kematangan kerjaya tetapi juga meningkatkan kepuasan sekolah di kalangan remaja. Yusran, Puad dan Omar, (2021) juga mendapati bahawa penerokaan kerjaya bertindak sebagai perantara sebahagian dalam hubungan antara sokongan sosial dan keberkesanan kerjaya dan pilihan kerjaya. Ia menunjukkan kesan penting penerokaan kerjaya pada aspek kerjaya murid.

Selain itu, penggunaan modul TPTR ketika di peringkat persekolahan bermakna bahawa penglibatan mengenai pembangunan kerjaya diberikan dari ketika bersekolah lagi. Ketika di peringkat persekolahan dilihat sebagai masa kritikal di mana murid perlu membuat keputusan kerjaya yang penting seperti orientasi kepada pilihan kerjaya, penerokaan kerjaya dan penilaian diri, dan komitmen untuk memilih kerjaya. (Lau, Chung dan Wang, 2019). Jika murid diberikan bimbingan kerjaya yang berkesan atau campur tangan penyelidikan kerjaya semasa peringkat pembangunan ini, mereka boleh mendapatkan kesedaran diri yang lebih baik, memberi tumpuan kepada penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya mereka, dan menjadi lebih bersedia untuk bekerja. (Lau, Baranovich dan Leong, 2018).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selain itu, Quadri (2018) menyatakan bahawa kebanyakan orang muda tidak menyedari bahawa pelbagai peluang kerjaya wujud disebabkan kurangnya maklumat tentang peluang kerja tersebut. Kekurangan maklumat ini telah menjadikan proses pemilihan kerjaya sukar kerana kebanyakan murid, menurut Yusran, Puad dan Omar (2021), lebih cenderung untuk memilih kerjaya berdasarkan minat mereka. Oleh itu, prosedur pengajaran yang sesuai serta kurikulum mengenai penyelidikan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya harus diberikan pada usia ini. Dalam kes ini, guru boleh menggunakan modul TPTR, yang telah terbukti melalui kajian ini, untuk meningkatkan penyelidikan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya dalam proses pengajaran dan pembelajaran.

Terdapat banyak sebab untuk keperluan penggunaan modul TPTR untuk melibatkan murid dalam laluan kerjaya mereka. Sebagai contoh, menurut Lam dan Santos (2017), ramai murid menghadapi ketidakpastian kerjaya, yang merupakan fasa pembangunan khas yang dialami ramai individu semasa membuat keputusan. Ketidakpastian kerjaya boleh berasal daripada pelbagai sumber, seperti kesukaran dalam identiti peribadi dan profesional. Dalam kes ini, aktiviti praktikal seperti pengajaran dan pembelajaran yang meningkatkan membuat keputusan kerjaya murid dan penerokaan kerjaya di kalangan murid Malaysia diperlukan. Selain itu, penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya individu harus bermula apabila murid berada di sekolah kerana sekolah adalah tempat untuk membangunkan bakat, keupayaan, potensi, minat dan keperibadian. (Lau et al., 2019). Ia bermakna bahawa murid perlu diberi pengajaran dan aktiviti pembelajaran yang berkaitan dengan penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya. Berdasarkan penjelasan di atas, penggunaan modul

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

TPTR adalah penting dalam aplikasi proses pengajaran dan pembelajaran serta ketika persekolahan.

5.15.1 Kaunselor perlu memiliki kemahiran

Selain itu juga, kajian ini menunjukkan bahawa kaunselor perlu memiliki kemahiran yang pelbagai dalam mengendalikan pendekatan kaunseling bagi memastikan intervensi yang lebih berkesan. Implikasi utama adalah keperluan untuk memperkukuhkan latihan kaunselor, khususnya dalam mengaplikasikan teknik-teknik dan aktivti-aktivti seperti yang terkandung dalam modul MKBTPTR (Wubbolding, 2017). Pendedahan kepada kaedah yang praktikal dan berasaskan bukti adalah sangat penting bagi membolehkan kaunselor membantu murid secara menyeluruh. Tanpa latihan yang mencukupi, kaunselor mungkin menghadapi kesukaran dalam menggabungkan pendekatan kaunseling dalam sesi dan aktiviti.

Selain itu, kajian oleh Abdul Rashid (2022) menekankan bahawa kaunselor bertanggungjawab dalam mengembangkan potensi klien dan membina hubungan yang berkualiti. Kajian ini mendapati bahawa terdapat lima faktor utama yang menyumbang kepada kesejahteraan ke atas klien, iaitu sikap altruisme dan membantu, kemahiran insaniah, katarsis jiwa, kejeleketan kelompok, serta pengkayaan maklumat dan nilai. Faktor-faktor ini perlu diterapkan dalam latihan kaunselor agar mereka dapat memanfaatkan elemen dalam sesi kelompok dengan lebih efektif.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam konteks ini, modul MKBTPTR dalam latihan kaunselor boleh memperkukuh pendekatan yang lebih holistik. Kaedah bukan sahaja berperanan sebagai alat dan pengurusan dalam sesi dan aktiviti, tetapi juga dapat membantu dalam membentuk interaksi yang lebih mendalam antara kaunselor dan murid. Justeru, latihan kaunselor perlu merangkumi kemahiran dalam menggunakan intervensi agar sejajar dengan keperluan pendekatan dalam kaunseling moden yang semakin dinamik. Kesimpulannya, kajian ini menegaskan bahawa latihan kaunselor perlu diperluaskan dengan pendekatan berasaskan bukti dan elemen yang terbukti berkesan. Dengan kemahiran yang lebih menyeluruh, kaunselor dapat melaksanakan sesi dan aktivti yang lebih berkesan, inklusif dan fleksibel yang seterusnya menyumbang kepada peningkatan kesejahteraan murid secara menyeluruh.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.15.2 Peranan bimbingan dan kaunseling kerjaya

Proses penerokaan dan membuat keputusan kerjaya dipengaruhi oleh pelbagai faktor, termasuk bimbingan kerjaya, efikasi kendiri, aspirasi, dan pengaruh luar seperti keluarga, sekolah, dan status sosioekonomi. Bimbingan dan kaunseling berperanan penting dalam menggerakkan dan melaksanakan program tertentu dan sesuai kepada murid. Antara yang dibincangkan dalam perkara ini seperti mana dibawah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.15.3 Program bimbingan kerjaya berasaskan sekolah

Sekolah memainkan peranan penting dalam menyediakan bimbingan dan kaunseling kerjaya kepada pelajar. Banyak sekolah di Malaysia telah melaksanakan program dan aktiviti penerokaan kerjaya, seperti pameran kerjaya, bengkel, dan sesi kaunseling, untuk membantu pelajar meneroka pilihan kerjaya mereka dan membuat keputusan termaklum (Elias et al., 2023) (Visher et al., 2004). Program ini amat penting untuk pelajar di sekolah menengah rendah, kerana ia membantu pelajar mengenal pasti minat dan kekuatan mereka sejak awal (Bakar dan Mahmud, 2020).

5.15.4 Keberkesanan program penerokaan kerjaya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Keberkesanan program penerokaan kerjaya dalam mempengaruhi hasil pelajar, seperti kadar tamat pengajian sekolah menengah dan enrolmen lepas menengah, telah menjadi subjek perdebatan. Walaupun beberapa kajian mencadangkan bahawa program ini boleh menarik minat pelajar dan memberikan mereka maklumat kerjaya yang berharga, terdapat kekurangan penilaian yang teliti terhadap kesan jangka panjangnya (Visher et al., 2004). Kajian lanjut diperlukan untuk menilai keberkesanan program ini dan mengenal pasti bidang untuk penambahbaikan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.15.5 Peranan pembimbing dan kaunselor kerjaya

Pembimbing dan kaunselor kerjaya memainkan peranan penting dalam menyokong penerokaan kerjaya dan proses membuat keputusan pelajar. Walau bagaimanapun, kualiti perkhidmatan kaunseling kerjaya boleh berbeza-beza bergantung kepada latihan dan kepakaran kaunselor. Di Malaysia, terdapat keperluan untuk perkhidmatan kaunseling kerjaya yang lebih profesional, khususnya di sekolah, bagi memastikan pelajar mendapat bimbingan yang mereka perlukan untuk membuat keputusan kerjaya yang termaklum (Meng, 2017).

5.15.6 Aspirasi kerjaya STEM dan TVET

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kerajaan Malaysia telah memberikan penekanan yang kuat untuk mempromosikan pendidikan dan kerjaya STEM, kerana bidang ini dilihat sebagai pemacu utama pertumbuhan ekonomi dan inovasi. Perbincangan kerjaya tentang STEM dan TVET di masukkan di bawah ini bagi pendedahan awal kerjaya dalam bidnag tersebut.

5.15.7 Minat dalam Kerjaya STEM

Penyelidikan menunjukkan bahawa ramai pelajar sekolah menengah di Malaysia menunjukkan minat yang kuat dalam kerjaya STEM, terutamanya dalam bidang sains dan teknologi (Idris et al., 2023). Walau bagaimanapun, tahap minat boleh berbeza-beza bergantung kepada faktor seperti jantina, dengan pelajar lelaki secara amnya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menunjukkan kecenderungan yang lebih kuat terhadap kerjaya STEM berbanding pelajar perempuan (Bakar dan Mahmud, 2020). Kerjaya TVET, yang memberi tumpuan kepada kemahiran teknikal dan vokasional, juga semakin terkenal di Malaysia. Kerjaya ini dilihat sebagai menyediakan pelajar dengan kemahiran praktikal yang boleh digunakan secara langsung untuk pasaran kerja. Penyelidikan telah menunjukkan bahawa ramai pelajar, terutamanya yang berada di sekolah menengah rendah, menunjukkan minat yang kuat dalam kerjaya TVET, terutamanya dalam bidang teknologi dan kejuruteraan (Bakar dan Mahmud, 2020). Walau bagaimanapun, persepsi kerjaya TVET sebagai kurang berprestij berbanding kerjaya akademik boleh bertindak sebagai penghalang kepada minat pelajar (Alloway, 2004).

5.15.8 Kesesuaian antara aspirasi dan minat

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Terdapat tahap keselarasan yang tinggi antara aspirasi kerjaya pelajar dan minat mereka, khususnya dalam bidang kerjaya Sosial, Penyiasatan, dan Realistik (Bakar dan Mahmud, 2020). Ini menunjukkan bahawa ramai pelajar dapat menyelaraskan pilihan kerjaya mereka dengan minat dan kekuatan peribadi mereka, yang merupakan faktor penting dalam memastikan kepuasan kerja dan kejayaan dalam kerjaya pilihan mereka.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.15.9 Perluasan keberkesanan intervensi peringkat komuniti

Di samping itu, kajian ini juga menunjukkan bahawa modul MKBTPTR boleh memperluaskan keberkesanan intervensi dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya di peringkat komuniti. Pendekatan yang praktikal ini membolehkan murid mengekspresikan kemahiran dalam persekitaran yang selamat dan menyokong, seperti melalui kelompok bimbingan yang menggunakan pendekatan TPTR (Deniz dan Sevim, 2022). Pendekatan ini juga dapat meningkatkan sistem sokongan sosial, terutamanya bagi individu yang mengalami tekanan dan isu untuk berkerjaya dalam kehidupan seharian. Kajian oleh Nor Alina Shahira (2022) mendapati bahawa guru sering mengalami tekanan akibat kekurangan sokongan sosial. Oleh itu, pelaksanaan pendekatan kaunseling boleh dijadikan sebagai alat untuk membantu individu memahami konsep jalinan persahabatan dan hubungan kekeluargaan yang lebih erat akan membantu dalam berkerjaya, seperti yang disarankan oleh Glasser (1998), dalam membantu individu menangani tekanan dan meningkatkan kesejahteraan psikologi berkerjaya. Berdasarkan dapatan ini menunjukkan bahawa pendekatan kaunseling boleh menjadi lebih dinamik dan membuka peluang yang lebih menyeluruh dan fleksibel serta menjadikannya lebih mudah diakses oleh masyarakat umum.

Tambahan pula, melalui kajian ini menunjukkan bahawa penerapan modul MKBTPTR memberi impak terhadap pendekatan kaunseling yang sedia ada. Pendekatan yang menggabungkan pelbagai teknik, seperti tatacara, penulisan dan refleksi kendiri dalam satu struktur yang menyeluruh turut memberi impak positif terhadap pendekatan kaunseling dalam berkerjaya. Ianya juga dapat menyalurkan dengan memberi pandangan baharu tentang bagaimana teknik-teknik ini boleh

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dijalinkan untuk meningkatkan keberkesanannya. Dapatan kajian ini juga memperkayakan lagi kepada aspek pendekatan kaunseling terhadap intervensi dalam bidang kerjaya dan memberikan sumbangan besar kepada teori TPTR dan WDEP (Wubbolding, 2017).

Dapatan kajian yang dijalankan oleh Nor Hazwani dan Sheerad (2020) menunjukkan intervensi penerokaan kerjaya dapat meningkatkan kesejahteraan klien dengan membantu klien memenuhi keperluan diri dan rasa dimiliki serta menjalani kehidupan yang sihat dan produktif dengan kerjaya pilihannya. Manakala kajian yang dijalankan oleh Siti Almunawwarah et al. (2021) pula menunjukkan aktiviti seni membantu murid menyelesaikan masalah, membina pemikiran abstrak, dan menghasilkan karya seni yang asli serta membantu membangunkan keyakinan untuk berkarya secara bebas. Justeru, berdasarkan dapatan kajian yang ditemui menunjukkan bahawa MKBTPTR boleh dijadikan sebagai salah satu alternatif dalam menjalankan perkhidmatan kaunseling kerjaya. Wubbolding (2017) juga menyatakan bahawa kaunselor perlu mempelbagaikan strategi semasa melaksanakan perkhidmatan kaunseling agar perhubungan menolong dapat dilaksanakan dengan baik dan berkesan.

MKBTPTR mampu menghasilkan sinergi yang berkesan dalam meningkatkan kesejahteraan individu. Teori Pilihan Realiti Terapi menekankan bahawa setiap individu mempunyai kawalan terhadap tingkah laku mereka sendiri dan bertanggungjawab atas pilihan yang dibuat. Manakala penerokaan dan membuat keputusan kerjaya pula berfungsi sebagai medium ekspresi yang membantu individu mengurus kerjaya, meningkatkan keyakinan diri meneroka berkerjaya, dan membina pemikiran yang lebih positif dalam memilih kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam konteks pendidikan dan kaunseling, MKBTPTR dapat memperkaya intervensi pembelajaran serta membantu individu membina mekanisme daya tindak yang lebih positif dalam berkerjaya. Oleh itu, ianya berpotensi meningkatkan kesejahteraan emosi, kognitif, dan sosial individu secara menyeluruh. Kesimpulannya, kajian ini memberi implikasi penting terhadap pelaksanaan dan pengembangan pendekatan kaunseling dalam masyarakat. Ia membuka wawasan baharu dalam penggunaan teknik dan modul yang berfokus kawalan diri terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya, melalui penekanan terhadap pendekatan yang lebih praktikal, fleksibel, dan holistik. Implikasi kajian terhadap pendekatan kaunseling kerjaya bukan sahaja mempengaruhi perkembangan teori TPTR, tetapi turut mengembangkan pemahaman terhadap pengurusan penerokaan dan membuat keputusan kerjaya, serta memberi panduan untuk mengintegrasikan kaunseling kerjaya dengan lebih meluas dalam masyarakat.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.16 Sumbangan Kajian

Kajian ini memberikan beberapa sumbangan penting kepada bidang kaunseling terutamanya dalam pengembangan dan pendekatan kaunseling yang lebih berkesan, penggunaan modul yang terintegrasi, dan peningkatan penerokaan dan membuat keputusan kerjaya klien. Berikut adalah beberapa sumbangan utama yang dapat diperoleh daripada kajian ini.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.16.1 Kerjaya dan kemahiran abad ke-21

Kemahiran abad ke-21 merangkumi pelbagai kebolehan yang dianggap penting untuk kejayaan dalam dunia moden. Kemahiran ini termasuk pemikiran kritis, kreativiti, penyelesaian masalah, kerjasama, komunikasi, literasi digital dan kebolehsuaian, antara lain. Kemahiran ini bukanlah baharu sepenuhnya tetapi telah mendapat perkaitan yang semakin meningkat disebabkan oleh kerumitan abad ke-21 (Greiff dan Kyllonen, 2016) (Əliyev, 2024) (Kennedy dan Sundberg, 2020). Rangka kerja teori telah dibangunkan oleh organisasi seperti Organisasi untuk Kerjasama dan Pembangunan Ekonomi (OECD), Perkongsian untuk Kemahiran Abad Ke-21 (P21), dan Penilaian dan Pengajaran komuniti Kemahiran Abad Ke-21 (ATCS). Rangka kerja ini mengenal pasti dan menerangkan kemahiran yang diperlukan untuk pelajar berjaya dalam kedua-dua tetapan akademik dan profesional (Greiff dan Kyllonen, 2016) (Garay dan Quintana, 2019).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kepentingan kemahiran abad ke-21 digariskan oleh peranan mereka dalam menyediakan pelajar untuk dunia yang pesat berubah. Kemahiran ini dilihat sebagai penting untuk menangani cabaran global yang kompleks, seperti kemajuan teknologi, kelestarian alam sekitar dan daya saing ekonomi. Sebagai contoh, pemikiran kritis dan kemahiran menyelesaikan masalah membolehkan individu mengemudi persekitaran yang tidak menentu dan dinamik, manakala kemahiran kolaborasi dan komunikasi memudahkan kerja berpasukan dan inovasi (Əliyev, 2024) (Todorova, 2024) (Kennedy dan Sundberg, 2020). Selain itu, penekanan pada kemahiran abad ke-21 mencerminkan peralihan daripada tumpuan tradisional pada pengetahuan hafalan kepada pendekatan pendidikan yang lebih holistik. Anjakan ini mengiktiraf bahawa keupayaan untuk

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mengaplikasikan pengetahuan dalam cara yang praktikal dan inovatif adalah sama pentingnya dengan pengetahuan itu sendiri (Greiff dan Kyllonen, 2016) (Curriculum and 21st century skills, 2023).

Rangka kerja teori memainkan peranan penting dalam membimbing pembangunan dan pelaksanaan kemahiran abad ke-21 dalam pendidikan. Rangka kerja ini menyediakan pendekatan berstruktur untuk memahami kemahiran yang diperlukan untuk abad ke-21 dan menawarkan asas untuk reka bentuk kurikulum, penilaian dan strategi pengajaran. Sebagai contoh, rangka kerja OECD menekankan kepentingan kemahiran kognitif, sosial dan emosi, manakala rangka kerja P21 memfokuskan pada kemahiran seperti kreativiti, kerjasama dan celik digital. Rangka kerja ini juga menyerlahkan keperluan untuk pendekatan antara disiplin terhadap pendidikan, di mana kemahiran disepadukan merentasi bidang mata pelajaran yang berbeza (Greiff dan Kyllonen, 2016) (Garay dan Quintana, 2019).

Salah satu sumbangan praktikal utama kepada pendidikan abad ke-21 ialah reka bentuk semula kurikulum untuk menggabungkan kemahiran abad ke-21. Ini melibatkan penyepaduan kemahiran seperti pemikiran kritis, kreativiti dan literasi digital ke dalam mata pelajaran teras, seperti matematik, sains dan seni bahasa. Sebagai contoh, penyepaduan literasi digital ke dalam kurikulum memastikan pelajar dilengkapi dengan kemahiran yang diperlukan untuk mengemudi dan menggunakan teknologi dengan berkesan. Begitu juga, kemasukan kemahiran kerjasama dan komunikasi dalam projek dan pembentangan kumpulan membantu pelajar membangunkan kemahiran interpersonal yang penting (Wrahatnolo dan Munoto, 2018) (Todorova, 2024).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Penilaian kemahiran abad ke-21 adalah satu lagi bidang kritikal sumbangan praktikal. Kaedah penilaian tradisional, yang memberi tumpuan kepada pengetahuan hafalan, selalunya tidak mencukupi untuk mengukur kemahiran yang kompleks seperti penyelesaian masalah dan kreativiti. Oleh itu, kaedah penilaian baharu, seperti penilaian berasaskan teknologi, telah dibangunkan untuk menilai kemahiran ini dengan lebih berkesan. Penilaian berasaskan teknologi menawarkan beberapa kelebihan, termasuk keupayaan untuk mensimulasikan senario dunia sebenar dan mengukur proses kognitif yang kompleks. Sebagai contoh, simulasi dan penilaian berasaskan senario boleh digunakan untuk menilai kemahiran menyelesaikan masalah dan pemikiran kritis, manakala tugasan kolaboratif boleh menilai kebolehan kerja berpasukan dan komunikasi (Mayrath et al., 2012) (Kennedy dan Sundberg, 2020).

Kejayaan pelaksanaan kemahiran abad ke-21 dalam pendidikan memerlukan guru yang dilengkapi dengan pengetahuan dan kemahiran untuk mengintegrasikan kebolehan ini ke dalam amalan pengajaran mereka. Oleh itu, program latihan guru dan pembangunan profesional adalah penting untuk menyediakan tenaga pengajar untuk memenuhi tuntutan pendidikan abad ke-21. Program-program ini memberi tumpuan kepada membangunkan pemahaman guru tentang kemahiran abad ke-21 dan menyediakan mereka dengan alat dan strategi untuk memasukkan kemahiran ini ke dalam bilik darjah mereka. Sebagai contoh, program pembangunan profesional mungkin termasuk latihan mengenai pembelajaran berasaskan projek, integrasi teknologi, dan penilaian kemahiran yang kompleks (Roshid dan Haider, 2024) (Andrade, 2016).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pembaharuan dasar dan sistemik juga penting untuk kejayaan pelaksanaan kemahiran abad ke-21 dalam pendidikan. Pembaharuan ini melibatkan perubahan di peringkat nasional, wilayah dan institusi untuk mewujudkan persekitaran yang menyokong pembangunan dan penilaian kemahiran abad ke-21. Sebagai contoh, dasar mungkin termasuk penyepaduan kemahiran abad ke-21 ke dalam standard pendidikan kebangsaan, pembangunan rangka kerja penilaian baharu, dan peruntukan sumber untuk latihan guru dan integrasi teknologi. Pembaharuan sistemik juga melibatkan kerjasama antara pihak berkepentingan yang berbeza, seperti kerajaan, sekolah, dan organisasi sektor swasta, untuk memastikan pendekatan yang diselaraskan untuk pembaharuan pendidikan (Wrahatnolo dan Munoto, 2018) (Garay dan Quintana, 2019).

Salah satu cabaran utama dalam melaksanakan pendidikan abad ke-21 ialah kerumitan menilai kemahiran ini. Tidak seperti kemahiran akademik tradisional, yang boleh diukur melalui ujian piawai, kemahiran abad ke-21 selalunya kompleks dan pelbagai rupa, menjadikannya sukar untuk dinilai menggunakan kaedah konvensional. Contohnya, kemahiran seperti kreativiti dan kerjasama memerlukan pendekatan penilaian yang inovatif, seperti tugasan prestasi dan penilaian berasaskan projek. Walau bagaimanapun, kaedah ini boleh memakan masa dan intensif sumber, menjadikannya mencabar untuk dilaksanakan secara besar-besaran (Greiff dan Kyllonen, 2016) (Mayrath et al., 2012).

Cabaran lain ialah keperluan untuk latihan dan sokongan guru. Ramai guru mungkin tidak mempunyai kemahiran atau pengetahuan yang diperlukan untuk mengintegrasikan kemahiran abad ke-21 dengan berkesan ke dalam amalan pengajaran mereka. Ini benar terutamanya di kawasan yang sumbernya terhad dan guru mungkin

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

tidak mempunyai akses kepada peluang pembangunan profesional. Oleh itu, menyediakan guru dengan latihan dan sokongan berterusan adalah penting untuk memastikan kejayaan pelaksanaan kemahiran abad ke-21 dalam pendidikan. Ini termasuk bukan sahaja latihan awal tetapi juga pembangunan profesional yang berterusan untuk memastikan guru mendapat maklumat terkini tentang strategi dan teknologi pengajaran terkini (Roshid dan Haider, 2024) (Andrade, 2016).

Teknologi memainkan peranan penting dalam pendidikan abad ke-21, tetapi ia juga memberikan beberapa cabaran. Sebagai contoh, penyepaduan teknologi ke dalam kurikulum memerlukan pelaburan yang besar dalam infrastruktur, seperti komputer, perisian dan sambungan internet. Selain itu, kepesatan perubahan teknologi bermakna sekolah mesti sentiasa mengemas kini teknologi mereka untuk mengikuti perkembangan terkini. Selain itu, penggunaan teknologi dalam pendidikan menimbulkan persoalan penting tentang ekuiti dan akses. Di banyak bahagian dunia, akses kepada teknologi adalah terhad, mewujudkan jurang digital yang boleh memburukkan lagi ketidaksamaan yang sedia ada dalam pendidikan (Mayrath et al., 2012) (Wrahatnolo dan Munoto, 2018).

Akhir sekali, pelaksanaan pendidikan abad ke-21 memerlukan kerjasama dan penyeragaman global. Sistem pendidikan di seluruh dunia menghadapi cabaran yang sama dalam menyediakan pelajar untuk abad ke-21, dan terdapat keperluan untuk kerjasama antarabangsa untuk berkongsi amalan terbaik dan membangunkan standard umum untuk kemahiran abad ke-21. Sebagai contoh, organisasi antarabangsa seperti OECD dan UNESCO memainkan peranan penting dalam memudahkan kerjasama dan menyediakan panduan tentang pembangunan dan pelaksanaan kemahiran abad ke-21.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Organisasi ini bekerjasama dengan kerajaan dan pendidik untuk menggalakkan integrasi kemahiran abad ke-21 ke dalam sistem pendidikan di seluruh dunia (Greiff dan Kyllonen, 2016) (Garay dan Quintana, 2019).

Kesimpulan, sumbangan teori dan praktikal kepada pendidikan dan kemahiran abad ke-21 adalah luas dan pelbagai aspek. Rangka kerja teori menyediakan asas untuk memahami kemahiran yang diperlukan untuk abad ke-21, manakala sumbangan praktikal memberi tumpuan kepada pelaksanaan kemahiran ini dalam sistem pendidikan di seluruh dunia. Di sebalik cabaran, kepentingan kemahiran abad ke-21 dalam menyediakan pelajar untuk berjaya dalam dunia yang pesat berubah tidak boleh dipertikaikan. Dengan menangani cabaran ini dan terus berinovasi dalam pendidikan, kami dapat memastikan pelajar dilengkapi dengan kemahiran yang mereka perlukan untuk berkembang maju dalam abad ke-21.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.16.2 Pembangunan dan penerapan Modul MKBTPTR

Kajian ini menyumbang kepada pembangunan dan penerapan modul MKBTPTR yang menggabungkan elemen-elemen dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya, dan penulisan dalam proses kaunseling. Modul ini memberi alternatif yang inovatif dalam pendekatan kaunseling dalam bidang kerjaya. Melalui integrasi ini, kaunselor dapat memperkenalkan pendekatan yang lebih holistik, memberi klien peluang untuk mengekspresikan diri melalui medium kelompok dalam mencapai pemilihan kerjaya masing-masing melalui penerokaan dan membuat keputusan kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Pembangunan modul MKBTPTR ini merupakan alternatif kepada semua kaunselor di seluruh Malaysia untuk menggunakan modul yang dibangunkan dalam memberikan bantuan kepada murid-murid yang berhadapan dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya mereka.. Pembangunan modul MKBTPTR ini boleh dijadikan salah satu sumbangan dalam melaksanakan intervensi kepada murid-murid yang berdepan dengan isu-isu yang mereka hadapi di dalam meneroka kerjaya dan seterusnya membuat keputusan kerjaya mereka.

Dapatan kajian ini juga boleh dijadikan panduan oleh guru-guru di sekolah dalam memahami isu yang dihadapi oleh murid mengenai kerjaya baik dari segi meneroka atau membuat keputusan kerjaya. Hal ini disebabkan oleh dapatan kajian yang dijalankan oleh Ibrahim dan Mahbob (2021) menunjukkan bahawa murid-murid akan mengalami kekeliruan dalam memilih kerjaya yang sesuai dengan pilihan mereka ketika berhadapan dengan isu berkerjaya setelah tamat persekolahan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.16.3 Penerapan aktiviti kaunseling berasaskan kelompok bimbingan

Salah satu sumbangan utama kajian ini adalah penemuan bahawa pengendalian berasaskan kelompok bimbingan dapat meningkatkan keberkesanan dalam pengagihan maklumat dan pengendalian kelompok bimbingan yang praktikal dan berkesan. Kajian oleh Ahmad, et al., (2022) menunjukkan bahawa kaunselor berjaya membantu murid mengenal pasti keperluan mereka dan memberi panduan tentang langkah-langkah yang boleh diambil untuk mencapai matlamat mereka. Ini membawa kepada pembentukan pelan tindakan yang lebih disesuaikan dengan situasi dan keperluan murid. Kelompok

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

bimbingan yang dikendalikan dapat mempertingkatkan keberkesanan proses penerimaan kerana murid merasa lebih dihargai dan didengar, serta lebih berdaya untuk bertindak dalam mengatasi isu dalam bidang kerjaya mereka.

5.16.4 Penggunaan aktiviti yang praktikal

Kajian ini menyumbang kepada pengembangan penggunaan aktiviti-aktiviti sesi yang lebih praktikal dengan menekankan penglibatan aktiviti individu dan berkumpulan yang sesuai sebagai alat untuk mencapai objektif yang disasarkan. Aktiviti yang menggabungkan kemahiran memberi ruang bagi murid untuk mengekspresikan tugasan yang mungkin dapat dinyatakan dengan gerak kerja yang sesuai dengan kemahiran mereka. Teknik ini juga membantu murid mengurangkan rasa kelemahan yang dihadapi, serta memperkenalkan bentuk kemahiran yang tidak formal dan lebih santai, yang seterusnya membantu meningkatkan hubungan yang lebih baik antara kaunselor dan murid. Aktiviti yang digunakan dalam modul ini, seperti menulis dan merespon aktviti, berfungsi untuk membimbing murid dalam memahami perkara-perkara yang dapat membantu mereka mencapai objektif aktiviti. Ini menunjukkan keberkesanan aktiviti dalam membantu individu yang berdepan dengan isu, permasalahan dan membentuk kemahiran yang sesuai (Maree, 2019).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.16.5 Peningkatan kefahaman dan keyakinan diri murid

Kefahaman dan peningkatan keyakinan diri yang dicapai oleh murid selepas mengikuti sesi kelompok bimbingan memberi sumbangan besar terhadap pembentukan identiti yang lebih positif. Kajian ini menunjukkan bahawa murid menjadi lebih memahami tentang kerjaya diri mereka, mengidentifikasi pilihan mereka, dan berasa lebih yakin dalam mengambil tindakan untuk memilih kerjaya mereka. Penemuan ini memberikan sumbangan kepada kelompok bimbingan yang menekankan pentingnya kefahaman diri sehingga mencapai kesejahteraan diri. Ia menunjukkan bahawa apabila murid diberi ruang untuk mengenal pasti dan memahami pilihan yang sesuai dan lalu mereka lebih cenderung untuk membuat keputusan yang lebih baik dan lebih proaktif dalam menguruskan kerjaya (Jalil dan Jaafar, 2024).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.16.6 Sumbangan terhadap aktiviti kaunseling dalam menghadapi kerjaya

Kajian ini turut menyumbang kepada pemahaman yang lebih mendalam tentang peranan intervensi kaunseling, khususnya dalam konteks penerokaan dan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan murid. MKBTPTR telah menunjukkan keberkesanan dalam memperkasa murid bukan sahaja dari segi kognitif dan emosi, tetapi juga dari aspek tindakan konstruktif terhadap masa depan kerjaya mereka. Intervensi ini membantu murid mengurangkan kekeliruan kerjaya dan meningkatkan kelegaan psikologi melalui aktiviti-aktiviti yang menyokong pemikiran positif serta tindakan berfokus penyelesaian (*solution-focused*). Penemuan ini selaras dengan dapatan Akbari dan Dinarvand (2014) yang menunjukkan bahawa pendekatan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

berasaskan Choice Theory mampu mengurangkan tindak balas emosi negatif dan memperkukuh pengambilan keputusan yang lebih berdaya. Selain itu, pendekatan kaunseling berkelompok yang menggabungkan aktiviti praktikal, seperti lakonan peranan (*role-play*), penulisan reflektif, dan simulasi keputusan kerjaya, turut didapati lebih efektif berbanding pendekatan verbal semata-mata (Jalil & Jaafar, 2024; Nor Hernamawarni, 2023). Oleh itu, dapatan ini menyokong perkembangan pendekatan kaunseling yang lebih mesra, holistik, dan bersifat inklusif, sejajar dengan kehendak pendidikan abad ke-21 yang menekankan kesejahteraan emosi, kemahiran membuat keputusan, dan kecekapan diri dalam menghadapi perubahan kerjaya yang dinamik (MOE, 2019; Saad et al., 2021).

5.16.7 Sumbangan meningkatkan keberkesanan kelompok bimbingan dalam kerjaya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kajian ini memberi sumbangan signifikan kepada amalan kaunseling kerjaya khususnya melalui pendekatan kelompok bimbingan yang diterapkan di persekitaran sekolah mahupun komuniti. Dapatan menunjukkan bahawa pelaksanaan modul berasaskan MKBTPTR bukan sahaja berkesan dalam memperkasa murid menghadapi cabaran membuat keputusan kerjaya, malah dapat disesuaikan untuk pelajar daripada latar belakang sosioekonomi dan personaliti yang berbeza. Keberkesanan modul ini menunjukkan bahawa kaunselor boleh memainkan peranan lebih proaktif dan strategik dengan mengaplikasikan teknik bimbingan yang bersifat kreatif, reflektif dan berpusatkan klien (Norhayati, 2022; Jalil & Jaafar, 2024). Intervensi yang berfokuskan kepada penerokaan kendiri, nilai, dan tanggungjawab individu ini memberikan dimensi baharu kepada pelaksanaan kaunseling kerjaya, menjadikannya lebih kontekstual dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

holistik. Selain itu, kelompok bimbingan berasaskan pendekatan teori pilihan terapi realiti berpotensi diperluas dalam pelbagai konteks termasuk program bimbingan komuniti, pusat belia, atau inisiatif latihan kerjaya untuk menangani isu kerjaya yang semakin kompleks dalam era globalisasi dan ekonomi digital (Corey, 2016; Saad et al., 2021). Oleh itu, penemuan ini membuka ruang untuk mengembangkan amalan kaunseling kerjaya ke arah yang lebih praktikal, responsif dan relevan dengan cabaran abad ke-21.

5.16.8 Sumbangan kepada teori kaunseling

Kajian ini menyumbang secara signifikan kepada pengembangan teori kaunseling dengan menekankan kepentingan pendekatan integratif dalam menangani isu kerjaya dalam kalangan remaja. Dapatan kajian menyokong kebolehlaksanaan dan keberkesanan gabungan antara teknik kaunseling tradisional seperti refleksi, penstrukturan semula pemikiran, dan dialog realiti dengan aktiviti penerokaan kerjaya yang lebih bersifat praktikal dan interaktif. Pendekatan ini terbukti memberi kesan yang lebih menyeluruh terhadap murid, merangkumi aspek kognitif, emosi, dan tingkah laku. Melalui pelaksanaan modul kelompok bimbingan berasaskan MKBTPTR kajian ini mengukuhkan prinsip asas teori pilihan yang menekankan kebebasan memilih, tanggungjawab kendiri dan kesejahteraan psikologi (Glasser, 1998). Kajian ini turut menyokong pandangan Corey (2016) bahawa intervensi kaunseling yang berkesan perlu mengambil kira nilai dan keunikan individu serta memberi ruang kepada klien untuk membuat keputusan secara sedar dan reflektif. Secara tidak langsung, dapatan ini menyumbang kepada evolusi pendekatan teori kaunseling yang lebih kontekstual,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

mesra klien, dan responsif terhadap cabaran semasa dalam bidang pendidikan dan kerjaya. Tambahan pula, dapatan kajian ini memperkukuh teori kesejahteraan psikologi seperti yang dikemukakan oleh Ryff (1989), yang menggariskan bahawa penglibatan aktif dalam proses penetapan matlamat kendiri dan refleksi terhadap nilai hidup merupakan asas kepada pembangunan identiti dan kesejahteraan emosi. Justeru, kajian ini menyediakan asas empirikal yang kukuh untuk memperluaskan lagi aplikasi pendekatan kaunseling integratif dalam pelbagai konteks pendidikan dan komuniti.

5.16.9 Sumbangan terhadap latihan dan pendidikan kaunselor

Kajian ini memberikan sumbangan yang signifikan dalam aspek latihan dan pendidikan kaunselor dengan mengetengahkan kepentingan penguasaan pendekatan intervensi yang lebih praktikal, tersusun dan berasaskan modul seperti modul kaunseling berasaskan MKBTPTR. Pelaksanaan modul ini dalam sesi kelompok bimbingan memperlihatkan bahawa latihan kaunselor perlu merangkumi penguasaan kemahiran melaksanakan aktiviti interaktif, reflektif, dan berfokuskan klien bagi menangani isu penerokaan serta membuat keputusan kerjaya secara lebih holistik dan bermakna. Modul seperti MKBTPTR menyediakan satu rangka kerja yang boleh dijadikan panduan oleh kaunselor untuk merancang sesi kaunseling secara lebih sistematik. Ia juga membantu kaunselor melibatkan pelajar secara aktif dalam proses kaunseling, sejajar dengan pendekatan abad ke-21 yang menekankan pembelajaran berpusatkan pelajar, pembangunan kendiri dan kecerdasan emosi (Corey, 2016; Sidek, 2018). Dalam konteks ini, kaunselor bukan sahaja bertindak sebagai fasilitator tetapi juga sebagai pembimbing dalam membantu murid membina kesedaran diri, menetapkan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

matlamat kerjaya dan membuat keputusan berdasarkan pertimbangan nilai dan realiti semasa.

Selain itu, dapatan kajian ini memberi implikasi kepada institusi latihan kaunselor agar memasukkan latihan berbentuk amali berasaskan modul dalam kurikulum pendidikan kaunselor. Ini penting bagi membolehkan bakal kaunselor memiliki kecekapan profesional yang tinggi dan bersedia menghadapi kepelbagaian isu kerjaya dalam kalangan pelajar sekolah menengah dari pelbagai latar belakang sosioekonomi dan budaya. Keupayaan kaunselor untuk mengaplikasikan pendekatan yang relevan dan mesra klien akan meningkatkan lagi keberkesanan intervensi kaunseling yang dijalankan.

Secara keseluruhan, kajian ini menyumbang kepada pengembangan kelompok bimbingan yang lebih berkesan, kreatif, dan mesra murid, terutamanya bagi mereka yang berhadapan dengan masalah seperti isu dalam bidang kerjaya khusus dalam penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Modul MKBTPTR yang dikaji membuka jalan kepada pendekatan baharu dalam kaunseling, yang boleh diaplikasikan dalam kelompok bimbingan bagi memperbaiki kesejahteraan dalam kerjaya diri individu.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.16.10 Sumbangan Teori Pilihan Terapi Realiti terhadap penerokaan dan membuat keputusan kerjaya murid sekolah menengah

Hasil kajian ini menunjukkan bahawa modul bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (Choice Theory and Reality Therapy) memberi kesan positif dalam membantu pelajar sekolah menengah meneroka kerjaya dan membuat keputusan yang lebih bermakna. Implikasi ini dilihat melalui beberapa sumbangan utama teori tersebut terhadap pembangunan kerjaya pelajar. Pertama, pendekatan ini dapat meningkatkan kesedaran kendiri pelajar terhadap pilihan kerjaya mereka. Teori Pilihan menekankan bahawa individu membuat pilihan berdasarkan keperluan asas yang ingin dipenuhi, seperti keperluan untuk kasih sayang, pencapaian, kebebasan, keseronokan dan kelangsungan hidup. Justeru, pelajar yang mengikuti intervensi ini dapat mengenal pasti matlamat hidup dan nilai peribadi mereka dengan lebih jelas, sekaligus membentuk asas yang kukuh dalam pemilihan kerjaya yang sesuai.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kedua, Terapi Realiti memberi penekanan kepada tanggungjawab dan kawalan kendiri, yang secara langsung membantu pelajar membuat keputusan kerjaya secara lebih matang. Dengan menerapkan prinsip bertanggungjawab terhadap tindakan sendiri, pelajar terdorong untuk menilai pilihan kerjaya secara objektif dan menyedari implikasi jangka panjang daripada keputusan yang dibuat. Ketiga, intervensi berasaskan teori ini turut menyumbang kepada peningkatan kemahiran refleksi dan pemikiran kritis dalam kalangan pelajar. Melalui penggunaan soalan-soalan sokratik dalam sesi bimbingan, pelajar digalakkan untuk menilai sama ada tingkah laku semasa mereka menyumbang ke arah pencapaian matlamat kerjaya. Ini membolehkan pelajar mengubah tingkah laku yang tidak membantu dan menggantinya dengan tindakan yang lebih produktif.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Keempat, dari aspek motivasi, Teori Pilihan menolak kawalan luaran dan sebaliknya menggalakkan motivasi intrinsik. Ini bermakna pelajar terdorong untuk meneroka kerjaya berdasarkan minat dan aspirasi sebenar mereka, bukannya disebabkan oleh pengaruh luar seperti tekanan rakan sebaya atau kehendak ibu bapa. Akhir sekali, penerapan pendekatan ini juga membantu dalam pembentukan identiti kerjaya pelajar. Melalui pemahaman terhadap keperluan asas dan matlamat jangka panjang, pelajar dapat membina gambaran kendiri yang lebih jelas dan yakin terhadap kerjaya yang ingin diceburi. Secara keseluruhan, pendekatan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti dilihat sangat relevan dalam konteks bimbingan kerjaya di peringkat sekolah menengah. Implikasinya bukan sahaja membantu pelajar membuat keputusan kerjaya dengan lebih bijak, malah turut memperkukuh aspek psikologi diri yang penting dalam perkembangan kerjaya jangka panjang

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Walaupun tiada kajian khusus yang secara langsung mengaitkan Teori Pilihan Terapi Realiti dengan penerokaan dan keputusan kerjaya pelajar sekolah menengah dalam pangkalan data SciSpace, konsep asas teori ini menyediakan asas kukuh bagi intervensi psikologi dalam bimbingan kerjaya. Teori Pilihan, yang diasaskan oleh William Glasser, menekankan bahawa semua tingkah laku manusia adalah hasil daripada lima keperluan asas: kelangsungan hidup, cinta dan kepunyaan, kuasa, kebebasan, dan keseronokan.

Dalam konteks kerjaya, pelajar yang dibimbing menggunakan pendekatan Terapi Realiti diajar untuk mengenal pasti pilihan yang selari dengan keperluan dan nilai peribadi mereka, seterusnya memupuk kesedaran kendiri dan tanggungjawab

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

dalam membuat keputusan. Kaedah ini dapat membantu pelajar mengurangkan kekeliruan kerjaya, meningkatkan motivasi intrinsik, dan membentuk sasaran kerjaya yang lebih realistik dan sesuai. Tambahan pula, pendekatan ini menyokong perkembangan kompetensi metakognitif seperti penilaian kendiri dan pemikiran kritis, yang penting dalam menghadapi ketidaktentuan laluan kerjaya masa depan. Implikasinya kepada amalan bimbingan kerjaya di sekolah ialah kaunselor dapat menggunakan pendekatan ini untuk mencipta ruang reflektif dan kolaboratif yang memfokuskan pada pilihan yang bertanggungjawab dan berdaya saing. Justeru, walaupun bukti empirikal yang spesifik masih terhad, potensi Teori Pilihan dalam mempengaruhi keputusan kerjaya pelajar adalah signifikan, terutama apabila digabungkan dengan strategi bimbingan yang holistik dan kontekstual.

Penerapan Teori Pilihan dalam membuat keputusan kerjaya melibatkan beberapa perkara yang diperbincangakan. Penilaian diri, murid digalakkan untuk meneroka keperluan asas mereka dan bagaimana keperluan ini berkaitan dengan pilihan kerjaya mereka. Sebagai contoh, murid yang menghargai kekuatan dan pengiktirafan mungkin tertarik dengan peranan kepimpinan, sementara murid yang mengutamakan keseronokan mungkin mencari kerjaya dalam bidang kreatif. Tetapan matlamat, murid dibimbing untuk menetapkan matlamat kerjaya yang realistik dan boleh dicapai yang sejajar dengan dunia kualiti mereka. Ini melibatkan mengenal pasti langkah-langkah yang diperlukan untuk mencapai matlamat ini dan membuat rancangan untuk melaksanakannya (Mabeus dan Rowland, 2016) (Ostrishko, 1997).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Penerokaan pilihan kerjaya murid digalakkan untuk meneroka pelbagai pilihan kerjaya dan menilai seberapa baik setiap pilihan sesuai dengan keperluan asas dan dunia kualiti mereka. Penerokaan ini mungkin melibatkan penyelidikan, bayangan pekerjaan, dan perbincangan dengan profesional di lapangan (Mabeus dan Rowland, 2016) (Ostrishko, 1997). Pembuatan keputusan, murid diajar untuk membuat keputusan berdasarkan penilaian diri dan penerokaan mereka. Ini melibatkan menilai kebaikan dan keburukan setiap pilihan kerjaya dan memilih yang paling sesuai dengan keperluan dan matlamat mereka. Pelaksanaan dan penilaian, selepas membuat keputusan, murid disokong dalam melaksanakan rancangan kerjaya mereka dan menilai keberkesanannya. Ini mungkin melibatkan mencari pendidikan atau latihan tambahan, memperoleh pengalaman kerja yang relevan, dan terus menilai sama ada pilihan kerjaya mereka terus memenuhi keperluan mereka (Mabeus dan Rowland, 2016) (Ostrishko, 1997).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bukti empirikal menyokong penggunaan terapi realiti dalam pembuatan keputusan kerjaya Beberapa kajian telah menunjukkan keberkesanan Terapi Realiti dalam meningkatkan pengambilan keputusan kerjaya di kalangan murid sekolah menengah. Sebagai contoh, satu kajian yang membandingkan Terapi Realiti dengan Terapi Penerimaan dan Komitmen (ACT) mendapati bahawa kedua-dua terapi itu berkesan dalam mengurangkan pencerobohan dan meningkatkan keberkesanan diri dalam membuat keputusan kerjaya. Walau bagaimanapun, Terapi Realiti didapati lebih berkesan dalam meningkatkan keberkesanan diri pekerjaan berbanding kumpulan kawalan (Farzaneh dan Najmeh, 2023).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Satu lagi kajian yang mengkaji hubungan antara keberkesanan diri membuat keputusan kerjaya, identiti vokasional, dan tingkah laku penerokaan kerjaya mendapati bahawa tahap keberkesanan diri yang lebih tinggi dikaitkan dengan identiti vokasional yang lebih berbeza dan penglibatan yang lebih besar dalam aktiviti penerokaan kerjaya. Ini menunjukkan bahawa intervensi yang bertujuan untuk meningkatkan keberkesanan diri, seperti Terapi Realiti, boleh memberi kesan positif terhadap hasil kerjaya (Gushue et al., 2006). Rumusannya, Teori Pilihan Terapi Realiti menawarkan rangka kerja yang berharga untuk membantu murid sekolah menengah dalam penerokaan kerjaya dan membuat keputusan. Dengan memberi tumpuan kepada kepuasan keperluan asas dan penyelarasan pilihan kerjaya dengan dunia yang berkualiti, Terapi Realiti menyediakan pendekatan berstruktur dan berkesan untuk kaunseling kerjaya. Bukti empirikal menyokong penggunaan Terapi Realiti dalam meningkatkan keberkesanan diri dan mengurangkan pencerobohan, menjadikannya alat yang berharga untuk kaunselor kerjaya yang bekerja dengan murid sekolah menengah.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.17 Cadangan kajian

Berdasarkan dapatan kajian serta perbincangan yang telah dilakukan, beberapa cadangan praktikal dan strategik diutarakan bagi memastikan keberkesanan modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR) dapat diperluaskan dan diterapkan dengan lebih berkesan dalam konteks pendidikan. Cadangan ini bukan sahaja bertujuan untuk meningkatkan pelaksanaan program bimbingan kerjaya di sekolah, malah juga untuk memperkukuhkan kerjasama antara pelbagai pihak yang terlibat demi menyokong perkembangan kerjaya murid secara

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

menyeluruh. Berdasarkan hasil kajian, terdapat beberapa cadangan yang telah disenaraikan. Cadangan dikategorikan kepada tindakan dan kajian lanjut.

5.17.1 Cadangan untuk kajian tindakan

Berdasarkan dapatan kajian ini, beberapa cadangan tindakan boleh dikemukakan bagi meningkatkan keberkesanan amalan bimbingan dan kaunseling kerjaya di sekolah menengah. Pertama, modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR) wajar diterapkan secara lebih meluas dalam program bimbingan dan kaunseling kerjaya, terutamanya dalam kalangan murid yang masih belum jelas tentang laluan pendidikan atau pekerjaan mereka. Hal ini kerana dapatan kajian menunjukkan bahawa penggunaan modul TPTR memberi kesan yang signifikan terhadap peningkatan penerokaan kerjaya dan keupayaan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan murid. Dengan penerapan modul ini, murid dapat dibantu untuk lebih memahami pilihan kerjaya yang sesuai dengan minat dan kemampuan mereka serta membina kemahiran membuat keputusan yang lebih berkesan.

Tambahan pula, pendekatan yang berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti memberikan penekanan kepada kesedaran kendiri dan tanggungjawab individu dalam proses membuat keputusan, sekaligus memperkukuhkan aspek motivasi intrinsik murid dalam merancang masa depan kerjaya mereka. Modul ini terbukti berkesan dalam membantu murid meningkatkan tahap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya secara signifikan. Oleh itu, pengintegrasian modul TPTR secara meluas dalam program bimbingan dan kaunseling kerjaya mampu meningkatkan keberkesanan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

intervensi dan membantu murid menghadapi cabaran dalam perancangan kerjaya dengan lebih yakin dan berdaya saing.

Kedua, pihak pengurusan sekolah dan pentadbir perlu memberikan ruang dan sokongan kepada guru bimbingan dan kaunseling (GBK) untuk melaksanakan sesi bimbingan kelompok secara berkala dengan menggunakan modul yang dibina. Ini termasuk menyediakan jadual waktu yang fleksibel, ruang yang kondusif, serta pengiktirafan terhadap keberkesanan intervensi berbentuk pencegahan dan pembangunan seperti yang dilaksanakan dalam kajian ini. Ini penting bagi memastikan pelaksanaan modul kelompok bimbingan TPTR dapat dijalankan dengan berkesan dan berterusan.

Sokongan daripada pihak pengurusan termasuk menyediakan masa yang mencukupi dalam jadual harian guru, kemudahan yang diperlukan, serta latihan dan pembangunan profesional kepada GBK agar mereka lebih yakin dan mahir menggunakan modul tersebut. Dengan adanya komitmen dan sokongan yang konsisten, guru bimbingan dapat menjalankan intervensi kelompok dengan lebih sistematik dan fokus, sekaligus meningkatkan peluang kejayaan dalam membantu murid meneroka kerjaya dan membuat keputusan kerjaya secara lebih terancang dan efektif. Selain itu, penglibatan aktif pihak pengurusan juga dapat meningkatkan kesedaran dan keutamaan terhadap kepentingan program bimbingan kerjaya dalam konteks pendidikan secara menyeluruh.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Ketiga, Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) dan Jabatan Pendidikan Negeri (JPN) boleh mempertimbangkan integrasi modul TPTR ke dalam panduan pelaksanaan program bimbingan kerjaya sekolah secara sistematik. Latihan profesional dan pembangunan kapasiti GBK juga perlu dipertingkatkan agar mereka dapat melaksanakan modul ini dengan berkesan dan sesuai mengikut konteks tempatan murid. Integrasi ini bertujuan memastikan modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR) diiktiraf dan digunakan secara meluas di peringkat kebangsaan dan negeri. Dengan memasukkan modul ini dalam panduan rasmi, guru bimbingan dan kaunseling (GBK) akan mempunyai rujukan yang jelas dan sokongan dasar untuk melaksanakan intervensi yang berasaskan teori yang terbukti berkesan.

Selain itu, pendekatan sistematik ini juga dapat memastikan kesinambungan pelaksanaan program bimbingan kerjaya yang lebih terancang dan bersepadu di seluruh sekolah, sekaligus meningkatkan kualiti bimbingan yang diterima oleh murid. Langkah ini juga membuka ruang kepada penyelarasan latihan, pemantauan, dan penilaian keberkesanan modul TPTR secara berterusan oleh pihak berkuasa pendidikan, sekaligus menyumbang kepada pembangunan sumber manusia yang lebih berdaya saing dan bersedia menghadapi cabaran kerjaya masa depan.

Akhir sekali, kerjasama antara pihak sekolah, ibu bapa, dan komuniti wajar diperkukuhkan dalam menyokong proses penerokaan kerjaya dan membuat keputusan murid. Program-program outreach, bengkel kerjaya, dan aktiviti libat urus boleh dijadikan pelengkap kepada intervensi berasaskan modul, selaras dengan pendekatan menyeluruh (whole-school approach) dalam pendidikan kerjaya. Kerjasama ini amat

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

penting kerana keputusan kerjaya yang berkesan memerlukan sokongan bersepadu dari pelbagai pihak dalam ekosistem pendidikan dan sosial murid. Sekolah sebagai pusat pembelajaran bertanggungjawab menyediakan perkhidmatan bimbingan kerjaya yang holistik, manakala ibu bapa memainkan peranan penting dalam memberi dorongan, motivasi dan bimbingan moral kepada anak-anak mereka.

Selain itu, komuniti, termasuk organisasi tempatan, agensi kerajaan, dan sektor industri, dapat menyediakan peluang pendedahan dan pengalaman dunia sebenar yang membantu murid membuat keputusan kerjaya yang lebih tepat dan berinformasi. Dengan memperkukuhkan jaringan kolaborasi ini, murid akan mendapat sokongan yang berterusan dan pelbagai sumber maklumat yang relevan, sekaligus meningkatkan keberkesanan intervensi modul TPTR dalam membentuk kematangan kerjaya mereka.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Secara keseluruhannya, pelaksanaan cadangan-cadangan tindakan ini diharap dapat memperkukuhkan lagi keberkesanan modul kelompok bimbingan TPTR dalam membantu murid meneroka dan membuat keputusan kerjaya dengan lebih yakin dan berkesan. Sokongan bersepadu daripada semua pihak berkepentingan amat diperlukan bagi memastikan modul ini dapat diadaptasi dan diaplikasikan secara konsisten dalam program bimbingan kerjaya di sekolah, sekaligus memberi impak positif terhadap pembangunan kerjaya murid pada masa hadapan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.17.2 Cadangan untuk kajian lanjutan

Berdasarkan dapatan kajian yang menunjukkan keberkesanan modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR) terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan murid sekolah menengah, beberapa cadangan penyelidikan lanjutan wajar dikemukakan bagi memperluas skop dan meningkatkan sumbangan penyelidikan dalam bidang kaunseling kerjaya. Cadangan-cadangan ini mengambil kira batasan yang dikenalpasti dalam kajian semasa serta potensi pengembangan dari segi metodologi, kandungan intervensi, dan pendekatan pelaksanaan. Kajian lanjutan yang lebih menyeluruh dan mendalam dijangka dapat memberi pemahaman yang lebih komprehensif terhadap keberkesanan intervensi TPTR dalam pelbagai konteks dan populasi pelajar yang berbeza.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Penglibatan sampel yang lebih luas dan pelbagai

Kajian ini hanya melibatkan murid tingkatan empat daripada dua buah sekolah di satu daerah sahaja. Justeru, bagi penyelidikan lanjutan, disarankan agar kajian dilaksanakan dengan saiz sampel yang lebih besar dan merangkumi pelbagai latar belakang sekolah, termasuk sekolah bandar, luar bandar, sekolah berasrama penuh dan sekolah teknikal. Kepelbagaian ini akan memberikan gambaran yang lebih menyeluruh terhadap keberkesanan modul TPTR dalam konteks pelbagai sistem pendidikan.

Kajian ini hanya melibatkan murid tingkatan empat daripada dua buah sekolah menengah dalam satu daerah yang terhad kepada populasi tertentu. Keadaan ini mungkin menghadkan kebolehgunaan (generalisasi) dapatan kepada populasi murid sekolah menengah secara keseluruhan. Oleh itu, bagi penyelidikan lanjutan, disarankan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

agar sampel kajian diperluas melibatkan lebih banyak sekolah dari pelbagai zon geografi, termasuk kawasan bandar, luar bandar, dan pedalaman.

Selain itu, penyertaan murid dari aliran pendidikan yang berbeza seperti aliran akademik, teknikal, vokasional dan agama juga boleh membantu memberikan pemahaman yang lebih menyeluruh terhadap keberkesanan modul kelompok bimbingan berasaskan TPTR. Dengan sampel yang lebih pelbagai, penyelidik dapat meneliti sejauh mana latar belakang sekolah, budaya, dan pendekatan kurikulum mempengaruhi keberkesanan intervensi.

Melibatkan sampel yang lebih besar dan beragam juga boleh membantu mengukuhkan ketepatan statistik serta meningkatkan kuasa ujian, sekali gus membolehkan kajian mengenal pasti kesan intervensi dalam subkumpulan tertentu seperti mengikut jantina, tahap sosioekonomi, atau kecenderungan kerjaya. Langkah ini juga dapat menyumbang kepada pembangunan dasar pendidikan yang lebih inklusif dan responsif terhadap keperluan pelajar yang pelbagai.

Tempoh intervensi yang lebih panjang

Tempoh pelaksanaan modul dalam kajian ini adalah dalam jangka pendek. Oleh itu, kajian lanjutan dicadangkan untuk menjalankan intervensi dalam tempoh yang lebih panjang dan berperingkat bagi menilai impak jangka panjang modul terhadap kemahiran penerokaan dan membuat keputusan kerjaya. Kajian longitudinal juga boleh membantu dalam menilai keberkesanan modul terhadap pilihan kerjaya sebenar murid selepas tamat persekolahan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dalam kajian ini, pelaksanaan modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR) dijalankan dalam tempoh intervensi yang terhad, bergantung kepada jadual persekolahan dan kekangan masa yang ditetapkan oleh pihak sekolah. Walaupun intervensi jangka pendek ini menunjukkan keberkesanan yang signifikan, tempoh pelaksanaan yang singkat mungkin belum mencukupi untuk menghasilkan perubahan jangka panjang dalam aspek penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya pelajar.

Oleh itu, kajian lanjutan disarankan untuk melibatkan tempoh intervensi yang lebih panjang dan berperingkat, sama ada secara mingguan atau bulanan, agar kesan intervensi dapat diperkuat dan dikekalkan dari semasa ke semasa. Intervensi jangka panjang juga memberi ruang kepada pelajar untuk meneroka nilai, minat, dan matlamat kerjaya mereka secara lebih mendalam dan konsisten, di samping membina keupayaan membuat keputusan yang lebih mantap.

Selain itu, pemanjangan tempoh intervensi membolehkan pelajar mengaplikasikan kemahiran yang dipelajari dalam situasi kehidupan sebenar, seperti ketika memilih aliran, bidang pengajian, atau merancang kerjaya selepas tamat persekolahan. Ini juga akan memberi peluang kepada kaunselor sekolah untuk memantau perubahan tingkah laku dan tahap perkembangan kerjaya secara lebih berterusan, serta melakukan penyesuaian intervensi berdasarkan keperluan pelajar dari semasa ke semasa. Kesimpulannya, tempoh intervensi yang lebih panjang berpotensi untuk meningkatkan lagi keberkesanan modul TPTR dan memberikan impak yang lebih mendalam terhadap pembangunan kerjaya pelajar.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Penggunaan reka bentuk kajian eksperimen sebenar

Kajian ini menggunakan reka bentuk kuasi eksperimen disebabkan kekangan logistik dan etika. Untuk meningkatkan ketepatan inferens kausal, penyelidikan masa hadapan disarankan untuk menggunakan reka bentuk eksperimen sebenar *(true experimental design)* dengan pengelasan rawak sepenuhnya ke dalam kumpulan rawatan dan kawalan.

Kajian ini telah menggunakan reka bentuk kuasi-eksperimen dengan kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan yang tidak ditetapkan secara rawak. Walaupun reka bentuk ini sesuai dalam konteks persekitaran pendidikan yang mempunyai batasan praktikal dan etika, kekurangan dalam kawalan terhadap pemboleh ubah luar boleh menjejaskan ketelitian dalaman kajian.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Oleh itu, kajian lanjutan disarankan menggunakan reka bentuk kajian eksperimen sebenar (true experimental design) yang melibatkan penugasan rawak (random assignment) peserta ke dalam kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Melalui pendekatan ini, penyelidik dapat mengawal kesan pemboleh ubah perancu secara lebih berkesan, sekali gus meningkatkan kesahihan dalaman dapatan kajian. Penggunaan reka bentuk eksperimen sebenar juga akan memberikan keyakinan yang lebih tinggi bahawa sebarang perubahan yang berlaku pada pemboleh ubah bersandar adalah benar-benar disebabkan oleh intervensi yang dilaksanakan, iaitu modul kelompok bimbingan TPTR. Selain itu, reka bentuk ini membolehkan generalisasi dapatan kepada populasi yang lebih luas dilakukan dengan lebih kukuh sekiranya disokong dengan sampel rawak.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Namun begitu, penyelidik perlu mengambil kira cabaran praktikal seperti keizinan pihak sekolah, pematuhan etika dalam penempatan rawak, dan pengurusan pelajar dalam kumpulan kawalan yang mungkin tidak menerima intervensi. Kesimpulannya, dengan menggunakan reka bentuk eksperimen sebenar, penyelidikan pada masa hadapan berpotensi menyediakan bukti yang lebih kukuh dan dipercayai terhadap keberkesanan modul TPTR dalam membantu perkembangan kerjaya pelajar.

Penerokaan aspek lain dalam kaunseling kerjaya

Selain penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya, kajian lanjutan boleh mengkaji kesan modul TPTR terhadap aspek lain dalam pembangunan kerjaya seperti efikasi kendiri kerjaya, kebimbangan kerjaya, nilai kerja, atau kesediaan kerjaya. Hal ini penting bagi memahami keberkesanan TPTR dalam membentuk murid yang holistik dari aspek kerjaya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selain penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya, terdapat pelbagai aspek lain dalam kaunseling kerjaya yang wajar diterokai oleh penyelidik pada masa hadapan. Antara aspek yang penting termasuk efikasi kendiri kerjaya, kesedaran identiti kerjaya, ketahanan kerjaya *(career adaptability)*, kebimbangan kerjaya, dan nilai pekerjaan.

Penerokaan terhadap aspek-aspek ini dapat memberikan gambaran yang lebih menyeluruh tentang bagaimana murid membentuk dan menyesuaikan diri dalam laluan kerjaya mereka. Sebagai contoh, efikasi kendiri kerjaya telah dikenal pasti sebagai prediktor penting dalam pemilihan dan pencapaian matlamat kerjaya (Lent, Brown, &

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Hackett, 2002). Manakala ketahanan kerjaya membolehkan murid menangani perubahan dalam dunia pekerjaan yang semakin mencabar dan tidak menentu.

Dalam konteks modul TPTR, penyelidikan lanjutan boleh menilai sejauh mana modul ini mampu meningkatkan kesedaran kendiri, kemahiran penetapan matlamat, dan kebolehsuaian murid terhadap halangan kerjaya. Ini akan memperkukuh lagi keberkesanan modul dalam menyokong perkembangan kerjaya yang holistik dan berdaya tahan. Oleh itu, penyelidikan masa hadapan digalakkan untuk meluaskan skop pengukuran dalam intervensi bimbingan dan kaunseling kerjaya agar merangkumi lebih banyak domain perkembangan kerjaya, sejajar dengan keperluan murid dalam era globalisasi dan digitalisasi pekerjaan masa kini.

Pembangunan dan penilaian modul digital atau hibrid

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Dengan perkembangan teknologi dan pendekatan pendidikan abad ke-21, dicadangkan agar penyelidikan masa hadapan mempertimbangkan pembangunan versi digital atau hibrid modul TPTR untuk digunakan secara dalam talian atau gabungan secara maya dan bersemuka. Penilaian keberkesanan versi ini boleh memperluaskan aplikasi modul dalam konteks pendidikan digital dan pembelajaran fleksibel.

Dalam era pendidikan abad ke-21 yang dipacu oleh teknologi, pembangunan modul bimbingan kerjaya dalam bentuk digital atau hibrid merupakan satu keperluan yang semakin mendesak. Modul TPTR yang dibangunkan secara bersemuka dalam kajian ini boleh diperluaskan bentuknya ke arah pendigitalan kandungan melalui platform e-bimbingan, aplikasi mudah alih, atau *Learning Management System* (LMS) seperti *Google Classroom* dan *Moodle*.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Modul digital berpotensi meningkatkan kebolehcapaian dan keterlibatan murid, terutama dalam situasi di mana bimbingan secara fizikal sukar dijalankan, seperti ketika pandemik atau di kawasan luar bandar yang kekurangan kaunselor. Tambahan pula, penggunaan media interaktif seperti video, simulasi kerjaya, atau kuiz penilaian kendiri secara dalam talian dapat menjadikan proses penerokaan dan membuat keputusan kerjaya lebih menarik dan bermakna.

Modul hibrid pula, yang menggabungkan elemen bersemuka dan dalam talian, memberi fleksibiliti kepada guru bimbingan dan kaunseling (GBK) dalam menyesuaikan intervensi mengikut keperluan murid dan konteks sekolah. Penilaian keberkesanan modul dalam format digital atau hibrid boleh dijalankan menggunakan reka bentuk eksperimen atau kuasi-eksperimen, serta menggabungkan elemen kualitatif seperti maklum balas pengguna dan kajian kes.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Cadangan ini sejajar dengan trend global dalam pendidikan dan bimbingan kerjaya yang mengutamakan pendekatan berpusatkan murid dan penggunaan teknologi pendidikan (edtech) secara optimum (Hooley et al., 2020). Oleh itu, penyelidikan lanjutan harus mempertimbangkan pembangunan, pelaksanaan, dan penilaian modul TPTR dalam bentuk digital atau hibrid sebagai salah satu pendekatan inovatif untuk memperkukuh sokongan bimbingan kerjaya kepada murid.

Analisis kualitatif tambahan

Kajian ini lebih menumpukan kepada pendekatan kuantitatif. Untuk penyelidikan akan datang, disarankan untuk menggabungkan pendekatan kualitatif seperti temu bual atau

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

jurnal reflektif murid bagi memahami pengalaman subjektif mereka terhadap proses bimbingan menggunakan TPTR. Pendekatan ini boleh memberikan pemahaman mendalam terhadap mekanisme perubahan yang berlaku dalam diri murid semasa mengikuti modul.

Bagi memperkukuh kefahaman terhadap keberkesanan modul TPTR dari sudut pengalaman murid secara menyeluruh, disarankan agar kajian lanjutan turut melibatkan analisis kualitatif sebagai pendekatan pelengkap kepada data kuantitatif. Pendekatan kualitatif ini boleh dilaksanakan melalui temu bual separa berstruktur, perbincangan berfokus *(focus group discussion)*, atau analisis refleksi bertulis murid selepas menjalani intervensi.

Melalui pendekatan ini, penyelidik dapat menelusuri dimensi pengalaman dalaman murid, seperti perubahan dalam kesedaran kendiri, proses membuat keputusan, persepsi terhadap masa depan kerjaya, dan peranan hubungan kaunselor-murid dalam memberi impak. Selain itu, analisis kualitatif membolehkan pengkaji mengenal pasti faktor kontekstual, seperti pengaruh persekitaran sekolah, sokongan keluarga, dan motivasi peribadi yang mungkin tidak dapat dikesan sepenuhnya melalui soal selidik kuantitatif.

Dapatan kualitatif juga mampu memberikan pandangan mendalam terhadap kekuatan dan kelemahan modul TPTR, termasuk aspek kefahaman, kesesuaian kandungan, kebolehlaksanaan, serta cadangan penambahbaikan daripada perspektif pengguna utama iaitu murid dan guru bimbingan dan kaunseling. Analisis ini dapat dijalankan menggunakan kaedah analisis tematik (Braun & Clarke, 2006) atau

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pendekatan fenomenologi bergantung kepada reka bentuk kajian yang dipilih. Secara keseluruhannya, integrasi data kualitatif bersama data kuantitatif dalam pendekatan campuran *(mixed methods)* akan memberikan gambaran yang lebih holistik mengenai keberkesanan modul, dan sekaligus memperkukuh kesahan dan kebolehpercayaan dapatan kajian dalam konteks bimbingan kerjaya di sekolah menengah.

Secara keseluruhannya, cadangan-cadangan yang dikemukakan bertujuan memperkukuh dan memperluas dapatan kajian ini dalam usaha meningkatkan amalan bimbingan dan kaunseling kerjaya di sekolah. Dengan mengambil kira aspek metodologi, populasi sampel, bentuk intervensi serta pendekatan analisis yang lebih pelbagai, penyelidikan lanjutan dapat memberi impak yang lebih besar terhadap pembangunan modul yang bersifat lebih lestari dan kontekstual. Kajian-kajian lanjutan ini juga diharap dapat membantu guru bimbingan dan kaunseling melaksanakan intervensi berasaskan bukti *(evidence-based practice)* yang lebih berkesan dalam membantu murid mengenal pasti hala tuju kerjaya mereka secara lebih yakin dan berinformasi.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.18 Potensi Penggunaan dan Jaminan Modul

Modul pendidikan yang direka dengan teliti dan berdasarkan prinsip pedagogi yang mantap berpotensi tinggi untuk digunakan oleh pihak lain, khususnya jika ia dapat menunjukkan keberkesanan dalam meningkatkan hasil pembelajaran serta sejajar dengan keperluan kurikulum semasa. Penggunaan modul oleh pihak lain sangat bergantung kepada kualiti reka bentuk, kebolehsuaian terhadap konteks pengguna, dan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

pengesahan daripada proses penilaian yang sistematik. Jaminan penggunaan modul biasanya diperoleh melalui beberapa pendekatan. Pertama, dengan menjalankan ujian rintis dan mendapatkan maklum balas daripada pengguna sasaran bagi menunjukkan keberkesanan dan kebolehgunaan modul dalam konteks sebenar.

Kedua, melalui validasi oleh pakar bidang yang memberikan legitimasi akademik dan profesional terhadap kandungan dan struktur modul; ketiga, melalui dokumentasi hak cipta atau penerbitan rasmi yang meningkatkan kepercayaan terhadap kesahihan modul tersebut. Sekiranya modul tersebut juga menyepadukan kemahiran abad ke-21 seperti pemikiran kritis, kolaborasi, kreativiti, dan literasi digital, ia memberi nilai tambah yang menjadikannya lebih relevan dan menarik untuk diterima pakai oleh institusi lain. Namun begitu, tiada jaminan mutlak bahawa modul akan digunakan oleh orang lain melainkan ia dipromosikan, dibuktikan keberkesanannya melalui data empirikal, dan disesuaikan dengan keperluan tempatan. Oleh itu, tanggungjawab pembangun modul adalah untuk memastikan ia fleksibel, boleh diadaptasi, serta didokumentasi dengan jelas bagi memudahkan penerimagunaan oleh pelbagai pihak dalam ekosistem pendidikan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5.19 Kesimpulan

Fenomena kesukaran murid dalam memutuskan laluan kerjaya mereka telah ditubuhkan di kalangan murid Malaysia. Semua pihak, termasuk guru sekolah, penasihat, dan kerajaan, harus sedar masalah ini. Tindakan dan usaha yang jelas perlu diambil untuk menyelesaikan masalah ini kerana ia berkaitan dengan pekerja masa

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

depan di Malaysia. Dalam konteks ini, sekolah mempunyai tanggungjawab untuk melengkapkan murid dengan pengetahuan dan kemahiran kerjaya yang sesuai. Oleh itu, guru atau kaunselor sekolah menekankan penghantaran bahan untuk menyokong pemahaman penerokaan kerjaya murid serta membuat keputusan kerjaya. Dalam kes ini, guru atau kaunselor memerlukan modul yang sesuai atau bahan berkaitan yang boleh menjadi panduan mereka untuk meningkatkan pemahaman penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya murid.

Melalui hasil penyelidikan semasa, ia boleh disimpulkan bahawa modul TPTR mempunyai kesan pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan. Kajian ini mendedahkan perbezaan yang signifikan antara kumpulan rawatan, yang dibahagikan kepada kumpulan rawatan kecil dan kumpulan rawatan yang besar, dan kumpulan kawalan. Perbezaan signifikan ini mengesahkan perbezaan antara murid yang menggunakan modul TPTR dalam proses pembelajaran mereka dan mereka yang tidak menggunakan modul TPTR. Seterusnya, Modul TPTR mempunyai kesan pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan jantina, iaitu lelaki, wanita, dan kumpulan kawalan. Penyelidikan ini mengesahkan kesan signifikan modul TPTR berdasarkan jantina murid. Terdapat kumpulan rawatan yang berbeza berdasarkan jantina, iaitu lelaki dan wanita, dalam kumpulan kawalan. Penyelidikan ini juga mengesahkan purata yang lebih tinggi murid lelaki berbanding murid perempuan selepas mengalami pembelajaran dengan modul TPTR.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selain itu, Modul TPTR mempunyai kesan pada penerokaan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya berdasarkan faktor sosioekonomi. Terdapat perbezaan yang signifikan antara kumpulan rawatan berdasarkan status sosial ekonomi, iaitu status sosio-ekonomi yang rendah dan status sosioekonomi sederhana, berbanding dengan kumpulan kawalan. Berdasarkan tiga hasil utama di atas, boleh disimpulkan bahawa modul TPTR mempunyai kesan pada penyelidikan kerjaya murid dan membuat keputusan kerjaya dan boleh digunakan untuk meningkatkan pemahaman kerjaya murid dalam aktiviti bilik darjah.

Kajian ini juga bertujuan untuk menilai keberkesanan modul kelompok bimbingan berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR) terhadap penerokaan kerjaya dan membuat keputusan kerjaya dalam kalangan murid sekolah menengah. Kajian menggunakan reka bentuk kuasi-eksperimen dengan prajian dan pascaujian, serta melibatkan kumpulan rawatan kecil, kumpulan rawatan besar, dan kumpulan kawalan. Seramai 120 orang murid tingkatan empat dari dua buah sekolah menengah telah dipilih sebagai sampel kajian. Dua instrumen utama digunakan ialah Soal Selidik Penerokaan Kerjaya (CESR) dan Soal Selidik Kesukaran Membuat Keputusan Kerjaya (CDDQR).

Analisis data melibatkan ujian t sampel bebas, ANOVA, ANCOVA, dan MANCOVA. Dapatan kajian menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan secara statistik antara kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan dalam kedua-dua pemboleh ubah bersandar. Ini membuktikan bahawa modul TPTR mempunyai kesan positif terhadap peningkatan penerokaan kerjaya dan keupayaan membuat keputusan kerjaya murid selepas intervensi dijalankan. Ujian MANCOVA menunjukkan nilai

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Wilks' Lambda yang signifikan bagi pemboleh ubah kumpulan rawatan ($\Lambda = .661$, $p < .05$), jantina ($\Lambda = .699$, $p < .05$), dan status sosioekonomi ($\Lambda = .679$, $p < .05$).

Kesimpulannya, modul TPTR didapati berkesan dalam membantu murid mengenal pasti minat dan nilai kendiri, menilai pilihan kerjaya secara realistik, dan membuat keputusan yang lebih mantap terhadap masa depan mereka. Selain itu, keberkesanan modul turut dipengaruhi oleh faktor demografi seperti jantina dan latar belakang sosioekonomi, yang mencadangkan keperluan pendekatan intervensi yang lebih disesuaikan dengan keperluan individu.

Kajian ini memberikan implikasi praktikal terhadap pelaksanaan program bimbingan dan kaunseling di sekolah, serta menyumbang kepada pengukuhan literatur dalam bidang kaunseling kerjaya. Dapatan ini turut menjadi asas yang kukuh untuk pembangunan modul-modul intervensi yang berstruktur dan berasaskan teori dalam sistem pendidikan Malaysia.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

RUJUKAN

Ab Aziz, N. S. b., Zainal Shah, N., & Abdul Nasir, A. Q. (2023). *Insufficiency of soft skills among graduates within the services and manufacturing industries*. *International Journal of Modern Trends in Social Sciences*, 6(2), Article 5. https://doi.org/10.35631/ijmtss.625003

Abdi, S., Sharifi, T., Qazanfari, A., & Solati, K. (2019). A comparison of the effectiveness of group reality therapy and positive psychotherapy on irrational beliefs and psychological hardiness in brilliant talent students. *Journal of Shahrekord University of Medical Sciences*, 21(1), 31–38. https://doi.org/10.34172/jsums.2019.06

Abdul Hanid Halit. (2011). *Pembinaan modul program perkembangan kerjaya, kesahan dan kebolehpercayaan alat ukur*. Terengganu: Universiti Malaysia Terengganu.

Abdul Hanid Halit. (2017). *Kemahiran kerjaya: kemahiran program kerjaya remaja*. Nilai: Penerbit USIM Press

Abdul Rashid Abdul Aziz, Mohd Zaliridzal Zakaria, & Nor Hamizah Ab Razak,. (2021). Faktor Pembentukan Kejeleketan dalam Pengendalian Sesi Kaunseling Kelompok. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities*, *6*(8), 69-79.

Abdul Rashid, A. A. (2022). The effectiveness of reality therapy in group counseling to achieve student motivation for academic well-being. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences,* 12(8), 886-898.

Abdullah Ismail. (2015). *Kesan kaunseling kelompok REBT terhadap simptom strees di kalangan staf jabatan dalam sebuah agensi kerajaan*. Tesis PhD. Tanjong Malim: Universiti Pendidikan Sultan Idris.

Abdullah, N. H., Shamsuddin, A., Wahab, E., Abdul Hamid, N. A., & Azizan, A. Z. (2018). *Women participation in engineering professions: Future intentions and directions*. In *2018 IEEE International Conference on Engineering Education (ICEED)* (pp. 154–158). IEEE. https://doi.org/10.1109/ICEED.2018.8626959

Abdullah, S. M. (2018). Career decision making in college students. *GUIDENA: Jurnal Ilmu Pendidikan, Psikologi, Bimbingan Dan Konseling*, *8*(1), 30-39.

Abdul Razak. (1998). *Perancangan kerjaya di kalangan pelajar-pelajar.* Tesis Sarjana Fakulti Pengajian Pendidikan: UKM

Abina, A., Kovačič, D., Prucnal, M., Kiratzouli, V., & Zidanšek, A. (2025). Building Sustainable Career Skills in Youth Through Adaptive Learning and Competency Self-Assessment Tools. *Sustainability*, *17*(2), 412. https://doi.org/10.3390/su17020412

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Abu Bakar Nordin. (1987). *Pengukuran dan penilaian dalam pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Adawiah Idris & Azemi Shaari. (2017). Pembinaan, Kesahan dan Kebolehpercayaan Modul Bimbingan Terapi Realiti Teori Pilihan, *Jurnal Pembangunan Sosial*, Jld 20, hal. 77–87.

Aftab, S. R., & Malik, J. A. (2017). *Mediating Role of Career Thoughts for the Effect of Career Exploration on Career Decision Making*. *1*(2), 1–18. https://doi.org/10.33897/FUJP.V1I2.48

Ahmad Jazimin Jusoh, Mahmud Zuria & Noriah Mohd Ishak, (2008). The patterns of reality therapy usage among Malaysian counselors. *International Journal of Reality Therapy*, *28*(1), 5-14.

Ahmad Jazimin Jusoh, Zakaria Mohamad, Abdul Malek Abdul Rahman, Mohd. Nasir Bistamam, Mohd. Aziz Shah Mohd. Arip & Kamaruzaman Jusoff. (2011). Construction, reliability and validity of choice theory and reality therapy (TPTR) group in Malaysian problematic students, *International Journal of Arts & Sciences*, 4(23):391–404

Ahmad Jazimin Jusoh, Abdul Malek Abdul Rahman, Mohammad Nasir Bistamam & Mohammad Aziz Shah Mohamed Arip. (2016). *Modul Kaunseling Kelompok TPTR: Pendekatan Menangani Permasalahan Disiplin Pelajar*. Tanjong Malim: Penerbit UPSI
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi
Ahmad Jazimin Jusoh, Mohammad Nasir Bistaman & Mohammad Aziz Shah. (2016). *Modul Kaunseling Kelompok TPTR*. Tanjong Malim, Perak: UPSI

Ahmad Jazimin Jusoh. (2018). Choice theory and reality therapy in individual and group counseling in a Malaysian context. *International Journal of Choice Theory® and Reality Therapy*, *37*(2), 75.

Ahmad, K. S., Abd Samad, K., Abd Rahman, N. H., Mohd Daud, S. N., Marmaya, N. H., Nasution, Y. S. J., & Hamzah, R. (2024). *Policies improving the well-being of gig workers in Malaysia*. *Information Management and Business Review*, 16(1), Article i. https://doi.org/10.22610/imbr.v16i1(i).3698

Ahmad, N., Abdul Majid, N. H., & Mohamed Sidik, M. S. (2022). Intervensi kaunseling dalam perkembangan psikologi remaja. *Journal Contemporary of Islamic Counselling Perspective*, 1(1), 190–198.

Aishah Abdul Mutalib & Mazita Ahmad. (2024). Isu dan cabaran perkhidmatan bimbingan dan kaunseling bagi murid berkeperluan khas dalam pembelajara. *Jurnal Pendidikan Bitara UPSI*, 17(Isu Khas 3), 21–30. https://doi.org/10.37134/bitara.vol17.sp3.3.2024

Akbari, M., & Dinarvand, F. (2014). Effectiveness of therapy based on teaching Choice Theory on reduction of negative emotional reactions between couples with marital conflicts. *International Journal of Basic Sciences & Applied Research*, 3, 38–41.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Alainati, S. J. (2024). Enhancing Human Capital: A Case Study of Kuwait's Educational System and Twenty-First Century Skills. *The International Journal of Business & Management*, *12*(1). https://doi.org/10.24940/theijbm/2024/v12/i1/BM2401-006

Alali, R. M. (2024). Enhancing 21st century skills through integrated stem education using project-oriented problem-based learning. *Geojournal of Tourism and Geosites*. https://doi.org/10.30892/gtg.53205-1217

Ali, L. (2022). Manusia: Keharusan dan Kemungkinan Pendidikan. *Jurnal Ilmiah Pendidikan Holistik (JIPH)*, *1*(1), 1-10.

Allen, T. D., et al. (2023). *The Influence of Work Flexibility on Employee Well-being: A Meta-Analysis*. Journal of Organizational Behavior, 44(2), 179-202.

Alloway, N. (2004). *School students making education and career decisions: aspirations, attitudes and influences: final report*. https://www.voced.edu.au/content/ngv%3A13120

Alnajjar, H., & Abou Hashish, E. A. (2024). Exploring the effectiveness of the Career Guidance and Counseling Program on the perceived readiness for the job market: a lived experience among nursing students. *Frontiers in Public Health*, *12*.

Altman, D. G. (1991). *Practical statistics for medical research.* Chapman and Hall.

American Psychological Association. (2023). *Psychotherapy*. https://www.apa.org/topics/psychotherapy

American Psychological Association. (2009). *Education and Socioeconomic Status*. Retrieved from https://www.apa.org/pi/ses/resources/publications/education

Amir Awang. (1987). *Teori dan amalan psikoterapi*. Pulau Pinang: USM

Amir, T., & Gati, I. (2006). Facets of career decision-making difficulties. *British Journal of Guidance & Counselling*, *34*(4), 483-503.

Amla Mohd Salleh, Zuria Mahmud & Mokhtar Taha. (2007). Bengkel kembara kerjaya dan motivasi belajar di kalangan pelajar berpencapaian rendah. Jurnal PERKAMA. Bil 13, 29-43

Amponsah, K. D., & Peprah, K. A. (2024). Parental characteristics and career choice decision among senior high school students in the Kwahu East District. *International Journal of Humanities and Social Science*, *25*(5), 49–65. https://doi.org/10.9790/0837-2505084965

Anastasi, A. (2012). *Psychological testing* (7th ed.). Pearson Education.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Anoi, N. Z., & Bakar, A. Y. A. (2019). Persepsi Guru Terhadap Keperluan Perkhidmatan Bimbingan Dan Kaunseling Di Sekolah Rendah Luar Bandar. *International Journal Of Education,* 4(31), 277-283.

Anonymous. (2021). *Cabaran terhadap guru dalam menangani kepelbagaian sosio budaya dan kepelbagaian kelompok dalam kalangan pelajar.* Retrieved from https://123dok.com/document/ yenen81y-cabaran-menangani-kepelbagaian-budaya-kepelbagaian-kelompok-kalangan-pelajar.html

Aragón Andrade, I. (2016). Orientación de la educación en el siglo XXI. *Educación*, *22*(22), 74–78. https://doi.org/10.33539/EDUCACION.2016.N22.1151

Ariës, R. J. (2018). *An evidence-based approach to working-memory based training in secondary education to improve reasoning test achievements*. TIER.

Ariffin, A., Hasnan, N., Zakaria, N., Rubani, S. N. K., & Hamzah, N. (2020). Pembangunan bahan e-pembelajaran berasaskan model Needham lima fasa bagi topik konkrit. *Online Journal for TVET Practitioners*, *5*(2), 63-70.

Ariyati, I. (2022). Pengembangan Materi Bimbingan dan Konseling Klasikal Bidang Belajar di Sekolah Menengah Pertama. *Bulletin of Counseling and Psychotherapy*, *4*(1), 187-194.

Armstrong, R. A., Eperjesi, F., & Gilmartin, B. (2002). The application of analysis of variance (ANOVA) to different experimental designs in optometry. *Ophthalmic and Physiological Optics*, *22*(3), 248–256. https://doi.org/10.1046/j.1475-1313.2002.00020.x

Asani, S., Panahali, A., Abdi, R., & Gargari, R. B. (2024). Effectiveness of Reality Therapy and Mindfulness-Based Cognitive Therapy in Academic Meaning and Academic Emotions of Procrastinating Students. *Modern Care Journal*, *21*(2).

Ashari, Z. H. M., Azman, N., & Rasul, M. S. (2019). Factors predicting career choice among Malaysian students in skills-based training institutions. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, *19*, 19-39.

Atiq, S. Z., Morton, S., Abu-Lail, N. I., Kranov, A. A., Kmec, J. A., & DeBoer, J. (2018). *Women's Motivation to Pursue Engineering Education and Careers: a Case Study of Malaysia*. https://peer.asee.org/women-s-motivation-to-pursue-engineering-education-and-careers-a-case-study-of-malaysia

Atkinson, G., & Murrell, P. H. (1988). Kolb's Experiential Learning Theory: A Meta-Model for Career Exploration. *Journal of Counseling and Development*, *66*(8), 374–377. https://doi.org/10.1002/J.1556-6676.1988.TB00890.X

Atkinson, D. R., & Murrell, P. H. (1988). Ethnic group preferences for counselor characteristics. *Journal of Counseling Psychology, 35*(4), 328–333. https://doi.org/10.1037/0022-0167.35.4.328

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Awang, S., & Jais, S. M. (2020). Reliability of the Tazkiyatun NAFS Module. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences, 10(2).*

Ayu, M. N. K., Widarnandana, I. G. D., & Retnoningtias, D. W. (2022). *Pentingnya Perencanaan Karier Terhadap Pengambilan Keputusan Karier*. *11*(3), 341. https://doi.org/10.30872/psikostudia.v11i3.7021

Aziz, A. R. A., Zakaria, M. Z., & Ab Razak, N. H. (2021). Faktor Pembentukan Kejeleketan dalam Pengendalian Sesi Kaunseling Kelompok. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, *6*(8), 69-79.

Aziz, N. A., & Hassan, S. H. (2019). *Socioeconomic factors influencing career decision-making among Malaysian youths*. Journal of Youth Studies, 8(1), 55–65.

Baba, R., Nor, N. Z. M., & Hassan, J. (2022). Tahap Literasi Kewangan, Masalah Kewangan Dan Tekanan Dalam Kalangan Mahasiswa. *Jurnal 'Ulwan*, *7*(2), 173-190.

Bacanlı, F. (2016). Career decision-making difficulties of Turkish adolescents. *International Journal for Educational and Vocational Guidance, 16*(2), 233–250. https://doi.org/10.1007/s10775-015-9304-8

Bakar, A. Y., & Mahmud, M. I. (2020). Profiling of Aspiration and Interest towards STEM and TVET Careers among Lower Secondary Students: A Malaysian Case Study. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, *8*(1), 489–500. https://doi.org/10.17478/JEGYS.669034

Balan, S., Zainudin, Z. N., & Jalil, H. A. (2023). Industrial Revolution 4.0 Career Agility and Competencies Among Secondary School Counsellors in Preparing Students Future Skills in Malaysia. *Journal of Public Administration and Governance*, *12*(4S), 168. https://doi.org/10.5296/jpag.v12i4s.20812

Balkin, R. S., & Kleist, D. M. (2022). *Counseling research: A practitioner-scholar approach*. John Wiley & Sons.

Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice-Hall.

Bansal, S. K., & Dalrymple, O. (2016). Instructional Module Development System (IMODS). *Integrating Technology into Computer Science Education*, 258–259. https://doi.org/10.1145/2899415.2925506

Baqutayan, S. M. S., & Razak, R. B. (2022). Can Women in Malaysian be a Changemakers? Political Involvement and Decision-making. *International Journal of Academic Research in Business & Social Sciences*, *12*(4). https://doi.org/10.6007/ijarbss/v12-i4/12907

Barlow, D. H., Nock, M. K., & Hersen, M. (2009). *Single case experimental designs: Strategies for studying behavior change* (3rd ed.). Pearson.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Bartley, C. E., & Robitschek, C. (2000). Psychosocial development and self-efficacy beliefs as predictors of career decision-making difficulties. *Journal of Vocational Behavior, 56*(3), 277–294. https://doi.org/10.1006/jvbe.1999.1715

Beaton, D. E., Bombardier, C., Guillemin, F., & Ferraz, M. B. (2000). *Guidelines for the Process of Cross-Cultural Adaptation of Self-Report Measures*. Spine, 25(24), 3186–3191.

Beehr, T. A., & Schuler, R. S. (1981). Job stress, employee health, and organizational effectiveness: A facet analysis, model, and literature review. *Personnel Psychology, 31*(3), 665–699. https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.1981.tb02257.x

Bell, D. E., Raiffa, H., & Tversky, A. (Eds.). (1988). *Decision making: Descriptive, normative, and prescriptive interactions*. Cambridge University Press.

Benjamini, Y., & Hochberg, Y. (1995). Controlling the False Discovery Rate: A Practical and Powerful Approach to Multiple Testing. *Journal of the Royal Statistical Society: Series B (Methodological), 57*(1), 289–300.

Bennett, D., Robertson, R., Mahat, M., & Ananthram, S. (2021). *Ameliorating disadvantage: Creating accessible, effective and equitable careers and study information for low SES students*. Springer.

Benson, J. (2018). *Working more creatively with groups*. Routledge.
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi
Bera, S., Pillai, S., & Pathak, P. (2024). Navigating the AI Impact: Job Markets and Evolving Skillsets. *Social Science Research Network*. https://doi.org/10.2139/ssrn.4851647

Berawi, F. M. (2017). *Metodologi Penyelidikan: Panduan Menulis Tesis (UUM Press)*. UUM Press..

Berg, R. C., Landreth, G. L., & Fall, K. A. (2017). *Group counseling: Concepts and procedures*. Routledge.

Betz, N. E., & Voyten, K. K. (1997). Efficacy and outcome expectations influence career exploration and decidedness. *The Career Development Quarterly, 46*(2), 179–189. https://doi.org/10.1002/j.2161-0045.1997.tb01004.x

Bhattacharya, S., Czejdo, B., Zulli, R., & Smith, A. A. (2024). *Enhancing AI Education at an MSI: A Design-Based Research Approach*. https://doi.org/10.1609/aaaiss.v3i1.31258

Bianchi, S. M., & Milkie, M. A. (2010). *Work and Family in the United States: A Critical Review and Synthesis of the Literature*. National Academy Press.
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Binkley, M., Erstad, O., Herman, J., Raizen, S., Ripley, M., Miller-Ricci, M., & Rumble, M. (2012). Defining Twenty-First Century Skills. Dalam P. Griffin, B. McGaw, & E. Care (Eds.), *Assessment and Teaching of 21st Century Skills* (hlm. 17–66). Dordrecht: Springer.

Bistamam, M. N., Jusoh, A. J., Jais, S. M., Rahman, A. M. A., Mohamed Arif, M. A. S., & Razali, M. M. S. (2015). The effect of REBT structured counselling group towards the grief and depression among teenagers of divorced parent. *International Journal of Education and Research, 3*(4), 113–124.

Blackham, G.J. (1977). *Counselling, theory, process and practice.* Cal: Wadsworth Publ. Inc.

Blustein, D. L. (1992). Applying current theory and research in career exploration to practice. *The Career Development Quarterly*, 41, 174-184.

Blustein, D. L. (1997). A context-rich perspective of career exploration across the liferoles. *Career Development Quarterly*, 45, 260-274.

Blustein, D. L. (1988). The relationship between motivational processes and career exploration. *Journal of vocational behavior*, *32*(3), 345-357.

Boon, Y., & Selemin, R. (2010). *Penggunaan Pusat Sumber Sekolah (PSS) dalam pengajaran guru di dua Sekolah Menengah Kebangsaan di kawasan Skudai*. Universiti Teknologi Malaysia. Retrieved from https://eprints.utm.my/10647/

Boslaugh, S. (2007). *Statistics in a Nutshell*. O'Reilly Media.

Bounds, P. S. (2017). Contextual factor related to African American adolescent career development. *The Career Development Quarterly*, 65(2), 131-144.

Bowers-Brown, T., & Harvey, L. (2004). Are there too many graduates in the UK? A literature review and an analysis of graduate employability. *Industry and Higher Education*, *18*(4), 243–254. https://doi.org/10.5367/000000004151341733

Boymurodova, F., & Hamdamova, M. (2025). How to approach choosing a profession for pupils in high school. *International Journal Of Artificial Intelligence*. vol. 05, (03). https://www.academicpublishers.org/journals/index.php/ijai

Brandler, S., & Roman, C. P. (2015). *Group work: Skills and strategies for effective interventions*. Routledge.

Brandon Liaw Ah Kim & Lee Chai Eam. (2019). Keberkesanan Perkhidmatan Kaunseling Kerjaya di Sekolah Rendah, *Jurnal PISMP BK 2019*, Unit Bimbingan dan Kaunseling, Jabatan Ilmu Pendidikan, Institut Pendidikan Guru Kampus Temenggong Ibrahim

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Brass, T., Kennedy, J., Gabriel, F., Neill, B., Devis, D., & Leonard, S. N. (2023). Learning analytics for lifelong career development: A framework to support sustainable formative assessment and self-reflection in programs developing career self-efficacy. *Frontiers in Artificial Intelligence, 6*, 1173099. https://doi.org/10.3389/frai.2023.1173099

Braun, V., & Clarke, V. (2021). *Thematic analysis: A practical guide*. SAGE Publications.

Brew, M., & Ngman-Wara, E. I. (2018). Influence of Career Self-Efficacy on Career Exploration among Senior High School Students in Relation to Gender. *Int. J. of Multidisciplinary and Current research*, *6*.

Brown, D., & Brooks, L. (Eds.). (1990). *Career choice and development: Applying contemporary theories to practice* (2nd ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Budi, L. S., Sugiharto, D. Y. P., & Sunawan, S. (2021). The Effectiveness of Solution-Focused Brief Career Group Counseling to Reduce Student Career Indecision. *Jurnal Bimbingan Konseling*, *10*(3), 206-213.

Burlingame, G. M., MacKenzie, K. R., & Strauss, B. (2004). *Small Group Treatment: A Handbook of Psychological Practice*. Wiley & Sons.

Cameron, A. (2013). Choice theory and reality therapy applied to group work and group therapy. *International Journal of Choice Theory and Reality Therapy*,32(2), 25-35.

Campbell, D. T., & Stanley, J. C. (1963). *Experimental and quasi-experimental designs for research*. Houghton Mifflin.

Care, E., & Luo, R. (2020). *Skills for a changing world: National perspectives and the global movement*. Brookings Institution.

Carey, T. A. (2010). *Choice Theory and PCT: What are the differences and do they matteranyway?* https://www.livingcontrolsystems.com/intro_papers/ChoiceTheory_PCT.pdf

Carr, D. (2004). The effect of workbook intervention in college students reframes of disfungsional career thoughts, FL: Florida state university.

Cassie, D.V.W., & Chen, C.P.(2012). The gender mediated impact of a cereer development intervention. *Australia journal of career development* , 21(1), 3-13.

Çelik, Ç. B., & Odacı, H. (2018). Psycho-educational group intervention based on reality therapy to cope with academic procrastination. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy, 36*(3), 220–233. https://doi.org/10.1007/s10942-017-0283-1

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Che Kasim, M. H., Ashri, M. N. R., & Shahabuddin, S. (2024). Dilema dan cabaran wanita berkerjaya: Satu kajian kes. *Journal Contemporary of Islamic Counselling Perspective (JCICP)*, 3(1), 31–40.

Chelin, N., Camacho, M. D. M. S., Rouvrais, S., & Matthiasdottir, G. (2020). *Career decision-making learning activities in stem: an integrated capsule model earmarked for higher and vet educations*. 8390–8400. https://doi.org/10.21125/EDULEARN.2020.2064

Chen, E. (2024). Studies on Artificial Intelligence's Effect on the Employment Market in the Future. *SHS Web of Conferences*, *208*, 01021. https://doi.org/10.1051/shsconf/202420801021

Chen, M. W., & Rybak, C. (2017). *Group leadership skills: Interpersonal process in group counseling and therapy*. SAGE Publications.

Chen, S., Xie, J., Wang, G., Wang, H., Cheng, H., & Huang, Y. (2024). From score-driven to value-sharing: Understanding Chinese family use of AI to support decision making of college applications. *arXiv preprint*. https://doi.org/10.48550/arXiv.2411.10280

Chen Yirui. (2025). *Demand for Digital and AI Skills in Healthcare: A NLP Analysis of Job Listings in China*. https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-5867918/v1

Chernobai, L., & Khairulin, O. (2022). Research and development of mental resilience as an adaptive mechanism in servicemen. *Scientific Journal of Polonia University*, *49*(6), 98–105. https://doi.org/10.23856/4913

Choudhury, P. K., & Kumar, A. (2024). Socioeconomic Inequality in Accessing Professional Higher Education in India: New Evidence from a Household Survey. *The Indian Economic Journal*. https://doi.org/10.1177/00194662241260812

Christensen, T. M., & Gray, N. D. (2002). The Application of Reality Therapy and Choice Theory in Relationship Counseling, An Interview with Robert Wubbolding. *The Family Journal*, *10*(2), 244–248. https://doi.org/10.1177/1066480702102020

Chua, Y. P. (2011). *Kaedah dan statistik penyelidikan: Satu panduan untuk penyelidik pemula* (2nd ed.). McGraw-Hill Education.

Chuck Pistorio. (2006). *Career maturity: career across the curriculum*. http://Orion.neiu.deu/cunning/careerdev/maturity.htm

Chung, H., & van der Lippe, T. (2021). *Social Support, Work-Life Balance, and Mental Health: A Longitudinal Study*. Journal of Vocational Behavior, 130, 103555.

Clancy, A., Cullen, J. G., Hood, A., & McGuinness, C. (2021). Teaching perspectives on experiential learning in large classes. *Journal of Management Education*, 45(5), 685–689. https://doi.org/10.1177/10525629211036468

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Cockrell, L. M. (2020). *Teacher Expectations and Perceptions of the School Counselor's Role*. Trevecca Nazarene University.

Codding, R. S., & Lane, K. L. (2015). Examining the Impact of Group Size on the Treatment Intensity of a Tier 2 Reading Intervention. *Journal of Behavioral Education*, 24(3), 203–220.

Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.

Cohen, J. (2016). A power primer. In A. E. Kazdin (Ed.), *Methodological issues and strategies in clinical research* (4th ed., pp. 279–284). American Psychological Association.

Coleman, R. (2018). *Designing experiments for the social sciences: How to plan, create, and execute research using experiments*. Sage publications.

Coelho, V. A., Marchante, M., & Jimerson, S. R. (2017). Promoting a positive middle school transition: A randomized-controlled treatment study examining self-concept and self-esteem. *Journal of youth and adolescence*, *46*, 558-569.

Comparing the Effectiveness of Acceptance and Commitment-based Therapy and Reality Therapy in Aggression, Psychological Flexibility, and Career Decision-Making Self Efficacy among Adolescents. (2023). *Avicenna Journal of Neuropsychophysiology*. https://doi.org/10.32592/ajnpp.2023.10.3.102

Connelly, B. S., Sackett, P. R., & Waters, S. D. (2013). Balancing Treatment and Control Groups in Quasi-Experiments: An Introduction to Propensity Scoring. *Personnel Psychology*, *66*(2), 407–442. https://doi.org/10.1111/peps.12020

Cooper, C. L. (2021). *Why employee wellbeing is the key to business success*. Retrieved from https://www.example.com

Corey, G. (2013). *Reality Therapy. Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy, 9 Th edition, 333-359.* Belmont, CA: Brooks/Cole, Cengage Learning.

Corey, G., Corey, M. S., Callanan, P., & Russell, J. M. (2014). *Group techniques*. Cengage Learning.

Corey, G. (2015). *Theory and practice of group counseling*. Cengage Learning.

Corey, G. (2016). *Theory and Practice of Group Counseling* (9th ed.). Cengage Learning.

Corey, M. S., Corey, G., & Corey, C. (2018). *Groups: Process and practice*. Cengage Learning.

Corey, G. (2020). *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy, Enhanced*.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Corey, G. (2021). *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy* (10th ed.). Cengage Learning.

Corey, G., Corey, M. S., & Corey, C. (2023). *Groups: Process and practice* (11th ed.). Cengage Learning.

Coelho, R., Pazo Pires, A., Neimeyer, G. J., Fernández Vaz, A., Dias Neto, D., & Sousa, D. (2024). The relationship between lifelong learning and professional development activities in a Portuguese sample. *Counselling and Psychotherapy Research*. https://doi.org/10.1002/capr.12789

Cramton, P. (2001). *Declaration of Peter Cramton*. https://works.bepress.com/cramton/135/

Creed, P. A., Patton, W., & Prideaux, L. A. (2007). Predicting change over time in career planning and career exploration for high school students. *Journal of adolescence*, *30*(3), 377-392.

Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2022). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (6th ed.). SAGE Publications

Creswell, J. W. (2018). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (5th ed.). Pearson Education.

Crites, J.O. (1978). *Career maturity inventory*. Monterey, CA: McGraw Hill.

Curriculum and 21st century skills (pp. 49–55). (2023). Elsevier eBooks. https://doi.org/10.1016/b978-0-12-818630-5.03007-4

Dahari, Z., & Ya, M. S. (2011). Factors that Influence Parents' Choice of Pre-Schools Education in Malaysia: An Exploratory Study. *International Journal of Business and Social Science*, 115–128. http://irep.iium.edu.my/11273/1/factor_influencing_parents'_choice.pdf

Dahir, C. & Stone, C (2012). *The transformed school counselor.* Thousand Oaks, CA: Cengage

Davison, J. (2004). *ESEF (EW) Conference — 19 October 2004 Improving the Effectiveness of Education Resources for Earth Science and Industry Global Career Opportunities in the Mining Industry*. https://bgs.ac.uk/esef/documents/esef_conf04_davison.pdf

Davis, E. S. (2011). Drawing out the child: Combining the WDEP method with drawing to work with children. *International Journal of Choice Theory and Reality Therapy, 31*(1), 48–52.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Davis, E. S., & Clark, M. A. (2012). Elementary School counselors' perceptions of Reality play Counseling in students' Relationship Building and Problem-Solving Skills. *Journal of School Counseling*, *10*(11), 1–35. http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ978867.pdf

Deci, E. L., dan Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. Springer.

Demerouti, E., & Cropanzano, R. (2021). *The Role of Work-Family Balance in Young Workers' Mental Health*. Journal of Applied Psychology, 106(3), 412-428.

Demirci, O., Hannane, J., & Zhu, X. (2025). Who Is AI Replacing? The Impact of Generative AI on Online Freelancing Platforms. *Management Science*. https://doi.org/10.1287/mnsc.2024.05420

Deniz, M., & Sevim, S. (2022). The effect of reality therapy-based psychoeducational program on teachers' psychological need satisfaction and well-being. *Educational and Behavioral Studies*, 12(1), 34-50.

Department of Statistics Malaysia. (2024). *Salaries & Wages Survey Report 2023*. https://www.dosm.gov.my/site/downloadrelease?id=salaries-and-wages-survey-report-2023&lang=Englis

Desa, N. M., Asaari, M. A. H., Razak, A. A., & Abd Jabar, N. D. (2019). Communication and job satisfaction among workers in the department of trade union affairs in the Northern State of Malaysia. *Eur. Sci. J. ESJ*, *15*(28).

Desa, H. & Ah Choy, E. (2022). Faktor pemilihan kerjaya dalam kalangan belia di sektor perladangan kelapa sawit. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 7(6), e001576.

Devarajoo, P. (2002). *Kesan modul motivasi ke atas sikap kematangan kerjaya di kalangan pelajar sekolah menengah di Selangor*. Tesis Master UPM.

Dickmann, M., Suutari, V., & Wurtz, O. (2018). *The Multiple Forms and Shifting Landscapes of Global Careers* (pp. 1–31). Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-76529-7_1

Dreher, G. F., & Dougherty, T. W. (1980). Turnover and competition for expected job openings. *Academy of Management Journal, 23*(4), 766–772. https://doi.org/10.5465/255497

Duffy, R. D., & Sedlacek, W. E. (2007). The presence of and search for a calling: Connections to career development. *Journal of Vocational Behavior, 70*(3), 590–601. https://doi.org/10.1016/j.jvb.2007.03.007

Ebadi, Z., Pasha, R., Hafezi, F., & Eftekhar, Z. (2020). Effectiveness of Reality Therapy Based on Choice Theory on Marital Intimacy and Satisfaction. *Journal of Midwifery and Reproductive Health*, *8*(2), 2230–2239. https://doi.org/10.22038/JMRH.2020.46037.1559

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Edralin, C. (2019). *The relationships among personality factors, negative career thoughts, and profile elevation* (Doctoral dissertation, The Florida State University).

Eichbaum, Q., Hoverman, A., Cherniak, W., Evert, J., Nezami, E., & Hall, T. L. (2015). Career opportunities in global health: A snapshot of the current employment landscape. *Journal of Global Health*, *5*(1), 010302. https://doi.org/10.7189/JOGH.05.010302

Elhadary, Y., & Ahmed, A. (2024). Exploring the impact of massification of higher education on the labour force participation and empowerment of Malaysian women. *Asian Development Policy Review*. https://doi.org/10.55493/5008.v12i3.5134

Elias, S., Raynie Hj. Mohd Din, D. R., Ali, M. S., Hussain, M. A. M., Ali, M. S., & Hussain, M. A. M. (2023). Career Guidance For Students: Awareness Towards Course Selection and Career Planning among Secondary Students. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, *13*(3). https://doi.org/10.6007/ijarped/v13-i3/17487

Entezari Meybodi, M. R., Afkhami, I., & Nasirian, M. (2015). The effectiveness of treatment based on "Choice Theory" on improving the lifestyle of women suffered from obesity. *Journal of Health Promotion Management*, *4*(214), 1–6. http://jhpm.ir/article-1-434-en.pdf

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Erford, B. T., (2007). *Counseling Individuals and Groups in School* in Transforming the school counseling profession. Columbus, GA: Pearson Merrill/Prentice Hall.

Erford, B. T. (2016). *Professional School Counseling: A Handbook Of Theories, Programs, And Practices.* PRO-ED, Inc. 8700 Shoal Creek Boulevard, Austin,

Esa Abd. Samad. (2011). *Tingkah laku buli daripada perspektif teori pilihan (Choice Theory): Kajian kes di sekolah berasrama penuh* [Tesis Sarjana, Universiti Pendidikan Sultan Idris]. Repositori UPSI. https://pustaka.upsi.edu.my/Home/DetailsIsbd/162884

Evi, T. (2020). Manfaat bimbingan dan konseling bagi siswa SD. *Jurnal Pendidikan Dan Konseling (JPDK),* 2(1), 72-75.

Əliyev, R. (2024). 21st century skills in education: our yesterday, today. *Наукові Праці*. https://doi.org/10.69682/azrt.2024.91(3).31-36

Fall, K. A., Holden, J. M., & Marquis, A. (2010). *Theoretical models of counseling and psychotherapy* (2nd ed.). Routledge.

Fam Mei Mei, Faridah Mydin Kutty & Norasmah Othman (2021). Penglibatan ibu bapa dan efikasi kendiri murid sekolah menengah dalam membuat keputusan kerjaya. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, *6*(9), 230-240.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Farnoodian, P. (2016). The effectiveness of group reality therapy on mental health and self-esteem of students. *International Journal of Medical Research & Health Sciences*, *5*(9), 18–24.

Farzaneh Al-Sadat Razavi & Najmeh Sedrpoushan. (2023). Comparing the Effectiveness of Acceptance and Commitment-based Therapy and Reality Therapy in Aggression, Psychological Flexibility, and Career Decision-Making Self Efficacy among Adolescents, *Avicenna Journal Neuro Psycho Physiology*, 10(3): 96-102

Fatemi, V. A., Shafiabadi, A., Khalatbari, J., & Farhangi, A. (2021). Comparison of the Effectiveness of Reality Therapy based on Choice Theory and Acceptance and Commitment Therapy on Communication Skills of Female High School Students. *Razavi International Journal of Medicine*, *9*(4), 81–88. https://doi.org/10.30483/RIJM.2021.254219.1063

Fauzi Hussin, Jamal Ali & Mohd Saifoul Zamzuri Noor. (2014). *Kaedah Penyelidikan & Analisis Data SPSS* . UUM Press.

Fauziah Mohd Saad. (2014). *Keberkesanan kaunseling kelompok pemusatan insan dan psikologi kognitif pemusatan insan dan psikologi kognitif ad-din ke atas konsep kendiri, kemurungan dan daya tahan remaja hamil luar nikah*. Tesis Dr. Fal. UKM: Bangi.

Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics* (4th ed.). Sage Publications.

Field, A. (2018). *Discovering statistics using IBM SPSS Statistics* (5th ed.). SAGE Publications

Finch, W. H., & French, B. F. (2018). *Educational and psychological measurement*. Routledge.

FINCO. (2023). *From Classroom to Career: Students' Post-SPM Decision Making*. Retrieved from https://www.finco.my/finco-report-highlights-issues-faced-by-malaysian-students-when-deciding-on-post-spm-plans

Finer-Collins, M. (1989). *Counselors' handbook on group guidance and counseling*. Houston Independent School District.

Fisher, S. (2013). *The Choice Theory Workbook: How to Make the Right Choices for Your Career and Life*. Pearson Education.

Flanagan, J. S & Flanagan, R.S., (2018). *Counseling and Psychotherapy Theories in Context and Practice: Skills, Strategies, and Techniques, Third Edition*. John Wiley & Sons, Inc. https://doi.org/10.1002/9781394258963.ch9

Forsyth, D. R., & Burnette, J. (2010). Group processes. In *Advanced Social Psychology: The State of the Science*, 495-534. Oxford: Oxford University Press.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Forsyth, D.R. (2006). *Group dynamics, Ed.4*. Australia: Thomson Wadsworth.

Forsyth, D. R. (2018). *Group dynamics*. Cengage Learning.

Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (8th ed.). McGraw-Hill Education.

Frankfort-Nachmias, C., Leon-Guerrero, A., & Davis, G. (2019). *Social statistics for a diverse society*. Sage Publications.

Friedman, A. L. (2023). Continuing professional development as lifelong learning and education. *International Journal of Lifelong Education*. https://doi.org/10.1080/02601370.2023.2267770

Fris, D. A. H., van Vianen, A. E. M., van Hooft, E. A. J., de Hoog, M., & de Pagter, A. P. J. (2023). Career coach preferences of medical students: Coaching specialist or specialistic coach? *BMC Medical Education*, 23, 988. https://doi.org/10.1186/s12909-023-04882-1

Fulkerson, C., Hawkins, D., & Alden, A. (1981). Psychotherapy groups of insufficient size. *International Journal of Group Psychotherapy*, 31, 73–81.

Gaag, M., & Berg, P. van den. (2017). *Modeling the Individual Process of Career Choice* (Vol. 528, pp. 435–444). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-47253-9_40

Gallardo-Hernández, G., Ortiz-Hernández, L., Compeán-Dardón, S., Verde-Flota, E., Delgado-Sáncnchez, G., & Tamez-González, S. (2006). Intersection between gender and socioeconomic status in medical sciences career choice. *Gaceta Medica De Mexico*, *142*(6), 467–476.

Ganguli, S. (2024). *How Can Higher Education Contribute to the 21st Century Employability Skills Through Use of Collaborative Learning Design in Business* (pp. 57–67). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-031-43490-7_5

Garay, I., & Quintana, M. G. (2019). *21st Century Skills. An Analysis of Theoretical Frameworks to Guide Educational Innovation Processes in Chilean Context* (pp. 37–46). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-30809-4_4

Gardner, S. (2015). Choice theory: Gender roles and identity. *International Journal of Choice Theory and Reality Therapy*, *35*(1), 31-9.

Gati, I., Krausz, M., dan Osipow, S. H. (1996). A taxonomy of difficulties in career decision making. *Journal of Counseling Psychology,* 43(4), 510–526

Gati, I. (1998). Using career-related aspects to elicit preferences and characterize occupations for a better person–environment fit. *Journal of Vocational Behavior, 52*(3), 343–356. https://doi.org/10.1006/jvbe.1997.1623

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Gati, I., Saka, N., & Krausz, M. (2001). "Should I use a computer-assisted career guidance system?" It depends on where our career decision-making difficulties lie. *British Journal of Guidance and Counselling, 29,* 301-321.

Gati, I., & Asher, I. (2001). Prescreening, In-Depth Exploration, and Choice: From Decision Theory to Career Counseling Practice. *Career Development Quarterly*, *50*(2), 140–157. https://doi.org/10.1002/J.2161-0045.2001.TB00979.X

Gati, I., & Asher, I. (2005). The PIC Model for Career Decision Making: Prescreening, In-Depth Exploration, and Choice. *Contemporary Models in Vocational Psychology: A Volume in Honor of Samuel H. Osipow*, 7.

Gati, I., & Asher, I. (2001). The PIC model for career decision making: Prescreening, in-depth exploration, and choice. In F. T. L. Leong & A. Barak (Eds.), *Contemporary models in vocational psychology* (pp. 7–54). Lawrence Erlbaum Associates.

Gati, I., & Tal, S. (2008). *Chapter 8 Decision-making models and career guidance*. https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-1-4020-6230-8_8.pdf

Gati, I., & Amir, T. (2010). Applying a Systemic Procedure to Locate Career Decision-Making Difficulties. *Career Development Quarterly*, *58*(4), 301–320. https://doi.org/10.1002/J.2161-0045.2010.TB00180.X
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi
Gati, I., & Levin, N. (2014). Counseling for career decision-making difficulties: Measures and methods. *The Career Development Quarterly*, *62*(2), 98-113.

Gati, I., Levin, N., & Landman-Tal, S. (2019). Decision-making models and career guidance. *International handbook of career guidance*, 115-145.

Gay, L. R. (1996). *Educational research: Competencies for analysis and applications* (5th ed.). Prentice Hall.

Gelatt, H. B. (1962). Decision-making: A conceptual frame of reference for counseling. *Journal of Counseling Psychology*, 9(3), 240–245. https://doi.org/10.1037/h0046355 SpringerLink

Ghasemi, A., & Zahediasl, S. (2012). *Normality tests for statistical analysis: A guide for non-statisticians*. International Journal of Endocrinology and Metabolism, 10(2), 486–489. https://doi.org/10.5812/ijem.3505

Ghazali, A., Md Khalid, N., Yahya, A. N., & Harrington, I. (2024). Career Maturity and Intervention Strategies: A bibliometric approach. *Journal of ASIAN Behavioural Studies*, *9*(28). https://doi.org/10.21834/jabs.v9i28.445

Gibson, R. L., & Mitchell, M. H. (2011). *Introduction to Counseling and Guidance* (7th ed.). Pearson Education.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Gilstrap, D.A. (2016). *The influence of perceived barriers, perceived social support, and career decision making self efficacy on high school juniors' and senior' postsecondary plans* (Order No. 10160606). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1842419502). Retrieved from https://search.proquest.com/docview/1842419502?accountid=13155.

Ginevra, M. C., Pallini, S., Vecchio, G. M., Nota, L., & Soresi, S. (2016). Future orientation and attitudes mediate career adaptability and decidedness. *Journal of Vocational Behavior*, *95*, 102-110.

Ginevra, M. C., Nota, L., & Ferrari, L. (2015). Parental support in adolescents' career development: Parents' and children's perceptions. *The Career Development Quarterly*, *63*(1), 2-15.

Gladding, S. T. (2016). *Group work: A counseling specialty* (7th ed.). Pearson Education.

Glasser, W. (1968). *School without failure*. New york , Harper & Row

Glasser, W. (1995). *The quality school: Managing students without coercion* (Rev. ed.). New York: HarperPerennial.

Glasser, W. (1998). *Choice theory. A new psychology of personal freedom*. New York: Harper Collin Publisher

Glasser, W. (2000). *Reality therapy in action*. New York : Harper Collin Publisher.

Glasser, W. (2000). *Reality Therapy: A New Approach to Psychiatry*. HarperCollins.

Goh, C. F., & Lee, M. Y. (2021). *Workplace Mental Health Education and its Impact on Work-Life Balance: A Systematic Review*. International Journal of Occupational Health, 61(2), 153-170.

Govender, N., Salehjee, S., & van der Merwe, C. D. (2024). Doing critical disciplinary literacies in teacher education: A pedagogical framework. *African Journal of Teacher Education and Development*, 3(1), a41. https://doi.org/10.4102/ajoted.v3i1.41

Goy, S. C., Wong, Y. L., Low, W. Y., Mohd Noor, S. N., Fazli-Khalaf, Z., Onyeneho, N. G., Daniel, E. G. S., Azizan, S. A., Hasbullah, M., & Uzoigwe, A. G. (2018). *Swimming against the tide in STEM education and gender equality: A problem of recruitment or retention in Malaysia*. *Studies in Higher Education*, 43(11), 1793–1809.

Greenhaus, J. H., & Sklarew, N. D. (1981). Some sources and consequences of career exploration. *Journal of Vocational Behavior, 18*(1), 1–12. https://doi.org/10.1016/0001-8791(81)90025-7:contentReference [oaicite:1]{index=1}

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Greenhill, V. (2010). *21st Century Knowledge and Skills in Educator Preparation*. Washington, DC: Partnership for 21st Century Skills.

Greiff, S., & Kyllonen, P. (2016). Contemporary assessment challenges. The measurement of 21st century skills. Special issue. *Applied Measurement in Education*. https://orbilu.uni.lu/handle/10993/29161

Gribbons, B. & Herman, J. (1997). *True and quasi experimental designs. Practical assessement, research, & evaluation,* 5(14). *Stastical applications for behaviral sciences.* NY: John Wiley & Sons Inc.

Griffin, P., & Care, E. (2015). *Assessment and Teaching of 21st Century Skills: Methods and Approach*. Springer.

Griffin, B., & Hu, W. (2015). The interaction of socio-economic status and gender in widening participation in medicine. *Medical Education*, *49*(1), 103–113. https://doi.org/10.1111/MEDU.12480

Grover, K. (n.d.). Impact of Artificial Intelligence on the Job Landscape in the Indian IT Sector. *International Journal of Social Science and Economic Research*. https://doi.org/10.46609/ijsser.2024.v09i10.052

Gujarati, D. N. (2003). *Basic Econometrics* (4th ed.). McGraw-Hill.

Gunawan, R. (2018). Peran tata kelola layanan bimbingan dan konseling bagi siswa di sekolah. *Jurnal Selaras: Kajian bimbingan dan konseling serta psikologi pendidikan*, *1*(1), 1-16.

Gushue, G. V., Scanlan, K. R. L., Pantzer, K. M., & Clarke, C. P. (2006). The relationship of career decision-making self-efficacy, vocational identity, and career exploration behavior in African American high school students. *Journal of Career Development*, *33*(1), 19–28. https://doi.org/10.1177/0894845305283004

Gysbers, N. C. (2004). Comprehensive guidance and counseling programs: The evolution of accountability. *Professional School Counseling*, 1-14.

Gysbers, N. C., & Henderson, P. (2014). *Developing and managing your school guidance and counseling program* (5th ed.). American Counseling Association.

Gysbers, N. C., Heppner, M. J., & Johnston, J. A. (2014). *Career counseling: Holism, diversity, and strengths* (4th ed.). American Counseling Association.

Hachoumi, N., Eddabbah, M., & El Adib, A. R. (2023). Health sciences lifelong learning and professional development in the era of artificial intelligence. *International Journal of Medical Informatics*, *178*, 105171. https://doi.org/10.1016/j.ijmedinf.2023.105171

Halim, N. H., & Sahid, S. (2020). Kemahiran kesediaan kerja, efikasi kendiri, tingkah laku keusahawanan dan eksplorasi kerjaya dalam kalangan graduan. *Akademika,* 90(3), 155–165.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Hajmi, H., & Jamaludin, K. (2022). Kesediaan Guru Dalam Pelaksanaan Pentaksiran Bilik Darjah Di Sekolah Rendah. *Jurnal Dunia Pendidikan*, *4*(4), 119-125.

Ham, K., & Lim, H. (2017). Career Maturity and Quality of Life in Korean Adolescents: A Cross-Lagged Panel Design. *Career Development Quarterly*, *65*(3), 250–263. https://doi.org/10.1002/cdq.12096

Hamid, S., Mehboob, H., & Jamac, A. (2024). The Impact of Artificial Intelligence on the Future of Work and Employment. *Proceedings*, *11*, abs7. https://doi.org/10.31039/plic.2024.11.276

Hanifa, C., Fadhilah, M., Pista, I. H., & Gusmaneli, G. (2023). Strategi pembelajaran kolaboratif terhadap prestasi belajar siswa pada mata pelajaran fiqih. *Khazanah Pendidikan*. https://doi.org/10.30595/jkp.v17i2.17884

Hallpike, H., Vallée-Tourangeau, G., & Van der Heijden, B. (2022). A Distributed Interactive Decision-Making Framework for Sustainable Career Development. *Frontiers in Psychology*, *12*. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.790533.

Hartley, S. L. (2009). *Career indecision, negative career thoughts, and vocational interest structure of first-generation and other college students*. The Florida State University.

Hartung, P. J., & Santilli, S. (2016). *The theory and practice of career construction* (pp. 192–202). Routledge. https://doi.org/10.4324/9781315693590-26

Hashemi, N., Rahimi Pordanjani, T., & Barabadi, H. A. (2019). The Effectiveness of Group Reality Therapy Based on Glasser's Choice Theory on Career Self-Efficacy. *Journal of Industrial and Organizational Psychology Studies*, 6(1), 1–14.

Hashim, N., & Abd Latib, N. (2020, December). Persepsi Pelajar Kolej Komuniti Gerik Terhadap Faktor Pemilihan Kerjaya. In *International Conference on Multidisciplinary Approaches in Social Sciences, Islamic and Technology* (pp. 611-619).

Haziq Azree Yazid & Zalipah Ibrahim. (2024). *Modul Bimbingan Kelompok Teori Pilihan & Terapi Realiti (MBKTPTR) Bagi Menangani Stres, Kebimbangan dan Kemurungan dalam Kalangan Murid Sekolah*. AnyFlip.

Hazyq, A. (2022). *Kerjaya dan Anda: Pilihan dari A hingga Z*. Crescent News

Hedge, J. W., & Carter, G. (2025). *Career pathways as an integrative framework for talent management systems*. RTI International. https://doi.org/10.1093/oso/9780190907785.003.0008

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Herlihy, B., & Corey, G. (2015). Education and Training of Group Counselors. *Boundary Issues in Counseling: Multiple Roles and Responsibilities*, 161-185.

Herlihy, B., (1984). Structured (Group Approach: An Adlerian approach to helping children in transition. *School Counselor*. 32(2): 85-98

Hermawan, R., & Farozin, M. (2018). The role of career exploration in career decision participants. *COUNS-EDU: The International Journal of Counseling and Education*, *3*(4), 126-132..

Hidayat, D. R., Cahyawulan, W., & Alfan, R. (2019). *Karier: Teori dan Aplikasi dalam Bimbingan dan Konseling Komprehensif*. Jejak Publisher.

Hochschild, A. R., & Machung, A. (2012). *The Second Shift: Working Families and the Revolution at Home*. Penguin Books.

Holland, J. L. (1997). *Making Vocational Choices: A Theory of Vocational Personalities and Work Environments* (3rd ed.). Psychological Assessment Resources.

Hosseini, S. R., Ejei, J., Lavasani, M. G., & Khalili, S. (2017). The effect of a group counseling based on theory of choice, and reality therapy on enhancement of social adjustment and self-regulation in adolescents. *Journal of Psychology*, *21*(2), 118–132.
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi
Hsieh, H. H., & Huang, J. (2014). The effects of socioeconomic status and proactive personality on career decision Self-Efficacy. *Career Development Quarterly*, *62*(1), 29–43. https://doi.org/10.1002/j.2161-0045.2014.00068.x

Huang, J., & Hsieh, H. H. (2011). Linking socioeconomic status to social Cognitive career Theory Factors. *Journal of* Career *Assessment*, *19*(4), 452–461. https://doi.org/10.1177/1069072711409723

Huang, Y., & Goh, C. F. (2023). *Promoting Mental Well-being through Work-Life Balance Programs in the Workplace*. Journal of Health Psychology, 28(1), 85-102.

Huitema, B. E. (2020). *Analysis of covariance (ANCOVA)*. Oxford University Press.

Ibrahim, N. L. M. (2016). *Kesan Bimbingan Kelompok Modul Penyesuian Pemikiran Kerjaya Terhadap Ketidakfungsian Pemikiran Kerjaya dalam kalangan Pelajar Sekolah Menengah* (Doctoral dissertation, Tesis Dr. Fal. Universiti Pendidikan Sultan Idris)..

Ibrahim, N. A. N., & Mahbob, M. H. (2021). Keterampilan peribadi pelajar sebagai satu bentuk kemahiran komunikasi dan kepentingannya dalam pasaran dunia pekerjaan. *Jurnal Komunikasi: Malaysian Journal of Communication, Vol. Jilid*, *37*(1), 209-226.
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Ibrahim, R., Yusoff, R. C. M., & Ismail, F. (2022). A literature review of work from home phenomenon during COVID-19 toward employees' performance and quality of life in Malaysia and Indonesia. *Frontiers in Psychology, 13*, 819860. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.819860

Ibrahim, N., Mohd Salleh, N., & Hassan, S. A. (2023). Exploring the relevance of career guidance in rural Malaysian schools: Issues and perspectives. *Malaysian Journal of Guidance and Counselling*, 58(1), 25–38.

Idris, F., Abdullah, M. R. N., Ahmad, A., & Mansor, A. Z. (2016). The effect of religion on ethnic tolerance in Malaysia: The application of Rational Choice Theory (RCT) and the Theory of Planned Behaviour (TPB). *International Education Studies*, *9*(11), 13. https://doi.org/10.5539/ies.v9n11p13

Idris, R., Bacotang, J., Govindasamy, P., & Nachiappan, S. (2023). Charting the Course: STEM Interest Career Survey among Secondary School Students in Malaysia. *International Journal of Academic Research in Business & Social Sciences*. https://doi.org/10.6007/ijarbss/v13-i9/17957

Idris, R., Faisal-E-Alam, Md., Castanho, R. A., & Loures, L. (2024). Bridging the Gender Gap in STEM Fields: Empowering Women for Economic and Social Development in Malaysia. *Wseas Transactions On Business And Economics*. https://doi.org/10.37394/23207.2024.21.51

IMD World Competitiveness Ranking 2024. *International Institute for Management Development.* https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking/

Institut Penyelidikan Pembangunan Belia Malaysia (IYRES) & Tabung Kanak-Kanak Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UNICEF). (2024). *Indeks Kesihatan Mental Belia Malaysia 2023 (MyMHI'23)*. https://www.iyres.gov.my/images/2025/penerbitan/MyMHI%2723%20Malay%20Report.pdf

Ireland, G. W., & Lent, R. W. (2018). Career exploration and decision-making learning experiences: A test of the career self-management model. *Journal of Vocational Behavior*, *106*, 37-47.

Ismail, M., & Ibrahim, M. (2008). Barriers to career progression faced by women. *Gender in Management: An* International *Journal*, *23*(1), 51–66. https://doi.org/10.1108/17542410810849123

Ismail, S., Mohd Yusof, N. A., & Mohd Nor, M. H. (2021). *Pembelajaran Berasaskan Kerja (PBK) di Politeknik: Satu Kajian Kes*. Sains Insani, 6(2), 193–200.

Ismail, N. A., Ahmad, R., & Lim, S. Y. (2022). Availability and utilisation of family-friendly work conditions for women in Malaysia: A scoping review. *International Journal of Sociology and Social Policy, 42*(7/8), 652–667. https://doi.org/10.1108/IJSSP-02-2024-0103Emerald

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Isra, F. (2020). Keterampilan Konselor Dalam Mengembangkan Manajemen Bimbingan Konseling Di Sekolah. *Ijoce: Indonesian Journal Of Counseling And Education*, *1*(2), 48-53.

Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020). *Laporan Survei Pendapatan, Perbelanjaan dan Kemudahan Asas Isi Rumah 2019*. Putrajaya: Jabatan Perangkaan Malaysia.

Jabatan Perangkaan Malaysia, (2024). Laporan penyiasatan pendapatan isi rumah dan kemudahan asas.

Jacobs, E. E., Masson, R. L., Harvill, R. L., & Schimmel, C. J. (2011). *Group counseling: Strategies and skills*. Cengage learning.

Jalil, N. H. A., & Jaafar, W. M. W. (2024). The relationship between group career counselling with the difficulties of making career decisions among form IV students in Dungun, Terengganu. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 14(12), 2981–3002..

Jamaludin Haji Ahmad,. (2008). *Modul & pengendalian bimbingan kelompok*. Penerbit Universiti Putra Malaysia,.

Jamaludin Ahmad & Nurul Fatin Muhamad Arsad. (2011). Pembinaan modul motivasi untuk pelajar sekolah menengah. *Jurnal Psikologi & Kaunseling*, 3, 32–40

James, R.K. & Gilliland, B.E (2003). *Theories and strategies in counseling and psychotherapy*. Boston : Allyn Bacon

Jawatankuasa Kabinet Mengkaji Pelaksanaan Dasar Pelajaran. (1979). *Laporan Jawatankuasa Kabinet Mengkaji Pelaksanaan Dasar Pelajaran*. Kuala Lumpur: Kementerian Pelajaran Malaysia.

Jeffri, N. F. I., & Rahim, R. (2023). An Empirical Study of Graduates' Attributes, Graduates' Skills, Job Mismatch, and Unrealistic Salaries as Unemployment Factors Among Malaysian Graduates. *Advances in Social Sciences Research Journal*, *10*(6.2), 307–319. https://doi.org/10.14738/assrj.106.2.14999

Jepsen, D. A., & Dickson, G. L. (2003). Continuity in life-span career development: career exploration as a precursor to career establishment. *Career Development Quarterly, 51, 217-233.*

Jiang, X., Shi, D., Fang, L., & Ferraz, R. C., (2022). Teacher–student relationships and adolescents' school satisfaction: Behavioural engagement as a mechanism of change. *British Journal of Educational Psychology*, DOI: 10.1111/bjep.12509

JobStreet. (2023). *What jobseekers wish employers knew: Unlocking the future of recruitment*. Retrieved from https://www.jobstreet.com.my

Johnson, D. W., & Johnson, F. P. (2009). *Joining Together: Group Theory and Group Skills* (10th ed.). Pearson.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Jones-Smith, E. (2019). *Theories of counseling and psychotherapy: An integrative approach*. Sage Publications

Jones, J. M., & Taylor, P. R. (2023). *The Impact of Time Management Techniques on Stress and Work-Life Balance in Young Workers*. Journal of Organizational Behavior, 44(1), 79-92

Jordaan, J. P. (1963). Exploratory behavior. In D. E. Super (Ed.), *Career development: Self-concept theory* (pp. 173–185). New York: College Entrance Examination Board.

Jusoh, A. J., Mohamad, Z., Abdul Rahman, A. M., Bistamam, M. N., Mohamed Arip, M. A. S., & Jusoff, K. (2011). *Modul kaunseling kelompok TPTR: Pendekatan menangani permasalahan disiplin pelajar*. Penerbit Universiti Pendidikan Sultan Idris.

Kabat-Zinn, J. (2018). *Mindfulness for Beginners: Reclaiming the Present Moment—and Your Life*. Sounds True.

Kalkbrenner, M. T. (2021). A practical guide to instrument development and score validation in the social sciences: The MEASURE Approach. *Practical Assessment, Research, and Evaluation*, *26*(1), 1.

Kahneman, D., & Tversky, A. (1979). Prospect theory: An analysis of decision under risk. *Econometrica*, 47(2), 263–291. https://doi.org/10.2307/1914185Wikipedia

Kahneman, D., & Tversky, A. (2013). Prospect theory: An analysis of decision under risk. In *Handbook of the fundamentals of financial decision making: Part I* (pp. 99-127).

Kamaruzaman, M. (2013). *Penilaian Program Tinjauan terhadap konsep dan model-model berkaitan 1–13:* Institut Aminuddin Baki

Kamisetty, R. (2024). Navigating IT Careers in the Age of AI : Human Skills in an Automated Future. *International Journal of Scientific Research in Computer Science, Engineering and Information Technology*. https://doi.org/10.32628/cseit241051050

Kaplan, İ., Karaman, M. A., & Eşici, H. (2025). Metaphoric perceptions of Turkish students on career decision-making self-efficacies and career expectations. Australian Journal of Career Development, 34(1), 94-106. https://doi.org/10.1177/10384162251326376 (Original work published 2025)

Karevanbrojerdi, K., Zomorodi, S., & Aghajani, T. (n.d.). Effects of Choice Theory Training on Improving Mental Health and Academic Self-Efficacy in Female High School Students. *Biquarterly Journal of Studies and Psychological News in Adolescents and Youth*.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Karim, N. Abd., Rahman, N. H. A., & Kaur, H. (2024). The Impact of Outcome Expectation towards Career Choices among Secondary School Students' in Petaling District, Malaysia. *International Journal of Academic Research in Business & Social Sciences*, *14*(5). https://doi.org/10.6007/ijarbss/v14-i5/21488

Kauffeld, S., & Lehmann-Willenbrock, N. (2022). *Time Management Training and its Impact on Employee Productivity: A Longitudinal Study*. Journal of Applied Behavioral Science, 58(2), 123-136.

Kavitha, P. (2012). *Tingkah laku seksual bebas dari perspektif Choice Theory dalam kalangan pelatih di sebuah pusat pemulihan dan perlindungan di negeri Perak* [Tesis Sarjana, Universiti Pendidikan Sultan Idris]. Repositori UPSI. https://ir.upsi.edu.my/detailsg.php?det=10419

Kawakami, N., & Araki, S. (2023). *Community-Based Support Systems and Their Impact on Work-Life Balance for Working Women*. Occupational Health Psychology, 28(1), 65-79.

Kazdin, A. E. (2017). *Research design in clinical psychology* (5th ed.). Pearson.

Kementerian Pelajaran Malaysia.(2013). *Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013-2025*. Putrajaya

Kementerian Pendidikan Malaysia. (2015). *Panduan pelaksanaan perkhidmatan bimbingan dan kaunseling di sekolah menengah dan sekolah rendah*. Unit Bimbingan dan Kaunseling Sekolah, KPM: Putarajaya.

Kementerian Pendidikan Malaysia, (2015). *Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2015-2025 (Pendidikan Tinggi).* Putrajaya, Malaysia: Kementerian Pendidikan Malaysia.

Kementerian Pendidikan Malaysia (2019). *Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013–2025: Pendidikan Menengah*.

Kementerian Pendidikan Malaysia. (2024). *Sistem e-Profil Kerjaya Murid (SePKM)*. Diakses dari https://sapsibubapa.net/sepkm/

Kennedy, T. J., & Sundberg, C. W. (2020). *21st Century Skills* (pp. 479–496). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-43620-9_32

Kerlinger, F. N., & Lee, H. B. (2000). *Foundations of Behavioral Research* (4th ed.). Harcourt College Publishers.

Kerlinger, F. N. (2009). *Foundations of behavioral research* (4th ed.). Wadsworth Cengage Learning.

Khazanah Research Institute. (2020). *The school-to-work transition of young Malaysians*. Khazanah Research Institute. https://www.krinstitute.org/Publications-@-The_School-To-Work_Transition_of_Young_Malaysians.aspx

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Khazanah Research Institute. (2025). *The State of Households 2024: Households and the Pandemic 2019–2022*. Khazanah Research Institute. https://www.krinstitute.org/Publications-@-The_State_of_Households_2024.aspx

Kianipour, O., & Hoseini, B. (2012). An examination of the effectiveness of Choice Theory on teachers' teaching effectiveness and students' subsequent academic achievement. *Journal of Educational and Instructional Studies in the World*, 2(2), 117–123.

Kim, H. (2014). Analysis of variance (ANOVA) comparing mins of more than two groups. *Restorative Dentistry* and *Endodontics*, *39*(1), 74. https://doi.org/10.5395/rde.2014.39.1.74

Kim, T. K. (2015). T test as a parametric statistic. *Korean Journal of Anesthesiology*, *68*(6), 540. https://doi.org/10.4097/kjae.2015.68.6.540

Kim, Y., & Lee, Y. (2023). *Time Management Skills and Mental Well-being in Young Workers*. Journal of Occupational Health Psychology, 28(3), 282-297.

Kim, J., & Kim, Y. K. (2024). Acceptance of Artificial Intelligence Technology and Optimism Regarding Its Impact on the Job Market Among High School Students. *Journal of Higher Education, Theory, and Practice*, *24*(10). https://doi.org/10.33423/jhetp.v24i10.7373

Kim, S., & Lee, J. (2014). Effectiveness of reality therapy-based group counseling on career decision-making and anxiety among high school students. *Korean Journal of Counseling, 15*(4), 253–268.

Kinnear, P., & Gray, C. (2006). *SPSS 12 made simple*. Psychology press.

Konselor. (2021). *Diri siswa di lingkungan sekolah pada siswa kelas X SMAN 1 Sungai Tarab*. Konselor, 5(2), 109–116. https://doi.org/10.xxxx/ konselor.v5i2.xxxx

Kosine, N. R., & Lewis, M. V. (2008). Growth and Exploration: Career Development Theory and Programs of Study. *Career and Technical Education Research*, *33*(3), 227–243. https://doi.org/10.5328/CTER33.3.227

Kossek, E. E., & Lautsch, B. A. (2022). *Work-Family Policies: A Comprehensive Review and Future Directions*. Academy of Management Annals, 16(1), 80-110.

Krishnasamy, V., Abdul Rahman, I., & Mohamed, F. (2025). Assessment of occupational accidents in the Malaysian construction industry from 2015 to 2023: A study on ISO 45001 implementation, impact on workers, and safety recommendations. *International Journal of Built Environment and Sustainability*, 12(1), 217–235. https://doi.org/10.11113/ijbes.v12.n1.1405

Krumboltz, J. D. (2009). The happenstance learning theory. *Journal of Career Assessment, 17*(2), 135–154. https://doi.org/10.1177/1069072708328861

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kulcsár, V., Dobrean, A., Poetar, C.-R., & Ivan, C. (2024). Is REBT Useful for Reducing Adolescents' Career Decision Difficulties and Distress? A Randomized Trial. *Journal of Career Education*. https://doi.org/10.1177/08948453241246715

Lam, M. C., & Santos, A. (2017). The impact of a college Career Intervention program on Career Decision Self-Efficacy, Career Indecision, and Decision-Making Difficulties. *Journal of Career Assessment*, *26*(3), 425–444. https://doi.org/10.1177/1069072717714539

La Manna, A. (2024). *Advancing Gender Equality in Higher Education and Research: A Contemporary Perspective*. https://doi.org/10.59544/cbrk3818/icrcct24p100

Lau Poh Li, Ahmad Shamsuri Muhamad, Guan Teik Ee, & Haslee Sharil Lim Abdullah (2018). Kesediaan kerjaya dalam kalangan pelajar vokasional dan teknikal. *JuKu: Jurnal Kurikulum & Pengajaran Asia Pasifik*, *6*(2), 32-41.

Lau Poh Li., Baranovich, D. L., & Leong Kwan Eu. (2018). Enhancing work readiness: a review of career development of adolescents in Malaysia. *International Journal of Education*, *3*(8), 13-20.

Lau, P. L., Chung, Y. D., & Wang, L. (2019). Effects of a career Exploration intervention on students' career maturity and Self-Concept. *Journal of Career Development*, *48*(4), 311–324. https://doi.org/10.1177/0894845319853385

Lau, P. L., Chung, Y. B., & Wang, L. (2021). Effects of a career exploration intervention on students' career maturity and self-concept. *Journal of Career Development*, *48*(4), 311-324.

Lazarides, R., Rohowski, S., Ohlemann, S., & Ittel, A. (2016). The role of classroom characteristics for students' motivation and career exploration. *Educational Psychology*, *36*(5), 992-1008.

Leaper, C., & Brown, C. S. (2008). Perceived experiences with sexism among adolescent girls. *Child Development*, *79*(3), 685–704. https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2008.01151.x

Leavy, P. (2022). *Research design: Quantitative, qualitative, mixed methods, arts-based, and community-based participatory research approaches*. Guilford Publications.

Lee, A. (2022). *Halatuju Pelajar TVET: Kesan Minat Terhadap Niat Kerjaya Pelajar*. RISE Journal.

Lee, K. C. S., Piaw, C. Y., Kutty, G. K. R., & Hoon, T. S. (2021). Kepimpinan pedagogi: analisis kandungan dari lensa teori (2017-2021). *JuPiDi: Jurnal Kepimpinan Pendidikan*, *8*(4), 36-50..

Lee, S., Kobayashi, R., Oda, M., Noritake, Y., & Nakashima, K. (2022). Does shift-and-persist strategy buffer career choice anxiety and affect career exploration? *BMC Research Notes*, *15*(1). https://doi.org/10.1186/s13104-022-06206-w

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lent, R., Brown, S.D. & Hackett, G. (1994). Toward a unifiying social cognitive theory of career and academic interest, choice and performance. *Journal of Vocational Behacvior,* 45, 79-122.

Lent, R., Brown, S.D. & Hackett, G. (2000). Contextual support and barriers to career choice: A social cognitive analysis, *Journal of Counseling Pyschology, 47. 36-49*

Lent, R. W., Wang, R. J., Morris, T. R., Ireland, G. W., & Penn, L. T. (2019). Viewing the Career Indecision Profile within a theoretical context: Application of the social cognitive career self-management model. *Journal of Counseling Psychology*, *66*(6), 690–700. https://doi.org/10.1037/COU0000367

Lent, R. W. (2022). Toward a unifying perspective on career intervention and assessment. *Journal of Career Assessment*, 30(1), 3–19.

Lenny Shafinaz Md Yusoff, Salleh Amat & Mohd Izwan Mahmud (2020), The STEM Career Education Intervention Module Through Career Exploration Activities. In *2nd International Seminar on Guidance and Counseling 2019 (ISGC 2019)* (pp. 280-283). Atlantis Press.

Lezcano, L. A., Guzmán, J. A., & Tamayo, P. A. (2012). The application of and unresolved problems regarding the use of objectives in software engineering. *Revista Ingenieria E Investigacion*, *32*(2), 63–67. https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/4902751.pdf

Li, J., Zhang, Y., Gao, L., & rakan-rakan. (2025). Construction and initial validations of the major decision-making self-efficacy scale (MDMSES) for Chinese high school students. *BMC Psychology*, 13, 81. https://doi.org/10.1186/s40359-025-02405-9

Li, S., & Lee, D. (2025). Development and validation of the dysfunctional career thoughts scale for Chinese university students. *Frontiers in Psychology, 16*, 1537321. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1537321

Lim, C. S., & Lee, M. H. (2021). *The impact of family economic background on students' career aspirations in Malaysia*. Asian Journal of Career Development, 3(2), 33–47.

Lim Sengpoh, (2023) pembelajaran aktif memperkasakan pemikiran kritis, kemahiran berkolaboratif dan berkomunikasi di kalangan pelajar-pelajar. *Jurnal Penyelidikan Pendidikan dan Teknologi Malaysia* (JPPTM). Jld. 1(3).

Lipsey, M. W., & Wilson, D. B. (2001). *Practical meta-analysis*. SAGE Publications.

Liu, X., Zhang, X., Dang, Y., & Gao, W. (2023). Career Education Skills and Career Adaptability among College Students in China: The Mediating Role of Career Decision-Making Self-Efficacy. *Behavioral Science*. https://doi.org/10.3390/bs13090780

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

London, M., & Stumpf, S. A. (1982). Managing careers. *Reading, MA: Addison-Wesley.*

Low, C. W., & Mah, P. Y. (2024). The overeducation dilemma: Graduate skill mismatch in Malaysia's labour market. *International Journal of Business, Economics and Law, 33*(1), 60–70.

Loyd, B. (2005). The effect of reality choice therapy/ choice theory principles in high school students' perception of needs satisfaction and behavior change. *Internation Journal of Reality Therapy*, *25*, 5–9.

Lu, X., Zhang, S., Tang, F., Zhu, J., & Ding, Y. (2022). How Career Exploration Affects Employment Outcomes: A Two-Wave Study Among Young Chinese Adults. *Journal of Career Development*, 089484532211425. https://doi.org/10.1177/08948453221142562

Lubinski, D., dan Benbow, C. P. (2000). States of excellence. *American Psychologist*, 55(1), 137–150.

Lukman S. Thahir (2022). The philosophy of contemporary education and its implications for the development of Islamic education, *Paedagogia: Jurnal Pendidikan* (Vol. 11, No.

Mabeus, D., & Rowland, K. D. (2016). *Reality Therapy in a Middle School Setting: Altering a Student's Perception*. *23*, 48–52. https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1140867.pdf

Mahadi, H., & Abdullah, N. (2021). *Self-Esteem and Career Decision-Making Difficulties Among Secondary School Students: The Moderating Impact of Age and Gender*. European Journal of Education Studies, 8(11), 1–15. https://doi.org/10.46827/ejes.v8i11.4602

Mahfud, T., Siswanto, I., Wijayanto, D. S., & Puspitasari, P. F. (2020). Antecedent Factors Of Vocational High School Students'readiness For Selecting Careers: A Case In Indonesia. *Jurnal Cakrawala Pendidikan*, *39*(3), 633-644.

Mahmud, M. I., Noah, S. M., Ahmad, J., & Ahmad, W. M. W. (2017). Modul kesediaan kerjaya berdasarkan teori cognitive information processing (cip). *JuKu: Jurnal Kurikulum & Pengajaran Asia Pasifik*, *4*(3), 59-76.

Mahmud, M. I., Bakar, A. Y. A., Amat, S., Mansor, A. N., & Amran, M. S. (2022). The Effect of Career Intervention on Career Self-Efficacy Among Secondary School Students. *International Transaction Journal of Engineering, Management, & Applied Sciences & Technologies*, *13*(7), 1-8.

Mahmud, M. I., Noah, S. M., Ahmad, J., & Jaafar, W. M. W. (2017). Kajian analisis keperluan pembinaan modul kesediaan kerjaya dalam kalangan pelajar universiti awam. *Jurnal Psikologi dan Kaunseling, 8*, 38–60.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Mahmud, M. I., Amat, S., Kutty, F. M., & Ibrahim, F. M. (2025). Dominant entrepreneurial competencies among students of the National Youth Skills Institute (IKBN) in Malaysia. *International Journal of Academic Research in Business & Social Sciences, 15*(1). https://doi.org/10.6007/ijarbss/v15-i1/23979

Mäkelä, L., et al. (2021). *Social Support and Work-Life Balance: The Role of Network and Community in Reducing Work Stress*. Social Science & Medicine, 278, 113965.

Makki, B. I., Javaid, M. U., & Bano, S. (2016). Level of Work Readiness Skills, Career Self-Efficacy and Career Exploration of Engineering Students. *NFC-IEFR Journal of Engineering & Scientific Research*, *4*(1), 91–96. https://doi.org/10.24081/nijesr.2016.1.0017

Manna Publications. (2024). *Manna UK Article*. https://mannapublications.org/news/Manna-UK-article-May-2024.pdf

Mansor, A. T., & Tan, K. A. (2009). Predictors of career indecision among Malaysian undergraduate students. *European Journal of Social Sciences, 8*(2), 215–224.

Maree, J. G. (2019). Group Career Construction Counseling: A Mixed-Methods Intervention Study With High School Students. *The Career Development Quarterly*, *67*(1), 47-61.

Marano, M. M. (2005). *How student choose a major. The effect of a college major decision making course of a student anxiety.* Dissertation abstracts 1, 2022).

Mariah, K., S, N., & Jamna, J. (2017). *Efektivitas Pelaksanaan Bimbingan Kelompok dengan Pendekatan Konseling Realitas dalam Mengembangkan Penyesuaian*

Mason, C. P., & Duba, J. D. (2009). Using reality therapy in schools: Its potential impact on the effectiveness of the ASCA National Model. *International Journal of Reality Therapy*, *29*(2), 5–12.

Mason, C. P., & Dye, L. (2017). Attending to basic needs: Implementing reality therapy in school counseling programs to enhance academic achievement and career decision-making skills. *International Journal of Choice Theory & Reality Therapy*, 37(1), 5–13.

Mason, M. (2016). *A social justice approach to group counseling*. Dalam S. M. Hage & J. Kim (Eds.), *The Oxford handbook of group counseling* (ms. 102–118). Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780195394450.013.0007

Masyuniza, M. (2013). Hubungan Kemahiran Abad Ke-21 dengan Gaya Pembelajaran dalam Pembelajaran Bahasa Melayu. *Jurnal Pendidikan Malaysia.*

Mateo, N. J., Makundu, M. E., Barnachea, E. A., & Paat, J. N. (2014). Effects of stress appraisal on coping strategies mediated by academic efficacy from the perspectives of BulSU law students. *Philippine E-Journals*.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Mat Rashid, A., Bakar, A. R., Asimiran, S., & Loh, P. T. (2009). Career development interventions in secondary schools in the state of Terengganu, Malaysia. *Unpublished manuscript*.

Mayrath, M., Clarke-Midura, J., & Robinson, D. H. (2012). *Technology Based Assessment for 21st Century Skills: Theoretical and Practical Implications from Modern Research*. Information Age Pub. https://digitalcommons.usu.edu/itls_facpub/511/

Mazlan Ahmad .(2012). *Kesan kelompok bimbingan kerjaya terhadap kematangan kerjaya dalam kalangan pelajar tingkatan empat*. Tesis Sarjana Tidak Diterbitkan. Universiti Pendidikan Sultan Idris.

McDonald, K. S., & Hite, L. M. (2023). *Career development: A human resource development perspective*. Taylor & Francis.

McLeod, J. (2019). *EBOOK: An Introduction to Counselling and Psychotherapy: Theory, Researc h and Practice*. McGraw-Hill Education (UK).

Md. Noor, Nurul' Ain & Norazani. (2016). Kesahan dan kebolehpercayaan MODUL I-SC (Islam Soritual Counselling) ke atas pelajar yang bermasalah tingkah laku. *International Journal*. Universiti Pendidikan Sultan Idris.

Md. Noor Saper. (2012). *Pembinaan modul bimbingan tazkiyah an nafs dan kesannya ke atas religiositi dan resiliensi remaja*. Tesis Dr. Fal., Universiti Utara Malaysia.

Md Sum, S., Ramli, Z., & Mohd Sabri, N. (2021). Kesediaan graduan memilih keusahawanan sebagai bidang kerjaya. *Geografia: Malaysian Journal of Society and Space, 17*(4), 17–29. https://doi.org/10.17576/geo-2021-1704-02

Meng, L. K. (2017). Enabling youth in decision making through competent youth work. *The International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, *7*(9), 432–440. https://doi.org/10.6007/IJARBSS/V7-I9/3338

Mertler, C. A., & Charles, C. M. (2010). *Introduction to educational research* (7th ed.). Boston, MA: Pearson Education.

Miller, C. J., Smith, S. N., & Pugatch, M. (2020). Experimental and quasi-experimental designs in implementation research. *Psychiatry Research-neuroimaging*, *283*, 112452. https://doi.org/10.1016/j.psychres.2019.06.027

Mirhoseini, F., Shirazi, M., & Karbalaei Herafteh, F. S. (2022). Teaching choice theory on increasing mental health and academic self-efficacy of female high school students. *Journal of Studies and Psychological in Adolescents and Youth*, *2*(2), 188–198. https://doi.org/10.52547/jspnay.2.2.188

Mishra, P., Pandey, C. K., Singh, U., Gupta, A., Sahu, C., & Keshri, A. (2019). Descriptive statistics and normality tests for statistical data. *Annals of Cardiac Anaesthesia*, *22*(1), 67. https://doi.org/10.4103/aca.aca_157_18

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Mishra, P., Singh, U., Pandey, C. K., Mishra, P., & Pandey, G. (2019). Application of student's t-test, analysis of variance, and covariance. *Annals of Cardiac Anaesthesia*, *22*(4), 407. https://doi.org/10.4103/aca.aca_94_19

Misnan, M. S., Mohamed, S., & Abdul Rahman, H. (2006). *Development of safety culture in the construction industry: A conceptual framework*. In International Conference in the Built Environment in the 21st Century (ICiBE 2006), 13-15 June 2006, Universiti Teknologi MARA, Shah Alam, Malaysia.

Miyasaki, A. C., Demo, G., Costa, A. C. R., & Fogaça, N. (2021). Validity and reliability evidences of a model of human resource management practices in the public service. *Revista Eletrônica Científica do CRA-PR-RECC*, *7*(2), 136-153.

Mizan Adiliah Ahmad Ibrahim. (1992). *Bimbingan kelompok*. Serdang: IDEAL, Universiti Putra Malaysia.

Mocan, D. (2013). Application and efficiency of reality therapy in clinical and educational context: A brief review. *International Journal of Education and Psychology in the Community, 3*(2), 63–69.

Modul ORANGE. (2023). *Modul ORANGE: Intervensi Psikopendidikan untuk Kesejahteraan Psikologi*. AnyFlip. https://anyflip.com/iyury/putr/basic

Mohamad, M. M., Sulaiman, N. L., & Salleh, K. M. (2015). *Measuring gender equality in technical and vocational education and training*.

Mohamad Zhurad Haron & Mohd Nasrun Sumeri. (2022). *Halatuju Pelajar TVET: Kesan Minat Terhadap Niat Kerjaya Pelajar Teknologi Automotif Di Kolej Vokasional Daerah Johor Bahru*. RISE Journal

Mohamed, S., & Nik Mat, N. H. (2023). *Gig work in post pandemic times: Does it an agile work structure? Journal of Entrepreneurship and Business*, 11(2), Article 1014. https://doi.org/10.17687/jeb.v11i2.1014

Mohd Ali Jaamat. (2010). *Mengaplikasi teori Erikson, Piaget dan Super dalam pembinaan modul kesedaran kerjaya untuk pelajar sekolah menengah rendah di Malaysia* [Tesis PhD, Universiti Putra Malaysia]. UPM Institutional Repository. https://psasir.upm.edu.my/id/eprint/12422/

Mohd, F., Salleh, A., & Mustapha, R. (2010). The influence of contextual aspects on career decision making of Malaysian technical students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, *7*, 369–375. https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.10.050

Mohd Helmi Ali, Azman Ismail, Norhidayah Suleiman, & Mohammad Azrul Tajuddin. (2022). Faktor Pemilihan Kerjaya dalam Kalangan Pelajar Universiti Kebangsaan Malaysia: Satu Panduan untuk Industri. *Jurnal Personalia Pelajar*. https://spaj.ukm.my/personalia/index.php/personalia/article/view/273

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Mohd Majid Konting. (2009). *Kaedah penyelidikan pendidikan*. 8th ed. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka

Mohd Majid Konting. (2010). *Kaedah Penyelidikan Pendidikan*. Dewan Bahasa dan Pustaka.

Mohd Nasir, N. N. A., Mat Norwani, N., Ismail, Z., Yusof, R., & Jamaluddin, N. S. (2024). Developing a model of motivational determinants for gig economy workers' successful financial well-being: a review of research framework. *International Journal of Academic Research in Business & Social Sciences*, *14*(9). https://doi.org/10.6007/ijarbss/v14-i9/22513

Mohd Sani Ismail. (2011). *Kematangan kerjaya, efikasi kendiri kerjaya dan penglibatan pelajar dalam aktiviti program bimbingan dan kaunseling kerjaya*. Tesis Phd UKM.

Mohd Redzwan Abdul Mutalib. (2021). *Model penerokaan pemilihan kerjaya keguruan vokasional di Malaysia* (Doctoral dissertation, UKM, Bangi).

Mohd Yahya dan Muhammad Haizuan. (2006). *Akademik, kerjaya dan anda*. Utusan Publication Sdn. Bhd.

Mohamad Najib Abdul Ghafar (1999). *Penyelidikan Pendidikan*. Skudai: Penerbitan Universiti Teknologi Malaysia

Mohd Najib Abdul Ghafar. (2005). *Penyelidikan pendidikan*. Skudai, Johor: Penerbit Universiti Teknologi Malaysia.

Mohamad, Z., Syazwani Mohd Alim, N. S., Abd. Rashid, N. K., Hassim, N. H. C., Anang, Z., Abdullah, S., & Nasir, A. (2025). The Impact of Digital Entrepreneurial Competencies, Digital Literacy and Government Support on Digital Entrepreneurship Using Regression Analysis. *Economics (Bijeljina)*. https://doi.org/10.2478/eoik-2025-0025

Mohammad Aziz Shah Mohamed Arip. (2018). *Pembinaan dan pengujian Modul*. Psychology and Counselling Academy: Selangor

Mohammad Aziz Shah, Kalaiarasi, Thenmalar & Mohd Razin .(2016). *Construction, Validity and Reliability of Learning Style Inventory Dunn and Dunn (IGPDD)* .Tanjung Malim, Universiti Pendidikan Sultan Idris

Mohammad Sharif Mustaffa dan Roslee Ahmad. (2006). *Bimbingan dan kerjaya konsep dan amalan kontemporari*. Penerbit UTM: Johor.

Mohri, M., Rostamizadeh, A., & Talwalkar, A. (2018). *Foundations of Machine Learning* (2nd ed.). MIT Press

Momenipour, M., Rahimi Pordanjani, T., & Barabadi, H. A. (2019). The effectiveness of the group consulting based on reality therapy on career adaptability. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ)*, *8*(8), 99-108.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Montgomery, H. (1983). Decision rules and the search for a dominance structure: Towards a process model of decision making. In P. C. Humphreys, O. Svenson, & A. Vari (Eds.), *Analyzing and aiding decision processes* (pp. 343–369). North-Holland.

Montgomery, H. (1989). From cognition to action: The search for dominance in decision making. In H. Montgomery & O. Svenson (Eds.), *Process and structure in human decision making* (pp. 23–49). Wiley.

Montgomery, H., Lipshitz, R., & Brehmer, B. (Eds.). (2005). *How Professionals Make Decisions*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Moorthy, K. S., Nik Salleh, N. M. Z., T'ing, L. C., Ling, L., Yeng, D. M., Ning, L. J., Sin, L. J., & Mun, L. P. (n.d.). *Gender Inequality Affecting Women's Career Progression in Malaysia*.

Morelli, M., Casagrande, M., & Forte, G. (2021). Decision Making: A Theoretical Review. *Integrative Psychological and Behavioral Science*, 56, 609–629. https://doi.org/10.1007/s12124-021-09669-x

Morgan, M. J., Heo, J., & Osborn, D. S. (2023). Career decision-making, career exploration behaviors, and self-regulated learning. *Career Development Quarterly*. https://doi.org/10.1002/cdq.12340

Morris, R. V., Covill, D., Milne, M., Elton, E., Grundy, C., & Smith, S. (2016). *Re-examining the case for Modular Education*. 224–227. https://research.brighton.ac.uk/en/publications/re-examining-the-case-for-modular-education

Mottern, R. (2008). *Choice Theory as a Model of Adult Development*.

Muhammad Ali Embi. (2008). *Cabaran dunia pekerjaan*. Kuala Lumpur: Utusan Publication & Distributor Sdn. Bhd.

Mufrihah, A., Hasanah, I., Aisa, A., & Wahyuningrum, S. R. (2021). Pengenalan Potensi dan Arah Peminatan Remaja. *Jurnal Pengabdian Pada Masyarakat*, *6*(4), 1150-1157.

Munawwarah, E., & Muslihati, M. (2024). Effectiveness of assertiveness training techniques in classical guidance to increase career confidence of special needs students. *International Journal of Counseling and Special Needs Education*, 4(2).

Mungai, J. (2019). *Influence of socio-cultural factors on girls' educational and career asprirations in public secondary schools in samburu county, kenya*. *5*(12), 920–941. https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/842807

Mustapha, R., & Mahmood, R. (2021). *Socioeconomic status and its impact on higher education students' achievement in Malaysia*. Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities, 6(2), 22–30.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Myrick, R. D. (2011). *Developmental guidance and counseling: A practical approach* (5th ed.). Educational Media Corporation.

Nadarajah, J. (2021). *Measuring the gap in employability skills among Malaysian graduates*. *International Journal of Modern Trends in Social Sciences*, 4(15), Article 7. https://doi.org/10.35631/IJMTSS.415007

Nasta, K. A. (2007). *Influence of career self-efficacy beliefs on career exploration behaviour*. Doctoral dissertation. State University of New York.

NC3Rs. (n.d.). *Group and sample size*. Retrieved from https://eda.nc3rs.org.uk/experimental-design-group

Nesdale, D., & Pinter, K. (2000). Academic achievement, job search self-efficacy, and job search behavior: A comparison of domestic and international students. *Journal of Vocational Behavior, 57*(3), 335–351. https://doi.org/10.1006/jvbe.1999.1741

Ng, E. S., & Burke, R. J. (2020). Workplace Flexibility and Women's Career Development: A Global Perspective. *Human Resource Management Review*, 30(4), 100-114.

Nie, T., Lian, Z., & Huang, H. (2012). Career exploration and fit perception of Chinese new generation employees: Moderating by work values. *Nankai Business Review International*, *3*(4), 354–375. https://doi.org/10.1108/20408741211283728

Nik Muhammad Syamil Iqbal (2016). *Kematangan kerjaya dan efikasi kendiri membuat keputusan kerjaya pelajar tingkatan enam*. Latihan ilmiah yang tidak diterbitkan. Tanjong Malim: UPSI.

Niles, S. G., & Harris-Bowlsbey, J. (2017). *Career Development Interventions* (5th ed.). Pearson.

Nisrin Zalchary Anoi & Abu Yazid Abu Bakar. (2019). Persepsi guru terhadap keperluan perkhidmatan bimbingan dan kaunseling di sekolah rendah luar bandar, *International Journal of Education, Psychology and Counseling* (Vol. 4, No. 31, pp. 277–283).

Niza, H. (2021). *Sistem Pendidikan di Malaysia: Dasar, Cabaran, dan Pelaksanaan ke Arah Perpaduan Nasional*. Sosiohumanika-Jpssk.com.

Nomaguchi, K. M., & Bianchi, S. M. (2022). *The Division of Household Labor and Work-Life Balance: A Gendered Analysis*. Journal of Marriage and Family, 84(2), 438-457.

Nong, S. A., & Osman, S. Z. (2024). Needs of 21st century artistic skills for students' career readiness. *International Journal Of Modern Education (IJMOE)*, *6*(20), 271–282. https://doi.org/10.35631/ijmoe.620021

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Noor Afzaliza Nazira Ibrahim & Maizatul Haizan Mahbob (2021). Keterampilan peribadi pelajar sebagai satu bentuk kemahiran komunikasi dan kepentingannya dalam pasaran dunia pekerjaan*, Jurnal Komunikasi: Malaysian Journal of Communication*, Jilid 37(1), halaman 209–226.

Noor Athirah Sukri & Suppiah Nachiappan (2021). Kecenderungan pemilihan kerjaya dalam kalangan pelajar sekolah menengah bandar dan luar bandar di Kelantan*, Jurnal ILMI*, Volume 11, halaman 56–63.

Nor Afiti Mohd Basri. (2015). *Kesan kaunseling kelompok Teori Pilihan Terapi Realiti terhadap aspek psikologi pelajar ibu bapa bercerai* [Tesis Sarjana, Universiti Pendidikan Sultan Idris]. Repositori UPSI. https://ir.upsi.edu.my/detailsg.php?det=1623

Norazhar, N., Abd Rahman, M. F., & Bakar, A. Y. A. (2018). Minat Kerjaya dan Tret Personaliti Dalam Kalangan Murid Tingkatan Satu Berbeza Jantina: Satu Kajian Kes. In *Seminar Antarabangsa Isu-Isu Pendidikan (ISPEN2018)* (pp. 1-5).

Norhana Danial, & Misnan, M. S. (2023). Avoiding contract termination: Perspectives on essential skills in road project negotiations. *Journal of Legal Affairs and Dispute Resolution in Engineering and Construction*, 15(1), 05022007.

Norman, E., & Pahlawati, E. (2024). Pengembangan Kepemimpinan yang Adaptif dan Fleksibel: Meningkatkan Ketahanan Organisasi di Era Transformasi Digital. *MES Management Journal*, *3*(1). https://doi.org/10.56709/mesman.v3i1.314

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Norafifah Bali & Mohamad Hashim Othman.(2019). Pelaksanaan Aktiviti Bimbingan dan Kaunseling kepada Murid Berkeperluan Khas, Asia Pacific Journal of Educators and Education, Vol. 34, ms. 87–103. https://apjee.usm.my/APJEE_34_2019/apjee

Nor Alina Shahira (2022). Modul intervensi terapi seni lukisan untuk kesejahteraan emosi dan pemikiran dalam kalangan wanita berkerjaya (Tesis Sarjana). Universiti Teknologi Malaysia.

Norcross, J. C., & Goldfried, M. R. (Eds.). (2019). *Handbook of Psychotherapy Integration* (3rd ed.). Oxford University Press.

Nordin, N., & Hassan, M. M. (2019). Faktor-faktor yang mempengaruhi komitmen prestasi kerja dalam kalangan penjawat awam. Kajian rintis di Jabatan Kemajuan Masyarakat, Negeri Pulau Pinang. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, *4*(7), 11-20.

Nor Hazwani Halim & Sheerad Sahid (2020). Kemahiran kesediaan kerja, efikasi kendiri, tingkah laku keusahawanan dan eksplorasi kerjaya dalam kalangan. *Akademika*, *90*(S3).

Nor Hernamawarni Abdul Majid. (2023). Pendekatan Kaunseling Kelompok Terhadap Masalah Kebimbangan Komunikasi dalam Kalangan Murid Sekolah Menengah. *Journal of Counselling, Intervention and Community Psychology*, 1(1), 45–60.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Nor Junainah Atan, & Azizah Mohd Isa. (2013). A guidance and counseling model practiced within Malaysian schools. *International Journal of Education and Research*, *1*(4), 1-12.

Norlizawati Hilmi Mohamed Ashari, Norzaini Azman, & Mohamad Sattar Rasul (2019). Factors predicting career choice among malaysian students in skills-based training institutions *in International Journal for Educational and Vocational Guidance* (Vol. 19, hlm. 19–39)

Norlizawati Hashim & Norhafinas Abd Latib.(2020). Persepsi pelajar Kolej Komuniti Gerik terhadap faktor pemilihan kerjaya, *International Conference on Multidisciplinary Approaches in Social Sciences, Islamic and Technology 2020* (ICMASIT 2020)

Norshidah, M. S., Norhayati, I., & Rahimah, M. A. (2021). The influence of socioeconomic status and gender on career maturity of Malaysian adolescents. *Malaysian Journal of Learning and Instruction*, 18(2), 123–140.

Noryati, I., & Ahmad Jazimin, J. (2016). *Keberkesanan Modul Kaunseling Kelompok Berasaskan Teori Pilihan dan Terapi Realiti (TPTR) dalam Menangani Permasalahan Disiplin Pelajar*. Universiti Pendidikan Sultan Idris.

Nosek, B. A., Ebersole, C. R., DeHaven, A. C., & Mellor, D. T. (2018). The preregistration revolution. *Proceedings of the National Academy of Sciences, 115*(11), 2600-2606. https://doi.org/10.1073/pnas.1708274114

Noviyanti, A., & Dwarawati, D. (2023). Studi kontribusi career exploration terhadap work readiness pada fresh graduate di Kota Bandung. *Bandung Conference Series: Psychology Science, 3*(2), 742–748. https://doi.org/10.29313/bcsps.v3i2.735

Nowruzpoor, E., Vakili, P., & Rezakhani, S. D. (2021). The effectiveness of Reality therapy on Self-efficacy and Identity Styles of Female Students. *International Journal of Pediatrics*, *9*(92), 14212–14223. https://doi.org/10.22038/IJP.2020.50939.4044

Nuangchalerm, P., Prachagool, V., El Islami, R. A. Z., & Abdurrahman, A. (2020). *Contribution of Integrated Learning through STEM Education in ASEAN Countries*. *10*(1), 11–21. https://doi.org/10.23960/JPP.V10.I1.202002

Nunally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). McGraw-Hill.

Nurfarahzatul Ashikin Zakari, Mohamad Zubir Abdul Majid, & Muhamad Hussin (2022). Keciciran Murid Sekolah di Malaysia: Suatu Pemerhatian Awal. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, *7*(2).

Nursyawalina Sulong & Mastura Mahfar. (2024). A Conceptual Paper of Career Self-Efficacy and Career Readiness among Secondary School Students. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences.*

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Nurul Fathihah Binti Nor Azhar. (2023). *Kesan Bimbingan Kelompok Teori Pilihan Terapi Realiti terhadap Psikologi Murid Berpencapaian Rendah*. Universiti Pendidikan Sultan Idris.

Nur Nasiyati, Sugiyo, & Sunawan. (2022). Gender Differences in Career Decision-making Self-Efficacy. *Jurnal Bimbingan Konseling*, 11(2). https://journal.unnes.ac.id/sju/jubk/article/view/76068

Nyhof, D. C. (2013). *Career development in alternative high school students* (Order No. 3611375). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. Retrieved from https://search.proquest.com/docview/ 1501936742?account id =13155.

Octavia, S. A. (2020). *Model-model pembelajaran*. Deepublish

Olian, J. D. (1981). Development of the Career Exploration Survey (CES). *Journal of Vocational Behavior,18*(1), 1–12. https://doi.org/10.1016/0001-8791(81)90025-7

Olmos-Gómez, M. del C., Luque-Suárez, M., Becerril-Ruiz, D., & Cuevas-Rincón, J. M. (2021). Gender and Socioeconomic Status as Factors of Individual Differences in Pre-University Students' Decision-Making for Careers, with a Focus on Family Influence and Psychosocial Factors. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, *18*(3), 1344. https://doi.org/10.3390/IJERPH18031344

Olson, G. M., & Olson, J. S. (2000). Distance matters. *Human Computer Interaction*, 915, 139 - 178

Omidi, A., Hosseinzadeh Taghvaie, M., Meschi, F., Sodagar, S., & Ranjbari pour, T. (2025). The Effectiveness of Reality Therapy Training Based on Choice Theory on Mental Health and Emotion Regulation in Female Middle School Students. *Muṭāliāt-i Ravānshinākhtī-i Nujavān va Javān*, *6*(1), 34–42. https://doi.org/10.61838/kman.jayps.6.1.4

Ou, Y. (2019). *Online learning platform*.

Osborn, D. S & Reardon, R. C. (2006). Using the self directed search: career explorer with high risk middle school student. *The career development quarterly.* Vol. 54, 269-274.

Ostrishko, G. (1997). *The Reality of Experience.* https://files.eric.ed.gov/ fulltext/ED414143.pdf

Othman, I. W., Mokhtar, S., Ahmad, M. K. L., Diming, R., Bakar, K. A., & Yusoff, M. S. (2023). Decision dilemmas: higher education pursuits or workforce entry among spm graduates. *International Journal of Entrepreneurship and Management Practices*. https://doi.org/10.35631/ijemp.623014

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Othman, M. N. H., Jusoh, A. J., & Arip, M. A. S. M. (2024). Validity and Reliability of the Choice Theory Reality Therapy Group Guidance Module for School Truancy. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, *13*(3). https://doi.org/10.6007/ijarped/v13-i3/22403

Owusu-Agyeman, Y. (2024). *How lifelong learning shapes the professional development of staff in higher education institutions*. https://doi.org/10.1108/qea-01-2024-0013

Öztemel, K., & Yıldız-Akyol, E. (2019). The predictive role of happiness, social support, and future time orientation in career adaptability. *Journal of Career Development, 48*(3), 199–212. https://doi.org/10.1177/0894845319840437

Pajares, F., & Timothy, C. U. (2006). *Self-efficacy beliefs of adolescent.* IAP-information Age Pub., Incorperated.

Pajares, F. (1996). Self-efficacy beliefs in academic settings. *Review of Educational Research*, *(66), 643-578.*

Partnership for 21st Century Learning. (2015). *P21 Framework for 21st Century Learning*. Washington, DC: Battelle for Kids.

Patton, W., & McMahon, M. (2014). *Career development and systems theory: Connecting theory and practice* (3rd ed.). Sense Publishers.

Patton, W., & McMahon, M. (2021). Career development and systems theory: Connecting theory and practice. In *Career Development and Systems Theory*. Brill.

Personality predictors of career exploration: A meta-analysis. (2023). *Career Development Quarterly*, *71*(1), 41–55. https://doi.org/10.1002/cdq.12315

Phillips, S. D. (1994). Choice and change: Convergence from the decision-making perspective. In M. L. Savickas & R. W. Lent (Eds.), *Convergence in career development theories* (pp. 155–163). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.

Pickering, J. W., Vacc, N. A., & Osborne, W. L. (1983). Career Counseling and Reality Therapy: A Conceptual Flowchart. *Journal of Employment Counseling*, *20*(4), 154–162.

Pitarch Fernández, D., Ryan, M. K., & Begeny, C. T. (2023). Gender expectations, socioeconomic inequalities and definitions of career success: A qualitative study with university students. *PLOS ONE*, *18*(2), e0281967. https://doi.org/10.1371/journal.pone.028196

Pitz, G. F., & Harren, V. A. (1980). An analysis of career decision making from the point of view of information processing and decision theory. *Journal of Vocational Behavior, 16*(3), 320–346. https://doi.org/10.1016/0001-8791(80)90059-7

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Powell, G. N., & Greenhaus, J. H. (2010). *Sex, Gender, and the Work-to-Family Interface: Exploring Negative and Positive Interdependencies*. *Academy of Management Journal*, 53(3), 513–534.

Prawitasari, G. (2018). The Influence of Generations on Career Choice (Social Cognitive Career Theory Perspective). *Konselor*, *7*(1). https://doi.org/10.24036/02018718464-0-00

Prawitasari, J. E. (2015). *Keefektifan Refleksi dan Penstrukturan Ulang Kognitif pada Pengambilan Keputusan Karier Siswa SMA*.

Pujiati, H. (2024). Integrating 21st Century Skills in Curriculum and Material Development Course. *Stairs*, *4*(2), 147–156. https://doi.org/10.21009/stairs.4.2.6

Quadri, M. O. (2018). Influence of career choice on professional and job commitment of librarians in selected libraries in Oyo and Ogun states, Nigeria. *Library Philosophy and Practice*, 1. http://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/1729/

Rabie, S., Maree, J. G., & Van der Walt, M. S. (2020). Group Work in Career Development: School Age Populations. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 42(1), 1–15. https://doi.org/10.1080/01933922.2020.1862558

Ragon, B., Hernandez, B. E., Novicoff, W. M., Given, M., & Bradshaw, C. P. (2022). 196 Assessment of Learning Modules Promoting Team Science Practices to the Translational Scientist. *Journal of Clinical and Translational Science*, *6*(s1), 28. https://doi.org/10.1017/cts.2022.99

Rahim, N., Mohamed, Z., Amrin, A., & Mohammad, R. (2019). *Women's Dual Roles and Career Growth: A Preliminary Study of Malaysian Female Talents in Science, Engineering and Technology (SET)*. *1174*(1), 012013. https://doi.org/10.1088/1742-6596/1174/1/012013

Rahim, N. S. A., Jaafar, W. M. W., & Arsad, N. M. (2021). Career Maturity and Career Decision-Making Self-Efficacy as Predictors of Career Adaptability among Students in Foundation Program, Universiti Putra Malaysia. *Asian Journal of University Education*, *17*(4), 464. https://doi.org/10.24191/ajue.v17i4.16181

Rahim, S. A., Abdullah, M. C., & Kamaruzaman, M. F. (2021). Impact of group counseling on career decision-making among secondary school students. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 10(1), 45–56.

Rahman, A. M., Junainah, N., Isa, M., Atan, A., & Idris, S. (2013). *A guidance and counseling model practiced within malaysian schools*. https://www.ijern.com/images/April-2013/03.pdf

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rahman, A. M. A., Zubaidah, S., Jais, S., & Isa, N. (2014). Competency level of the counselor in secondary schools in Malaysia. *International Journal of Education and Research*, *2*(2), 1-12.

Rahman, M., Ibrahim, N., & Shamsuddin, N. (2018). Application of Reality Therapy in career guidance: A Malaysian school perspective. *Asian Journal of Counselling, 25*(2), 101–116.

Rahman, S. R. T. A., & Alias, A. (2020). Faktor Pemilihan Tadika Swasta Islamik oleh Ibu Bapa: Satu Kajian Kes di Daerah Marang, Terengganu. *BITARA International Journal of Civilizational Studies and Human Sciences (e-ISSN: 2600-9080)*, *3*(3), 49-64.

Ramachandaran, S. D., Yi, T. K., & Salim, I. (2024). Challenges in implementing educational strategies for women's career advancement towards advancing SDGs in Malaysia. *Journal of Infrastructure, Policy and Development*, *8*(16), 9074. https://doi.org/10.24294/jipd9074

Ramli, N. H., Ramlee, N. A. Z., Tamrin, S. I., Setapa, M., Mamat, M., & Mamat, N. A. S. (2022). An Empirical Study of the Career Decision among Undergraduates in Malaysia. *Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, *12*(10), 514-523.

Ramli, R. A., Ahmad, M., & Syafiqah, I. N. (2024). Keseimbangan kehidupan kerja dalam organisasi. *Journal Contemporary of Islamic Counselling Perspective (JCICP)*, 3(1), 1–10.

Razalli, A. R., Idris, N., Mohd Jamil, M. R., Ismail, R., Janudin, S. E., & Azmi, S. H. (2025). A Quantitative Study on Graduate Employability: Insights from Sultan Idris Education University, Malaysia. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, *VIII* (XII), 2127–2142. https://doi.org/10.47772/ijriss.2024.8120179

Recker, J. (2021). *Scientific research in information systems: a beginner's guide*. Springer Nature.

Remote. (2024). *Global Life-Work Balance Index 2024*. Retrieved from https://remote.com/resources/research/global-life-work-balance-index

Richey, R. C., & Klein, J. D. (2014). *Design and Development Research* (pp. 141–150). Springer, New York, NY. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-3185-5_12

Robey, P. A., Burdenski, T. K., Britzman, M. J., Crowell, J. L., & Cisse, G. S. (2011). Systemic Applications of Choice Theory and Reality Therapy: An Interview With Glasser Scholars. *The Family Journal*, *19*(4), 427–433. https://doi.org/10.1177/1066480711415038

Robey, P. A., Wubbolding, R. E., & Malters, M. (2017). A Comparison of Choice Theory and Reality Therapy to Adlerian Individual Psychology. *The Journal of Individual Psychology*, *73*(4), 283–294. https://doi.org/10.1353/JIP.2017.0024

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Roese, N. J., dan Summerville, A. (2005). What we regret most... and why. *Personality and Social Psychology Bulletin,* 31(9), 1273–1285.

Rohany Nasir, & Fatimah Omar. (2006). *Kesejahteraan Manusia: Perspektif Psikologi*. (Rohany Nasir & Fatimah Omar, Eds.). Bangi, Selangor: Universiti Kebangsaan Malaysia.

Roozbahani, H. A. T., Heidari, H., Davoodi, H., & Salimi, A. (2017). The effectiveness of group reality therapy on social adjustment and quality of life of the participants in conference of viewing (Didan) of the Living Word Institute. *QUID: Investigación, Ciencia y Tecnología*, (Extra 1), 1184–1193.

Rosenbaum, P. (2017). *Observation and experiment: An introduction to causal inference*. Harvard University Press.

Roshid, M. M., & Haider, Md. Z. (2024). Teaching 21st-century skills in rural secondary schools: From theory to practice. *Heliyon*. https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e30769

Roslee Ahmad. (2011). *Kesan bimbingan kelompok pendekatan al-Ghazali dalam menangani penyelewengan tingkah laku seksual di kalangan pelajar sekolah menengah di negeri Johor.* Tesis Dr. Fal. Universiti Teknologi Malaysia, Skudai.

Rosli Suyot, Normadiyana Abdullah, & Abu Yazid Abu Bakar. (2023). Keperluan dan cabaran perkhidmatan bimbingan dan kaunseling kepada murid berkeperluan khas. *International Conference on Business Studies and Education (ICBE)*. 5(2), 71–76

Rozita Baba, Nur Zafirah Muhammad Nor, & Juwairiah Hassan. (2022). Tahap literasi kewangan, masalah kewangan dan tekanan dalam kalangan mahasiswa, *Jurnal 'Ulwan*, Jilid 7, Nombor 2, halaman 173–190.

Russell, J. D. (1974). *Modular Instruction: A Guide to the Design, Selection, Utilization and Evaluation of Modular Materials.* Minneapolis, MN: Burgess Publishing Company.

Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57(6), 1069–1081. https://doi.org/10.1037/0022-3514.57.6.1069

Saad, N. S. M., Rahman, M. J. A., & Hassan, M. N. (2021). Career decision-making self-efficacy among secondary school students: A Malaysian context. *Malaysian Journal of Learning and Instruction*, 18(2), 123–145.

Saari, E. M., Rasli, R. M., & Aziz, N. A. A. (2021). The Development Of Career Pathway Framework For Early Childhood Care And Education: Malaysia Context. *Southeast Asia Early Childhood Journal*, *10*, 131-138.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Saavedra, A. R., & Opfer, V. D. (2012). *Teaching and Learning 21st Century Skills: Lessons from the Learning Sciences*. New York: Asia Society.

Saedah, S., Muhammad Ridhuan, T. L. A., & Rozaini, M. R. (2020). *Pendekatan Penyelidikan Rekabentuk dan Pembangunan (PRP): Aplikasi kepada Penyelidikan Pendidikan*. Tanjong Malim, Perak: Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI).

Saka, N., Gati, I., & Kelly, K. R. (2008). Emotional and Personality-Related Aspects of Career-Decision-Making Difficulties. *Journal of Career Assessment*, *16*(4), 403–424.

Salahuddin, N. F. M., Mahpar, N. S., & Ishak, M. F. (2023). The Relationship between Employability Skill and Job Mismatch towards Graduates' Unemployment. *Information Management and Business Review*. https://doi.org/10.22610/imbr.v15i3(i).3519

Salleh Amat, (2019). Guidance And Counselling In Schools. *In 3rd International Conference On Current Issues In Education (ICCIE 2018*) (Pp. 13-18). Atlantis Press.

Salleh, S. N. S., & Mansor, N. B. (2022). Women and Labour Force Participation in Malaysia. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, *7*(7), e001641. https://doi.org/10.47405/mjssh.v7i7.1641

Sahol Hamid Abu Bakar. (1999). *Peluang kemasukan UiTM bagi lepasan SPM*. Kertas Kerja Seminar Pendidikan Kerjaya Untuk Kaunselor Sekolah-Sekolah Menengah Di Yayasan Terengganu, Kuala Terengganu, Terengganu.

Sampson, J. P., Kettunen, J., & Vuorinen, R. (2019). The role of practitioners in helping persons make effective use of information and communication technology in career interventions. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 1-18.

Samsani Shahlan, S. H. (2024). Kecenderungan Murid Terhadap Penguasaan Elemen 4C (Communication, Collaborative, Critical Thinking & Creativity) Dalam PAK-21. *Jurnal Dunia Pendidikan*, 6(1).

Sangadah, M., Isriyah, M., & Rahmawati, W. K. (2025). Empowering career choices: Developing social and emotional support services for adolescents. *Jurnal Bimbingan dan Konseling Terapan*, 9(1), 101–112.

Sapora Sipon & Ruhaya Hussin (2012). *Teori Kaunseling dan Psikoterapi (Edisi Ketiga)*. Universiti Sains Islam Malaysia.

Sapora Sipon, (2013). *Teori Kaunseling dan Psikoterapi-Ed ke 4*. Universiti Sains Islam Malaysia.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Santilli, S., Nota, L., & Hartung, P. J. (2019). Efficacy of a group career construction intervention with early adolescent youth. *Journal of Vocational Behavior*, *111*, 49–58.

Savickas, M. L. (2005). *The theory and practice of career construction*. In S. D. Brown dan R. W. Lent (Eds.), *Career development and counseling: Putting theory and research to work* (pp. 42–70). Wiley.

Savickas, M. L. (2020). Career construction theory and 643paya643643ling model. *Career development and 643paya643643ling: Putting theory and research to work*, *3*, 165-200.

Sawitri, D. R., & Suryadi, B. (2020, February). The role of socioeconomic status in the relationship between career aspirations and engagement in career exploration. In *International Conference on Educational Psychology and Pedagogy-" Diversity in Education"(ICEPP 2019)* (pp. 260-263). Atlantis Press.

Savugathali, A. F. (2016). Personaliti dan Efikasi-Kendiri Membuat Keputusan Kerjaya dalam Kalangan Pelajar Tingkatan Enam. *International Journal of Teacher Education*, 2. https://www.academia.edu/40248046/personaliti_dan_ efikasi_kendiri_membuat_keputusan_kerjaya_dalam_kalangan_ pelajar tingkatn _enam

Sazalia Mohd Salleh & Rosadah Abdul Majid (2019). *Persepsi Guru Bimbingan dan Kaunseling dalam Menjalankan Kaunseling Kerjaya di Kalangan Murid Berkeperluan Khas*. e-Prosiding Persidangan Antarabangsa Sains Sosial dan Kemanusiaan 2019, 24-25 April 2019, Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor. eISBN: 978-967-2122-71-5.

Schuler, R. S. (1980). Definition and conceptualization of stress in organizations. *Organizational Behavior and Human Performance, 25*(2), 184–215. https://doi.org/10.1016/0030-5073(80)90063-X

Schunk, D. H., Pintrich, P. R., dan Meece, J. L. (2008). *Motivation in Education: Theory, Research, and Applications* (3rd ed.). Pearson.

Schwab, D. P. (1980). Construct validity in organizational behavior. *Research in Organizational Behavior, 2*, 3–43.

Seevaratnam, V., et al. (2023). Design thinking-learning and lifelong learning for employability in the 21st century. *Journal of Teaching and Learning for Graduate Employability, 14*(1), 182–201.

Selamat, M. N., Mokhtar, D. M. M., Azazian, N. S., Subhi, N., Razak, M. A. A., & Ahmad, R. (2023). Entrepreneurship Career Choice among B40 Young People: A Preliminary Study at Council Homes in The Klang Valley. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 13(6), 1068–1083. https://doi.org/10.6007/IJARBSS/v13-i6/17554

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Selvaratnam, D. P., & Yeng, K. K. (2011). Peranan 644paya644 dalam pasaran kerja fleksibel di Malaysia: Kajian kes di sektor perkhidmatan. *Prosiding Persidangan Kebangsaan Ekonomi Malaysia Ke VI*, 87–95.

Shaamilah, S. (2024). Isu diskriminasi dalam sektor pekerjaan awam. *Journal Contemporary of Islamic Counselling Perspective, 3*(1), 23–30.

Shaamilah Shahabuddin. (2024). *Peranan wanita berkerjaya dalam era moden*. Kuala Lumpur: Penerbit Intelek.

Shadish, W. R., Cook, T. D., & Campbell, D. T. (2002). *Experimental and quasi-experimental designs for generalized causal inference*. Houghton Mifflin.

Shaffer, M. A., & Mihaela, D. (2024). *Global careers* (pp. 115–117). Edward Elgar Publishing. https://doi.org/10.4337/9781800884045.ch30

Shaffie, N. I. R., Azizan, N. H. Y., & Mubarak, N. (2024). Isu dan cabaran pekerja orang kurang 644paya (OKU) di Malaysia: Hikmah. *Journal Contemporary of Islamic Counselling Perspective*, 3(1), 81–90.

Shafie, A. A. H., Kahar, N. F. B. A., Rahimi, M., & Ahmad, R. (2019). The Effectiveness of Reality Group Counseling Therapy in Enhancing Multiple Intelligence among Malaysian Students with the Tendency of Problematic Internet Use (PIU). *International Journal of Academic Research in Business & Social Sciences*, *9*(6). https://doi.org/10.6007/ijarbss/v9-i6/5944
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi
Shakil, N. S. M. (2024). Gig Economy in Malaysia: Current, Present and Future. *Information Management and Business Review*, *16*(2(I)S), 62–67. https://doi.org/10.22610/imbr.v16i2(i)s.3769

Sharifah Alwiah Alsagof (1981). *Pengenalan Pengajaran Individu dengan Tumpuan Khas kepada Modul Pengajaran dan Modul Pembelajaran*. USM: Penang

Shen, Y. (2024). Artificial Intelligence and the Economy - The Impact of Artificial Intelligence on the Job Market. *Advances in Economics, Management and Political Sciences*, *92*(1), 71–74. https://doi.org/10.54254/2754-1169/92/20231275

Shin, Y.-J., & Kelly, K. R. (2015). Resilience and decision-making strategies as predictors of career decision difficulties. *The Career Development Quarterly, 63*(4), 291–305. https://doi.org/10.1002/cdq.12029

Sidek Mohd Noah. (1996). *Pengajian dalam psikologi*. Serdang: Universiti Putra Malaysia.

Sidek Mohd Noah & Roselan Baki. (2002). *Psikologi Remaja*. McGraw-Hill Education.

Sidek Mohd Noah. (2006). *Perkembangan kerjaya*: *Teori dan praktis.* Serdang : Universiti Putra Malaysia.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Sidek Mohd Noah (2005). *Pengujian dan penilaian dalam kaunseling: Teori dan aplikasi.* Serdang: Penerbit Universiti Putra Malaysia.

Sidek Mohd Noah & Jamaludin Ahmad. (2005). *Pembinaan modul: Bagaimana membina modul latihan dan modul akademik.* Serdang: Penerbit Universiti Putra Malaysia.

Sidek Mohd Noah. (2008). *Pembangunan modul: Bagaimana membina modul latihan dan modul akademik*. Penerbit Universiti Putra Malaysia.

Siebert, J. U., Becker, M., & Oeser, N. (2023). Making a good career choice: A decision-analytical intervention to enhance proactive decision-making and career choice self-efficacy in high school students. *Decision Sciences Journal of Innovative Education, 21(1), 10–25.* https://doi.org/10.1111/dsji.12280

Siedlecki, S. L. (2020). Quasi-Experimental research designs. *Clinical Nurse Specialist*, *34*(5), 198–202. https://doi.org/10.1097/nur.0000000000000540

Silva, A., & Taveira, M. C. (2025). Development and evaluation of a career exploration intervention for school teachers: Impacts on students' career aspirations. *Journal of Career Development*, *52*(1), 45–60.

Simmons, V., Villa, L., & Borden, R. (2016). *Best Practice in Bridging the Theory to Practice Gap: On-Demand Modules and Accompanying Coaching Guides*. *2016*(1), 390–393. https://www.learntechlib.org/primary/p/171704/

Simon, H. A. (1955). A behavioral model of rational choice. *The quarterly journal of economics*, *69*(1), 99-118.

Simon, H. A. (1957). *Models of Man: Social and Rational*. Wiley.

Siti Almunawwarah Shahuddin, Mohd Zahuri Khairani, Md Nasir Ibrahim. (2021). Tugasan seni terapeutik dalam meningkatkan tahap keyakinan diri murid di Sekolah Rendah. *KUPAS SENI: Jurnal Seni Dan Pendidikan Seni, 9*(2), 42-51

Siti Norafizah (2018). *Model Pengajaran Sosial dan Kesesuaian Pengaplikasiannya bagi Kanak-Kanak PERMATA*. Academia.edu. Retrieved from https://www.academia.edu/10678327

Siti Nur Sarah (2015). *Kesan kaunseling kelompok terhadap kemurungan dalam kalangan pelajar.* Tesis Master, UPSI.

Smith, C. A., & Davidson, K. L. (2021). *The Role of Time Management in Reducing Workplace Stress: Evidence from Young Professionals*. Journal of Managerial Psychology, 36(4), 257-272.

Sofiana, S., & Zamri, M. A. (2019). *Amalan Pengajaran dan Pembelajaran Abad Ke-21 Guru-Guru Pendidikan Islam Daerah Cameron Highlands, Pahang*. E-Proceeding PASAK 5.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Sovet, L., & Metz, A. J. (2014). Parenting styles and career decision-making among French and Korean adolescents. *Journal of Vocational Behavior, 84(3)*, 345–355.

Sommers-Flanagan, J., & Sommers-Flanagan, R. (2018). *Counseling and psychotherapy theories in context and practice: Skills, strategies, and techniques*. John Wiley & Sons.

Spokane, A. R., Meir, E. I., & Catalano, M. (2000). Person–environment congruence and Holland's theory: A review and reconsideration. *Journal of Vocational Behavior, 57*(2), 137–187. https://doi.org/10.1006/jvbe.2000.1771

Stead, G. B. (2004). Culture and career psychology: A social constructionist perspective. *Journal of Vocational Behavior*, *64*(3), 389–406. https://doi.org/10.1016/j.jvb.2003.12.006

Stephen, J. S. (2024). *Career Planning, Professional Development, and Lifelong Learning* (pp. 199–212). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-031-54439-2_14

Stumpf, S. A., & Colarelli, S. M. (1980). Career exploration and planning: A review and framework. *Journal of Vocational Behavior, 16*(2), 265–280. https://doi.org/10.1016/0001-8791(80)90056-6

Stumpf, S. A., & Colarelli, S. M. (1981). The effect of career education on exploratory behavior and job search outcomes. *Academy of Management Proceedings*, 1981(1), 76–80. https://doi.org/10.5465/ambpp.1981.4976565

Stumpf, S. A., & Rabinowitz, S. (1981). Career exploration: Work role salience, work preferences, beliefs, and behavior. *Journal of Vocational Behavior, 18*(2), 123–144. https://doi.org/10.1016/0001-8791(81)90033-5

Stumpf, S.A., & Lockhart, M. C. (1987). Career exploration: work-role salience, work preferences, beliefs, and behavior. *Jurnal of Vacational behaviour, 30(3), 258-269.*

Stumpf, S. A., Colarelli, S. M., & Hartman, K. (1983). Development of the career exploration survey (CES). *Journal of Vocational Behavior, 22*(2), 191–226. https://doi.org/10.1016/0001-8791(83)90028-3

Stumpf, S. A., Colarelli, S. M., & Hartman, K. (1983). *Development of the Career Exploration Survey* (CES), *Journal of Vocational Behavior, 22(2), 191–226*.

Subudhi, S. (2024). Future of IT Jobs in the Era of Artificial Intelligence. *International Journal For Multidisciplinary Research*, *6*(4). https://doi.org/10.36948/ijfmr.2024.v06i04.25048

Sukri, N. A., & Nachiappan, S. (2022). Kecenderungan Pemilihan Kerjaya Dalam Kalangan Pelajar Sekolah Menengah Bandar Dan Luar Bandar Di Kelantan. *Jurnal Ilmi*, *11*(1), 56-63.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Sulaiman, H., Sumari, M., Md Khalid, N., & Razak, N. A. A. (2021). *Perkembangan, Perancangan dan Maklumat Kerjaya*. Penerbit Universiti Malaya.

Sulong, N., & Mahfar, M. (2024). A conceptual paper of career self-efficacy and career readiness among secondary school students. *International Journal of Academic Research in Business & Social Sciences, 14*(11). https://doi.org/10.6007/ijarbss/v14-i11/23457

Sumari, M., Md Khalid, N., & Razak, N. A. A. (2015). *Teori dan Amalan Kaunseling Kerjaya*. Penerbit Universiti Malaya.

Suradi Salim. (1996). *Bimbingan dan kaunseling*. Kuala Lumpur: Utusan Publication & Distributors Sdn. Bhd.

Suryani, N. (2010). *Implementasi model pembelajaran kolaboratif untuk meningkatkan ketrampilan sosial siswa*. *8*(2). https://journal.uny.ac.id/index.php/mip/article/download/3654/3127

Super, D. E. (1969). Vocational development theory: Persons, positions, and processes. *The counseling psychologist*, *1*(1), 2-9.

Super, D. E., Savickas, M. L., & Super, C. M. (1996). The life-span, life-space approach to careers. *Career choice and development*, *3*, 121-178.

05-45068 Perpustakaan Tuanku Bainun tbupsi

Sutoyo, A., Purwanto, E., & Aliyah Negeri, M. (2018). Effectiveness of Reality Therapy Group Counseling to Increase The Self-Esteem of Students. *JUBK*, *7*(71), 12–16.

St, L., & Wold, S. (1989). Analysis of variance (ANOVA). *Chemometrics and intelligent laboratory systems*, *6*(4), 259-272.

Šverko, I., & Babarović, T. (2019). Applying career construction model of adaptation to career transition in adolescence: A two-study paper. *Journal of vocational behavior*, *111*, 59-73.

Syakurah, R. A., Prabandari, Y. S., Widyandana, W., & Bramantoro, T. (2021). Modeling of factors influencing exploration of medical career choices. *International Journal of Public Health Science*, *10*(1), 175–180. https://doi.org/10.11591/IJPHS.V10I1.20513

Syamsuddin & Vismaia S. Damaianti. (2006) *Metode penelitian pendidikan bahasa.* Bandung : Rosdakarya.

Tailor, R. M., & Kamble, A. (2023). A Review paper on the Impact of Artificial Intelligence on the Job Market. *International Journal of Advanced Research in Science, Communication and Technology*, 68–73. https://doi.org/10.48175/ijarsct-10724

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Talib, M. A., & Tan, K. (2009). Predictors of Career Indecision Among Malaysian Undergraduate Students. *European Journal of Social Sciences*, *8*(2).

Tabbassum, A., Chintale, P., G, P., & Najana, M. (2024). *The Impact of AI on Future Employment Patterns*. https://doi.org/10.21428/e90189c8.e99f270c

Tanrikulu, T. (2014). Cyberbullying from the perspective of choice theory. *Educational Research and Reviews*, 9(18), 660–665. https://doi.org/10.5897/ERR2014.1761

Tasca, G. A., Mikail, S. F., & Hewitt, P. L. (2021). *Group psychodynamic-interpersonal psychotherapy*. American Psychological Association.

Taveira, M. D., & Moreno, M. L. R. (2003). Guidance theory and practice: the status of career exploration. *British Journal of Guidance & Counseling*, 31, 189-208.

Taylor, K.M. & Betz, N. E. (1983). Applications of self efficacy theory to the understanding and treatment of career indecision. *Journal of Vacational Behavior,* 22, 63-81.

Teoh, W. M. Y., Yen, Y. Y., Choy, C. S., Nee, T. W., & Teoh, M.-L. (2023). *Perspectives of employers on graduate employability skills: A case of Malaysia*. *Asian Development Policy Review*, 11(4), Article 4946. https://doi.org/10.55493/5008.v11i4.4946

Terragni, V., Vella, A., Roop, P. S., & Blincoe, K. (2025). The Future of AI-Driven Software Engineering. *ACM Transactions on Software Engineering and Methodology*. https://doi.org/10.1145/3715003

Thanh, T. N., & Van Nhan, P. (2021) Career exploration of high school students: a pilot study in Vietnam. Journal of Research in Humanities and Social Science Volume 9, Issue 5 pp: 27-35

The Future of Growth Report 2024. *World Economic Forum*. https://www.weforum.org/publications/the-future-of-growth-report/

Thoits, P. A. (2011). *Mechanisms linking social ties and support to physical and mental health*. Journal of Health and Social Behavior, 52(2), 145-161.

Todorova, S. A. (2024). 21st Century Skills in the Context of Education. *Kulturno-Istoričesko Nasledstvo : Opazvane, Predstavâne, Digitalizaciâ*, *10*(1), 101–110. https://doi.org/10.55630/kinj.2024.100109

Tracey, T. J. G., dan Robbins, S. B. (2006). *The interest–major congruence and college success relation: A longitudinal study*. Journal of Vocational Behavior, 69(1), 64–89.

Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st Century Skills: Learning for Life in Our Times*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Trotzer, J. P. (2013). *Counselor and The Group: Integrating Theory, Training, and Practice*. Taylor & Francis.

Trusty, J., Mellin, E. A., & Herbert, J. T. (2005). *Closing Achievement Gaps: Roles and Tasks of Elementary School Counselors*. *Elementary School Journal*, 106(1), 29–42.

Tuckman, B. W. (1965). Developmental sequence in small groups. *Psychological Bulletin, 63*(6), 384–399. https://doi.org/10.1037/h0022100

Tuckman, B. W., & Waheed, H. (1981). Development and validation of the Tuckman Team Development Questionnaire. *Educational and Psychological Measurement, 41*(3), 1057–1065. https://doi.org/10.1177/001316448104100319

Universiti Putra Malaysia. (n.d.). *Higher education aspirations and barriers among Malaysian students from low-income families*. Retrieved from https://psasir.upm.edu.my/id/eprint/76830/

Unit Perancang Ekonomi (2015). *Rancangan Malaysia ke-11 (2016-2020).* Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri.

Usman, H., & Akbar, P. S. (2022). *Metodologi Penelitian Sosial (Edisi Ketiga)*. Bumi Aksara.

Vikneshwary Muniyandi, Ramlee Ismail & Marinah Awang (2020). Gap and Potential of Student Retention for Malaysian Education Studies. *Development*, *9*(2), 242-249.

Verde Flota, E., Gallardo Hernández, G., Compeán Dardón, S., Tamez González, S., & Ortiz-Hernández, L. (2006). Motivos de elección de carrera en mujeres estudiantes de profesiones de la salud. *Educación Médica*, 10(1), 44–51.

Visher, M. G., Bhandari, R., & Medrich, E. (2004). High school career exploration programs: Do they work? *Phi Delta Kappan*, *86*(2), 135–138. https://doi.org/10.1177/003172170408600210

Wang, X., & Yan, F. (2014). Design of Online Learning Platform for "Computer Courses." *International Conference on Science and Social Research*, 383–387. https://doi.org/10.2991/ICSSR-14.2014.92

Wang, Y., & Shen, H. (2022). *Research on modular development of embedded software for fire control system*. *12288*, 1228825. https://doi.org/10.1117/12.2641354

Wang, D., & Liu, X. (2022). The effects of cognitive information processing and social cognitive career group counseling on high school students' career adaptability. *Frontiers in Psychology*, 13, 990332. https://doi.org/10.3389/fpsyg. 2022.990332

Wang, D., Li, Y., & Wang, G. (2024). A systematic review on career interventions for high school students. *Frontiers in Psychology*, 15, 1461503. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1461503

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Wangid, M. N., Farozin, M., Suwarjo, S., Setiani, I. B., Kurniasari, M., Saputro, B., & Saputra, E. C. (2023). Facilitative model of developmental guidance and counseling for student satisfaction in guidance and counseling services. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding*, 10(8), 49–56. https://doi.org/10.18415/ijmmu.v10i8.4908

Wanous, J. P. (1980). *Organizational entry: Recruitment, selection, and socialization of newcomers*. Addison-Wesley.

Ward, R. L. (2014). *The impact of first year seminar courses career development component on the career decision making proses of undecided college student*. Master of Arts. Wright State University.

Wasserman, L. (2004). *All of Statistics: A Concise Course in Statistical Inference.* Springer.

Watson, M. E., & Arzamarski, C. B. (2011). Choice theory and reality therapy: Perceptions of efficacy. *International Journal of Choice Theory and Reality Therapy*, *31*(1), 97.

Watson, M. E., Dealy, L. A., Todorova, I. G., & Tekwani, S. (2014). Choice theory and reality therapy: Applied by health professionals. International *Journal of Choice Theory & Reality Therapy*, *33*(2).

Watson, M., & Stead, G. (2021). *Career psychology in a changing world* (3rd ed.). Routledge.

Waziri, E. (2017). *Effect of a counselling program on first generation high school student aspirations, self efficacy, perceived barriers, knowledge of the college application process and course selection* (Order No. 10605684). Available from ProQuet Dissertations & Theses Global. (1949706010).

Weimann-Sandig, N. (2020). Malaysia and its transition process towards more gender equality at the labor market. Malaysian *Journal of Social Sciences and Humanities*, *5*(7), 7–22. https://doi.org/10.47405/mjssh.v5i7.441

Well, A., & Gaus, M. (2013). *Career development and future employment opportunities*. Journal of Career Planning, 12(3), 45–58.

Werner, K. B. (2003). *The impact of career intervention in a learning community on the career thought dan career decision self-efficacy of undeclared or undecided first year university students.* UMI 3090398. Retrived from http/etd.lib.fsu.edu/theses/available/etd-07152009-234015.

Westover, J. (2024). *Building a Resilient and Adaptive Organization Through Mindset Shifts and Continuous Learning*. https://doi.org/10.70175/hclreview.2020.14.4.1

William Glasser Institute (2023). *Reality Therapy and Choice Theory*. Glasser Institute.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Wirdato (2017) *The Relevance of Vocational Choice Theories to Students Career Insights and Choices*. (2017). 404–407. https://doi.org/10.2991/ICTVT-17.2017.70

Women's Aid Organisation (WAO) et al. (2024). *Joint NGO submission to the CEDAW Committee: 88th session, Malaysia*. WAO. https://wao.org.my/wp-content/uploads/2024/05/88th-CEDAW-Session_Malaysia-Joint-NGO-Report_April-2024.pdf

Wong, R., & Saraih, U. N. (2024). The Influence of Self-Efficacy, Soft Skills, Personality, and Emotional Intelligence on Graduate Employability in *Malaysian Technical University Network Institutions*. *6*(2), 103–124. https://doi.org/10.58915/jcsi.v6i2.1006

World Economic Forum. (2023). *The Future of Jobs Report 2023*. Geneva: World Economic Forum. Retrieved from https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2023/

Wrahatnolo, T. (2018). *21st centuries skill implication on educational system*. *296*(1), 012036. https://doi.org/10.1088/1757-899X/296/1/012036

Wright, T. A., & Bonett, D. G. (2007). *The role of work in the development of a work-life balance: A study of personal and organizational variables*. Journal of Applied Psychology, 92(3), 618-627.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Wubbolding, R. E. (1995). *Using reality therapy*. New York: HarperPerennial.

Wubbolding, R.E. (2000). *Reality Therapy for 21th centur*y. New York: Harper Collins.

Wubbolding, R. E., Brickell, J., Imhof, L., Kim, R. I., Lojk, L., & Al-Rashidi, B. (2004). Reality Therapy: A Global Perspective. *International Journal for The Advancement of Counselling*, *26*(3), 219–228. https://doi.org/10.1023/B:ADCO.0000035526.02422.0D

Wubbolding, R. E. (2011). *Reality therapy: Theories of psychotherapy series*. American Psychological Association.

Wubbolding, R. E., (2017). What is the WDEP system? In *Reality Therapy and Self Evaluation : The Key client to Change*. Alaxendria, VA : American Counseling Association.

Wubbolding, R. E., Casstevens, W. J., & Fulkerson, M. H. (2017). Using the WDEP system of reality therapy to support person-centered treatment planning. *Journal of Counseling & Development*, 95(4), 472–477.

Wubbolding, R. E. (2017). Reality therapy and self-evaluation: The key to client change. *American Counseling Association*.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Wubbolding, R. E. (2018). The relationship between professional diversity / multicultural guidelines and choice theory / reality therapy. *International Journal of Choice Theory® and Reality Therapy*, *37*(2), 67.

Xinyu, W. & Caiwen, W. (2019) Computer-assisted Interpreting Tools Assist Interpreting? *Transletters. International journal of translation and interpreting* 3 (2019) 109-139

Xu, H., & Tracey, T. J. G. (2014). The role of ambiguity tolerance in career decision making. *Journal of Vocational Behavior, 85(1),* 18–26.

Xu, H., & Tracey, T. J. G. (2017). Relation of environmental and self-career exploration with career decision-making difficulties in Chinese students. *Journal of Career Assessment*, 25(4), 636–650. https://doi.org/10.1177/ 1069072716665823

Yahya, N. A., & Mahmud, M. I. (2022). Hubungan Antara Minat Kerjaya Dan Efikasi Kendiri Kerjaya Dalam Pemilihan Kerjaya Pelajar Universiti Awam. *Jurnal Dunia Pendidikan*, *4*(4), 98-109.

Yalom, I. D. (2005). *The Theory and Practice of Group Psychotherapy* (5th ed.). Basic Books.

Yalom, I. D., & Leszcz, M. (2020). *The Theory and Practice of Group Psychotherapy* (6th ed.). Basic Books.

05-4506832 Perpustakaan Tuanku Bainun ptbupsi

Yuan, M. Y. (2015). *Perspektif kaunselor terhadap kanak-kanak bercirikan personaliti indigo berdasarkan pendekatan teori pilihan terapi realiti (IR)* [Tesis sarjana, Universiti Pendidikan Sultan Idris]. Repositori UPSI. https://ir.upsi.edu.my/detailsg.php?det=1435

Yu, Z., Guindani, M., Grieco, S. F., Chen, L., Holmes, T. C., & Xu, X. (2022). Beyond t test and ANOVA: applications of mixed-effects models for more rigorous statistical analysis in neuroscience research. *Neuron*, *110*(1), 21–35. https://doi.org/10.1016/j.neuron.2021.10.030

Yuh, T. J., & Kenayathulla, H. B. (2020). Pentaksiran bilik darjah dan prestasi murid sekolah jenis kebangsaan cina di Hulu Langat, Selangor. *JuPiDi: Jurnal Kepimpinan Pendidikan*, *7*(3), 70-90.

Yulianti, Y., Finanjani, S., Sari, D. K., & Asmawati, A. (2023). Career Guidance Helps Students Choose the Right Career Path. *Edumaspul : Jurnal Pendidikan*, *7*(2), 3470–3474. https://doi.org/10.33487/edumaspul.v7i2.6837

Yusni, M., Melati, S., Fatanah, M., Ahmad Fathy, M., & Krishamoorty, M. (2015). Kesan bimbingan kelompok terhadap konsep kendiri murid sekolah rendah. *Jurnal Penyelidikan Pendidikan, 35*, 1–14.

Yusop, Y. M., Sumari, M., Mohamed, F., Said, S., Azeez, M. I. K., & Jamil, M. R. M. (2018). The needs analysis in self-concept module development. *MOJES: Malaysian Online Journal of Educational Sciences*, *3*(1), 44-55.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Yusran, N. A., Puad, M. H. M., & Omar, M. K. (2021). Role of Career Exploration in Influencing Career Choice among Pre-University Student. *Pertanika Journal of Science and Technology*, *29*(S1). https://doi.org/10.47836/pjssh.29.s1.05

Yusriah, G., Rahmawati, W. K., & Suharmawan, W. (2025). Effectiveness of modeling techniques through symbolic models to improve career planning of students of the Al-Ikhlas Putri Organizational Boarding School Singosari. *Konseling Edukasi: Journal of Guidance and Counseling*, 9(1), 33–56. https://doi.org/10.21043/konseling.v9i1.31082

Yusron, A., Putri, D. A. S., & Andieni, V. D. (2017). Efektivitas Konseling Realita dalam Memantapkan Pilihan Karir Mahasiswa Program Studi Bimbingan dan Konseling. *Psikopedagogia: Jurnal Bimbingan dan Konseling*, 6(1), 28–35.

Zafar, M. (2019). Career guidance in career planning among Secondary school students. *Asian Journal of Education and Social Studies*, *5*(1), 1-8

Zain, M. (2017). Pengembangan Strategi Pembelajaran Dan Pemilihan Bahan Ajar. *Jurnal Inspiratif Pendidikan*, *6*(1), 172-178.

Zainal, M. A., Matore, M. E. E. M., Musa, W. N. W., & Hashim, N. H. (2020). Content Validity of Teacher Innovative Behaviour Measurement Instruments Using Content Validity Ratio (CVR) Method. *Akademika*, *90*(S3).

Zainol Ahmad (2016). *Hubungan salah laku disiplin dengan aspek psikologi dalam kalangan pelajar yang melakukan salah laku disiplin*. Fakulti Pembangunan Manusia. UPSI Tanjong Malim

Zainun, M. R. M., Wahab, M. N. A., & Aziz, A. R. A. (2023). Pembinaan, kesahan dan kebolehpercayaan modul kaunseling kelompok berdasarkan teknik surah lukman (ayat 12 hingga 19) terhadap murid sekolah menengah: *International Journal of Humanities Technology and Civilization*, 42-52.

Zakay, D., & Barak, A. (1984). Meaning and career decision-making. *Journal of Vocational Behavior, 24*(1), 1–14. https://doi.org/10.1016/0001-8791(84)90062-9

Zaterta, Z. V. (2024). Resilience of personality as a problem of modern psychological science. *Гаõimyc*, *58*, 140–144. https://doi.org/10.32782/2663-5208.2024.58.22

Zewude, G. T., Bezie, A. E., Woreta, G. T., Tareke, T. G., Oo, T. Z., Hassen, A., Tareke, M., Orsovics, Y., & Józsa, K. (2025). A Parallel Mediation Model of Career Adaptability, Career Self-Efficacy, and Future Career Choice Among University Students: The Role of Basic Psychological Needs Satisfaction and Mindfulness. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, *15*(4), 47. https://doi.org/10.3390/ejihpe15040047

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Zhang, Z., Yu, X., & Liu, X. (2022). Do I decide my career? Linking career stress, career exploration, and future work self to career planning or indecision. *Frontiers in Psychology, 13*, 997984. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.997984

Zhang, Y., Li, X., & Wang, L. (2023). Rational Individual and Managerial Decision Model: A Critical Review of Bounded Rationality. *Business Ethics and Leadership*, 8(3), 121–130. https://armgpublishing.com/wp-content/uploads/2024/10/BEL_3_2024_8.pdf

Zhou, Y., & Xu, G. (2021). Career Exploration and Decision-Making Learning Experiences (CEDLE) Scales: Validation Among Chinese Vocational College Students. *Journal of Career Development*, 089484532199800. https://doi.org/10.1177/0894845321998004

Zool Hilmi Mohamed Ashari, Norzaini Azman, & Mohamad Sattar Rasul. (2019). Factors predicting career choice among Malaysian students in skills-based training institutions. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 19(1), 19–39. https://doi.org/10.1007/s10775-018-9366-5

Zuki, R. E. A., Razali, N., Sharani, D. M., & Razali, S. N. A. (2024). Needs analysis of basic module content for problem-based learning approach. *International Journal Of Modern Education (IJMOE)*. https://doi.org/10.35631/ijmoe.620023

Zulhazmi Zahari & Muhd Khaizer Omar (2021). Pendekatan Kebolehsuaian Kerjaya dalam kalangan Pelajar Kolej Vokasional di Selangor. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, *6*(1), 52-60.

Zunker, V. (2015). *Career counseling: A holistic approach (9th ed.).* Boston, MA: Cengage Learning.

Zunker, V. G. (2022). *Career Counseling: A Holistic Approach* (10th ed.). Cengage Learning.

Zuraidah Abdul Rahman. (2010). *Pengenalan Kaunseling kelompok*. Petaling Jaya: IBS Buku Sdn Bhd

Zuraimi Md. Rozdi, Salmiah Othman, Che Nidzam Che Ahmad & Zulkifley Mohamed. (2017). Translation, Validity and Reliability of Perceived Organizational Support. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, *7*(10), 426-435.

Zytowski, D. G. (2008). Practice and research in career counseling and development 2008. *The Career Development Quarterly, 57*(2), 98–157.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

LAMPIRAN A

Pengesahan Menjalankan Kajian

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
BAHAGIAN PERANCANGAN DAN PENYELIDIKAN
DASAR PENDIDIKAN ARAS 1-4, BLOK E8
KOMPLEKS KERAJAAN PARCEL E
PUSAT PENTADBIRAN KERAJAAN
PERSEKUTUAN 62604 PUTRAJAYA

TEL : 0388846591
FAKS : 0388846579

Ruj. Kami : KPM.600-3/2/3-eras(6760)
Tarikh : 21 Februari 2020

SHUKREE BIN YUSOF NO. KP : 740101116373
LOT 1043 KG.BUKIT GEMURUH,
JALAN SEKAYU, 21700 KUALA BERANG
TERENGGANU

Tuan,

KELULUSAN UNTUK MENJALANKAN KAJIAN DI SEKOLAH, INSTITUT PENDIDIKAN GURU, JABATAN PENDIDIKAN NEGERI DAN BAHAGIAN DI BAWAH KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA

Perkara di atas adalah dirujuk.

Sukacita dimaklumkan bahawa permohonan tuan untuk menjalankan kajian seperti di bawah telah diluluskan.

" KESAN KELOMPOK BIMBINGAN TEORI PILIHAN TERAPI REALITI TERHADAP PENEROKAAN KERJAYA DAN MEMBUAT KEPUTUSAN KERJAYA SEKOLAH MENENGAH "

Kelulusan adalah berdasarkan kepada kertas cadangan penyelidikan dan instrumen kajian yang dikemukakan oleh tuan kepada bahagian ini. Walau bagaimanapun kelulusan ini bergantung kepada kebenaran Jabatan Pendidikan Negeri dan Pengetua / Guru Besar yang berkenaan.
Surat kelulusan ini sah digunakan bermula dari 19 Februari 2020 hingga 16 Julai 2020 .

5. Tuan dikehendaki menyerahkan senaskhah laporan akhir kajian dalam bentuk hardcopy bersama salinan softcopy berformat pdf dalam CD kepada Bahagian ini.Tuan juga diingatkan supaya mendapat kebenaran terlebih dahulu daripada Bahagian ini sekiranya sebahagian atau sepenuhnya dapatan kajian tersebut hendak diterbitkan di mana-mana forum, seminar atau diumumkan kepada media massa.

Sekian untuk makluman dan tindakan tuan selanjutnya. Terima kasih.

"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"
Saya yang menjalankan amanah,

Ketua Penolong Pengarah Kanan
Sektor Penyelidikan dan Penilaian Dasar
b.p. Pengarah
Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan Kementerian Pendidikan Malaysia

salinan kepada:-

JABATAN PENDIDIKAN TERENGGANU

* SURAT INI DIJANA OLEH KOMPUTER DAN TIADA TANDATANGAN DIPERLUKAN *

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
BAHAGIAN PERANCANGAN DAN
PENYELIDIKAN DASAR PENDIDIKAN
ARAS 1-4, BLOK E8
KOMPLEKS KERAJAAN PARCEL E
PUSAT PENTADBIRAN KERAJAAN PERSEKUTUAN
62604 PUTRAJAYA

TEL : 0388846591
FAKS : 0388846579

Ruj. Kami : KPM.600-3/2/3-eras(8085)
Tarikh : 10 September 2020

SHUKREE BIN YUSOF NO. KP : 740101116373
LOT 1043 KG.BUKIT GEMURUH,
JALAN SEKAYU, 21700 KUALA BERANG,
TERENGGANU

Tuan,

KELULUSAN BERSYARAT UNTUK MENJALANKAN KAJIAN :
KESAN KELOMPOK BIMBINGAN TEORI PILIHAN TERAPI REALITI TERHADAP PENEROKAAN KERJAYA DAN MEMBUAT KEPUTUSAN KERJAYA SEKOLAH MENENGAH

Perkara di atas adalah dirujuk.

Sukacita dimaklumkan bahawa permohonan tuan untuk menjalankan kajian seperti di bawah telah diluluskan dengan syarat :

" KELULUSAN INI BERGANTUNG KEPADA PERTIMBANGAN PENTADBIR SEKOLAH. "

Kelulusan adalah berdasarkan kepada kertas cadangan penyelidikan dan instrumen kajian yang dikemukakan oleh tuan kepada bahagian ini. Walau bagaimanapun kelulusan ini bergantung kepada kebenaran Jabatan Pendidikan Negeri dan Pengetua / Guru Besar yang berkenaan.

4. Surat kelulusan ini sah digunakan bermula dari 11 September 2020 hingga 10 Mac 2021

5. Tuan dikehendaki menyerahkan senaskhah laporan akhir kajian dalam bentuk hardcopy bersama salinan softcopy berformat pdf dalam CD kepada Bahagian ini.Tuan juga diingatkan supaya mendapat kebenaran terlebih dahulu daripada Bahagian ini sekiranya sebahagian atau sepenuhnya dapatan kajian tersebut hendak diterbitkan di mana-mana forum, seminar atau diumumkan kepada media massa.

Sekian untuk makluman dan tindakan tuan selanjutnya. Terima kasih.

"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"

Saya yang menjalankan amanah,

Ketua Penolong Pengarah Kanan
Sektor Penyelidikan dan Penilaian Dasar
b.p. Pengarah
Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan Kementerian Pendidikan Malaysia

salinan kepada:-
JABATAN PENDIDIKAN TERENGGANU

* SURAT INI DIJANA OLEH KOMPUTER DAN TIADA TANDATANGAN DIPERLUKAN *

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
35900 Tanjong Malim
Perak Darul Ridzuan, Malaysia
Tel : 605 450 5482, 450 5480, 450 5485, 450 5490, 450 5473, 450 5494, 450 5495
Fax : 605 459 4649
http://ips.upsi.edu.my Email : ips@upsi.edu.my

Institut Pengajian Siswazah

Rujukan Tuan :
Rujukan Kami : UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 15
Tarikh : 25 Februari 2020
1 *Rejab* 1441 H

Prof. Dr. Noor Azniza Ishak
Pusat Pengajian Psikologi Sosial, Dasar dan Kerja Sosial (SAPSP)
Kolej Sains dan Sastera
Universiti Utara Malaysia
06010 UUM Sintok Kedah

YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn.,

PELANTIKAN SEBAGAI PAKAR PENILAI UNTUK KESAHAN ALAT KAJIAN

Dengan segala hormatnya perkara di atas adalah dirujuk.

2. Adalah dimaklumkan bahawa pelajar seperti butiran di bawah merupakan pelajar Program Pengajian Siswazah bagi Doktor Falsafah (Bimbingan dan Kaunseling) di Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI):

Nama Pelajar	:	**Shukree Bin Yusof**
Matrik No.	:	**P20181001504**
Fakulti	:	**Fakulti Pembangunan Manusia**
Tajuk Kajian	:	**Kesan Kelompok Bimbingan Teori Pilihan Terapi Realiti Terhadap Penerokaan Kerjaya dan Membuat Keputusan Kerjaya Murid Sekolah Menengah**

05-45068

3. Sehubungan itu, saya ingin memohon khidmat kepakaran YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. dalam membantu penyelidikan beliau supaya ia lebih signifikan dan relevan. Bersama-sama ini disertakan dokumen berkaitan untuk tindakan dan perhatian YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. selanjutnya. Sebarang pertanyaan atau kesulitan boleh menghubungi penyelidik di talian **0139625748** atau alamat emel ke **shukreeqsk@gmail.com.**

4. Kerjasama dan kesudian pihak YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. berhubung perkara ini amatlah dihargai dan didahului dengan ucapan ribuan terima kasih.

Sekian

'UNIVERSITI NO.1 PENDIDIKAN'

Saya yang menjalankan amanah,

(PROFESOR MADYA DR. RAMLEE BIN ISMAIL)
Dekan, Institut Pengajian Siswazah
05-4505487
s.k. Fail Pelajar
Fail: UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 15

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
35900 Tanjong Malim
Perak Darul Ridzuan, Malaysia
Tel : 605 450 5482, 450 5480, 450 5485, 450 5490, 450 5473, 450 5494, 450 549
Fax : 605 459 4649
http://ips.upsi.edu.my Email : ips@upsi.edu.my

Institut Pengajian Siswazah

Rujukan Tuan :
Rujukan Kami : UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 15
Tarikh : 25 Februari 2020
1 *Rejab* 1441 H

Dr. Siti Salina binti Abdullah
Fakulti Perniagaan, Ekonomi dan Pembangunan Sosial
Universiti Malaysia Terengganu
Mengabang Telipot
21030 Kuala Nerus Terengganu

YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn.,

PELANTIKAN SEBAGAI PAKAR PENILAI UNTUK KESAHAN ALAT KAJIAN

Dengan segala hormatnya perkara di atas adalah dirujuk.

2. Adalah dimaklumkan bahawa pelajar seperti butiran di bawah merupakan pelajar Program Pengajian Siswazah bagi Doktor Falsafah (Bimbingan dan Kaunseling) di Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI):

Nama Pelajar	:	**Shukree Bin Yusof**
Matrik No.	:	**P20181001504**
Fakulti	:	**Fakulti Pembangunan Manusia**
Tajuk Kajian	:	**Kesan Kelompok Bimbingan Teori Pilihan Terapi Realiti Terhadap Penerokaan Kerjaya dan Membuat Keputusan Kerjaya Murid Sekolah Menengah**

05-45068

3. Sehubungan itu, saya ingin memohon khidmat kepakaran YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. dalam membantu penyelidikan beliau supaya ia lebih signifikan dan relevan. Bersama-sama ini disertakan dokumen berkaitan untuk tindakan dan perhatian YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. selanjutnya. Sebarang pertanyaan atau kesulitan boleh menghubungi penyelidik di talian **0139625748** atau alamat emel ke **shukreeqsk@gmail.com.**

4. Kerjasama dan kesudian pihak YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. berhubung perkara ini amatlah dihargai dan didahului dengan ucapan ribuan terima kasih.

Sekian

'UNIVERSITI NO.1 PENDIDIKAN'

Saya yang menjalankan amanah,

(PROFESOR MADYA DR. RAMLEE BIN ISMAIL)
Dekan, Institut Pengajian Siswazah
05-4505487
s.k. *Fail Pelajar*
Fail: UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 15

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
35900 Tanjong Malim
Perak Darul Ridzuan, Malaysia
Tel : 605 450 5487 (Dekan), 450 5494, 450 5480, 450 5490, 450 5473
Fax: 605 459 4649
http: //ips.upsi.edu.my Email : ips@upsi.edu.my

No. Rujukan : UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 36
Tarikh : 15 Julai 2020
23 Zulkaedah 1441 H

Dr. Mazli Sham Binti Abdullah
Ketua Penolong Setiausaha
Bahagian Psikologi dan Kaunseling
Aras 1, Blok E9, Kompleks E
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan
Kementerian Pendidikan Malaysia
62604 Putrajaya

YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn.,

PELANTIKAN SEBAGAI PAKAR PENILAI UNTUK KESAHAN DAN KEBOLEHPERCAYAAN MODUL DAN ALAT KAJIAN

Dengan segala hormatnya perkara di atas adalah dirujuk.

2. Adalah dimaklumkan bahawa pelajar seperti butiran di bawah merupakan pelajar Program Pengajian Siswazah bagi Doktor Falsafah (Bimbingan dan Kaunseling) di bawah seliaan Prof.Madya Dr. Ahmad Jazimin Jusoh, Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI):

Nama	: **Shukree Bin Yusof**
No. Matrik	: **P20181001504**
Fakulti	: **Fakulti Pembangunan Manusia**
Tajuk Kajian	: **Kesan Kelompok Bimbingan Teori Pilihan Terapi Realiti Terhadap Penerokaan Kerjaya dan Membuat Keputusan Kerjaya Murid Sekolah Menengah**

05-45068

3. Sehubungan itu, saya ingin memohon khidmat kepakaran YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. dalam membantu penyelidikan beliau supaya ia lebih signifikan dan relevan. Bersama-sama ini disertakan dokumen berkaitan untuk tindakan dan perhatian YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. *selanjutnya. Sebarang pertanyaan atau kesulitan boleh menghubungi penyelidik di talian* **0139625748** atau alamat emel ke **shukreeqsk@gmail.com.**

Kerjasama dan kesudian pihak YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. berhubung perkara ini amatlah dihargai dan didahului dengan ucapan ribuan terima kasih.

Sekian.

'UNIVERSITI NO.1 PENDIDIKAN'

Saya yang menjalankan tugas,

(PROFESOR MADYA DR. RAMLEE BIN ISMAIL)
Dekan, Institut Pengajian Siswazah
05-4505487

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
35900 Tanjong Malim
Perak Darul Ridzuan, Malaysia
Tel : 605 450 5482, 450 5480, 450 5485, 450 5490, 450 5473, 450 5494, 450 5495
Fax : 605 459 4649
http://ips.upsi.edu.my Email : ips@upsi.edu.my

Institut Pengajian Siswazah

Rujukan Tuan :
Rujukan Kami : UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 15
Tarikh : 25 Februari 2020
1 *Rejab* 1441 H

Dr. Norsayyidatina binti Che Rozubi
Fakulti Pembangunan Manusia
Universiti Pendidikan Sultan Idris
35900 Tanjung Malim Perak

YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn.,

PELANTIKAN SEBAGAI PAKAR PENILAI UNTUK KESAHAN DAN KEBOLEHPERCAYAAN MODUL

Dengan segala hormatnya perkara di atas adalah dirujuk.

2. Adalah dimaklumkan bahawa pelajar seperti butiran di bawah merupakan pelajar Program Pengajian Siswazah bagi Doktor Falsafah (Bimbingan dan Kaunseling) di Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI):

Nama Pelajar	:	**Shukree Bin Yusof**
Matrik No.	:	**P20181001504**
Fakulti	:	***Fakulti Pembangunan Manusia***
Tajuk Kajian	:	**Kesan Kelompok Bimbingan Teori Pilihan Terapi Realiti Terhadap Penerokaan Kerjaya dan Membuat Keputusan Kerjaya Murid Sekolah Menengah**

05-45068

3. Sehubungan itu, saya ingin memohon khidmat kepakaran YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. dalam membantu penyelidikan beliau supaya ia lebih signifikan dan relevan. Bersama-sama ini disertakan dokumen berkaitan untuk tindakan dan perhatian YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. selanjutnya. Sebarang pertanyaan atau kesulitan boleh menghubungi penyelidik di talian **0139625748** atau alamat emel ke **shukreeqsk@gmail.com.**

4. Kerjasama dan kesudian pihak YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. berhubung perkara ini amatlah dihargai dan didahului dengan ucapan ribuan terima kasih.

Sekian

'UNIVERSITI NO.1 PENDIDIKAN'

Saya yang menjalankan amanah,

(PROFESOR MADYA DR. RAMLEE BIN ISMAIL)
Dekan, Institut Pengajian Siswazah
05-4505487
s.k. Fail Pelajar
Fail: UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 15

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
35900 Tanjong Malim
Perak Darul Ridzuan, Malaysia
Tel : 605 450 5482, 450 5480, 450 5485, 450 5490, 450 5473, 450 5494, 450 5495
Fax : 605 459 4649
http://ips.upsi.edu.my Email : ips@upsi.edu.my

Institut Pengajian Siswazah

Rujukan Tuan :
Rujukan Kami :
Tarikh : UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 15
25 Februari 2020
1 *Rejab* 1441 H

Dr. Hjh. Nur Liyana binti Mohd Ibrahim
Kaunselor Pendidikan Daerah
Pejabat Pendidikan Daerah Hulu Selangor
Jalan Rasathurai
44000 Kuala Kubu Bharu Selangor

YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn.,

PELANTIKAN SEBAGAI PAKAR PENILAI UNTUK KESAHAN DAN KEBOLEHPERCAYAAN MODUL

Dengan segala hormatnya perkara di atas adalah dirujuk.

2. Adalah dimaklumkan bahawa pelajar seperti butiran di bawah merupakan pelajar Program Pengajian Siswazah bagi Doktor Falsafah (Bimbingan dan Kaunseling) di Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI):

Nama Pelajar	:	**Shukree Bin Yusof**
Matrik No.	:	**P20181001504**
Fakulti	:	**Fakulti Pembangunan Manusia**
Tajuk Kajian	:	**Kesan Kelompok Bimbingan Teori Pilihan Terapi Realiti Terhadap Penerokaan Kerjaya dan Membuat Keputusan Kerjaya Murid Sekolah Menengah**

05-45068

3. Sehubungan itu, saya ingin memohon khidmat kepakaran YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. dalam membantu penyelidikan beliau supaya ia lebih signifikan dan relevan. Bersama-sama ini disertakan dokumen berkaitan untuk tindakan dan perhatian YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. selanjutnya. Sebarang pertanyaan atau kesulitan boleh menghubungi penyelidik di talian **0139625748** atau alamat emel ke **shukreeqsk@gmail.com.**

4. Kerjasama dan kesudian pihak YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. berhubung perkara ini amatlah dihargai dan didahului dengan ucapan ribuan terima kasih.

Sekian

'UNIVERSITI NO.1 PENDIDIKAN'

Saya yang menjalankan amanah,

(PROFESOR MADYA DR. RAMLEE BIN ISMAIL)
Dekan, Institut Pengajian Siswazah
05-4505487
s.k. Fail Pelajar
Fail: UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 15

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
35900 Tanjong Malim
Perak Darul Ridzuan, Malaysia
Tel : 605 450 5482, 450 5480, 450 5485, 450 5490, 450 5473, 450 5494, 450 5495
Fax : 605 459 4649
http://ips.upsi.edu.my Email : ips@upsi.edu.my

Institut Pengajian Siswazah

Rujukan Tuan :
Rujukan Kami : UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 15
Tarikh : 25 Februari 2020
1 *Rejab* 1441 H

Profesor Dr. Mohammad Aziz Shah bin Mohamed Arip
Fakulti Pembangunan Manusia
Universiti Pendidikan Sultan Idris
35900 Tanjung Malim Perak

YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn.,

PELANTIKAN SEBAGAI PAKAR PENILAI UNTUK KESAHAN DAN KEBOLEHPERCAYAAN MODUL

Dengan segala hormatnya perkara di atas adalah dirujuk.

2. Adalah dimaklumkan bahawa pelajar seperti butiran di bawah merupakan pelajar Program Pengajian Siswazah bagi Doktor Falsafah (Bimbingan dan Kaunseling) di Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI):

Nama Pelajar	:	**Shukree Bin Yusof**
Matrik No.	:	**P20181001504**
Fakulti	:	**Fakulti Pembangunan Manusia**
Tajuk Kajian	:	**Kesan Kelompok Bimbingan Teori Pilihan Terapi Realiti Terhadap Penerokaan Kerjaya dan Membuat Keputusan Kerjaya Murid Sekolah Menengah**

05-45068

3. Sehubungan itu, saya ingin memohon khidmat kepakaran YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. *dalam membantu penyelidikan* beliau supaya ia lebih signifikan dan relevan. Bersama-sama ini disertakan dokumen berkaitan untuk tindakan dan perhatian YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. selanjutnya. Sebarang pertanyaan atau kesulitan boleh menghubungi penyelidik di talian **0139625748** atau alamat emel ke **shukreeqsk@gmail.com.**

4. Kerjasama dan kesudian pihak YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. berhubung perkara ini amatlah dihargai dan didahului dengan ucapan ribuan terima kasih.

Sekian

'UNIVERSITI NO.1 PENDIDIKAN'

Saya yang menjalankan amanah,

(PROFESOR MADYA DR. RAMLEE BIN ISMAIL)
Dekan, Institut Pengajian Siswazah
05-4505487
s.k. Fail Pelajar
Fail: UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 15

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
35900 Tanjong Malim
Perak Darul Ridzuan, Malaysia
Tel : 605 450 5482, 450 5480, 450 5485, 450 5490, 450 5473, 450 5494, 450 5495
Fax : 605 459 4649
http://ips.upsi.edu.my Email : ips@upsi.edu.my

Institut Pengajian Siswazah

Rujukan Tuan :
Rujukan Kami : UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 15
Tarikh : 25 Februari 2020
1 *Rejab* 1441 H

Dr. Norzalina binti Hj Noor
Pusat Bahasa dan Pengajian Umum
Universiti Pendidikan Sultan Idris
35900 Tanjung Malim Perak

YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn.,

PELANTIKAN SEBAGAI PAKAR PENILAI BAHASA ALAT KAJIAN

Dengan segala hormatnya perkara di atas adalah dirujuk.

2. Adalah dimaklumkan bahawa pelajar seperti butiran di bawah merupakan pelajar Program Pengajian Siswazah bagi Doktor Falsafah (Bimbingan dan Kaunseling) di Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI):

Nama Pelajar	:	**Shukree Bin Yusof**
Matrik No.	:	**P20181001504**
Fakulti	:	***Fakulti Pembangunan Manusia***
Tajuk Kajian	:	**Kesan Kelompok Bimbingan Teori Pilihan Terapi Realiti Terhadap Penerokaan Kerjaya dan Membuat Keputusan Kerjaya Murid Sekolah Menengah**

05-45068

3. Sehubungan itu, saya ingin memohon khidmat kepakaran YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. dalam membantu penyelidikan beliau supaya ia lebih signifikan dan relevan. Bersama-sama ini disertakan dokumen berkaitan untuk tindakan dan perhatian YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. selanjutnya. Sebarang pertanyaan atau kesulitan boleh menghubungi penyelidik di talian **0139625748** atau alamat emel ke **shukreeqsk@gmail.com.**

4. Kerjasama dan kesudian pihak YBhg.Prof./Prof.Madya/Dr./Tn./Pn. berhubung perkara ini amatlah dihargai dan didahului dengan ucapan ribuan terima kasih.

Sekian

'UNIVERSITI NO.1 PENDIDIKAN'

Saya yang menjalankan amanah,

(PROFESOR MADYA DR. RAMLEE BIN ISMAIL)
Dekan, Institut Pengajian Siswazah
05-4505487
s.k. Fail Pelajar
Fail: UPSI/IPS-3/475.5 Jilid 15

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

CDDQ34-icc-per.doc

Itamar Gati, Ph.D.
School of Education, Hebrew University, Jerusalem, ISRAEL

e-mail: itamar.gati@huji.ac.il Fax: (+972)-2-5882084

If you agree to the following conditions, please sign the attached statement, indicate the number of copies you desire to reproduce for your goal, and send it to me by e-mail or fax it to the number above. When I receive the signed copy I will send you a copy of the CDDQ along with your copy of the signed permission slip that will allow you to reproduce the instrument. Please limit requests to no more than 1000 at a time. If you need more, please let me know. Permission expires one year after it is granted.

Note: The instrument must be reproduced in its entirety. Permission to reproduce separate items is not granted.

1. I agree to reproduce the instrument in its entirety with no changes in content of format.
2. I agree to include the copyright statement shown on the instrument. Please add that it has been reproduced with the permission of the authors.
3. ~~I will share the data with Gati and Osipow and provide specific data for secondary analysis with the understanding that appropriate credit will be cited.~~
4. This permission to reproduce is limited to this occasion; permission expires in one year from the date of the permission letter; permission is limited to 1000 copies; future reproduction requests must be specifically and separately requested.
5. Foreign translations must be back translated into English and approved by Osipow or Gati.

I agree to the above conditions:

Name Shukree Yusof Date: 31-July- 2019 e-mail: shukreeqsk@gmail.com

Signature _____ Fax: - Tel: +60139625748

Address 9-3-B, Taman Bahtera, 35900 Tanjong Malim, Perak, Malaysia

---

Sincerely,

Itamar Gati 4/8/2019

Itamar Gati, Ph.D.

Permission is not granted without the signature of Itamar Gati in this space.

te\cddq-per-icc.doc

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

CDDQ34-icc-per.doc

Itamar Gati, Ph.D.
School of Education, Hebrew University, Jerusalem, ISRAEL

e-mail: itamar.gati@huji.ac.il Fax: (+972)-2-5882084

If you agree to the following conditions, please sign the attached statement, indicate the number of copies you desire to reproduce for your goal, and send it to me by e-mail or fax it to the number above. When I receive the signed copy I will send you a copy of the CDDQ along with your copy of the signed permission slip that will allow you to reproduce the instrument. Please limit requests to no more than 1000 at a time. If you need more, please let me know. Permission expires one year after it is granted.

Note: The instrument must be reproduced in its entirety. Permission to reproduce separate items is not granted.

1. I agree to reproduce the instrument in its entirety with no changes in content of format.
2. I agree to include the copyright statement shown on the instrument. Please add that it has been reproduced with the permission of the authors.
3. I will share the data with Gati and Osipow and provide specific data for secondary analysis with the understanding that appropriate credit will be cited.
4. This permission to reproduce is limited to this occasion; permission expires in one year from the date of the permission letter; permission is limited to 1000 copies; future reproduction requests must be specifically and separately requested.
5. Foreign translations must be back translated into English and approved by Osipow or Gati.

I agree to the above conditions:

Name Yousef Ahmed Date: 27/07/19 e-mail: Yousefmbahmed@gmail.com

Signature [signature] Fax: N/A Tel: +6017 278 5561

Address 1-13-09, Pangsapuri Sri Atria, Jalan Nova U5/71A, Subang Bestari, 40150 Shah Alam, Selangor, Malaysia

---

Sincerely,

Itamar Gati 4/8/2019

Itamar Gati, Ph.D.

Permission is not granted without the signature of Itamar Gati in this space.

te\cddq-per-icc.doc

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

LAMPIRAN B

Modul Kelompok Bimbingan Teori Pilihan Terapi Realiti (MKBTPTR)

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

MODUL KELOMPOK BIMBINGAN TPTR

SESI 1 : PENGENALAN DAN MEMBINA HUBUNGAN

Aktiviti 1

Nama Aktiviti : Angin Sepoi-Sepoi
Tempoh Masa : 10 Minit
Bahan/Peralatan : Tiada
Kaedah Penyampaian : Perkongsian Kelompok

Objektif :
Di akhir aktiviti ini ahli kelompok akan dapat:
1. Memulakan '*body contact'* dengan rakan baru bagi memecah 'kebekuan'
2. Mewujudkan suasana selesa dalam kalangan ahli
3. Cekap menerima arahan dan melakukan perubahan

Langkah-langkah :
1. Ahli berdiri dan membentuk barisan, asingkan antara ahli lelaki dengan ahli perempuan (jika kelompok besar boleh dibuat beberapa baris dalam bilangan 8 – 10 ahli)
2. Fasilitator membuat tunjuk cara untuk 3 pergerakan :

a. Angin sepoi- sepoi	:	Mengusap-usap belakang kawan dengan tapak tangan
b. Hujan rintik-rintik	:	Memukul-mukul belakang kawan dengan hujung jari
c. Hujan lebat	:	Memukul-mukul manja belakang kawan dengan tangan yang digenggam

3. Lakukan beberapa kali dengan arahan yang cepat atau berselang-seli pergerakan
4. Seterusnya meminta ahli berpusing arah ke belakang dan ulang arahan.

Rumusan Aktiviti :

1. Perlunya memecahkan kebekuan sebelum aktivti dijalankan supaya setiap ahli selesa
2. *'Body Contact'* adalah salah salah satu komunikasi non-verbal yang baik tetapi jangan melampau
3. Saling bertegur sapa dan beramah mesra sangat penting dalam kumpulan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SESI 1 : PENGENALAN DAN MEMBINA HUBUNGAN

Aktiviti 2

Nama Aktiviti : Salam Perkenalan
Masa : 20 Minit
Bahan : Tiada
Kaedah Penyampaian : Perkongsian Kelompok

Objektif:
Di akhir aktiviti ini ahli kelompok akan dapat:
1. Mengenali secara ringkas ahli dalam kumpulan
2. Mula belajar menerima ahli baru yang baru dikenali
3. Mengurangkan rasa terasing seterusnya membentuk ahli kelompok yang saling berkerjasama

Langkah-langkah :
1. Fasilitator memulakan aktiviti dengan menerangkan langkah-langkah aktiviti berjalan
2. Peserta pertama bangun dan bergerak ke arah ahli kedua dan bersalaman sambil menyebut kata-kata ucapan (hanya untuk sama jantina sahaja, jika berlainan jantina cukuplah sekadar menyebut kata-kata ucapan seperti assalamualaikum/selamat pagi/*hai/hello/nice to meet you* dan sebagainya)
3. Setiap peserta dikehendaki menyebut nama penuh, nama panggilan dan memperkenalkan diri secara ringkas
4. Selesai berkenalan dengan perserta kedua, peserta pertama bergerak kepada peserta ketiga untuk mengulang langkah kedua dan ketiga tadi.
5. Selesai berkenalan dengan peserta ketiga, peserta pertama terus bergerak kepada peserta keempat dan dalam masa yang sama peserta kedua bangun kepada peserta ketiga untuk mengulang langkah 2 dan 3.
6. Aktiviti diteruskan dengan semua peserta telah berkenalan secara ringkas.

Rumusan Aktiviti:
1. Setiap manusia perlu mempunyai berani untuk menghadapi situasi yang baru
2. Semaikan perasaan gembira dan ikhlas apabila berjumpa dengan rakan yang baru
3. Pentingnya melatih diri untuk berkomunuikasi dengan baik

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SESI 1 :PENGENALAN DAN MEMBINA HUBUNGAN

Aktiviti 3

Nama Aktiviti : Oh! Rupanya Kita Sama
Masa : 30 Minit
Bahan : Lampiran A3S1
Kaedah Penyampaian : Aktiviti kelompok dan soal jawab

Objektif :

Di akhir aktiviti ini ahli kelompok akan dapat:
1. Memupuk kemesraan awal antara ahli kumpulan
2. Mengenali lebih mendalam ahli dalam kelompok
3. Mengikis perasaan malu dan segan dalam kumpulan
4. Menyedari persamaan antara ahli bagi mewujudkan kejelekitan antara mereka

Langkah-langkah :

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1. Setiap peserta diedarkan borang lampiran 1 dan semua peserta dikehendaki melengkapkan maklumat di dalam borang tersebut.
2. Dalam masa 5 minit setiap ahli diminta untuk mencari persamaan dalam kalangan ahli kelompok yang lain
3. Ahli hanya boleh menggunakan ayat penyata untuk bertanya contohnya : saya suka warna biru
4. Ahli diminta bertanya secara individu dan bersopan. Tidak dibenarkan sama sekali menjerit atau melaung
5. Bagi setiap perkara, ahli diminta merekodkan nama ahli yang mempunyai persamaan.

Rumusan Aktiviti :

1. Menguji kepantasan ahli dalam melaksanakan tugasan
2. Perlu ada kejujuran dan menepati masa semasa melakukan aktiviti
3. Setiap orang akan rasa lebih senang apabila ada rakan baru yang mempunyai sifat yang sama dengannya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lampiran A3S1
Oh! Rupanya Kita Sama

Warna Kegemaran:	Hobi :
Saiz Kasut :	Kedudukan Keluarga:
Idola :	Bulan Kelahiran:
Binatang Kesukaan :	Rancangan TV yang Paling Diminati:

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SESI 1 : PENGENALAN DAN MEMBINA HUBUNGAN

Aktiviti 4

Nama Aktiviti : Fokus Diri
Masa : 30 Minit
Bahan : Tiada
Kaedah Penyampaian : Penerangan dan soal jawab

Objektif:

Di akhir aktiviti ini ahli kelompok akan dapat:
1. Faham tujuan/fokus bimbingan kelompok yang dijalankan
2. Ahli kelompok mengenali dan tahu tentang tujuan TPTR, tingkah laku penerokaan dan PIC dalam membantu membuat keputusan kerjaya.
3. Ahli dapat menyediakan diri untuk mencapai matlamat membuat keputusan kerjaya
4. Ahli sedar mereka bertanggungjawab untuk memberi komitmen yang sepenuhnya untuk mengikuti sesi kelompok sehingga akhir

Langkah-langkah :

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1. Fasilitator menerangkan kepada ahli mengenai TPTR, tingkah laku penerokaan dan PIC serta bagaimana ianya membantu mereka membuat keputusan kerjaya.
   P = Mencari alternatif
   I = Mendalami alternatif
   C = Pilih alternatif
2. Fasilitator dan ahli membuat komitmen untuk mengikuti semua aktiviti dan sesi yang disediakan untuk mencapai matlamat ahli kelompok
3. Ahli kelompok diberi kerja rumah Analisis konseptual TPTR-TLteroka-PIC

Rumusan Aktiviti :

1. Memahami maksud TPTR, tingkahlaku penerokaan dan PIC
2. Ahli berusaha membantu sesama ahli dalam memahami konseptul TPTR, tingkahlaku penerokaan dan PIC

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SESI 2 : MELIHAT DUNIA SEBENAR *(REAL WORLD)*

Aktiviti 1

Nama Aktiviti : Inilah Aku
Masa : 45 minit
Bahan : Kertas A4 dan alatulis
Kaedah Penyampaian : Melakar dan perbincangan

Objektif:

Di akhir aktiviti ini ahli kelompok akan dapat :
1. Mengenali identiti diri
2. Menilai kemampuan dan kebolehan diri

Langkah-langkah :

1. Bahagikan kertas A4 kepada 4 bahagian. Tulis dengan jelas nama anda di tengah-tengah kertas dan isi maklumat. Lihat lampiran A1S2
2. Wujudkan persoalan dalam diri untuk membantu mengisi kotak yang disediakan mengikut kehendak contoh di atas
3. Setiap ahli berkongsi hasil dapatan dengan membentangkan hasil yang mereka buat.

Rumusan Aktiviti :

1. Siapa pun diri anda, inilah anda sama ada anda suka atau pun tidak
2. Berani membuat perubahan yang positif untuk kemajuan diri
3. Berani mengaku kelemahan diri untuk kesejahteraan masa depan

Menerapkan perkaitan TPTR dengan aktiviti :

Menerapkan strategi dalam Terapi Realiti di peringkat W-meneroka kehendak, keperluan dan persepsi (*wants, needs dan perception*) terhadap kehidupannya. Ahli kelompok berkongsi mengenai persepsi mereka terhadap dunia sebenar (*real world*) masing-masing. Ahli kelompok memberi maklum balas tentang peristiwa atau perasaan yang dialami oleh mereka.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lampiran A1S2
Inilah Aku

Perkara yang disukai	Mata pelajaran yang dikuasai
Bentuk kerjaya yang diminati	Pandangan terhadap diri sendiri

HUSIN

- Setiap perkara mestilah sekurang-kurangnya 3 ciri

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SESI 2 : MELIHAT DUNIA SEBENAR *(REAL WORLD)*

Aktiviti 2

Nama Aktiviti : Macam-macam Ada
Masa : 45 Minit
Bahan : Kertas mahjung/manila kad, pen marker
Kaedah Penyampaian : Aktiviti kelompok dan perbincangan

Objektif :

Di akhir aktiviti ini ahli kelompok akan dapat:
1. Menguji pengetahuan sedia ada ahli tentang kepelbagaian kerjaya diketahuinya
2. Menambah pengetahuan tentang kerjaya
3. Mengenali dunia kerjaya yang ada

Langkah-langkah :

1. Setiap ahli perlu menulis seberapa banyak kerjaya yang dia tahu di atas sekeping kertas A4 dalam masa 5 minit
2. Lantik seorang pencatat untuk menulis kerjaya yang disebut di atas kertas mahjung/manila kad.
3. Seorang ahli membentangkan hasil yang dia catat manakala ahli lain tandakan √ pada kerjaya yang sama dengannya.
4. Ahli kedua dan seterusnya hanya akan menyebut kerjaya yang tidak sama dengan ahli sebelumnya sahaja sehinggalah semua orang telah membentangkannya
5. Di atas kertas baru bahagikan kertas kepada 2 bahagian seperti Lampiran A2S2.
6. Setiap ahli pilih sekurangnya 10 kerjaya yang paling diminatinya dari kertas mahjung/manila kad tadi berdasarkan minat dan pengetahuan sedia ada dan tulis di atas kertas baru
7. Bentangkan hasil dapatan yang diperolehi
8. Simpan kertas mahjung/manila kad yang dicatat kerjaya untuk digunakan dalam aktiviti 3

Rumusan Aktiviti :

1. Pemilihan kerjaya mungkin berbeza antara satu sama lain kerana setiap orang mempunyai minat dan impian yang berbeza
2. Persekitaran ahli mungkin mempengaruhi ahli dalam pemilihan kerjaya
3. Banyak lagi kerjaya yang boleh diteroka oleh ahli kelompok selain daripada yang dicatat.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Menerapkan perkaitan TPTR dengan aktiviti :

Perkongsian dalam kelompok tentang keseluruhan dunia kualiti / kehendak dalaman (*quality world*). Ahli kelompok berkongsi mengenai keseluruhan dunia kualiti / kehendak dalaman (*quality world*) masing-masing. Pengendali mengenal pasti keperluan ahli kelompok yang tidak dipenuhi oleh sama ada keinginan untuk terus hidup (*survival*), kasih sayang dan rasa dihargai (*love and belonging*), kuasa (*power*), kebebasan (*freedom*) dan keseronokan (*fun*).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lampiran A2S2
Macam-macam Ada

Kerjaya Yang Diminati	**Saya Suka Kerana....**

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SESI 3 : MEMAHAMI KESELURUHAN DUNIA KUALITI/ KEHENDAK DALAMAN *(QUALITY WORLD)* DAN KEPERLUAN ASAS *(BASIC NEEDS)*

Aktiviti 1

Nama Aktiviti : Jika Aku Jadi.....
Masa : 90 minit
Bahan : Lampiran A1S3 dan alatulis
Kaedah Penyampaian : Perbincangan dalam kelompok

Objektif :

Di akhir aktiviti ahli kelompok akan dapat:
3. Mengenali faktor yang mempengaruhinya dalam pemilihan kerjaya
4. Memahami dan mengenalpasti kehendak sendiri
5. Mengetahui sistem kepercayaan yang mempengaruhi tingkah lakunya

Langkah-langkah :

1. Setiap ahli diedarkan lampiran 3 sebanyak 5 helai untuk 5 kerjaya pilihan mereka untuk diisi
2. Fasilitator menerangkan kepada ahli kelompok secara ringkas tentang apa dia *quality world* termasuklah keinginan ahli, jangkaan keluarga, rakan ahli, persekitaran ahli dan kepercayaan ahli
3. Dalam tempoh 5 minit setiap ahli kumpulan diberi masa untuk memenuhi tugasan dalam lampiran A1S3.
4. Setiap ahli bentangkan hasil kerja mereka dan perbincangan serta soal jawab perlu diadakan
5. Kaunselor perlu banyak meneroka ahli dengan soalan-soalan seperti berikut untuk melihat *quality world* ahli:
   a. Anda perlu memilih beberapa kerjaya daripada banyak kerjaya yang anda minat. Dalam pemilihan tersebut apakah sebenarnya yang anda mahu. Cuba ceritakan kepada ahli kelompok bagaimana situasi anda apabila anda memilih kerjaya tersebut.
   b. Apa yang boleh anda beritahu keadaan diri anda masa itu ?
   c. Apa yang anda inginkan berlaku pada diri anda pada masa akan datang bila anda membuat pilihan ?
   d. Apakah perkara yang masih lagi belum anda capai sekarang ?

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rumusan Aktiviti :

1. Dalam membuat keputusan, pelbagai faktor boleh mempengaruhi keputusan tersebut.
2. Teliti dan fahami sebelum mengambil keputusan.
3. Rujuk orang yang boleh dipercayai jika kita sukar membuat pilihan.

Menerapkan perkaitan TPTR dengan aktiviti :

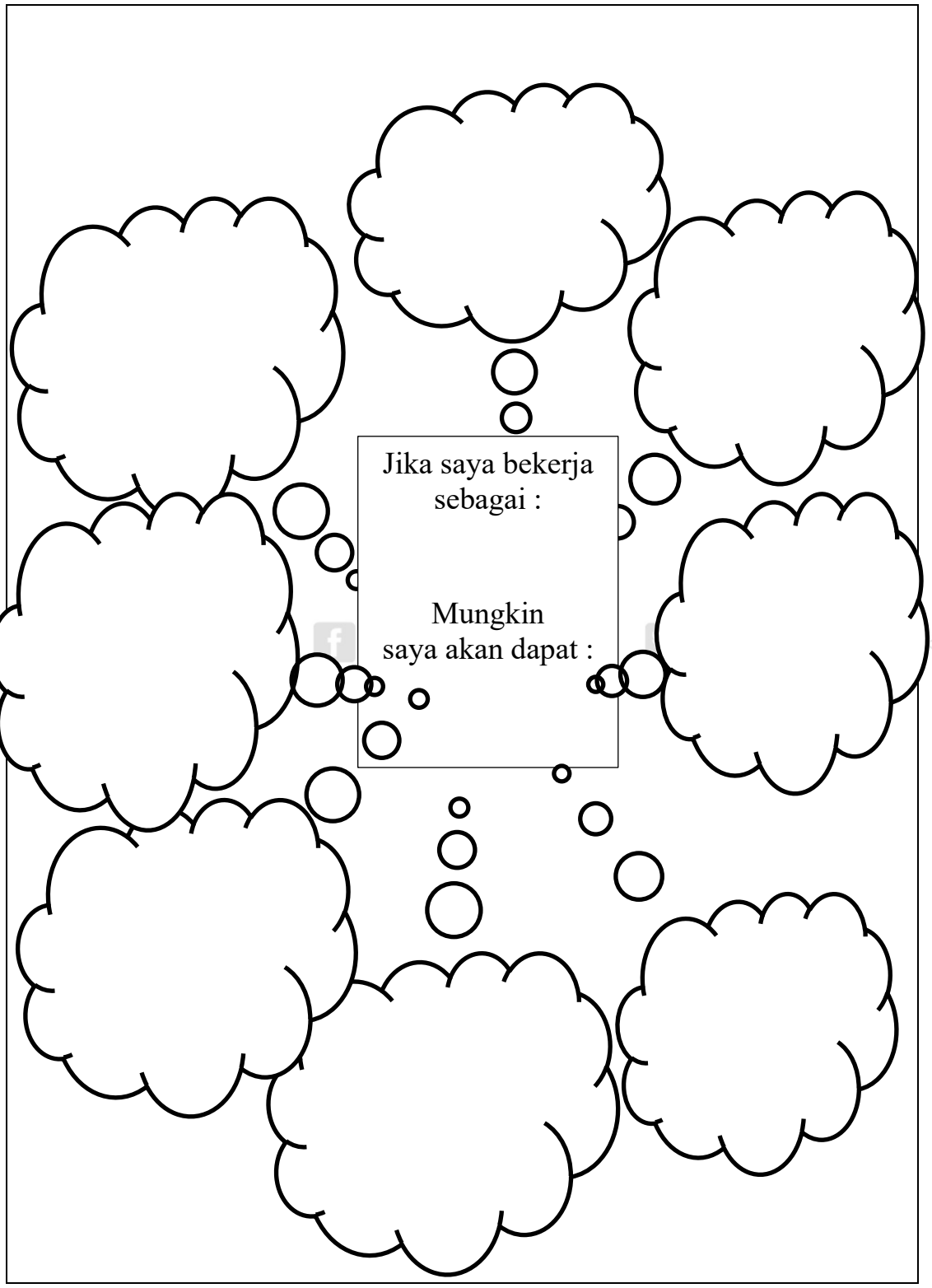
Perkongsian dalam kelompok tentang keseluruhan dunia kualiti / kehendak dalaman (*quality world*). Ahli kelompok berkongsi mengenai keseluruhan dunia kualiti / kehendak dalaman (*quality world*) masing-masing. Pengendali mengenal pasti keperluan ahli kelompok yang tidak dipenuhi oleh sama ada keinginan untuk terus hidup (*survival*), kasih sayang dan rasa dihargai (*love and belonging*), kuasa (*power*), kebebasan (*freedom*) dan keseronokan (*fun*).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lampiran A1S3
Jika Aku Jadi.....

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SESI 4 : KONFLIK KEPERLUAN ASAS *(BASIC NEEDS)* DENGAN DUNIA SEBENAR *(REAL WORLD)*

Aktiviti 1

Nama Aktiviti : Bukalah Hati Mu
Masa : 90 minit
Bahan dan alatulis : Lampiran A1S4(a), Lampiran A1S4(b), pensil warna/*magic colour*/pen berwarna
Kaedah Penyampaian : Aktiviti individu, penerangan dan perbincangan kelompok

Objektif:

Di akhir aktiviti ahli kelompok akan dapat:
1. Tahu lebih jelas tentang keperluan asas yang dialami oleh ahli dan mengenalpasti kerpeluan asas yang belum dipenuhi
2. Tahu dengan jelas tentang keperluan dunia sebenar dalam pemilihan kerjaya
3. Menggalakkan ahli merancang bagaimana strategi untuk memenuhi keperluan asas mereka selari dengan kehendak dunia sebenar

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Langkah-langkah :

1. Semua ahli diedarkan kertas Lampiran A1S4(a) (Helaian Ahli Kelompok) dan Lampiran A1S4(b). Semua pelajar dikehendaki merujuk Lampiran A1S4(a) bagi mengisi jawapan A1S4(b). Lampiran A1S4(a) ialah antara keperluan asas (*Basic needs*) yang mungkin menjadi sebab ahli memilih kerjaya tersebut. Ingatkan kepada ahli bahawa tidak semestinya semua keperluan asas yang ada itu wajib ada pada setiap kerjaya pilihan mereka tetapi pilihan keperluan asas adalah berdasarkan keperluan ahli sendiri.
2. Pilih antara keperluan asas yang menjadi sebab ahli memilih kerjaya mereka dan tulis di dalam kotak yang disediakan. Ahli boleh menambah keperluan lain sekiranya ada sebab lain mereka pilih kerjaya tersebut.
3. Ahli kelompok diberi masa selama 5 minit untuk menyelesaikan tugasan.
4. Selesai tugasan yang diberi fasilitator mengarahkan ahli kelompok untuk mewarna/bulatkan keperluan asas yang ditulis tadi mengikut lima kategori keperluan asas iaitu keinginan/kelangsungan untuk terus hidup (*survival*) warna oren, kasih sayang dan rasa dihargai (*love and belonging*) warna hijau, kuasa (*power*) warna merah , kebebasan (*freedom*) warna biru dan keseronokan (*fun*) warna kuning dengan bantuan fasilitator.
5. Selesai langkah ke 4, fasilitator akan menyerahkan Lampiran A1S4(b) kepada semua ahli.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

6. Semua ahli dikehendaki mengira berapa jumlah warna mengikut lima warna yang berbeza dan catatkan pada Lampiran A1S4(b).
7. Ahli membentangkan hasil kerja mereka dan diminta merumuskan keperluan asas utama yang mereka ingin penuhi dalam pemilihan kerjaya.
8. Fasilitator membuat rumusan berdasarkan kepada contoh situasi biasa berlaku dalam pemilihan kerjaya. Contohnya, Asmah terpaksa memilih kerjaya sebagai jururawat walaupun minatnya ingin menjadi guru kerana pencapaian akademiknya yang kurang cemerlang (*power)*.
9. Fasilitator mengingatkan tentang pertemuan kelima semua ahli mesti membawa hasil kerja mereka kerana tugasan pertemuan kelima adalah kesinambungan dari aktiviti keempat.
10. Ahli juga diminta membuat rujukan (kerja rumah) sama ada melalui perbincangan ataupun melalui pencarian melalui internet tentang keperluan akademik untuk kerjaya-kerjaya pilihan, peluang memohon kerja serta kebolehpasaran kerja.

Rumusan Aktiviti

1. Peka terhadap sekeliling dalam membuat keputusan.
2. Sesuatu keputusan yang diambil mempunyai sebab-sebab tertentu dan keputusan yang dibuat perlu mengambil kira keperluan sendiri dan keadaan semasa
3. Membuat keputusan yang tepat memerlukan kemahiran.
4. Ada masanya kita memerlukan rujukan orang yang kita percaya untuk membantu membuat pilihan.
5. Sabar dalam apa jua cabaran dalam kehidupan.

Menerapkan perkaitan TPTR dengan aktiviti :

Ahli kelompok membuat penerokaan tentang keperluan asas (*basic needs*) dan dunia sebenar (*real world*) mereka bagi mengenal pasti konflik dan keperluan asas (basic needs) dan dunia sebenar (*real world*) mereka. Menggalakkan ahli kelompok melihat bagaimana hendak memenuhi keperluan mereka dalam dunia sebenar (*real world*).

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lampiran A1S4(a)
Keperluan Asas (Helaian Fasilitator)

Nilai/ keperluan persahabatan	Mudah bekerjasama	Rasa diri disayangi	Rasa dipunyai/ dihargai	Rasa diri diperlukan
Love and belonging				
Rasa bebas	Tidak dikongkong	Boleh buat pilihan sendiri	Selesa	Seronok
Freedom				
Rasa diiktiraf	Rasa berjaya	Lebih berkuasa	Pencapaian tinggi	Rasa mahir
Power				
Memenuhi keperluan hidup	Membantu keluarga	Kepentingan kesihatan	Meneruskan kehidupan	Mencari rezeki
Survival				
Enjoy/gembira	Kepuasan diri	Peluang diri	Menyeronokkan	Memenuhi minat
Fun				

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lampiran A1S4(a)
Keperluan Asas (Helaian Ahli Kelompok)

Nilai/ keperluan persahabatan	Mudah bekerjasama	Rasa diri disayangi	Rasa dipunyai/ dihargai	Rasa diri diperlukan
Rasa bebas	Tidak dikongkong	Boleh buat pilihan sendiri	Selesa	Seronok
Rasa diiktiraf	Rasa berjaya	Lebih berkuasa	Pencapaian tinggi	Rasa mahir
Memenuhi keperluan hidup	Membantu keluarga	Kepentingan kesihatan	Meneruskan kehidupan	Mencari rezeki
Enjoy/gembira	Kepuasan diri	Peluang diri	Menyeronokkan	Memenuhi minat

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lampiran A1S4(b):
Ini Yang Ku Inginkan

Sila kira pada Lampiran A1S4(a) dan tuliskan jumlah bilangan keperluan asas mengikut warna yang dibulatkan.

1. Kasih sayang dan rasa dihargai (Hijau) : .....

2. Kuasa (Merah) : .....

3. Keinginan/kelangsungan untuk hidup (Oren) : .....

4. Kebebasan (Biru) : .....

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5. Keseronokan (Kuning) : .....

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SESI 5 : BERSEDIA MELAKUKAN DAN MENUNJUK ARAH *(DOING AND DIRECTION)*

Aktiviti 1
Nama Aktiviti : Kenali Kerjaya Pilihanku
Masa : 90 minit
Bahan : Lampiran A1S5 dan alatulis
Kaedah Penyampaian : Aktiviti individu, penerangan dan perbincangan kelompok

Objektif:

Di akhir aktiviti ahli kelompok akan dapat:
1. Tahu tentang keperluan dan ciri-ciri yang diperlukan untuk memenuhi kerjaya yang diimpikan.
2. Mula meneroka tentang kerjaya pilihan mereka
3. Memberi kesedaran kepada klien untuk meneroka serta membuat pilihan yang tepat tentang keperluan kerjayan pilihan mereka

Langkah-langkah :

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

1. Ahli kelompok dikehendaki mengeluarkan semula hasil Lampiran A1S4(b).
2. Setiap ahli diminta menceritakan kembali apa yang mereka faham tentang hasil Lampiran A1S4 (b).
3. Seterusnya setiap ahli diedarkan Lampiran A1S5 dan dikehendaki mengisinya mengikut pengetahuan sedia ada dalam masa 5 minit. Tandakan berapa jumlah bintang untuk setiap kerjaya.
4. Setiap ahli menerangkan hasil kerja mereka dan ahli lain boleh memberi pendapat atau memberi teguran jika ada kesilapan.
5. Kemungkinan besar ahli kelompok gagal menyiapkan tugasan dengan sempurna, TIDAK MENGAPA kerana di sinilah tugas fasilitator membuat rumusan aktiviti.
6. Fasilitator membuat rumusan tentang hasil tugasan mereka serta memberi peluang ahli kelompok menyiapkan tugasan mereka di rumah untuk ahli meneroka lagi maklumat yang kurang lengkap melalui sumber buku ataupun internet serta mereka dikehendaki membawanya semula untuk sesi seterusnya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rumusan Aktiviti

1. Kemahiran membuat keputusan sangat penting bangi mengelakkan seseorang membuat kesilapan dalam pemilihan
2. Sebelum membuat sebarang keputusan kita mesti banyak mencari maklumat supaya keputusan yang dibuat memuaskan hati
3. Kekeliruan dalam membuat pilihan akan berlaku jika kita tidak mempunyai maklumat yang jelas tentang sesuatu perkara.

Menerapkan perkaitan TPTR dengan aktiviti :

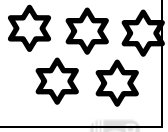
Merangsang ahli-ahli melihat tingkah laku keseluruhan (*total behaviour*) dalam memenuhi keperluan dan gambaran keseluruhan masalah yang dihadapi oleh ahli kelompok. Pengendali menggalakkan ahli kelompok melihat keseluruhan tingkah laku (*total behaviour*). Tingkah laku yang akan menyumbang sama ada kepada identiti berjaya dan identiti gagal.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

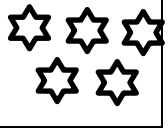
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lampiran A1S5
Kenali Kerjaya Pilihanku

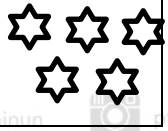
1. KEPERLUAN AKADEMIK *(Mata pelajaran yang perlu difokuskan, sasaran setiap subjek)*		
KERJAYA 1		
KERJAYA 2		
KERJAYA 3		
KERJAYA 4		
KERJAYA 5		

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

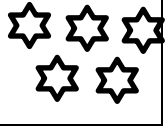
2. KEPERLUAN PENDIDIKAN SELEPAS SPM *(Tempat sambung belajar- IPTA/IPTS/Kemahiran/Dll, kursus/bidang yang perlu diambil)*		
KERJAYA 1		
KERJAYA 2		
KERJAYA 3		
KERJAYA 4		
KERJAYA 5		

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

3. MAKLUMAT KERJAYA *(Nama syarikat/tempat kerja, anggaran gaji, peluang peningkatan kerjaya, suasana kerja)*		
KERJAYA 1		
KERJAYA 2		
KERJAYA 3		
KERJAYA 4		
KERJAYA 5		

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4. SIKAP, PEMIKIRAN DAN KEPERLUAN DIRI *(Sikap yang perlu ada, keperluan keluarga, keserasian dengan diri)*		
KERJAYA 1		
KERJAYA 2		
KERJAYA 3		
KERJAYA 4		
KERJAYA 5		

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SESI 6 : PENILAIAN KENDIRI (*SELF-EVALUATION)*

Aktiviti 1

Nama Aktiviti : Misi yang Belum Selesai
Masa : 90 minit
Bahan : Hasil Lampiran A1S5, Lampiran A1S6, alatulis
Kaedah Penyampaian : Analisa kendiri dan Perbincangan Kelompok

Objektif :

Di akhir aktiviti ini ahli kelompok akan mendapat :
2. Yakin dengan pilihan sendiri
3. Menyatakan apakah perlakuan yang perlu dilakukan bagi mencapai kerjaya yang diinginkan
4. Menilai semula tingkah laku mereka sendiri, kehendak, persepsi dan tahap komitmen mereka dalam mencapai apa yang mereka inginkan
5. Bersedia untuk membuat perubahan

Langkah-langkah :

1. Setiap ahli dikehendaki menerangkan semula hasil kerja rumah mereka. Ahli lain boleh bertanya sekiranya ada pertanyaan. Tujuannya untuk mengukuhkan lagi keyakinan mereka tentang hasil yang mereka perolehi
2. Setiap ahli diedarkan Lampiran A1S6 dan semua ahli dikehendaki menganalisa sendiri pemilihan kerjaya mereka. Ahli dikehendaki memilih 3 daripada 5 kerjaya pilihan mereka dan nyatakan sebab mereka pilih.
3. Setiap ahli dikehendaki membentangkan hasil kerja mereka
4. Ahli kelompok boleh membuat konfrantasi terhadap pilihan yang dibuat oleh ahli yang membentang untuk melihat sejauhmana dia yakin dengan pilihannya sendiri
5. Akhir sekali semua ahli kelompok perlu membuat satu pilihan yang dirasakan sesuai dengan dirinya untuk dijadikan cita-cita.
6. Seterusnya apabila selesai semua ahli membentang, fasilitator bertindak membuat rumusan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Rumusan Aktiviti :

1. Wawasan diri perlu jelas dalam kehidupan sesorang agar dapat mencapai apa yang diimpikan
2. Setiap perkara yang ingin dicapai perlu ada matlamat yang jelas agar tidak mudah tersasar.
3. Pentingnya kita memahami diri sendiri supaya dapat mengembangkan potensi diri serta memperbaiki kelemahan diri yang ada. Kelamahan dan kekutan diri sendiri juga boleh kita perolehi daripada pandangan dan pendapat orang di sekeliling kita
4. Apabila ada kelemahan diri, jangan malu untuk melakukan perubahan serta membaiki kelemahan tersebut supaya impian dapat dicapai.
5. Sesuatu kerja perlunya perancangan yang baik kerana dalam hidup banyak perancangan yang perlu kita buat
6. Kita perlu berusaha menyiapkan tugasan walaupun sumber yang dibekalkan tidak mencukupi.

Menerapkan perkaitan TPTR dengan aktiviti :

Ahli kelompok menilai tingkah laku baru yang diingini dan berkongsi mengenai tingkah laku baharu yang ingin dilaksanakan. Ahli kelompok menyenaraikan segala tingkah laku baru yang ingin dilaksanakan.Penilaian ahli kelompok secara spesifik terhadap perlakuan-perlakuan yang ingin dilaksanakan. Menilai dan menentukan komitmen secara jelas terhadap tingkah laku yang diinginkan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lampiran A1S6 :
Misi Yang Belum Selesai

Nyatakan dengan jelas apakah kelemahan dan kekuatan diri sekiranya memilih kerjaya tersebut. Penilaian mungkin boleh dibuat berdasarkan kemampuan akademik, faktor fizikal dan kemampuan diri, sokongan persekitaran, kelebihan yang ada pada diri dan sebagainya.

KERJAYA	KELEMAHAN DIRI	KEKUATAN DIRI

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SESI 7 : MEMBUAT PERANCANGAN *(PLANNING)* DAN PENILAIAN TERHADAP PERANCANGAN

Aktiviti 1

Nama Aktiviti : Menuju Ke Destinasi
Masa : 90 minit
Bahan : Lampiran A1S7, alatulis
Kaedah Penyampaian : Analisa kendiri dan Perbincangan Kelompok

Objektif:

Di akhir aktiviti ini ahli kelompok akan mendapat :

1. Menyatakan dengan jelas apakah yang mereka perlu lakukan untuk mencapai kerjaya pilihan mereka
2. Merancang langkah-langkah yang sesuai untuk menggantikan tingkah laku mereka yang tidak sesuai
3. Membuat plan tindakan yang jelas untuk mencapai matlamat yang mereka inginkan

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Langkah-Langkah :

1. Fasilitator mengimbas kembali hasil dapatan perjumpaan keenam sebelum ini.
2. Setiap ahli dikehendaki menyatakan semula pihan kerjaya mereka dan menyatakan sebab mereka pilih kerjaya tersebut
3. Setiap ahli diserahkan lampiran 8 untuk diselesaikan setelah fasilitator membuat penerangan tentang langkah-langkahnya.
4. Fasilitator menerangkan konsep SAMI²C³ iaitu *simple, attainable, measureable, immediate, involve, control by client* semasa ahli membuat penilaian terhadap perancangan yang mereka buat.
5. Selesai menyiapkan tugasan ahli dikehendaki membentangkan hasil mereka
6. Perbincangan kelompok dibuat selepas setiap pembentangan dilakukan oleh ahli
7. Fasilitator membuat rumusan sebelum perjumpaan berakhir.

Rumusan Aktiviti:

1. Kata cerdik pandai *'to fail to plan is to plan to fail'*
2. Perancangan mestilah realitistik berasaskan konsep SAMI²C³ supaya perancangan bukan hanya angan-angan
3. Setiap manusia yang berakal dikurniakan kemamapuan merancang apa yang mereka inginkan tetapi jangan tersasar dari landasan keimanan bagi orang Islam dan norma masyarakat sekeliling.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

4. Perkongsian pendapat sesama ahli kumpulan sangat penting untuk membantu membuat perancangan
5. Jangan malu bertanya jika tidak tahu dan kena rajin mencari maklumat yang sahih bila kita rasa tidak yakin dalam membuat pilihan

Menerapkan perkaitan TPTR dengan aktiviti :

Ahli kelompok membuat perancangan berkaitan tingkah laku baru yang akan dilakukan. Pengendali mendorong ahli kelompok dalam membuat perancangan. Ahli kelompok berkongsi mengenai perancangan yang ingin dilakukan. Pengendali menilai perancangan yang telah dibuat oleh ahli kelompok termasuk membincangkan halangan-halangan yang bakal mereka tempuhi dalam melaksanakan rancangan tersebut. Pengendali memandu arah ahli kelompok untuk melihat perancangan yang dipilih sesuai untuk digunakan. Ahli kelompok dapat membuat perancangan yang sebenar. Ahli-ahli kelompok yang ingin berubah harus melaksanakan perubahan tingkah laku ke arah kebaikan (identiti berjaya).

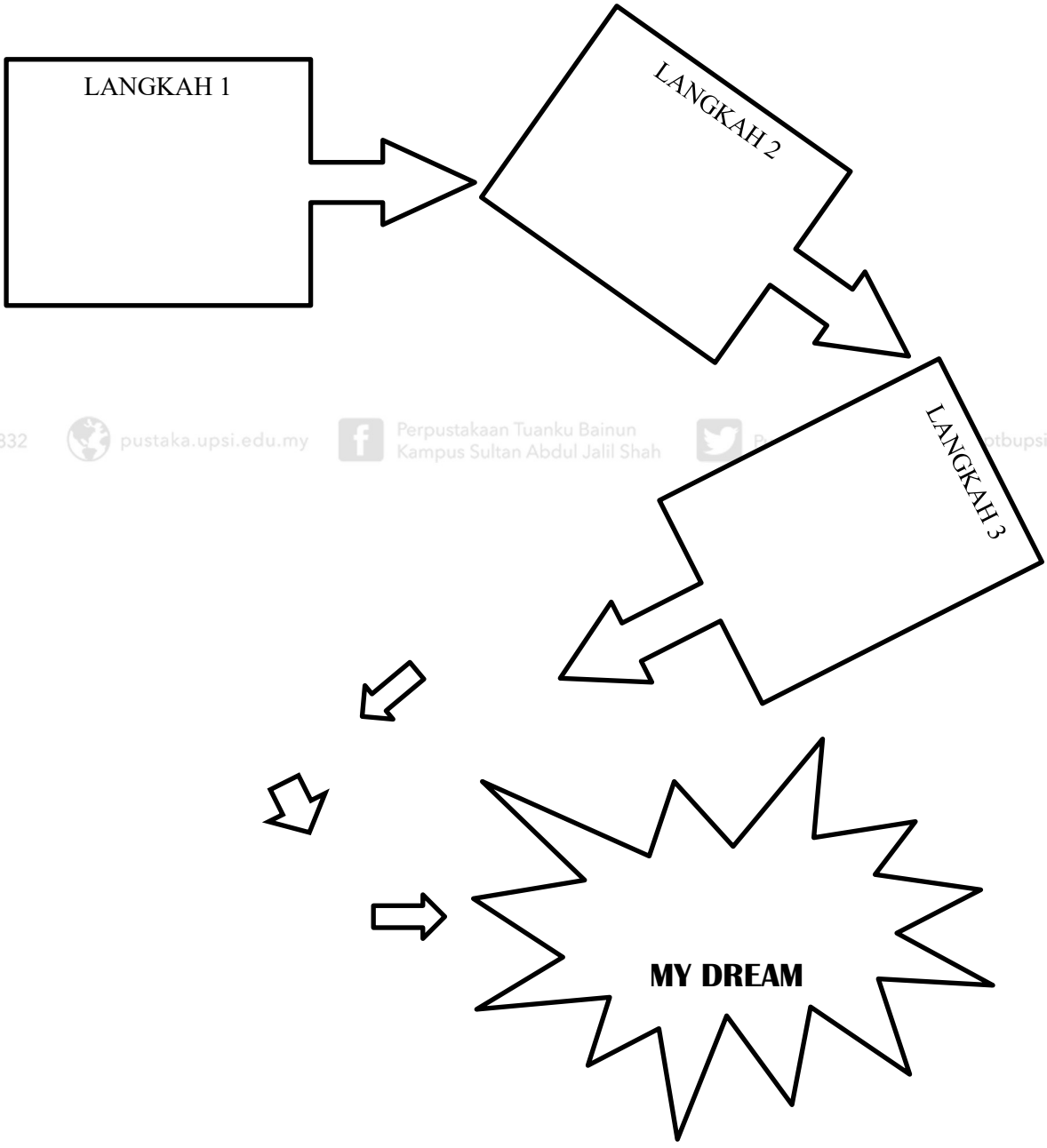
05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Lampiran A1S7 :
Menuju Ke Destinasi

Buat satu perancangan kendiri bagaimanakah cara atau apa yang perlu dilakukan jika anda mahu mencapai cita-cita anda. Isikan petak peta minda di bawah dan tambahkan perancangan seterusnya mengikut keperluan sendiri. Perancangan tersebut juga mestilah melibatkan laluan akademik, pemilihan meningkatkan ilmu, pemilihan tempat kerjaya, sikap dan sebagainya.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SESI 8 PENAMATAN

Aktiviti 1

Nama Aktiviti : Doakan Saya
Masa : 60 minit
Bahan : Kertas A4 dan alatulis
Kaedah Penyampaian : Perkongsian individu

Objektif:

Di akhir aktiviti ini ahli kelompok akan mendapat :
6. Galakkan semangat daripada ahli kelompok yang lain
7. Menilai perkembangan ahli kelompok
8. Membantu ahli yang masih perlukan bantuan

Langkah-Langkah :

1. Setiap ahli diberi peluang membuat kesimpulan apa yang mereka perolehi sepanjang 7 siri sesi perjumpaan sebelum ini. Jika ahli kumpulan tidak mampu untuk menyatakan secara spontan, fasilitator disyorkan untuk memberi peluang semua ahli menulis di atas sehelai kertas sebelum membentangkannya.
2. Fasilitator meminta maklumbalas dari semua ahli apakah masalah yang mereka masih hadapi untuk melaksanakan perancangan mereka.
3. Selesaikan masalah secara berkelompok.
4. Fasilitator meminta setiap ahli menulis ikrar di atas sehelai dan dimulakan dengan ayat “Saya (nama penuh) berikrar akan ….’ . Di akhir ikrar tersebut mestilah ditandatangani oleh pengikrar.
5. Sebelum berakhir setiap ahli diminta membuat ucapan terakhir dan menyatakan kata semangat kepada ahli kelompok
6. Fasilitator membuat rumusan keseluruhan dan serta pembubaran kelompok.
7. Sebelum bersurai setiap ahli bersalaman mengikut jantina.

Rumusan Aktiviti :

1. Kepercayaan ahli sangat penting dalam menjayakan aktiviti kelompok kerana pelbagai rahsia peribadi dinyatakan secara ikhlas dan setiap ahli perlu menghormati hak individu
2. Setiap ahli perlu bertanggungjawab dengan ikrar yang mereka lafazkan.
3. Setiap impian tidak menjadi kenyataan jika tiada kesungguhan untuk mencapainya
4. Doa dan ikhtiar perlu seiring supaya matlamat dapat dicapai dengan mudah,

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

BORANG PENILAIAN
MODUL MKBTPTR TERHADAP PENEROKAAN DAN MEMBUAT KEPUTUSAN KERJAYA MURID SEKOLAH MENENGAH

Tandakan satu √ dalam petak skala pemarkahan yang mewakili aktiviti mengikut penilaian pilihan anda.

1-3 : Rendah dan Kurang Memuaskan
4-6 : Sederhana dan Memuaskan
7-10 : Tinggi dan Sangat Memuaskan

Sesi	Aktiviti	Skala Permakahan										Catatan / Cadangan penambaikan
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Sesi 1	Pengenalan dan membina hubungan											
Sesi 2	Melihat dunia sebenar *(real world)* kerjaya											
Sesi 3	Memahami Dunia Kualiti *(quality world),* keperluan asas *(basic needs)* kerjaya											
Sesi 4	Konflik *Basic Needs* dengan *Real World* kerjaya											
Sesi 5	Melakukan dan menunjuk arah *(doing and direction)* kerjaya											
Sesi 6	Penilaian kendiri *(self evaluation)* kerjaya											
Sesi 7	Perancangan dan penilaian *(planning)* kerjaya											
Sesi 8	Penamatan kelompok dan Rumusan											

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

LAMPIRAN

C Soalselidik Penerokaan Kerjaya

D Soalselidik Kesukaran Membuat Keputusan Kerjaya

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

SOAL SELIDIK
KAJIAN LAPANGAN SEBENAR PENEROKAAN KERJAYA DAN MEMBUAT KEPUTUSAN KERJAYA

Maklumat Responden			
Rawatan KBK	A	B	C
Rawatan KBB			
Kawalan			
Kod Pelajar			
Jenis ujian	Pra	Pos	

Kesan Kelompok Bimbingan Teori Pilihan Terapi Realiti Terhadap Penerokaan Kerjaya dan Membuat Keputusan Kerjaya Murid Sekolah Menengah

Murid-murid yang dikasihi,
Saya merupakan pelajar Doktor Falsafah (Bimbingan dan Kaunseling) di Fakulti Pembangunan Manusia (FPM) di Universiti Pendidikan Sultan Idiris (UPSI), Tanjong Malim, Perak. Saya sedang berusaha untuk menyiapkan tesis P.hD saya Kesan Modul Kelompok Bimbingan Teori Pilihan Terapi Raeliti Terhadap Penerokaan Kerjaya Dan Membuat Keputusan Kerjaya Sekolah Menengah.

Justeru, saya memohon kerjasama daripada anda untuk memberikan maklumat yang paling tepat dan jujur tentang latar belakang diri dan maklumat-maklumat dalam soal selidik yang diberikan.

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Kerjasama yang anda semua berikan amat disanjung untuk menjawab soal selidik ini dengan jujur dan ikhlas.

Segala maklumat yang dikumpulkan adalah rahsia dan tidak akan disebarkan kepada mana-mana pihak.

Sekian, terima kasih.

Shukree bin Yusof,
Fakulti Pembangunan Manusia (FPM),
Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI),
35900 Tanjong Malim, Perak

BAHAGIAN A: Maklumat/ Latar Belakang Murid

Arahan: Sila jawab dengan menulis atau membulatkan nombor yang berkaitan.

i) Maklumat Diri

1. Nama_____ Tingkatan _____

2. Sekolah: _____

3. Jantina: (l) Lelaki (2) Perempuan

4. Umur _____ Tahun (pada tarikh ____ /___ /____)

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

5. Kaum : (1) Melayu (2) Cina (3) India (4) Lain-lain;

6. Agama: (1) Islam (2) Buddha(3) Hindu(4) Lain-lain;

ii) Maklumat Akademik

7. Keputusan peperiksaan tingkatan 3 , tahun _____

Mata Pelajaran	Pencapaian/ Gred
1. Bahasa Melayu	
2. Bahasa Inggeris	
3. Matematik	
4. Sains	
5. Sejarah	

iii) Maklumat Keluarga

8. Tinggal Bersama : (I) Ibu Bapa sendiri 2) keluargu Angkat (3) Lain-lain;_____

9. Bilangan Adik-beradik : _____orang.

10. Anda anak yang ke berapa mengikut urutan kelahiran _____

11. Maklumat Latar Belakang Ibu Bapa

	Maklumat Bapa /Penjaga	Maklumat Ibu
a)Umur	_____	_____
b)Agama	_____	_____
c) Tahap Pencapaian Akademik	1. Sekolah Rendah 2. Tingkatan 1 – 3 3. Tingkatan 4 – 5 4. Tingkatan 6 5. Sijil 6. Diploma 7. Ijazah Sarjana Muda 8. Ijazah Sarjana 9. PhD 10. Lain-lain (nyatakan) _____	1. Sekolah Rendah 2. Tingkatan 1 – 3 3. Tingkatan 4 – 5 4. Tingkatan 6 5. Sijil 6. Diploma 7. Ijazah Sarjana Muda 8. Ijazah Sarjana 9. PhD 10. Lain-lain (nyatakan) _____
d) Pekerjaan	_____	_____
e) Pendapatan Bulanan	1. RM 500 dan ke bawah 2. RM 501 - RM 1000 3. RM 1001 – RM 1500 4. RM 1501 – RM 2000 5. RM 2001 – RM 2500 6. RM 2501 – RM 3000 7. RM 3001 – RM 3500 8. RM 3501 – RM 4000 9. RM 4001 – RM4500 10. RM 4501 ke atas	1. RM 500 dan ke bawah 2. RM 501 - RM 1000 3. RM 1001 – RM 1500 4. RM 1501 – RM 2000 5. RM 2001 – RM 2500 6. RM 2501 – RM 3000 7. RM 3001 – RM 3500 8. RM 3501 – RM 4000 9. RM 4001 – RM4500 10. RM 4501 ke atas

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

BAHAGIAN B: SOAL SELIDIK KAJIAN

a) Tinjauan Penerokaan Kerjaya-Semakan (CES-R)

1) Tidak pernah
2) Kadang kala
3) Sederhana
4) Kerap
5) Sangat Kerap

Sila tandakan (√) satu sahaja pernyataan yang menerangkan tentang anda di dalam petak yang mewakili setiap satu pernyataan tersebut.

Bil	Pernyataan	1 Tidak pernah	2 Kadang kala	3 Sederhana	4 Kerap	5 Sangat Kerap
1.	Saya melakukan percubaan ke atas aktiviti kerjaya yang berbeza-beza.					
2.	Saya menunjukkan sesuatu kemahiran vokasional yang dimiliki kepada rakan-rakan.					
3.	Saya mempratikkan tugasan kerja yang diminati setelah memperhatikannya.					
4.	Saya mengambil bahagian sebagai sukarelawan dalam bidang kerjaya yang saya minati.					
5.	Saya berbincang bersama rakan-rakan di sekolah tentang kerjaya yang diminati.					
6.	Saya meneroka kerjaya yang bersesuaian pada saya.					
7.	Saya mengikuti aktiviti mengenali kerjaya melalui program kerjaya.					
8.	Saya mencari maklumat mengenai ciri-ciri istimewa sesuatu bidang pekerjaan.					
9.	Saya mengumpul maklumat tentang tawaran asas dalam sesuatu bidang pekerjaan.					
10.	Saya mencari maklumat mengenai pengkhususan pekerjaan dalam bidang kerjaya.					
11.	Saya mendapatkan panduan kerjaya daripada guru.					
12.	Saya mencari maklumat kerjaya di bilik Bimbingan dan Kaunseling sekolah.					
13.	Saya mendapatkan maklumat kerjaya secara melayari di *internet* (alam maya).					
14.	Saya menyelidiki kesesuaian maklumat diri dengan kerjaya yang sesuai.					
15.	Saya menghadiri pameran mengenai kerjaya.					

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

16.	Saya mencari maklumat melanjutkan pengajian daripada agensi pendidikan.					
17.	Saya berbincang dengan keluarga tentang maklumat kerjaya.					
18.	Saya mengumpul maklumat pendidikan yang memenuhi keperluan kerjaya.					
19.	Saya berbincang dengan guru tentang kesesuaian matapelajaran dengan kerjaya.					
20.	Saya memikirkan kehidupan yang lalu mempengaruhi kerjaya pada masa depan.					
21.	Saya memikirkan tentang kesukaan melakukan sesuatu berhubung kait dengan suatu pekerjaan.					
22.	Saya memikirkan tentang kerjaya yang sesuai kepada diri saya.					
23.	Saya memikirkan mengenai suatu pekerjaan semenjak dahulu hingga kini.					
24.	Saya memikirkan tingkah laku masa lalu dengan sekarang yang berhubung kait kerjaya masa depan saya.					
25.	Saya menjawab ujian psikometrik untuk mengetahui maklumat kecenderungan bidang kerjaya.					
26.	Saya memikirkan kerjaya yang telah menjadi pilihan terbaik kepada diri saya.					
27.	Saya memikirkan secara menyeluruh aspek yang sesuai dengan kerjaya saya.					
28.	Saya membuat suatu perancangan kerjaya bagi masa depan saya.					

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

b) Soal Selidik : Kesukaran Membuat Keputusan Kerjaya

Soalselidik ini bertujuan untuk mengenalpasti kemungkinan terdapat kesukaran yang berkaitan dengan membuat keputusan kerjaya. Seterusnya, berikut merupakan senarai pernyataan tentang proses membuat keputusan kerjaya. Sila tandakan sejauh mana pernyataan berikut menepati diri anda mengikut skala berikut:

1	2	3	4	5	6	7	8	9

Tidak menerangkan tentang diri saya ----------Jelas menerangkan tentang diri saya

Bulatkan 1 jika pernyataan tidak menerangkan diri anda dan 9 jika ia jelas menerangkan tentang diri anda. Anda juga boleh bulatkan nombor yang lain.

Jawab semua pernyataan.

Bagi setiap pernyataan, sila bulatkan nombor mana yang menerangkan tentang diri anda.

Bil	**Pernyataan**	**Tidak menerangkan tentang diri saya ---------- Jelas menerangkan tentang diri saya**								
1	Saya tiada motivasi untuk memilih membuat keputusan kerjaya pada masa sekarang.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	Saya tidak bimbang isu pemilihan kerjaya kerana bekerja bukanlah perkara paling penting dalam hidup seseorang.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	Saya percaya bahawa saya tidak perlu memilih kerjaya sekarang kerana masa akan menentukan kerjaya yang “tepat” kepada saya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	Saya selalunya agak sukar untuk membuat keputusan kerjaya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	Saya memerlukan sokongan dari seseorang yang saya percayai untuk membuat keputusan kerjaya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
6	Saya biasanya takut kepada kegagalan.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	Saya suka lakukan sesuatu perkara dengan cara tersendiri	1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	Saya dapat menyelesaikan masalah peribadi dengan menceburi kerjaya pilihan saya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
9	Saya percaya hanya ada satu kerjaya sahaja yang sesuai dengan saya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	Saya meramalkan dengan kerjaya pilihan saya, cita-cita saya telah tercapai.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
11	Saya percaya akan berkomitmen dengan kerjaya pilihan saya di sepanjang hayat.	1	2	3	4	5	6	7	8	9

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

12	Saya melakukan apa yang disuruh, walaupun ianya bertentangan dengan kehendak saya	1	2	3	4	5	6	7	8	9
13	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya tidak mengetahui langkah-langkah yang perlu dilakukan.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
14	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya tidak mengetahui faktor-faktor yang perlu dipertimbangkan.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
15	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya tidak mengetahui cara menggabungkan maklumat tentang diri saya dan maklumat kerjaya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
16	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya masih tidak mengetahui pekerjaan yang bersesuaian untuk saya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
17	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya tidak pasti tentang kecenderungan bidang kerjaya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
18	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya tidak mempunyai maklumat yang mencukupi tentang kemahiran peribadi saya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
19	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya tidak mengetahui ciri keperibadian saya pada masa akan datang.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
20	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya tidak mempunyai maklumat yang mencukupi tentang pelbagai pekerjaan yang sedia ada.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
21	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya tidak mempunyai maklumat yang mencukupi mengenai ciri-ciri pekerjaan yang menarik minat saya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
22	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya tidak mengetahui prospek kerjaya tersebut pada masa hadapan.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
23	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya tidak mengetahui cara untuk mendapatkan maklumat tambahan tentang kebolehan diri saya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
24	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya tidak mengetahui cara untuk mendapatkan maklumat yang tepat ciri-ciri pekerjaan.	1	2	3	4	5	6	7	8	9

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

25	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya sentiasa mengubah pilihan kerjaya saya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
26	Saya dapati sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya mempunyai maklumat yang bercanggah tentang kebolehan diri saya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
27	Saya dapati sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana maklumat diri saya bertentangan dengan kehendak pekerjaan.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
28	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana tertarik dengan beberapa kerjaya yang lain.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
29	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana jika diambil bekerja, saya tidak menyukai pekerjaan tersebut.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
30	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana pekerjaan yang saya minati, syarat-syaratnya mengganggu saya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
31	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana saya ingin mempunyai pendapatan tetap namun ingin juga bekerja secara bebas.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
32	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana kebolehan saya tidak sepadan dengan keperluan pekerjaan yang saya minati.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
33	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana ibu bapa tidak bersetuju dengan pilihan kerjaya yang sedang saya pertimbangkan.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
34	Saya sukar untuk membuat keputusan kerjaya kerana terdapat percanggahan cadangan antara saya dengan beberapa individu penting dalam hidup saya.	1	2	3	4	5	6	7	8	9

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

LAMPIRAN E

Output SPSS

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
MIN_CESR_PRA_RBESAR	.161	30	.046	.835	30	.000
MIN_CESR_PRA_RKECIL	.103	30	.200*	.958	30	.275
MIN_CESR_PRA_KAWALAN	.113	30	.200*	.980	30	.828
MIN_CESR_POS_RBESAR	.149	30	.086	.882	30	.003
MIN_CESR_POS_RKECIL	.092	30	.200*	.964	30	.400
MIN_CESR_POS_KAWALAN	.087	30	.200*	.987	30	.965
MIN_CDDQR_PRA_RBESAR	.080	30	.200*	.975	30	.689
MIN_CDDQR_PRA_RKECIL	.124	30	.200*	.946	30	.135
MIN_CDDQR_PRA_KAWALAN	.121	30	.200*	.974	30	.650
MIN_CDDQR_POS_RBESAR	.087	30	.200*	.980	30	.820
MIN_CDDQR_POS_RKECIL	.080	30	.200*	.980	30	.838
MIN_CDDQR_POS_KAWLAAN	.083	30	.200*	.979	30	.785

*. Ini adalah batas bawah kepentingan sebenar.
a. Pembetulan Kepentingan Lilliefors

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistics

	ITEM2	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CESR PRA RAWATAN	1.00	60	3.0125	.50824	.06561
	2.00	60	2.6827	.40736	.05259

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	T	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CESR PRA RAWATAN KAWALAN	Varians yang sama diandaikan	2.577	.111	3.922	118	.000	.32976	.08409	.16325	.49628
	Equal variances not assumed			3.922	112.660	.000	.32976	.08409	.16316	.49636

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistics

	ITEM3	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CESR PRA RKECIL KAWALAN	1.00	30	2.7583	.50824	.06561
	2.00	60	2.6827	.28148	.05139

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	T	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CESR PRA RKECIL KAWALAN	Equal variances assumed	7.407	.008	.757	88	.451	.07560	.09982	-.12278	.27397
	Equal variances not assumed			.907	86.989	.367	.07560	.08334	-.09006	.24125

Group Statistics

	ITEM4	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CESR PRA RBESAR KAWALAN	Min CESR Pra Rawatan besar	30	3.2667	.35315	.06448
	Min CESR Pra Kawalan	60	2.6827	.50824	.06561

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	T	Df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CESR PRA RBESAR KAWALAN	Equal variances assumed	6.161	.015	5.641	88	.000	.58393	.10351	.37823	.78963
	Equal variances not assumed			6.348	78.687	.000	.58393	.09199	.40082	.76704

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistics

	ITEM5	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CESR PRA RKECIL RBESAR	Min CESR kelompok rawatan kecil	30	2.7583	.28148	.05139
	Min CESR kelompok rawatan besar	30	3.2667	.35315	.06448

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	T	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CESR PRA RKECIL RBESAR	Equal variances assumed	.000	.999	-6.165	58	.000	-.50833	.08245	-.67338	-.34329
	Equal variances not assumed			-6.165	55.252	.000	-.50833	.08245	-.67355	-.34312

Group Statistics

	COBA ITEM	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
COBA	Min CESR Pra rawatan kecil	30	2.7583	.28148	.05139
	Min CESR post rawatan kecil	30	3.1512	.33747	.06161

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
COBA	Equal variances assumed	.517	.475	-4.896	58	.000	-.39286	.08023	-.55346	-.23225
	Equal variances not assumed			-4.896	56.190	.000	-.39286	.08023	-.55357	-.23214

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistics

	ITEM8	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CESR PRA POST RBESAR	Min CESR Pra rawatan Besar	30	3.2667	.35315	.06448
	Min CESR post rawatan besar	30	3.8190	.32135	.05867

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference Lower	Upper
MIN CESR PRA POST RBESAR	Equal variances assumed	.009	.923	-6.337	58	.000	-.55238	.08717	-.72688	-.37788
	Equal variances not assumed			-6.337	57.491	.000	-.55238	.08717	-.72691	-.37785

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistics

	ITEM9	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CESR PRA POST KAWALAN	Min CESR Pra kawalan	60	2.6827	.50824	.06561
	Min CESR post kawalan	60	2.7815	.54925	.07091

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference Lower	Upper
MIN CESR PRA POST KAWALAN	Equal variances assumed	.579	.448	-1.023	118	.308	-.09881	.09661	-.29012	.09250
	Equal variances not assumed			-1.023	117.296	.309	-.09881	.09661	-.29013	.09251

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistics

	ITEM10	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CESR POST RKECIL KAWALAN	Min CESR Post rawatan kecil	30	3.1512	.33747	.06161
	Min CESR Post kawalan	60	2.7815	.54925	.07091

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	T	Df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CESR POST RKECIL KAWALAN	Equal variances assumed	7.418	.008	3.376	88	.001	.36964	.10950	.15204	.58724
	Equal variances not assumed			3.935	84.141	.000	.36964	.09394	.18284	.55644

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistics

	ITEM11	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CESR POST RKECIL RBESAR	Min CESR Post rawatan kecil	30	3.1512	.33747	.06161
	Min CESR Post rawatan besar	30	3.8190	.32135	.05867

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	Df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CESR POST RKECIL RBESAR	Equal variances assumed	.264	.609	-7.850	58	.000	-.66786	.08508	-.83816	-.49755
	Equal variances not assumed			-7.850	57.862	.000	-.66786	.08508	-.83817	-.49754

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistics

	item3	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
M CDDQR Rawatan Kawalan	Rawatan	60	4.3755	.67070	.08659
	Kawalan	60	4.9093	.74677	.09641

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	T	Df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
M CDDQR Rawatan Kawalan	Equal variances assumed	.020	.887	-4.120	118	.000	-.53382	.12958	-.79043	-.27721
	Equal variances not assumed			-4.120	116.664	.000	-.53382	.12958	-.79046	-.27718

Group Statistics

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

	TEST5	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CDDQR PRA RKECIL KAWALAN	Min CDDQR pra kelompok rawatan kecil	30	4.5951	.61256	.11184
	Min CDDQR pra kelompok kawalan	60	4.9093	.74677	.09641

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CDDQR PRA RKECIL KAWALAN	Equal variances assumed	1.042	.310	-1.992	88	.049	-.31422	.15772	-.62766	-.00077
	Equal variances not assumed			-2.128	69.303	.037	-.31422	.14766	-.60876	-.01967

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistic

	TEST6	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CDDQR PRA RBESAR KAWALAN	Min CDDQR pra kelompok rawatan BESAR	30	4.1559	.66345	.12113
	Min CDDQR pra kelompok kawalan	60	4.9093	.74677	.09641

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CDDQR PRA RBESAR KAWALAN	Equal variances assumed	.052	.820	-4.677	88	.000	-.75343	.16108	-1.07355	-.43332
	Equal variances not assumed			-4.867	64.630	.000	-.75343	.15481	-1.06265	-.44422

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistics

	TEST7	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CDDQR PRA RKECIL RBESAR	Min CDDQR pra kelompok rawatan kecil	30	4.5951	.61256	.11184
	Min CDDQR pra kelompok rawatan besar	30	4.1559	.66345	.12113

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	T	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CDDQR PRA RKECIL RBESAR	Equal variances assumed	.691	.409	2.664	58	.010	.43922	.16486	.10920	.76923
	Equal variances not assumed			2.664	57.634	.010	.43922	.16486	.10916	.76927

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistics

	TEST2	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CDDQR PRA POS RKECIL	min CDDQR pra rawatan kecil	30	4.5951	.61256	.11184
	min CDDQR pos rawatan kecil	30	5.7216	.66742	.12185

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CDDQR PRA POS RKECIL	Equal variances assumed	.121	.729	-6.811	58	.000	-1.12647	.16540	-1.45755	-.79539
	Equal variances not assumed			-6.811	57.578	.000	-1.12647	.16540	-1.45760	-.79534

Group Statistics

	TEST3	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CDDQR PRA POS RBESAR	min CDDQR pra rawatan Besar	30	4.1559	.66345	.12113
	min CDDQR pos rawatan Besar	30	5.7931	.52320	.09552

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	T	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CDDQR PRA POS RBESAR	Equal variances assumed	2.100	.153	-10.613	58	.000	-1.63725	.15426	-1.94605	-1.32846
	Equal variances not assumed			-10.613	55.010	.000	-1.63725	.15426	-1.94640	-1.32811

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistic

	TEST4	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CDDQR PRA POS KAWALAN	min CDDQR pra Kawalan	60	4.9093	.74677	.09641
	min CDDQR pos kawalan	60	5.3044	.72660	.09380

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	T	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CDDQR PRA POS KAWALAN	Equal variances assumed	.015	.903	-2.937	118	.004	-.39510	.13451	-.66147	-.12873
	Equal variances not assumed			-2.937	117.912	.004	-.39510	.13451	-.66147	-.12873

Group Statistics

	TEST9	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CDDQR POST RKECIL KAWALAN	min CDDQR pos kelompok rawatan kecil	30	5.7216	.66742	.12185
	min CDDQR pos kelompok kawalan	60	5.3044	.72660	.09380

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	Df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
MIN CDDQR POS RKECIL KAWALAN	Equal variances assumed	.628	.430	2.636	88	.010	.41716	.15823	.10270	.73161
	Equal variances not assumed			2.713	62.727	.009	.41716	.15378	.10983	.72448

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Group Statistics

	TEST10	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
MIN CDDQR POS RKECIL RBESAR	min CDDQR pos kelompok rawatan kecil	30	5.7216	.66742	.12185
	min CDDQR pos kelompok rawatan besar	30	5.7931	.52320	.09552

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference Lower	Upper
MIN CDDQR POS RKECIL RBESAR	Equal variances assumed	.702	.406	-.462	58	.646	-.07157	.15483	-.38150	.23836
	Equal variances not assumed			-.462	54.872	.646	-.07157	.15483	-.38188	.23874

Group Statistics

	UJI2	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
CESR PRALELAKI POSLELAKI	CESR pra kelompok rawatan lelaki	29	3.0468	.45267	.08406
	CESR pos kelompok rawatan lelaki	26	3.6470	.52385	.10274

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference Lower	Upper
CESR PRA LELAKI POS LELAKI	Equal variances assumed	1.874	.177	-4.558	53	.000	-.60018	.13168	-.86429	-.33607
	Equal variances not assumed			-4.521	49.764	.000	-.60018	.13274	-.86683	-.33353

Group Statistics

	UJI3	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
CESR PRAPR POSPR	CESR pra kelompok rawatan perempuan	31	2.9804	.36455	.06547
	CESR pos kelompok rawatan perempuan	34	3.4065	.44312	.07599

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
CESR PRAPR POSPR	Equal variances assumed	1.732	.193	-4.210	63	.000	-.42610	.10122	-.62837	-.22383
	Equal variances not assumed			-4.248	62.371	.000	-.42610	.10031	-.62659	-.22561

Group Statistics

	UJI6	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
CDDQR PRALELAKI POSLELAKI	CDDQR pra kelompok rawatan lelaki	29	4.4533	.63348	.11763
	CDDQR pos kelompok rawatan lelaki	26	5.7330	.59368	.11643

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
CDDQR PRA LELAKI POS LELAKI	Equal variances assumed	.561	.457	-7.704	53	.000	-1.27968	.16611	-1.61285	-.94652
	Equal variances not assumed			-7.732	52.886	.000	-1.27968	.16551	-1.61167	-.94770

Group Statistics

	UJI7	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
CDDQR PRAPR POSPR	CDDQR pra kelompok rawatan perempuan	31	4.3027	.70626	.12685
	CDDQR pos kelompok rawatan perempuan	34	5.7699	.60987	.10459

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	T	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
CDDQR PRAPR POSPR	Equal variances assumed	1.301	.258	-8.986	63	.000	-1.46724	.16329	-1.79355	-1.14093
	Equal variances not assumed			-8.924	59.611	.000	-1.46724	.16441	-1.79615	-1.13833

Group Statistics

	TEST2	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
CESR PRA POS SEDERHANA	Min Pra CESR rawatan sosioekonomi sederhana	23	3.0357	.34893	.07276
	Min pos CESR rawatan sosioekonomi sederhana	23	3.5373	.50970	.10628

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
CESR PRA POS SEDERHANA	Equal variances assumed	4.216	.046	-3.894	44	.000	-.50155	.12880	-.76113	-.24198
	Equal variances not assumed			-3.894	38.907	.000	-.50155	.12880	-.76209	-.24101

Group Statistics

	TEST3	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
CESR PRA POS RENDAH	Min Pra CESR rawatan sosioekonomi rendah	37	2.9981	.44384	.07297
	Min pos CESR rawatan sosioekonomi rendah	37	3.4942	.48449	.07965

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
CESR PRA POS RENDAH	Equal variances assumed	.493	.485	-4.593	72	.000	-.49614	.10802	-.71147	-.28081
	Equal variances not assumed			-4.593	71.454	.000	-.49614	.10802	-.71150	-.28078

Group Statistics

	TEST7	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
CDDQR PRA POS SEDERHANA	Min Pra CDDQR rawatan sosioekonomi sederhana	23	4.2801	.65670	.13693
	Min pos CDDQR rawatan sosioekonomi sederhana	23	5.7430	.64622	.13475

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	T	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
CDDQR PRA POS SEDERHANA	Equal variances assumed	.232	.633	-7.615	44	.000	-1.46292	.19211	-1.85009	-1.07574
	Equal variances not assumed			-7.615	43.989	.000	-1.46292	.19211	-1.85009	-1.07574

Group Statistics

	TEST6	N	Min	Std. Deviation	Std. Error Min
CDDQR PRA POS RENDAH	Min Pra CDDQR rawatan sosioekonomi rendah	37	4.4348	.68136	.11201
	Min pos CDDQR rawatan sosioekonomi rendah	37	5.7607	.57527	.09457

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Mins						
									95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Min Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
CDDQR PRA POS RENDAH	Equal variances assumed	1.424	.237	-9.044	72	.000	-1.32591	.14660	-1.61816	-1.03367
	Equal variances not assumed			-9.044	70.032	.000	-1.32591	.14660	-1.61830	-1.03353

Descriptives

MIN CESR PRA RKECIL RBESAR KAWALAN

	N	Min	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Min		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
Min CESR PRA kelompok rawatan kecil	30	2.7583	.28148	.05139	2.6532	2.8634	2.21	3.25
Min CESR PRA kelompok rawatan besar	30	3.2667	.35315	.06448	3.1348	3.3985	2.64	4.64
Min CESR PRA kelompok kawalan	60	2.6827	.50824	.06561	2.5514	2.8140	1.32	3.82
Total	120	2.8476	.48760	.04451	2.7595	2.9358	1.32	4.64

ANOVA

MIN CESR PRA RKECIL RBESAR KAWALAN

	Sum of Squares	df	Min Square	F	Sig.
Between Groups	7.138	2	3.569	19.740	.000
Within Groups	21.154	117	.181		
Total	28.293	119			

Descriptives

MIN CESR POST RKECIL RBESAR KAWALAN

	N	Min	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Min		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
Min Post CESR kelompok rawatan kecil	30	2.9048	.40821	.07453	2.7523	3.0572	2.29	3.89
Min Post CESR kelompok rawatan besar	30	3.8190	.32135	.05867	3.6991	3.9390	3.18	4.96
Min Post CESR kelompok Kawalan	60	2.7815	.54925	.07091	2.6397	2.9234	1.32	3.82
Total	120	3.0717	.63689	.05814	2.9566	3.1868	1.32	4.96

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ANOVA

MIN CESR POST RKECIL RBESAR KAWALAN

	Sum of Squares	df	Min Square	F	Sig.
Between Groups	22.643	2	11.322	51.691	.000
Within Groups	25.626	117	.219		
Total	48.269	119			

Descriptives

MIN CDDQR PRA RKECIL RBESAR KAWALAN

	N	Min	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Min Lower Bound	95% Confidence Interval for Min Upper Bound	Minimum	Maximum
min CDDQR pra kelompok rawatan kecil	30	4.5951	.61256	.11184	4.3664	4.8238	3.29	5.53
min CDDQR pra kelompok rawatan besar	30	4.1559	.66345	.12113	3.9081	4.4036	3.03	5.44
min CDDQR pra kelompok kawalan	60	4.9093	.74677	.09641	4.7164	5.1022	3.35	6.35
Total	120	4.6424	.75588	.06900	4.5058	4.7790	3.03	6.35

ANOVA

MIN CDDQR PRA RKECIL RBESAR KAWALAN

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

	Sum of Squares	df	Min Square	F	Sig.
Between Groups	11.443	2	5.721	11.838	.000
Within Groups	56.549	117	.483		
Total	67.991	119			

Descriptives

MIN CDDQR POS RKECIL RBESAR KAWALAN

	N	Min	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Min Lower Bound	95% Confidence Interval for Min Upper Bound	Minimum	Maximum
min CDDQR pos kelompok rawatan kecil	30	5.7216	.66742	.12185	5.4723	5.9708	4.24	7.12
min CDDQR pos kelompok rawatan besar	30	5.7931	.52320	.09552	5.5978	5.9885	4.65	6.68
min CDDQR pos kelompok kawalan	60	5.3044	.72660	.09380	5.1167	5.4921	3.38	6.91
Total	120	5.5309	.69956	.06386	5.4044	5.6573	3.38	7.12

ANOVA

MIN CDDQR POS RKECIL RBESAR KAWALAN

	Sum of Squares	df	Min Square	F	Sig.
Between Groups	6.232	2	3.116	7.010	.001
Within Groups	52.005	117	.444		
Total	58.237	119			

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Descriptives

CESR PRA LK PR KAWAL

	N	Min	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Min Lower Bound	95% Confidence Interval for Min Upper Bound	Minimum	Maximum
CESR pra kelompok rawatan lelaki	29	3.0468	.45267	.08406	2.8746	3.2190	2.32	4.64
CESR pra kelompok rawatan Perempuan	31	2.9804	.36455	.06547	2.8467	3.1141	2.21	3.57
CESR pra kelompok kawalan	60	2.6827	.50824	.06561	2.5514	2.8140	1.32	3.82
Total	120	2.8476	.48760	.04451	2.7595	2.9358	1.32	4.64

ANOVA

CESR PRA LK PR KAWAL

	Sum of Squares	Df	Min Square	F
Between Groups	3.328	2	1.664	7.799
Within Groups	24.964	117	.213	
Total	28.293	119		

Descriptives

CESR POS LK PR KAWAL

	N	Min	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Min Lower Bound	95% Confidence Interval for Min Upper Bound
CESR pos kelompok rawatan lelaki	26	3.6470	.52385	.10274	3.4354	3.8586
CESR pos kelompok rawatan perempuan	34	3.4065	.44312	.07599	3.2519	3.5611
CESR pos kelompok kawalan	60	2.7815	.54925	.07091	2.6397	2.9234
Total	120	3.1461	.63472	.05794	3.0314	3.2609

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ANOVA

CESR POS LK PR KAWAL

	Sum of Squares	df	Min Square	F	Sig.
Between Groups	16.802	2	8.401	31.566	.000
Within Groups	31.139	117	.266		
Total	47.941	119			

Descriptives

CDDQR PRA LK PR KAWAL

	N	Min	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Min Lower Bound	95% Confidence Interval for Min Upper Bound	Minimum	Maximum
CDDQR pra kelompok rawatan lelaki	26	4.3688	.60866	.11937	4.1229	4.6146	3.38	5.44
CDDQR pra kelompok rawatan perempuan	31	4.3027	.70626	.12685	4.0436	4.5617	3.03	5.44
CDDQR pra kelompok kawalan	60	4.9093	.74677	.09641	4.7164	5.1022	3.35	6.35
Total	117	4.6285	.75945	.07021	4.4894	4.7675	3.03	6.35

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ANOVA

CDDQR PRA LK PR KAWAL

	Sum of Squares	Df	Min Square	F	Sig.
Between Groups	9.777	2	4.888	9.755	.000
Within Groups	57.128	114	.501		
Total	66.904	116			

Descriptives

CDDQR POS LK PR KAWAL

	N	Min	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Min Lower Bound	95% Confidence Interval for Min Upper Bound	Minimum	Maximum
CDDQR pos kelompok rawatan lelaki	26	5.7330	.59368	.11643	5.4932	5.9728	4.24	6.62
CDDQR pos kelompok rawatan perempuan	34	5.7699	.60987	.10459	5.5571	5.9827	4.35	7.12
CDDQR pos kelompok kawalan	60	5.3044	.72660	.09380	5.1167	5.4921	3.38	6.91
Total	120	5.5292	.70003	.06390	5.4026	5.6557	3.38	7.12

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

ANOVA

CDDQR POS LK PR KAWAL

	Sum of Squares	df	Min Square	F	Sig.
Between Groups	6.082	2	3.041	6.811	.002
Within Groups	52.234	117	.446		
Total	58.316	119			

Descriptives

CESR PRA SEDERHANA RENDAH KAWALAN

	N	Min	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Min Lower Bound	95% Confidence Interval for Min Upper Bound	Min	Max
Min Pra CESR rawatan sosioekonomi sederhana	23	3.0357	.34893	.07276	2.8848	3.1866	2.36	3.57
Min Pra CESR rawatan sosioekonomi rendah	37	2.9981	.44384	.07297	2.8501	3.1461	2.21	4.64
Min Pra CESR kawalan	60	2.6827	.50824	.06561	2.5514	2.8140	1.32	3.82
Total	120	2.8476	.48760	.04451	2.7595	2.9358	1.32	4.64

ANOVA

CESR PRA SEDERHANA RENDAH KAWALAN

	Sum of Squares	Df	Min Square	F	Sig.
Between Groups	3.282	2	1.641	7.678	.001
Within Groups	25.010	117	.214		
Total	28.293	119			

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Descriptives

CESR POS SEDERHANA RENDAH KAWALAN

	N	Min	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Min Lower Bound	95% Confidence Interval for Min Upper Bound	Minimum	Maximum
Min Pos CESR rawatan sosioekonomi sederhana	23	3.5373	.50970	.10628	3.3169	3.7577	2.36	4.21
Min Pos CESR rawatan sosioekonomi rendah	37	3.4942	.48449	.07965	3.3327	3.6557	2.57	4.96
Min Pos CESR kawalan	60	2.7815	.54925	.07091	2.6397	2.9234	1.32	3.82
Total	120	3.1461	.63472	.05794	3.0314	3.2609	1.32	4.96

ANOVA

CESR POS SEDERHANA RENDAH KAWALAN

	Sum of Squares	df	Min Square	F	Sig.
Between Groups	15.977	2	7.988	29.240	.000
Within Groups	31.964	117	.273		
Total	47.941	119			

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

Descriptives

CDDQR PRA SEDERHANA RENDAH KAWALAN

	N	Min	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Min Lower Bound	95% Confidence Interval for Min Upper Bound	Minimum	Maximum
Min Pra CDDQR rawatan sosioekonomi sederhana	23	4.2801	.65670	.13693	3.9961	4.5640	3.06	5.41
Min Pra CDDQR rawatan sosioekonomi rendah	37	4.4348	.68136	.11201	4.2076	4.6620	3.03	5.53
Min Pra CDDQR kawalan	60	4.9093	.74677	.09641	4.7164	5.1022	3.35	6.35
Total	120	4.6424	.75588	.06900	4.5058	4.7790	3.03	6.35

ANOVA

CDDQR PRA SEDERHANA RENDAH KAWALAN

	Sum of Squares	df	Min Square	F	Sig.
Between Groups	8.889	2	4.444	8.798	.000
Within Groups	59.103	117	.505		
Total	67.991	119			

Descriptives

CDDQR POS SEDERHANA RENDAH KAWALAN

	N	Min	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Min Lower Bound	95% Confidence Interval for Min Upper Bound	Minimum	Maximum
Min Pos CDDQR rawatan sosioekonomi sederhana	23	5.7430	.64622	.13475	5.4635	6.0224	4.24	6.62
Min Pos CDDQR rawatan sosioekonomi rendah	37	5.7607	.57527	.09457	5.5689	5.9525	4.65	7.12
Min Pos CDDQR kawalan	60	5.3044	.72660	.09380	5.1167	5.4921	3.38	6.91
Total	120	5.5292	.70003	.06390	5.4026	5.6557	3.38	7.12

ANOVA

CDDQR POS SEDERHANA RENDAH KAWALAN

	Sum of Squares	df	Min Square	F	Sig.
Between Groups	6.066	2	3.033	6.792	.002
Within Groups	52.249	117	.447		
Total	58.316	119			

Descriptive Statistics

	TEST9	Min	Std. Deviation	N
MANCOVA POS CESR	rawatan kecil	2.9048	.40821	30
	rawatan besar	3.8190	.32135	30
	kawalan	2.7815	.54925	30

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi

	Total	3.0717	.63689	90
MANCOVA POS CDDQR	rawatan kecil	5.7216	.66742	30
	rawatan besar	5.7931	.52320	30
	kawalan	5.3044	.72659	30
	Total	5.5309	.69955	90

Multivariate Tests[a]

Effect		Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	Pillai's Trace	.339	29.226[b]	2.000	114.000	.000	.339
	Wilks' Lambda	.661	29.226[b]	2.000	114.000	.000	.339
	Hotelling's Trace	.513	29.226[b]	2.000	114.000	.000	.339
	Roy's Largest Root	.513	29.226[b]	2.000	114.000	.000	.339
MANCOVA PRA CESR	Pillai's Trace	.818	255.775[b]	2.000	114.000	.000	.818
	Wilks' Lambda	.182	255.775[b]	2.000	114.000	.000	.818
	Hotelling's Trace	4.487	255.775[b]	2.000	114.000	.000	.818
	Roy's Largest Root	4.487	255.775[b]	2.000	114.000	.000	.818
MANCOVA PRA CDDQR	Pillai's Trace	.357	31.677[b]	2.000	114.000	.000	.357
	Wilks' Lambda	.643	31.677[b]	2.000	114.000	.000	.357
	Hotelling's Trace	.556	31.677[b]	2.000	114.000	.000	.357
	Roy's Largest Root	.556	31.677[b]	2.000	114.000	.000	.357
TEST9	Pillai's Trace	.623	26.015	4.000	230.000	.000	.311
	Wilks' Lambda	.421	30.874[b]	4.000	228.000	.000	.351
	Hotelling's Trace	1.273	35.954	4.000	226.000	.000	.389
	Roy's Largest Root	1.185	68.136[c]	2.000	115.000	.000	.542

a. Design: Intercept + MANCOVA PRA CESR + MANCOVA PRA CDDQR + TEST9

b. Exact statistic

c. The statistic is an upper bound on F that yields a lower bound on the significance level.

Descriptive Statistics

	TEST8	Min	Std. Deviation	N
MANCOVA POS CESR JANTINA	rawatan lelaki	3.6470	.52385	26
	rawatan perempuan	3.3537	.42572	31

05-4506832 pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi